

သိပ္ပံမြင်နဲ့

Independent Journal of Burmese Scholarship

Special Issue on Weaknesses of the *sit tat*
Volume 5, April 2025

ISSN 2518-5195

သီစပ်မြင်နို့

Independent Journal of Burmese Scholarship

Volume 5

April 2025

Printed by Wanida Press

This work is licensed under a Creative Commons
Attribution-Noncommercial 4.0 International License

From 1911 the Journal of the Burma Research Society (JBRS) was open to virtually all subjects pertaining to Burma and functioned as a serious publication for all enthusiasts—archaeologists, linguists, historians, epigraphers, ethnographers, and more, until it was shut down by the Burma military in 1980. In 2011, on the eve of what was to become a momentous decade of social and political change in Myanmar, an organizing committee of seven Burmese and three Western scholars met at Yale University to reestablish the JBRS for Burmese scholars in the humanities and social sciences. The new Independent Journal of Burmese Scholarship (IJBS) was convened with “independent” in its title to emphasize its total independence from any government agency or body in Burma or abroad.

The organizing committee soon added six more members based in Burma and began hosting thematic workshops and publishing special issues with funds raised by Yale University, the Open Society Foundations, and the Luce Foundation. IJBS makes every effort to be bilingual in both English and Burmese. Its mission is to provide a forum for incisive publications that contribute to the knowledge of Myanmar, with a preference for open access, accessibility and readability over paywalls, esoteric prose and dense theorization. In order to remain independent and publish without fear or favor, after the 1 February 2021 military coup the IJBS moved its base of operations outside of Myanmar, to the Regional Center for Social Science and Sustainable Development at Chiang Mai University, Thailand. In addition to print, issues are also published online (<https://ijbs.online>) in PDF and HTML formats with digital hyperlinks and footnotes.

၁၉၁၁ တွင် စတင်ထုတ်ဝေခဲ့သည့် မြန်မာနိုင်ငံသုတေသနအသင်းဂျာနယ် (Journal of the Burma Research Society) သည် မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ပတ်သက်သည့် ရှေးဟောင်းသုတေသန၊ ဘာသာဗေဒ၊ သမိုင်း၊ ရှေးဟောင်း စာပေ၊ အနုပညာသမိုင်းစသည့် ဘာသာရပ်များကို လေ့လာသုတေသနပြုနေသော ပညာရှင်အားလုံးနီးပါးတို့အတွက် အရေးပါသော သုတေသနဂျာနယ် တစ်ခုအဖြစ် ရပ်တည်ခဲ့သည်မှာ မြန်မာစစ်တပ်မှ မပိတ်သိမ်းမီ ၁၉၈၀ ခုနှစ်

အထိ ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ လူမှုရေးနှင့် နိုင်ငံရေး အပြောင်းအလဲတွင် အရေးပါသည့် ဆယ်စုနှစ်တစ်ခု၏ အစဖြစ်သော ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု၊ ယေးလ်တက္ကသိုလ်တွင် မြန်မာသုတေသီ ခုနစ်ဦးနှင့် မြန်မာ့ ရေးရာ လေ့လာနေသည့် အနောက်တိုင်းသုတေသီ သုံးဦးတို့ ပူးပေါင်းပြီး တစ်ချိန်က ဂုဏ်သတင်းကျော်စောခဲ့သည့် မြန်မာနိုင်ငံသုတေသနအသင်း ဂျာနယ်ကဲ့သို့သော သုတေသနဂျာနယ်မျိုးကို မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ပတ်သက်သည့် လူမှုရေးသိပ္ပံနှင့် ဝိဇ္ဇာပညာရပ်များ လေ့လာမှုနယ်ပယ်အတွက် ပြန်လည်တည် ထောင်ရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ဤ သိစပ်မြင်နဲ့ လွတ်လပ်သော မြန်မာ့ သုတေသနဂျာနယ် (Independent Journal of Burmese Scholarship) ကို တည်ထောင်ခဲ့ကြပါသည်။ သိစပ်မြင်နဲ့ လွတ်လပ်သော မြန်မာ့ သုတေသန ဂျာနယ်သည် မြန်မာနိုင်ငံအပါအဝင် အခြားနိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံမှ အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းတစ်ခုခု၏ ထိန်းချုပ်မှုအောက်တွင် ရှိမနေခြင်းကို အလေးထားသဖြင့် ‘လွတ်လပ်သော’ ဟူသည့် ဝိသေသကို ဂျာနယ်၏ အမည်တွင် ထည့်သွင်း ဖော်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဂျာနယ်ထုတ်ဝေရေးကော်မတီသည် ယေးလ်အစည်းအဝေးအပြီး လအနည်းငယ်အတွင်း မြန်မာနိုင်ငံအခြေစိုက် အဖွဲ့ဝင် ခြောက်ဦးကို ထပ်မံ ပေါင်းထည့်ခဲ့ပြီး ယေးလ်တက္ကသိုလ်၊ Open Society Foundations နှင့် Luce Foundation တို့မှ ထူထောင်ထားသော ရန်ပုံငွေဖြင့် ဘာသာရပ် အကြောင်း အရာအလိုက် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ ကျင်းပကာ သုတေသနစာတမ်းများ အား ဂျာနယ်အဖြစ် ထုတ်ဝေမှုများကို စတင်ခဲ့ပါသည်။ လွတ်လပ်သော မြန်မာ့ သုတေသန ဂျာနယ်နှင့် ဝက်ဘ်ဆိုဒ်တို့သည် ထုတ်ဝေမှုများကို အင်္ဂလိပ် ဘာသာနှင့် မြန်မာဘာသာ နှစ်မျိုးစလုံးဖြင့် တင်ဆက်နိုင်ရန် ကြိုးပမ်းသွားမည် ဖြစ်ပြီး အခကြေးငွေဖြင့် ဖတ်ရှုရသည့် နိုင်ငံတကာမှ သုတေသနဂျာနယ်များ ကဲ့သို့ ခက်ခဲနက်နဲသော စကားပြေအရေးအသားများနှင့် ရှုပ်ထွေးသော သီအိုရီ တည်ဆောက်မှုများကို အတတ်နိုင်ဆုံးရှောင်ရှားသွားမည်ဖြစ်ကာ ပညာရပ် နယ်ပယ်ပြင်ပမှ စာဖတ်သူများ လက်လှမ်းမီနိုင်သော အသိပညာအဝန်းအဝိုင်း တစ်ခုကို

ဖန်တီးပေးရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီ (၁) ရက် စစ်တပ်က အာဏာသိမ်းပြီး နောက်ပိုင်းတွင် လွတ်လပ်သော မြန်မာ့ သုတေသနဂျာနယ်၏ လုပ်ငန်းဆောင်တာများကို လုံခြုံမှုရှိရှိ ဆောင်ရွက်နိုင် စေရန်အလို့ငှာ ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ချင်းမိုင်တက္ကသိုလ်ရှိ လူမှုသိပ္ပံနှင့် စဉ်ဆက်မပြတ် ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာ ဒေသတွင်းဗဟိုဌာန (Center for Social Science and Sustainable Development) သို့ ပြောင်းရွှေ့အခြေစိုက်ခဲ့ပါသည်။ ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေခြင်းအပြင် ဂျာနယ်၏ ဝက်ဘ်ဆိုဒ်ဖြစ်သည့် (<https://ijbs.online>) တွင် လည်း PDF and HTML ပုံစံများဖြင့် ဖတ်ရှုနိုင်ပါသည်။

Editorial Board

David Moe

Ma Thida

Tun Myint

Michael Charney

Issue Editor

Tun Myint

Managing Editor

Thant Sin

Assistant Editor

Thitsar Te

Artworks

Jason Todd

Table of Contents

About the Authors	1
စာရေးသူများအကြောင်း	၄
Introduction to the Special Issue	
<i>Tun Myint</i>	10
စာစောင်မိတ်ဆက်	
ထွန်းမြင့်	၂၀
The Collapse of the <i>sit tat</i> and the End of Burmanization	
<i>Tun Myint</i>	34
ပြိုလုလု စစ်တပ်နှင့် ဗမာလူမျိုးကြီးဝါဒအခြေခံ အမျိုးသားနိုင်ငံရေး နိဂုံး	
ထွန်းမြင့်	၅၆
Leap into Freedom: The Disintegration of the <i>sit tat</i> Through Defections	
<i>Yucca Wai & Joseph Andersson</i>	92
လွတ်လပ်မှုရောင်နီဦးဆီသို့ ဝင်လာခြင်း ဘက်ပြောင်းခိုလှုံမှုများကြောင့် ယိုင်နဲ့လာသည့် စစ်တပ် ယူကာဝေနှင့် ဂျိုးဆက်ဖ်အန်ဒါဆန်	၁၆၄
Brainwashed Soldiers in a Terrorist Military	
<i>Chan Min</i>	274

အကြမ်းဖက်စစ်တပ်လက်အောက်က
ဦးနှောက်ကျင်းခံထားရသော စစ်သားများ

ချမ်းမင်း ၂၈၂

Weakening and Attrition in the Myanmar Military

Aung Myo Htet 296

မြန်မာစစ်တပ်၏ အင်အားလျော့နည်းလာမှုနှင့် ပြုန်းတီးမှု
အကြောင်းအရင်းများ

အောင်မျိုးထက် ၃၁၂

How the Myanmar Military Recruits its Soldiers

Yay Khal 334

မြန်မာစစ်တပ်၏ စစ်သား စုဆောင်းပုံ

ရေခဲ ၃၄၆

Control Over the Lives of Soldiers and Their Families

Htun Zaw Myat 360

အိမ်ထောင်သည်စစ်သည်များ၏ မိသားစုနှင့်
လူပျိုစစ်သည်များကို စစ်တပ်မှ ထိန်းချုပ်ထားမှုများ

ထွန်းဇော်မြတ် ၃၇၀

Indoctrination: A Potent Weapon

Htet Myat 382

လက်နက်တစ်ခုသဖွယ် ထိရောက်နေတဲ့
မြန်မာစစ်တပ်ရဲ့ ဝါဒမှိုင်းများ

ထက်မြတ် ၃၉၆

Corruption Under the Medical Services Directorate

Thet Paing 418

မြန်မာ့တပ်မတော်၏ ဆေးဝန်ထမ်းညွှန်ကြားရေးမှူးရုံး
လက်အောက်ရှိ အကျင့်ပျက်ခြစားမှုများ
သက်ပိုင်

၄၃၄

The Training Aircraft Used to Bomb Civilians

Naung Yoe 454

ပြည်သူများကို ဗုံးကြဲသတ်ဖြတ်ရာတွင် အသုံးပြုနေသော
မြန်မာစစ်တပ်၏ အမောင်းသင်လေယာဉ် (သို့မဟုတ်) K-8W
နောင်ရိုး

၄၆၆

Problems with the Military's Artillery Corps

Maw Kun 484

မြန်မာစစ်တပ်၏ အမြောက်တပ်ဖွဲ့အင်္ဂါရပ်များနှင့်
လက်ရှိကြုံတွေ့နေရသော ပြဿနာများ
မော်ကွန်း

၅၀၂

Family and Soldiers' Decisions to Join the Civil Disobedience Movement

Ma Su Thit 526

အကြမ်းမဖက်အာဏာဖီဆန်ရေးလှုပ်ရှားမှုတွင် ပါဝင်ရန်
ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်းနှင့် မိသားစု၏ အရေးပါမှု
မစုသစ်

၅၃၈

About the Authors

Tun Myint is a Professor of Political Science and International Relations at Carleton College, Minnesota, U.S.A. He earned his PhD in 2005 from the joint program of the School of Public and Environmental Affairs and the School of Law at Indiana University, Bloomington. In 2012 he published the monograph, *Governing International Rivers: Polycentric Politics in the Mekong and the Rhine*. Tun Myint is a co-founder and board president of Mutual Aid Myanmar, an organization supporting the Civil Disobedience Movement, and is a co-founder and editorial board member of the IJBS.

Yucca Wai is Program Director at Exile Hub, an organization dedicated to supporting Myanmar human rights defenders and journalists in exile. She orchestrates research from inception to completion and integrates feminist theory with inclusive analysis to challenge established understandings and norms regarding gender dynamics in the Myanmar context.

Joseph Andersson holds a multifaceted role at Exile Hub, leading preliminary literature reviews, developing research methodologies, and conducting qualitative data analysis. Joseph focuses on bridging theoretical frameworks with practical action to drive sustainable on-the-ground interventions in the human rights sector.

Chan Min is also known as Thet Swe Oo. He graduated from the 14th intake of the Military Computer and Technological Institute. In 2019, he began serving as a sergeant at the Military Science and Technology Research Command. On 19 September 2021 he left the military to join the Civil Disobedience Movement (CDM).

Aung Myo Htet graduated from the 52nd intake of the Defense Services Academy (DSA) and was commissioned as an officer in 2009. He served as a platoon commander in various infantry and

light infantry battalions. He left the military and joined the CDM on 17 October 2021.

Ye Khal is also known as Swan Htet Aung. He attended the 14th intake of the Military Computer and Technological Institute. He started serving as a sergeant in the Signal Corps in 2019. He joined the CDM on 19 September 2021.

Htun Zaw Myat served as sergeant under the No. 45 Navy Technology Command of the Mawyawaddy Navy Headquarters in Mawlamyine. He joined the CDM on 6 October 2021.

Htet Myat was born in Mandalay in 1990 and graduated from the 52nd intake of the DSA. On 10 June 2021, while serving as a third-class officer in the No. 21 Military Operations Command, he joined the CDM and defy the 2021 military coup. He continues to actively support soldiers wishing to join the CDM, helping them access liberated areas, providing financial assistance, food, safe housing, and rehabilitation. Along with his wife, Ma Su Thit, he co-founded the Blooming Padauk group and established Breaking Brainwashed Media to raise awareness of and advocate for soldiers breaking free from military propaganda.

Thet Paing is a native of Mindat, Chin State, and attended the third-level medical assistant course at the Defense Services Medical Training School (formerly the Central Medical Crops) in 2009. He began serving at the No. 10 Field Medical Battalion under the Northeastern Military Command in July 2013. He later advanced his medical training with second- and first-level medical assistant courses at the Defense Services Medical Training School in 2015 and 2018, respectively. From 2015 to 2018 he served in the Frontline Special Surgical Task Force. After refusing to support the 2021 military coup, he joined the CDM on 21 April 2022. He moved to Mae Sot, Thailand to provide support to the Chin Defense Force—Mindat and also serves as the joint secretary for the Higunglong Multi-Development and Generations of Mindat organizations.

Naung Yoe was a sergeant in the air force who left the Flying Training Base Command in Meiktila to join the CDM on 10 April 2021.

Maw Kun joined the CDM on 11 July 2021.

Ma Su Thit was a hotel Sales and Marketing Manager before her husband Htet Myat left the military following the 2021 coup. She initiated the People's Soldiers' Wives Program from a liberated area to educate and encourage soldier's wives to support their husbands to leave the military. In September 2021, she established Blooming Padauk to support women such as activists and single mothers who are revolting against military rule, offering education, rehabilitation, vocational training, and monthly food supplies. She co-founded Breaking Brainwashed Media in December 2021, launched in March 2022 to help soldiers overcome military propaganda and join the revolution.

စာရေးသူများအကြောင်း

ထွန်းမြင့်သည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၊ မန်နီဆိုးတားပြည်နယ်၊ နေဘူးရီးကာလ်တန်ကောလိပ်၏ နိုင်ငံရေးသိပ္ပံနှင့် နိုင်ငံတကာဆက်ဆံရေးဌာနမှ ပါမောက္ခတစ်ဦး ဖြစ်ပါသည်။ ပါမောက္ခထွန်းမြင့်သည် ၂၀၀၅ ခုနှစ်တွင် ဘလူမင်တန်၊ အင်ဒီယားနားတက္ကသိုလ်ရှိ ဥပဒေကျောင်းနှင့် ပြည်သူ့ရေးရာနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ရေးရာကျောင်း၏ ပူးတွဲပရိုဂရမ်မှ ပါရဂူဘွဲ့ကို ရရှိခဲ့သည်။ အင်ဒီယားနားတက္ကသိုလ်ရှိ ဗင်းဆင့်နှင့် အယ်လ်နော အော်စရန်းသုတေသနဌာနတွင် နိုင်ငံရေးသီအိုရီနှင့် မူဝါဒဆန်းစစ်ချက် ဘာသာရပ်များကို ပါရဂူဘွဲ့လွန် သုတေသနပညာရှင်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ထို့အပြင် အရှေ့တောင်အာရှအထူးပြု ဒီမိုကရေစီနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှု သုတေသနလုပ်ငန်းတွင် ပါဝင်သင်ကြားဆောင်ရွက်မှုများ ပြုလုပ်နေသည်။ ဒီမိုကရေစီ၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းနှင့် ရေရှည်တည်တံ့မှုတို့ကို အဓိကထား၍ လူမှုပြောင်းလဲမှုများနှင့် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာသဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ပြောင်းလဲမှုများကြားမှ ဆက်နွှယ်မှုတွင် တစ်ဦးချင်းနှင့် အဖွဲ့များ၏ အခန်းကဏ္ဍကို လေ့လာသည့် သုတေသနများ ပြုလုပ်နေသည်။ “နိုင်ငံတကာမြစ်များ စီမံအုပ်ချုပ်ရေး - ရိုင်းမြစ်ဝှမ်းနှင့် မဲခေါင်မြစ်ဝှမ်းမှ ဗဟိုများအခြေပြု နိုင်ငံရေး” (Governing International Rivers: Polycentric Politics in the Mekong and the Rhine) အမည်ရ စာအုပ်ကို ရေးသားထုတ်ဝေထားသည်။ ပါမောက္ခထွန်းမြင့်သည် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၊ ဖက်ဒရယ်အခြေခံဥပဒေရေးဆွဲရေးကော်မတီ၏ မူဝါဒရေးရာအကြံပေးအဖွဲ့တွင် ၂၀၀၀ ခုနှစ်မှ ၂၀၀၅ ခုနှစ်အထိ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။ ထို့အပြင် အကြမ်းမဖက်အာဏာဖီဆန်ရေးလှုပ်ရှားမှုကို ကူညီပေးနေသည့် Mutual Aid Myanmar အဖွဲ့၏ တွဲဖက်တည်ထောင်သူဖြစ်သလို ဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ်လည်းတာဝန်ယူထားသည်။ လွတ်လပ်သော မြန်မာ့ သုတေသနဂျာနယ်၏ တွဲဖက်တည်ထောင်သူနှင့် အယ်ဒီတာအဖွဲ့ဝင်လည်းဖြစ်သည်။

ယူကာဝေသည် Exile Hub ၏ ပရိုဂရမ်ဒါရိုက်တာတစ်ဦးဖြစ်ပြီး သူ့အနေဖြင့် သုတေသနလုပ်ငန်းများကို စတင်လုပ်ဆောင်ချိန်မှ ပြီးစီးသည်အထိ ဦးဆောင်တာဝန်ယူထားသည်။ သူမ၏ ကျွမ်းကျင်မှုဖြစ်သည့် ဖမ်မနစ်သီအိုရီနှင့် အားလုံးပါဝင်ရေးလေ့လာမှုကို အခြေခံပေါင်းစပ်လျက် ယူကာဝေသည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဂျန်ဒါအရွေ့များနှင့် ပတ်သက်သည့် နားလည်မှုနှင့် စံနှုန်းများကို လေ့လာသုံးသပ်လျက်ရှိသည်။

ဂျိုးဆက်ဖ် အန်ဒါဆန်သည် Exile Hub ၏ ကဏ္ဍမျိုးစုံတွင် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်နေသူဖြစ်ပြီး သုတေသနမပြုမီ ကြိုတင်၍ စာပေများ ဖတ်ရှုသုံးသပ်ခြင်းလုပ်ငန်း၊ သုတေသနနည်းနာများ ပြုစုပြင်ဆင်ခြင်းလုပ်ငန်း၊ အရည်အသွေးဆိုင်ရာ သုတေသနအချက်အလက်များကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်းလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်နေသလို သုတေသနစာတမ်းများလည်း ရေးသားပြုစုနေသူဖြစ်သည်။ ဂျိုးဆက်ဖ်သည် လူ့အခွင့်အရေးကဏ္ဍတွင် ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးသည့် လက်တွေ့လုပ်ငန်းများ ဖြစ်ပေါ်လာစေရန်အတွက် သီအိုရီနှင့် လက်တွေ့မြေပြင်လုပ်ငန်းများ ပေါင်းစပ်နိုင်ရေး ကြိုးပမ်းနေသူဖြစ်သည်။

ချမ်းမင်း၏ အမည်ရင်းမှာ သက်ဆွေဦး ဖြစ်သည်။ တပ်မတော်ကွန်ပျူတာနှင့် နည်းပညာသိပ္ပံ အင်ဂျင်နီယာသင်တန်း အမှတ်စဉ် (၁၄) တွင် တက်ရောက်ခဲ့ကာ ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် မြန်မာ့တပ်မတော်၏ သိပ္ပံနှင့် နည်းပညာသုတေသနဌာန၌ ပညာသည်အကြပ်ကြီးအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ပါသည်။ စစ်အာဏာသိမ်းပြီး (၇) လခန့်အကြာ ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ (၁၉) ရက်နေ့တွင် ပြည်သူ့ဘက်သို့ ပူးပေါင်းကာ အကြမ်းမဖက်အာဏာဖီဆန်ရေးလှုပ်ရှားမှု (စီဒီအမ်) တွင် ပါဝင်ခဲ့ပါသည်။

အောင်မျိုးထက်သည် စစ်တက္ကသိုလ်၊ အမှတ်စဉ် (၅၂) တွင် တက်ရောက်ခဲ့ပြီး ၂၀၀၉ ခုနှစ်တွင် ပြန်တမ်းဝင်အရာရှိအဖြစ် ခန့်အပ်ခံခဲ့ရကာ မြန်မာ့တပ်မတော် ၏ ခြေလျင်/ခြေမြန်တပ်ရင်းများတွင် တပ်စုမှူး/တပ်ခွဲမှူး

တာဝန်များကို ထမ်းဆောင်ခဲ့ပါသည်။ စစ်အာဏာသိမ်းပြီး (၇) လခန့်အကြာ ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ (၁၇) ရက်နေ့တွင် ပြည်သူ့ဘက်သို့ ပူးပေါင်းကာ အကြမ်း မဖက်အာဏာဖီဆန်ရေးလှုပ်ရှားမှု (စီဒီအမ်) တွင် ပါဝင်ခဲ့ပါသည်။

ရေခဲ၏ အမည်ရင်းမှာ စွမ်းထက်အောင် ဖြစ်ပါသည်။ တပ်မတော် ကွန်ပျူတာ နှင့် နည်းပညာသိပ္ပံ အင်ဂျင်နီယာသင်တန်း အမှတ်စဉ် (၁၄) တွင် တက်ရောက် ခဲ့ပြီး ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် မြန်မာ့တပ်မတော်၏ ဆက်သွယ်ရေးတပ်ရင်း၌ ပညာသည်အကြပ်ကြီးအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ပါသည်။ စစ်အာဏာသိမ်း ပြီး (၇) လ ခန့်အကြာ ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ (၁၉) ရက်နေ့တွင် ပြည်သူ့ ဘက်သို့ ပူးပေါင်းကာ အကြမ်းမဖက်အာဏာဖီဆန်ရေးလှုပ်ရှားမှု (စီဒီအမ်) တွင် ပါဝင်ခဲ့ပါသည်။

ထွန်းဇော်မြတ်သည် မောရဝတီရေတပ်စခန်းဌာနချုပ်၊ အမှတ် (၄၅) ရေတပ် စက်မှုလက်မှုတပ်တွင် တပ်ခွဲရုံးတာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ပြီး ၂၀၂၁ အောက်တိုဘာ လ (၆) ရက်နေ့တွင် စစ်တပ်ကို ပုန်ကန်၍ ပြည်သူလူထုဘက်သို့ မျက်နှာမူကာ အကြမ်းမဖက်အာဏာဖီဆန်ရေးလှုပ်ရှားမှု (စီဒီအမ်) တွင် ပါဝင်ခဲ့ပါသည်။

ထက်မြတ်အား ၁၉၉၀ ခုနှစ်တွင် မန္တလေးမြို့၌ မွေးဖွားခဲ့သည်။ စစ်တက္ကသိုလ် အပတ်စဉ် (၅၂) တွင် တက်ရောက်ခဲ့ကာ စစ်အာဏာသိမ်းပြီး ပြည်သူလူထုအား လက်နက်အားကိုးကာ မတရားညှဉ်းဆဲသတ်ဖြတ်နေသည် ကို လက်မခံနိုင်သောကြောင့် ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ (၁၀) ရက်တွင် ပြည်သူ့ ဘက်သို့ ရပ်တည်ကာ အကြမ်းမဖက်အာဏာဖီဆန်ရေးလှုပ်ရှားမှု (စီဒီအမ်) ကို အမှတ် (၂၁) စစ်ဆင်ရေးကွပ်ကဲမှုဌာနချုပ်၌ ဦးစီးအရာရှိတတိယတန်းရာထူး ဖြင့် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေစဉ် ပါဝင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ စီဒီအမ်ပြုလုပ်ပြီးချိန် မှစ၍ လက်ရှိအချိန်ထိ စစ်သားများ စီဒီအမ်ပြုလုပ်ရာတွင် လွတ်မြောက်နယ် မြေထိ ရောက်အောင် ချိတ်ဆက်ပို့ဆောင်ပေးခြင်း၊ ငွေကြေး၊ စားနပ်ရိက္ခာ၊

လုံခြုံသည့် နေရာထိုင်ခင်းများ ပံ့ပိုးပေးခြင်းနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးများ ပြုလုပ်ပေးခြင်းတို့အား ဇနီးဖြစ်သူ မစုသစ်နှင့်အတူ ပိတောက်ဖူး အဖွဲ့အစည်း အား တည်ထောင်ကာ ပံ့ပိုးပေးလျက်ရှိပါသည်။ ထို့အပြင် Breaking Brain-washed Media ကို တည်ထောင်ကာ စစ်သားများအတွက် အသိပညာပေး ခြင်း လုပ်ငန်းများအား ဆောက်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

သက်ပိုင်သည် ချင်းပြည်နယ်၊ မင်းတပ်ဇာတိဖြစ်ပြီး တပ်မတော်ဆေးဘက် ဆိုင်ရာပညာသင်ကျောင်း (ယခင် ဗဟိုဆေးတပ်) တွင် တတိယအဆင့် ဆေးလက်ထောက်သင်တန်းကို ၂၀၀၉ခုနှစ်တွင် တက်ရောက်ခဲ့သူဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၁၃ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လတွင် အရှေ့မြောက်တိုင်းစစ်ဌာနချုပ်လက်အောက်ခံ တပ်ရင်းဖြစ်သည့် အမှတ် (၁၀) စစ်မြေပြင်ဆေးတပ်ရင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့တာဝန် ထမ်းဆောင်ခဲ့ပါသည်။ ဒုတိယအဆင့်နှင့် ပထမအဆင့် ဆေးလက်ထောက် သင်တန်းတို့ကို ၂၀၁၅ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၁၈ ခုနှစ် အသီးသီးတို့တွင် တပ်မတော် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာပညာသင်ကျောင်း၌ တက်ရောက်ခဲ့ပါသည်။ ရှေ့တန်းအထူး ခွဲစိတ်ကုသရေး (အထူးတပ်ဖွဲ့) တွင် ၂၀၁၅ ခုနှစ်မှ ၂၀၁၈ ခုနှစ်ထိ တာဝန် ထမ်းဆောင်ခဲ့ကာ ၂၀၂၁ စစ်အာဏာသိမ်းမှုကို လက်မခံနိုင်သောကြောင့် ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ (၂၁) ရက်နေ့တွင် အကြမ်းမဖက်အာဏာဖီဆန်ရေးလှုပ်ရှားမှု (စီဒီအမ်) တွင် ပါဝင်ခဲ့ပါသည်။ ယခုအခါ ထိုင်းနိုင်ငံ၊ မဲဆောက်မြို့တွင် နေထိုင်လျက် ချင်းကာကွယ်ရေးတပ်ဖွဲ့—မင်းတပ် အတွက် လိုအပ်သော ထောက်ပံ့လုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေကာ Higunglong Multi-Development Organization နှင့် Generations of Mindat အဖွဲ့များတွင် တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေပါသည်။

နောင်ရိုးသည် မိတ္ထီလာအခြေစိုက် လေကြောင်းအတတ်သင် လေတပ်စခန်း ဌာနချုပ်မှ ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ (၁၀) ရက်နေ့တွင် အကြမ်းမဖက်အာဏာဖီဆန် ရေးလှုပ်ရှားမှု (စီဒီအမ်) ၌ ပါဝင်ခဲ့သည့် လေတပ်အကြပ်ကြီးတစ်ဦး ဖြစ်ပါ သည်။

မော်ကွန်းသည် ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ (၁၁) ရက်နေ့တွင် စီဒီအမ်ပြုလုပ်ခဲ့သည့် စစ်သားတစ်ဦးဖြစ်သည်။

မစုသစ်သည် စီဒီအမ်ဗိုလ်ကြီးထက်မြတ်၏ ဇနီးဖြစ်ပါသည်။ Hotel Sales and Marketing Manager အဖြစ် လုပ်ကိုင်ခဲ့ပြီး ခင်ပွန်းဖြစ်သူ စီဒီအမ် ပြုလုပ်ပြီးနောက်တွင် လွတ်မြောက်နယ်မြေသို့ အတူတကွသွားရောက်ခဲ့သည်။ စစ်သားများ ပြည်သူ့ဘက်သို့ ဘက်ကူးပြောင်းစေရန် ဇနီးသည်များမှ အသိပညာရရှိပြီး တိုက်တွန်းစေရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ပြည်သူ့စစ်သားဇနီးများ လုပ်ငန်းစဉ်အား အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက် ဘက်ကူးပြောင်းခဲ့သူ အမျိုးသမီးများ၊ ဌာနဆိုင်ရာ စီဒီအမ်အမျိုးသမီးများ၊ အမျိုးသမီးတက်ကြွလှုပ်ရှားသူများနှင့် single mother များအား အသိပညာပေးလုပ်ငန်းများနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပညာရပ်များအတွက် ထောက်ပံ့ပေးခြင်းနှင့် စားနပ်ရိက္ခာများ လစဉ်ပံ့ပိုးပေးခြင်း လုပ်ငန်းများ ပြုလုပ်နိုင်ရန် ပိတောက်ဖူး အဖွဲ့အစည်းအား ၂၀၂၁ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် တည်ထောင်ခဲ့ပါသည်။ စစ်တပ်၏ ဝါဒမှိုင်းမိနေသော စစ်သားများအား အမှန်တရားသိမြင်လာပြီး အသိတရားရကာ ပြည်သူ့ဘက်သို့ ဘက်ကူးပြောင်းလာစေရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် Breaking Brainwashed Media အား ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် စတင်ခဲ့ပြီး ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ မတ်လတွင် တင်ဆက်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ယခုအခါ ခင်ပွန်းသည်နှင့်အတူ တော်လှန်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပါဝင်နေကာ အမျိုးသမီး အခွင့်အရေး လှုပ်ရှားသူတစ်ဦး အဖြစ်လည်း ရပ်တည်လျက်ရှိပါသည်။

Introduction to the Special Issue

Tun Myint

This special issue is a result of a workshop I held on the Thailand-Myanmar border in conjunction with a Civil Disobedience Movement (CDM)¹ soldier organization on 23 July 2022. The journal's Managing Editor and I met with a dozen brave young CDM soldiers who at that time had only recently left the *sit tat*²—the Myanmar military that is still killing hundreds of civilians every month.³ Earlier in their lives they believed a career in the *sit tat* was a ticket to success and respect. Some of them came from military families, with parents and grandparents also serving in the military. But the violence of the 2021 military coup had shaken their faith in the army. They had all made the same choice to refuse to kill their fellow countryfolk and flee from military rule, and now they were free, each pursuing different paths, struggling to earn a living and contribute to the revolution in their own ways.

The contributors to this special issue are not researchers or professional writers. They are CDM soldiers who differ widely in rank and department. They have experience in the artillery corps, the infantry, even the air force, and bring their direct knowledge of the *sit tat* to bear in this collection of articles focused on the weaknesses of that institution and the likelihood of

¹ Soon after the 2021 coup public servants refused to work for the new military regime, launching the Civil Disobedience Movement. While most of its participants are healthcare workers, teachers, and bureaucrats, many soldiers also joined the movement after escaping military service (Kyed, 2022).

² In this special issue the term *sit tat* (စစ်တပ်) is usually used for the Myanmar military as it is more accurate than *tatmadaw* (တပ်မတော်), more commonly in use before the 2021 coup. The particle *daw* (တော်) can be read as denoting royal authority and reverence, something the Myanmar military certainly does not possess.

³ See the daily updates on conflict and civilian deaths and arrests by Nyan Lynn Thit Analytica, an independent, non-partisan organization previously based in Yangon (Nyan Lynn Thit Analytica, 2025).

its collapse. They share their personal knowledge and reflections about the condition of the *sit tat* as they experienced it. After escaping military bases and moving to areas of relative safety, these contributors then wrote their articles without the aid of computers, which they did not own and could not afford. Most wrote on smartphones. All their articles were drafted in Burmese first, then translated into English for this bilingual special issue. Very few of the contributors are proficient in English. Their contributions are not in the typical academic style, and are not research articles in a strict sense, but they are valuable for their candor and inside knowledge of the *sit tat*, a once-resilient institution now under threat.

The workshop the contributors attended that generated this special issue was truly one of a kind. In all my years as an academic, I have never experienced anything like it. While all seated cross-legged on a tile floor, over the course of eight hours, each CDM soldier read their printed drafts aloud as if they were reporting to their superiors in the military. It was a traditional Burmese format of submitting a report (*tinpya*) to one's superiors. However, the participants' faces and voices were resonant with liberation from the military institution. They were passionate about what they had written.

In some ways, this special issue is a successor to the journal's previous special issue from 2022, *Memories of Leaving the Myanmar Military*.⁴ In that issue, eighteen individual soldiers that fled military service following the 2021 coup detailed how and why they did so, providing rich and immediate narratives of their time in the military and the challenges they overcame to free themselves of it. Those memoirs are raw and emotional, reflecting the intense feelings held by the soldiers who struggled to escape the military institution they felt disaffected from.

But what comes next for a soldier that joins the CDM? There are now thousands of service members that have been “reborn” into freedom and that number is still growing. Not all choose to participate in the revolution.

⁴ Kyed, 2022.

Some CDM soldiers want to avoid it entirely, live a life of pacifism, and raise their families away from trauma and terror. Others immediately join new armed resistance groups and fight back against the corrupt *sit tat* they despise. Others work within resistance organizations away from the frontlines, providing expertise and helping when and where they can, including on the defection movement, which has grown as a strategy of the Spring Revolution since the coup, as detailed by Yucca Wai and Andersson in this issue.

Whether still focused on the revolution or not, whether actively fighting back or not, the CDM soldiers that attended this issue's workshop decided they had things to say; they wanted to inscribe their knowledge of the *sit tat* in the historical record, inspired by their faith that the military institution is on its last legs. Their views have only been further validated since they first penned their articles in 2022, as the military has only weakened further. At the time of publishing, the *sit tat* is at its lowest point since the founding of the independent Union of Burma.

As resistance organizations have taken more territory from the military and forced it further onto its knees, it has more intensely lashed out against civilians. Retaliations against civilians and air strikes on tea shops, weddings, concerts, and other public gatherings particularly increased since resistance groups' successful Operation 10/27 in late 2023 and 2024.⁵ Even the tragic 28 March 2025 Sagaing earthquake, the biggest in Myanmar for over a century, levelling the city of Sagaing and most of Mandalay and Nay Pyi Taw cities, did not prevent the *sit tat* from continuing its atrocities and offensives throughout meaningless "ceasefires".⁶ In the 28 days following that earthquake, the military killed at least 246 people and injured 512 according to the Democratic Voice of Burma's data team.⁷

The *sit tat* only retains the power it still has because of two reasons. The first is the support of Russia, Belarus, China, and

⁵ ACLED, 2025.

⁶ Su Mon, 2025.

⁷ DVB Data Team, 2025.

Thailand, and the second is the fact that it has an air force.⁸ The army's recent return to Lashio, presented as some kind of victory by military propaganda, only occurred under the direct auspices and sponsorship of China.⁹ But while powerful foreign nations can shield the *sit tat* from the international community and back up the regime's brutality to further their own national interests, the people of Myanmar are not fooled. The military is on its knees. It may enforce stricter conscription policies, cede more sovereignty to China, and horde increasing amounts of international aid meant for the people, but the trajectory of collapse is assured—so long as the people of Myanmar continue to nurture the spirit of revolution.

Contributions to this Special Issue

In addition to this introduction, the special issue features nine contributions originally drafted in Burmese by CDM soldiers and their families, and two research articles by others, which were first drafted in English. The research articles aim to further contextualize the Myanmar *sit tat*—what it stands for, and how it stands in the way of democracy—as well as provide more concrete data on the phenomenon of defection since 2021. As mentioned, the workshop that generated this special issue was held in 2022. All the contributions by CDM soldiers were written in 2022, however, the research articles were finished only in 2023 and 2024, with this introduction finalized in 2025.

In the first article, “The Collapse of the *sit tat* and the End of Burmanization”, I argue that Burmanization is the central ideology of the Myanmar military, with roots in the Bama Buddhist monarchy of centuries past. Given the diversity of peoples, languages, cultures, religions, etc., in Myanmar today, Burmanization as an ideology and a governing prerogative is outdated and harmful. Polycentric federal democracy is the best political system for Myanmar, as it allows all stakeholders to participate in

⁸ Abuza & Nyein Nyein Thant Aung, 2025.

⁹ What's Happening in Myanmar, 2025.

and grow a more prosperous and equitable society. The *sit tat* is misguided, beyond prospect for reform, and must be abolished, along with Burmanization, for this polycentric federal democracy to take root.

In “Leap into Freedom: The Disintegration of the *sit tat* Through Defections”, Yucca Wai and Joseph Andersson present an impressive research project using mixed methods to argue that defection efforts by revolutionary stakeholders need to strengthen further. While defection strategy has improved since 2021, assistance provided to defectors is still inconsistent, hampering defections from being more of a factor in the revolution against military rule. They argue that if defection strategies receive adequate technical and material support from regional and international actors, they could decide the future of the *sit tat*—and of Myanmar. This article is impressive for its large-scale survey of 50 defected soldiers, detailed data, thorough approach, and for its list of recommendations to stakeholders.

With the broader context staked in and firmly established, the third contribution to this special issue, and the first by a CDM soldier, is “Brainwashed Soldiers in a Terrorist Military” by Chan Min, previously sergeant at the Military Science and Technology Research Command. He argues that the reason low-ranking soldiers commit atrocities against civilians and resistance forces alike is because they are brainwashed with fear. The military institution demeans soldiers and pushes them to exhaustion as a matter of course. According to Chan Min, military leaders are the most responsible, as they “intentionally shape low-ranking soldiers to carry out everyday violence and kill unarmed civilians”.¹⁰ However, other factors are also at play, such as the isolation of living within the institution. Soldiers are encouraged to swallow military propaganda and are restricted from freely using smartphones and the internet. The terms used by Chan Min are candid and forceful: military trainees and low-ranked soldiers are demoralized, shamed, abused. He claims the *sit tat* is

¹⁰ This issue, pp. 274-275.

going down in history as a pariah that not only terrorizes the public, but also its own personnel.

In the next article, “Weakening and Attrition in the Myanmar Military”, Aung Myo Htet gives a sober and candid assessment of the decline of the *sit tat* as a professional army. Based on his experience as a captain in Light Infantry Division 80, Aung Myo Htet divulges the low standards for admission into the *sit tat* and its remarkable attrition rates. Writing before the army’s widespread conscription drive began in 2024, he lists the reasons why soldiers are desperate to get out, including insights into how soldiers’ wives and children are integrated into the institution. For Aung Myo Htet, this emphasis on “quantity over quality” is what will ultimately lead the *sit tat* to its “eventual demise”.

Sergeant Yay Khal focuses even more than Aung Myo Htet on the recruitment processes of the *sit tat*, arguing in “How the Myanmar Military Recruits its Soldiers” that the “rotten fundamentals” of the *sit tat* cannot improve without the army changing its policies and methods of recruitment. This includes scams, kidnappings, incentives, and propaganda. Yay Khal goes through four of the main problems with military recruitment and speaks directly to soldiers, and even their children, who are still stuck in military bases:

... Try not to limit your thinking by only listening to what the military is telling you and believing wrong is right—you must think critically and listen carefully to what is going on in the outside world. The military machine is not only using your father, but it is also using you—it is sending all of you off to die.¹¹

Htun Zaw Myat takes a different tack to Aung Myo Htet and Yay Khal, focusing on the control that is exercised over individual soldiers in the military. For him, being part of the military means

¹¹ This issue, p. 344.

being under its domination. “Control Over the Lives of Soldiers and Their Families” outlines the corruption involved in the hierarchy of the *sit tat* and the lack of empathy displayed by officers. The ethos of ‘divide and conquer’ is not only used by the military in its politics and its war campaigns to rule the country; it is practiced within the army against new recruits, pitting all classes of soldiers against each other. This article is valuable for its sensitivities to the human relationships that soldiers have, and how they are abused and manipulated by the military institution for control over its members.

In a similar theme to Htun Zaw Myat, contributor Htet Myat highlights how soldiers are subject to indoctrination within closed information systems in the military. In “Indoctrination: A Potent Weapon”, Htet Myat draws on his work as a captain and chief officer, third class, at the No. 21 Operations Command Headquarters, to detail eight different messages propagated by the military to its soldiers. He claims the “terrorist military has weaponized indoctrination” and that revolutionaries need to understand how powerful it is in order to counter it. This article is a masterclass in the narratives the military tells itself and its soldiers, and is a valuable historical record, as well as useful for those in the resistance working on helping and deprogramming defectors.

The next article in the special issue is a detailed discussion of one particular organ of the *sit tat*. In “Corruption Under the Medical Services Directorate”, Thet Paing argues that the military is “a scheme” benefiting military leaders at the expense of the country. He forensically lists the different medical organizations under the directorate, including their bed capacities, and describes the army’s three major medical training institutions. The main point here is how corruption is rife throughout the directorate, and while it may look good “on the books”, in real life it is a mess. Rules and regulations are openly violated by officers and substandard medication is routinely substituted for the real thing.

The two penultimate articles are explicitly about armaments and equipment. In Naung Yoe’s “The Training Aircraft

Used to Bomb Civilians”, the author goes into detail on the K8-W aircraft that he has experience working with. While the *sit tat* has stock of many different jet aircraft, from FTC-2000G trainers, Russian SU-30s, to Pakistan JF-17s, and more, it is likely that the K-8 twin seat trainer, branded as K8-W in Myanmar, is the most numerous. The *sit tat* is steadily relying more on unmanned aerial vehicles and low-altitude paramotor buggy systems to conserve fuel and provide strategic advantage at low cost, but for its most destructive attacks on civilians, the K-8W and Y-12 aircraft are still used. Ko Naung Yoe describes the technical specifications and capabilities of the K-8W aircraft and goes into detail on the entrenched systems in place for air force personnel to siphon jet fuel and enrich themselves. He emphasizes that with these airplanes, the pilots always make a preliminary circuit of a target area before dropping their payload—so civilians can seek shelter if they are fortunate enough to hear the planes coming.

Maw Kun similarly details the armaments he is most familiar with in the following article, “Problems with the Military’s Artillery Corps”. He outlines how artillery is crucial to battlefield successes of the *sit tat*—and yet the institution fails to prioritize its artillery corps. The corps has insufficient recruits, poorly maintained equipment, and ill-trained personnel with low morale. Maw Kun claims that military officers willfully ignore these deficiencies and instead focus on their own corrupt activities and efforts at promotion. He also thoroughly evaluates the different artillery he is familiar with, including mortars, howitzers, and their ammunition. The level of detail is impressive and shows the author’s disillusionment with the military institution and willingness to assist the anti-coup resistance movement at great personal risk.

In the special issue’s final article, Ma Su Thit, a woman deeply involved in several defection and CDM soldier organizations, writes on the difficulties faced by soldiers who leave the military. In “The Importance of Family in Soldiers Deciding to Join the Civil Disobedience Movement”, Su Thit interweaves her own personal experience as the wife of a CDM soldier with a broader perspective on the obstacles faced by soldiers wanting

to flee the army. She spends considerable time on the issues of livelihoods and security, noting how fearful soldiers are of losing their pride, income, and meaning in their lives. Ma Su Thit and her husband, “were able to join the CDM and stand on the side of the people because of the strength of our parents and family”.¹² She concludes the article, and this special issue, with six anecdotes from CDM soldiers who directly told her their stories, noting the importance of family in these soldiers’ decisions to leave—or stay—in the *sit tat*.

Acknowledgements

I would like to sincerely thank Ma Su Thit for her help keeping this special issue alive over the last three years, and for liaising with the CDM soldier contributors, as the journal’s editorial team and I worked to develop, edit, and finalize this special issue throughout many turbulent events. The tail end of the COVID-19 pandemic, ongoing mass atrocities of the military, and the 2025 Sagaing earthquake all presented delays. Without the capable hands of this journal’s editors, this issue would not be in your hands, so I would like to thank them also.

References

- Abuza, Z., & Nyein Nyein Thant Aung. (2025, March 4). *Too Little, Too Late: China Steps Up Military Aid to Myanmar’s Junta* [Issue brief]. Stimson. <https://www.stimson.org/2025/too-little-too-late-china-steps-up-military-aid-to-myanmars-junta/>
- ACLED. (2025, January 31). Four years after the 2021 coup in Myanmar, violence against civilians is still increasing. *ACLED*. <https://acleddata.com/2025/01/31/four-years-after-the-2021-coup-in-myanmar-violence-against-civilians-is-still-increasing/>
- DVB Data Team. (2025, April 25). The Regime’s Air and Artillery Strikes Across the Country. *Democratic Voice of Burma*.

¹² This issue, p. 534.

<https://english.dvb.no/wp-content/uploads/2025/04/Air-strike-p1-eng-1-scaled.jpg>

Kyed, H. M. (2022). Introduction to the Special Issue: Soldier Defections Since the 2021 Military Coup. *Independent Journal of Burmese Scholarship*, 1. https://ijbs.online/?page_id=3616

Nyan Lynn Thit Analytica. (2025). *Facebook*. <https://www.facebook.com/nyanlynnthitanalytica/>

Su Mon. (2025, April 24). Q&A: Will the ceasefires after the earthquake bring peace to Myanmar? *ACLED*. <https://acleddata.com/2025/04/24/qa-will-the-ceasefires-after-the-earthquake-bring-peace-to-myanmar/>

What's Happening in Myanmar. (2025, April 24). Return to Lashio. *Frontier Myanmar*. <https://whimyanmar.com/return-to-lashio>

စာစောင်မိတ်ဆက်

ထွန်းမြင့်

ဤအထူးထုတ်စာစောင်သည် ထိုင်းနိုင်ငံ၊ မဲဆောက်မြို့၌ ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ (၂၃) ရက်နေ့တွင် အကြမ်းမဖက်အာဏာပီဆန်ရေးလှုပ်ရှားမှု (စီဒီအမ်) တွင် ပါဝင်လာသော စစ်သားများနှင့် တွေ့ဆုံကျင်းပသည့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲမှ ဆွေးနွေးမှုများ၏ ရလဒ်ဖြစ်သည်။ ဂျာနယ်၏ အယ်ဒီတာချုပ်နှင့် ကျွန်တော် သည် ပြည်သူများကို နေ့စဉ်မပြတ် သတ်ဖြတ်နေသည့်^၁ စစ်တပ်မှ^၂ စွန့်ခွာလာ ခါစ သတ္တိကောင်းသည့် စစ်သားလူငယ်များနှင့် လုံခြုံစိတ်ချရသည့် နေရာ တစ်ခုတွင် တွေ့ဆုံခဲ့ကြသည်။ သူတို့အနေဖြင့် စစ်တပ်ထဲ ဝင်လိုက်ခြင်းသည် အောင်မြင်မှုနှင့် လေးစားခံရမှုတို့၏ လမ်းစဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်ခဲ့ကြသည်။ အချို့မှာ မိဘဘိုးဘွားများ ကိုယ်တိုင်က စစ်တပ်ထဲတွင် ရှိနေကြပြီး စစ်မှုထမ်း မျိုးရိုးမှ ဖြစ်ကြသည်။ သို့သော် ၂၀၂၁ စစ်အာဏာသိမ်းမှု၏ အကြမ်းဖက်မှုများ သည် စစ်တပ်အပေါ်တွင် ရှိခဲ့သည့် ၎င်းတို့၏ ယုံကြည်မှုကို တုန်လှုပ်စေခဲ့ သည်။ ပြည်သူများအား ပစ်သတ်ရန် ငြင်းဆန်ပြီး စစ်တပ်အုပ်ချုပ်မှုအောက်မှ လွတ်မြောက်ရန်အတွက် သူတို့အားလုံးသည် တူညီသည့် ရွေးချယ်မှုတစ်ခုပြုခဲ့ ကြကာ ယခုချိန်တွင် လွတ်မြောက်လာခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။ ယခုအခါ မတူညီသည့်

^၁ အရပ်သားသေဆုံးမှုများနှင့် တိုက်ပွဲများအကြောင်းကို လွတ်လပ်ပြီး ဘက်မလိုက်သည့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု ဖြစ်သည့် ဉာဏ်လင်းသစ် သုတေသနအဖွဲ့၏ နေ့စဉ်ထုတ်ပြန်ချက်များတွင် ကြည့်ရှုနိုင်ပါသည်။ (ဉာဏ်လင်းသစ် သုတေသနအဖွဲ့၊ ၂၀၂၅)

^၂ ဤအထူးထုတ်စာစဉ်တွင် ကျွန်တော်အပါအဝင် ပါဝင်ရေးသားသူများအားလုံးနီးပါးသည် မြန်မာစစ်တပ် အား ညွှန်းဆိုသည့်အခါ မကြာခဏဆိုသလို “စစ်တပ်” ဟု အသုံးပြုထားပါသည်။ အကြောင်းမှာ ‘စစ်တပ်’ ဆိုသည့် ဝေါဟာရသည် ၂၀၂၁ စစ်အာဏာသိမ်းမှု မတိုင်ခင်က အသုံးတွင်ကျယ်သည့် ‘တပ်မတော်’ ဆိုသည့် ဝေါဟာရထက် ပိုပြီး သင့်လျော်မှုရှိသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ တပ်မတော်ဆိုသည့် ဝေါဟာရတွင် ‘တော်’ ဆိုသည်မှာ ထီးသုံးနန်းသုံးဆန်ပြီး ဘုရင့်အာဏာနှင့် ရိုသေမှုဟူသည့် သဘောသက်ရောက်မှုမျိုး ရှိနိုင်သောကြောင့် ထိုဝေါဟာရ သည် မြန်မာစစ်တပ်နှင့် အပ်စပ်မှု မရှိလှပေ။

လမ်းကြောင်းများကို လျှောက်လှမ်းနေကြကာ ဘဝအတွက် ရုန်းကန်နေကြရင်း တော်လှန်ရေးတွင်လည်း ပါဝင်လှုပ်ရှားနေကြပါသည်။

ဤအထူးထုတ်စာစောင်တွင် ပါဝင်ရေးသားသူအများစုသည် သုတေသီများ မဟုတ်ကြပါ။ ၎င်းတို့သည် ရာထူးရာခံမျိုးစုံနှင့် မတူညီသော ရာထူးဌာနများမှ စီဒီအမ်စစ်သားများ ဖြစ်ကြပါသည်။ သူတို့သည် လေတပ်အပါအဝင် အမြောက်တပ်များ၊ ခြေလျင်တပ်များတွင် အတွေ့အကြုံရှိကြသူများ ဖြစ်ကြကာ စစ်တပ်၏ အားနည်းချက်များနှင့် စစ်တပ်ပြိုလဲနိုင်ခြေတို့နှင့် ပတ်သက်ပြီး သူတို့ သိရှိထားသမျှ အကြောင်းအရာများကို ဤဆောင်းပါးများတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။ ပါဝင်ရေးသားသူများအနေဖြင့် သူတို့တွေ့ကြုံခံစားခဲ့ရသည့် စစ်တပ်၏ အခြေအနေနှင့် ပတ်သက်၍ သူတို့၏ ကိုယ်တွေ့အတွေ့အကြုံ ဗဟုသုတများနှင့် သုံးသပ်ချက်များကို မျှဝေထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤဆောင်းပါးများကို စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာလာပြီး လွတ်မြောက်နယ်သို့ ရောက်ရှိသည့် အချိန်ကာလတွင် ရေးသားထားခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုသို့ရေးသားရာတွင် မိုဘိုင်းဖုန်းများဖြင့်သာ ရေးသားထားခြင်း ဖြစ်ကြပြီး ကွန်ပျူတာဖြင့် စာစီရေးသားခြင်း မဟုတ်ပေ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် သူတို့တွင် ကွန်ပျူတာများ မရှိကြသလို ဝယ်ယူရန်လည်း မတတ်နိုင်ကြသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ဆောင်းပါးများအားလုံးကို မြန်မာဘာသာဖြင့် ဦးစွာရေးသားခဲ့ကြပြီး ဂျာနယ်တွင် နှစ်ဘာသာဖြင့် ဖော်ပြရန်အတွက် အင်္ဂလိပ်ဘာသာသို့ ပြန်ဆိုထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ပါဝင်ရေးသားသူ အနည်းငယ်သာ အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားကို ကျွမ်းကျင်ကြပါသည်။ သူတို့၏ ဆောင်းပါးများသည် ပညာရပ်ဆန်သည့်ပုံစံဖြင့် ရေးသားထားခြင်းမဟုတ်သလို နည်းစနစ်တကျ ပြုလုပ်ရေးသားထားသော သုတေသနဆောင်းပါးများလည်း မဟုတ်ပေ။ သို့သော် သူတို့၏ အရှိကို အရှိအတိုင်း ထုတ်ဖော်တင်ပြမှုနှင့် အင်အားတောင့်တင်းသည့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုအဖြစ် ယူဆခြင်း ခံခဲ့ရသည့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု၏ အတွင်းရေးများ ဖြစ်သည့်အတွက် ဤဆောင်းပါးများသည် အဖိုးတန်သည့် ဆောင်းပါးများဖြစ်ပါသည်။

ဤအထူးထုတ်စာစောင်ကို ဖြစ်ပေါ်လာစေသည့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲသည် ထူးခြားလှပြီး ပညာရပ်ဆိုင်ရာနယ်ပယ်တွင် ကျင်လည်နေသူ ကျွန်တော့်

အနေဖြင့် ယခုကဲ့သို့ ဆွေးနွေးပွဲမျိုး တစ်ခါမျှ မကြုံခဲ့ဖူးပေ။ ရှစ်နာရီခန့် ကြာမြင့်သည့် ဤဆွေးနွေးပွဲ၌ တက်ရောက်လာသူအားလုံးသည် ကြမ်းပြင်ပေါ်တွင် တင်ပျဉ်ခွေထိုင်ကြကာ စီဒီအမ်စစ်သားများက စစ်တပ်ထဲတွင် သူတို့၏ အထက်အရာရှိကြီးများကို တင်ပြကြသည့် ပုံစံအတိုင်း စာရွက်ထဲတွင် ရေးလာသည့် စာများကို အသံကျယ်ကျယ်ဖြင့် ရွတ်ဖတ်တင်ပြကြသည်။ သို့သော် သူတို့၏ လေသံနှင့် မျက်နှာအမူအရာများသည် စစ်တပ်လက်အောက်မှ လွတ်မြောက်လာမှုကို ထင်ဟပ်နေပြီး သူတို့ ရေးသားလာသည်များအပေါ် အားတက်သရော ရှိကြသည်။

ဤအထူးထုတ်စာစောင်သည် ၂၀၂၂ ခုနှစ်က ထုတ်ဝေခဲ့သည့် “မြန်မာစစ်တပ်မှ ထွက်ခွာခဲ့သော ဖြစ်ရပ်များအကြောင်း အထူးထုတ်စာစောင်” ၏ နောက်ဆက်တွဲဟု တစ်နည်းအားဖြင့် ဆိုနိုင်သည်။ ဤစာစဉ်တွင် စီဒီအမ်စစ်သား (၁၈) ဦးက ၂၀၂၁ စစ်အာဏာသိမ်းမှုနောက်ပိုင်း သူတို့အနေဖြင့် ဘာကြောင့် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာလာသည်နှင့် မည်သို့မည်ပုံ ထွက်ခွာလာခဲ့ရပုံများအား သူတို့၏ တပ်တွင်း အတွေ့အကြုံများကို အစချီကာ သူတို့လွတ်မြောက်ခဲ့ကြပုံအထိ အသေးစိတ် ရေးဖွဲ့ထားပါသည်။ ဤကိုယ်တွေ့မှတ်တမ်းများသည် သူတို့အနေဖြင့် စိတ်မကျေမနပ်ဖြစ်ရသည့် စစ်တပ်အတွင်းမှ လွတ်မြောက်ရန် ကြိုးစားခဲ့ကြသော စစ်သားများ၏ စိတ်ခံစားချက်များကို အရှိအတိုင်း တင်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။

သောင်းနှင့်ချီသည့် အရေအတွက်ရှိပြီး ဆက်လက်တိုးပွားနေဆဲဖြစ်သည့် ဘဝသစ်ပြန်စနေကြရသော ပြည်သူ့စစ်သားများ မည်သည့် အခြေအနေသို့ ဆိုက်ရောက်နေကြသနည်း။

အချို့သော စီဒီအမ်စစ်သားများသည် တော်လှန်ရေးနှင့် လုံးဝမပတ်သက်ကြတော့ဘဲ သူတို့၏ မိသားစုများကို စိတ်ဒဏ်ရာများနှင့် ကျီးလန့်စာစားနေရသည့် အခြေအနေမျိုးနှင့် ဝေးရာတွင် ငြိမ်းငြိမ်းချမ်းချမ်းဖြင့် နေထိုင်နေကြသည်။ အများစုမှာ လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးတွင် ပါဝင်လာကြပြီး အကျင့်ပျက်ခြစားနေသည့် စစ်တပ်ကို ပြန်လည်တိုက်ခိုက်နေကြသည်။ အချို့မှာမူ နောက်တန်းတွင်ရှိသည့် တော်လှန်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် လက်တွဲလုပ်ဆောင်

နေကြပြီး သူတို့တတ်မြောက်ထားသည့် ကျွမ်းကျင်မှုများကို အခြေအနေနှင့် အချိန်အခါပေါ်မူတည်ပြီး တတ်နိုင်သလောက် မျှဝေပေးလျက် ရှိကြသည်။ ဤသို့ စစ်တပ်ကို ကျောခိုင်းလာမှုသည် နွေဦးတော်လှန်ရေး၏ ဗျူဟာတစ်ခု ဖြစ်ကာ ၂၀၂၁ ခုနှစ်မှစတင်ပြီး ယနေ့အချိန်အထိ တိုးပွားလာနေသည့် အကြောင်းကို ဤစာစောင်တွင် ဖော်ပြထားသည့် ယူကေဝေနှင့် အန်ဒါဆန်၏ ဆောင်းပါးတွင် ဖတ်ရှုလေ့လာနိုင်ပါသည်။

တော်လှန်ရေးအပေါ် အာရုံထားသည်ဖြစ်စေ၊ မထားသည်ဖြစ်စေ၊ စစ်တပ် ကို ပြန်လည်တိုက်ခိုက်နေသည်ဖြစ်စေ၊ မတိုက်နေသည်ဖြစ်စေ ဤအထူးထုတ် စာစောင်တွင် ပါဝင်ရေးသားကြသော စီဒီအမ်စစ်သားများသည် သူတို့၏ ယုံကြည်မှုဖြစ်သည့် အခြေယိုင်နဲ့လာနေသည့် စစ်တပ်၏ သမိုင်းမှတ်တမ်းတွင် သူတို့ သိရှိထားသည်များကို မှတ်တမ်းတင်လိုကြသည်။ သူတို့၏ အမြင်များကို တင်ပြထားသည့် ဤဆောင်းပါးများကို ၂၀၂၂ ခုနှစ်ကတည်းက ရေးသားထား ခြင်းဖြစ်ပြီး အင်အား ချည့်နဲ့လာသည့် စစ်တပ်၏ လက်ရှိအခြေအနေက ထိုအမြင် များအား မှန်ကန်ကြောင်း အတည်ပြုပေးနေသည်။ ဤစာစောင်ကို ထုတ်ဝေ သည့်ကာလတွင် စစ်တပ်သည် သမိုင်းတစ်လျှောက် အဆိုးဝါးဆုံးအရေးနိမ့်မှု နှင့် ကြုံတွေ့နေရသည်။

တော်လှန်ရေးအဖွဲ့များ နယ်မြေကြီးစိုးမှု များလာခြင်းနှင့် စစ်တပ် အရေး နိမ့်လာခြင်းတို့သည် အရပ်သားပြည်သူများအပေါ် ပစ်မှတ်ထား တိုက်ခိုက်မှုကို ဖြစ်လာစေသည်။ ၂၀၂၃ ခုနှစ်တွင် စတင်ခဲ့သည့် တော်လှန်ရေးအဖွဲ့များ၏ ၁၀၂၇ စစ်ဆင်ရေး အောင်မြင်ပြီးနောက်ပိုင်း စစ်တပ်သည် အရပ်သားပြည်သူ များအပေါ် ပစ်မှတ်ထားတိုက်ခိုက်ခြင်းနှင့် လက်ဖက်ရည်ဆိုင်များ၊ မင်္ဂလာ ဧည့်ခံပွဲများ၊ ဖျော်ဖြေရေးပွဲများနှင့် အခြားသော လူစုလူဝေးပွဲများ ပြုလုပ်နေ ချိန်အတွင်း လေကြောင်းမှ တိုက်ခိုက်ခြင်းများကို ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် လက်တုံ့ပြန် နေသည်။^၃ ၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ မတ်လ (၂၈) ရက်နေ့တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး စစ်ကိုင်း၊ မန္တလေးနှင့် နေပြည်တော်မြို့ကြီးများအား ပုံကျသွားစေသော ရာစုနှစ်အတွင်း အပြင်းထန်ဆုံးဖြစ်သည့် စစ်ကိုင်းငလျင်ကြီးသည် စစ်တပ်၏ လေကြောင်း

^၃ ACLED, 2025.

တိုက်ခိုက်မှုများကို ရပ်တန့်မသွားစေခဲ့သလို စစ်တပ်သည် အဓိပ္ပာယ်မဲ့သည့် “အပစ်ရပ်” ကြေညာချက်ကို ထုတ်ပြန်ထားသည့်ကြားမှပင် လေကြောင်း တိုက်ခိုက်မှုများ ပြုလုပ်နေသည်။⁴ ဒီဗွီဘီ သတင်းဌာန၏ အချက်အလက်အရ ငလျင် လှုပ်သည့်ရက်မှစပြီး (၂၈) ရက်အတွင်း စစ်တပ်၏ သတ်ဖြတ်မှုကြောင့် လူပေါင်း (၂၄၆) ဦး သေဆုံးခဲ့ပြီး (၅၁၂) ဦး ဒဏ်ရာရရှိခဲ့ဟု သိရှိရသည်။⁵

စစ်တပ်အာဏာမြဲနေစေသည့် အကြောင်းရင်း (၂) ချက်ရှိသည်။ ပထမ အချက်မှာ ရုရှား၊ တရုတ်နှင့် ထိုင်းနိုင်ငံတို့၏ ကျောထောက်နောက်ခံပြုမှုကို ရရှိနေသောကြောင့်ဖြစ်ပြီး ဒုတိယအချက်မှာ လေတပ်ကြောင့်ဖြစ်သည်။⁶ စစ်တပ်၏ အောင်မြင်မှုဟု စစ်အသိုင်းအဝိုင်းကြား ဝါဒဖြန့်ခဲ့သည့် လာရှိုးမြို့ ပြန်လည်ရယူနိုင်ခြင်း၏ နောက်ကွယ်တွင် တရုတ်နိုင်ငံ၏ ကျောထောက် နောက်ခံပြုမှုနှင့် လမ်းညွှန်မှုများရှိခဲ့သည်။⁷ သို့သော် ထိုကဲ့သို့ အင်အားကြီး နိုင်ငံများအနေဖြင့် ၎င်းတို့ အကျိုးစီးပွားအတွက် စစ်တပ်၏ ကြမ်းကြုတ်မှုများ ကို အားပေးနေပြီး နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်းများကြားမှ ကာကွယ်ပေးနိုင် သော်လည်း မြန်မာပြည်သူများသည် အရူးလုပ် မခံကြတော့ပေ။ စစ်တပ်သည် ယိုင်နဲ့နဲ့ဖြစ်လာနေပြီဖြစ်သည်။ စစ်မှုထမ်းဥပဒေ တင်းကျပ်လာခြင်း၊ တရုတ် နိုင်ငံလက်ထဲ နိုင်ငံအချုပ်အခြာအာဏာ ပိုမိုကျရောက်လာခြင်းနှင့် သဘာဝ ဘေးကြောင့် နိုင်ငံတကာအကူအညီများ တိုးပွားလာခြင်းများ ရှိသော်လည်း မြန်မာပြည်သူလူထု၏ တော်လှန်စိတ် ရှင်သန်နေသမျှကာလပတ်လုံး စစ်တပ် ပြိုလဲသွားသည့် အခြေအနေသို့ ဆိုက်ရောက်လာမည်မှာ အသေအချာပင် ဖြစ်သည်။

⁴ Su Mon, 2025.

⁵ DVB Data Team, 2025.

⁶ Abuza & Nyein Nyein Thant Aung, 2025.

⁷ What's Happening in Myanmar, 2025.

ဆောင်းပါးများအကြောင်း

ဤစာစဉ်တွင် စီဒီအမ်စစ်သားများနှင့် မိသားစုဝင်များ ရေးသားသည့် ဆောင်းပါး (၉) ပုဒ်နှင့် သုတေသနဆောင်းပါး (၂) ပုဒ် ပါဝင်ပါသည်။ သုတေသနဆောင်းပါးများကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ကနဦးရေးသားထားခြင်း ဖြစ်ပြီး ကျန်ဆောင်းပါးများမှာ မြန်မာဘာသာဖြင့် ကနဦးရေးသားထားခြင်း ဖြစ်သည်။ သုတေသနဆောင်းပါးများသည် စစ်တပ်၏ တည်ရှိမှုနှင့် ဒီမိုကရေစီ လမ်းကြောင်းပေါ်၌ ၎င်း၏ ရပ်တည်မှုများအကြောင်း ပိုမိုသိရှိစေရန် ရည်ရွယ် သလို ၂၀၂၁ ခုနှစ်ကတည်းက ဖြစ်ပေါ်နေသည့် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာလာမှုများ အကြောင်းကိုလည်း ပိုမိုသဘောပေါက်နားလည်စေရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ဤစာစောင်ဖြစ်ပေါ်လာစေသည့် အလုပ်ရုံ ဆွေးနွေးပွဲသည် ၂၀၂၂ ခုနှစ်က ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး စီဒီအမ်စစ်သားများ၏ ဆောင်းပါးများသည် ယင်းကာလကတည်းက ရေးသားထားခြင်းဖြစ်သည်။ သို့သော် သုတေသနဆောင်းပါးများသည် ၂၀၂၃ နှင့် ၂၀၂၄ ခုနှစ်များတွင် ရေးသားထားခြင်းဖြစ်ပြီး ဤစာစောင်မိတ်ဆက်ကိုမူ ၂၀၂၅ ခုနှစ်တွင် အချော သတ် ရေးသားထားခြင်းဖြစ်သည်။

ကျွန်တော် ရေးသားထားသည့် “ပြိုလုလု စစ်တပ်နှင့် ဗမာလူမျိုးကြီးဝါဒ အခြေခံ အမျိုးသားနိုင်ငံရေး နိဂုံး” ဆောင်းပါးတွင် ဗမာလူမျိုးကြီးဝါဒသည် မြန်မာစစ်တပ်၏ အဓိကကျသော အယူဝါဒဖြစ်ပြီး လွန်ခဲ့သည့် နှစ်များစွာ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဗမာဘုရင်များ ခေတ်ကတည်းက သန္ဓေတည်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ လူမျိုး၊ ဘာသာစကား၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဘာသာတရားတို့ စုံလင်ကွဲပြားလှသည့် ယနေ့ မြန်မာနိုင်ငံအခြေအနေတွင် ဗမာလူမျိုးကြီးဝါဒအား အယူဝါဒတစ်ရပ် အဖြစ်နှင့်ဖြစ်စေ လက်ဝါးကြီးအုပ် အုပ်ချုပ်မှုတစ်ရပ်အနေနှင့်ဖြစ်စေ အသုံးပြု နေခြင်းသည် ခေတ်မစီတော့သလို အန္တရာယ်လည်း များလှကြောင်း၊ အားလုံး အတွက် ဦးတည်သည့် ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီစနစ်သည်သာ သက်ဆိုင်သူ အားလုံး ပါဝင်လာစေပြီး ခွင့်တူညီမျှ သာယာဝပြောလာစေနိုင်သောကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံအတွက် အသင့်လျော်ဆုံး နိုင်ငံရေးစနစ်ဖြစ်ကြောင်း၊ စစ်တပ်သည်

ပြန်လည်ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု ဆောင်ရွက်၍ အဖတ်ဆယ် မရတော့အောင် လမ်းလွဲသွားပြီဖြစ်သောကြောင့် ဒီမိုကရေစီရှင်သန်လာစေရေးအတွက် ဗမာ လူမျိုးကြီးဝါဒ အစဉ်အလာနှင့်အတူ ဖျက်သိမ်းပစ်ရမည့်အဖွဲ့ဖြစ်ကြောင်း တင်ပြထားသည်။

ယူကာဝေနှင့် ဂျိုးဆက်ဖ်အန်ဒါဆန်တို့ ရေးသားသည့် “လွတ်လပ်မှု ရောင်နီဦးဆီသို့ ဝင်လာခြင်း - ဘက်ပြောင်းခိုလှုံမှုများကြောင့် ယိုင်နဲ့လာသည့် စစ်တပ်” ဆောင်းပါးသည် သုတေသနနည်းနာအရောက်ကို အသုံးပြုထားသော စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းလှသည့် သုတေသနဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ဖြစ်ကာ တော် လှန်ရေးအဖွဲ့များအနေဖြင့် စစ်တပ်ကို စွန့်ခွာသည့် စစ်သားများ ပိုမိုများပြား လာစေရန် ပိုမိုအားထုတ်သင့်ကြောင်း ထောက်ပြထားသည်။ ၂၀၂၁ ကတည်း က စစ်တပ်ကို စွန့်ခွာလာစေသည့် ဗျူဟာသည့် ပိုမိုကောင်းမွန်လာသော်လည်း ထိုသို့စွန့်ခွာလာသည့် စစ်သားများအား ထောက်ပံ့ကူညီခြင်းများ မတည်ငြိမ် နေခြင်းသည် စစ်အာဏာရှင်တော်လှန်ရေးအတွက် အထောက်အကူတစ်ခုကို အဟန့်အတား ဖြစ်စေသည်။ စစ်တပ်ကို စွန့်ခွာလာစေသည့် ဗျူဟာအား ဒေသတွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်းမှ ဝိုင်းဝန်းပံ့ပိုးကြလျှင် စစ်တပ်၏ အနာဂတ်ရော နိုင်ငံအနာဂတ်ပါ ပြောင်းလဲသွားလိမ့်မည်ဖြစ်ကြောင်း စာရေး သူများက ထောက်ပြထားသည်။ ဤဆောင်းပါးသည် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာလာသူ စစ်သား အယောက် (၅၀) နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းထားသည့် အကြီးစား သုတေသနစစ်တမ်းတစ်ခုဖြစ်ပြီး အသေးစိတ်အချက်အလက်များ၊ စေ့စုံသည့် ချဉ်းကပ်မှု များနှင့် သက်ဆိုင်ရာတာဝန်ရှိသူများအား အကြံပြုချက်များ ထည့်သွင်းထား သည့် ပြည့်စုံကောင်းမွန်သော ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ် ဖြစ်ပါသည်။

ဤစာစောင်တွင် တတိယမြောက် ဖော်ပြထားသည့် စီဒီအမ်စစ်သား တစ် ဦး ရေးသားထားသည့် ဆောင်းပါးကို စာမျက်နှာ (၂၇၈-၂၇၉) တွင် ဖတ်ရှုနိုင် သည်။ တပ်မတော် သိပ္ပံနှင့် နည်းပညာသုတေသနဌာနတွင် တပ်ကြပ်ကြီး ရာထူးဖြင့် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သော ချမ်းမင်း ရေးသားသည့် “အကြမ်းဖက် စစ်တပ်လက်အောက်ကဦးနှောက်ကျင်းခံထားရသောစစ်သားများ” ဆောင်းပါး တွင် အောက်ခြေစစ်သားများသည် အရပ်သားပြည်သူများနှင့် တော်လှန်သူများ

အပေါ် ရက်ရက်စက်စက်ပြုမူနေခြင်းမှာ အကြောက်တရားဖြင့် ဦးနှောက်ကျင်း ခံထားရသောကြောင့်ဖြစ်ကြောင်း ထောက်ပြထားသည်။ စစ်တပ်သည် စစ်သားများအပေါ် အနိုင်ကျင့်ကာ ပင်ပန်းနွမ်းနယ်အောင် ပြုလုပ်ထားလေ့ ရှိသည်။ စစ်ခေါင်းဆောင်များသည် “အောက်ခြေစစ်သားများအား လက်နက်မဲ့ အရပ်သားပြည်သူများအပေါ် နိစ္စဓူဝ အကြမ်းဖက်မှုများနှင့် သတ်ဖြတ်မှုပြု လုပ်အောင် ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိ ပုံရိုက်သွင်းထားကြသည့်အတွက်” တာဝန်အရှိ ဆုံးသူများ ဖြစ်ကြသည်ဟု စာရေးသူက ဆိုထားသည်။ သို့သော် စစ်တပ်ကို သီးသန့်ကမ္ဘာငယ်တစ်ခုဖြစ်အောင် ဖန်တီးထားခြင်းကဲ့သို့ အခြားအကြောင်း အချက်များလည်း ရှိနေသေးသည်။ စစ်သားများသည် စစ်တပ်၏ ဝါဒမှိုင်းများ နှင့် အယူဝါဒသွတ်သွင်းမှုများကို ခံကြရပြီး လွတ်လပ်စွာ ဖုန်းအသုံးပြုခြင်းနှင့် အင်တာနက်အသုံးပြုခြင်းတို့လည်း ထိန်းချုပ်ခံထားကြရသည်။ ဆောင်းပါး တွင် စာရေးသူအသုံးပြုထားသော စကားလုံးများသည် ပြတ်ပြတ်သားသား ပြင်းပြင်းထန်ထန်ရှိသည်။ စစ်သင်တန်းသားများနှင့် အောက်ခြေစစ်သားများ သည် အနှိမ်ခံထားရခြင်း၊ အနိုင်ကျင့်ခံထားရခြင်းနှင့် အလွဲသုံး စားပြုခြင်းတို့ကို ခံစားနေကြရသည်။ စစ်တပ်သည် အရပ်သားပြည်သူများအပေါ်သာမက လက်အောက်ငယ်သားများအပေါ်တွင်လည်း အကြမ်းဖက်နေသောကြောင့် စစ်သမိုင်းတွင် ဂုဏ်သိက္ခာကျဆင်းနေပြီဟု စာရေးသူကဆိုထားသည်။

နောက်တစ်ပုဒ်မှာ အောင်မျိုးထက် ရေးသားသည့် “မြန်မာစစ်တပ်၏ အင်အားလျော့နည်းလာမှုနှင့် ပြုန်းတီးမှုအကြောင်းအရင်းများ” ဆောင်းပါးဖြစ် ပြီး ယင်းဆောင်းပါးတွင် စစ်တပ်သည် အင်အားလျော့နည်းလာနေပြီး တစ်စ တစ်စ အင်အားပြုန်းတီးလာနေကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။ အမှတ် (၈၀) ခြေမြန်တပ်ရင်းတွင် ဗိုလ်ကြီးရာထူးဖြင့် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သူတစ်ဦး၏ အတွေ့အကြုံများကို အခြေခံလျက် စာရေးသူက စစ်တပ်အတွင်းရှိ စံမမီသော တပ်သားစုဆောင်းရေးနှင့် အင်အားပြုန်းတီးမှုများကြောင့် ချည့်နဲ့လာသည့် စစ်တပ်အကြောင်းကို ဝေဖန်ဆန်းစစ်ထားသည်။ ၂၀၂၄ ခုနှစ်မှစပြီး ယခုအချိန် ထိ ရိုက်ခတ်နေသည့် စစ်မှုထမ်းဥပဒေ အသက်မဝင်ခင်က ရေးသားထားသော ဤဆောင်းပါးတွင် စာရေးသူက စစ်သားများအနေဖြင့် စစ်တပ်မှ ထွက်ခွာချင်

နေကြသည့် အကြောင်းအရင်းများအပါအဝင် စစ်သား၏ ဇနီးသည်များနှင့် ကလေးများအနေဖြင့် စစ်တပ်အတွင်း မည်သို့အသုံးချခံနေကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။ စာရေးသူသည် “အရည်အချင်းထက် အရေအတွက်များရေး” ကိုသာ ဦးတည်နေသည့် စစ်တပ်အနေဖြင့် “ကျဆုံးခန်း” သို့ တဖြည်းဖြည်း ဦးတည်လာနေကြောင်း အလေးထားထောက်ပြထားသည်။

အောင်မျိုးထက် ထောက်ပြထားသကဲ့သို့ စစ်တပ်၏ တပ်သားစုဆောင်းခြင်းအကြောင်းကို တပ်ကြပ်ကြီး ရေခဲ ရေးသားသည့် “မြန်မာစစ်တပ်၏ စစ်သား စုဆောင်းပုံ” ဆောင်းပါးတွင် ပိုမိုပြည့်စုံစွာ ဖတ်ရှုရမည်ဖြစ်သည်။ ဤဆောင်းပါးတွင် စစ်တပ်၏ “ခနော်ခနဲဖြစ်နေသည့် အခြေခံအုတ်မြစ်” သည် တပ်သားစုဆောင်းရေးပေါ်လစီများနှင့် နည်းလမ်းများကို မပြောင်းလဲနိုင်ပါက စစ်တပ်သည် တိုးတက်မလာနိုင်ကြောင်း တင်ပြထားသည်။ ထိုနည်းလမ်းများထဲတွင် လှည့်ဖြားမှုများ၊ ပြန်ပေးဆွဲမှုများ၊ မက်လုံးပေးမှုများနှင့် ဝါဒဖြန့်မှုများ ပါဝင်သည်။ စစ်တပ်၏ တပ်သားစုဆောင်းရေးတွင် ဖြစ်ပေါ်နေသည့် အဆိုပါ ပြဿနာများအကြောင်း စာရေးသူက ရှင်းပြထားပြီး စစ်သားများနှင့် စစ်တပ်ထဲတွင် ပိတ်မိနေသည့် စစ်သား သားသမီးများကိုလည်း “စစ်တပ်ကို ပြောသမျှကိုသာ အမှန်ထင်ကာ ယုံကြည်ပြီး မိမိအတွေးအခေါ်တွေကို မကန့်သတ်မိရန် ကြိုးစားသင့်ကြောင်း၊ မိမိတို့အနေဖြင့် အပြင်လောကတွင် ဖြစ်ပျက်နေသည်များကို မျက်စိဖွင့် နားစွင့်ကာ ဆင်ခြင်သုံးသပ်သင့်ကြောင်း၊ စစ်တပ်ယန္တရားသည် ကိုယ့်ဖခင်စစ်သားကိုသာမက စစ်သား သားသမီးများကိုပါ အသုံးချကာ အားလုံးကို သေတွင်းပို့နေကြောင်း” ဤဆောင်းပါးမှတစ်ဆင့် သတိပေးစကား ပါးထားသည်။

အောင်မျိုးထက်နှင့် ရေခဲတို့ကဲ့သို့ စစ်တပ်တွင်း စစ်သားတစ်ဦးချင်းစီ အလိုက် ထိန်းချုပ်ခံနေရမှုအကြောင်းကို ထွန်းမြတ်ဇော်က ရှုထောင့်တစ်ခုမှ တင်ပြထားသည်။ စာရေးသူက စစ်တပ်၏ လက်အောက်ခံလူ ဖြစ်သွားပါက ၎င်း၏ တင်းကျပ်သည့် ထိန်းချုပ်မှုအောက် ရောက်ရှိသွားပုံအကြောင်းကို တင်ပြထားသည်။ “အိမ်ထောင်သည်စစ်သည်များ၏ မိသားစုနှင့် လူပျိုစစ်သည်များကို စစ်တပ်မှ ထိန်းချုပ်ထားမှုများ” ဆောင်းပါးတွင် စစ်တပ်တွင်း အဆင့်

လိုက် အကျင့်ပျက်ခြစားမှုများနှင့် အထက်အရာရှိကြီးများ၏ စာနာစိတ် ကင်းမဲ့မှုများအကြောင်းကို ရေးသားထားသည်။ စစ်တပ်သည် “ခွဲခြားအုပ်ချုပ်” သည့် စနစ်ကို နိုင်ငံရေးနှင့် စစ်ပွဲများတွင် အသုံးပြုသည်သာမက တပ်တွင်းရှိ တပ်သားသစ်များအပါအဝင် အဆင့်ဆင့်သော စစ်သားများအားလည်း ထိုစနစ်ဖြင့် အုပ်ချုပ်သည်။ ဤဆောင်းပါးသည် စစ်သားများကြားရှိ ဆက်ဆံရေးများအား တင်ပြထားသလို အဆိုပါစစ်သားများသည် စစ်တပ်၏ အုပ်ချုပ်မှုအောက်တွင် မည်သို့မည်ပုံ အသုံးချခံဖြစ်နေကြောင်းကို တင်ပြထားသည်။

ထွန်းမြတ်ဇော်ကဲ့သို့ စစ်တပ်တွင်းမှ ဝါဒမှိုင်းများအကြောင်းကို ထက်မြတ်က ဖွင့်ထုတ် ရေးသားထားသည်။ ပြင်ပနှင့် ဆက်သွယ်ခွင့် ပိတ်ပင်ထားသည့် စစ်တပ်တွင်းမှ ဝါဒမှိုင်းများအကြောင်းကို “လက်နက်တစ်ခုသဖွယ် ထိရောက်နေတဲ့ မြန်မာစစ်တပ်ရဲ့ ဝါဒမှိုင်းများ” ဆိုသည့်ဆောင်းပါးတွင် ဖတ်ရှုနိုင်သည်။ ထိုဆောင်းပါးတွင် အမှတ် (၂၁) စစ်ဆင်ရေးကွပ်ကဲမှုဌာနချုပ်တွင် ဗိုလ်ကြီးရာထူးဖြင့် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သူ ထက်မြတ်က စစ်တပ်၏ ဝါဒမှိုင်းများအကြောင်းကို အမျိုးအစား (၈) မျိုးခွဲကာ အသေးစိတ် ရှင်းပြထားသည်။ စာရေးသူက “အကြမ်းဖက်စစ်တပ်သည် ဝါဒမှိုင်းများကို လက်နက်အဖြစ် အသုံးပြုနေကြောင်း” နှင့် တော်လှန်ရေးအုပ်စုများအနေဖြင့် ထိုဝါဒမှိုင်း လက်နက်များ၏ သက်ရောက်မှုအားကို နားလည်သဘောပေါက်ထားပြီး တန်ပြန်လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် လိုအပ်ကြောင်း ရှင်းပြထားသည်။ ဤဆောင်းပါးသည် စစ်တပ်က ပုံဖော်လုပ်ဆောင်နေသည့် အကြောင်းအရာများအကြောင်းကို ကောင်းကောင်းနားလည်သဘောပေါက်သွားစေမည့် သမိုင်းမှတ်တမ်းဖြစ်ရုံသာမက အာဏာရှင်ယန္တရား ရပ်စဲသွားရေး လုပ်ဆောင်နေသည့် တော်လှန်သူများအတွက် အလွန်အသုံးဝင်သည့် ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ဖြစ်သည်။

နောက်ထပ်ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်မှာ စစ်တပ်၏ ဌာနတစ်ခုအကြောင်းကို အသေးစိတ်ဖော်ထုတ်တင်ပြသည့် ဆောင်းပါးဖြစ်သည်။ ကိုသက်ပိုင် ရေးသားသည့် “မြန်မာ့တပ်မတော်၏ ဆေးဝန်ထမ်းညွှန်ကြားရေးမှူးရုံး လက်အောက်ရှိ အကျင့်ပျက်ခြစားမှုများ” ဆောင်းပါးတွင် စစ်ခေါင်းဆောင်များသည် တိုင်းပြည်

ဘဏ္ဍာများကို အသုံးပြုနေကြပြီး စစ်တပ်သည် “ကိုယ်ကျိုးရှာအဖွဲ့” တစ်ခု ဖြစ်နေကြောင်း ထောက်ပြထားသည်။ စာရေးသူက စစ်ဆေးရုံများ၏ လက်ခံနိုင်သော လူနာပမာဏအပါအဝင် ဆေးဝန်ထမ်းညွှန်ကြားရေးမှူးရုံး လက်အောက်ရှိ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် စစ်တပ်လက်အောက်ရှိ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာကျောင်းများကို အသေးစိတ် စာရင်းပြုစုတင်ပြထားသည်။ ဤဆောင်းပါးတွင် အဓိကတင်ပြထားသည်မှာ ဆေးဝန်ထမ်းညွှန်ကြားရေးမှူးရုံးတွင် အကျင့်ပျက်ခြစားမှုများသည် ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်ကဲ့သို့ဖြစ်နေပြီး “စာအုပ်” ထဲတွင် အဆင်ပြေနေသော်လည်း လက်တွေ့မြေပြင်တွင် ဆိုးဆိုးရွားရွား ပျက်စီးနေကြောင်းဖြစ်သည်။ အရာရှိများသည် စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို ပေါ် ပေါ်တင်တင်ချိုးဖောက်နေကြပြီး သတ်မှတ်ဆေးဝါးများအစား အရည်အသွေး နိမ့် ဆေးဝါးများကိုလည်း အစားထိုးကာ သုံးစွဲနေကြသည်။

ကျန်ရှိသည့် ဆောင်းပါးနှစ်ပုဒ်မှာ စစ်လက်နက်ကိရိယာအကြောင်း ဖော်ပြထားသည့် ဆောင်းပါးများဖြစ်သည်။ ကိုနောင်ရိုး၏ “ပြည်သူများကို ဗုံးကြဲသတ်ဖြတ်ရာတွင် အသုံးပြုနေသော မြန်မာစစ်တပ်၏ အမောင်းသင် လေယာဉ် (သို့မဟုတ်) K-8W” ဆောင်းပါးတွင် စာရေးသူက သူ တာဝန်ယူ ထမ်းဆောင်ခဲ့စဉ်က ကြုံတွေ့ခဲ့သည့် K-8W လေယာဉ်အကြောင်းကို အသေးစိတ် တင်ပြထားသည်။ စစ်တပ်သည် FTC-2000G အမောင်းသင် လေယာဉ်၊ ရုရှားနိုင်ငံထုတ် SU-30s လေယာဉ်မှသည် ပါကစ္စတန်နိုင်ငံထုတ် JF-17s လေယာဉ်အထိ လေယာဉ်အမျိုးအစား အမျိုးမျိုးရှိသော်လည်း လေတပ်တွင် အများဆုံးရှိသည့် လေယာဉ်အမျိုးအစားမှာ ထိုင်နို (၂) လုံးပါ K-8 လေယာဉ်ကို အဆင့်မြှင့်တင်ထားသည် K8-W လေယာဉ်ဖြစ်သည်။ စစ်တပ် သည် လေယာဉ်ဆီ ကုန်ကျမှုကို လျှော့ချနိုင်ရန်နှင့် အကုန်အကျ သက်သာပြီး ထိရောက်စေသည့် ဒရုန်းနှင့် ပါရာမော်တာ စက်တပ်လေထီးများကို ပိုမို အသုံး ပြုလာသော်လည်း ပြည်သူများ၏ အသက်အိုးအိမ်စည်းစိမ်များကို ဖျက်ဆီးရာ တွင် K-8W နှင့် Y-12 ကို အသုံးပြုနေဆဲဖြစ်သည်။ စာရေးသူသည် K-8W ၏ လုပ်ဆောင်ချက်များနှင့် နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာများအကြောင်းကို ဖော်ပြထား

ပြီး လေတပ်စစ်သားများ လေယာဉ်ဆီမှ အကျိုးအမြတ်ရရှိနေမှုအကြောင်းကို လည်း ဖော်ထုတ်ထားသည်။ စစ်လေယာဉ်များသည် များသောအားဖြင့် ဗုံးကြဲခြင်းမပြုမီ ပထမအကြိမ် ပစ်မှတ်ကို တစ်ပတ်ပတ်ကြည့်ပြီး နောက်တစ်ကြိမ် ပတ်သည့်အခါမှသာလျှင် ကြံ့ခိုင်ဖြစ်သည့်အတွက်ကြောင့် ပြည်သူများ အနေဖြင့် လေယာဉ်သံကြားလိုက်ရပါက ဝင်ရောက်ခိုလှုံနိုင်ရန် ခိုလှုံရာနေရာ တစ်ခုခု ရှာဖွေချိန်ရနိုင်ကြောင်း စာရေးသူက အသိပေးတင်ပြထားပါသည်။

မော်ကွန်း ရေးသားသည့် “မြန်မာစစ်တပ်၏ အမြောက်တပ်ဖွဲ့အင်္ဂါရပ်များ နှင့် လက်ရှိကြုံတွေ့နေရသော ပြဿနာများ” ဆောင်းပါးသည်လည်း စစ်လက်နက်များအကြောင်း အကျယ်တဝင့်ဖော်ပြထားသည့် ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ် ဖြစ်သည်။ စာရေးသူက စစ်တပ်တွင် အမြောက်တပ်သည် စစ်အောင်နိုင်ရေး အတွက် မည်မျှအရေးပါကြောင်းနှင့် လက်ရှိအချိန်တွင် စစ်တပ်အနေဖြင့် အမြောက်တပ်များ၏ တိုးတက်ရေးအပေါ် လျစ်လျူရှုထားဆဲဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။ အမြောက်တပ်များတွင် တပ်သားသစ် မစုဆောင်းနိုင်မှု၊ စက်ကိရိယာများအား ထိန်းသိမ်းခြင်း အားနည်းလာမှုနှင့် စိတ်ဓာတ်ရေးရာ သိမ်ဖျင်းပြီး လေ့ကျင့်သား မပြည့်ဝသော တပ်သားများရှိနေသည်။ စာရေးသူက စစ်ခေါင်းဆောင်များသည် ထိုကိစ္စများကို လျစ်လျူရှုထားပြီး သူတို့၏ ကိုယ်ကျိုးစီးပွားနှင့် ရာထူးတိုးရေးကိုသာ အာရုံစိုက်နေကြကြောင်း ထောက်ပြ ထားသည်။ ထို့အပြင် စာရေးသူ ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ခဲ့သော စစ်လက်နက်များ ဖြစ်သည့် ဟောင်ဝပ်ဇာ၊ စိန်ပြောင်း အစရှိသည့် အမြောက်များအကြောင်း ကိုလည်း အသေးစိတ်ရှင်းပြထားသည်။ ထိုအသေးစိတ်တင်ပြချက်များသည် အလွန်စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းပြီး စာရေးသူ၏ စစ်တပ်အပေါ် စိတ်ပျက်လာမှု နှင့် စစ်အာဏာသိမ်းမှုတော်လှန်ရေးအပေါ် တစ်တပ်တစ်အား အားဖြည့်လိုမှု များကို ထင်ဟပ်ပေါ်လွင်စေသည်။

ဤစာစောင်တွင် ပါဝင်သည့် နောက်ဆုံးဆောင်းပါးမှာ မစုသစ်၏ ဆောင်းပါးဖြစ်သည်။ မစုသစ်သည် ဘက်ပြောင်းခိုလှုံလာသည့် စစ်သားများ အဖွဲ့နှင့် စီဒီအမ်စစ်သားအဖွဲ့အစည်းများတွင် တက်ကြွစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက် နေသည့် အမျိုးသမီးတစ်ဦးဖြစ်သည်။ “အကြမ်းမဖက်အာဏာဖီဆန်ရေး

လှုပ်ရှားမှုတွင် ပါဝင်ရန် ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်းနှင့် မိသားစု၏ အရေးပါမှု” ဆောင်းပါးတွင် မစုသစ်က စီဒီအမ်စစ်သားတစ်ဦး၏ ဇနီးသည်တစ်ယောက် အနေဖြင့် ကိုယ်တွေ့အတွေ့အကြုံများနှင့် စစ်တပ်မှ ထွက်ခွာလိုသော စစ်သားများအနေဖြင့် ကြုံတွေ့နေရသည့် အခက်အခဲများကို ရောယှက်တင်ပြထားသည်။ စာရေးသူသည် စစ်သားများအနေဖြင့် ဂုဏ်သိက္ခာ၊ ဝင်ငွေနှင့် ဘဝအဓိပ္ပာယ် ဆုံးရှုံးခြင်းသည် မည်မျှထိတ်လန့်ရသည်ကို သိရှိထားသောကြောင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့် လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ အရေးကိစ္စများတွင် အချိန်ပေးကာ ဆောင်ရွက်နေသည်။ မစုသစ်နှင့် သူမ၏ ခင်ပွန်းဖြစ်သူတို့က “ကျွန်မတို့အခုလို စီဒီအမ်လုပ်ပြီး ပြည်သူနဲ့အတူ ရပ်တည်နိုင်ခဲ့တာဟာ ကျွန်မတို့ရဲ့ မိဘနဲ့ မိသားစုတွေရဲ့ ခွန်အားကြောင့်ဖြစ်ပါတယ်” ဟု ဆိုထားသည်။ ဤစာစောင်၏ နောက်ဆုံးဆောင်းပါးဖြစ်သည့် မစုသစ်၏ ဤဆောင်းပါး နိဂုံးပိုင်းတွင် စစ်သားတစ်ယောက်အနေဖြင့် စစ်တပ်ထဲတွင် နေမည်လား၊ ထွက်မည်လား ဆိုသည့် ဆုံးဖြတ်ချက်သည် အဆိုပါ စစ်သားမိသားစု၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ပေါ်တွင် မူတည်နေကြောင်းကို သူမ သိရှိထားသည့် စီဒီအမ်စစ်သားမိသားစု (၆) စု၏ ဇာတ်ကြောင်းများဖြင့် သာဓကပြတင်ပြထားသည်။

ကျေးဇူးတင်လွှာ

လွန်ခဲ့သည့် သုံးနှစ်တာကာလ ဤစာစောင်အား ကျွန်တော်နှင့် အယ်ဒီတာအဖွဲ့မှ အခက်အခဲများကြားက တည်းဖြတ်နေစဉ်ကာလအတွင်း စီဒီအမ်စစ်သား စာရေးသူများနှင့် ဆက်သွယ်ကူညီပေးကာ စာစောင်ဖြစ်မြောက်ရေး ကူညီပေးခဲ့ပါသော မစုသစ်ကို အထူးပင် ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ ကိုဗစ်ရောဂါကပ်ဆိုး အပျားခတ်မှု၊ ဖြစ်ပွားနေဆဲ စစ်တပ်၏ ဆိုးရွားသည့် ရက်စက်ယုတ်မာမှုများနှင့် ၂၀၂၅ စစ်ကိုင်းငလျင်ကြီးတို့ကြောင့် စာစောင် ထုတ်ဝေမှု နှောင့်နှေးနေခဲ့ရသည်။ ဂျာနယ်အယ်ဒီတာအဖွဲ့၏ ကူညီအားထုတ်မှုမပါဘဲ ဤစာစောင်သည် စာဖတ်သူများ လက်ဝယ် ရောက်ရှိ မလာနိုင်ပါ။ အားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။

ကိုးကားချက်များ

- Abuza, Z., & Nyein Nyein Thant Aung. (2025, March 4). *Too Little, Too Late: China Steps Up Military Aid to Myanmar's Junta* [Issue brief]. Stimson. <https://www.stimson.org/2025/too-little-too-late-china-steps-up-military-aid-to-myanmars-junta/>
- ACLED. (2025, January 31). Four years after the 2021 coup in Myanmar, violence against civilians is still increasing. *ACLED*. <https://acleddata.com/2025/01/31/four-years-after-the-2021-coup-in-myanmar-violence-against-civilians-is-still-increasing/>
- DVB Data Team. (2025, April 25). The Regime's Air and Artillery Strikes Across the Country. *Democratic Voice of Burma*. <https://english.dvb.no/wp-content/uploads/2025/04/Air-strike-p1-eng-1-scaled.jpg>
- Kyed, H. M. (2022). Introduction to the Special Issue: Soldier Defections Since the 2021 Military Coup. *Independent Journal of Burmese Scholarship*, 1. https://ijbs.online/?page_id=3616
- Nyan Lynn Thit Analytica. (2025). *Facebook*. <https://www.facebook.com/nyanlynnthitanalytica/>
- Su Mon. (2025, April 24). Q&A: Will the ceasefires after the earthquake bring peace to Myanmar? *ACLED*. <https://acleddata.com/2025/04/24/qa-will-the-ceasefires-after-the-earthquake-bring-peace-to-myanmar/>
- What's Happening in Myanmar. (2025, April 24). Return to Lashio. *Frontier Myanmar*. <https://whimyanmar.com/return-to-lashio>

The Collapse of the *sit tat* and the End of Burmanization

Tun Myint

Abstract

The political crisis since the 2021 military coup is only the latest chapter in a much longer struggle to build an inclusive political system that respects the ethnic, cultural, and religious diversity of Burmese society. This article argues that the coup, while a tragedy, ended the flawed “disciplined democracy” under the military’s 2008 constitution, and has opened public debate on how to achieve a more open, inclusive, and polycentric society in Myanmar. In an area with a huge diversity of local peoples, cultures, religions, and political orders, I argue that Burmanization has been a millennia-long disaster from the time of the Bagan empire to the Republic of the Union of Myanmar today. Burmanization must end, and with it, the institution of the Myanmar military, which is misguided beyond reform, in order for polycentric federal democracy to take root in Myanmar.¹

Introduction

The military coup on 1 February 2021 ended Myanmar’s nominal ‘transition’ to democracy and initiated the latest chapter in a long political crisis over whether and how to build an inclusive political system that respects the ethnic, cultural, and religious diversity of Burmese society. A long view of political contestation in Myanmar bypassing ethno- and state-centric sanctioned histories shows that trying to build a Westphalian-style

¹ This article was developed from a lecture I gave at the Yale Council on Southeast Asia Studies, titled “Collapse of the Tatmadaw and the end of Burmanization in Myanmar: Understanding the contentious relationship between democracy and state sovereignty” on 7 December 2022, and then adapted into an article for a different forum (Tun Myint, 2023).

Leviathan state² in Myanmar can only fail. Yet until today, a Burmese nation state that is inclusive and reflective of its diverse people and cultures has never been realized. Instead, Myanmar has been in conflict for decades and is commonly referred to as having the longest civil war in the world, with barely any peace since its founding as an independent nation state.

The 2021 military coup destabilized a delicate political framework of nominal transition which, for all its flaws, did provide limited opportunities for a vibrant public sphere, research and debate—and space for political processes to work toward a new and inclusive society. Myanmar's nominal 'transition' to democracy also opened up space for much needed wider scholarly attention on Myanmar from scholars across the world. This included attempts to revitalize the country's own rich tradition of critical and independent scholarship on society and politics. The coup did not end this, but certainly punctuated it, and scholarship on Myanmar still needs to move beyond state-centric histories and ideas. It should prioritize the public memory displayed in the livelihood activities of the people. Scholars must resituate their framework of analysis to include the neglected histories, cultures, and peoples of Burma. Only then can scholarship on Burma accurately reflect its diverse society and its public-facing history.

The most recent post-coup political crisis does not show a failing state but rather shines a clear light on how there was no truly viable state of Myanmar there to fail. It is another poignant demonstration of diverse ethnic groups, including the Bama population, persisting in their struggle for an inclusive political order in Myanmar. But analyzing how this post-coup crisis is affecting the trajectory toward an inclusive society requires first understanding how political order in such a diverse society has neglected the very richness of this ethnic and cultural diversity.

It demands an understanding of the concept of Burmanization and how Bama kings, and dictators aspiring to be kings, use it to exploit ethnic diversity and religious differences to divide

² Hobbes, 1982.

and rule. At the same time, inclusive scholarship on Burma's history of political development necessitates a recognition of how political socialization over time has normalized the perpetuation of Burmanization by ethnic Bamas and others. During the nominal 'transition' period, some scholarship began to examine the consequences of Burmanization and its political socialization.³ This article looks at the long history of political development and socialization⁴ in Burma to argue that polycentric federalism is the most viable political system to facilitate inclusiveness and diversity in the country's democratic future. Polycentric federal democracy is also the most appropriate political framework to end Myanmar's ongoing and intractable conflict. To achieve it, not only must attempts at Burmanization end, but the Myanmar military as we know it today must also collapse.

The Roots of Burmanization

Many historians of Burma would attribute the beginnings of what became Myanmar today to King Anawrahta (reigning from 1044 to 1077 C.E.) and the Bagan empire (usually considered to run from 849 to 1287 C.E.).⁵ Bagan is commonly thought of as the beginning of the unification of state and religion in Burmese history—Theravada Buddhism in this case. At the time of the empire, the polities of Europe were consolidating power in their respective societies by exploiting emerging private property rights, which later empowered industrialization in the sixteenth century. Private property rights are rooted in the great enclosure movement in England with the privatization of common

³ See Boshier (2016), Campbell & Prasse-Freeman (2021), Salem-Gervais (2023), and Walton (2013).

⁴ Historians narrate events and compose stories. Political scientists analyze events and connect those events to understand how coercive structures evolve over time for whom, how, and why. I write this article through a political economy lens and as a native of Burma/Myanmar.

⁵ The unified kingdom of Bagan had a myopic view of society with both Buddhism and Bama-centric political socialization consolidated as the primary framework of political order.

property during the Tudor period in the twelfth century. In this sense, European societies were subject to the control of the state and the market economy as industrialization gained momentum. Karl Polanyi, a critical observer of the political and economic roots of neoliberal economic order coined the term “double movement” to frame the control of societies of Europe under state and market economy.⁶ One can argue that most Eurocentric states in the world today thrive on the Polanyian double movement to construct neoliberal economic order under the *provision* of freedom for citizens of states and *production* of products for consumers of market societies.

The Bagan empire initiated what I would call a “triple movement,” unifying religion, state, and a rice-based economy.⁷ This triple movement marginalized diverse hierarchical social orders that existed in communities at the time, especially in upper and highland areas of Burma. The political order of Bagan continued to sustain fragile regional stability through successive wars with different ethnic groups and frequent political assassinations within the courts. Burma’s king-commissioned and state-commissioned histories are littered with rivalries, exiles, and killings. For millennia, no Myanmar monarch managed to govern a stable and prosperous empire, with lasting useful infrastructure and educational institutions, let alone achieve peace. These kings were instead busy establishing legitimacy through constructing religious buildings and conquering neighboring empires. The dynamic history of the kingdoms and public memory of Burma before the British colonial era deserves careful attention to understand why Leviathan-style states successful in Europe failed to take root in Burma.

⁶ See Polanyi (1944, p. 79) and chapters 3, 5, 6, and 10.

⁷ The Buddhist, Bama-centric state continued from Bagan to today without much deviation. However, while rice was the economic foundation of the Bagan and subsequent empires for centuries, this eventually evolved into a foundation based on natural resources after 1989, when the military initiated economic reforms and cronyism took root along with the enrichment of military corporate conglomerates.

Burmanization grew out of this history and was sharpened in the twentieth century during the postcolonial political crisis of independence from Britain and the founding of the Union of Burma. Interesting moments such as the 1947 Panglong Agreement notwithstanding,⁸ the fundamental ideology of Burmanization only grew through the independence era, to be deepened by General Ne Win after his 1962 military coup. Ne Win did so through propaganda, education, and militarism. Non-Bama others were portrayed in textbooks and newspapers as barbaric and uncivilized, needing to be brought into the moral and legal fold of a Bama-centric political order.

Ever since Ne Win, the *sit tat* has held to its political doctrine of Bama hegemony and fought to maintain and defend a unitary Bama Buddhist political order, rejecting any alternative as a threat to the state. This doctrine contributed to why the *sit tat* put itself above civilian politicians in its long-delayed 2008 constitution, giving itself the power to appoint twenty five percent of the members in the *pyidaungsu hluttaw* and to control the budgets and policies of three critical ministries. Bama nationalist politicians and extremist Buddhist monks then nurtured the evolution of the 969 movement,⁹ members of which successfully lobbied for President Thein Sein to pass the discriminatory Race and Religion Protection laws.¹⁰ These four laws exemplified, in legal form, core attributes of the Burmanization project. Throughout the ‘transition’ period and supposed efforts at a peace process, the military still engaged in frequent acts of violence against civilian protesters, ethnic cleansing of non-Bama others, and launched new wars; the 2021 coup was shocking for many Bama in the cities who were ignorant of the Burmanization inherent to the prevailing political order, but few people living in the ethnic states could pretend to be surprised.

Given the *sit tat* is wedded to its Burmanization ideology and proudly claims to be the savior of the unitary state in its

⁸ Walton, 2008.

⁹ For more on the 969 movement and Burmese Buddhist nationalism, see Foxeus (2019).

¹⁰ Rahman, 2015.

propaganda and constitution, the demise of the *sit tat* may also lead to the end of Burmanization. The *sit tat* could be the last gatekeeper protecting Burmanization, with its collapse leading to the end of that political order, and a reinvented country with a freer politics, economy, and society.

At the time of writing, the *sit tat* is at its weakest in decades. While the military still has its hardcore members and supporters, and it enjoys technological, resource, and wealth advantages over the armed resistance groups opposing it, the military faces serious challenges including territorial losses, poor morale, limited troops numbers, and ineffectual recruitment. Most Burmese people fear or seethe when they encounter uniformed people on the street. The *sit tat* has become a repugnant institution.

A Repugnant Military

While most people in Myanmar have been deeply critical of the *sit tat* for decades, their views have changed in important ways since the 2021 coup. Taking stock of public opinion regarding military rule and the ongoing brutalities of the *sit tat* requires moving beyond basic words like “hate” or even “detest.” There are many Burmese language words to describe feelings of positive and negative opinion, and they can be placed along a spectrum from “like” to “hate.” But the two words most relevant to critical opinion of the *sit tat* are completely outside of this spectrum.

The first word is *kyauksaya*,¹¹ referring to a fearful entity or thing. The *sit tat* has ruled much of heartland Myanmar through fear since 1988, and the ethnic states and border areas since 1962. The well-known *Freedom from Fear* is telling.¹² Its author, the still-imprisoned State Counselor Aung San Suu Kyi, has been a political prisoner several times, and before the 2021 coup she led the country as an elected official and leader of the National League for Democracy (NLD). She called for Myanmar’s people to

¹¹ ကြောက်စရာ။

¹² Aung San Suu Kyi, 1991.

not fear the oppression of *sit tat*. She also sought, in a philosophical vein, to teach those who inspire fear in Myanmar to not fear a future after they relinquish the power they have maintained by inducing fear in others. The people have feared the *sit tat* for decades.

The second word relevant here is *yunsaya*.¹³ This word describes a feeling that goes beyond hate, but implies no fear, it rather carries the connotation of loathsomeness. It captures how many people feel about the *sit tat* since the 2021 coup—when so many who fear for their lives still strongly oppose the military. The word *yunsaya* denotes a feeling beyond hatred or detestation. It means absolutely intense disgust. When Burmese designate something *yunsaya*, they no longer care about its existence or being.

If a person, an institution, or a thing is conceived in the Burmese mind as falling into this category, it is no longer treated as something to like or to hate—but rather to disregard, ignore, it is eternally worthless. One seeks to erase it from their memory. That entity possesses no value. No property of ethics or morality; no attribute meriting respect; no value to nature and the universe. Such a thing is hard to find, but Burmese mental culture provides room to conceive of an entity as such. To state it visually, it is a thousand times worse than rotten feces populated with *lauk kaung* (fly maggots).

Why does people's evaluation of the *sit tat* shifting from something to fear to something so repugnant as to be disregarded matter? If an entity is to be feared, Burmese people regard it as having some intrinsic value, even though it may represent something unjust or undesirable. When generating fear, the *sit tat* was seen as something wrong, failing to serve society, but capable of being repaired, or changing itself. Even the most self-serving, selfish, egomaniacal bully can potentially change. Something *yunsaya* on the other hand is outside measurements of value. The Burmese public no longer debate how best to compel the *sit tat* to change. Right after the coup, the world wondered

¹³ ရှိစရာ။

how the Burmese people, especially young generation Z, could show no fear when the *sit tat* threatened their lives for protesting peacefully, and shot, ran over, and tortured people to death. Rationalizing the *sit tat* as *yunsaya* is one explanation for this lack of fear.

The Collapse of the *sit tat*

The *sit tat*, endowed with so much respect under its original leadership of General Aung San, has had several opportunities since Burma's independence to end its wars and foster the creation of an inclusive society. At the very point of independence, the *sit tat* as an institution could have been satisfied with its historical standing as the savior of the country from British colonization and Japanese imperialism, remained under civilian administration, and stayed out of politics like a professional military institution. It could have recognized in the uprisings of 1988 and 2007 that the people demanded a kind of inclusive politics, or democracy, that military rule was incapable of delivering.¹⁴ Instead, the military lumbered on to adopt its 2008 constitution, cementing its power over the people. It then could have accepted the leadership of the NLD during its government term and pursued the 21st Century Panglong Union Peace Conference in good faith. It could have amended the 2008 constitution to cede more power to civilian politicians after the NLD won the 2015 elections. It could have accepted the results of the 2020 election. At all these moments and more, the military balked at ceding power. It could not bring itself to foster the institutionalization of democracy.

The *sit tat* as an institution has long been held ransom by selfish, exploitative leaders, for their own narrow personal gain. Ne Win and his successors prolonged the country's many wars and profited from interminable and unstable state-building.

¹⁴ The NLD's political project that grew out of the 1988 protests in Myanmar, despite its painfully slow beginning—a coup, then a nullified election in 1990, through to the recognized NLD victories in the 2012 by-election and 2015 election, then again in 2020 (to the military's chagrin and refusal)—is an ongoing, obvious rejection of the Burmanized military state.

This is real, but also an apt metaphor: military leaders direct the building of infrastructure like bridges to half completion, then pocket the rest of the project funds. They abandon the projects until the next round of corrupt ‘investment’ is needed, and repeat, without any care for the people who must use that infrastructure. No one knows how much of the budget for building Nay Pyi Taw went into the pockets of those in authority, but the effects of the 2025 earthquake suggest poor quality construction materials were used and many corners were cut. The corruption and nepotism at all levels of military rule underpins the survival of Myanmar’s dictators, of which coup leader Senior General Min Aung Hlaing is just one.

But Min Aung Hlaing is on the back foot. The ongoing Spring Revolution toward inclusive federal democracy is yet to falter. The Civil Disobedience Movement, post-coup armed groups and people’s defense forces, the ethnic revolutionary organizations, the National Unity Government, the National Unity Consultative Council, the Committee Representing Pyidaungsu Hluttaw, and several strike committees represent diverse interests and communities in the revolution. These forces sustain the people’s revolution rejecting the 2021 coup and refusing the military’s new ‘State Administration Council.’ In this way the Spring Revolution is far more diverse and resourceful than the democracy movement born out of 1988.

There are several reasons behind the Spring Revolution’s momentum working toward liberal ideas of openness and inclusion. First, young people. Once considered a generation wasting their lives in internet cafes and tea shops playing video games and absorbing social media, the youth are in fact the ones most actively resisting the coup, both peacefully and with arms. These youths are steering armed drones, applying battle strategies they learned from video games, and helping their elder comrades understand new technologies for communication and war. By the time of the 2021 coup, many of this cohort had lived around half of their lives under military rule, and half of their lives under the civilian ‘transition’ period, when standards of living were improving, liberal ideas were spreading, and it felt like

Myanmar was emerging from its isolation, corruption, and despotic military rule. Second, the increase in phone, social media, and internet access that roughly corresponded with this ‘transition’ period, now provide unprecedented capabilities for communication and organization—even though the military regularly enforces internet blackouts and restrictions. Third, an increase in vibrant civil society organizations all over the country since 2010 is providing social capital for collective action. Fourth, rural outmigration to cities, and abroad for education and jobs, has provided much needed information transfers and comparative experiential learning about different systems, places, people, cultures, and countries. Fifth, the media during the ‘transition’ period was relatively free and provided vibrant public debate as well as information about democracy and issues forbidden under military rule, preparing the public for resistance. Sixth, the large Burmese diaspora abroad played a critical role in fundraising and supporting the revolution.

However, some issues remain, including the ongoing Rohingya crisis. Reactions to the military’s genocide of the Rohingya population and ethnic cleansing attacks in Rakhine State provide a test case for just how liberal and open Burmese society can be. Just how over a million displaced Rohingya people, nearly all of whom are now stateless, are reincorporated into revolutionary and/or post-revolutionary Myanmar reflects what kind of society is to come.

The Rohingyas as a Litmus Test for Inclusion

No event in Burma’s history better exposed the hypocrisy and moral incompetency of society than the Rohingya crisis. The inhumane treatment of fellow Rohingya human beings by Myanmar’s majority Buddhist society, which claims to follow the teachings of loving kindness and the middle way of thinking and acting, was plainly counter to Buddhism’s moral claims. The majority Bama people and ethnic minorities who claimed to be fighting for freedom and inclusive society equally failed to publicly acknowledge the ongoing inhumane treatment of the

Rohingya, leading to particularly catastrophic violence in 2012 and 2017.

This journal published a special issue on the Rohingya in 2021, including several articles analyzing how Bama ethnocentrism and Buddhist nationalism prevent the inclusion of non-Bama and non-Buddhist political communities and leaders in significant political decision-making processes.¹⁵ The contributing authors deconstruct how the 2017 Rohingya crisis unfolded and the systematic racial, religious, cultural, and political exclusion of Rohingya in local and national contexts in Myanmar. Wai Moe, Elliot Prasse-Freeman, and Aiden Moe each presented new evidence of how the army and extremist Buddhist nationalists led a systematic campaign to erase Rohingya identity using social media.¹⁶ Together their articles show how modern social media and Bagan-era Buddhist ideals shape the *sit tat*'s nationalism, islamophobia, and hatred against Rohingya.

The influence of social media platforms today allows groups to deploy campaigns of disinformation and drastically affect democracy and society. Myanmar's nominal 'transition' to democracy occurred during the height of global communication technological transformation. The Arab Spring showed how the internet and social media can contribute to toppling oppressive regimes.¹⁷ The Myanmar military, however, proactively sends its troops to Russia to learn engineering and technological skills in order to wage cyber warfare against the public. At the time of the 2017 Rohingya crisis, there were up to an estimated 700 staff working on military propaganda campaigns using Facebook in Nay Pyi Taw, Pyin Oo Lwin, and other military strongholds.¹⁸ The crisis revealed how little critical scholarship deconstructing Burmanization and racism there was in mainstream literature and education.

¹⁵ "Special Issue on the Rohingya", 2021.

¹⁶ Aiden Moe, 2021; Prasse-Freeman, 2021; Wai Moe, 2021.

¹⁷ Sadiki, 2014.

¹⁸ Wai Moe, 2021.

Ethnicity and Racism in Burma

Scholarship on ethnicity, ethnic politics, and ethnic conflict in Burma is well developed, but scholarship on race and racism is less so. In conventional understandings, race is often used to divide people into groups based on physical characteristics such as skin colors. Ethnicity, on the other hand, usually encompasses cultural expressions including customs, history, language, and religion. If we follow this general understanding, the discrimination against the Rohingya by Bama and Rakhine nationalists and the military can best be understood as being racism. Many Rohingya themselves however want to define their statelessness and discrimination as an ethnic conflict.¹⁹ Terms such as “ethnic cleansing” or “genocide” are often applied by journalists and international observers.²⁰

The challenge for scholars is whether the case of the Rohingya should be analyzed as part of ongoing ethnic conflict and civil war in Myanmar or whether it should be treated differently from such ethnicity-based wars in other states and regions. Furthermore, defining the indigeneity of ethnic groups in Myanmar is complex. The complacency by ethnic groups and ethnic leaders and their lack of criticism of ethnic Rakhine and Myanmar military abuses against the Rohingya suggest that those ethnic leaders and groups agree, more or less, with the Myanmar military’s view that the Rohingya are ‘others’ who do not belong in the nation. These leaders and groups may fear that expressions of overt sympathy for the Rohingya would jeopardize their desires for full inclusion in the state. This position legitimizes the essence of the 1982 citizenship law and the military’s 2008 constitution that excludes certain ethnic and cultural groups from the official list of 135.

The constitution and laws show that Burmese nationalist leaders recognize the legitimacy and theoretical inclusion of 135 ethnic groups, as counted by the *sit tat*. However, extreme

¹⁹ Zahed & Jenkins, 2022.

²⁰ Bowman, 2022; McLaughlin, 2022.

nationalists among ethnic minorities and some Bama people even deny the existence of the Rohingya as an ethnic group in historical records before 1824. This is the first order of distinction that needs to be understood to appreciate why State Counselor Aung San Suu Kyi was always hesitant to question the 1982 citizenship law and the classification of Myanmar's 135 ethnic groups.²¹ By doing so she seemed to imply that Rohingyas are members of communities in Rakhine State and could be citizens if they do not use the term Rohingya to describe their ethnicity in their citizenship forms. She failed to acknowledge Rohingya as an ethnic minority in her International Court of Justice speech in The Hague on 11 December 2019.

The domination of the military in politics over time, asserted once again by the 2021 coup, should remind observers who forcefully pointed out Aung San Suu Kyi's failed defense of the Rohingya genocide of just how complex the local historical context is, and how perilous the political climate was at the time. It is one thing to criticize players in the field from the position of the spectator, but it is another thing to be a player in the field. The assassination on the footpath of Yangon Airport on 29 January 2017 of U Ko Ni, the lawyer who led efforts to find ways for the NLD to gain power under the 2008 military-drafted constitution with Aung San Suu Kyi as the legal state leader, was a clear signal that the military uses force against civilian politicians, even under an NLD government and in an environment of reform. The military showed with its recent coup that it still has no intention of allowing Myanmar to become the inclusive/federal democracy that millions have fought for since independence. The NLD for its part is unable to bring peace and achieve inclusive society without the meaningful participation of other ethnic and political groups.

²¹ Advisory Commission on Rakhine State, 2017.

Burmese Buddhism and Exclusion

The question of inclusion and exclusion in the formation of Myanmar's polity necessarily requires us to deconstruct the role of religion in Myanmar history and politics. It also inevitably raises the further question of how Burmese Buddhist concepts could ever be used to justify the actions of Myanmar's successive military regimes. They cracked down violently on student protests in 1962 and 1974, on wider public protests in 1988, on Buddhist monks' protests in 2007, and committed atrocity crimes against the Rohingya people in Rakhine State. The *sit tat* consistently perpetrates large-scale arbitrary arrest, torture, and murder of civilians who peacefully resist their rule. To justify the exclusion of any member of society in the tenets of Buddhism, let alone to violently expel them, is to outright politicize Buddhism.

Several scholars of Buddhism in Myanmar have unraveled the critical and contentious role of Theravada Buddhism in Burmese politics and political thought since the nineteenth century.²² Matthew Walton argues that "in order to understand the political dynamics of contemporary Myanmar, it is necessary to understand the interpretations of Buddhist concepts that underlay much of modern Burmese political thought."²³ It sounds plausible to judge and portray a society's foundation through the majority's religion and values, but doing so undermines minorities' intellectual roles and views. The problem with a narrow and glamorized version of a country or ethnic group seen only through the lens of the majority is a tragedy of intellectual zeal that makes one's subject unique and one's question the only one worthy of pursuit. In this sense, the inclusion and exclusion problem in religion and society begins with the intellectual exclusion of the existence and value of the minority by sentimentalizing the majority. Returning to this journal's special issue on the Rohingya, several articles contribute to diversifying the view

²² Mya Maung, 1964, pp. 757-764; Rozenberg, 2010; Sarkisyanz, 1965; Shway Yoe, 1896; Spiro, 1970; Tun Myint, 2014.

²³ Walton, 2017, p. 3.

of religion and politics in Myanmar beyond Buddhism's tenets. Both Joshua and Moe Htet Nay separately urge that we should not regard ethnic and religious conflicts as economic ones but understand that they are caused by struggles against structural injustices deeply rooted in Myanmar society.²⁴

For some Burmese living in Myanmar, where Buddhism is the majority religion, anti-Muslim and anti-Islamic sentiment is almost a right to be exercised. For ultra nationalist Buddhist Bama, Rakhine, and other peoples, non-Buddhists are not considered full citizens. This political psyche is a source of hatred and a tool of the genocide inflicted upon Rohingya people. This might explain why for so many Myanmar people the inhumane treatment of the Rohingya by the military does not dent their moral universe.²⁵ However, such perceptions seem to be changing in the wake of the Myanmar military's indiscriminate violent arrest, torture, and killing of protesters and civilians in urban areas since 2021. Even urban residents now suffer the same type of violence inflicted upon Rohingya people and other ethnic minorities for years. The 2021 political crisis in Myanmar has significantly altered the majority view of the Rohingya and the Myanmar military. Do most people now view the military dictatorship as an obstacle to realizing an inclusive society and thus a threat to peace in Myanmar? The emerging evidence and the unified determination of different resistance groups since 2021 suggests an affirmative answer to the question.

The End of Monocentric History and the Beginning of Polycentric Society

Aung San Suu Kyi led the post-1988 democracy movement with steadfast determination for decades, her role only fading after the 2021 coup. She maintained an international reputation as a champion of human rights and freedom until the Rohingya crisis. Holding onto the political center in Myanmar requires

²⁴ Joshua, 2021; Moe Htet Nay, 2021, p. 476.

²⁵ See for example Ahmed et al. (2021), Akins (2018), and Farzana (2015).

performing the narrative history of monocentricity, and Aung San Suu Kyi cleverly employed this in her speech at The Hague in defense of the Rohingya genocide. She treated the exodus of the Rohingya as the consequence of her state's military quelling an armed separatist movement—in other words, legitimate military conduct:

Can there be genocidal intent on the part of a state that actively investigates, prosecutes and punishes soldiers and officers who are accused of wrongdoing? Although the focus here is on members of the military, I can assure you that appropriate action will also be taken against civilian offenders, in line with due process. There will be no tolerance of human rights violations in the Rakhine, or elsewhere in Myanmar ... To conclude, Mr. President and members of the court, Rakhine today suffers an internal armed conflict between the Buddhist Arakan Army and Myanmar's Defense Services. Muslims are not a party to this conflict, but may, like other civilians in the conflict area, be affected by security measures that are in place.

Aung San Suu Kyi's defense of the Myanmar military's conduct, as that of a state trying to keep stability within its territory, is indeed legitimate under the United Nations Charter. Chapter 1, Article 2, Clause 7 of the charter states:

Nothing contained in the present Charter shall authorize the United Nations to intervene in matters which are essentially within the domestic jurisdiction of any state or shall require the Members to submit such matters to settlement under the present Charter; but this principle shall not prejudice the application of enforcement measures under Chapter VII.

In this legal view of the state-centric politics of world order, Aung San Suu Kyi's position on the Rohingya holds some water: the military conflicts in northern Rakhine State are strictly the Myanmar state's domestic affair and does not pose a threat to the peace and stability of the region and the world. Aimed at diplomats and heads of state, her remarks clearly avoided human rights, human dignity, or the agency and self-determination of the Rohingya people. Her approach sounded clever but failed to address the moral terms in which the Rohingya genocide is understood by the majority of the global public. Instead, it appealed to the moral bankruptcy of the state-centric world order. The diverse political aspirations of millions in Myanmar and their struggles to escape Burmanization challenge the relevance of her approach, something thrown into starker relief after 2021.

The history of Myanmar must be more inclusive of neglected memories and histories of society at large, beyond kingdoms and the state, as Charney recognized in his article on decolonizing history in this journal's special issue on the Rohingya. Only when Myanmar's modern history is free from its original colonial impositions can Myanmar society meaningfully rethink inclusivity and apply it as a political aim.

Regardless of what solution is found to the present crisis, Rakhine will continue to be subject to genocidal conditions and there will be further episodes of murder and flight. This goes beyond the need to abandon the citizenship laws and the *taingyintha* paradigm; Myanmar needs to radically reinvent itself on a new basis, if it is to end its continued problems not just with the Rohingya, but with all of its ethnic minorities.²⁶

²⁶ Charney, 2021.

Suppressed Public Memory

The majority of Myanmar people, especially those in cities and military-controlled areas, learn the history of their country predominantly through state-endorsed narratives and official accounts. These narratives are written by state-appointed historical commissions and textbook committees, and distributed through the school curriculum, centralized classroom pedagogies, official museums, and official archives. They have very little to do with the day-to-day public life of people. Carefully selected historical events and Bama ethnic and cultural symbols are promoted as the true history of Myanmar, while less palatable facets, from the state's point of view, are ignored and left out of the historical record. In fact, over the past seven decades, the military state has in several circumstances treated the rich repository of public memory as a potential threat to political order.

This continued during the post-2010 'transition.' Public memories of egregious military atrocities and more subtle Burmanization policies alike were sidelined by political leaders of all kinds, as the military was carrying out making tentative concessions and reforms and no one wanted to 'rock the boat.' Elected political leaders were unwilling to challenge official narratives for fear of endangering the reforms they had fought for and hoped were real. The 2021 coup showed that hope was foolish.

Myanmar needs a publicly available, thoroughly documented and researched public memory initiative for the benefit of Burmese society. Liberating the history of Myanmar from colonial, authoritarian control, and monocentric state narratives, is critical to making Burmese society inclusive, open, and humane. While the Spring Revolution is nearing success, the downfall of the military and Burmanization will not automatically liberate Myanmar history from its cage. But a polycentric federal democracy which allows for inclusion, equality, and local self-determination of communities to manage their own resources and define their own freedoms would allow for these conditions, and newly liberated public memory would then act to reinforce that new political order.

Polycentric Federal Democracy in Myanmar

The clear failure of Eurocentric state-building and Burmanization to bring prosperity and equality to Myanmar suggests any forthcoming post-revolutionary society must consider two points. First, building an inclusive society in Myanmar has to be distinguished from keeping to a Eurocentric model of state-building based on Hobbes' theory of Leviathan. Treating the state as the only legitimate provider of domestic order, stability, and peace as theorized by Hobbes is a myopic view of politics. Allowing the state the monopoly on violence is how Aung San Suu Kyi found the language to defend the Myanmar military's conduct against the Rohingya when speaking at The Hague. Monocentric political order skews toward the powerful and the majority in society, as best seen in non-democratic states and autocracies. For this reason, minority ethnic communities are inherently wary of monocentric political systems. If one appreciates the longevity of civil war, and the struggles of ethnic minorities in Myanmar, as a larger struggle for agency and freedom of individuals and communities, one can understand that the Eurocentric model of the state is incongruent with heterogeneous societies such as Burma.

Second, the diversity of Myanmar society calls for a polycentric democracy with a framework capable of checking and balancing both vertically and horizontally. Democracy has to be understood and practiced not just through regular periodic elections but through a diverse exercise of freedoms and the agency of different communities and individuals. Elections are only one component of democracy. The protection and expansion of individual agency and the freedom of individuals and communities cannot be achieved through elections alone. Local autonomy, self-determination, and freedom to learn and grow have to be a part of federal democracy. Therefore, Myanmar's long and enduring revolution has to be understood as the people's struggle to embrace polycentric federal democracy to once and for all put an end to war. Having the "longest civil war on the planet" is ironically proof itself of the Myanmar people's unrelenting

desire for genuine peace. To reach that peace, the *sit tat* must collapse and Burmanization with it. The public's widespread view of the *sit tat* as being repugnant and worthless and the strength of the ongoing Spring Revolution presage that very outcome.

References

- Advisory Commission on Rakhine State. (2017). *Towards a peaceful, fair and prosperous future for the people of Rakhine: Final Report of the Advisory Commission on Rakhine State (Final Report)*. Advisory Commission on Rakhine State.
- Ahmed, S., Simmons, W. P., Chowdhury, R., & Huq, S. (2021). The sustainability–peace nexus in crisis contexts: How the Rohingya escaped the ethnic violence in Myanmar, but are trapped into environmental challenges in Bangladesh. *Sustainability Science*, 16(4), 1201–1213. <https://doi.org/10.1007/s11625-021-00955-6>
- Aiden Moe. (2021). Facebook ကို အသုံးပြု၍ စနစ်တကျ ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်သော ဝါဒဖြန့်ချိမှုများအား လေ့လာချက်၊ *Independent Journal of Burmese Scholarship*, 1. https://ijbs.online/?page_id=3113
- Akins, H. (2018). The Two Faces of Democratization in Myanmar: A Case Study of the Rohingya and Burmese Nationalism. *Journal of Muslim Minority Affairs*, 38(2), 229–245.
- Aung San Suu Kyi. (1991). *Freedom from Fear*. Penguin.
- Boshier, C. A. (2016). “Burmanization” and the Impact of J.S. Furnivall’s Views on National Identity in Late-Colonial Burma. *Journal of Burma Studies*, 20(2), 291–333.
- Bowman, L. (2022, March 25). US Designates Myanmar’s Ethnic Cleansing of Rohingya as Genocide. *Voice of America*. <https://www.voanews.com/a/us-designates-myanmar-s-ethnic-cleansing-of-rohingya-as-genocide-/6501100.html>
- Campbell, S., & Prasse-Freeman, E. (2021). Revisiting the Wages of Burman-Ness: Contradictions of Privilege in Myanmar. *Journal of Contemporary Asia*, 52(2), 1–25. <https://doi.org/10.1080/00472336.2021.1962390>

- Charney, M. W. (2021). Decolonizing History in ‘Myanmar’: Bringing Rohingya Back into their own History. *Independent Journal of Burmese Scholarship*, 1. https://ijbs.online/?page_id=2718
- Farzana, K. F. (2015). Boundaries in Shaping the Rohingya Identity and the Shifting Context of Borderland Politics. *Studies in Ethnicity and Nationalism*, 15(2), 292–314.
- Foxeus, N. (2019). The Buddha was a devoted nationalist: Buddhist nationalism, resentment, and defending Buddhism in Myanmar. *Religion*, 49(4), 661–690.
- Hobbes, T. (1982). *Leviathan*. Penguin.
- Joshua. (2021). Religion and Politics in Kachin Conflict. *Independent Journal of Burmese Scholarship*, 1. https://ijbs.online/?page_id=2887
- McLaughlin, T. (2022, March 21). Why the U.S. Finally Called a Genocide in Myanmar a ‘Genocide’. *The Atlantic*. <https://www.theatlantic.com/international/archive/2022/03/blinken-myanmar-genocide-rohingya-muslims/627124/>
- Moe Htet Nay. (2021). Evolution of Myanmar Political Culture. *Independent Journal of Burmese Scholarship*, 1. https://ijbs.online/?page_id=3287
- Mya Maung. (1964). Cultural Value and Economic Change in Burma. *Asian Survey*, 4(3), pp. 757–764.
- Polanyi, K. (1944). *The Great Transformation*. Beacon Press.
- Prasse-Freeman, E. (2021). Hate Bait, Micro-publics, and National(ist) Conversations on Burmese Facebook. *Independent Journal of Burmese Scholarship*, 1. https://ijbs.online/?page_id=2824
- Rahman, S. (2015). *Burma: Four “Race and Religion Protection Laws” Adopted*. Library of Congress. <https://www.loc.gov/item/global-legal-monitor/2015-09-14/burma-four-race-and-religion-protection-laws-adopted/>
- Rozenberg, G. (2010). *Renunciation and Power: The Quest for Sainthood in Contemporary Burma*. Yale Southeast Asia Series.
- Sadiki, L. (Ed.). (2014). *Routledge Handbook of the Arab Spring: Rethinking Democratization*. Routledge.

- Salem-Gervais, N. (2023). Curricular Decentralization as an Antidote to “Burmanization”? Including Ethnic Minorities’ Histories in Myanmar’s Government Schools (2011–2020). In H. M. H. Ting & L. Cajani (Eds.), *Negotiating Ethnic Diversity and National Identity in History Education: International and Comparative Perspectives* (pp. 97–121). Springer.
- Sarkisyanz, E. (1965). *Buddhist Backgrounds of the Burmese Revolution*. Martinus Nijhoff.
- Shway Yoe. (1896). *The Burman: His Life and Notions*. Macmillan.
- Special Issue on the Rohingya: Politics of Inclusion and Exclusion in Myanmar. (2021). *Independent Journal of Burmese Scholarship*, 1. <https://ijbs.online/journal-issues/2021-vol-1/>
- Spiro, M. E. (1970). *Buddhism and Society: A Great Tradition and Its Burmese Vicissitudes*. University of California Press.
- Tun Myint. (2014). “Buddhist Political Thought” in M. T. Gibbons, D. Coole, E. Ellis, & K. Ferguson (Eds.), *The Encyclopedia of Political Thought* (pp. 390–395). Wiley-Blackwell.
- Tun Myint. (2022). How the Coup Shattered the Image of Myanmar’s Military. *The Diplomat*. <https://thediplomat.com/2022/04/how-the-coup-shattered-the-image-of-myanmars-military/>
- Tun Myint. (2023). The Necessity of a Polycentric Federal Democracy in Myanmar. *International Journal of Public Theology*, 17(2), 190–209. <https://doi.org/10.1163/15697320-20230083>
- Wai Moe. (2021). Militarization in Northern Rakhine State: How, Who and Why. *Independent Journal of Burmese Scholarship*, 1. https://ijbs.online/?page_id=2653
- Walton, M. J. (2008). Ethnicity, Conflict, and History in Burma: The Myths of Panglong. *Asian Survey*, 48(6), 889–910.
- Walton, M. J. (2013). The “Wages of Burman-ness:” Ethnicity and Burman Privilege in Contemporary Myanmar. *Journal of Contemporary Asia*, 43(1), 1–27.
- Walton, M. J. (2017). *Buddhism, Politics and Political Thought in Myanmar*. Cambridge University Press.
- Zahed, I. U. M., & Jenkins, B. (2022). The Politics of Rohingya Ethnicity: Understanding the Debates on Rohingya in Myanmar. *Journal of Muslim Minority Affairs*, 42(1), 117–135.

ပြိုလုလု စစ်တပ်နှင့် ဗမာလူမျိုးကြီးဝါဒအခြေခံ အမျိုးသားနိုင်ငံရေး နိဂုံး

ထွန်းမြင့်

အကျဉ်းချုပ်

၂၀၂၁ စစ်တပ်အာဏာသိမ်းမှုနောက်ပိုင်း ဖြစ်ပေါ်လာသည့် နိုင်ငံရေးအကျပ်အတည်းသည် ဒီမိုကရေစီလမ်းကြောင်း ဇာတ်သိမ်းခန်းမဟုတ်သေးဘဲ မြန်မာ့လူ့အသိုင်းအဝိုင်းအတွင်းရှိ တိုင်းရင်းသား၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ စုံလင်ကွဲပြားမှုတို့ကို လေးစားပြီး အားလုံးပါဝင်မှုရှိသော နိုင်ငံရေးစနစ်တစ်ခုကို တည်ဆောက်ရန် ခရီးရှည်ဆက်လက်ရုန်းကန်ရဦးမည်ဖြစ်ကြောင်း မီးမောင်းထိုးပြနေသည်။ ၎င်းအာဏာသိမ်းမှုသည် အဖြစ်ဆိုးတစ်ရပ်ဖြစ်သော်ငြားလည်း ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအောက်မှ စစ်တပ်အလိုကျ ခနော်ခနဲ့ “စည်းကမ်းရှိ ဒီမိုကရေစီ” ကို အဆုံးသတ်စေခဲ့ပြီး မြန်မာနိုင်ငံတွင် ၎င်းထက် ပိုမိုပွင့်လင်းပြီး အားလုံးပါဝင်သည့် ဗဟိုများအခြေပြု (polycentric) လူ့အသိုင်းအဝိုင်းကို ရယူနိုင်ရန် ပြည်သူလူထုအနေဖြင့် ဆွေးနွေးငြင်းခုံနိုင်စေရေး တံခါးဖွင့်ပေးခဲ့ကြောင်း လက်ရှိဆောင်းပါးမှ ဆိုထားသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ နယ်နိမိတ်အတွင်းရှိ စုံလင်ကွဲပြားသည့် လူမျိုးများ၊ ယဉ်ကျေးမှုများ၊ ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုများနှင့် နိုင်ငံရေးစနစ်များကို ကြည့်ပါက ဗမာလူမျိုးကြီးဝါဒအခြေခံ နိုင်ငံရေး ဇာတ်သွင်းခြင်း (ဗမာလူမျိုးကြီးဝါဒ) သည် ပုဂံအင်ပါယာခေတ်မှ သည် မျက်မှောက် ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်ခေတ်အထိ နှစ်ပေါင်းထောင်ချီကြာမြင့်ပြီဖြစ်သည့် ကပ်ဆိုးတစ်ရပ်ဖြစ်သည်ဟု ကျွန်ုပ်အနေဖြင့် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာပြသလိုသည်။ ဗမာဇာတ်သွင်းခြင်းသည် အဆုံးသတ်ရမည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းနှင့်အတူ ပြန်လည်ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု ဆောင်ရွက်၍ အဖတ်ဆယ်

မရတော့အောင် လမ်းလွဲသွားပြီဖြစ်သည့် မြန်မာစစ်တပ်အဖွဲ့အစည်းသည် လည်း နိဂုံးချုပ်ရမည်ဖြစ်သည်။¹

နိဒါန်း

၂၀၂၁ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ (၁) ရက်နေ့တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သော စစ်အာဏာသိမ်းမှု ဖြစ်စဉ်သည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အမည်ခံဒီမိုကရေစီ ‘အသွင်ကူးပြောင်းရေး’ ကို အဆုံးသတ်စေခဲ့ပြီး ရှည်လျားသော နိုင်ငံရေးအကျပ်အတည်းအတွင်းမှ လက်ရှိ တာရှည်နေသည့် မြန်မာ့လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းရှိ လူမျိုးရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဘာသာရေးဆိုင်ရာ စုံလင်ကွဲပြားမှုများကို လေးစားသည့် နိုင်ငံရေးစနစ်တစ်ခု မည်သို့မည်ပုံ တည်ဆောက်ရောက်ရှိမည်ဟူသည့်အပိုင်းကို စတင်စေခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း နိုင်ငံရေးယှဉ်ပြိုင်မှုများနှင့် လူမျိုးစု သို့မဟုတ် အစိုးရ ဗဟိုပြုသမိုင်းကြောင်းများကို ကျော်၍ကြည့်ရှုပါက အနောက်ဖေးလီးယန်း စတိုင် လေဗိုင်ရသန်စတိတ် (Westphalian-style Leviathan state)² ပုံစံ သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အောင်မြင်နိုင်မည် မဟုတ်ပေ။ ၎င်း၏ စုံလင်ကွဲပြား သော လူမျိုးများနှင့် ယဉ်ကျေးမှုများအားလုံး ပါဝင်ထင်ဟပ်သော မြန်မာနိုင်ငံ သည် အမှန်တကယ် ဘယ်တုန်းကမျှ မဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ဖူးပေ။ ၎င်းအစား မြန်မာ နိုင်ငံသည် ဆယ်စုနှစ်ပေါင်းများစွာ ပဋိပက္ခများ ဆက်လက်ဖြစ်ပွားနေခဲ့ပြီး လွတ်လပ်ရေးရပြီး တည်ထောင်စဉ်ကတည်းကပင် ငြိမ်းချမ်းရေးမရှိသလောက် ဖြစ်ခဲ့ကာ ကမ္ဘာတစ်ဝန်းတွင် ပြည်တွင်းစစ်အရှည်ကြာဆုံးနိုင်ငံအဖြစ် ဖော်ပြ ခြင်း ခံခဲ့ရပြီဖြစ်သည်။

¹ ဤဆောင်းပါးသည် “မြန်မာနိုင်ငံတွင် တပ်မတော်၏ ကျရှုံးလာမှုနှင့် ဗမာဇာတ်သွင်းခြင်း၏ နိဂုံး - ဒီမိုကရေစီနှင့် တိုင်းပြည်အချုပ်အခြာအာဏာအကြားမှ ကတောက်ကဆတ် ဆက်ဆံရေး အကြောင်းကို နားလည်သဘောပေါက်ခြင်း” ခေါင်းစဉ်ဖြင့် အရှေ့တောင်အာရှဘာသာရပ် အကြောင်း ယေးလ်ကောင်စီတွင် ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၇) ရက်နေ့၌ ကျွန်ုပ်တို့ချခဲ့သည့် သင်ခန်းစာမှ ပြုစုရေးသားထားခြင်းဖြစ်ပြီး အခြားဖိုရမ်တစ်ခုအတွက် ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်အဖြစ် ပြန်လည်ပြုစုထားခြင်းဖြစ်သည် (ထွန်းမြင့်၊ ၂၀၂၃)။

² ဟော့ဘတ်စ်၊ ၁၉၈၂။

အနာအဆာများ ရှိနေသော်ငြားလည်း အားမာန်တက်ကြွသော လူထု နယ်ပယ်တစ်ခု၊ သုတေသနပြုလုပ်ခြင်းနှင့် ဉာဏ်ရည်ထက်မြက်သော ဆွေးနွေးငြင်းခုံမှုများအတွက် အခွင့်အလမ်းများကို အကန့်အသတ်ဖြင့် ဖန်တီးပေးခဲ့ပြီး အားလုံးပါဝင်နိုင်သော လူ့အဖွဲ့အစည်းသစ်တစ်ခုဆီသို့ ဦးတည်ဆောင်ရွက်သွားနိုင်ရန် နိုင်ငံရေးလုပ်ငန်းစဉ်များအတွက် နေရာတို့ကို ပံ့ပိုးထောက်ကူပေးခဲ့သည့် အမည်ခံပြောင်းလဲမှု မူဘောင်ကို ၂၀၂၁ စစ်အာဏာသိမ်းမှု ဖြစ်စဉ်ကြောင့် မတည်မငြိမ်ဖြစ်စေခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အမည်ခံဒီမိုကရေစီ ‘အသွင်ကူးပြောင်းရေး’ သည် လူ့အဖွဲ့အစည်းနှင့် နိုင်ငံရေးအကြောင်းအရာများအကြောင်း အရေးပါပြီး လွတ်လပ်သည့် စာပေသုတေသန၏ ကြွယ်ဝသော အစဉ်အလာကို ပြန်လည်အသက်သွင်းရန် ကြိုးပမ်းမှုများအပါအဝင် အလိုအပ်ဆုံးဖြစ်သည့် ကမ္ဘာတစ်ဝန်းက မြန်မာနိုင်ငံအပေါ် သုတေသနဆိုင်ရာ အာရုံစိုက်မှုကိုလည်း လမ်းဖွင့်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။ အာဏာသိမ်းမှုဖြစ်စဉ်သည် အထက်ပါအချက်ကို အဆုံးသတ်သွားအောင် မပြုနိုင်ခဲ့သော်လည်း အနှောင့်အယှက်ဖြစ်စေခဲ့သည်။ ထို့အပြင် မြန်မာအကြောင်း သုတေသနများသည်လည်း နိုင်ငံတော်ဗဟိုပြုသမိုင်းများနှင့် ထိုသို့သော အတွေးအခေါ်များကို ကျော်လွန်ကာ ရှေ့ဆက်ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်နေဆဲဖြစ်သည်။ သုတေသနများအား ပြည်သူလူထု၏ နေ့စဉ်ဘဝရုန်းကန်လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုများထဲတွင် တွေ့ရှိရသည့် ရှင်သန်နေဆဲ သမိုင်းပုံရိပ်များအပေါ် ပိုမိုဦးစားပေးသင့်သည်။ ပညာရှင်များအနေဖြင့် လျစ်လျူရှုခံထားရသော သမိုင်းများ၊ ယဉ်ကျေးမှုများနှင့် ပြည်သူပြည်သားများ ပါဝင်လာစေရန် ၎င်းတို့၏ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာမှုမူဘောင်ကို ဦးတည်ချက်ပြောင်းလဲရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုမှသာ မြန်မာပြည်အကြောင်း ဆောင်ရွက်သော သုတေသနသည် ၎င်း၏ စုံလင်ကွဲပြားသော လူ့အဖွဲ့အစည်းနှင့် လူထုရင်ဆိုင်ရသည့် သမိုင်းကြောင်းကို မှန်ကန်တိကျစွာ ထင်ဟပ်နိုင်မည်။

၂၀၂၁ ခုနှစ်မှစ၍ အာဏာသိမ်းမှုနောက်ပိုင်း နိုင်ငံရေးအကျပ်အတည်းသည် ကျရှုံးတိုင်းပြည်အဖြစ်သို့ ဆိုက်ရောက်သွားခြင်း မဟုတ်သလို မြန်မာပြည်သည် ထိုသို့သော တိုင်းပြည်အဖြစ်ရောက်ရှိသွားရန် အရိပ်အယောင်မျှပင် မတွေ့သေးကြောင်း အာဏာရှင်ချုပ်ငြိမ်းရေး လူထုလှုပ်ရှားမှုများက သိသာစွာ

မီးမောင်းထိုးပြနေသည်။ ၎င်းသည် ဗမာလူထု အပါအဝင် စုံလင်ကွဲပြားသည့် လူမျိုးစုများ၏ မြန်မာနိုင်ငံတွင် နိုင်ငံရေးအရ အားလုံးပါဝင်နိုင်ရေးအတွက် မဆုတ်မနစ်ကြိုးစားနေကြမှုကို စိတ်ထိခိုက်ဖွယ်ရာ ဖော်ပြထားနေသည့် နောက်ထပ်အချက်တစ်ခုလည်းဖြစ်သည်။ သို့သော် ဤအာဏာသိမ်းမှုနောက် နိုင်ငံရေးအကျပ်အတည်းသည် အားလုံးစုပေါင်းပါဝင်သော လူ့အဖွဲ့အစည်းဆီ သို့ ဦးတည်ရာလမ်းကြောင်းတွင် မည်သို့သက်ရောက်မှုရှိနေသည်ကို ခွဲခြမ်း စိတ်ဖြာရာ၌ ဤကဲ့သို့ စုံလင်ကွဲပြားသော လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုအတွင်းရှိ နိုင်ငံရေးစနစ်တွင် လူမျိုးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုများ စုံလင်ကွဲပြားသည့်အချက်ကို ဗမာလူမျိုးကြီးဝါဒအခြေခံနိုင်ငံတွင် မည်သို့လျစ်လျူရှုခဲ့သည်ကို ဦးစွာပထမ နားလည်ရန် လိုအပ်သည်။

ထို့အပြင် ဗမာလူမျိုးကြီးဝါဒ ဇာတ်သွင်းခြင်း၏ နိယာမနှင့် ဘုရင်များနှင့် ဘုရင်ဖြစ်လိုသော အာဏာရှင်များသည် ပဋိပက္ခများ ဖန်တီးကာ အုပ်စိုး ထိန်းချုပ်မှုပြုရန် ဗမာလူမျိုးကြီးဝါဒကို အသုံးပြု၍ လူမျိုးစုံလင်ကွဲပြားမှုနှင့် ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှု မတူညီမှုများအပေါ် မည်သို့ အမြတ်ထုတ်သည်ကို နားလည်ရန်လိုအပ်သည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် ဗမာပြည်၏ နိုင်ငံရေး ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုသမိုင်းကြောင်းဆိုင်ရာ အားလုံးပါဝင်မှုရှိသည့် သုတေသနအတွက် ဗမာလူမျိုးများနှင့် အခြားသူများမှ ဗမာလူမျိုးကြီးဝါဒကျင့်သုံးနေခဲ့မှုကို လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းရှိ နိုင်ငံရေး (political socialization) မှ အချိန် ကြာလာသည်နှင့်အမျှ ပုံမှန်ဖြစ်စေခဲ့သည်ကို အသိအမှတ်ပြုရန် လိုအပ်လာ သည်။ အမည်ခံ ‘အသွင်ကူးပြောင်းမှု’ ကာလအတွင်းတွင် စာပေသုတေသန အချို့သည် ဗမာလူမျိုးကြီးဝါဒ၏ အကျိုးဆက်များနှင့် ၎င်း၏ လူ့အဖွဲ့အစည်း အတွင်းရှိ နိုင်ငံရေးတို့ကို³ စတင်စူးစမ်းလေ့လာမှု ပြုလာခဲ့ကြသည်။ ဗဟိုများ အခြေပြု ဖက်ဒရယ်စနစ်သည် တိုင်းပြည်၏ ဒီမိုကရေစီအနာဂတ်တွင် အားလုံး စုပေါင်းပါဝင်မှုနှင့် မတူကွဲပြားမှုများအတွက် ပံ့ပိုးထောက်ပံ့မှု ပြုနိုင်မည့်

³ ဘိုရှိရာ (၂၀၁၆)၊ ကမ်ဘဲလ် နှင့် ပရေ့စ်-ဖရီးမန်း (၂၀၂၁)၊ ဆဲလမ်-ဂျားဗွေစ် (၂၀၂၃) နှင့် ဝဲလ်တန် (၂၀၁၃) တွင် ရှိပါ။

အလားအလာအရှိဆုံး နိုင်ငံရေးစနစ်ဖြစ်ကြောင်း ဆွေးနွေးရန် မြန်မာနိုင်ငံ အတွင်း နိုင်ငံရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် လူမှုအဖွဲ့အစည်းအတွင်းရှိ နိုင်ငံရေးတို့⁴ ၏ ရှည်လျားသောသမိုင်းကြောင်းကို ဤဆောင်းပါးတွင် စူးစမ်းမှုပြုထားသည်။ ဗဟိုများအခြေပြု ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီသည် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း လက်ရှိဖြစ်ပျက်နေသော ထိန်းချုပ်ကိုင်တွယ်ရန် ခက်ခဲသည့် ပဋိပက္ခများကို အဆုံးသတ်ရန် အသင့်တော်ဆုံး နိုင်ငံရေးမူဘောင်လည်းဖြစ်သည်။ ဗဟိုများအခြေပြု ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီကို အောင်မြင်စွာ ရရှိနိုင်ရန် ဗမာလူမျိုးကြီးဝါဒကို အဆုံးသတ်ရမည်သာမက ၎င်းဝါဒနှင့် စစ်အာဏာရှင်စနစ်ကို ကိုင်စွဲထားသော လက်ရှိ မြန်မာစစ်တပ်သည်လည်း ပြုလဲရမည်ဖြစ်သည်။

ဗမာလူမျိုးကြီးဝါဒ၏ ဇာစ်မြစ်

သမိုင်းပညာရှင်အများစုမှ အနော်ရထာဘုရင် (ခရစ်နှစ် ၁၀၄၄ ခုနှစ်မှ ၁၀၇၇ ခုနှစ် အထိ အုပ်စိုးခဲ့) နှင့် ပုဂံအင်ပါယာ (ခရစ်နှစ် ၈၄၉ မှ ၁၂၈၇ ခုနှစ်အထိ ကြာမြင့်ခဲ့သည်ဟု အများစုသတ်မှတ်ထားကြ) တို့အား မျက်မှောက်ခေတ် မြန်မာပြည် ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း၏ ကနဦးအစအဖြစ် သတ်မှတ်ကာ အသိအမှတ်ပြုကြပါလိမ့်မည်။⁵ ဗမာ့သမိုင်းတွင် ပုဂံသည် ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုဘာသာ (ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်) နှင့် တိုင်းပြည် တစ်စုတစ်စည်းထဲ

⁴ သမိုင်းပညာရှင်များသည် အဖြစ်အပျက်များကို နောက်ကြောင်းပြန်ဖော်ပြပြီး ဇာတ်ကြောင်းများ တည်ဆောက်သည်။ နိုင်ငံရေးသိပ္ပံပညာရှင်များသည် အဖြစ်အပျက်များကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာမှုပြုလုပ်ကာ အကျပ်ကိုင်ဖိအားပေးထားသည့် ဖွဲ့စည်းပုံများ မည်သို့ဆီမှ၊ မည်သို့မည်ပုံ မည်သည်ကြောင့် အချိန်ကြာလာသည်နှင့်အမျှ ပေါ်ပေါက်လာသည်ကို နားလည်စေရန် အဆိုပါ အဖြစ်အပျက်များကို ချိတ်ဆက်မှုပြုလုပ်သည်။ ကျွန်ုပ်အနေဖြင့် ဤဆောင်းပါးအား နိုင်ငံရေးဘောဂဗေဒပညာရှင်တစ်ဦးအနေဖြင့်သာမက ဗမာ/မြန်မာ နိုင်ငံသားတစ်ဦးအနေဖြင့် ရှုမြင်သုံးသပ်ကာ ရေးသားထားခြင်းဖြစ်သည်။

⁵ အရေးကြီးသည့်အချက်မှာ စုစည်းတည်ထောင်ခဲ့သည့် ပုဂံပြည်သည် နိုင်ငံရေးစနစ်၏ အခြေခံမူဘောင်အဖြစ် ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် ဗမာဗဟိုပြု လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းရှိ နိုင်ငံရေးအား ကျစ်လစ်စွာ ပေါင်းစည်းထားခြင်းဖြင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွက် ရေတိုအမြင်သာရှိခဲ့သည်။

ပေါင်းစည်းလာမှု၏ ကနဦးအဖြစ် သတ်မှတ်ခံရလေ့ရှိသည်။ ပုဂံအင်ပါယာ ခေတ်နှင့်အပြိုင် ဥရောပ၏ လူ့အဖွဲ့အစည်းများသည်လည်း ထိုစဉ်က ပေါ်ပေါက်လာနေခဲ့သော ပုဂ္ဂလိကပိုင်ဆိုင်မှုအခွင့်အရေးများကို အသုံးပြုကာ ၎င်းတို့၏ လူ့အသိုင်းအဝိုင်းအသီးသီးတွင် အာဏာများကို အခြေပြုတည်ဆောက်နေခဲ့ပြီး ၎င်းအချက်သည် (၁၆) ရာစုတွင် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည့် စက်မှုထွန်းကားရေးသို့ ဦးတည်စေခဲ့သည်။ ပုဂ္ဂလိကပိုင်ဆိုင်မှု အခွင့်အရေးများသည် (၁၂) ရာစုအတွင်းက ထရူးဒေါမင်းဆက်ခေတ်တွင် အများပိုင် ပိုင်ဆိုင်မှုများကို ပုဂ္ဂလိကပိုင်ပြောင်းလဲခဲ့သည့် အင်္ဂလန်ရှိ အများပိုင်မြေများအား ပုဂ္ဂလိကပိုင်မြေများအဖြစ် ပြောင်းလဲသတ်မှတ်သည့် လှုပ်ရှားမှု (the Great Enclosure Movement) တွင်အခြေခံသည်။ ၎င်းအချက်ကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ဥရောပလူ့အဖွဲ့အစည်းများသည် စက်မှုထွန်းကားရေး အရှိန်ရလာသည်နှင့်အမျှ နိုင်ငံတော်နှင့် ဈေးကွက်စီးပွားရေး၏ ထိန်းချုပ်မှုအောက်သို့ ကျရောက်သွားခဲ့သည်။ နီရိုလစ်ဘရယ်စီးပွားရေးစနစ်အတွင်းရှိ နိုင်ငံရေးနှင့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ဇာစ်မြစ်များကို အရေးပါသော လေ့လာစောင့်ကြည့်သူတစ်ဦးဖြစ်သည့် ကားလ် ပိုလန်ညီ (Karl Polanyi) သည် ဥရောပရှိလူ့အဖွဲ့အစည်းများအား နိုင်ငံတော်အစိုးရနှင့် ဈေးကွက်စီးပွားရေးလက်အောက်တွင် ထိန်းချုပ်ထားမှုကို “နှစ်ထပ်ကွမ်းလှုပ်ရှားမှု” ဟု အမည်တပ်ခဲ့သည်။^၆ ယနေ့ကမ္ဘာပေါ်ရှိ ဥရောပဗဟိုပြုတိုင်းပြည်များသည် နိုင်ငံများ၏ နိုင်ငံသားများအတွက် လွတ်လပ်မှု ပြဋ္ဌာန်းချက် နှင့် ဈေးကွက်လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ စားသုံးသူများအတွက် ထုတ်ကုန်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း အောက်တွင် နီရိုလစ်ဘရယ်စီးပွားရေးစနစ်ကို တည်ဆောက်ရန် ပိုလန်ညီ၏ နှစ်ထပ်ကွမ်း လှုပ်ရှားမှုပေါ်တွင် အောင်မြင်ကြိုးပမ်းနေကြကြောင်း ဆိုနိုင်သည်။ ပုဂံအင်ပါယာသည် ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုဘာသာ၊ ပဒေသရာဇ်စနစ်အခြေခံနိုင်ငံတော်နှင့် ဆန်စပါးအခြေပြု စီးပွားရေးတို့ကို ပေါင်းစပ်ထားသည် လှုပ်ရှားမှုတစ်ခုကို စတင်ခဲ့သည့်အတွက် ကျွန်ုပ်

^၆ ပိုလန်ညီ (၁၉၄၄၊ စာမျက်နှာ ၇၉) နှင့် အခန်း (၃၊ ၅၊ ၆ နှင့် ၁၀) တို့တွင် ရှုပါ။

အနေဖြင့် “သုံးထပ်ကွမ်းလှုပ်ရှားမှု” ဟုခေါ်ဆိုလိုသည်။⁷ အဆိုပါ သုံးထပ်ကွမ်းလှုပ်ရှားမှုသည် ထိုစဉ်က လူ့အဖွဲ့အစည်းများတွင် ရှိခဲ့သည့် အထူးသဖြင့် မြန်မာပြည်အထက်ပိုင်းနှင့် တောင်ပေါ်ဒေသများရှိ စုံလင်ကွဲပြားသည့် အဆင့်ဆင့်ရှိသော လူမှုအဖွဲ့အစည်းများကို ဖယ်ကြဉ်ထားခဲ့သည်။ မတူညီသော တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့များနှင့် အဆက်မပြတ်ဖြစ်ပွားခဲ့သော စစ်ပွဲများနှင့် အကြိမ်ကြိမ်ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည့် နန်းတော်တွင်း နိုင်ငံရေးလုပ်ကြံမှုများကြောင့် ပုဂံ၏ နိုင်ငံရေးအစဉ်စနစ်သည် ယိမ်းယိုင်လာခဲ့သည်။ မြန်မာပြည်၏ ဘုရင့်အလိုကျ နှင့် အစိုးရအလိုကျ သမိုင်းကြောင်းများတွင် ပြိုင်ဆိုင်မှုများ၊ နယ်နှင့်မှုများ၊ သတ်ဖြတ်မှုများဖြင့် ပြည့်နှက်နေခဲ့သည်။ နှစ်ပေါင်းထောင်ချီတိုင်အောင် မည်သည့်မြန်မာဘုရင်မှ ငြိမ်းချမ်းရေးရရှိရန် မဆိုထားနှင့် ရေရှည်တည်တံ့သည့် အသုံးဝင်သော အခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် ပညာရေးအဖွဲ့အစည်းများ ရှိသည့် တည်ငြိမ်ပြီး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော အင်ပါယာတစ်ခုကိုပင် အုပ်ချုပ်နိုင်ခဲ့ခြင်းမရှိပေ။ ၎င်းအစား အဆိုပါဘုရင်များသည် ဘာသာရေးအဆောက်အအုံများ တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် အိမ်နီးချင်းတိုင်းပြည်များအား ကျူးကျော်သိမ်းပိုက်ခြင်းတို့မှတစ်ဆင့် ၎င်းတို့၏ တရားဝင်မှုကို တည်ဆောက်ရင်း အလုပ်များနေခဲ့ကြသည်။ လဗိုင်ရသန် ပုံစံတိုင်းပြည်များသည် အဘယ်ကြောင့် ဥရောပတွင် အောင်မြင်ပြီး ဗမာပြည်တွင် အမြစ်တွယ်ရန် ကျရှုံးခဲ့သည်ကို နားလည်သဘောပေါက်ရန် ဗြိတိသျှကိုလိုနီခေတ်မတိုင်မီမှ ဗမာပြည်များ၏ ရှုပ်ထွေးသော သမိုင်းကြောင်းများနှင့်အပြိုင် ပြည်သူလူထု၏ ရှင်သန်နေဆဲ သမိုင်းပုံရိပ်များအား (လူထုအမှတ်သညာ) ဂရုတစိုက်အလေးပေးလေ့လာသင့် သည်။

⁷ ဗုဒ္ဓဘာသာ၊ ဗမာဗဟိုပြု တိုင်းပြည်စနစ်သည် ပုဂံခေတ်မှ ယနေ့အထိ ပြောင်းလဲသွေဖည်မှုများစွာမရှိဘဲ ဆက်လက်တည်ရှိနေခဲ့သည်။ သို့သော် ဆန်စပါးသည် ပုဂံနှင့် နောက်ပိုင်း အင်ပါယာများအတွက် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အခြေခံအုတ်မြစ်ဖြစ်ခဲ့သော်လည်း ၁၉၈၉ ခုနှစ်နောက်ပိုင်းတွင် စစ်တပ်မှ စီးပွားရေးဆိုင်ရာပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများကို စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးနောက် သဘာဝရင်းမြစ်များပေါ်တွင် အခြေခံသည့် အုတ်မြစ်တစ်ခုအဖြစ် ပြောင်းလဲသွားခဲ့ပြီး စစ်တပ်ကော်ပိုရေးရှင်းလုပ်ငန်းစဉ်များ၏ ကြွယ်ဝလာမှုနှင့်အတူ ခရိုနီများအမြစ်တွယ်လာခဲ့သည်။

ဗမာဇာတ်သွင်းခြင်းသည် အဆိုပါသမိုင်းကြောင်းမှ ပေါ်ထွက်လာခဲ့ကာ ဗြိတိသျှတို့ထံမှ လွတ်လပ်ရေးရပြီး ဗမာပြည်ထောင်စု တည်ထောင်ခဲ့သည့် အချိန် နှစ်ဆယ်ရာစု ကိုလိုနီခေတ်အလွန် နိုင်ငံရေးအကျပ်အတည်းကာလတွင် ပိုမိုပေါ်လွင်လာခဲ့သည်။ ၁၉၄၇ ပင်လုံစာချုပ်ကဲ့သို့သော ကြိုးစားမှုများ ရှိခဲ့သော်လည်း^၈ ဗမာလူမျိုးကြီးဝါဒ၏ အခြေခံအတွေးအခေါ်သည် လွတ်လပ်ရေးကာလကို ကျော်ဖြတ်ကာ အားကောင်းလာပြီး ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်း၏ ၁၉၆၂ စစ်အာဏာသိမ်းမှုသည် ၎င်းကို ပိုမိုနက်ရှိုင်းစေခဲ့သည်။ ဦးနေဝင်းမှ ဗမာလူမျိုးကြီးဝါဒအား ဝါဒဖြန့်ခြင်း၊ ပညာရေးနှင့် စစ်ဝါဒများမှတစ်ဆင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ဖတ်စာအုပ်များနှင့် သတင်းစာများတွင် ဗမာမဟုတ်သော အခြားသူများသည် ရိုင်းစိုင်းပြီး ခေတ်နောက်ကျသူများဖြစ်ကာ ဗမာဗဟိုပြု နိုင်ငံရေးပုံစံထဲရှိ ကိုယ်ကျင့်တရားနှင့် ဥပဒေဆိုင်ရာအသိုင်းအဝိုင်းထဲသို့ ခေါ်သွင်းလာရန် လိုအပ်သူများဖြစ်ကြောင်း ပုံဖော်ခဲ့သည်။

နေဝင်းခေတ်မှ စတင်ကာ စစ်တပ်သည် ၎င်း၏ ဗမာစိုးမိုးသည့် နိုင်ငံရေးအယူဝါဒကို လက်ကိုင်ထားခဲ့ပြီး ဗမာဗုဒ္ဓသီးသန့်နိုင်ငံရေးစနစ်ကို ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရန် တိုက်ခိုက်ခဲ့ပြီး အခြားသော ရွေးချယ်စရာအားလုံးကို တိုင်းပြည်အတွက် ခြိမ်းခြောက်မှုတစ်ရပ်အဖြစ် ဆန့်ကျင်ခဲ့သည်။ စစ်တပ်အနေဖြင့် ၎င်းတို့ အချိန်ယူကာ စိတ်တိုင်းကျရေးဆွဲခဲ့သည့် ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် ၎င်းတို့ကို အရပ်သားနိုင်ငံရေးသမားများ၏ အထက်တွင်ထားကာ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ နှစ်ဆယ့်ငါးရာခိုင်နှုန်းကိုလည်း ရယူထားသည့် အပြင် အရေးပါသော ဝန်ကြီးဌာနသုံးခု၏ ဘတ်ဂျက်များနှင့် မူဝါဒများကို ထိန်းချုပ်ရန် အဆိုပါအယူဝါဒက ပံ့ပိုးထောက်ပံ့မှုပြုခဲ့သည်။ ဗမာလူမျိုးကြီးဝါဒ ကိုင်စွဲထားသည့် နိုင်ငံရေးသမားများနှင့် အစွန်းရောက် ဗုဒ္ဓဘာသာဘုန်းကြီးများသည် ၉၆၉ လှုပ်ရှားမှု၏^၉ ဆင့်ကဲပြောင်းလဲမှုကို မြေတောင်မြှောက်ပေးခဲ့ပြီး ၎င်းအဖွဲ့ဝင်များမှ သမ္မတဦးသိန်းစိန်အား လူမျိုးရေးခွဲခြားသည့် အမျိုးဘာသာသာသနာကာကွယ်ရေးဥပဒေများ ပြဋ္ဌာန်းစေရေး

^၈ ဝေါ်လ်တန်၊ ၂၀၀၈။

^၉ ၉၆၉ လှုပ်ရှားမှုနှင့် ဗမာဗုဒ္ဓဘာသာအမျိုးသားရေးအကြောင်းကို ဖော့စီးရပ်စ် (၂၀၁၉) တွင်ရှုပါ။

အောင်မြင်စွာ စည်းရုံးသိမ်းသွင်းနိုင်ခဲ့သည်။¹⁰ တရားဝင်ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ဤဥပဒေလေးရပ်သည် ဗမာလူမျိုးကြီး ဝါဒဇာတ်သွင်းခြင်းစီမံကိန်း၏ အဓိက ဝိသေသများအဖြစ် သာဓကပြုလျက်ရှိသည်။ ‘အသွင်းကူးပြောင်းရေးကာလ’ တစ်လျှောက်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်အတွက် အားထုတ်မှုများဟု ထင်ရသည့် ကာလတစ်လျှောက်လုံးတွင် စစ်တပ်သည် အရပ်သားဆန္ဒပြသူများအား အကြိမ်ကြိမ် အကြမ်းဖက်မှုများ၊ ဗမာမဟုတ်သော အခြားသူများအား လူမျိုးတုံး သတ်ဖြတ်မှုများနှင့် စစ်ပွဲအသစ်များ စတင်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ လက်ရှိ နိုင်ငံရေးစနစ်ထဲတွင် အခြေခံအဖြစ်ပါဝင်နေသော ဗမာလူမျိုးကြီးဝါဒအား သတိမမူမိခဲ့သည့် မြို့ပေါ်နေဗမာအများစုအတွက် ၂၀၂၁ အာဏာသိမ်းမှုအပြီး လူထုဆန္ဒပြပွဲများကို မြန်မာစစ်တပ်က အကြမ်းဖက်ဖြိုခွင်းမှုသည် ထိတ်လန့်ဖွယ်ဖြစ်ခဲ့သော်လည်း တိုင်းရင်းသားနယ်မြေဒေသများတွင် နေထိုင်သူ အများစုအတွက်မူ အံ့ဩဖွယ်ရာကိစ္စရပ် မဟုတ်ခဲ့ပေ။

ဤဆောင်းပါးကို ရေးသားနေချိန်တွင် စစ်တပ်သည် ဆယ်စုနှစ်ပေါင်းများစွာအတွင်း အင်အားအနည်းဆုံးအချိန်သို့ ရောက်ရှိလာနေသည်။ ၎င်းတွင် အမာခံအဖွဲ့ဝင်များနှင့် ထောက်ခံသူများ ရှိနေသေးပြီး ၎င်းအား တိုက်ခိုက်နေသည့် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များအပေါ် နည်းပညာဆိုင်ရာ၊ ရင်းမြစ်ဆိုင်ရာနှင့် ငွေကြေးကြွယ်ဝမှုဆိုင်ရာ အားသာမှုများကို ဆက်လက်ရရှိနေသော်လည်း စစ်တပ်အနေဖြင့် ထိန်းချုပ်နယ်မြေများဆုံးရှုံးမှု၊ စိတ်ဓာတ်ကျဆင်းမှု၊ စစ်သည်ဦးရေမလုံလောက်မှုနှင့် တပ်သားသစ်စုဆောင်းရေး မလုံလောက်မှုများ ကြုံတွေ့နေရသည်။ ဗမာအများစုသည် လမ်းပေါ်တွင် ယူနီဖောင်းဝတ်များကို တွေ့တိုင်း ကြောက်ရွံ့ခြင်း သို့မဟုတ် ကျိတ်မှိတ်ဒေါသထွက်ခြင်းများ ခံစားနေကြရသည်။ စစ်တပ်သည် အများပြည်သူအတွက် စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်ကောင်းသော အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု ဖြစ်လာနေပြီဖြစ်သည်။

စစ်တပ်သည် ဗမာလူမျိုးကြီးအယူဝါဒကို ဆုပ်ကိုင်ထားပြီး ၎င်း၏ ဝါဒဖြန့်မှုများနှင့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေထဲတွင် မြန်မာနိုင်ငံတော်ကြီး တစ်ခုလုံး၏

¹⁰ ရဟ်မန်၊ ၂၀၁၅။

ကယ်တင်ရှင်အဖြစ် ဂုဏ်ယူစွာ ပြောဆိုလေ့ရှိသည်ကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် စစ်တပ်ကျဆုံးခြင်းသည် ဗမာဗမာလူမျိုးကြီးဝါဒဇာတ်သွင်းခြင်း၏ နိဂုံးကို ဦးတည်သွားနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ စစ်တပ်သည် ဗမာလူမျိုးကြီးဝါဒကို တည်ဆောက်ပြီး အကာအကွယ်ပေးနေသည့် နောက်ဆုံးသော အဖွဲ့အစည်းဖြစ်ပြီး ၎င်းပြုလေ့ရှိသည် အဆိုပါ နိုင်ငံရေးပုံစံ၏ အဆုံးသတ်နှင့် ပိုမိုလွတ်လပ်သည့် နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်အား ပြန်လည်ဖန်တီးခြင်းဆီသို့ ဦးတည်သွားမည်ဖြစ် သည်။

စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်ကောင်းသော စစ်တပ်

မြန်မာနိုင်ငံရှိ လူအများစုသည် စစ်တပ်အား ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဝေဖန်ခဲ့ကြသော်လည်း ၂၀၂၁ အာဏာသိမ်းမှုနောက်ပိုင်းတွင် ၎င်းတို့၏ အမြင်များသည် သိသိသာသာ ပြောင်းလဲသွားကြသည်။ စစ်တပ်အုပ်ချုပ်မှုနှင့် စစ်တပ်မှ ကျူးလွန်လျက်ရှိနေသည့် ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်မှုများအပေါ်တွင် ပြည်သူ၏ သဘောထားအမြင်များသည် “မုန်းတီးမှု” သို့မဟုတ် “မနှစ်မြို့မှု” စသည့် အခြေခံအကျဆုံးသော နာကြည်းစကားလုံးများထက် ကျော်လွန်သွားပြီဖြစ်သည်။ ဗမာစကားတွင် အပေါင်းလက္ခဏာဆောင်သော သဘောထားအမြင်နှင့် အနုတ်လက္ခဏာဆောင်သော သဘောထားအမြင်ကို ဖော်ပြသည့် စကားလုံးများစွာရှိပြီး ၎င်းစကားလုံးများအား “နှစ်သက်မှု” မှ “မုန်းတီးမှု” အဖြစ် ဧရိယာတစ်ခု၏ အစွန်းနှစ်ဖက်တွင် အသီးသီးထားရှိနိုင်သည်။ သို့သော် စစ်တပ်အပေါ်ထားရှိသည့် သဘောထားနှင့် သက်ဆိုင်သည့် စကားလုံးနှစ်လုံးမှာ ၎င်းဧရိယာ၏ ပြင်ပသို့ လုံးလုံးရောက်ရှိနေသည်။

ပထမစကားလုံးသည် “ကြောက်စရာ” ဖြစ်ပြီး ကြောက်လန့်ဖွယ်ကောင်းသော ဖြစ်တည်မှုတစ်ခု သို့မဟုတ် အရာတစ်ခုကို ရည်ညွှန်းခြင်းဖြစ်သည်။ စစ်တပ်သည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အရေးပါသည့်နေရာအများစုကို ၁၉၈၈ ခုနှစ်ကတည်းက အကြောက်တရားဖြင့် အုပ်ချုပ်ခဲ့ပြီး တိုင်းရင်းသားပြည်နယ်များနှင့် နယ်စပ်ဒေသများအား ၁၉၆၂ ခုနှစ်ကတည်းကပင် အကြောက်တရားဖြင့်

အုပ်ချုပ်ခဲ့သည်။ လူသိများသည့် “အကြောက်တရားမှ လွတ်မြောက်ရေး” (*Freedom from Fear*) စာအုပ်သည် အဆိုပါအချက်အား ထောက်ပြနေသည်။¹¹ ၎င်းစာအုပ်အား ရေးသားခဲ့သူ အကျဉ်းစံ နိုင်ငံတော်အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်သည် နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားအဖြစ် အကြိမ်ကြိမ် အကျဉ်းချခံခဲ့ရပြီး ၂၀၂၁ အာဏာသိမ်းမှုမတိုင်မီတွင် ရွေးကောက်ခံ ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးအဖြစ်ရော အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (NLD) ၏ ခေါင်းဆောင်အနေဖြင့်ပါ တိုင်းပြည်ကို ဦးဆောင်ခဲ့သည်။ သူမသည် မြန်မာ ပြည်သူများအား စစ်တပ်၏ နှိပ်ကွပ်မှုကို ကြောက်ရွံ့ခြင်း မရှိရန် ဟောပြောခဲ့ သည်။ သူမအနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အကြောက်တရားကို သွတ်သွင်းပြီး ၎င်းတို့၏ အာဏာတည်မြဲအောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသူများအား ၎င်းတို့အာဏာ စွန့်ပြီးချိန်တွင် ရရှိလာမည့် အနာဂတ်သစ်တစ်ခုကို ကြောက်လန့်ခြင်းမရှိကြ ရန်လည်း ဒဿနသဘောတရားချဉ်းကပ်မှုဖြင့် သင်ကြားပြသပေးနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းခဲ့သည်။ ပြည်သူများသည် စစ်တပ်အား ဆယ်စုနှစ်ချီများစွာချီအောင် ကြောက်ရွံ့ခဲ့ကြသည်။

ဤနေရာတွင် သက်ဆိုင်မှုရှိသည့် ဒုတိယမြောက်စကားလုံးမှာ “ရွံ့စရာ” ဖြစ်သည်။ ဤစကားလုံးသည် မုန်းတီးမှုကို ကျော်လွန်သွားသည့် ခံစားချက်ကို ဖော်ပြသော်လည်း ကြောက်ရွံ့မှု မပါနေပေ။ ၎င်းစကားလုံးသည် စက်ဆုပ်သော အဓိပ္ပာယ်ကို ပိုဆောင်နေသည်။ ၎င်းစကားလုံးသည် ၂၀၂၁ အာဏာသိမ်းမှု နောက်ပိုင်း လူပေါင်းများစွာက စစ်တပ်အပေါ် မည်သို့မည်ပုံ သဘောထား သည်ကို ဖော်ပြနေသည်။ လူပေါင်းများစွာသည် ၎င်းတို့အသက်အန္တရာယ် အတွက် စိုးရိမ်ရသော်လည်း စစ်တပ်ကို ခိုင်ခိုင်မာမာ ဆန့်ကျင်နေဆဲဖြစ်သည်။ “ရွံ့စရာ” ဟူသော စကားလုံးသည် မုန်းတီးမှု သို့မဟုတ် လွန်စွာမနှစ်မြို့မှု ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ထက် ကျော်လွန်သော ခံစားချက်တစ်ခုကို ဖော်ပြနေသည်။ ၎င်းသည် လုံးဝ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ရွံ့ရှာစက်ဆုပ်မှုကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည်။ ဗမာများသည် တစ်စုံတစ်ခုအား ရွံ့စရာအဖြစ် သတ်မှတ်လိုက်ပါက ၎င်းတို့

¹¹ Aung San Suu Kyi, 1991.

သည် ထိုအရာ၏ တည်ရှိမှု သို့မဟုတ် ဖြစ်တည်နေမှုကိုပင် ဂရုစိုက်ခြင်း မရှိတော့ပေ။

လူတစ်ဦးတစ်ယောက် သို့မဟုတ် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု သို့မဟုတ် အရာဝတ္ထုတစ်ခုသည် ဗမာလူမျိုးများ၏ စိတ်ထဲတွင် ဤအတန်းစားထဲသို့ ရောက်ရှိသွားပါက နှစ်သက်စရာ သို့မဟုတ် မုန်းတီးစရာဟူ၍ ဆက်ဆံခံရခြင်းမျိုး မရှိတော့ဘဲ ဥပက္ခာပြု၊ လျစ်လျူရှုစရာ တစ်ခုဖြစ်သွားပြီး လုံးဝဥသို့ တန်ဖိုးမရှိတော့သည့် အရာတစ်ခုဖြစ်သွားသည်။ ထိုအရာအား မိမိတို့၏ မှတ်ဉာဏ်ထဲမှ ဖျောက်ဖျက်လိုကြသည်။ ထိုအရာသည် မည်သည့်တန်ဖိုးမှ ပိုင်ဆိုင်ခြင်း မရှိတော့ပေ။ ကျင့်ဝတ် သို့မဟုတ် ကိုယ်ကျင့်တရားတန်ဖိုး မရှိ၊ လေးစားထိုက်သည်ဟု မှတ်ယူနိုင်သည့်အရာမရှိ၊ သဘာဝတရားနှင့် စကြဝဠာတစ်ခုလုံးအတွက် ဘာတန်ဖိုးမှ မရှိသည့်အရာဖြစ်လာသည်။ ထိုကဲ့သို့သော အရာကို ရှာတွေ့ရန် ခက်ခဲသော်လည်း ဗမာလူမျိုးများ၏ စိတ်ခံစားမှုပိုင်းဆိုင်ရာ ယဉ်ကျေးမှုမှ ထိုအရာမျိုးကို ရှာဖွေသတ်မှတ်နိုင်ရန် နေရာပေးထားသည်။ စိတ်ကူးကြည့်နိုင်ရန် ဖော်ပြရမည်ဆိုပါက ၎င်းသည် လောက်ကောင်များ တဖွားဖွားတက်နေသည့် ပုပ်သိုးနေသော မစင်ပုံထက်ပင် အဆပေါင်းထောင်သောင်းမက ပိုဆိုးသည်။

စစ်တပ်အား ကြောက်ရွံ့စရာ အရာတစ်ခုမှသည် လျစ်လျူရှုရမည့် စက်ဆုပ်ဖွယ်ကောင်းသည့် “ရွံ့စရာ” အရာတစ်ခုအဖြစ် လူပေါင်းများစွာ၏ တန်ဖိုးဖြတ် သတ်မှတ်ချက်သည် အဘယ်ကြောင့် အရေးပါသနည်း။ အကယ်၍ တစ်စုံ တစ်ခုသည် ကြောက်ရွံ့ဖွယ်ဖြစ်ပါက မတရားမှု သို့မဟုတ် မလိုလားမှုကို ကိုယ်စားပြုနေနိုင်သည့်တိုင်အောင် ဗမာလူမျိုးများအနေဖြင့် ၎င်းတွင် ကိုယ်ပိုင်တန်ဖိုးတစ်ရပ် ရှိနေသည်ဟု သတ်မှတ်ထားသည်။ စစ်တပ်မှ အကြောက်တရား ဖန်တီးနေခဲ့စဉ်တွင် ၎င်းတို့အား တစ်စုံတစ်ခုမှားယွင်းနေပြီး လူ့အဖွဲ့အစည်းအပေါ် အလုပ်ကျွေးပြုရန် ပျက်ကွက်နေသည်ဟု ထင်မြင်ခံခဲ့ရသော်လည်း ၎င်းအနေဖြင့် ပြန်လည်ပြင်ဆင်နိုင် သို့မဟုတ် ပြောင်းလဲနိုင်သည်ဟု ထင်မြင်ခံခဲ့ရသည်။ မိမိကိုယ်အတွက်သာကြည့်ပြီး တစ်ကိုယ်ကောင်းဆန်ကာ အတ္တအကြီးမားဆုံးလူပင်လျှင် ပြုပြင်ပြောင်းလဲနိုင်သည့် အလားအလာရှိ

သည်။ သို့သော် ရွံစရာကောင်းသော အရာတစ်ခုမှာမူ တိုင်းတာနိုင်သော တန်ဖိုးများပြင်ပသို့ ရောက်ရှိသွားပြီဖြစ်သည်။ ဗမာပြည်သူများအနေဖြင့် စစ်တပ်ကို ပြောင်းလဲစေရန် မည်သို့မည်ပုံ ဆောင်ရွက်လျှင် အကောင်းဆုံးဖြစ်မည်ကို ဆွေးနွေးငြင်းခုံကြခြင်း မရှိကြတော့ပေ။ အာဏာသိမ်းမှု ဖြစ်ပြီးပြီးချင်းတွင် ပြည်သူလူထု အထူးသဖြင့် ဂျန်နရေးရှင်း ‘ဇီး’ များအနေဖြင့် စစ်တပ်မှ ငြိမ်းချမ်းစွာဆန္ဒပြခြင်းအတွက် ၎င်းတို့၏ အသက်များကို ခြိမ်းခြောက်ခြင်း၊ ပစ်ခတ်ခြင်း၊ ကားဖြင့်ဝင်တိုက်ခြင်းနှင့် သေသည်အထိ နှိပ်စက်ခြင်းတို့အပေါ် အဘယ်ကြောင့် ကြောက်ရွံ့မှု လုံးဝပြသခြင်း မရှိတော့သည့်အချက်အား တစ်ကမ္ဘာလုံးမှ စိတ်ဝင်စားခဲ့ကြသည်။ စစ်တပ်အား ရွံစရာ ဖြစ်တည်မှုတစ်ရပ်အဖြစ် ကြောင်းကျိုးဆက်စပ်စဉ်းစားကြည့်ခြင်းသည် အဆိုပါ ကြောက်ရွံ့မှု လုံးဝမရှိတော့ခြင်းအတွက် ရှင်းလင်းချက်တစ်ခုဖြစ်သည်။

စစ်တပ်ပြိုလဲလာမှု

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ ဦးဆောင်ခဲ့မှုအောက်တွင် လူသူလေးစားအားကိုးခြင်း ခံခဲ့ရသော စစ်တပ်သည် ဗမာပြည်လွတ်လပ်ရေးရခဲ့သည့်အချိန်ကတည်းက ၎င်း၏ စစ်ပွဲများကို အဆုံးသတ်ပြီး အားလုံးပါဝင်မှုရှိသည့် လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖန်တီးခြင်းကို အားပေးမြှင့်တင်ရန် အခွင့်အလမ်းများစွာရှိခဲ့သည်။ လွတ်လပ်ရေးရသည့်အချိန်တွင် စစ်တပ်သည် ၎င်း၏ သမိုင်းတစ်လျှောက် ရပ်တည်ချက်ဖြစ်ခဲ့သည့် ဗြိတိသျှကိုလိုနီနှင့် ဖက်ဆစ်ဂျပန်တို့လက်ထဲမှ တိုင်းပြည်ကို ကယ်တင်ခဲ့သည့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုအနေဖြင့် ကျေနပ်တင်းတိမ်နိုင်ခဲ့ကာ အရပ်သားအုပ်ချုပ်မှုအောက်တွင်နေပြီး ပရော်ဖယ်ရှင်နယ်စစ်တပ်အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုအနေဖြင့် အာဏာလုနိုင်ငံရေးကဲ့သို့သော အရာများမှ ရှောင်ခွာနေခဲ့သင့်သည်။ ၁၉၈၈ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၀၇ ခုနှစ်တို့တွင် စစ်တပ်အုပ်ချုပ်မှုမှ ပေးအပ်နိုင်စွမ်းမရှိသည့် အားလုံးပါဝင်မှုရှိသည့် နိုင်ငံရေးပုံစံတစ်မျိုးသို့မဟုတ် ဒီမိုကရေစီကို ပြည်သူများမှတောင်းဆိုကြောင်း စစ်တပ်အနေဖြင့်

သိရှိခဲ့သင့်သည်။¹² ၎င်းအစား စစ်တပ်သည် ၎င်း၏ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေကို အတည်ပြုရန်သာ တစိုက်မတ်မတ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ၎င်း၏ အာဏာ ကို ပြည်သူများအပေါ်တွင် ခိုင်မာစေရေး ကြိုးစားခဲ့သည်။ စစ်တပ်အနေဖြင့် NLD ၏ အုပ်ချုပ်မှုကာလအတွင်းတွင် NLD ၏ ဦးဆောင်မှုကို လက်ခံကာ (၂၁) ရာစု ပင်လုံငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံကို စိတ်သဘောထား မှန်ကန်ပြည့်ဝစွာ လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် အခွင့်အရေးရှိခဲ့သည်။ စစ်တပ်သည် အရပ်သားများ ထံသို့ အာဏာပိုပေးနိုင်ရန် ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် NLD အနိုင်ရခဲ့ချိန်၌ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအား ပြင်ဆင်ရန် အခွင့်အရေးရှိခဲ့သည်။ စစ်တပ်သည် ၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲ၏ ရလဒ်များအား လက်ခံရန် အခွင့်အရေးရှိခဲ့သည်။ အဆိုပါကာလများအားလုံးတွင်သာမက အခြားသောအချိန်များတွင်ပင်လျှင် စစ်တပ်သည် အာဏာလွှဲပြောင်းလိုခြင်းမရှိခဲ့ပေ။ စစ်တပ်သည် ဒီမိုကရေစီကို ထူထောင်တည်ဆောက်ရာတွင် အားပေးမြှင့်တင်ရန် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ခြင်း မရှိပေ။

စစ်တပ်သည် ၎င်းတို့၏ ပုဂ္ဂလိကအကျိုးအမြတ်အတွက်သာကြည့်သော၊ တစ်ကိုယ်ကောင်းဆန်ပြီး ခေါင်းပုံဖြတ်အမြတ်ထုတ်တတ်သည့် ခေါင်းဆောင် များမှ ချုပ်ကိုင်ထားသော အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ ဦးနေဝင်းနှင့် သူ့နေရာ ဆက်ခံသူ စစ်ခေါင်းဆောင်များသည် ပြည်တွင်းစစ်ပွဲပေါင်းများစွာကို သက်ဆိုး ရှည်စေခဲ့ကာ စိတ်ပျက်ဖွယ်ဇာတ်မျောနေခဲ့ပြီး မတည်ငြိမ်သည့် တိုင်းပြည် တည်ဆောက်ရေးများမှ ၎င်းတို့အတွက် အကျိုးအမြတ်များရရှိခဲ့သည်။ တိုင်းပြည်တည်ဆောက်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ဥပမာပြုစရာတစ်ခုရှိသည်။ ထို ဥပမာမှာ လက်တွေ့ဖြစ်ပျက်ခဲ့သည့် ကိစ္စလည်းဖြစ်သည်။ စစ်ခေါင်းဆောင်

¹² မြန်မာနိုင်ငံတွင် ၁၉၈၈ ဆန္ဒပြပွဲများမှ ပေါက်ဖွားလာသည့် NLD ၏ နိုင်ငံရေးစီမံကိန်းသည် အစပိုင်းတွင် လွန်စွာနေေးကွေးခဲ့သည်။ အာဏာသိမ်းမှု၊ ၁၉၉၀ တွင် ပယ်ဖျက်ခံရသော ရွေးကောက်ပွဲ၊ ထိုမှတစ်ဆင့် အသိအမှတ်ပြုခံရသော ၂၀၁၂ ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲနှင့် ၂၀၁၅ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲများမှသည် (စစ်တပ်၏ စိတ်ပျက်မှုနှင့် ငြင်းဆန်မှုကို ဖြစ်စေခဲ့သည့်) ၂၀၂၀ တွင် နောက်တစ်ကြိမ်အနိုင်ရမှုတို့အထိသည် ဗမာဇာတ်သွင်းထားသော စစ်အာဏာရှင် တိုင်းပြည်ကို သိသာစွာ ဆက်လက်ငြင်းဆန်နေမှုတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။

များသည် တံတားများကဲ့သို့ အခြေခံအဆောက်အအုံများကို တည်ဆောက်သည့်အခါ တစ်ဝက်တစ်ပျက်တည်ဆောက်ရန် ညွှန်ကြားခဲ့ကြပြီး ကျန်ရှိသည့် ဘဏ္ဍာများကို ၎င်းတို့၏ အိတ်ကပ်ထဲသို့ ထည့်ခဲ့ကြသည်။ ထို့နောက် ၎င်းတို့သည် အဆိုပါဆောက်လုပ်ရေးလုပ်ငန်းခွင်များကို အဆင့်ဆင့်ခေါင်းပုံဖြတ်ထားသော ‘ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု’ နောက်တစ်ကြိမ် ပြန်လည်ရောက်ရှိ မလာမချင်း ပစ်ထားလိုက်ကြသည်။ အဆိုပါ အခြေခံအဆောက်အအုံများကို အသုံးပြုရမည့်ပြည်သူများအား အနည်းငယ်မျှဂရုစိုက်ခြင်းမရှိဘဲ ထိုကဲ့သို့ ထပ်ကာထပ်ကာဆောင်ရွက်ကြသည်။ နေပြည်တော်တည်ဆောက်ရေး ဘက်ဂျက်ထဲမှ မည်မျှသည် အာဏာပိုင်များ၏ အိတ်ထဲသို့ ရောက်သွားသည်ကို မည်သူမှ မသိသော်လည်း ၎င်းတည်ဆောက်ရေးတွင် အရည်အသွေးနိမ့်သော ဆောက်လုပ်ရေးပစ္စည်းများ အသုံးပြုပြီး ခိုခဲ့ကြကြောင်း ၂၀၂၅ ငလျင်မှ ဖော်ထုတ်ပြသနေသည်။ စစ်တပ်အုပ်ချုပ်မှု အဆင့်ဆင့်တွင် ရှိနေသည့် အကျင့်ပျက်ခြစားမှုနှင့် ဆွေမျိုးကောင်းစားရေးသည် မြန်မာစစ်အာဏာရှင်များ၏ အသက်ရှင်ရပ်တည်ရေးအတွက် အခြေခံအုတ်မြစ်ဖြစ်သည်။ အာဏာသိမ်းခေါင်းဆောင်မင်းအောင်လှိုင်သည်လည်း ထိုနည်းလည်းကောင်းသာဖြစ်သည်။

သို့သော် မင်းအောင်လှိုင်သည် ၎င်း၏ မအောင်မြင်သော အာဏာသိမ်းမှု နောက်ပိုင်းတွင် ကံမကောင်း အကြောင်းမလှ ဖြစ်နေရသည်။ အားလုံးပါဝင်သည့် ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီစနစ်ဆီသို့ ဦးတည်ဆောင်ရွက်နေသည့် နွေဦးတော်လှန်ရေးသည် ယိမ်းယိုင်လာမှု မရှိသေးပေ။ အကြမ်းမဖက်အာဏာဖီဆန်ရေးလှုပ်ရှားမှု၊ အာဏာသိမ်းမှုနောက်ပိုင်း ပေါ်ထွက်လာသည့် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များနှင့် ပြည်သူ့ကာကွယ်ရေးတပ်များ၊ တိုင်းရင်းသားတော်လှန်ရေးတပ်များ၊ အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအစိုးရ (NUG)၊ အမျိုးသားညီညွတ်ရေး အတိုင်ပင်ခံကောင်စီ (NUCC)၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ကိုယ်စားပြုကော်မတီ (CRPH) နှင့် သပိတ်ကော်မတီများစွာသည် စုံလင် ကွဲပြားသော အကျိုးစီးပွားများနှင့် လူ့အသိုင်းအဝိုင်းများကို ကိုယ်စားပြုကာ တော်လှန်ရေးတွင် တက်တက်ကြွကြွ ပါဝင်နေကြသည်။ ဤအင်အားစုများသည် ၂၀၂၁ အာဏာသိမ်းမှုနှင့် စစ်တပ်၏ နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီ၏ တရားဝင်ဖြစ်မှုတို့ကို ငြင်း

ပယ်ရန် ပြည်သူ့တော်လှန်ရေးကို ထိန်းသိမ်းထားကြသည်။ နွေဦးတော်လှန်ရေးသည် ၁၉၈၈ မှပေါက်ဖွားလာခဲ့သည့် ဒီမိုကရေစီလှုပ်ရှားမှုနှင့်ယှဉ်လျှင် များစွာပိုမိုစုံလင်ခြားနားမှုရှိပြီး ရင်းမြစ်များလည်း ပိုမိုကြွယ်ဝသည်။ ပွင့်လင်းမှုရှိပြီး အားလုံးပါဝင်မှုရှိသည့် လွတ်လပ်သော လစ်ဘရယ် အတွေးအခေါ်များဆီသို့ ဦးတည်ဆောင်ရွက်နေသည့် နွေဦးတော်လှန်ရေး၏ အရှိန်အဟုန် နောက်ကွယ်တွင် အကြောင်းရင်းအချို့ ရှိနေသည်။

ပထမအချက်မှာ လူငယ်များဖြစ်သည်။ ဗီဒီယိုဂိမ်းများကစားကာ ဆိုရှယ်မီဒီယာသုံးပြီး ၎င်းတို့၏ အချိန်ကို အင်တာနက်ကဖေးများနှင့် လက်ဖက်ရည်ဆိုင်များတွင် ဖြုန်းတီးနေခဲ့ကြသည်ဟု တစ်ချိန်က သမုတ်ခံခဲ့ကြရသည့် မျိုးဆက်သည် အာဏာသိမ်းမှုကို ငြိမ်းချမ်းစွာရော လက်နက်ကိုင်ပြီးပါအတက်ကြွဆုံး ဆန့်ကျင်တော်လှန်နေကြသူများဖြစ်ကြသည်။ ဤလူငယ်များသည် လက်နက်တပ် ဒရုန်းများ မောင်းနှင်ခြင်း၊ ဗီဒီယိုဂိမ်းများမှ ၎င်းတို့လေ့လာခဲ့သည့် စစ်ဗျူဟာများကို အသုံးပြုခြင်းနှင့် ၎င်းတို့ထက် အသက်ကြီးသော ရဲဘော်ရဲဘက်များကို နည်းပညာဖြင့် ဆက်ဆံရေးနှင့် စစ်ပွဲအတွက် နည်းပညာအသစ်များကို နားလည်စေရန် ကူညီပေးခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်နေကြသည်။ ဤမျိုးဆက်သည် ၂၀၂၁ အာဏာသိမ်းသည့်အချိန်တွင် သူတို့ ဘဝသက်တမ်းတစ်ဝက်ခန့်ကို စစ်တပ်အုပ်ချုပ်မှုအောက်တွင် နေထိုင်ခဲ့ကြပြီး ကျန်တစ်ဝက်ကို အရပ်သား ‘အသွင်ကူးပြောင်းရေး’ ကာလအတွင်း ဖြတ်သန်းခဲ့ကြသူများဖြစ်သည်။ အဆိုပါကာလတွင် နေထိုင်မှုအဆင့်အတန်းများသည် တိုးတက်လာနေပြီဖြစ်ကာ ပွင့်လင်းသည့်အတွေးအခေါ်များလည်း ပျံ့နှံ့လာနေပြီဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည်လည်း တံခါးပိတ်နိုင်ငံဖြစ်နေမှု၊ အကျင့်ပျက်ခြစားမှုနှင့် စစ်တပ်၏ အာဏာချုပ်ကိုင်အုပ်စိုးမှုတို့အောက်မှ ထိုးထွက်လာနေပြီဖြစ်ကြောင်း နားလည်သိရှိမှုတစ်ရပ် ရှိခဲ့သည်။ ဒုတိယအချက်မှာ စမတ်ဖုန်းများ၊ ဆိုရှယ်မီဒီယာနှင့် အင်တာနက်သုံးစွဲနိုင်မှု တိုးမြင့်လာသည့်အချိန်သည် ‘အသွင်ကူးပြောင်းရေး’ ကာလနှင့် အကြမ်းဖျဉ်းတူညီနေခဲ့ပြီး လက်ရှိတွင် ၎င်းအချက်များသည် ဆက်သွယ်ဆက်ဆံရေးနှင့် ဖွဲ့စည်းရေးတို့တွင် (စစ်တပ်မှ အင်တာနက်ဖြတ်တောက်မှုများနှင့် ကန့်သတ်ချက်များ ပုံမှန်ဆောင်ရွက်နေ

သည့်ကြားကပင်) မမျှော်လင့်ထားလောက်သော စွမ်းဆောင်ရည်များကို ပေးစွမ်းခဲ့သည်။ တတိယအချက်မှာ ၂၀၁၀ ကတည်းက တိုးပွားလာနေသည့် တက်ကြွလှုပ်ရှားသော အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများသည် စုပေါင်းဆောင်ရွက်မှု အတွက် လူမှုရင်းမြစ်များ ဖန်တီးပေးနိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ စတုတ္ထအချက်မှာ ကျေးလက်ဒေသများမှ မြို့ပြဒေသများသို့ ရွှေ့ပြောင်းအခြေချခြင်းနှင့် ပညာ ရေးနှင့် အလုပ်အကိုင်အတွက် ပြည်ပသို့ ရွှေ့ပြောင်းအခြေချခြင်းများသည် လိုအပ်နေခဲ့သော သတင်းအချက်အလက် ဖြန့်ဝေမှုနှင့် မတူညီသော စနစ်များ၊ နေရာများ၊ လူများ၊ ယဉ်ကျေးမှုများနှင့် နိုင်ငံများအကြောင်း နှိုင်းယှဉ်၍ရသော လက်တွေ့လေ့လာမှုများကို ဖန်တီးပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ပဉ္စမအချက်မှာ ‘အသွင်ကူးပြောင်းရေး’ ကာလအတွင်း မီဒီယာသည် အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ လွတ်လပ်မှုရှိခဲ့ပြီး တက်ကြွမှုရှိသော တိုင်းသိပြည်သိ ဆွေးနွေးငြင်းခုံမှုများ အပြင် ဒီမိုကရေစီအကြောင်းသတင်းအချက်အလက်နှင့် စစ်တပ်အုပ်ချုပ်မှု အောက်တွင် ဆွေးနွေးရန်တားမြစ်ခံထားရသည့် ကိစ္စရပ်များကိုပါ ဆွေးနွေး လာနိုင်ခဲ့သောကြောင့် ပြည်သူလူထုကို တော်လှန်ရေးအမြင်ရှိရန်အတွက် ပြင်ဆင်ပေးသကဲ့သို့ဖြစ်ခဲ့သည်။ ဆဋ္ဌမအချက်မှာ နိုင်ငံခြားတွင် အခြေချ နေထိုင်ကြသော များပြားလှသည့် မြန်မာပြည်သူလူထုမှ ရန်ပုံငွေရှာဖွေရေးနှင့် တော်လှန်ရေးကို ပံ့ပိုးရာတွင် အရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

သို့သော် ဖြစ်ပွားနေဆဲဖြစ်သည့် ရိုဟင်ဂျာအရေးကိစ္စအပြင် အချို့သော ပြဿနာများ ကျန်ရှိနေသေးသည်။ ၂၀၁၇ ခုနှစ်တွင် ရခိုင်ပြည်နယ်ရှိ ရိုဟင်ဂျာ လူထုအား စစ်တပ်၏ လူမျိုးတုံးသတ်ဖြတ်မှုအပေါ် တုံ့ပြန်မှုများသည် ထိုစဉ်က ဗမာ့လူ့အသိုင်းအဝိုင်းအနေဖြင့် မည်မျှလူသားဆန်ပြီး ပွင့်လင်းကြောင်း စမ်းသပ်သည့် အကြောင်းအရာတစ်ရပ်ဖြစ်ခဲ့သည်။ လက်ရှိတွင် နိုင်ငံမဲ့ဖြစ်နေ ကြသူအများစုဖြစ်သည့် သန်းနှင့်ချီသော နေရပ်စွန့်ခွာထွက်ပြေးခဲ့ရသည့် ရိုဟင်ဂျာလူမျိုးများအား တော်လှန်ရေးတွင် သို့မဟုတ် တော်လှန်ရေး ပြီးနောက် သို့မဟုတ် အခြေအနေနှစ်ရပ်လုံးအတွင်း၌ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မည်သို့မည်ပုံ ပြန်လည်ပေါင်းစည်းထည့်ဝင်နိုင်မည်ဆိုသည့်ပုံစံသည် မည်ကဲ့

သို့သော် လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ် ပေါ်ပေါက်လာမည်ကို ထင်ဟပ်ပြနေသည့် အချက်တစ်ချက်လည်း ဖြစ်သည်။

မြန်မာ့လူ့ဘောင်၏ လူသားဆန်မည့် အတိုင်းအတာကို စမ်းသပ်လိုက် သည့် ရိုဟင်ဂျာအရေးအခင်း

မြန်မာနိုင်ငံသမိုင်းတွင် လူသားအဖွဲ့စည်း၏ အရေခြုံထားမှုနှင့် ကိုယ်ကျင့် တရား မပြည့်စုံမှုတို့ကို ရိုဟင်ဂျာအရေးလောက် မည်သည့်အဖြစ်အပျက်ကမှ ဖော်ထုတ်နိုင်ခဲ့ခြင်းမရှိပေ။ မေတ္တာထားကြင်နာမှုနှင့် မရွံ့မပဋိပဒါလမ်းစဉ် အတိုင်း တွေးခေါ်ဆောင်ရွက်ရမည်ဟူသည့် သင်ကြားပြသမှုများကိုကျင့်သုံး သည်ဟုဆိုကြသော လူများစုဖြစ်သည့် ဗုဒ္ဓဘာသာလူ့အဖွဲ့အစည်းမှ လူများ သည် လူသားများဖြစ်သော ရိုဟင်ဂျာလူမျိုးများကို လူသားမဆန်စွာ ဆက်ဆံမှု သည် ဗုဒ္ဓဘာသာ၏ ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာ သတ်မှတ်ချက်များနှင့် ဆန့်ကျင် နေသည်။ ဗမာအများစုသာမက လွတ်မြောက်ရေးနှင့် အားလုံးပါဝင်ရေး အတွက် တိုက်ပွဲဝင်နေသည်ဟု ဆိုကြသော တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများကပါ ရိုဟင်ဂျာလူမျိုးများအပေါ် မြန်မာစစ်တပ်နှင့်အပေါင်းပါတို့က လူသားမဆန်စွာ ဆက်ဆံနေမှုများကို လူသိရှင်ကြား အသိမှတ်ပြုရန် ပျက်ကွက်ခဲ့မှုသည် ၂၀၁၂ နှင့် ၂၀၁၇ ခုနှစ်များတွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် ကြီးမားဆိုးဝါးသော အကြမ်းဖက်မှုများ ကို ဦးတည်စေခဲ့သည်။

၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် ဤဂျာနယ်မှ ရိုဟင်ဂျာလူမျိုးများအကြောင်း အထူးထုတ် စာစောင်တစ်စောင် ထုတ်ဝေခဲ့ပြီး သိသာထင်ရှားသော နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှုလုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ဗမာယဉ်ကျေးမှုဗဟိုပြုစံထားမှုနှင့် ဗုဒ္ဓ ဘာသာအမျိုးသားရေးဝါဒသည် ဗမာမဟုတ်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာမဟုတ်သည့် လူ့အဖွဲ့ အစည်းများနှင့် ခေါင်းဆောင်များအား ပါဝင်စေခြင်းမှ မည်သို့မည်ပုံ တားဆီး ကာကွယ်ထားခဲ့သည်ကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာမှုပြုထားသည့် ဆောင်းပါးများလည်း ပါဝင်ခဲ့သည်။¹³ ၂၀၁၇ ခုနှစ် ရိုဟင်ဂျာအရေး မည်သို့မည်ပုံ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့

¹³ “ရိုဟင်ဂျာလူမျိုးများအကြောင်း အထူးထုတ်စာစောင်”၊ ၂၀၂၁။

ကြောင်းနှင့် ဒေသတွင်းနှင့် ပြည်တွင်း အခြေအနေ အနေအထားများတွင် ရိုဟင်ဂျာများကို စနစ်တကျ လူမျိုးရေးဆိုင်ရာ၊ ဘာသာရေးဆိုင်ရာ၊ ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာနှင့် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာများတွင် စနစ်တကျဖယ်ထုတ်ထားမှုများ အကြောင်းကို ပါဝင်ရေးသားခဲ့ကြသော ဆောင်းပါးရှင်များက ဝေဖန်ပိုင်းခြားမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။ စစ်တပ်နှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာအမျိုးသားရေး အစွန်းရောက်များမှ ရိုဟင်ဂျာလူမျိုးတို့၏ ကိုယ်ပိုင်ဝိသေသလက္ခဏာများအား ဖျောက်ဖျက်ရန် ဆိုရှယ်မီဒီယာကို အသုံးပြုပြီး စနစ်တကျသော ကမ်ပိန်းများကို ဦးဆောင်ခဲ့ပုံကို ဝေဖန်၊ အီးလီးရော့ ပရက်စ်-ဖရီးမန်းနှင့် ဒေဒ်မိုးတို့မှ တစ်ဦးချင်း သက်သေသစ်များဖြင့် တင်ပြခဲ့ကြသည်။¹⁴ ၎င်းတို့ဆောင်းပါးများမှ စစ်တပ်၏ ဗမာလူမျိုး ကြီးဝါဒ၊ အစ္စလာမ်မုန်းတီးရေးနှင့် ရိုဟင်ဂျာလူမျိုးများကို မုန်းတီးမှုတို့အား မျက်မှောက်ခေတ်ဆိုရှယ်မီဒီယာနှင့် ပုဂံခေတ် ဗုဒ္ဓဘာသာ အယူအဆများမှ မည်သို့မည်ပုံ ပုံသွင်းထားကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။

ယနေ့ခေတ် ဆိုရှယ်မီဒီယာပလက်ဖောင်းများ၏ လွှမ်းမိုးမှုသည် အုပ်စုများအား သတင်းမှားများကို ဖြန့်ဝေသည့် ကမ်ပိန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် လမ်းဖွင့်ပေးထားပြီး ဒီမိုကရေစီနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းအပေါ်တွင် သိသာစွာ ထိခိုက်မှုရှိနေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အမည်ခံ ဒီမိုကရေစီသို့ ‘အသွင်ကူးပြောင်းရေး’ ကာလ ဖြစ်သည့် ၂၀၁၀ မှ ၂၀၂၀ အထိသည် ကမ္ဘာ့ဆက်သွယ်ဆက်ဆံရေးနည်းပညာ ပြောင်းလဲတိုးတက်မှု၏ အမြင့်ဆုံးဖြစ်ခဲ့သည့် အချိန်တွင်ဖြစ်သည်။ အင်တာနက်နှင့် ဆိုရှယ်မီဒီယာသည် ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်သော အစိုးရများကို ဖြုတ်ချရာတွင် မည်သို့မည်ပုံပံ့ပိုးပါဝင်နိုင်ကြောင်း အာရပ်ဇွေဦးတော်လှန်ရေးက သက်သေပြခဲ့သည်။ သို့သော် မြန်မာစစ်တပ်မှာမူ ၎င်းအုပ်ချုပ်နေသည့် ပြည်သူလူထုအပေါ် ဆိုက်ဘာစစ်ဆင်ရေးဆင်နွှဲရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ၎င်း၏ တပ်သားများအား ရုရှားသို့ပုံမှန်စေလွှတ်မှုများရှိသည်။ ၂၀၁၇ ခုနှစ် ရိုဟင်ဂျာ အရေးဖြစ်ပွားခဲ့သည့်အချိန်တွင် နေပြည်တော်၊ ပြင်ဦးလွင်နှင့် အခြားသော စစ်တပ်အခြေစိုက်စခန်းများတွင် စစ်တပ်ဝါဒဖြန့်ချိရေး ကမ်ပိန်းများကို ဖွဲ့စည်း

¹⁴ ဒေဒ်မိုး၊ ၂၀၂၁၊ ပရက်စ်-ဖရီးမန်း၊ ၂၀၂၁၊ ဝေဖန်၊ ၂၀၂၁။

ဘုတ်အသုံးပြုကာ ဆောင်ရွက်နေခဲ့သည့် ဝန်ထမ်းပေါင်း ခန့်မှန်းခြေ (၇၀၀) ဦး ထိရှိခဲ့သည်။¹⁵ ရိုဟင်ဂျာအရေးမှ ဗမာစာပေနှင့် ပညာရေးထဲတွင် တည်ရှိနေသည့် ဗမာလူမျိုးကြီးဝါဒအခြေခံ ဗမာဇာတ်သွင်းမှုနှင့် လူမျိုးရေး ခွဲခြားမှုအား ဝေဖန်ပိုင်းခြားပြထားသည့် အရေးကြီးသော သုတေသနစာပေ မည်မျှနည်းပါးနေကြောင်းနှင့် ဖော်ပြခဲ့သည်။

မြန်မာနိုင်ငံမှ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးနှင့် လူမျိုးရေးခွဲခြားမှု

မြန်မာနိုင်ငံတွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု၊ တိုင်းရင်းသားနိုင်ငံရေးနှင့် တိုင်းရင်းသားပဋိပက္ခများအပေါ် လေ့လာသုံးသပ်ရေးသားထားသည့် သုတေသနများသည် ကောင်းစွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်နေပြီဖြစ်သော်လည်း လူမျိုးနှင့် လူမျိုးရေးခွဲခြားမှုအပေါ် လေ့လာထားသည့် သုတေသနမှာမူ နည်းပါးနေသေးသည်။ သမားရိုးကျ နားလည်မှုအရ လူမျိုး (race) ဆိုသည်မှာ အသားအရောင်ကဲ့သို့ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဝိသေသလက္ခဏာများပေါ်တွင်မူတည်၍ လူများကို အုပ်စုများခွဲခြားခြင်းဖြစ်သည်။ တစ်ဖက်တွင်မူ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု (ethnicity) ဆိုသည်မှာ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု၊ သမိုင်း၊ ဘာသာစကားနှင့် ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှု ဘာသာတို့ ပါဝင်သည့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာဖော်ပြချက်များ ပါဝင်လေ့ရှိသည်။ အကယ်၍ ကျွန်ုပ်တို့အနေဖြင့် အထက်ပါယေဘုယျ နားလည်သဘောပေါက်မှုအတိုင်း ကြည့်မည်ဆိုပါက စစ်တပ်အပါအဝင် ဗမာများနှင့် ရခိုင်အမျိုးသားရေးဝါဒီများမှ ရိုဟင်ဂျာလူမျိုးများအပေါ် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းအား လူမျိုးရေးခွဲခြားမှု (racism) အဖြစ် နားလည်သဘောပေါက်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ရိုဟင်ဂျာများစွာကိုယ်တိုင်ကမူ ၎င်းတို့၏ နိုင်ငံမဲ့နေမှုအခြေအနေနှင့် ခွဲခြားဆက်ဆံခံရမှုအား တိုင်းရင်းသားပဋိပက္ခအဖြစ် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုလိုကြပြီး¹⁶ ၎င်းအချက်ကြောင့်ပင် သတင်းထောက်များနှင့် နိုင်ငံတကာမှ စောင့်ကြည့်လေ့လာသူများမှ “လူမျိုး

¹⁵ ဝေမိုး၊ ၂၀၂၁။

¹⁶ ဇော်ဒီ နှင့် ဂျန်ကင်းစ်၊ ၂၀၂၂။

တိုးသတ်ဖြတ်မှု” သို့မဟုတ် “အစုလိုက်အပြုံလိုက်စနစ်တကျသတ်ဖြတ်မှု” ကဲ့သို့သော အသုံးအနှုန်းများကို အသုံးပြုကြခြင်းဖြစ်သည်။¹⁷

စာပေသုတေသနပညာရှင်များအတွက် စိန်ခေါ်မှုမှာ ရိုဟင်ဂျာအရေးကိစ္စ အား မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဖြစ်ပွားလျက်ရှိသော တိုင်းရင်းသားပဋိပက္ခ၏ တစ်စိတ် တစ်ပိုင်းအဖြစ် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာမှုပြုရမည်လော သို့မဟုတ် အခြားသော ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းများတွင် ဖြစ်ပွားနေသည့် ထိုကဲ့သို့သော တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုအခြေပြုစစ်ပွဲများနှင့် မတူညီဘဲ ခွဲခြားကိုင်တွယ်ရမည်လောဟူသည့် အချက်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံရှိ တိုင်းရင်းသားအုပ်စုများ၏ တိုင်းရင်းသားဖြစ်မှုကို အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုခြင်းသည် ရှုပ်ထွေးသည်။ မြန်မာ စစ်တပ်မှ ရိုဟင်ဂျာလူမျိုးများအပေါ် ဖိနှိပ်မှုများအပေါ် တိုင်းရင်းသားအုပ်စုများ နှင့် တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်များ၏ ဘာသိဘာသာနေနိုင်မှုနှင့် ဝေဖန်မှု မရှိ ခြင်းသည် ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင်သည်ပင်လျှင် မြန်မာစစ်တပ်နည်းတူ ရိုဟင်ဂျာ လူမျိုးများသည် တိုင်းပြည်နှင့် သက်ဆိုင်မှု မရှိသည့် ပြင်ပမှလူများဟူသော အမြင် အနည်းနှင့် အများရှိနေကြောင်း ထောက်ပြနေသည်။ အဆိုပါ ခေါင်းဆောင်များနှင့် အုပ်စုများအနေဖြင့် ရိုဟင်ဂျာများအပေါ် သိသာထင်ရှား သော စာနာမှုများ ထုတ်ဖော်ပြသမှု ပြုလုပ်ပါက ၎င်းတို့၏ တိုင်းပြည်အတွင်း အပြည့်အဝ ပါဝင်လိုမှုလိုလားချက်အပေါ် ထိခိုက်လာနိုင်မည်ကို စိုးရိမ်သည် လည်းဖြစ်နိုင်သည်။ ထိုကဲ့သို့ သဘောထားရှိမှုသည် ၁၉၈၂ နိုင်ငံသားဥပဒေနှင့် အချို့သော တိုင်းရင်းသားနှင့် ယဉ်ကျေးမှုကွဲပြားသည့်အုပ်စုများကို တရားဝင် တိုင်းရင်းသား (၁၃၅) မျိုးစာရင်းမှ ထုတ်ပယ်ထားသည့် ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေတို့၏ အနှစ်သာရကို တရားဝင်ဖြစ်လာစေသည်။

ဗမာအမျိုးသားရေးဝါဒီခေါင်းဆောင်များသည် စစ်တပ်က သတ်မှတ်ထား သည့်အတိုင်း တိုင်းရင်းသား (၁၃၅) မျိုး၏ တရားဝင်ဖြစ်မှုနှင့် သီအိုရီအရ ပေါင်းစည်းပါဝင်ခြင်းရှိမှုအပေါ် အသိအမှတ်ပြုလက်ခံထားကြောင်း ဥပဒေနှင့်

¹⁷ ဘိုးမန်း၊ ၂၀၂၂၊ မက်ကလက်ဖ်လင်း၊ ၂၀၂၂။

ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေမှ ပြဿနာသည်။ သို့သော် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများနှင့် အချို့သော ဗမာများထဲမှ အမျိုးသားရေးအစွန်းရောက်များသည် ရိုဟင်ဂျာလူမျိုးများသည် ၁၈၂၄ ခုနှစ် မတိုင်မီက ရှိခဲ့သည့် သမိုင်းမှတ်တမ်းများထဲ၌ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုတစ်ခု အဖြစ်ရှိခဲ့မှုကိုပင် ငြင်းပယ်ထားသည်။ နိုင်ငံတော်အတိုင်ပင်ခံ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်အနေဖြင့် ၁၉၈၂ နိုင်ငံသားဥပဒေနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ တိုင်းရင်းသား (၁၃၅) မျိုးအဖြစ် စာရင်းပြုလုပ်ထားသည့်အပေါ် အဘယ်ကြောင့်အမြဲတစေ မေးခွန်းထုတ်ရန် တွန့်ဆုတ်ခဲ့သည်ကို ပိုမိုနားလည်သဘောပေါက်ရန် ဤအချက်သည် နားလည်ရန်လိုအပ်သည့် ပထမဆုံးအရေးကြီးသည့် ထူးခြားချက်ဖြစ်သည်။¹⁸ ထိုသို့ပြုလုပ်ခြင်းအားဖြင့် သူမ အနေဖြင့် ရိုဟင်ဂျာလူမျိုးများသည် ရခိုင်ပြည်နယ်လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းမှ လူများဖြစ်ကာ အကယ်၍ ၎င်းတို့အနေဖြင့် နိုင်ငံသားဆိုင်ရာ စာရွက်စာတမ်းများထဲတွင် တိုင်းရင်းသားဖြစ်မှုကို ဖော်ပြရာ၌ ရိုဟင်ဂျာဟူသောအမည်ကို အသုံးမပြုပါက နိုင်ငံသားဖြစ်လာနိုင်ကြောင်း သွယ်ဝိုက်ဆိုလိုခဲ့သည့်ပုံပေါ်သည်။ ၂၀၁၉ ဒီဇင်ဘာ (၁၁) ရက်နေ့တွင် သည်ဟိဂ်ရှိ (The Hague) နိုင်ငံတကာတရားရုံး (ICJ) ၌ သူမ၏ ပြောကြားချက်များတွင် ရိုဟင်ဂျာလူမျိုးများအား တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုတစ်ခုအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုလက်ခံရန် ပျက်ကွက်ခဲ့သည်။

ဒေသတွင်းသမိုင်းအခြေအနေသည် မည်မျှရှုပ်ထွေးပြီး နိုင်ငံရေးအနေအထားသည် မည်မျှအန္တရာယ်များသည်ကို ၂၀၂၁ အာဏာသိမ်းမှုမှ ထပ်မံမီးမောင်းထိုးပြခဲ့သည်။ စစ်တပ်ကြီးစိုးလာမှုအချိန်ကြာလာသည့် မြန်မာနိုင်ငံရေးတွင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ကိုယ်တိုင် စစ်တပ်၏ ရိုဟင်ဂျာလူမျိုးတုံးသတ်ဖြတ်မှုကို ဝေဖန်ဟန့်တားပေးရန် ပျက်ကွက်ခဲ့သည့်အပေါ် သူမအား အပြင်းအထန်ဝေဖန်ခဲ့ကြသည့် စောင့်ကြည့်လေ့လာသူများကို သတိပေးထောက်ပြနေသင့်သည်။ ကစားသမားများ၏ ကစားကွင်းလှုပ်ရှားမှုကို ပွဲကြည့်စင်မှ ဝေဖန်ခြင်းသည် ကိုယ်တိုင်ကွင်းထဲမှ ကစားသမားတစ်ဦး ဖြစ်နေခြင်းအနေအထားနှင့် မတူညီပေ။ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအောက်တွင် NLD

¹⁸ ရခိုင်ပြည်နယ် အကြံပေးကော်မရှင်၊ ၂၀၁၇။

အနေဖြင့် အုပ်ချုပ်နိုင်ပြီး ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်အား ခေါင်းဆောင်အဖြစ် တင်နိုင်ရန် နည်းလမ်းများရှာဖွေခဲ့သူ ဦးကိုနီအား ၂၀၁၇ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ (၂၉) ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်လေဆိပ်၌ လုပ်ကြံခဲ့မှုသည် NLD အစိုးရအောက် ပြုပြင်ပြောင်းလဲနေသည့် အခြေအနေမျိုးမှာတွင်သော်မှ စစ်တပ်အနေဖြင့် အရပ်သားနိုင်ငံရေးသမားများအပေါ် အင်အားသုံး သုတ်သင်နေဦးမည် ဖြစ်ကြောင်း ရှင်းလင်းစွာပြသနေခဲ့သော သိသာထင်ရှားသောအချက် သင်္ကေတ ဖြစ်သည်။ စစ်တပ်၏ ၂၀၂၁ အာဏာသိမ်းမှုသည် မြန်မာနိုင်ငံအား ၎င်းတို့ အနေဖြင့် အားလုံးပါဝင်မှုရှိသော သို့မဟုတ် မိမိတို့ကိုယ်တိုင် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့် မထားသော ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံဖြစ်လာစေရေး ဆောင်ရွက်ရန် ရည်ရွယ်ချက် မရှိကြောင်း ထပ်လောင်းပြသနေသည့်အပြင် သန်းနှင့် ချီသော လူများသည် ဆယ်စုနှစ် ခုနှစ်စုတိုင် တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြပြီး NLD တစ်ခုတည်း အနေဖြင့် စုံလင်ကွဲပြားသော တိုင်းရင်းသားများနှင့် နိုင်ငံရေးအုပ်စုများ၏ အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝသော ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုမရှိဘဲ ထာဝရငြိမ်းချမ်းရေးကို ဆောင်ယူကာ အားလုံးပါဝင်နိုင်သည့် လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုထူထောင်နိုင်မည် မဟုတ်ကြောင်း ပြသနေသည်။

ဗမာ့ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် ဖယ်ကြဉ်ထားမှု

မြန်မာ့လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံထဲတွင် ထည့်သွင်းပါဝင်မှုနှင့် ဖယ်ကြဉ်မှုဟူသော မေးခွန်းကိုမေးရန် ကျွန်ုပ်တို့အနေဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ သမိုင်းနှင့် နိုင်ငံရေးထဲရှိ ဘာသာရေး၏ အခန်းကဏ္ဍကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာကြည့် ရန်လိုအပ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ စစ်အစိုးရအဆက်ဆက်မှ ကျူးလွန်ခဲ့သည့် ၁၉၆၂ နှင့် ၁၉၇၄ ခုနှစ်များမှ ကျောင်းသားသပိတ်များ၊ ၁၉၈၈ ခုနှစ်မှ လူထု ဆန္ဒပြမှုများနှင့် ၂၀၀၇ ခုနှစ်မှ ဗုဒ္ဓဘာသာရဟန်းများ ဆန္ဒပြမှုများအား အကြမ်း ဖက်ဖြိုခွင်းခဲ့ခြင်း၊ ရခိုင်ပြည်နယ်ရှိ ရိုဟင်ဂျာလူမျိုးများအပေါ် ရက်စက်သော ရာဇဝတ်မှုများကျူးလွန်ခဲ့ခြင်းနှင့် လက်ရှိ ၎င်းတို့၏ အာဏာသိမ်း အုပ်ချုပ်လို မှုကို ငြိမ်းချမ်းစွာဆန္ဒပြသည့် ပြည်သူများအား

မတရားဖမ်းဆီးခြင်း၊ နှိပ်စက် ခြင်းနှင့် သတ်ဖြတ်ခြင်းများအား မှန်ကန်မျှတကြောင်း သက်သေပြရန် ဗမာ့ဗုဒ္ဓ ဘာသာ သဘောတရားနိယာမများကို မည်သည့်အခါမျှ အသုံးပြုနိုင်မည် မဟုတ်ကြောင်း မေးခွန်းသည်လည်း ပေါ်ပေါက်လာသည်။ လူ့အသိုင်းအဝိုင်း အတွင်းရှိ ပုဂ္ဂိုလ်မည်သူ့ကိုမဆို အကြမ်းဖက် ဖယ်ထုတ်ငြင်းဆန်ရန် မဆိုထား နှင့် ၎င်းတို့ကို ဖယ်ကြဉ်မှုပြုခြင်းအတွက်ပင်လျှင် မှန်ကန်မျှတမှုကိုရှာဖွေရန် ဗုဒ္ဓဘာသာအား နိုင်ငံရေးအသွင်အပြည့်အဝပြောင်းလဲပစ်ရန် လိုအပ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဗုဒ္ဓဘာသာအကြောင်း လေ့လာသော စာပေသုတေသန ပညာရှင်များမှ ဗမာ့နိုင်ငံရေးနှင့် နိုင်ငံရေးအတွေးအခေါ်များထဲမှ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာ၏ အရေးကြီးပြီး အငြင်းပွားဖွယ်ဖြစ်သော အခန်းကဏ္ဍများကို ဖော်ထုတ်ပြခဲ့ကြသည်။¹⁹ မက်သရူးဝေါ်လ်တန်မှ “လက်ရှိမြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံရေးအသွားအလာများကို နားလည်သဘောပေါက်ရန် မျက်မှောက်ခေတ် ဗမာ့နိုင်ငံရေးအတွေးအခေါ်များ အများစု အခြေခံသည့် ဗုဒ္ဓဘာသာ သဘော တရားများ၏ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်များကို နားလည်သဘောပေါက်ရန် လိုအပ် သည်” ဟုဆိုခဲ့သည်။²⁰ လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု၏ အခြေခံအုတ်မြစ်ကို ယင်း လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းရှိ လူအများစုကိုးကွယ်သည့်ဘာသာနှင့် တန်ဖိုးထားမှု များပေါ်တွင် အခြေခံပြီး အကဲဖြတ်ပုံဖော်သည်မှာ မှန်သယောင်ယောင်ရှိ သော်ငြားလည်း ထိုသို့ပြုလုပ်ခြင်းအားဖြင့် လူနည်းစုများ၏ အသိပညာပိုင်း ဆိုင်ရာ အခန်းကဏ္ဍများနှင့် အတွေးအမြင်များကို လစ်လျူရှုပယ်ဖျက်ရာ ရောက်သည်။ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ သို့မဟုတ် လူမျိုးစုတစ်ခုအပေါ် လူများစု၏ ရှုထောင့်မှသာ ကြည့်ထားသော ကျဉ်းမြောင်းပြီး ကိန်းကြီးခန်းကြီး ဖော်ပြထား သည့် အမြင်သည် မိမိ၏ အကြောင်းအရာတစ်ခုတည်းသာလျှင် အရေးပါပြီး မိမိ၏ မေးခွန်းသည်သာလျှင် အဖြေရှာရန် ထိုက်တန်သည်ဟု ထင်မြင်စေနိုင် သည့် အသိပညာပိုင်းဆိုင်ရာ စိတ်အားထက်သန်မှု၏ ချို့ယွင်းချက်တစ်ခု

¹⁹ မြမောင်၊ ၁၉၆၄၊ စာမျက်နှာ ၇၅၇-၇၆၄; ရီဇန်ဘွန်၊ ၂၀၁၀; ဆွာကစ်စ်ရန်စ်၊ ၁၉၆၅; ရွှေရိုး၊ ၁၈၉၆; စပီရို၊ ၁၉၇၀; ထွန်းမြင့်၊ ၂၀၁၄။

²⁰ ဝေါ်လ်တန်၊ ၂၀၁၇၊ စာမျက်နှာ - ၃။

ဖြစ်သည်။ ဤသည်ကိုကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ဘာသာရေးနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းတွင် ထည့်သွင်းပါဝင်စေမှုနှင့် ဖယ်ကြဉ်ထားမှု ပြဿနာသည် လူများစုကို မြတ်နိုး တန်ဖိုးထားလိုက်ခြင်းဖြင့် လူနည်းစု၏ တည်ရှိမှုနှင့် တန်ဖိုးတို့အား အသိပညာ ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖယ်ကြဉ်ထားမှုနှင့် စတင်သည်။ ဤဂျာနယ်၏ ရိုဟင်ဂျာ အကြောင်း အထူးထုတ်စာစောင်ကို ပြန်ကြည့်ပါက ဆောင်းပါးအချို့သည် ဗုဒ္ဓ ဘာသာယုံကြည်မှုများကို ကျော်လွန်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဘာသာရေးနှင့် နိုင်ငံရေး တို့၏ ကွဲပြားခြားနားမှုများကို ဖော်ပြထားကြသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် တိုင်းရင်း သားနှင့် ဘာသာရေးပဋိပက္ခများကို စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ပဋိပက္ခများအဖြစ် ရှုမြင် ခြင်းမပြုသင့်ဘဲ ၎င်းတို့သည် မြန်မာ့လူ့အသိုင်းအဝိုင်းတွင် နက်ရှိုင်းစွာ မြှုပ်နှံ ထားသည့် ဖွဲ့စည်းပုံဆိုင်ရာ တရားမမျှတမှုများကို တိုက်ခိုက်တော်လှန်ခြင်း ကြောင့် ပေါ်ပေါက်လာခြင်းဖြစ်ကြောင်း နားလည်ရန်လိုအပ်သည်ဟု ဂျီရှူဝါ နှင့် မိုးထက်နေတို့နှစ်ဦးစလုံးမှ သီးခြားစီ ဆိုခဲ့ကြသည်။²¹

တချို့သော ဗမာနိုင်ငံသားများအနေဖြင့် ၎င်းတို့သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် နေထိုင်ပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာသည် လူများစုကိုးကွယ်သည့် ဘာသာဖြစ်သောကြောင့် မွတ်စလင်များကို မနှစ်မြို့ခြင်းနှင့် အစ္စလာမ်များကို မနှစ်မြို့ခြင်း ခံယူချက် အား လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသည့် အခွင့်အရေးတစ်ခုအသွင်မှတ်ယူထားကြသည်။ အမျိုးသားရေးအစွန်းရောက် ဗုဒ္ဓ ဗမာ၊ ရခိုင်နှင့် အခြားလူမျိုးများ၏ အမြင်တွင် ဗုဒ္ဓ ဘာသာမဟုတ်သူများသည် နိုင်ငံသားပြည်သူ အပြည့်အဝ မဖြစ်သင့်ပေဟု ယူဆထားပုံရသည်။ ဤနိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ စိတ်နေသဘောထားသည် ရိုဟင်ဂျာ လူမျိုးများအပေါ် ကျူးလွန်ခဲ့သည့် လူမျိုးတုံးသတ်ဖြတ်မှုအတွက် အမုန်းတရား နှင့် အကြောင်းရင်းတို့၏ ရင်းမြစ်ဖြစ်သည်ဟုဆိုနိုင်သည်။ ဤအချက်သည် မြန်မာနိုင်ငံသားအများစုအနေဖြင့် စစ်တပ်မှ ရိုဟင်ဂျာလူမျိုးများကို လူမဆန် စွာဆက်ဆံမှုများအား ၎င်းတို့၏ လူ့ကိုယ်ကျင့် တရားပိုင်းဆိုင်ရာ ခံယူတည်ရှိ ချက်ကို တိုက်ရိုက်ထိခိုက်နေမှုရှိနေသည့်အချက်အဖြစ် အဘယ်ကြောင့် မစဉ်း

²¹ ဂျီရှူဝါ၊ ၂၀၂၁၊ မိုးထက်နေ၊ ၂၀၂၁၊ စာမျက်နှာ- ၄၇၆။

စားကြသည်ကို ရှင်းပြကောင်းရှင်းပြနိုင်လိမ့်မည်။²² သို့သော် ထိုကဲ့သို့သော အမြင်များသည် မြန်မာစစ်တပ်မှ ၂၀၂၁ ခုနှစ်နောက်ပိုင်းတွင် မြို့ပြဒေသများ၌ ခွဲခြားမှုမရှိဘဲ ဆန္ဒပြသူများနှင့် အရပ်သားများအား အကြမ်းဖက်ဖမ်းဆီးမှု၊ နှိပ်စက်မှုနှင့် သတ်ဖြတ်မှုများ ပြုလုပ်လာပြီးနောက်ပိုင်းတွင် ပြောင်းလဲလာကြောင်း တွေ့ရသည်။ ရိုဟင်ဂျာလူမျိုးများနှင့် အခြားသော တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများ နှစ်ပေါင်းများစွာခံစားခဲ့ရသည့် အကြမ်းဖက်မှုများအတိုင်း မြန်မာနိုင်ငံရှိ မြို့ပြတွင်နေထိုင်သူဗမာများကိုယ်တိုင် လက်ရှိတွင် ခံစားနေကြရသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ၂၀၂၁ နိုင်ငံရေးအကျပ်အတည်းသည် ပြည်သူအများစု၏ ရိုဟင်ဂျာများနှင့် မြန်မာစစ်တပ်အပေါ်မြင်သည့်အမြင်ကို သိသာစွာ ပြောင်းလဲသွားစေခဲ့သည်။ အားလုံးပါဝင်သည့် လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုအား ရယူရာတွင် စစ်အာဏာရှင်အုပ်စုသည် အတားအဆီးတစ်ခုဖြစ်နေသောကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံ ထာဝရငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် စစ်အာဏာရှင်အုပ်စုအား ခြိမ်းခြောက်မှုတစ်ရပ်အဖြစ် လူအများစုမှ ရှုမြင်ပါသလား။ ၂၀၂၁ နောက်ပိုင်းတွင် ပေါ်ထွက်လာသော သက်သေသာခံများနှင့် မတူညီသော တော်လှန်ရေးအဖွဲ့များအကြား ညီညွတ်သည့် စိတ်ပိုင်းဖြတ်ထားမှုကိုကြည့်ခြင်းအားဖြင့် အထက်ပါမေးခွန်းအတွက်အဖြေသည် ဟုတ်မှန်ကြောင်းထောက်ပြနေသည်။

တစ်ဦးတစ်ဖွဲ့ ဗဟိုပြုသမိုင်း၏ နိဂုံးနှင့် အများဗဟိုပြု လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ နိဒါန်း

ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်သည် ၁၉၈၈ မှ ပေါ်ပေါက်လာသော ဒီမိုကရေစီအရေး လှုပ်ရှားမှုကို ခိုင်မာပြတ်သားသော သန္နိဋ္ဌာန်ဖြင့် ဆယ်စုနှစ်ချီ ဦးဆောင်ခဲ့သော်လည်း သူမ၏ အခန်းကဏ္ဍသည် ၂၀၂၁ အာဏာသိမ်းမှုနှင့်အတူ ပြယ်လွင့် လာသည်။ သူမသည် ရိုဟင်ဂျာအရေးအခင်းမတိုင်ခင်အထိ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် လွတ်လပ်မှု၏ ချန်ပီယံအဖြစ် နိုင်ငံတကာတွင် သူမ၏ ဂုဏ်သတင်းကို ထိန်းသိမ်းထားနိုင်ခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် နိုင်ငံရေးအခရာကို

²² သာဓကများကို အာမက်နှင့်အဖွဲ့ (၂၀၂၁)၊ အေခင်စ် (၂၀၁၈) နှင့် ဖဇာနာ (၂၀၁၅) တို့တွင်ရှုပါ။

လက်ကိုင်ထား ရန် တစ်ဦးတစ်ဖွဲ့ဗဟိုပြု သမိုင်းဇာတ်ကြောင်းကို ယုံကြည် ရန်လိုအပ်ပြီး ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်သည် ၎င်းအချက်အား သည်ဟိဂ်တွင် ရိုဟင်ဂျာများကို လူမျိုးတုံးသတ်ဖြတ်သည့် အဖြစ်အပျက်အား အကာအကွယ်ပေးသည့် မိန့်ခွန်း ၌ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာစွာ အသုံးပြုသွားခဲ့သည်။ သူမသည် ရိုဟင်ဂျာလူမျိုးများ အစုလိုက်အပြုံလိုက်ထွက်ခွာသွားမှုကို သူမ တိုင်းပြည်နှင့် နိုင်ငံတော်၏ စစ်တပ်မှ လက်နက်ကိုင်ခွဲထွက်ရေးလှုပ်ရှားမှုအား နှိမ်နှင်းခြင်း၏ အကျိုးဆက်အဖြစ် သတ်မှတ်ဆက်ဆံခဲ့ပြီး တစ်နည်းအားဖြင့်ပြောရလျှင် စစ်တပ်၏ ဆောင်ရွက်မှုအား မှန်ကန်မျှတသည်ဟု သတ်မှတ်ခဲ့သည်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ အိုင်စီဂျေ (ICJ) တွင် ထွက်ဆိုတင်ပြချက်၌ -

အမှားအယွင်းပြုလုပ်မိတယ်လို့ စွပ်စွဲခံထားရတဲ့ စစ်သားတွေနဲ့ အရာရှိတွေကို တက်တက်ကြွကြွစုံစမ်းစစ်ဆေး၊ တရားစွဲပြီး အပြစ်ပေးနေတဲ့ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံက လူမျိုးတုံးသတ်ဖြတ်ဖို့ ရည်ရွယ်ချက်ရှိနိုင်ပါသလား။ ဒီနေရာမှာ အဓိကပြောလိုတာ က စစ်တပ်အဖွဲ့ဝင်တွေဖြစ်ပေမဲ့ ကျွန်မအနေနဲ့ အာမခံနိုင်တာ ကတော့ အရပ်သားကျူးလွန်သူဆိုရင်လည်း ကျူးလွန်သူ အပေါ်မှာ ဥပဒေလုပ်ငန်းစဉ်များနှင့်အညီ သင့်လျော်တဲ့ အရေး ယူမှုတွေ ဆောင်ရွက်သွားမှာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှုတွေနဲ့ ပတ်သက်လို့ ရခိုင်မှာသာမကဘဲ မြန်မာ နိုင်ငံ ဘယ်နေရာမှာမှ သည်းခံမှာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးနဲ့ တရားရုံးအဖွဲ့ဝင်များရှင် အဆုံးသတ်ပြောရရင် ယနေ့ ရခိုင် ပြည်နယ်ဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာ အာရက္ခတပ်တော်နှင့် မြန်မာ တပ်မတော်တို့အကြား လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခ ဖြစ်ပွားနေခြင်း ရဲ့ ဒဏ်ကို ခံစားနေရပါတယ်။ မွတ်စလင်တွေဟာ ဒီပဋိပက္ခရဲ့ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း မဟုတ်သော်လည်း ပဋိပက္ခနယ်မြေအတွင်း မှာနေထိုင်တဲ့ အခြားသောအရပ်သားများနည်းတူ ချမှတ်ထား

တဲ့ လုံခြုံရေးဆိုင်ရာသတ်မှတ်ချက်များကြောင့် ထိခိုက်မှုရှိနိုင်
ပါတယ်။

တိုင်းပြည်တစ်ပြည်မှ ၎င်း၏ ပိုင်နက်နယ်မြေထဲတွင် တည်ငြိမ်မှုကို ထိန်းသိမ်း
သည့်ဆောင်ရွက်ချက်အဖြစ် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်မှ မြန်မာစစ်တပ်၏
ဆောင်ရွက်ချက်ကို အကာအကွယ်ပေးမှုသည် ကုလသမဂ္ဂ ပဋိညာဉ်အရ
အပြည့်အဝ တရားဝင်မှုရှိသည်။ ကုလသမဂ္ဂ ပဋိညာဉ် အခန်း (၁)၊ အပိုဒ် (၂)၊
အပိုဒ်ငယ် (၇) တွင် အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြထားသည်။

ဤပဋိညာဉ်တွင် ပါဝင်သော မည်သည့်အစိတ်အပိုင်းမျှ
ကုလသမဂ္ဂအား နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ တရားစီရင်ပိုင်ခွင့်ရှိနေသာ
နယ်မြေတစ်ခုအတွင်းတွင် ကျရောက်နေသည့် အရေးကိစ္စများ
အတွက် ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခြင်းပြုရန် အခွင့်အာဏာ ပေးအပ်
ထားခြင်းမရှိ သို့မဟုတ် အဖွဲ့ဝင်များမှ ထိုကဲ့သို့ အရေးကိစ္စ
များအား ဖြေရှင်းရန်အလို့ငှာ ကုလသမဂ္ဂထံတင်ပြရန်လည်း
လက်ရှိပဋိညာဉ်အရ မလိုအပ်ပေ။ သို့သော် ဤစည်းမျဉ်းသည်
အခန်း (၇) အောက်ရှိ အာဏာတည်စေမှု ဆောင်ရွက်ချက်များ
အပေါ် သက်ရောက်မှု မရှိစေရ။

အဆိုပါ ကမ္ဘာကြီး၏ တိုင်းပြည်ဗဟိုပြု နိုင်ငံရေးစနစ် ဥပဒေရွှေထောင့်အရ
ကြည့်လျှင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ ရိုဟင်ဂျာများအပေါ် တင်ပြခံယူထွက်
ဆိုချက်သည် အတိုင်းအတာတစ်ခုထိ တရားဝင်နေသည်။ ရခိုင်ပြည်နယ်
မြောက်ပိုင်းရှိ စစ်ပွဲပဋိပက္ခများသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြည်တွင်းအရေးကိစ္စ
သီးသန့်သာဖြစ်ပြီး ဒေသတွင်း အခြားနိုင်ငံများနှင့် ကမ္ဘာကြီး၏ ငြိမ်းချမ်းရေး
နှင့် တည်ငြိမ်မှုကို ခြိမ်းခြောက်နေမှု မရှိပေ။ သံတမန်များနှင့် နိုင်ငံ
ခေါင်းဆောင်များကို ဦးတည်ထားခဲ့သည့် သူမ၏ ပြောဆိုချက်များသည်
ရိုဟင်ဂျာလူမျိုးများ၏ လူ့အခွင့်အရေး၊ လူ့ဂုဏ်သိက္ခာ သို့မဟုတ် ကိုယ်တိုင်
ဆောင်ရွက်ပိုင်ခွင့်နှင့် ကိုယ့်ကံကြမ္မာကိုယ် ဖန်တီးပိုင်ခွင့်တို့ကို သိသိသာသာ

ပင် ဖယ်ကြဉ်ထားခဲ့သည်။ သူမ၏ ချဉ်းကပ်မှုသည် ပါးနပ်သယောင် ထင်ရသော်လည်း ကမ္ဘာတစ်ဝန်းရှိ လူအများစု နားလည်ထားသည့် ရိုဟင်ဂျာ လူမျိုးတုံးသတ်ဖြတ်မှု၏ ကျင့်ဝတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အခန်းကဏ္ဍများကို ထောက်ပြရန် ပျက်ကွက်ခဲ့သည်။ ၎င်းအစား ထိုချဉ်းကပ်မှုသည် ကမ္ဘာကြီး၏ တိုင်းပြည် ဗဟိုပြုနိုင်ငံရေး၏ လူ့ကျင့်ဝတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ချွတ်ခြံကျနေမှုပေါ်တွင် အယူခံ ဝင်ခြင်းသာ ဖြစ်ခဲ့သည်။ သန်းနှင့်ချီသော မြန်မာနိုင်ငံမှ လူထု၏ စုံလင်ကွဲပြားသော နိုင်ငံရေးရည်မှန်းချက်များနှင့် ဗမာလူမျိုးကြီးဝါဒအခြေခံ ဗမာဇာတ်သွင်းခြင်းမှ လွတ်မြောက်ရန် ရုန်းကန်တော်လှန်နေမှုများသည် အထက်ပါ ချဉ်းကပ်မှု၏ ဆီလျော်မှုအား စိန်ခေါ်လာခဲ့ပြီး ၎င်းအချက်သည် ၂၀၂၁ နောက်ပိုင်းတွင် ပိုမိုပေါ်လွင်လာခဲ့သည်။

ဤဂျာနယ်၏ ရိုဟင်ဂျာအကြောင်း အထူးထုတ်စာစောင်ထဲတွင် ပါဝင်သည့် မိုက်ကယ်ချာနီ၏ (Michael Charney) သမိုင်းကြောင်းအပေါ် ကိုလိုနီစနစ်လွှမ်းမိုးမှုကို ပယ်ဖျက်ခြင်း ဆောင်းပါးတွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း မြန်မာနိုင်ငံ၏ သမိုင်းကြောင်းတွင် ဘုရင့်တိုင်းပြည်များနှင့် နိုင်ငံတော်သမိုင်းသာလျှင်မကဘဲ ၎င်းတို့ကို ကျော်လွန်ကာ လျစ်လျူရှုခဲ့ထားရသော အတိတ်မှ အကြောင်းအရာများနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းကြီးတစ်ခုလုံး၏ သမိုင်းကြောင်းများ ပိုမိုပါဝင်မှုရှိရမည်ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ခေတ်သစ်သမိုင်းကြောင်းသည် ၎င်း၏ မူလ ကိုလိုနီစနစ်၏ သတ်မှတ်ခဲ့မှုများထံမှ လွတ်မြောက်နိုင်မှသာလျှင် မြန်မာ့လူ့အသိုင်းအဝိုင်းအနေဖြင့် အားလုံးပါဝင်မှုအား အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝစွာ ပြန်လည်တွေးခေါ်ပြီး ၎င်း၏ နိုင်ငံရေး ရည်မှန်းချက်တစ်ရပ်အဖြစ် အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ မိုက်ကယ်ချာနီက —

လက်ရှိဖြစ်ပွားနေသော အကျပ်အတည်းအတွက် မည်သည့် အဖြေကို ရှာဖွေတွေ့ရှိသည်ဖြစ်စေ ရခိုင်ပြည်သည် လူမျိုးတုံးသတ်ဖြတ်မှု အခြေအနေများအတွက် ပစ်မှတ်တစ်ခုအဖြစ် ဆက်လက်တည်ရှိနေဦးမည်ဖြစ်ပြီး သတ်ဖြတ်မှုနှင့် နေရပ်စွန့်ခွာထွက်ပြေးမှုဖြစ်ရပ်များ ဆက်လက်ဖြစ်ပွားနေဦးမည်

ဖြစ်ပါသည်။ ရိုဟင်ဂျာလူမျိုးများနှင့်သာမကဘဲ တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများအားလုံးနှင့် လက်ရှိအချိန်အထိ ဖြစ်ပွားနေသော ပြဿနာများကို အဆုံးသတ်ရန် ရည်ရွယ်သည်ဆိုပါက နိုင်ငံသားဥပဒေနှင့် တိုင်းရင်းသားမှုကို လုံးဝစွန့်လွှတ်ရန် လိုအပ်သည်သာမက မြန်မာနိုင်ငံသည် အခြေခံမူအသစ်ဖြင့် အပြည့်အဝပြန်လည်တည်ဆောက်ရန် လိုအပ်ပါသည်။²³

ဖိနှိပ်ခံထားရသော လူထုအမှတ်သညာ

မြန်မာနိုင်ငံသားအများစု အထူးသဖြင့် မြို့ပေါ်ဒေသများနှင့် စစ်တပ်ထိန်းချုပ် ဒေသများတွင် နေထိုင်ကြသူများသည် နိုင်ငံ့သမိုင်းကို အစိုးရ အဘော်ဇာတ် ကြောင်းများနှင့် စိစစ်ထားသော ဖော်ပြပြောဆိုချက်များမှတစ်ဆင့် အဓိက သိရှိကြရသည်။ အဆိုပါဇာတ်ကြောင်းများသည် အစိုးရမှ ခန့်အပ်တာဝန်ပေး ထားသည့် သမိုင်းကော်မရှင်များ၊ ဖတ်စာအုပ်ကော်မတီများမှ ရေးသားထား ခြင်းဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့အား ကျောင်းသင်ရိုးများ၊ အစိုးရထိန်းချုပ်သင်ကြားမှု စနစ်များ၊ တရားဝင်ပြတိုက်များနှင့် တရားဝင်မှတ်တမ်းများမှတစ်ဆင့် ဖြန့်ဝေ မှုပြုလုပ်သည်။ ထိုအကြောင်းအရာများသည် မြန်မာပြည်သူများ၏ နေ့စဉ်လူမှု ဘဝနှင့် သက်ဆိုင်မှုအနည်းအကျဉ်းသာရှိသည်။ သေချာစွာ စိစစ်ရွေးချယ်ထား သည့် သမိုင်းကြောင်းအဖြစ်အပျက်များနှင့် ဗမာလူမျိုးနှင့် ဗမာယဉ်ကျေးမှု သင်္ကေတများအား မြန်မာနိုင်ငံ၏ သမိုင်းမှန်အဖြစ် အားပေးမြှင့်တင်မှု ပြုလုပ် ပြီး အစိုးရအမြင်တွင် သဘောမတွေ့သော ရှုထောင့်များသည် လျစ်လျူရှုခံ ရကာ သမိုင်းမှတ်တမ်းများထဲမှ ဖယ်ထုတ်ထားခြင်းခံရသည်။ ဆိုရလျှင် ပြီးခဲ့သော ဆယ်စုနှစ် ခုနှစ်ခုအတွင်း အခြေအနေအချို့တွင် မြန်မာစစ်တပ် အစိုးရသည် ပြည်သူလူထု၏ ကြွယ်ဝသော သမိုင်းကြောင်းအား နိုင်ငံရေး စနစ်အတွက် ခြိမ်းခြောက်နိုင်သော အလားအလာရှိသည့် အရာတစ်ခုအဖြစ် ကိုင်တွယ်မှုမျိုးရှိခဲ့သည်။

²³ ချာနီ၊ ၂၀၂၁။

အဆိုပါပုံစံသည် ၂၀၁၀ ခုနှစ် ‘အသွင်ကူးပြောင်းရေး’ ကာလအတွင်း တွင်လည်း ဆက်လက်ဖြစ်ပွားနေခဲ့သည်။ စစ်တပ်မှ အကန့်အသတ်ဖြင့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများနှင့် အလျော့ပေးလိုက်လျောမှုများ ပြုလုပ်နေစဉ်တွင် မည်သူမျှ အဆိုပါအခြေအနေကို လှုပ်ခတ်မှု (‘rock the boat’) မပြုချင်သည့်အတွက် စစ်တပ်၏ ကမ်းကုန်အောင်ဆိုးဝါးသော အကြမ်းဖက်မှုများနှင့် ပိုမိုသိမ်မွေ့သည့် ဗမာလူမျိုးကြီးဝါဒများသည် အမျိုးမျိုးသော နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များ၏ ဖယ်ထုတ်ခြင်းကို ခံခဲ့ရသည်။ ရွေးကောက်ခံနိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များသည် ၎င်းတို့ညှိနှိုင်းရယူခဲ့ပြီး အမှန်တကယ်ဟုမျှော်လင့်ခဲ့သည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးများအပေါ် အန္တရာယ်ကျရောက်မည်ကို စိုးရိမ်သည့်အတွက် တရားဝင်ဖော်ပြပြောဆိုထားသည့် ဇာတ်ကြောင်းများကို စိန်ခေါ်ရန်ဆန္ဒ မရှိခဲ့ကြပေ။ ထိုမျှော်လင့်ချက်သည် နိုင်ငံရေးတွက်ချက်မှုဆိုင်ရာ မိုက်မဲမှုသာဖြစ်ကြောင်း ၂၀၂၁ တကြော့ပြန်စစ်အာဏာသိမ်းမှုက သက်သေပြခဲ့သည်။

မြန်မာနိုင်ငံသည် လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ အကျိုးကျေးဇူးအတွက် လူတိုင်းကြည့်ရှုနိုင်ကာ သေသပ်စွာမှတ်တမ်းတင်ထားပြီး သုတေသနပြုထားသည့် အများပြည်သူများ၏ လူထုအမှတ်သညာ သမိုင်းခြေလှမ်းသစ်ကို ဖော်ထုတ်ရန် လိုအပ်နေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ သမိုင်းကို ကိုလိုနီစနစ်၊ အာဏာရှင်ထိန်းချုပ်မှုနှင့် တစ်ဦးတစ်ဖွဲ့ဗဟိုပြု အစိုးရဇာတ်ကြောင်းများမှ လွတ်မြောက်ရန် ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် လူ့အသိုင်းအဝိုင်းကို ပို၍ အားလုံးပါဝင်မှု ရှိလာစေရန်၊ ပွင့်လင်းလာစေရန်နှင့် လူသားဆန်လာစေရန်အတွက် အရေးကြီးသည်။ နွေဦးတော်လှန်ရေး၏ အောင်ပွဲသည် နီးကပ်လာနေသော်လည်း စစ်တပ်နှင့် ဗမာလူမျိုးကြီးဝါဒ၏ ကျရှုံးမှုသည် မြန်မာနိုင်ငံသမိုင်းအား ၎င်း၏ အကျဉ်းကျနေမှုမှ အလိုအလျောက် လွတ်မြောက်စေနိုင်မည်မဟုတ်ပေ။ သို့သော် အားလုံးပါဝင်မှုရှိပြီး သာတူညီမျှမှုရှိကာ ဒေသအသီးသီးရှိ လူ့အသိုင်းအဝိုင်းများအနေဖြင့် ၎င်းတို့ရင်းမြစ်များကို ကိုယ်တိုင်စီမံခန့်ခွဲနိုင်ပြီး ကိုယ်ပိုင်လွတ်လပ်မှုကို ကိုယ်တိုင်အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုနိုင်မည့် မိမိကကြံမိမိဖန်တီးခွင့်ကို ခွင့်ပြုပေးထားသည့် ဗဟိုများအခြေပြု (ဗဟိုတစ်ခုအခြေပြု မဟုတ်) ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီစနစ်သာလျှင် အဆိုပါအခြေအနေများကို ဖြစ်လာခွင့်

ပေးမည်ဖြစ်ကာ လွတ်မြောက်လာသော ပြည်သူများ၏ သမိုင်းပုံရိပ်များသည် နိုင်ငံရေးစနစ်သစ်ကို အားဖြည့်မှုပြုပေးရန် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံဗဟိုများအခြေပြု ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီ

မြန်မာနိုင်ငံသို့ ငြိမ်းချမ်းသာယာဝပြောမှုနှင့် တန်းတူညီမျှမှုယူဆောင်လာရန် ဥရောပပညာရှင်များ တွေးခေါ်ဖော်ဆောင်ခဲ့သည့် ဗဟိုတစ်ခုအခြေပြု တိုင်းပြည်ထူထောင်ရေးနှင့် ဗမာဇာတ်သွင်းခြင်းတို့မှ မစွမ်းဆောင်နိုင်မှုသည် နွေဦးတော်လှန်ရေးအလွန်တွင် ရောက်ရှိလာမည့် မည်သည့် လူ့အဖွဲ့အစည်း အတွက်မဆို စဉ်းစားစရာ အချက်နှစ်ချက် ထောက်ပြနေသည်။ ပထမဦးစွာ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အားလုံးပါဝင်မှုရှိသော လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု တည်ဆောက် ခြင်းအား ဥရောပတိုက်သား ဟော့ဘ်စ်၏ (Thomas Hobbes) လဗိုင်ယာသန် (leviathan) သီအိုရီပေါ်တွင် အခြေခံထားသည့် ဗဟိုတစ်ခုအခြေပြု တိုင်းပြည်ထူထောင်ရေးနှင့် ခွဲခြားထားရန်လိုအပ်သည်။ တိုင်းပြည်အစိုးရအား ပြည်တွင်းတွင် အစီစဉ်တကျရှိမှု၊ တည်ငြိမ်မှုနှင့် အေးချမ်းမှုတို့ကို အမှန် တကယ် ယူဆောင်လာပေးနိုင်သည့် တစ်ခုထဲသောအရာအဖြစ် သတ်မှတ် ယူဆ ဆက်ဆံခြင်းသည် ဟော့ဘ်စ်မှ သီအိုရီထုတ်ခဲ့သည့်အတိုင်း နိုင်ငံရေး အမြင်တိုင်းသားဖြစ်သည်။ တိုင်းပြည်အစိုးရအား အကြမ်းဖက်မှု လုပ်ပိုင်ခွင့် အပေါ် တစ်ဦးထဲ လက်ဝါးကြီးအုပ်ခွင့်ပေးထားခြင်းသည် ဒေါ်အောင်ဆန်းစု ကြည်အနေဖြင့် သည်ဟိဂ်တွင် စကားပြောခဲ့စဉ်က စစ်တပ်မှ ရိုဟင်ဂျာလူမျိုး များအပေါ် ကျူးလွန်နေမှုများအား အကာအကွယ်ပေးပြောဆိုရန် အကြောင်း အရာကို ရှာဖွေတွေ့စေခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ တစ်ဖွဲ့တည်းဗဟိုပြုနိုင်ငံရေးစနစ် သည် လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်း အာဏာရှိသူများနှင့် လူများစုဖက်သို့ ဘက်လိုက် မှုရှိနေပြီး ၎င်းအခြေအနေမျိုးအား ဒီမိုကရေစီမဟုတ်သော နိုင်ငံများနှင့် သက်ဦးဆံပိုင်စနစ်များတွင် အထင်ရှားဆုံးတွေ့မြင်နိုင်သည်။ ၎င်းအကြောင်းပြ ချက်ကြောင့်ပင် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုအသိုင်းအဝိုင်းများသည် တစ်ဦးတစ်ဖွဲ့ ဗဟိုပြု နိုင်ငံရေးစနစ်များအပေါ် ပင်ကိုအားဖြင့် သံသယရှိကြခြင်းဖြစ်သည်။

အကယ်၍ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဖြစ်ပွားနေသည့် ပြည်တွင်းစစ်၏ ရှည်ကြာနေမှုနှင့် တိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများ၏ ရုန်းကန်ရှုရှောက်မှုများအား လူတစ်ဦးတစ်ယောက် ချင်းစီနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းများ၏ လုပ်ဆောင်ပိုင်ခွင့်နှင့် လွတ်လပ်မှုတို့အတွက် ရုန်းကန်နေရသည့် ပိုမိုကျယ်ပြန့်သောလှုပ်ရှားမှုအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုနိုင်ပါက ဥရောပဗဟိုပြု တိုင်းပြည်ပုံစံသည် စုံလင်ရောပြွမ်းနေသည့် မြန်မာ့လူ့အဖွဲ့ အစည်းများနှင့် လိုက်ဖက်မှု မရှိသည်ကို နားလည်သဘောပေါက်နိုင်ပေမည်။

ဒုတိယအချက်အနေဖြင့် မြန်မာလူ့အဖွဲ့အစည်း၏ စုံလင်ကွဲပြားမှုသည် အထက်အောက်ရော ဘေးတိုက်ပါ အပြန်အလှန်စစ်ဆေးထိန်းညှိနိုင်မည့် မူ ဘောင်တစ်ခုပါရှိသော ဗဟိုများအခြေပြု ဒီမိုကရေစီစနစ်တစ်ခုကို တောင်းဆို နေသည်။ ဒီမိုကရေစီအား ပုံမှန်ရွေးကောက်ပွဲများမှတစ်ဆင့် သာမကဘဲ မတူ ညီသော လူ့အသိုင်းအဝိုင်းများနှင့် လူပုဂ္ဂိုလ်များ၏ လွတ်လပ်မှုနှင့် လုပ်ဆောင် နိုင်မှုပုံစံ အမျိုးမျိုးမှတစ်ဆင့်လည်း နားလည်ကျင့်သုံးနိုင်ရန် လိုအပ်သည်။ ရွေးကောက်ပွဲများသည် ဒီမိုကရေစီ၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းသာ ဖြစ်သည်။ တစ်ဦး တစ်ယောက်ချင်းစီနှင့် လူ့အသိုင်းအဝိုင်းများ၏ လုပ်ဆောင်ပိုင်ခွင့်နှင့် လွတ်လပ်မှုကို အကာအကွယ်ပေးပြီး ချဲ့ထွင်ပေးနိုင်ရန် ရွေးကောက်ပွဲများ ကျင်းပရုံဖြင့် မရရှိနိုင်ပေ။ ဒေသတွင်းကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်၊ ကိုယ့်ကြမ္မာ ကိုယ် ဖန်တီးခွင့်နှင့် လေ့လာ၊ တိုးတက်နိုင်ရန် လူသားတစ်ယောက်ချင်း လွတ်လပ်မှု တို့သည် ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီ၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းဖြစ်ရန် လိုအပ်သည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရှည်လျားကြာမြင့်နေသော တော်လှန်ရေးအား ပြည်တွင်းစစ်ကို အပြီးတိုင် အဆုံးသတ်နိုင်ပြီး ဗဟိုများအခြေပြု ဖက်ဒရယ် ဒီမိုကရေစီကို ဖမ်းဆုပ်ရယူနိုင်ရန် ပြည်သူလူထု၏ ရုန်းကန်နေမှုဟု နားလည် ထားရမည်။ “ကမ္ဘာပေါ်တွင် အရှည်ကြာဆုံး ပြည်တွင်းစစ်” ဖြစ်နေသည် ဟူသောအချက်သည် မြန်မာနိုင်ငံသူနိုင်ငံသားများ၏ စစ်မှန်သော ငြိမ်းချမ်းရေး ကို လိုလားသည့် မဆုတ်မနစ်သော စိတ်ဆန္ဒကို သရော်စွာပင် သက်သေပြနေ သည်။ ထိုငြိမ်းချမ်းရေးသို့ အရောက်လှမ်းနိုင်ရန် စစ်တပ်နှင့်အတူ ဗမာ လူမျိုးကြီးဝါဒအခြေခံ ဗမာဇာတ်သွင်းခြင်းလည်း ပြုလဲရန် လိုအပ်သည်။ ပြည်သူလူထု၏ စစ်တပ်အပေါ် ရွံရှာစက်ဆုပ်ကာ တန်ဖိုးမရှိဟု မြင်သည့်

အမြင် ကျယ်ပြန့်လာမှုနှင့် ဆက်လက်လျှောက်လှမ်းတိုက်ပွဲဝင်နေသည့် နွေဦး တော်လှန်ရေးသည် အဆိုပါရလဒ်အတွက် နိမိတ်ပြနေသည်။

ကိုးကားချက်များ

- Advisory Commission on Rakhine State. (2017). *Towards a peaceful, fair and prosperous future for the people of Rakhine: Final Report of the Advisory Commission on Rakhine State (Final Report)*.
- Ahmed, S., Simmons, W. P., Chowdhury, R., & Huq, S. (2021). The sustainability–peace nexus in crisis contexts: How the Rohingya escaped the ethnic violence in Myanmar, but are trapped into environmental challenges in Bangladesh. *Sustainability Science*, 16(4), 1201–1213.
- Aiden Moe. (2021). Facebook ကို အသုံးပြု၍ စနစ်တကျ ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်သော ဝါဒဖြန့်ချိမှုများအား လေ့လာချက်၊ *Independent Journal of Burmese Scholarship*, 1. https://ijbs.online/?page_id=3113
- Akins, H. (2018). The Two Faces of Democratization in Myanmar: A Case Study of the Rohingya and Burmese Nationalism. *Journal of Muslim Minority Affairs*, 38(2), 229–245.
- Aung San Suu Kyi. (1991). *Freedom from Fear*. Penguin.
- Boshier, C. A. (2016). “Burmanization” and the Impact of J.S. Furnivall’s Views on National Identity in Late-Colonial Burma. *Journal of Burma Studies*, 20(2), 291–333.
- Bowman, L. (2022, March 25). US Designates Myanmar’s Ethnic Cleansing of Rohingya as Genocide. *Voice of America*. <https://www.voanews.com/a/us-designates-myanmar-s-ethnic-cleansing-of-rohingya-as-genocide-/6501100.html>
- Campbell, S., & Prasse-Freeman, E. (2021). Revisiting the Wages of Burman-Ness: Contradictions of Privilege in Myanmar. *Journal of Contemporary Asia*, 52(2), 1–25.
- Charney, M. W. (2021). Decolonizing History in ‘Myanmar’: Bringing Rohingya Back into their own History. *Independent Journal of Burmese Scholarship*, 1. https://ijbs.online/?page_id=2718

- Farzana, K. F. (2015). Boundaries in Shaping the Rohingya Identity and the Shifting Context of Borderland Politics. *Studies in Ethnicity and Nationalism*, 15(2), 292–314.
- Foxeus, N. (2019). The Buddha was a devoted nationalist: Buddhist nationalism, resentment, and defending Buddhism in Myanmar. *Religion*, 49(4), 661–690.
- Hobbes, T. (1982). *Leviathan*. Penguin.
- Joshua. (2021). Religion and Politics in Kachin Conflict. *Independent Journal of Burmese Scholarship*, 1. https://ijbs.online/?page_id=2887
- McLaughlin, T. (2022, March 21). Why the U.S. Finally Called a Genocide in Myanmar a ‘Genocide’. *The Atlantic*. <https://www.theatlantic.com/international/archive/2022/03/blinken-myanmar-genocide-rohingya-muslims/627124/>
- Moe Htet Nay. (2021). Evolution of Myanmar Political Culture. *Independent Journal of Burmese Scholarship*, 1. https://ijbs.online/?page_id=3287
- Mya Maung. (1964). Cultural Value and Economic Change in Burma. *Asian Survey*, 4(3), pp. 757–764.
- Polanyi, K. (1944). *The Great Transformation*. Beacon Press.
- Prasse-Freeman, E. (2021). Hate Bait, Micro-publics, and National(ist) Conversations on Burmese Facebook. *Independent Journal of Burmese Scholarship*, 1. https://ijbs.online/?page_id=2824
- Rahman, S. (2015). *Burma: Four “Race and Religion Protection Laws” Adopted*. Library of Congress. <https://www.loc.gov/item/global-legal-monitor/2015-09-14/burma-four-race-and-religion-protection-laws-adopted/>
- Rozenberg, G. (2010). *Renunciation and Power: The Quest for Saint-hood in Contemporary Burma*. Yale Southeast Asia Series.
- Sadiki, L. (Ed.). (2014). *Routledge Handbook of the Arab Spring: Rethinking Democratization*. Routledge.
- Salem-Gervais, N. (2023). Curricular Decentralization as an Antidote to “Burmanization”? Including Ethnic Minorities’ Histories in Myanmar’s Government Schools (2011–2020). In H. M. H. Ting & L. Cajani (Eds.), *Negotiating Ethnic Diversity and*

- National Identity in History Education: International and Comparative Perspectives* (pp. 97–121). Springer.
- Sarkisyanz, E. (1965). *Buddhist Backgrounds of the Burmese Revolution*. Martinus Nijhoff.
- Shway Yoe. (1896). *The Burman: His Life and Notions*. Macmillan.
- Special Issue on the Rohingya: Politics of Inclusion and Exclusion in Myanmar. (2021). *Independent Journal of Burmese Scholarship*, 1. <https://ijbs.online/journal-issues/2021-vol-1/>
- Spiro, M. E. (1970). *Buddhism and Society: A Great Tradition and Its Burmese Vicissitudes*. University of California Press.
- Tun Myint. (2014). “Buddhist Political Thought” in M. T. Gibbons, D. Coole, E. Ellis, & K. Ferguson (Eds.), *The Encyclopedia of Political Thought* (pp. 390–395). Wiley-Blackwell.
- Tun Myint. (2022). How the Coup Shattered the Image of Myanmar’s Military. *The Diplomat*. <https://thediplomat.com/2022/04/how-the-coup-shattered-the-image-of-myanmars-military/>
- Tun Myint. (2023). The Necessity of a Polycentric Federal Democracy in Myanmar. *International Journal of Public Theology*, 17(2), 190–209.
- Wai Moe. (2021). Militarization in Northern Rakhine State: How, Who and Why. *Independent Journal of Burmese Scholarship*, 1. https://ijbs.online/?page_id=2653
- Walton, M. J. (2008). Ethnicity, Conflict, and History in Burma: The Myths of Panglong. *Asian Survey*, 48(6), 889–910.
- Walton, M. J. (2013). The “Wages of Burman-ness:” Ethnicity and Burman Privilege in Contemporary Myanmar. *Journal of Contemporary Asia*, 43(1), 1–27.
- Walton, M. J. (2017). *Buddhism, Politics and Political Thought in Myanmar*. Cambridge University Press.
- Zahed, I. U. M., & Jenkins, B. (2022). The Politics of Rohingya Ethnicity: Understanding the Debates on Rohingya in Myanmar. *Journal of Muslim Minority Affairs*, 42(1), 117–135.

Leap into Freedom: The Disintegration of the *sit tat* Through Defections

Yucca Wai & Joseph Andersson

Abstract

The unprecedented number of recent defections from the *sit tat* indicates that it is struggling to hold its rank and file together in the face of nationwide popular resistance against its rule. Given the importance of defections to the future of Myanmar, this article, originally written in 2023, uses survey interviews with 50 defected soldiers and many Spring Revolution stakeholders to better understand the reasons why soldiers leave, or stay in, the *sit tat*. This report is informed by a mixed methods approach; in addition to surveys and key stakeholder interviews, the authors also employed archive and desk research. We identify gaps in the assistance offered to defected soldiers; some can utilize many available resources while others are not reached at all. Our findings show that the overall defection efforts, while strengthening and gaining structure since the 2021 coup, are still small, with much room for improvement. Given the power held by the military, defections have the potential to influence the future of Myanmar, and it is important for revolutionary stakeholders to follow a defections strategy. This could be a deciding factor in the revolution if it receives adequate technical and material support from regional and international actors.

Introduction

*Of all the missing plaques, we specially miss this one:
“This is for a man who refused to kill his fellow men.”*

- Kurt Tucholsky

The first defections of soldiers from the Myanmar military (*sit tat*) started just days after it carried out a coup against the elected civilian government on 1 February 2021. Protesters responded by chanting “*pyithu ye!*” (“People’s police!”) as they marched through the streets. The protestors even handed out flowers to the soldiers and police being rapidly deployed to streets in cities and towns across the country.¹ However, public goodwill quickly faded when these same soldiers and police violently attacked peaceful protesters.

The first confirmed fatality was Mya Thwe Thwe Khine, a 20-year-old woman shot in the head through her motorcycle helmet while sheltering at a bus stop in the capital city of Nay Pyi Taw on 9 February 2021. At the time of writing on 16 August 2023, conservative estimates put the civilian death toll since the coup at 3,933 people.² Hundreds of thousands of people have joined pro-democracy movement organizations and armed resistance groups since 2021, and this become known as the “Spring Revolution” against military rule in Myanmar. These numbers have been bolstered by many of the roughly 3,000 soldiers and 9,000 police who have defected from the *sit tat* since the coup.³

Defection in the context of the Spring Revolution is an act by ordinary servicemen and servicewomen to defy the *sit tat* and express their disapproval of the coup regime, which took the name of the State Administration Council (SAC) after the coup. Defections during the Spring Revolution can be understood as political resistance. This is reflected in the fact that many of the soldiers that defect also formally joined the Civil Disobedience Movement (CDM).⁴

Consequently, there is growing support among the revolutionary movement to encourage defections among military and police personnel. The National Unity Government (NUG) has incorporated defections into its official offensive strategy, with

¹ Sherwell, 2021.

² Assistance Association for Political Prisoners, 2023.

³ Abuza, 2023.

⁴ Independent Research Network, 2022.

NUG Minister of Foreign Affairs Daw Zin Mar Aung stating that, “the defection program is an NUG priority and could lead to a turning point for the revolution”.⁵ The Spring Revolution marks the largest, most widespread and concerted effort to encourage and support defections from the *sit tat* in the history of Myanmar.

Large-scale defections are the strongest indicator of a movement’s likelihood to achieve regime change⁶ and for countries with military regimes, defections “are a necessary condition for pro-democratic regime transition”.⁷ The unprecedented level of defections in Myanmar today indicates that the *sit tat* is struggling to hold its rank and file together, while facing nationwide popular resistance against its rule. As of 2023, the *sit tat* has lost nearly 90 military bases in the country’s ethnic states since the coup, including 20 bases in Kachin State, 3 in Chin State, 19 in Karenni State, 12 in Karen State, and 36 in Rakhine State,⁸ and these losses are increasing. The military has also engaged in brutal clearance operations against anti-junta resistance groups in the country’s regions, especially what is considered the Bama-Buddhist heartland of Sagaing, Magway and Mandalay regions, traditionally a support base and source of recruits for the *sit tat*.

This article uses survey interviews with 50 defected soldiers and several Spring Revolution stakeholders to better understand the reasons why soldiers leave, or stay in, the Myanmar army and police force. It continues in six sections. First, we provide further context on the 2021 military coup and the history of defections in Myanmar through a literature review. Second, the methodology used to conduct the research for this article is outlined. Third, a typology of key actors in military defection campaigns is presented. Fourth, the research findings are presented and discussed. We find that the drivers and barriers to defection often overlap, expressed in forms such as personal/family

⁵ “Myanmar’s Parallel Government”, 2022.

⁶ Stephan & Chenoweth, 2008.

⁷ Degaut, 2019.

⁸ Lian Bawi Thang, 2023.

considerations, ethical and political standpoints, and financial concerns. The article then concludes with reflections on the role that large-scale defections play in the overall strategy to deny the *sit tat* legitimacy and how the international community can support pro-democracy actors to facilitate military and police defections. A supplementary list of recommendations follows the conclusion.

Context and Literature Review

Defections from the *sit tat* are not new. Soldiers who defected long before the 2021 coup have given testimonies of physical and psychological abuse, forced labor, terrible living conditions, and atrocities against civilians. With that said, the 2021 coup set the conditions for a huge increase in defections, which now occur on a wider scale through processes led by new anti-coup resistance organizations. Immediately after the coup, most defections were from the auxiliary forces (such as engineers, artillery, and office staff), but since 2022 most have been light infantrymen.

Following the 1988 coup and the marked increase in military violence against the urban public that followed through the 1990s and 2000s, studies on Myanmar military desertions and defections increased, but remained relatively rare. Human Rights Watch released reports in 2002 and 2007 on child soldiers in the *sit tat*, detailing the systematic practice of forcibly recruiting and abusing children.⁹ Since then, several other organizations released reports and interviews with defected child soldier testimonies.¹⁰ These reports highlight the strong legacy of forced recruitment within the *sit tat*. With more military defections undoubtedly more accounts will appear.

Whether they joined voluntarily or not, the psyches of individual soldiers are affected by a complicated web of push and pull factors: Selth notes that the *sit tat* maintains control over its soldiers through a combination of indoctrination, provision of

⁹ Human Rights Watch, 2002; 2007.

¹⁰ For example, Arakan Army (2020).

security, and the cultivation of a hawkish fear of civilians and ethnic forces, a perpetual making of enemies.¹¹ He provides a useful understanding of defectors' mindsets and struggles and the impact of *sit tat* life on their psyche, breaking down soldier characteristics into categories: Patriotism, Deference & Loyalty, Individualism, Ambition, Fear, Economic Self-Interest, Buddhism, and Personal Feelings.¹² These categories play different and often competing roles in individual psyches, creating degrees of cognitive dissonance when soldiers reconcile their received orders with their individual values. Selth's categories and analyses inform how this article makes sense of its interviews and understands soldiers' and defectors' decision-making processes.

Another stark insight into the internal institutional makeup of the *sit tat* is Sai Latt's 2016 doctoral dissertation. He notes that while soldiers are characterized by perpetuating violence on enemies, they are themselves subject to direct violence and injustice within the military: exploited through a dynamic web of military corruption, patron-client relations, gift-giving, arbitrary taxation, and unpaid labor. This is because a culture of corruption and exploitation is endemic in the *sit tat* Defense Services Academy (DSA); the officer corps is "exposed and accustomed to violence, exploitation and various forms of injustice" from the very beginning of their military careers, reenacting this trauma upon their juniors as they climb the military ranks. Through interviews with DSA graduates, Sai Latt calls this the *kogyi-nyilay* (senior-junior) culture. It demands "complete loyalty and unquestioning obedience to seniors" and subjects recruits to "extreme poverty, forced labor and the endurance of physical violence" at the hands of their seniors.¹³

Furthermore, low-ranked soldiers and their families are subjected to an almost fixed state of poverty, where "senior

¹¹ Selth uses data from testimonies of former soldiers, but urges caution when assessing this data's objectivity, and draws on previous research by observers he claims are "well-informed" (2021).

¹² Selth, 2021, pp. 17-21.

¹³ Sai Latt, 2016, pp. 136-137.

officers physically abuse and financially exploit their subordinates for personal wealth”.¹⁴ As a result, one reason behind *sit tat* soldiers’ incessant looting may be “to mitigate their own poverty, and to counter the exploitation and oppression they face within the military by offloading the burden onto civilians”.¹⁵ The conditions of exploitation and corruption within the *sit tat* illustrated by Sai Latt enables us to better understand the relationship between low-ranking soldiers and their commanding officers and how military violence can be seen as a symptom of socioeconomic relations, “in which some are empowered and enriched, while some are impoverished and disempowered”.¹⁶

That being said, Sai Latt’s explanation of soldiers’ violence against Myanmar civilians as being due to this uneven, top-down power relationship between low-ranking soldiers and their senior officers can only be a partial one. It does not account for all the kinds of war crimes, acts of terror and crimes against humanity¹⁷ inflicted on innocent civilians, many of which cannot be rationalized merely through the internal institutional makeup of the *sit tat*. Sai Latt falls into a familiar structuralist trap of removing agency and responsibility from individual soldiers and attributing their personal actions to being results of processes. A deeply ingrained hierarchical system among the *sit tat* may explain why some soldiers commit crimes such as looting, but this does not account for soldiers’ ongoing acts of rape, torture and murder. Our own article strives to make soldiers accountable for their actions, while simultaneously paying attention to the structural reasons behind their war crimes.

In late 2021, Helene Maria Kyed and Ah Lynn released a compelling analysis¹⁸ of the conditions required for large-scale military defections to occur in Myanmar, based on testimonies from defected soldiers, their wives and activists involved in defection

¹⁴ Sai Latt, 2016, p. 129.

¹⁵ Sai Latt, 2016, p. 156.

¹⁶ Sai Latt, 2016, p. 156.

¹⁷ Human Rights Watch, 2021.

¹⁸ Kyed & Ah Lynn, 2021.

campaigns from May-October 2021.¹⁹ Their report identifies varied motivations for military defection, including concerns about violence against peaceful protesters after the coup, dissatisfaction with the internal structures of corruption and oppression in the *sit tat*, and the availability of support mechanisms to leave, noting the importance of social media access.²⁰ In addition to motivations, the report lists defection obstacles, including fear of violent repercussion, deep ideological programming (about the military's guardianship of Buddhism and the nation, and its perpetual enemies),²¹ and the hierarchical system of rewards, promotions, and punishments within the *sit tat* that is especially obstructive for lower-ranked soldiers. Kyed and Ah Lynn draw attention to the flow of information as a key variable in defection decisions: "access to the internet and social media (that is) not tied to the military significantly facilitate(s) defections"²² but "(the *sit tat*) has heightened efforts to prevent soldiers from defecting ... by increasing the closure of information flows".²³ The military actively censors information and pushes an ideology that it is the guardian of Buddhism and the nation. Our own article follows Kyed and Ah Lynn in examining how variables such as information flows can both assist and obstruct defections.

With that said, we depart from Kyed and Ah Lynn's acceptance of "brainwashing" as a justification for why many soldiers commit atrocities. Many low-ranking soldiers within the *sit tat* are in fact forced conscripts, with little option other than to obey the orders of their commanding officer, whether their brain is "washed" or not. Defectors are not perfect victims, and justifying their previous actions away through a brainwashing

¹⁹ Nyan Corridor & Kyed also published a report focused on police defections (2021). Its findings are based on interviews with police officers and their wives, secondary media, and social media sources, but the authors admit its arguments "cannot be generalized across Myanmar and must be read as preliminary insights" (2021, p. 2).

²⁰ Kyed & Ah Lynn, 2021, p. 61.

²¹ Kyed & Ah Lynn, 2021, p. 98.

²² Kyed & Ah Lynn, 2021, p. 12.

²³ Kyed & Ah Lynn, 2021, p. 68.

defense is inappropriate. This is particularly the case regarding the educated officer corps who are usually DSA graduates with substantial access to varied education and information. Our article takes any claims by defector interviewees that they were victims of brainwashing lightly, always striving to be objective and examining each individual's experiences and circumstances in totality.

Kyed followed up her co-authored reports with an article introduction to this journal's August 2022 special issue on "Memories of Leaving the Myanmar Military".²⁴ Kyed explores the memoirs of fifteen military defectors and three military spouses, ghostwritten into narratives from interviews. The majority of these testimonies are from Bama memoirists, reflecting the general composition of the *sit tat*.²⁵ What distinguishes this paper from Kyed's earlier work is its examination of third-wave defections. Unlike the first wave of *sit tat* defectors immediately after the 2021 military coup, and the second wave, which began after a surge of clashes and skirmishes with opposition forces, the third wave includes soldiers already involved in post-coup military violence for over a year. Kyed acknowledges that some of the third wave may have left the *sit tat* because of moral concerns but were delayed in doing so for reasons such as fear of capture by military informants. However, Kyed attributes the majority of third wave military defections to "combat fatigue and self-interest in the form of fears for their own and their family's safety", and to a "growing disbelief in the military's capacity to defeat or repress the armed resistance".²⁶

Corporal Aung who left the *sit tat* in 2022 encapsulated this in his testimony to a BBC reporter: "If I thought the military would win in the long run, I wouldn't have switched sides to the people".²⁷ This is important and answers some of the questions Kyed and Ah Lynn acknowledge but do not comment on. Kyed's

²⁴ Kyed, 2022.

²⁵ Kyed, 2022, p. 7.

²⁶ Kyed, 2022, p. 13.

²⁷ Attwood et al., 2022.

analysis of third-wave defections suggests that the increase in violent resistance has not in fact been a key obstacle preventing soldiers from leaving, but rather that some soldiers are simply “weighing the extent to which they perceive the resistance as being able to defeat the army or not” before defecting.²⁸ This informs our own research on the reasons why soldiers may consider defecting but are yet to do so.

Kyed also usefully examines the NUG’s nine-point reward system, announced on 7 April 2022, in which rewards ranging from US \$100,000 to \$500,000 will supposedly be given to “soldiers who either destroy military supplies or join the People’s Embrace with military supplies and vehicles”.²⁹ This could lead to large-scale defections in the future, but no such reward had been given by the time of writing.³⁰ This could be because no soldiers have defected with such military intelligence, but it is also likely that the NUG lacks access to resources for such rewards.

In general, research done on defections since the 2021 coup has led to further understanding of the phenomenon. Yet, it is subject to major limitations. Military defection is a long process, which does not end once a soldier leaves the *sit tat*. One must also consider the reintegration and rehabilitation stages, and how the safety of defectors is to be guaranteed if any large-scale defections were to take place. Research so far fails to substantially consider the practical aspects of how defectors are integrated into the new society that they must live in. Kyed and Ah Lynn’s 2021 paper is the closest, mentioning the complication of reintegration.³¹ The authors quickly move on however, stating that encouraging more defections requires a relationship built on trust, in which defected soldiers can be guaranteed protection and some life prospects.³² No attention is given to the practical aspects of how to build and sustain this trust-based relationship.

²⁸ Kyed & Ah Lynn, 2021, p. 13.

²⁹ Min Min, 2022.

³⁰ Kyed, 2022, p. 18.

³¹ Kyed & Ah Lynn, 2021, pp. 58-59.

³² Kyed & Ah Lynn, 2021, p. 99.

Our own article attempts to cast more light onto the practical aspects of how reintegration and rehabilitation can be achieved.

The second limitation of this reviewed body of research is that it is predominantly based on data either from or about low-ranking soldiers. The lack of testimonies from high-ranking officers is attributed to the fact that there have been few defections from the officer corps. By mid-October 2021, only one top-level officer had attempted to defect, but without success.³³ Despite this, there is a possibility that large-scale defections among low-ranking soldiers may serve as a catalyst that eventually encourages higher-ranking officers to defect. Thus, our research attempts to identify the driving factors for defections which are shared by both low-ranking and high-ranking soldiers, while also trying to identify factors more relevant to those in the *sit tat* officer corps.

Research Methodology

The research for this article employed mixed methods, gaining primary data from surveys distributed to military defectors and interviews with key stakeholders, as well as archive and desk research. Before commencing interviews and survey work, we conducted a review of public roundtable discussions held by People's Goal, an organization introduced in the next section. Participants in these events are not always forthcoming in their views, but they nonetheless gave us relevant background information for structuring our research.

Surveys were distributed to 50 defected soldiers (our limit based on financial constraints) within a two-month period. The survey questions were designed to help us understand the incentives and challenges of defectors, and the full survey is reproduced in Appendix 1.³⁴ Access and introductions to defected

³³ Kyed & Ah Lynn, 2021, p. 9.

³⁴ Appendix 1 is lengthy and not included in the print/.PDF edition of this article. It is reproduced in the full text HTML online versions easily accessible on the IJBS website (Wai & Andersson, 2025).

soldiers was achieved through the snowball method, with the help of civilian groups promoting defections and ethnic revolutionary organizations (EROs). Survey participants were carefully selected to ensure diversity in terms of geography, education, economic background, rank, family status, age, and years of service. Before commencing the interviews, our team sought advice about how to frame and deliver questions from recently defected soldiers, regional security experts, and practitioners that provide psychosocial support to defectors.

Out of the 50 defectors we interviewed, 40 served in the army, seven in the navy, two in the air force, and one in the police.³⁵ Respondents' ages ranged from 23–46 years with an average age of 30. The youngest age of enlistment was 13, while the oldest enlisted at 27. A total of 19 out of the 50 soldiers (38 percent) enlisted before the legal age of 18. Cross referencing the age of enlistment with the year of enlistment, underage enlistments stopped in 2015, the year Myanmar signed the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child regarding the use of minors in armed conflict.³⁶

Survey respondents hailed from all over the country, with the largest concentration being from Yangon (ten), Ayeyarwady (nine), Bago (seven), and Sagaing (seven) regions, majority Buddhist, Bama areas known to be recruitment strongholds.³⁷ For a map, see figure 1. Our respondents were mostly Bama (74 percent), reflecting the fact that the *sit tat* is a majority Bama army. A total of 45 out of 50 respondents identified as Buddhist (90 percent), with the rest identifying as Christian. The Christians were either ethnic Chin or Karen. Around half (51 percent) of interviewees were married and 15 interviewees had children.

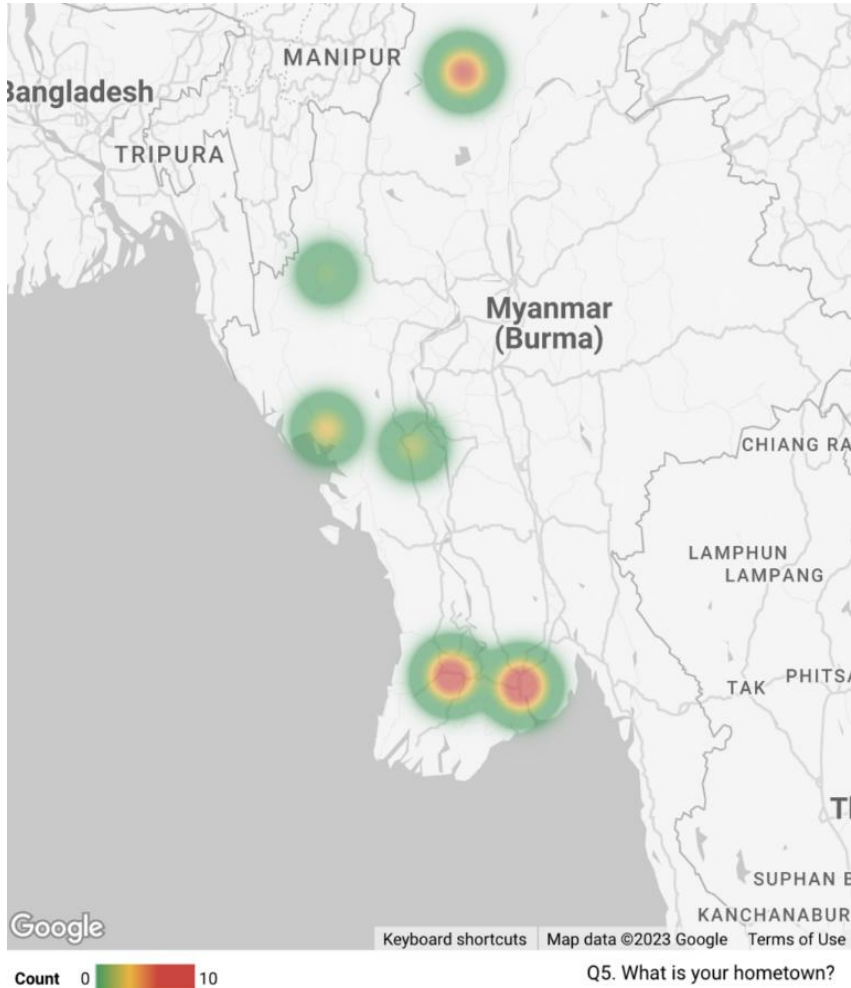
³⁵ The medical corps of the *sit tat* are classed as serving in the army, even if they are positioned on a naval ship or air base. Several respondents served in the medical corps.

³⁶ This was then ratified in 2019 (Zue Zue, 2019).

³⁷ Martin, 2022.

Figure 1

Location of respondents' hometowns.

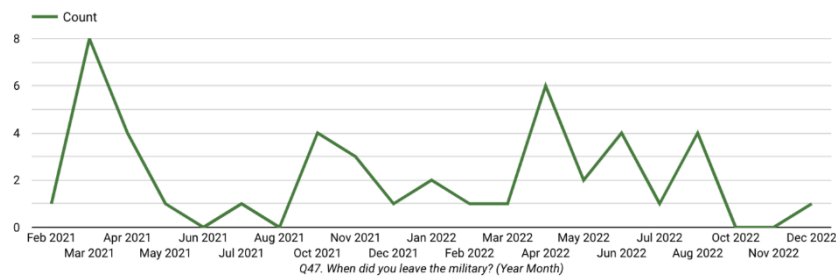
The education levels of respondents varied widely and was strongly correlated with rank. A total of 11 respondents had only a primary or middle school education, 10 graduated high school, nine attended some university. Three attended some technical or defense service school and three had a master's degree.

Respondents’ ranks varied, with 13 officers, 20 insignia-wearing staffers, 16 enlisted soldiers without rank, and one system engineer without rank. Middle and primary school graduates were often assigned to combat roles and had low or no rank (sergeant and below), while higher education was correlated with higher ranks and being given technical, medical, and administrative assignments.

Most respondents defected either right after the coup between February-March 2021, between September-November 2021 when fighting intensified heavily nationwide, or between April-September 2022.³⁸ Our research found that the higher-level defections of officers happened in the early days of the coup, between February and April 2021. September 2021 to August 2022 saw a steady stream of defections from insignia-wearing staff to enlisted soldiers. Captains were the most common rank to defect from the officer class. For a timeline of when our respondents defected, see figure 2 and to see this cross-referenced with rank, see figure 3.

Figure 2

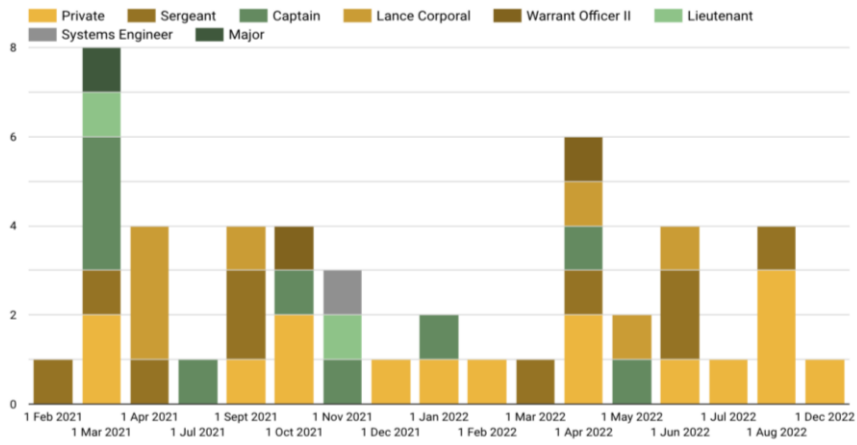
Timeline of when respondents left the military.

³⁸ On 7 September 2021 the NUG declared a “people’s defensive war” with a hard deadline for civil servants to join the CDM (Strangio, 2021).

Figure 3

Timeline of date of defection with rank of defector.

Research and interviews were conducted in Burmese, then translated into English for data tagging, analysis, and drawing quotations. During the analysis stage of our research, we used the Dedoose cross-platform application to tag and organize key quotes and concepts from the interviews. These key concepts were then sorted and analyzed alongside each other in order to identify trends. While translations can often yield inaccurate or confusing results, our entire research team can speak, read, and write Burmese, thus allowing us to reference the original interviews whenever necessary.

The sample size of only 50 respondents prevented certain data points, interpretations and comparisons from being drawn. If we had the funding to reach more respondents, stronger inferences and more detailed data could be achieved. Further, the interviews relied heavily on soldiers self-reporting their personal experiences. As such, it was difficult to verify the information presented and most was accepted at face value. We cross-referenced some accounts of general trends across the 50 interviews to verify information and achieve consistency in our findings.

Our team also spoke with representatives from organizations encouraging/assisting defections, such as the NUG, EROs, and People's Defense Forces (PDFs). We also analyzed a diverse range of secondary resources such as news articles, existing research reports on defections both in Myanmar and around the globe, and public statements from the military junta and anti-coup resistance organizations.

While conducting social science research in Myanmar is difficult, various steps were taken to manage risk. These included, but were not limited to, a risk assessment before each interview; anonymization of all key informant interviews; and use of the team's trusted networks to identify and contact appropriate interviewees. We initially separated deserters and defectors into two different categories. However, after consulting with the NUG and some EROs, we found that in the current conflict, there was little to differentiate between defectors and deserters; that is, deserters were being treated by all sides as *de facto* defectors.

Our team faced many challenges with data collection. It was difficult to get survey responses from people in active war zones or liberated areas. In the interview process, some former soldiers experienced distress. We paused these interviews and consulted with a mental health practitioner, who also ran a short course for our team on trauma-sensitive interviewing and psychosocial first aid practices. This was to ensure that we knew what to do when entering an emotionally charged situation, and that the interviewers themselves would not experience vicarious trauma from the interviews.

Overview of Key Organizations

This section outlines some of the key groups providing assistance to defectors and encouraging defections. The groups listed all have some level of coordination with at least one other group in the set. Many of the defected soldiers we interviewed identified with the CDM and received support from at least one of these groups. The Kachin Independence Army and the Arakan

Army declined to participate in our research, but they harbor and support *sit tat* defectors as well.

The organizations described here can be divided into three broad categories: ERO and NUG actors, civilian-led groups, and CDM groups. As revolutionary bodies, the NUG and EROs have tactical and strategic interests in encouraging defections; they view the success of defections as part of their respective armies' larger offensive strategies to defeat the *sit tat*. The civilian-led and CDM groups are primarily composed of activists and volunteers and often align with nonviolent resistance. These groups believe encouraging and promoting military defections is a way to support the revolution through direct action and civil resistance. CDM groups provide for the welfare of defected soldiers and their families. These groups are integral to the overall strategy of the success of the revolution, but they are relatively new, and due to their close and long-standing military connections, most lack experience operating in civilian space. Each group plays a different but vital role in the encouragement of defections and provides different kinds of support.

National Unity Government Ministry of Defense

The NUG Ministry of Defense (NUG-MoD) includes defections as a key factor of its offensive strategy. A core member of the NUG-MoD's defection unit stated to us that encouraging defection aims to hasten the revolution with the least amount of bloodshed, but resource limitations hamper the strategy from being fully effective. The NUG-MoD works with another group, People's Embrace, to encourage defections and document defectors under the CDM registry by issuing CDM codes to them. At the time of writing in 2023, the NUG-MoD had registered 1,500 defected soldiers and around 3,000 defected police under the CDM registry. As part of the registration process, the NUG-MoD also occasionally interviews these soldiers to gather intelligence and for documentation purposes.

At one point, the NUG promised cash rewards to soldiers who defected with their weapons, alluding to possible

resettlement in Australia. In part, these messages were strategic, to convince soldiers that life as a defector outside the military is comfortable and attractive, but unfulfilled promises may backfire and slow down defections. Many defectors told us being resettled to Australia was a key push factor in their decision to leave.

The support the NUG-MoD can give to defectors is severely limited. The NUG-MoD can connect defectors to aid programs such as the UN World Food Program for internally displaced persons in Myanmar, but the NUG-MoD representative interviewed did not say how many people have accessed that support. As is the case with CDM support for striking CDM civil servants, the NUG-MoD struggles to give money or food even to defectors that have officially joined the CDM registry. The NUG-MoD is simply unable to guarantee the personal security, education, or healthcare of police and military defectors or their families.

As prices of goods rise inside Myanmar, especially in conflict zones, we can expect resource allocation difficulties to increase. The NUG-MoD is unable to make many guarantees, and the material offers for potential defectors are poor. This results in most successful defectors being ideologically motivated to leave or being unable to tolerate their present circumstances (such as having personal grievances or witnessing injustice), rather than leaving confidently with assurances of safety and support.

Unless the NUG-MoD is able to somehow fulfill the promises it made early after the coup, or win significant military victories against the *sit tat*, it is unlikely that it will influence large-scale defections in the near future.

People's Embrace

People's Embrace (*pyithu yin kwin*) is a group founded by Captain Lin Htet Aung, a defected *sit tat* soldier, for the purpose of encouraging soldiers to defect. People's Embrace differs from the other CDM soldier groups and civilian-led groups in that it has close ties with the NUG and other EROs. Today, it operates under the administration of the NUG-MoD, and the Ministry of Home

Affairs and Immigration through the People's Embrace Central Committee.

People's Embrace is made up of five numbered "Task Forces": #1 is responsible for organizing social media, #2 for verifying identities of defected soldiers and police, #3 for sending supplies to liberated areas, #4 for distributing supplies to and providing accommodation for defectors in liberated areas, and #5 for relocation of CDM soldiers to liberated areas. Once CDM soldiers are verified by Task Force #2, they are registered and eligible to receive CDM codes from the NUG. However, not all those who register are issued a CDM code; this concern was voiced by our interviewees. People's Embrace has managed to support CDM soldiers under their care with 60,000 Myanmar Kyat each month and accepts donations. At the time of writing, People's Embrace has received around 100 million kyat in donations. The organization runs Telegram channels encouraging soldiers to defect and offers support to "watermelons"³⁹ and "pre-CDMs" (those who are informants for the revolution within the military and who may wish to defect but are not yet able to).

Karenni Nationalities Defense Force & Karenni People's Embrace

The Karenni Nationalities Defense Force (KNDF) formed in response to the 2021 coup d'état and is composed of local Karenni PDFs and militias. They operate under the NUG-MoD's official defense policy.⁴⁰ As a relatively young and disparate organization, the KNDF struggles to acquire resources for their own struggle against the *sit tat*, while contending with the influx of defectors into their territories as fighting continues in their region. We interviewed the head of the KNDF's CDM department and the second-in-charge of the Karenni chapter of People's

³⁹ Soldiers are sometimes accused of being watermelons: green on the outside (the color of military uniforms) and red on the inside (the color of the National League for Democracy and revolution).

⁴⁰ National Unity Government, 2023.

Embrace (KPE). He stated that there are 60 CDM soldiers under his care and a total of 100 CDM soldiers in Karenni State overall, with some waiting to be resettled to a third country.

The KNDF and the KPE have been pushing information campaigns among serving soldiers, supporting CDM soldiers, and rehabilitating them for civilian life. Their aim is to encourage mutiny on a larger scale (such as a whole battalion) through spreading messages to encourage defections. The KNDF claims that many *sit tat* soldiers have low morale from seeing news on social media and/or media. As part of their broader information campaigns, the KPE also calls the phones of individual soldiers to facilitate defections.⁴¹ At the time of our interview, the KNDF was planning to drop messages and leaflets encouraging defections with drones to forces on the ground.

The messaging in their campaign is concordant with the NUG-MoD. They try to persuade soldiers to believe that if they defect they will be treated well by the KNDF, that there is a pathway to moving to a third country, and that they could even receive a cash reward if they defect with arms. However, the KNDF representative we interviewed thought the financial incentives were not attractive to the soldiers; rather, the soldiers found respect, dignity, proper treatment and self-responsibility to be more attractive. The resettlement and cash rewards offered are unlikely to be realized; the KNDF themselves are struggling to support their own armed resistance, and the KPE do not have any specific funds allocated to them to facilitate defections or to support the CDM soldiers after they have defected. This weakens a KNDF/KPE systematic mechanism to support defection and leads to the organizations' personnel risking their own security and resources in order to facilitate defection and house defectors. Without access to further funds and resources, it does not seem likely that the KNDF/KPE will be able to handle the kinds of large-scale defections they are encouraging.

⁴¹ Contact information for soldiers is closely guarded from those outside the military and this is a special case of them possessing extremely valuable data.

However, it is worth noting that the KNDF regularly engages the *sit tat* in pitched battles and skirmishes and Karenni State remains one of the toughest fronts of resistance. As such, they are likely to see more defections, desertions, and surrenders from the front lines than other areas. While the number of defectors harbored by the KNDF/KPE is small for now, we can expect those numbers to grow if the tides of battle turn in favor of the resistance. In a recent example, two battalions of the Border Guard Force, a unit under the command of the *sit tat*, totaling around 600 troops, joined resistance forces to raid junta bases in the Karenni town of Mese in June 2023.⁴² The existing forces in the area lack the resources to absorb a large number of defectors, which could lead to further unrest in the region. It is therefore of strategic and tactical importance that the KNDF/KPE are equipped with the resources, both material and technical, to absorb defections in the area.

Karen National Union

The Karen National Union (KNU) and its armed wing the Karen National Liberation Army (KNLA) play a pivotal role in the revolution against the *sit tat*, one that their peoples have been fighting since 31 January 1949. The KNU shelters protesters and striking civil servants, and trains anti-coup militias and PDFs.⁴³ The KNU provides governance mechanisms in the areas it controls such as healthcare, education and administration.⁴⁴ The KNU has established significant relationships with the NUG, working together on many levels, and many defectors and resistance fighters have sought shelter in KNU-controlled territory. The KNU has had to deal with complicated logistical considerations for resettlement and integration of these populations since the 2021 coup. We interviewed a former joint secretary of the KNU and a spokesperson of a key KNU brigade

⁴² Esther J, 2023.

⁴³ Loong, 2022.

⁴⁴ South, 2018.

responsible for the resettlement of a large number of CDM soldiers and police.

The KNU views those who defect from the police or from the military very differently; while police are treated like normal civil servants and employees, *sit tat* soldiers are handled with more scrutiny and suspicion. Soldiers are taught to kill, torture, and inflict violence, and the KNU believes they must be treated with more consideration. The KNU has extensive experience in dealing with the difficulty of reintegrating military deserters and defectors from decades past.

KNU officials ensure that military defectors are never housed alongside PDF groups for fear of violence breaking out between them. The KNU is playing a complicated logistical game of dividing up local villages to house either defectors or PDFs. Because of the difficulty of integrating defectors into civilian life, they only allow a maximum of 2-3 defectors to be hosted in each village. Currently the KNU is housing only a small number of defectors (in the hundreds). If there were to be a large-scale defection, such as a whole battalion, the KNU may not be able to accept them like they are doing now, and some other arrangement would need to be made. However, to date, what that arrangement is or should look like is unclear.

In the past, the KNU was able to send some military deserters home with financial support; however, the latest wave of deserters cannot be sent back and have no desire to return to their homes. Many “defectors” in fact do not want to be identified as such; some have surrendered themselves as prisoners of war. In the eyes of the KNU, they are treated the same as defectors. If a soldier defects and joins the CDM, there is a significant risk posed to their families and their personal safety; whereas if they are captured as prisoners of war, their safety is more guaranteed. The KNU have ceased returning prisoners of war to the *sit tat* like they have done in the past and have urged other groups to do the same.

The KNU has issued an official statement saying they will give 2 million Myanmar Kyat to any defector who surrenders with arms. The KNU has considered the low morale and

likelihood of defections of *sit tat* soldiers in their offensive strategy. Before attacking a *sit tat* battalion, the KNU often issues a public notice to warn those in the area that they are about to attack. This gives the enemy time to defect, run away, or back down, which reduces the number of skirmishes. The main strategy of the KNU is to win their war without engaging in battle and therefore minimize casualties on all sides. The acquisition of arms through defectors is proving to be a winning strategy for the KNU: while arms prices have escalated recently due to high demand, giving 2 million kyat to a defector with a gun is essentially purchasing arms for a cheaper price than through regular means on the market. In an interview, a KNU representative told us that the organization would prefer to spend money on assisting defectors rather than on buying arms.

The KNU is currently in discussion with People's Embrace to support defectors with rehabilitation and reintegration into civilian life. Some defectors have joined the KNU to fight against the military; so far, they have mostly provided training. There is a serious concern that defectors who are given arms may form their own militias, which could increase instability in the region.

People's Goal

People's Goal (*pyithu pantaing*) was initially called People's Soldiers (*pyithu sitthar*), and was led by CDM Captain Nyi Thuta, the first military officer to speak out publicly against the coup in a Facebook interview. In January 2022, People's Soldiers rebranded to People's Goal and shifted from a CDM soldier-led group to a civilian group. They are therefore uniquely positioned, as they have the respect and support of defectors, as well as the eyes and ears of the general public.

People's Goal advocates a non-violent ideological revolution. Their executive team consists of four civilians (including three women) and two former soldiers. Members of the People's Goal team struggle with mental health challenges, with many having to take leave from work in order to attend to mental

health issues. We interviewed several members of the team, including Thinzar Shunlei Yi, a member of the executive.

The group differs from other key organizations in that it focuses on public outreach through talk shows and other programs on Facebook, YouTube, and other media outlets. Since June 2021 they have produced weekly talk shows and roundtable discussions which share the experiences of CDM soldiers in order to increase public understanding of and support for CDM soldiers. As of January 2023 they have more than 70 episodes available to watch online, with their most popular video garnering over 346,000 views. While they have produced messages and content through various channels, they have been unable to conduct proper monitoring and evaluation to learn from and improve their outreach work.

People's Goal currently provides limited material support for 470 defected soldiers and households. Many are either based in Karen State, or elsewhere on the Thailand-Myanmar border, or on the India-Myanmar border, and the support team is led by eight CDM soldiers. Support can include monthly stipends (depending on availability) and funds for relocation and emergency situations (such as medical needs). People's Goal struggles to secure sustainable, long-term funding; its reliance on small-scale donations and short-term (one or two month) project funding means that it is unable to provide the large-scale support to defectors that is achieved by groups such as People's Embrace or the NUG-MoD. The most effective work conducted by People's Goal is advocacy and outreach.

People's Goal have targeted both international and domestic audiences in their advocacy. For international advocacy, they have engaged foreign embassies, international organizations, the United Nations, justice mechanisms (such as the Independent Investigative Mechanism for Myanmar and Justice for Myanmar), and international media (by writing op-eds and engaging in interviews). For domestic advocacy, they target military families and relatives to spread defection campaign messaging. They identify three groups within the military: those who actively support the revolution; those who are loyal to the *sit tat* but

disagree with the coup; and those who are active coup supporters. People's Goal believes the first and second groups are best targeted to encourage shirking, disobedience, and eventual defection.

People's Goal is concerned that some soldiers, especially those loyal to the coup, will never be reached by their messaging; the *sit tat* considers Facebook as the “enemy's (social media) platform”, so some soldiers may not use it. On top of that, mobile data in Myanmar is becoming more expensive and access to information is being constrained by the SAC, which is increasingly restricting censorship circumvention technologies (such as virtual private networks). People's Goal works with EROs to broadcast shortwave messages to the frontline and to distribute pamphlets via drones in order to reach soldiers who do not access social media or use mobile data regularly.

People's Goal is an independent entity but still collaborates with other defection and CDM organizations. Some members of People's Goal are also members of the People's Embrace central committee, and they have issued joint statements with other defection groups. Despite this cooperation, People's Goal still struggles to triage which CDM soldiers and households they should support, as they cannot verify who is also being supported by other organizations, due to a lack of information and data being shared between them. While People's Goal admits that less people now join the CDM from the civilian public service than in the first year after the coup, there are still regular defections from the army and police: People's Goal claim there is at least one defection, and many desertions, every week.

Spouses of People's Soldiers

This group (*pyithu sitthar zaneemya*) was formed in September 2021 with only three original members, supported by an initial donation from Dr. Sasa and a few women's organizations. Today, their group has expanded to over 10 people and supports 50-70 families with monthly stipends and supplies. This group was formed under the premise that defections heavily depend on

support from soldiers' wives and families. A founder of the group, Su Thit, urged her own soldier husband to leave his unit after the coup, and they arrived to a safe zone in August 2021.

In addition to supporting CDM soldier families, the group urges the wives of currently enlisted soldiers to pressure their husbands to leave, targeting spouses through Facebook, discussion groups, and weekly public conversations with the NUG. As mostly military wives, many of the women members are able to directly reach wives of currently serving soldiers through personal networks and social media.

The group also provides livelihood skills training for soldier's wives and provides equipment for them to monetize these skills. Wives of soldiers are often homemakers or housewives who had lived with their husbands in military compounds, in essentially single-income households. They usually do not have any independent wealth or assets, leaving them dependent on the military for all their needs. The military for its part ensures that soldiers are dependent on the institution, as this is a significant barrier to defection.

Other Initiatives

In addition to these key organizations, there are a handful of smaller initiatives that also assist defections and support defectors. It is worth noting also that many non-governmental organizations (NGOs) and civil society organizations (CSOs) provide assistance and support to some defectors and others in the CDM. This includes basic living support, housing, rations, and small stipends. These groups do not support CDM soldiers exclusively, however, so are not listed in detail. Many are based on the Myanmar-Thailand border and are unable to support those inside the country, yet alone on the Myanmar-India border.⁴⁵ The rest of this section briefly outlines two of the smaller initiatives that do target defections and defectors.

⁴⁵ "Myanmar Refugees in India", 2022; "We are facing a crisis", 2022.

Blooming Padauk & Breaking Brainwashed

Blooming Padauk (*padauk phu*) is an initiative led by Su Thit (introduced above) and her husband Htet Myat, a military captain and member of People's Soldiers. This minor initiative provides support for around 20-30 people, around 300,000 Myanmar Kyat per person for subsistence. They have released an eBook entitled *Memories of 15 Years in the Military* and publish stories on the *Breaking Brainwashed* weblog, containing information on how the military indoctrinates its personnel, and a YouTube channel dedicated to combating *sit tat* propaganda. Three of our interviewees mentioned working with Breaking Brainwashed after their defection.

Unnamed Defection Support Group

This small underground organization works to promote defections through high-risk direct communications with enlisted soldiers. They also provide psychological counseling for soldiers that are defecting, before and after they have left. They are one of the main groups behind the Watermelon Campaign, which encouraged shirking and other forms of resistance. Because their main goal is to reach those inside the *sit tat* and not advocate to the general public, they maintain a very low profile and rarely answer any interviews.

Joining the *sit tat*

While there is a long history of forced recruitment and child soldiers in the *sit tat*, and some of our respondents were recruited under the age of 18, many stated fairly mundane reasons for joining the *sit tat* in their surveys. A desire to serve and seeking job and education opportunities were the main reasons.

I had no idea what to do when I passed matriculation in 2011 ... My friend in Tedim showed me an advertisement

*in the newspaper calling for applications for Computer Diploma Sergeant Clerks. I was very interested. I didn't have any particular ambition in my mind. I just wanted to work in a nice office wearing a nice uniform. I didn't know about the military or their bullying culture so I just enlisted.*⁴⁶

Poverty and problems in their personal lives also incentivized many young men to sign up for the military:

*My family forced me to join. They're in poverty. When my grandpa died and no one was around to take care of our future, they asked me to apply for the DSA. I refused (but later I was forced to join the military and ended up at the military computer and technological institute in Hopong anyway.*⁴⁷

Others explained it as a mistake from the very beginning:

*I quarreled with my parents before passing matriculation and I made the wrong choice. I enlisted, but not because I knew anything about the military, and I realized I made a mistake after signing up. I wasn't even 17 when I enlisted in the army. I tried to quit, using my age as an excuse, but failed.*⁴⁸

The military closed all of Myanmar's universities for two years after the 8888 Uprising and 1988 coup; student protests between 1996 and 1998 similarly led to university closures for another three years.⁴⁹ Many young men ended up enlisting in the military during that time. Three of our respondents, who were recruited

⁴⁶ Participant 22, survey/interview response.

⁴⁷ Participant 24, survey/interview response.

⁴⁸ Participant 23, survey/interview response.

⁴⁹ Skidmore & Wilson, 2008.

between 1997 and 2001, said they enlisted because at that time the only way to receive a university education was in the army.

Universities were closed most of the time and there weren't many job opportunities either ... The country's economy was not favorable to us so we had to struggle a lot if we decided to join other universities. These were the main factors (pushing me to enlist in 2001).⁵⁰

As the state of education declines across Myanmar due to the current military dictatorship and anti-coup resistance, many youths and students are in a similar situation, where they have few options for education and furthering their careers. However, the CDM has encouraged students, teachers, and civil servants in general to exercise non-compliance to any military-backed initiatives, making the current situation different and prospective students do not appear to be flocking to military education institutions.

In fact, it is evident that the *sit tat* has faced recruitment challenges since the 2021 coup. Senior officials were known to receive bribes ranging from US \$1,000 to \$2,500 for recruitment before the coup, as there was high demand for employment in the government. Today, the SAC has had to reduce the standard for entry into the civil and armed forces. Researcher Lian Bawi Thang notes:

The acceptance rate of Myanmar's three military schools—the DSA, the Defense Services Technological Academy, and the Defense Service Medical Academy—was around 10 percent (prior to the coup). These schools also received a high volume of applications—approximately 12,000 annually. After the coup, they received around 100 applications in 2021, primarily from military families. As a result, the schools extended the deadline hoping to

⁵⁰ Participant 8, survey/interview response.

receive more applications. The entry requirements were also relaxed in an attempt to rebuild the medical community. On 9 June 2022 the regime's Ministry of Health issued a statement encouraging students who passed the matriculation exam but did not meet the criteria for admission to medical universities to apply anyway.⁵¹

Despite the poor economic situation in Myanmar, and the decline in education opportunities, youths are still choosing alternatives to joining any military institution. Youths who do not have the opportunity to continue their education are today more likely to join PDFs and EROs across the country to fight the military.

When we asked our respondents if they received any military training from foreign instructors, 10 out of 47 (21.3 percent) affirmed. Most instructors were from China and Russia (five each) and from India (four).⁵² Some analysts have questioned if Russia's 2022 invasion of Ukraine led to a decrease in military support provided to Myanmar. This may seem plausible, but Justice for Myanmar argues that "the pace of Russia's involvement in Myanmar has increased ... while proposing Myanmar as a market that Russia can potentially use to circumvent economic sanctions".⁵³ It is not yet entirely clear if Russia's commitment to supporting the SAC involves continuing military training, but it deserves close monitoring.

Motivations to Leave

To get a sense of what pushes personnel to defect, we asked defectors a series of questions to understand why they left, what

⁵¹ Lian Bawi Thang, 2023.

⁵² This corroborates with Justice for Myanmar's findings: while it is common knowledge that China and Russia are two of the main suppliers of weapons to the junta, Justice for Myanmar highlights China and Russia's increasing involvement in training Myanmar security personnel (2023, p. 53).

⁵³ Justice for Myanmar, 2023, pp. 48-49.

challenges they faced in the military, and how they managed to defect. The main motivations and enabling factors we identified were the CDM, a moral conscience and political stance, peer and family pressure and systematic injustice.

Civil Disobedience Movement

Nearly half of the respondents mentioned the CDM (21 out of 50) as a motivating factor for leaving. Awareness of CDM could be due to the initial defections by CDM soldiers Captain Nyi Thuta and Captain Lin Htet Aung, who went on to found People's Soldiers and People's Embrace respectively. The CDM began when healthcare workers from state-run hospitals instituted a labor strike on 3 February 2021, two days after the coup. This led to a cascade effect, where hundreds of thousands of civil servants from government sectors resigned in opposition to the coup. CDM soldiers and police were initially faced with scrutiny and mistrust by the other strikers, but the NUG and strike leaders welcomed defecting soldiers as legitimate members of the resistance against the coup.

(I left) to join the CDM. I had the idea to leave a while ago but didn't dare tell anyone as the situation was not favorable. I didn't like what they were doing and secretly planned to leave all by myself.⁵⁴

Surprisingly, a few soldiers mentioned that they themselves took part in pro-democracy demonstrations after the coup.

When the coup occurred, I was still outside (the barracks) so I joined the demonstrations for three days. My parents always told me not to lose track of reality ... After the coup, the battalion commander didn't let us go outside

⁵⁴ Participant 3, survey/interview response.

(the army compound) ... I went back and waited for a chance to flee to the liberated areas.⁵⁵

News of the CDM, a nationwide movement that swept every corner of the country, managed to reach many soldiers. They mentioned access to outside information as a reason for their defection.

I snuck out to use the phone and check what was happening on the internet during a military operation in Lashio. I saw it all. I contacted my uncles, verified what's going on outside. When I was sure of what was happening I felt enraged. That's why I left.⁵⁶

It appears that access to independent information and close contact with civilians is a major factor in soldiers' decision-making. Throughout our interviews, 14 soldiers mentioned access to outside information as a factor influencing defection, highlighting the importance of different ways of communicating with and reaching currently enlisted soldiers.

Moral Conscience & Political Stance

Twenty respondents referred to their moral conscience as a motivating factor for leaving. Two of the interviewed soldiers said the killing of people of their own ethnic group was a motivating factor. Many cited the killing and torture of protesters after the coup as affecting their conscience.

(I left) because the crackdowns on the strikes were getting more and more violent. They killed people and justified what they were doing in a press conference. I hated it so much.⁵⁷

⁵⁵ Participant 23, survey/interview response.

⁵⁶ Participant 33, survey/interview response.

⁵⁷ Participant 10, survey/interview response.

Many soldiers bore direct witness to atrocities committed by the military in their attacks on protesters. Others learned from the media or through other forms of investigation.

I heard news that the military burned over 30 people alive. I investigated and went out to scout. I asked the (affected) people and IDPs and found out these people thought that we soldiers were just murderers.⁵⁸

Some had a personal political stance that went against the *sit tat* and many were anti-coup and anti-dictatorship. Seventeen respondents stated their political stance as a motivation for leaving: eight mentioned anti-coup beliefs, five mentioned anti-dictatorship beliefs, and four mentioned pro-democracy beliefs. Some mentioned the military's fraudulent overturning of the election as a significant factor.

When the National League for Democracy had power from 2016-2021, there were some changes in the military. It was not completely transformed but there were slight changes. You could talk back when you thought you were right. After the coup, they just shoot and kill innocent people, raid homes and arrest people at night, and bust the windows of cars parked on the street. I didn't have the stomach for this injustice. It didn't feel right to stay so I left.⁵⁹

Many of the defectors reported illegal or wrong actions by the military during their service. A total of 57 percent of respondents mentioned being ordered to perform work that they considered illegal or wrong and 71 percent said they witnessed their colleagues performing actions that were illegal or wrong. Then, 70 percent mentioned illegal actions performed by their

⁵⁸ Participant 44, survey/interview response.

⁵⁹ Participant 24, survey/interview response.

superiors. Of those, many mentioned instances of impossible or unjust orders (16), unlawful detention or imprisonment (13), beatings and torture (six), and five mentioned unlawful killings. Of these instances, 72 percent of them were performed following orders given by superiors.

They burned houses at the front line. They shouldn't. It's not easy for a person to own a house. They'd be angry. The military just finds an easy target because they can't find the enemy. Soldiers burn houses just to get a clear shot (at a person). Sometimes when the enemy hid in a house and shot at them, the soldiers would burn the house. The rank-and-file soldiers would say that they were ordered to do so by officers. The officers in turn are commanded by their superiors.⁶⁰

Also, 80 percent of respondents reported illegal drug use in their battalion or company, and 98 percent reported heavy drinking in their battalion or company. Many respondents reported shirking orders before they defected. It is not clear whether the shirking was tied to a moral objection or reluctance from laziness or other reasons, but nonetheless, reports of shirking, partial obedience, and lying were common across the interviews.

Peer and Family Pressure

Peer and family influence play a significant role in soldiers' decision to defect. When asked, 70 percent of respondents reported that they did not make the decision to leave by themselves and 42 percent said they were encouraged to leave by their friends or family.

My girlfriend often sent me video clips of the military killing people in demonstrations ... When the revolution

⁶⁰ Participant 45, survey/interview response.

*occurred, she said she'd only keep dating me if I joined the CDM.*⁶¹

Many stated they consulted colleagues or superior officers when deciding to leave. Some soldiers without support from peers or family said they hesitated to defect before there were support groups available. The presence of groups like People's Goal and People's Embrace helped soldiers gain the courage to leave: "I had wanted to join the CDM from April 2021, but back then there was no organization like People's Soldiers, so I didn't know where to go."⁶²

Injustice in the Military System

When asked about the challenges of serving in the military, an overwhelming majority of respondents (72 percent) mentioned systematic injustice: corruption, discrimination, organizational dysfunctionality, food insecurity, forced labor, poor living conditions, personal mistreatment, mobility restrictions, lack of support, rights violations, being forced to obey unjust orders, and many other forms of oppression.

*We're supposed to have two annual leave breaks per year on paper. That's not the case in reality. The salary is low. We don't have enough food to eat. Living conditions are quite depressing too. Battalion commanders make demands every day and it's really frustrating. Officers take advantage of the labor of low-ranking soldiers without paying. We have to do household chores at the battalion commander's house and work at the chicken farm. Soldiers at the frontline are supposed to rotate every six months but they don't do that either.*⁶³

⁶¹ Participant 4, survey/interview response.

⁶² Participant 44, survey/interview response.

⁶³ Participant 6, survey/interview response.

While there are some comforts associated with the free education, healthcare, and other services available in the military, those who grew up in the system see the injustice faced by their own family members: 81 percent of respondents claimed that women and children are treated badly in the military. Wives of soldiers, especially lower-ranking ones, are often subjected to forced labor serving in the homes of higher-ranking officers. Sai Latt put it this way: “senior officers physically abuse and financially exploit their subordinates for personal wealth”.⁶⁴ These problems have been endemic in the military system likely since its formation, yet the institution has persisted until this day.

Since I grew up in the military, I saw my mom having to wash the clothes of officers’ wives. I didn’t want to say it to my mom, but she was like their housemaid. Children were also subject to discrimination in terms of parents’ positions. They raised children to become just like them. My mom worked for them like a slave. That’s the reason I didn’t bring my own wife to the base (when I got married).⁶⁵

Even though participants recounted long-term institutionalized injustice as a motivating factor for their defection, many of them remained in the system for years, suffering these various abuses. The punishments and barriers to defection are high. It took the 2021 coup and subsequent atrocities to push many soldiers to make the move.

There’s always been reasons for me to leave. I long knew that the institution was wrong. I’ve carried out unjust orders and been subject to them. Though I wanted to leave, I never had a chance. For people like me who had no backup, it’s impossible to find a route to escape. My main

⁶⁴ Sai Latt, 2016, p. 129.

⁶⁵ Participant 21, survey/interview response.

*opportunity was the coup itself. My decision to leave was confirmed.*⁶⁶

Some respondents pointed out the contrasting treatment they received at the hands of the EROs after defecting (often the same EROs these soldiers had spent years fighting while in the *sit tat*). Juxtaposing the poor treatment one receives in the *sit tat* with the kind treatment one receives at the hands of the resistance is a tactic now used to entice defections.

*I was oppressed in the military. Food was pretty bad. Ever since I arrived at this ERO, I can take a shower every day and eat three meals a day. I can drink water as much as I want. As long as I'm on good behavior and honest with them, they provide me security.*⁶⁷

Barriers to Defection

Our respondents highlighted four main barriers to defection: communications and surveillance, finances, safety concerns, and fear of punishment. They also mentioned other implications of leaving. The *sit tat* maintains control over soldiers through a combination of ideological propaganda, isolation of external information, framing those who resist the dictatorship as perpetual enemies, provision of security, a hierarchical system of rewards, promotions and punishments, and threats and intimidation aimed at keeping soldiers within the military.

⁶⁶ Participant 43, survey/interview response.

⁶⁷ Participant 31, survey/interview response.

Figure 4

Chart of respondents’ answers to the question: Do you know of other soldiers wishing to defect?

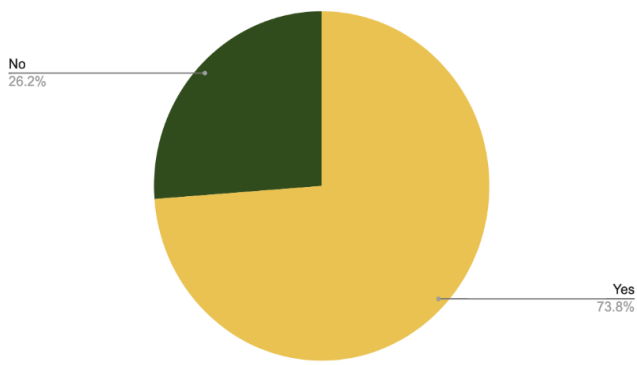

Figure 5

Chart of responses to the question: Why do you think your colleagues still remain in the military?

Communications & Surveillance

When asked about the communication channels they used to speak with their fellow *sit tat* soldiers, respondents said they communicated by phone (30) and the Viber application (19). Others mentioned in order of frequency: SMS, Telegram, email, Facebook Messenger, radio, an application called Icon, and fax. When asked about the communication channels used in daily life, phone calls and Facebook Messenger were mentioned most (both with 35).

Figure 6

Chart of responses citing communications channels used by respondents to communicate with other soldiers.

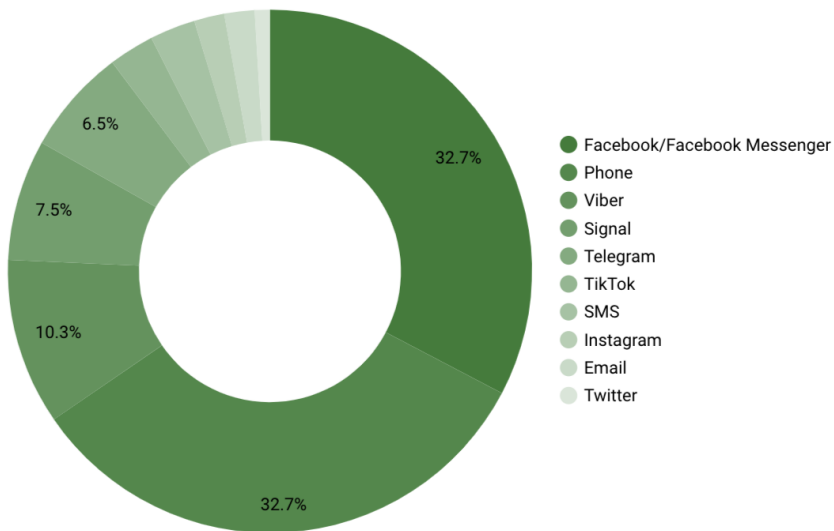
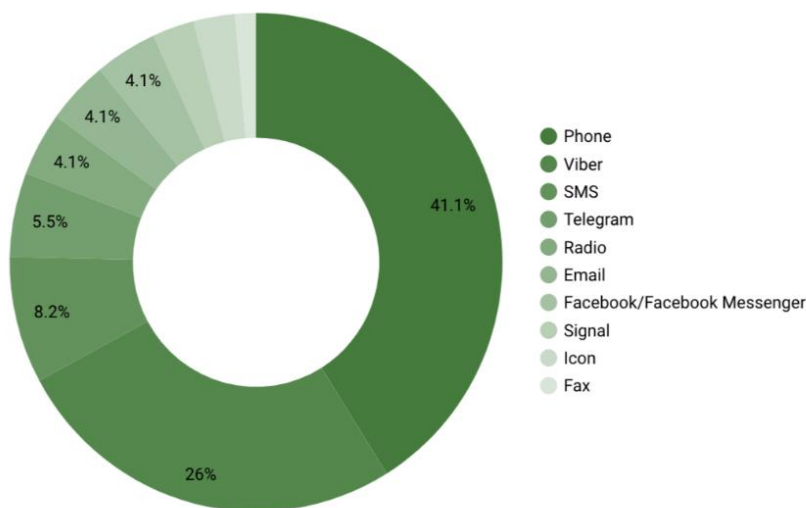

Figure 7

Chart of responses citing which communication channels respondents said their fellow soldiers were using when in the military.

The military closely monitors these communication channels not only when used by soldiers for work purposes, but also apparently when soldiers (and their families) are off-duty. A total of 31 respondents (62 percent) stated their personal communications were monitored on a daily basis. There were 20 mentions of the military collecting social media and email accounts (including names and passwords), 16 mentions of digital surveillance (with seven specifically mentioning military surveillance teams dedicated to monitoring soldiers' online activity), 10 mentions of not being permitted to use phones or social media at all, and nine mentions of soldiers physically searching others' devices. Some also mentioned being instructed to listen in on their peers' calls, monitor them, and some had their devices confiscated or were questioned about their online activity.

Soldiers' phone numbers, Facebook and Gmail accounts, and those of their wives and children, had to be listed ...

*Family members are monitored on social media as much as the soldiers. They formed and operated online surveillance teams.*⁶⁸

Therefore, it is understandable why some military personnel thinking about defecting are hesitant to use digital communication channels to seek assistance from support groups or former colleagues/friends who have already defected.

*According to Code 38, if you leave your military outpost for more than 21 days, you will have to serve 5-7 years in prison. Now they are afraid of watermelons ... Therefore, the adjutants sometimes do surprise checks on your social media accounts. If your family members live in the base compound, their accounts are also checked.*⁶⁹

The Israeli investigative analytics firm Cognyte, formerly known as Verint Systems, “won a tender to provide monitoring services for Myanmar’s state telecommunications agency, just before the 2021 military coup ... (allowing) the Myanmar military to tap calls in real time, aiding and abetting its atrocity crimes” and this digital authoritarianism is only expected to get worse in light of the later deal between the *sit tat* and NSO Group Technologies, the creator of the Pegasus spyware system.⁷⁰ Correspondingly, several responses mentioned a lack of information and misinformation as an obstacle both for themselves and for those still serving in the military: “Those fighting on the front line with a poor internet connection didn’t know about the coup at all. They (still) have no idea what’s going on”.⁷¹ But even for some of those stuck at base:

⁶⁸ Participant 48, survey/interview response.

⁶⁹ Participant 4, survey/interview response.

⁷⁰ Biddle, 2023.

⁷¹ Participant 2, survey/interview response.

*(The army) blocks access to news media and replaces it with preaching propaganda during assembly. Soldiers tend to believe it due to peer pressure, loyalty (to your own intake, own battalion/company), and an inability to differentiate right from wrong.*⁷²

The *kogyi-nyilay* culture instilled into the system is a strong source of dissatisfaction within the military, but this system also binds soldiers to their superior officers so firmly that it makes it even more difficult to break away from the SAC (both physically and mentally). This is heightened by the *sit tat*'s propagation of military nationalist, Buddhist ideology, both to soldiers and the Myanmar population more widely. Belief in this military propaganda constitutes yet another barrier to defection, one in which many soldiers who decide to stay in the military lack any moral concerns over the violence the military inflicts upon the public, especially when victims are conceived as existential threats to the nation and to Buddhism. But "for some, it's like the Burmese proverb: Even if you do not love him, hold your breath and kiss him."⁷³

Furthermore, the extreme isolationist policies that the *sit tat* has placed on serving members of the military constitute another set of barriers for soldiers to defect. This includes implementing structural obstacles such as checkpoints, guards at the front of housing, curfews, prohibitions against leaving the compound, and placing families into military compounds, which makes it harder for soldiers to defect, let alone leave the military base unattended.

*Married soldiers have to think about their wives and families. The light infantry soldiers are threatened that if they join the CDM, their wives and children will be sent to jail or murdered.*⁷⁴

⁷² Participant 4, survey/interview response.

⁷³ Participant 2, survey/interview response.

⁷⁴ Participant 30, survey/interview response.

When asked what kind of support would make defections easier, nine respondents mentioned facilitating travel from military outposts; the second most frequent answer after personal security (12). This was reinforced when we asked about obstacles for soldiers considering defecting. The most frequently mentioned obstacle by our respondents was military surveillance/tight security measures (14), including guards and checkpoints in front of the compounds, monitoring of communication channels like phone calls and social media, restrictions and bans from leaving the base. Secluding soldiers as a tactic for retaining them is not new,⁷⁵ but measures have been heightened since the 2021 coup. Notably, of the 14 respondents mentioning military surveillance/tight security measures as a key obstacle to defection, 12 lived inside a military base prior to their defecting.

*The military has its own plans for restricting defections: if they suspect an individual, they never leave them alone, and instead assign three to five other soldiers who strongly support the military to monitor them. In this situation, soldiers dare not talk about their defection plan with their colleagues. There is always a chance that they will get reported to their commander, so they don't dare hint at how sick they are of the military.*⁷⁶

One barrier to defection not mentioned by our respondents is the challenge of leaving the country via air travel. Under Myanmar law, all government employees are required to hand over their passports to their departments, and get permission to travel abroad.⁷⁷ The relevant ministry will look into their reasons for travel, and if this is deemed appropriate, they will be issued with their passport identifying them as a government

⁷⁵ Kyed & Ah Lynn, 2021.

⁷⁶ Participant 22, survey/interview response.

⁷⁷ "Striking civil servants", 2022.

representative.⁷⁸ This prevents members of the military with financial means (specifically the officer corps) from leaving Myanmar by plane.

Financial Considerations

Another barrier to defection interviewees repeatedly mentioned by our interviewees was the financial implications of leaving the military. Soldiers fear losing their primary source of income. Furthermore, when asked why they think their colleagues still remain in the military, eight mentioned financial security as important.

The official salary in the military is based on position. It is rare for low- to mid-ranking soldiers to achieve a comfortable salary. Unless their superiors permit them to steal from civilians during operations, only high-ranking officials are known to have a salary deemed comfortable. Among the defected soldiers interviewed for this research work, 36 out of 49 (73.5 percent) said that their salary was between 100,000-300,000 Myanmar Kyat, and 13 said it was between 300,000-500,000 kyat. When we cross-analyzed the defected soldiers' salaries with their ranks in the military, 28 out of 36 said that their salary was between 100,000-300,000 kyat and were in the three lowest ranks of the respondents.⁷⁹ Seven out of the 13 that reported a salary between 300,000-500,000 kyat were in the top-ranked tier of respondents (major, captain, lieutenant, and warrant officer II, in descending order).

⁷⁸ Civil servants are issued with special green passports that differ from the regular red passports issued to private citizens.

⁷⁹ The three lowest ranks in descending order among respondents were sergeant, lance corporal, and private. The rank of systems engineer is not included in this hierarchy as it is a separate position specifically for members of the engineering corps.

Figure 8

Chart of the reported ranks of respondents and the incidence of their salary grouping, shown in Myanmar Kyat.

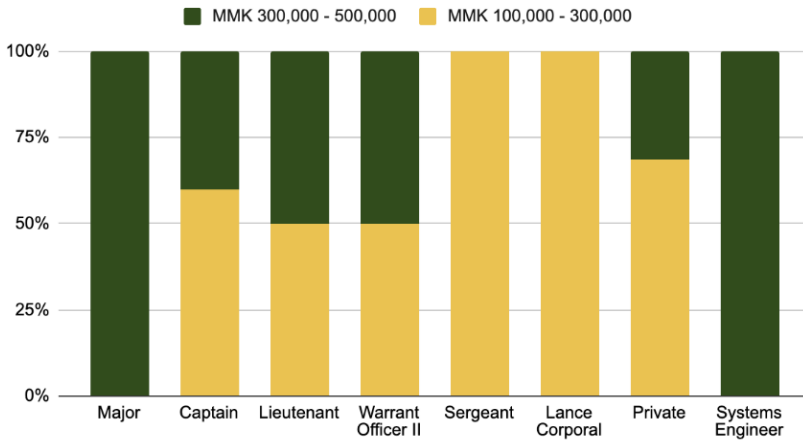
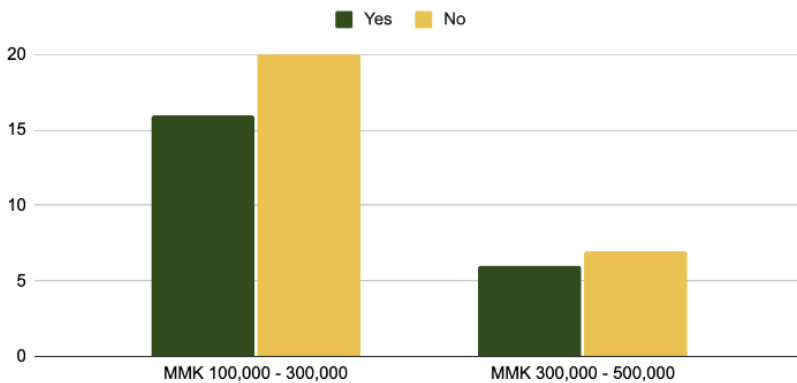

Figure 9

Chart of respondents' salary grouping, shown in Myanmar Kyat, and their answer to the question of whether they had any alternative means of income.

Further, 20 out of 36 respondents with salaries between 100,000–300,000 Myanmar Kyat were the sole breadwinner of their family. While higher ranking military personnel certainly stand to lose more in economic terms if they defect, the fact that many soldiers have no alternative means of generating income, let alone certainty of support from groups encouraging defections, also presents an obstacle to defection among lower ranks. With low salaries and no other means of income, they rely on the military to provide basic living support, including housing, education and food. Many of our research participants mentioned relying on the *sit tat* for subsistence, shelter, and other necessities.

Safety Concerns

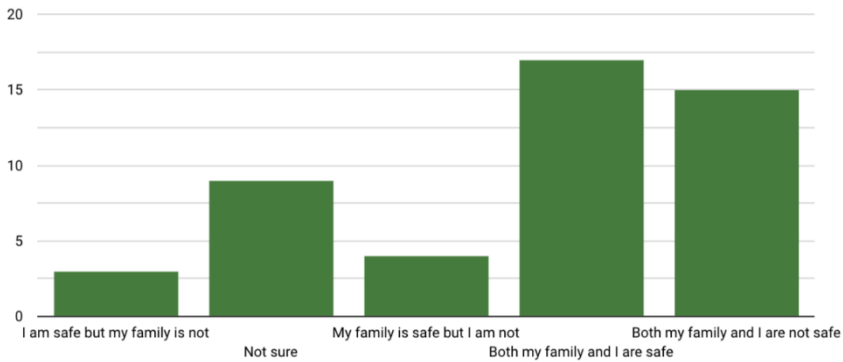
Those who have intergenerational or other close ties within the military face more challenges when they decide to leave. A total of 16 out of 50 (32 percent) of respondents had family members or relatives that served in the military. Of the five that grew up in military housing, all attended primary schools in the military compounds. For them, their main concerns were for the safety of their family who were still in the compounds. Even those without family in the compounds saw the threats their families could face should they be discovered as defectors.

Many respondents worry about their family being interrogated or otherwise harassed by the military should they be identified as defectors. Some mentioned this as a reason for why their defection took longer than expected. When asked what their concerns were when they defected, 29 mentioned family safety. Additionally, 15 mentioned that both themselves and their family are not safe in their current place, and three mentioned that they themselves are safe but their family are not. “As soon as I left, I became just a deserter to them ... The parents of people hunted by the soldiers are arrested when they can’t find them. I’m very worried that they will take my mother as a hostage.”⁸⁰

⁸⁰ Participant 24, survey/interview response.

Figure 10

Chart of responses to the question: Are you and your family safe in your current place?

Additionally, when we asked why they think their former colleagues still remain in the military, the most frequent response was “family considerations” (22). Within these responses, most mentioned the anticipated threats to their family’s safety if they were left behind in the military bases.

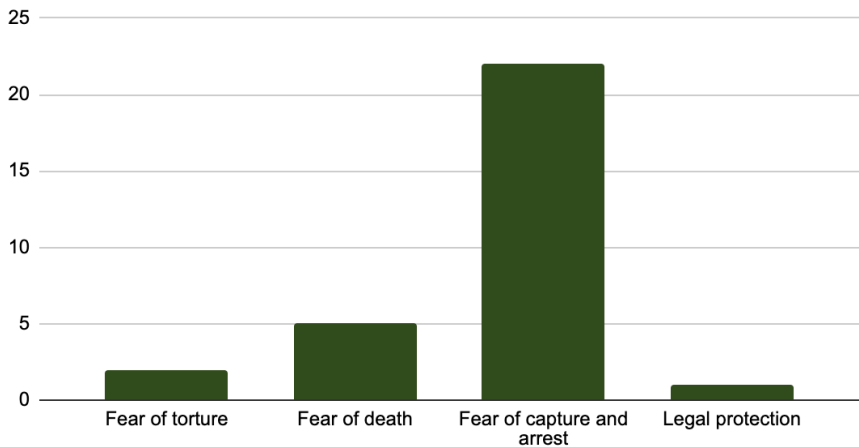
There are many things to consider before defection ... If we defect alone, we’re worried that (the sit tat) will capture our families. Staying in the military is a safe zone for us. We just need to work at the office, take the salary and live comfortably. In the end everybody thinks of themselves.⁸¹

Defectors are as concerned about their own personal security as that of their families. A total of 28 mentioned personal safety as of top concern once they defected, in order of frequency: fear of capture and arrest (22), fear of death (five), fear of torture (two), and the need for legal protection (one).

⁸¹ Participant 10, survey/interview response.

Figure 11

Respondents' concerns about kinds of personal safety.

Punishments for Defection

Despite being ethically and/or ideologically discontent with the violence inflicted by the *sit tat* against civilians, and keeping in mind the other previously outlined factors, safety concerns certainly serve as an obstacle to defection. The military's punishment for defection is ruthless and the *sit tat* is reputed for tracking down defectors and similarly punishing anyone with ties to them. The repercussions on defectors' families are serious and several former soldiers provided us with personal accounts of the *sit tat* attempting to track them down after leaving.⁸² When we asked what the punishments are for defection, the most frequent response was imprisonment (38), followed by the death sentence (19). A total of 16 responses also highlighted that punishments for defection depend on the situation/circumstance.

⁸² "They put a tracking device in my gun and I didn't notice it at first ... I (only) noticed a red light blinking when I put the gun on my waist ... I left the gun when troops were getting close to my position" (participant 45, survey/interview response).

Of these 16, eight mentioned that whether you defect with arms or not is the determining factor for one's punishment.

*Whether you desert from a base or from the frontline, it's a very minor case if you leave without a weapon ... You are put in prison for a short period and then sent back to the frontline. But since we (went on to) join the CDM, we can expect a prison sentence, at the least. The gravity of our case is less serious because we didn't defect with arms.*⁸³

While the punishments for defection are significantly higher for those who leave the military with arms, this is an affordable and preferable way for the armed resistance movement to acquire weapons (as previously mentioned). There are several reward schemes in place from defection support groups providing cash prizes to military personnel who defect with arms. The amounts actually awarded in practice are not clear (and some of the advertised rates, such as those by the NUG, are in the realm of fantasy) but some estimates have put the prizes at around US \$1,000,⁸⁴ which is around three times lower than the market rates for rifles.

Consequences of Defecting

When we asked respondents what they felt like they had lost from defecting, the most frequent response was “nothing” (18), with the second-most frequent being loss of monetary savings (11). We expected the most common responses to highlight the loss of safety and security, income, and savings in the military-run banks. But if we look more closely at the most common response of losing “nothing” we see a recurring theme of ethical and moral discontent with the way in which they and their colleagues treated Myanmar civilians since the coup.

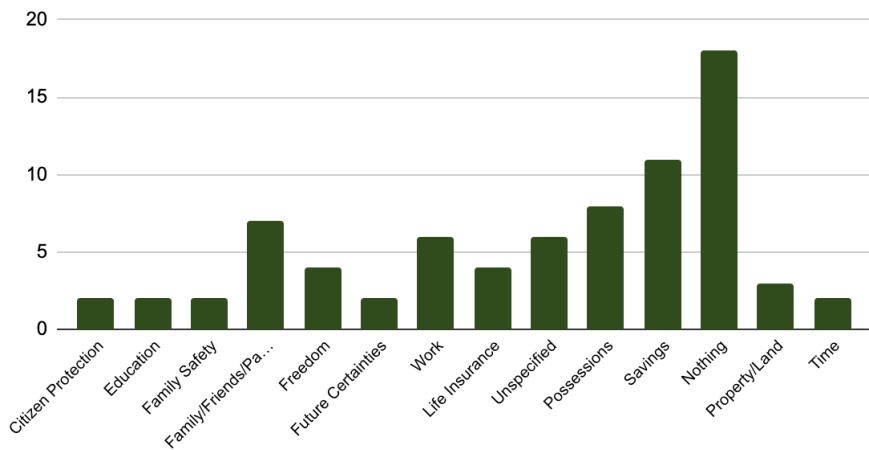
⁸³ Participant 37, survey/interview response.

⁸⁴ International Crisis Group, 2022, p. 6.

Dissatisfaction with the military system, its coup and treatment of the public in the past two years were direct reasons why many did not feel like they had lost anything by defecting (one assumes, they felt instead like they had gained something). One participant put it bluntly: “Leaving the military does not make me feel any sense of loss. I didn’t do the right thing when I was serving as a soldier”.⁸⁵ Another adopted a wider perspective: “Since the military is not doing its own job, our country has become the poorest in Southeast Asia. As a result, I don’t feel like I have lost anything by leaving the military”.⁸⁶

Figure 12

Chart of responses to the question, “What did you lose after defection?”

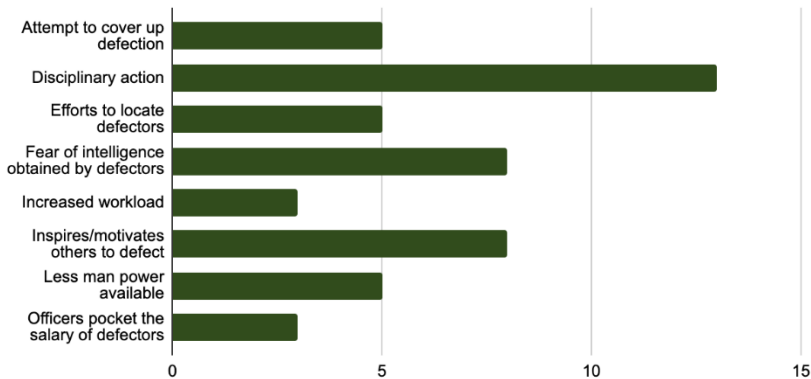
A total of 44 out of 48 relevant respondents (91.7 percent) said that their defection impacted soldiers in their past battalion/company.

⁸⁵ Participant 18, survey/interview response.

⁸⁶ Participant 22, survey/interview response.

Figure 13

What were the impacts of your defection on your previous battalion/company, if any?

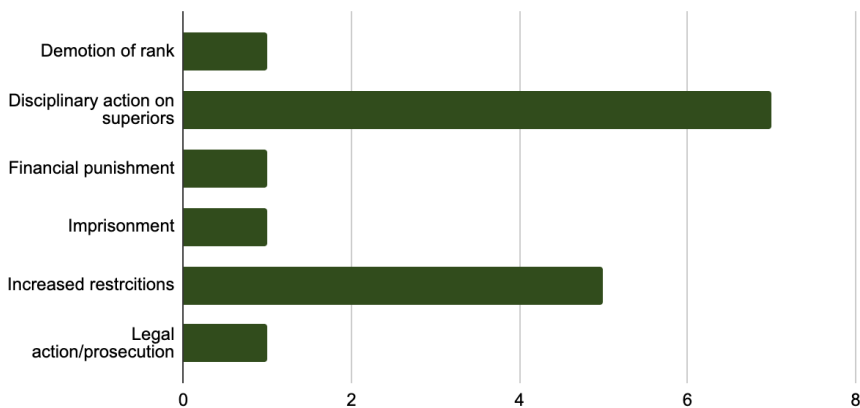
These impacts included disciplinary action (13), fear of intelligence being obtained by defectors, and providing inspiration for other soldiers to abandon their positions. By motivating others to defect, those who leave engage in an act of defiance which challenges the internal stability of the military system. Among the 13 respondents who mentioned disciplinary action taken against their colleagues, seven mentioned disciplinary action being taken against their superior officers.

*Every responsible party (including the battalion commander) has experienced legal repercussions from my defection. Battalion and company commanders underwent a trial. I feel both empathy and sympathy for them. I left the army because of the crooked leaders at the top and I want to extend my apologies to those who suffered for my defection.*⁸⁷

⁸⁷ Participant 33, survey/interview response.

Figure 14

The forms of reported disciplinary action taken out on respondents' colleagues after they defected.

Another interesting response provided by respondents on the implications for their former colleagues was underreporting of the defection (5). When soldiers abandon their positions, their officers may not report their absence due to fear of repercussions from their superiors. Additionally, unrecorded defections can serve the officers well, whereby they can collect the salaries of these deserters for themselves.

If someone deserts from the frontline, the officers are supposed to put them on the casualty list. But the commander would normally only put the name on the list after one or two years. Meanwhile, he would take the salary of these deserters. I had my share of this money during my service. My battalion commander gave it to me. When an audit was about to come, we rushed through and faked the data.⁸⁸

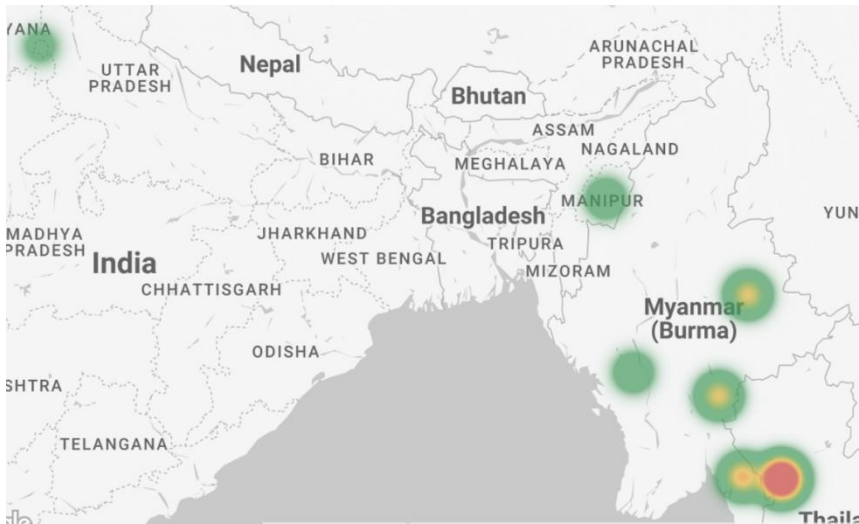
⁸⁸ Participant 45, survey/interview response.

A Lift Before the Leap

New people joining the CDM has slowed down considerably in 2023, but the military and police are still steadily defecting. The defectors we interviewed all undertook perilous journeys to attain freedom. While some braved the journey alone, many had outside support of some kind. While the high barriers to defection prevent many from leaving, our research finds that providing effective support from outside is vital for enabling defections. Of the 50 respondents, 16 are inside Myanmar, 24 are outside, 2 are somewhere along the Myanmar-Thailand border, and 8 did not specify their current location. Of the 24 respondents outside of Myanmar, most are in Mae Sot, Thailand.

Figure 15

Map of respondents' answers to the question: "Where are you now?"

How They Left

The mobility of defectors varied greatly depending on their rank, whether they were on a front line, or if they were on leave. A total of 48 percent of respondents left in the company of others, 15 people mentioned colleague(s) in some capacity, while 13 people mentioned family and/or friend(s). Two defectors mentioned they left with a superior officer, with one recounting: “A sergeant who patrolled with me half-jokingly said he wanted to desert ... Since he started talking about it, we fled together.”⁸⁹

Others mentioned that they received support from their seniors or other soldiers when they made the decision to defect. One soldier told how his superior officer deserted first, facilitating the further escape of four soldiers:

*Our squad was assigned ‘last duty’ because our captain had deserted. If he were still there, we wouldn’t have had the chance to leave ... We pretended we had to go and get rain shelters. Two pairs of us left twenty minutes apart.*⁹⁰

Many took the chance to escape while they had an excuse to be away from duty. Some never reported back after going on leave. Others fled from the frontline or surrendered themselves to EROs when nearby. Others simply walked or drove off from their base when an opportunity arose.

*I was an office staffer so no one really cared about me. I said I was going out for betel nut. As soon as I arrived at the betel shop I rented a sidecar motorcycle taxi and went to (another town). There were no checkpoints.*⁹¹

⁸⁹ Participant 45, survey/interview response.

⁹⁰ Participant 37, survey/interview response.

⁹¹ Participant 7, survey/interview response.

Support Received

Many soldiers received help to defect and assistance after defecting from outside sources; only seven did not. Seven mentioned family and friends helping them to leave. Seven mentioned People's Goal/Soldier's and six mentioned People's Embrace. Five mentioned that their seniors or other colleagues still in the military assisted them. Four contacted other soldiers that they knew had defected. Some people received multiple forms of support along the way:

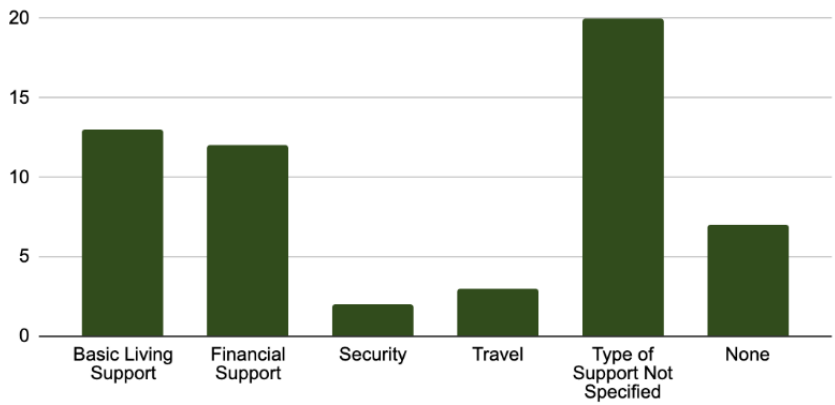
When I left the army compound, a colleague gave me his motorbike. I drove it to a spot where a car was waiting for me. Right after I left, my childhood friends supported me by providing me with living expenses. One of my friends even brought me with him to his house. Later I reached out to the People's Soldiers. In Mae Sot, I made contact with a lady (offering support) through a friend's connection.⁹²

When asked how they made contact to get support, 13 mentioned they received support by phone. Eight were in touch through personal networks or contacts, while seven mentioned reaching out through Telegram. Four reached out on Facebook and three on Signal. This shows that despite the communication restrictions imposed by the military to stem the tide of defections, soldiers are still able to reach out for support if they are careful.

⁹² Participant 24, survey/interview response.

Figure 16

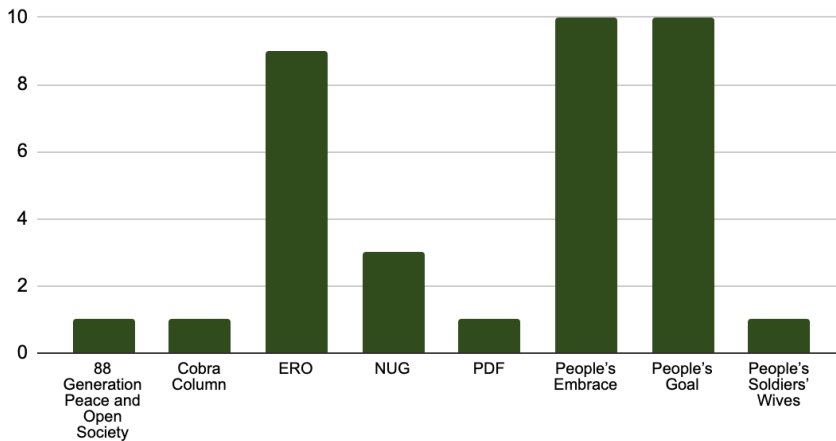
Responses to the question: “After you decided to defect, what kind of support did you receive from others?”

When asked what kind of support they received from other people after their defection, many mentioned basic living and financial support. A total of 26 respondents gave the name of organizations from which they received support: People’s Goal, People’s Embrace, the NUG, PDFs, the Spouses of People’s Soldiers, the KNU and the KNDF. There were also two mentions of the Restoration Council of Shan State and one mention of the Cobra Column, a PDF that works as a special operations unit of the KNLA, and there was one mention of a peacebuilding organization operating in Myanmar.

Figure 17

Chart with respondents' explicitly named sources of support.

The fact that seven defectors received no support from any organization could be because they did not manage to contact these organizations: some mentioned that they did not even know the existence of defection support groups. This may mean that more outreach is necessary to reach defectors that have already left but are not connected to the wider network of support.

I received no help from organizations. I had to rely on my parents for bus fares and accommodation fees. I didn't even know that this kind of organization existed. Three of us who left received no help from anyone but our parents.⁹³

Support Needed

When asked what kind of support would have helped them to defect earlier or more easily, respondents mentioned assurances of personal security (12) and help for travel from military outposts

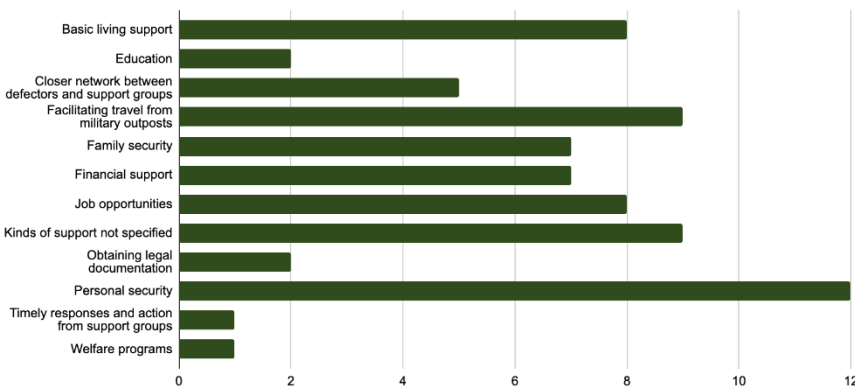
⁹³ Participant 33, survey/interview response.

(9) as the main things that would have aided them. Many of the respondents defected at great peril to their own personal safety.

*We brought guns and ammunition with us but the soldiers chased us and shot at us from the rear. I was wearing a vest with magazines and a bullet hit one. It didn't kill me but it knocked me out. The soldiers thought I was dead and stopped shooting. I woke up and just left my gun and ran away.*⁹⁴

Figure 18

Chart of responses to the question: “What kinds of support would have made it easier for you to defect?”

Many suggested basic living support, financial support, welfare programs or job opportunities as factors that would have aided their defections. Others mentioned ensuring the safety of their family, the need for a closer network between defectors and support groups, and one person mentioned the need for more systematic and timely responses and actions from support groups. While support groups are currently operating to support defections, their teams are small and their funding is limited. Few

⁹⁴ Participant 45, survey/interview response.

organizations have the resources or manpower to aid defectors in all the ways that they require.

Many defectors mentioned education (24) and job opportunities (16) as key support they would need to transition to civilian life. Most respondents (70 percent) were willing to attend useful training courses (i.e., vocational, computer, language training). Alongside reskilling and retraining for defectors to integrate better into civilian life, support for obtaining legal documentation is equally important. Many former soldiers have sought refuge in Thailand, but lack proper identification documents. Like many others who fled from Myanmar to Thailand, they experience difficulties in obtaining a work permit card (also known as a 'pink card'), which requires disclosing their personal information and professional background to Thailand authorities. If one were to do so, there is a risk that this information could be shared with the SAC back in Myanmar. Because defection carries significant punishments (as outlined previously), few risk disclosing their personal information to the authorities, preventing them from obtaining documents.

When asked, nearly 37 percent of soldiers said that they or their family members and friends may need psychological support to help them with their traumatizing experiences.

Many defectors reported active contact with serving soldiers who wanted to defect, saying they needed support such as: facilitating travel from military outposts (9), assurances of safety (6), basic living support (7), financial support (9), family support (8), and job opportunities, in order to assist them to defect. Some mentioned acquiring legal documentation (4) and resettlement to a third country after defecting (3) as factors.

Current Conditions

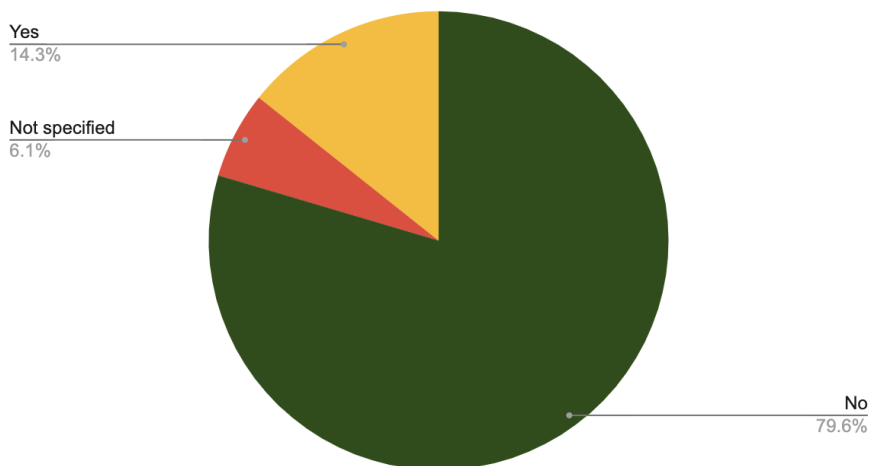
When asked about their future plans, most respondents said they wanted to continue working in the Spring Revolution in some capacity, with 10 specifically mentioning armed resistance against the military.

*The revolution must prevail. We can have a better life only if we succeed, so we're fighting hard for it. People need to keep financing the revolution. We need both fighters and financiers to win this war.*⁹⁵

Twenty-one respondents said they wanted a job or to start a business. However, many struggle to find gainful employment and some are stuck doing low-wage menial labor or service sector jobs. They struggle with mistrust in their new communities, with locals unwilling to give them work, especially those still inside Myanmar. A total of 80 percent of respondents had no job or income at the time of our interviews. Most also had very little savings, or none at all.

Figure 19

Responses to the question: “Do you currently have a job?”

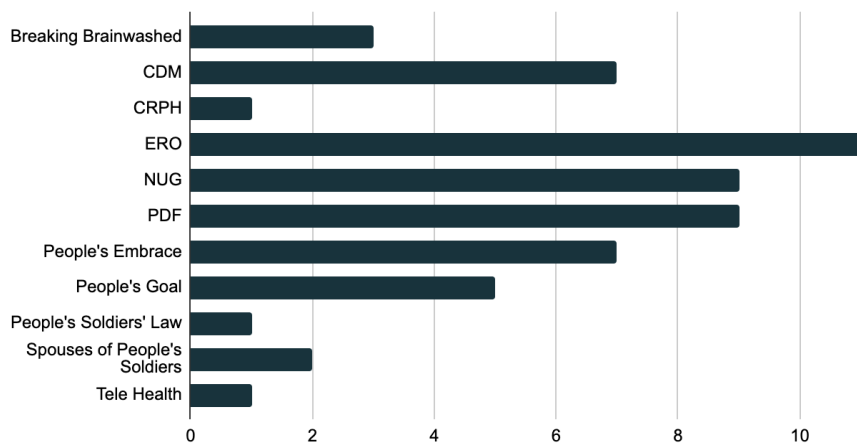
A sizable proportion of defectors mentioned resettlement to a third country (17), specifically Australia, as part of their future plans. In the early days of the coup, a handful of CDM soldiers

⁹⁵ Participant 31, survey/interview response.

and police were accepted for resettlement in third countries.⁹⁶ The Sydney Morning Herald published an article in March of 2022 which suggested the Australian government is issuing protection visas for defectors from Myanmar.⁹⁷ There have been few accounts of defectors being accepted since then, but the idea remains attractive to many soldiers.⁹⁸

Figure 20

Responses to the question: “What organizations are you helping now?”

As defectors adapt to life outside of the military, many respondents stated they were not only being helped by, but also helping and contributing to, organizations involved in the resistance. Many joined EROs (11) such as the KNDF and KNLA. Still others work with the NUG (nine) and with PDFs (eight). One who served in the medical corps said he volunteers for an online telehealth service.

⁹⁶ Independent Research Network, 2022, p. 2.

⁹⁷ Barrett, 2022.

⁹⁸ As mentioned previously however, if soldiers start to realize that the offer may not pan out, this is likely to deter future defections.

Conclusion

The servicemen and women who have sacrificed their security and careers as an act of defiance against the *sit tat* have taken significant risks in order to leave the institution. However, many are finding themselves in poverty and/or impossible situations where they are at risk of arrest or detention by the *sit tat* as well as by authorities in neighboring countries. This is concerning, as “nobody will take the path of losing their title, position, income, and respect if (becoming destitute) is the outcome.”⁹⁹

The key organizations interviewed for this paper have worked in various ways to promote defections since the 2021 coup, with varying degrees of cooperation between the different actors. The CDM Soldiers’ Registry, organized by the NUG and People’s Embrace, attempts to catalog all CDM soldiers in order to assess the volume of defectors and adequately deliver aid. While (by their estimates) nearly half of defected soldiers have joined the registry, many have not. Meanwhile, the KNU reports that there are a lot of soldiers who do not wish to be identified with the CDM for security reasons; for those soldiers, it is easier to desert, go missing in action, or presume to be killed. People’s Goal suggests there are far more soldiers defecting or deserting than are known about.

These key actors provide a variety of support for defections, including: creating communication products and content to encourage defections across online and traditional media channels; providing cash incentives and rewards for soldiers that defect with their arms; guiding and assisting defectors’ journeys to safe places; providing material support such as basic living and monthly stipends; providing psychological counseling to soldiers and their family members; and retraining defectors to prepare them for civilian life. They mention that they lack human and financial resources to address the current needs of defectors, suggesting that they are only able to cover a small portion of the total number. They also lack the resources to continue

⁹⁹ Thuzar from Spouses of People’s Soldiers, personal communication, 2022.

these activities at scale, and should there be a large-scale or cascade of defections as hoped for by the revolutionary forces, there would be no institution or mechanism in place to absorb these numbers. This could lead to unrest and instability.

From our interviews with defectors, a gap in the assistance offered is evident, whereby some can utilize many of the resources while others none at all. We identified gaps in the support being provided with regards to the facilitation of secure escape routes, basic living support, mental health, job opportunities, reskilling and training,¹⁰⁰ and relocation to a third country. Few skilled jobs are available to defectors, and while manual labor work is acceptable for many rank and file soldiers who are familiar with hard labor, educated officer classes often report feeling underutilized. On the other hand, many soldiers have been in the military since their teens and often lack the skills to work or live outside of the institution of the military. Defected soldiers constantly highlight their aspiration to seek asylum in a third country; specifically Australia. However, to date, only a small handful of soldiers have made the journey there.

Defections are still a viable and active part of the CDM and resistance against the *sit tat*, but if not managed well, there could be poor outcomes in the regions where defectors are based. Absorbing defections poses challenges for EROs, the NUG, and civilians. Soldiers are likely to have a history of violence, drug and alcohol abuse, and there are valid concerns about integrating them into communities, and how such programs will be perceived by civilians who suffer daily at the hands of the *sit tat*. Established methods for managing and rehabilitating violent extremists exist in various parts of the world, and some of these methods could be used to deradicalize defectors and reintegrate them as functioning, safe members of society.

Our findings show that the overall defection efforts, while having strength and structure since the start of the coup, are still

¹⁰⁰ Many CSOs provide such reskilling and retraining initiatives along the Myanmar-Thailand border, but their efforts are constrained by limited resources.

in their infancy, with much room for growth. Yet there is a potential for defections to be highly influential and they could be a deciding factor in the revolution with adequate technical and material support from regional and international actors.

Another factor is defections from the officer corps. By mid-October 2021, “there had only been one example of a top-level officer – a regional commander – who attempted to defect but without success”.¹⁰¹ Many defectors’ former colleagues remain in high-ranking positions within the military regime. If there is an increase in defections from the *sit tat* officer corps, it could provide the encouragement needed for large-scale defections to take place.

Recommendations

In this section we provide concrete steps that will assist the defection strategy achieve its goals.

1. Channel Support to Groups and Communities Currently Encouraging and Assisting Defections

The NUG and People’s Embrace have the largest reach to current defectors and must be supported to provide more aid to defectors. They are the most likely to develop a comprehensive plan for deradicalization and reintegration of defectors into civilian life. EROs deal with the physical and material burden of defectors living on their territories and in their villages; they face the danger of defectors forming militias in their controlled territories, which leads to increased instability for their own people. Therefore, EROs have a pressing strategic need to deal with the “what-ifs” of large-scale defections.¹⁰² Local communities in

¹⁰¹ Kyed & Ah Lynn, 2021, p. 9.

¹⁰² The *sit tat* claims to have a fighting force of around 300,000 troops. Should even a tenth of these defect, it would create social and humanitarian crises in the regions they relocate to. The KNU has suggested the creation of border camps in neutral but protected territories to house defectors.

ethnic and ERO areas also deal with the social and material burdens of hosting defectors and those in the CDM, and humanitarian actors should ease their burden by providing more support. Independent groups encouraging defections, especially those started by former soldiers and those that are regionally based, are often close to soldiers remaining in the *sit tat*. Supporting these entities will help reach soldiers distrustful of the NUG or EROs but still interested in defecting.

2. Facilitate Cooperation Between Groups Encouraging and Assisting Defections

Networking opportunities should be provided for smaller bands of defectors or minor and regional defection efforts to contact larger groups such as People's Goal, the NUG, and EROs. There should also be efforts to encourage cooperation between the independent groups and the NUG/EROs; independent groups have many members distrustful of the NUG/EROs. This should be remedied quickly in order to increase the chances of soldiers in different regions being able to access defection offers.

3. Increase Communication Efforts Aimed at non-CDM or Enlisted Personnel

Develop and communicate mechanisms for military personnel to understand the support available to them if they defect. This can be done through social and traditional media campaigns, leaflets and flyers, and infiltrating existing networks of soldiers to share information. Existing communication efforts should be supported and expert advice should be provided to improve these channels as many are run by teams with little to no media training. Opportunities should also be created for communicating to soldiers in the *sit tat* within independent and mainstream media. Soldiers on the frontline and across bases frequently listen to the radio and, despite restrictions, use social media. Access to information acts as a significant factor in their defections. Incentives

can be provided to independent media to report on and keep sharing information about defections and the military's actions. The international community should support and fund satellite internet for communities across the country in order to increase information flow.

4. Train Groups on Rehabilitation and Integration

Many of the groups encouraging/assisting defection formed as ad-hoc affiliations with little to no formal experience in social work, humanitarian assistance, or mental health support. These groups frequently consist of volunteers and former soldiers who wish to support defections for ideological reasons. Groups supporting defections can learn from historically successful international efforts working on deradicalization and defections in other areas in order to develop comparative data on how other regions are resolving the situation of defectors.¹⁰³

5. Provide Specific Training Opportunities for Soldiers to Better Integrate into Civilian Life

The *sit tat* is an institution which exerts cult-like and near-total control over its members and their families. Those who join quickly find themselves in a jarring system that is traumatic to escape from. It is common for those with prestige and rank to stay in the military for a lifetime, and their children often join it also. Due to the military's strict isolationist policies, these soldiers lack the skills to survive in civilian life. While there are some groups retraining CDM participants for a new life as a migrant outside Myanmar, soldiers require unique reskilling and retraining. Support should also be provided to spouses and

¹⁰³ One example is the 2002 Yemeni model of the Committee for Dialogue; a pioneer program in deradicalization. Another is the relatively successful defection and reintegration programs in Colombia, which targeted members of the *Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia* and *Autodefensas Unidas de Colombia*.

children of soldiers in order to increase the pull of defection offers. Many soldiers join the military for access to jobs, education opportunities, and financial stability, and seeing better opportunities available elsewhere may be attractive to them and lead to defection.

6. Develop Clear Roles for Defectors

Based on our findings, it is clear that many defectors feel useless and lost without work and income. While many would benefit from any kind of employment, it would also be useful to develop new initiatives and projects for defectors to participate in. Defectors are sometimes involved in training PDF forces, but this is not at a large enough scale. While many EROs and PDFs are hesitant to trust and involve defectors in operations against the *sit tat*, defectors often have skills that others in the resistance do not have. It is important that these skills are utilized. One way could be a skill swap or share program, where defectors can participate in a volunteer program that helps them establish meaningful contact with civilians and integrate them into society.

7. Provide Humanitarian Support for Migrants

EROs and border areas need support to absorb defectors. They need to be housed away from strategically significant areas, and mechanisms must exist to move them onwards. The UN Refugee Agency should provide defectors with Person of Concern status to offer them a layer of protection. Many defectors are on either side of the Myanmar-Thailand border and advocacy should be aimed at the Thailand government to improve the situation for refugees from Myanmar (including defectors).

8. Offer Resettlement Programs in Third Countries to Defectors

Sympathetic countries have the opportunity to play a vital role in facilitating high-ranking defections by offering them asylum. The biggest barrier to defections is the lack of a clear pathway out. Many defectors mention the supposed Australian offer for resettlement as a strong incentive for leaving the military. When there is a clear path before them, many more soldiers will be willing to leave the institution.

9. Support the Development of Transitional Justice Mechanisms for Conflict in Myanmar

Soldiers are likely to have either witnessed or committed acts of unjust violence and torture against civilians or enemy combatants. Mechanisms should be implemented to document and respond to such accounts. There should also be mechanisms in place for the safe surrender of *sit tat* soldiers who wish to defect, such as use of amnesties, the fair treatment of prisoners of war, a clear prohibition of extrajudicial killings, and guarantees for surrender.

10. Support Further Research on Defections

Any communications efforts that target defectors need to be backed by evidence of efficacy. More research should be conducted to collect baseline data and analytics on existing communications aimed at defections. Desk research should be conducted on defection strategies across the world and communicated, in Burmese, to existing defection efforts so that they can test different strategies for the local context.

References

- Abuza, Z. (2023, June 6). Dwindling junta defections pose challenge for Myanmar opposition. *Radio Free Asia*. <https://www.rfa.org/english/commentaries/myanmar-junta-defections-06062023144826.html>
- Arakan Army. (2020, August 7). *P O W* [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=2adMKhUcDN0>
- Assistance Association for Political Prisoners. (2023, January 27). *Daily Briefing in Relation to the Military Coup*. <https://aappb.org/?p=24038>
- Attwood, C., Ko Ko Aung, & Henschke, R. (2022, July 22). ‘I can’t forget her’ - Myanmar’s Soldiers Admit Atrocities. *BBC News*. <https://www.bbc.com/news/world-asia-62208882>
- Barrett, C. (2022, March 18). Australia issues protection visas to Myanmar military defectors. *The Sydney Morning Herald*. <https://www.smh.com.au/world/asia/australia-issues-protection-visas-to-myanmar-military-defectors-20220316-p5a53v.html>
- Biddle, E. R. (2023, January 19). Newsletter: AI advances shock and awe regulators, Saudi Arabia jails Wikipedia editors, Myanmar’s spyware deal. *Coda Authoritarian Tech*. <https://www.codastory.com/newsletters/myanmar-mobile-data-spyware/>
- Degaut, M. (2019). Out of the Barracks: The Role of the Military in Democratic Revolutions. *Armed Forces & Society*, 45(1), 78–100.
- Esther J. (July 3, 2023). Karenni ceasefire group announces defection to anti-junta resistance. *Myanmar Now*. <https://myanmar-now.org/en/news/karenni-ceasefire-group-announces-defection-to-anti-junta-resistance/>
- Human Rights Watch. (2021, July 31). *Myanmar: Coup Leads to Crimes Against Humanity*. <https://www.hrw.org/news/2021/07/31/myanmar-coup-leads-crimes-against-humanity>

- Human Rights Watch. (2002, October 16). *"My Gun Was As Tall As Me": Child Soldiers in Burma*. <http://hrw.org/reports/2002/burma/Burma0902.pdf>
- Human Rights Watch. (2007, October 31). *Sold to be Soldiers: The Recruitment and Use of Child Soldiers in Burma*. <https://www.hrw.org/sites/default/files/reports/burma1007webwcover.pdf>
- Independent Research Network. (2022, October). *Myanmar's Civil Disobedience Movement: An Analysis of the Present Situation and a Framework for Supporting Future Action*. <https://progressive-voicemyanmar.org/2022/10/17/myanmars-civil-disobedience-movement-an-analysis-of-the-present-situation-and-a-framework-for-supporting-future-action/>
- International Crisis Group. (2022, December 20). *Crowdfunding a War: The Money behind Myanmar's Resistance*. <https://www.crisisgroup.org/sites/default/files/2022-12/328-myanmars-resistance.pdf>
- Justice for Myanmar. (2023, January 25). *Developing a Dictatorship*. <https://www.justiceformyanmar.org/stories/developing-a-dictatorship>
- Kyed, H. M., & Ah Lynn. (2021). *Soldier Defections in Myanmar: Motivations and Obstacles Following the 2021 Military Coup* (Report 6). Danish Institute for International Studies.
- Kyed, H. M. (2022). Introduction to the Special Issue: Soldier Defections Since the 2021 Military Coup. *Independent Journal of Burmese Scholarship*, 1. https://ijbs.online/?page_id=3616
- Lian Bawi Thang. (2023, January 17). How has Myanmar's military stalled collapse from CDM-inflicted damage? *Tea Circle*. <https://teacircleoxford.com/politics/how-has-myanmars-military-stalled-collapse-from-cdm-inflicted-damages/>
- Loong, S. (2022, April 7). The Karen National Union in Post-Coup Myanmar. *Stimson*. <https://www.stimson.org/2022/the-karen-national-union-in-post-coup-myanmar/>
- Martin, M. (2022, June 21). Is Myanmar's Military on Its Last Legs? *Center for Strategic & International Studies*. <https://www.csis.org/analysis/myanmars-military-its-last-legs>

- Min Min. (2022, April 8). National Unity Government offers hefty cash rewards for theft or sabotage of military tanks, ships and aircraft. *Myanmar Now*. <https://myanmar-now.org/en/news/national-unity-government-offers-hefty-cash-rewards-for-theft-or-sabotage-of-military-tanks-ships-and-aircraft/>
- “Myanmar Refugees in India Lack Support: NGOs”. (2022, August 24). *The Irrawaddy*. <https://www.irrawaddy.com/news/burma/myanmar-refugees-in-india-lack-support-ngos.html>
- Myanmar’s Parallel Government Asks Foreign Governments to Accept Military Defectors. (2022, March 25). *The Irrawaddy*. <https://www.irrawaddy.com/news/burma/myanmars-parallel-government-asks-foreign-governments-to-accept-military-defectors.html>
- National Unity Government. (2023). *Defense Policy*. <https://mod.nugmyanmar.org/en/mod-defence-policy/>
- Nyan Corridor, & Kyed, H. M. (2021, April 28). *Police Under the Military Coup in Myanmar: Between Violence, Fear, and Desertion*. https://pure.diis.dk/ws/files/4303211/police_under_the_military_coup_myanmar_final_2.pdf
- Sai Latt. (2016). *Depoliticization, Securitization and Violent Accumulation in the Integration of the Greater Mekong Sub-region* [Unpublished doctoral dissertation]. Simon Fraser University.
- Selth, A. (2021). *Myanmar’s Military Mindset: An Exploratory Survey*. Griffith Asia Institute.
- Sherwell, P. (2021, February 7). Burmese protesters raise flowers and three fingers against the might of the military junta. *The Times*. <https://www.thetimes.co.uk/article/burmese-protesters-raise-flowers-and-three-fingers-against-might-of-the-military-junta-xmbmp0dkd>
- Skidmore, M., & Wilson, T. (Eds.). (2008). *Dictatorship, Disorder and Decline in Myanmar*. ANU Electronic Press. <http://press.anu.edu.au?p=102401>
- South, A. (2018). ‘Hybrid Governance’ and the Politics of Legitimacy in the Myanmar Peace Process. *Journal of Contemporary Asia*, 48(1), 50-66.

- Stephan, M. J., & Chenoweth, E. (2008). Why Civil Resistance Works: The Strategic Logic of Nonviolent Conflict. *International Security*, 33(1), 7–44.
- Strangio, S. (2021, September 7). Myanmar Shadow Government Declares ‘National Uprising’ Against Military Rule. *The Diplomat*. <https://thediplomat.com/2021/09/myanmar-shadow-government-declares-national-uprising-against-military-rule/>
- Striking civil servants still face regime’s wrath, 18 months on. (2022, August 3). *Frontier Myanmar*. <https://www.frontiermyanmar.net/en/striking-civil-servants-still-face-regimes-wrath-18-months-on/>
- ‘We are facing a crisis’: New law puts Myanmar NGOs in ‘impossible’ position. (2022, December 14). *Frontier Myanmar*. <https://www.frontiermyanmar.net/en/we-are-facing-a-crisis-new-law-puts-myanmar-ngos-in-impossible-position/>
- Wai, Y., & Andersson, J. (2025). Leap into Freedom: Documenting the Disintegration of the sit tat through Defections. *Independent Journal of Burmese Scholarship*, 5. https://ijbs.online/?page_id=5136
- Zue Zue. (2019, October 1). Myanmar Ratifies UN Treaty Banning Use of Child Soldiers. *The Irrawaddy*. <https://www.irrawaddy.com/news/burma/myanmar-ratifies-un-treaty-banning-use-child-soldiers.html>

လွတ်လပ်မှုရောင်နီဦးဆီသို့ ဝင်လာခြင်း ဘက်ပြောင်းခိုလှုံမှုများကြောင့် ယိုင်နဲ့လာသည့် စစ်တပ်

ယူကာဝေ နှင့် ဂျိုးဆက်ဖ်အန်ဒါဆန်

အကျဉ်းချုပ်

ယခုအခါ မြန်မာစစ်တပ်အနေဖြင့် ရေချိန်မြင့်လာနေသော စစ်အုပ်ချုပ်မှုကို ဆန့်ကျင်သည့် တော်လှန်ပုန်ကန်မှုများကို တစ်ပြည်လုံးအတိုင်းအတာနှင့် ရင်ဆိုင်နေရသလို အခြားတစ်ဖက်တွင်လည်း မျှော်လင့်မထားသည့် အတိုင်း အတာပမာဏဖြင့် စစ်တပ်ဘက်မှ ဘက်ပြောင်းခိုလှုံမှုများသည် စစ်တပ်၏ လက်အောက်ငယ်သားစစ်သားများကို အတူတကွ စုစည်းထားနိုင်ရန် ရုန်းကန်နေရကြောင်း ညွှန်ပြနေပါသည်။ အနာဂတ်မြန်မာနိုင်ငံအတွက် ဤကဲ့သို့ ဘက်ပြောင်းခိုလှုံမှုများ၏ အရေးပါမှုကြောင့် စစ်သားများ စစ်တပ်ထဲမှ အဘယ်ကြောင့် ထွက်ခွာကြသည် သို့မဟုတ် အဘယ်ကြောင့် စစ်တပ်ထဲတွင် ဆက်၍နေနေကြသည်ကို ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ နားလည်သဘောပေါက်စေရန် စစ်တပ်ဘက်မှ ဘက်ပြောင်းခိုလှုံလာခဲ့သော စစ်သည် (၅၀) ဦးနှင့် အခြားသော နွေဦးတော်လှန်ရေးတွင် ပါဝင်ပတ်သက်နေသူများကို အင်တာဗျူးမေးခွန်းများ မေးမြန်းကာ စစ်တမ်းကောက်ယူခဲ့ပြီး ဤဆောင်းပါးတွင် အသုံးပြုထားပါသည်။ ဤအစီရင်ခံစာကို ၂၀၂၃ တွင် ရေးသားခဲ့ပြီး မတူညီသော သုတေသန နည်းလမ်းများကို ရောနှော၍ အသုံးပြုသည့် နည်းလမ်းဖြင့် ချဉ်းကပ်ဆောင်ရွက်ထားပါသည်။ စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်းများနှင့် အဓိကပါဝင်ပတ်သက်နေသူများကို တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်းများအပြင် ဆောင်းပါးရှင်များသည် ရှိနေပြီးသား စာပေအချက်အလက်များကိုလည်း ထည့်သွင်းထားပါသည်။ ဘက်ပြောင်းခိုလှုံလာသည့် စစ်သည်များကို ပေးအပ်ထားရှိသည့် ထောက်ပံ့ကူညီမှုများတွင် ကွာဟချက်များ ရှိနေသည်ဆိုသော အချက်ကိုလည်း တွေ့ရှိရသည်။ အချို့မှာ များစွာသော ထောက်ပံ့ကူညီမှုများကို ရရှိခံစားနေချိန်တွင် အချို့မှာ မည်သည့်

အထောက်အပံ့ကိုမျှ မရရှိကြပေ။ ၂၀၂၁ စစ်အာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်းက တည်းက ဤဘက်ပြောင်းခိုလှုံလာမှုသည် အားကောင်းလာနေပြီး ပိုမိုစနစ်ကျ လာနေသည်ကို တွေ့ရသော်လည်း အင်အားနည်းနေသေးပြီး ပိုမိုတိုးတက် ကောင်းမွန်လာနိုင်သည့် အလားအလာ အများအပြားရှိနေသေးကြောင်း ကျွန်ုပ် တို့၏ လေ့လာတွေ့ရှိမှုများမှ ပြသနေပါသည်။ စစ်တပ်မှ ကိုင်စွဲထားသော အာဏာကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ဘက်ပြောင်းခိုလှုံမှုများသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အနာဂတ်အပေါ်တွင် လွှမ်းမိုးမှုရှိမည့် အလားအလာရှိနေပြီး တော်လှန်ရေး ဘက်တော်သားများအနေဖြင့် ဘက်ပြောင်းခိုလှုံရေးဗျူဟာ ရှိထားရန် အရေး ကြီးသလို ထိုဗျူဟာကို လိုက်နာရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ဒေသတွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာ ပုဂ္ဂိုလ်အဖွဲ့အစည်းများထံမှ နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် ရုပ်ဝတ္ထု ပစ္စည်းပိုင်းဆိုင်ရာအထောက်အပံ့များ လုံလောက်စွာရရှိပါက ၎င်းဘက်ပြောင်း ခိုလှုံမှုသည် တော်လှန်ရေးအတွက် အဆုံးအဖြတ်ပေးနိုင်မည့် အချက်တစ်ချက် ဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။

နိဒါန်း

“ကိုယ့်လူအချင်းချင်း သတ်ဖို့ ငြင်းဆန်ခဲ့တဲ့ လူတစ်ယောက်”
ကိုတော့ ရာဇဝင်မှာ စာမတင်ထားခဲ့ရင်တောင် မှတ်မိနေဦးမှာ
အသေအချာပါပဲ။

- ချိတ်တူချိုလ်စကီ

မြန်မာစစ်တပ်မှ စစ်သားများ၏ ကနဦးဘက်ပြောင်းခိုလှုံမှုများသည် ရွေးကောက်ခံအစိုးရထံမှ အာဏာသိမ်းမှုပြုလုပ်ခဲ့သည့် ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၁) ရက်နေ့ပြီးနောက် ရက်ပိုင်းအကြာတွင် စတင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါ သည်။ ဆန္ဒပြသူများမှ လမ်းမများပေါ်ချီတက်ဆန္ဒပြရာတွင် “ပြည်သူ့ရဲ” ဟု ကြွေးကြော်ကာ ချီတက်ဆန္ဒပြခဲ့ကြပါသည်။ ရဲနှင့် စစ်သားများကို နိုင်ငံ တစ်ဝန်းရှိ လမ်းမကြီးများပေါ် နေရာအနှံ့ဖြန့်ကြက် ချထားချိန်တွင် ဆန္ဒပြ

ပြည်သူများသည် ၎င်းတို့အား ပန်းများပင် ပေးခဲ့ကြသေးသည်။¹ သို့ရာတွင် လည်း စစ်တပ်နှင့် ရဲများမှ ငြိမ်းချမ်းစွာ ဆန္ဒပြနေခဲ့ကြသည့် ပြည်သူများကို အကြမ်းဖက်တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြချိန်တွင်မူ ထိုမေတ္တာတရားသည် လျင်မြန်စွာ ပျောက်ကွယ်သွားခဲ့ပါသည်။

ပထမဦးဆုံးအတည်ပြုနိုင်ခဲ့သည့် ကျဆုံးခဲ့ရသူမှာ အသက် (၂၀) အရွယ်ရှိ မမြသွဲ့သွဲ့ခိုင်ဖြစ်ပြီး သူမသည် ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၉) ရက်နေ့တွင် မြို့တော်ဖြစ်သည့် နေပြည်တော်တွင် ဘတ်စ်ကားမှတ်တိုင်နောက်၌ အကာအကွယ်ယူ ပုန်းခိုနေစဉ် သူမဆောင်းထားသော ဆိုင်ကယ်ဦးထုပ်ကို ဖောက်ထွင်းကာ ခေါင်းကို ကျည်ထိမှန်၍ ကျဆုံးခဲ့ရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အာဏာသိမ်းမှုဖြစ်စဉ် စတင်ခဲ့သည့်နေ့မှစ၍ ၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ (၁၆) ရက်နေ့အထိ ကျဆုံးခဲ့ရသည့် ပြည်သူဦးရေမှာ အနည်းဆုံးခန့်မှန်းခြေ (၃၉၃၃) ဦး ဖြစ်ပါသည်။² ဒီမိုကရေစီရေးလှုပ်ရှားသည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး အဖွဲ့အစည်းများဆီသို့ လူပေါင်းသိန်းချီ ဝင်ရောက်ခဲ့ကြပြီး မြန်မာနိုင်ငံရှိ စစ်အုပ်ချုပ်ရေးကို တော်လှန်သည့် “နွေဦးတော်လှန်ရေး” ကို စတင်ခဲ့ကြပါသည်။ အဆိုပါ အရေအတွက်ပမာဏကို စစ်အာဏာသိမ်းပြီး ကတည်းက စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသည့် စစ်သည် (၃,၀၀၀) ဝန်းကျင်နှင့် ရဲဝန်ထမ်း (၉,၀၀၀) ဝန်းကျင်က ထပ်မံ အားဖြည့်ခဲ့ကြပါသည်။³

နွေဦးတော်လှန်ရေးအတွင်း စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုဆိုသည်မှာ စစ်တပ်ကို ဆန့်ကျင်ပြီး နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီ (နစက) ဟု ကနဦးသိထားခဲ့ကြသည့် အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စုကို လက်မခံကြောင်း ပြသသည့် သာမန် ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းများ၏ လှုပ်ရှားမှုကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။ နွေဦးတော်လှန်ရေးကာလအတွင်းရှိ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများကို နိုင်ငံရေးအရ တော်လှန်ဆန့်ကျင်မှု တစ်ရပ်အဖြစ် မှတ်ယူနိုင်ပါသည်။ ၎င်းကို စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာခဲ့သည့် စစ်သည်များစွာသည် အကြမ်းမဖက် အာဏာဖိဆန်ရေးလှုပ်ရှားမှု

¹ Sherwell, 2021.

² နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားများ ကူညီစောင့်ရှောက်ရေးအသင်း၊ ၂၀၂၃။

³ Abuza, 2023.

(စီဒီအမ်) တွင် အတိအလင်း ပါဝင်ခဲ့ကြသည်ဆိုသောအချက်၌ တွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။⁴

၎င်းကြောင့်ပင် စစ်သည်များနှင့် ရဲဝန်ထမ်းများကို စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာစေရန် လှုံ့ဆော်တိုက်တွန်းခြင်းကို ပံ့ပိုးမှုများသည်လည်း တော်လှန်ရေးလှုပ်ရှားမှုအတွင်းတွင် တိုးပွားလာနေပါသည်။ အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအစိုးရ (NUG) သည် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာမှုကို ၎င်းတို့၏ တိုက်ခိုက်ရေးနည်းဗျူဟာ တစ်ရပ်အဖြစ် ထည့်သွင်းခဲ့ပြီး အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအစိုးရ၏ နိုင်ငံခြားရေး ဝန်ကြီး ဒေါ်ဇင်မာအောင်မှ “စွန့်ခွာ ဘက်ပြောင်းမှုအစီအမံသည် NUG အစိုးရ ၏ ဦးစားပေးဖြစ်ပြီး ၎င်းသည် တော်လှန်ရေးအတွက် အလှည့်အပြောင်းတစ်ခုအဖြစ် ဦးတည်သွားနိုင်သည်”⁵ ဟုဆိုခဲ့ပါသည်။ နွေဦးတော်လှန်ရေးသည် မြန်မာ့သမိုင်းတွင် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများကို တိုက်တွန်းပံ့ပိုးသည့် အကြီးမား အကျယ်ပြန့်ဆုံးနှင့် စုစည်းညီညွတ်မှု အရှိဆုံးသော ကြိုးစားအားထုတ်မှု ဖြစ်ပါသည်။

အုပ်စုလိုက် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများသည် တော်လှန်ရေးလှုပ်ရှားမှုအတွက် အုပ်ချုပ်ရေးအပြောင်းအလဲဖြစ်နိုင်ခြေရှိလာစေရန် အခိုင်မာဆုံးသော ညွှန်းကိန်းဖြစ်သလို⁶ စစ်အာဏာရှင်အုပ်ချုပ်သည့် နိုင်ငံများတွင် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများသည် “ဒီမိုကရေစီအုပ်ချုပ်ရေး အသွင်ပြောင်းလဲလာရန် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သော အခြေအနေတစ်ရပ်ဖြစ်သည်။”⁷ ယခုအခါ မြန်မာစစ်တပ်အနေဖြင့် ရေချိန်မြင့်လာနေသော စစ်အုပ်ချုပ်မှုကို ဆန့်ကျင်သည့် တော်လှန်ပုန်ကန်မှုများကို တစ်ပြည်လုံးအတိုင်းအတာနှင့် ရင်ဆိုင်နေရသလို အခြားတစ်ဖက်တွင်လည်း မျှော်လင့်မထားသည့် အတိုင်းအတာ ပမာဏဖြင့် ဘက်ပြောင်းခိုလှုံမှုများသည် ၎င်း၏ လက်အောက်ငယ်သား တပ်သားများကို အတူတကွ စုစည်းထားနိုင်ရန် ရုန်းကန်နေရကြောင်း ညွှန်ပြနေပါသည်။ ၂၀၂၃ ခုနှစ်အထိ စာရင်း

⁴ လွတ်လပ်သော သုတေသန ကွန်ရက်၊ ၂၀၂၂။

⁵ “မြန်မာနိုင်ငံ၏ စင်ပြိုင်အစိုးရ”၊ ၂၀၂၂။

⁶ Stephan & Chenoweth, 2008.

⁷ Degaut, 2019.

များအရ စစ်အာဏာသိမ်းပြီး နောက်ပိုင်းတွင် စစ်တပ်သည် “ကချင်ပြည်နယ် တွင် တပ်စခန်း (၂၀)၊ ချင်းပြည်နယ်တွင် တပ်စခန်း (၃) ခု၊ ကယားပြည်နယ် တွင် တပ်စခန်း (၁၉) ခု၊ ကရင်ပြည်နယ်တွင် တပ်စခန်း (၁၂) ခုနှင့် ရခိုင်ပြည် နယ်တွင် တပ်စခန်း (၃၆) ခု” အပါအဝင် တိုင်းရင်းသားဒေသများ၌ ၎င်းတို့၏ တပ်စခန်း (၉၀) နီးပါး လက်လွှတ်ဆုံးရှုံးထားပြီး^၈ ဆုံးရှုံးမှုများ တိုးပွားလာနေပါ သည်။ စစ်တပ်သည် နိုင်ငံတစ်ဝန်းရှိ တိုင်းဒေသကြီးများတွင်လည်း အာဏာရှင် ကို ဆန့်ကျင်တော်လှန်သည့် အုပ်စုများကို ကြမ်းတမ်းစွာ သုတ်သင်ရှင်းလင်း သည့် စစ်ရေးလှုပ်ရှားမှုများလည်း ဆောင်ရွက်နေသည်။ အထူးသဖြင့် ဗုဒ္ဓ ဘာသာဝင် ဗမာလူမျိုးများ၏ နှလုံးသည်းပွတ်ဖြစ်သည့် စစ်ကိုင်းတိုင်း၊ မကွေး တိုင်းနှင့် မန္တလေးတိုင်းတို့တွင် ဖြစ်ကာ ထိုဒေသများသည် အစဉ်အလာအား ဖြင့် စစ်တပ်ထောက်ခံသည့် နယ်မြေများဖြစ်ပြီး တပ်သားသစ်များ စုဆောင်း သည့် အဓိကနေရာများလည်း ဖြစ်ပါသည်။

စစ်သားများ စစ်တပ်ထဲမှ အဘယ်ကြောင့် ထွက်ခွာကြသည် သို့မဟုတ် အဘယ်ကြောင့် စစ်တပ်ထဲတွင် ဆက်၍နေကြသည်ကို ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ နားလည်သဘောပေါက်စေရန် ဘက်ပြောင်း ခိုလှုံလာခဲ့သော မြန်မာစစ်တပ်မှ စစ်သည် (၅၀) ဦးနှင့် အခြားသော နေဦးတော်လှန်ရေးတွင် ပါဝင်ပတ်သက်နေ သူများကို စစ်တမ်းကောက်အင်တာဗျူးများ မေးမြန်းကာ ဤဆောင်းပါးကို ရေးသားထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဤဆောင်းပါးတွင် အပိုင်း (၆) ပိုင်း ပါဝင်သည်။ ပထမဦးစွာ ၂၀၂၁ ခုနှစ် အာဏာသိမ်းမှု၏ နောက်ခံအခြေအနေနှင့် မြန်မာ နိုင်ငံတွင် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများဖြစ်ခဲ့သည့် သမိုင်းကြောင်းကို ရှိနေပြီးသား စာပေအထောက်အထားများအား ဆန်းစစ်လေ့လာမှုများမှတစ်ဆင့် တင်ပြ ထားပါသည်။ ဒုတိယအနေဖြင့် ဤဆောင်းပါးအတွက် သုတေသနပြုလုပ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာတွင် အသုံးပြုခဲ့သည့် နည်းနာကို အကျဉ်းချုံး ဖော်ပြထားပါ သည်။ တတိယအနေဖြင့် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက် ပြောင်းမှု ကမ်ပိန်းများအတွင်း အဓိကပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများကို အမျိုးအစား ခွဲခြားပြထားပါသည်။ စတုတ္ထ

^၈ Lian Bawi Thang, 2023.

အနေဖြင့် သုတေသနပြုလုပ်ရာမှ ရှာဖွေတွေ့ရှိချက်များကို တင်ပြဆွေးနွေးထားပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့အနေဖြင့် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများ ပြုလုပ်ကြရာတွင် တွန်းအားပေးသည့်အရာများနှင့် အတားအဆီး ဖြစ်စေသည့်အရာများသည် တူညီနေလေ့ရှိသည်ကို တွေ့ရပြီး ၎င်းတို့မှာ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာကိစ္စ၊ မိသားစုကိစ္စများကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်းများ၊ ကိုယ်ကျင့်သိက္ခာနှင့် နိုင်ငံရေးရပ်တည်ချက်များနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ စိုးရိမ်ပူပန်မှုများ စသည့် အကြောင်းကိစ္စများ ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ထို့နောက် အုပ်စုလိုက်စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများသည် စစ်တပ်၏ တရားဝင်မှုကို ငြင်းဆန်နိုင်မည့် နည်းဗျူဟာတစ်ရပ် ဖြစ်ခြင်းနှင့် နိုင်ငံတကာ အသိုင်းအဝိုင်းအနေဖြင့် ဒီမိုကရေစီရေးလှုပ်ရှားနေသူများအား စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသည့် စစ်သည်နှင့် ရဲဝန်ထမ်းများကို ကူညီရာတွင် မည်သို့မည်ပုံ ပံ့ပိုးပေးနိုင်မည်ကို ဤဆောင်းပါးတွင် သုံးသပ်တင်ပြထားပါသည်။ အကြံပြုချက်များကိုလည်း ဆောင်းပါး၏ အဆုံးသတ်ပိုင်းတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြထားပါသည်။

အခြေအနေနှင့် စာပေဆိုင်ရာသုံးသပ်ချက်

စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများသည် ယခုမှဖြစ်လာနေသည့် ဖြစ်စဉ်အသစ်တစ်ခုတော့ မဟုတ်ပေ။ ၂၀၂၁ ခုနှစ် အာဏာသိမ်းမှုမတိုင်မီ စစ်တပ်ကို စွန့်ခွာခဲ့ကြသော စစ်သည်များမှ တပ်ထဲရှိ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ညှဉ်းပန်းမှုများ၊ ဖိအားပေးခိုင်းစေမှုများ၊ ဆိုးဝါးစွာ နေထိုင်ရသည့် ပတ်ဝန်းကျင်များနှင့် အရပ်သားများအပေါ် ကျူးလွန်သည့် ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်မှုများ အကြောင်း ဖော်ထုတ်ပြောဆိုခဲ့ကြပြီးဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင်မူ ၂၀၂၁ အာဏာသိမ်းမှုသည် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာမှုများ ကြီးမားစွာ တိုးမြှင့်လာစေနိုင်မည့် အခြေအနေများကို ဖန်တီးပေးခဲ့ပြီး အဆိုပါ ဘက်ပြောင်းမှုများသည် ယခုအခါတွင် အာဏာသိမ်းမှုကို ဆန့်ကျင်သော အဖွဲ့အစည်းများ ဦးဆောင်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်များမှတစ်ဆင့် ပေါ်ပေါက်လာ လျက်ရှိပါသည်။ အာဏာသိမ်းမှုဖြစ်စဉ် ဖြစ်ပြီးပြီးခြင်း ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည့် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှု အများစုမှာ အရန်တပ်များ

(အင်ဂျင်နီယာများ၊ အမြောက်တပ်သားများနှင့် ရုံးဝန်ထမ်းများ) ဖြစ်ခဲ့ကြသော်လည်း ၂၀၂၂ နောက်ပိုင်းတွင် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူအများစုမှာ ခြေလျင်တပ်မှ စစ်သည်များဖြစ်ကြပါသည်။

၁၉၈၈ အာဏာသိမ်းမှုနှင့် ၁၉၉၀ နှင့် ၂၀၀၀ ခုနှစ်များတွင် မြို့ပြလူထုအပေါ် စစ်တပ်မှ အကြမ်းဖက်မှုတိုးလာခဲ့ပြီးနောက်တွင် မြန်မာစစ်တပ်မှ စွန့်ခွာထွက်ပြေးမှုနှင့် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများအကြောင်း လေ့လာမှုများရှိလာခဲ့သော်လည်း အလွန်နည်းပါးခဲ့သည်။ လူ့အခွင့်အရေး စောင့်ကြည့်ရေးအဖွဲ့ (Human Rights Watch) မှ ၂၀၀၂ နှင့် ၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ပြန်ခဲ့သည့် မြန်မာစစ်တပ်အတွင်းရှိ ကလေးစစ်သားများအကြောင်း အစီရင်ခံစာများတွင် ကလေးများကို အတင်းအဓမ္မစုဆောင်းကာ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုများကို စနစ်တကျ ဆောင်ရွက်နေခဲ့ကြောင်း အသေးစိတ်ဖော်ပြထားရှိခဲ့ပါသည်။^၉ ထိုအချိန်မှစတင်ကာ အခြားသောအဖွဲ့အစည်းများသည်လည်း စစ်တပ်မှ ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်လာခဲ့သည့် ကလေးစစ်သားများကို တွေ့ဆုံမေးမြန်းထားမှုများနှင့် အစီရင်ခံစာများကို ထုတ်ပြန်ခဲ့ကြသည်။^{၁၀} ၎င်းအစီရင်ခံစာများသည် စစ်တပ်အတွင်း အဓမ္မစစ်သားစုဆောင်းသည့် သမိုင်းကြောင်းတစ်ရပ် ရှိခဲ့ကြောင်း မီးမောင်းထိုးပြနေပါသည်။ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများ ပိုမိုများပြားလာသည်နှင့်အမျှ ထိုကဲ့သို့ ဖိအားပေးပြီး အတင်းအကျပ်စစ်မှုထမ်းစေသည့် ဖြစ်ရပ်များ ပိုမိုပေါ်ပေါက်လာမည်မှာ မလွဲမသွေပင်ဖြစ်ပါသည်။

စစ်သားများအနေဖြင့် မိမိစိတ်ဆန္ဒသဘောအရ တပ်ထဲသို့ဝင်ခဲ့ခြင်း ဟုတ်သည်ဖြစ်စေ မဟုတ်သည်ဖြစ်စေ ရှုပ်ထွေးလှသည့် အကြောင်းတရားများသည် စစ်သည်တစ်ဦးချင်းစီတိုင်း၏ စိတ်သဘောထားများအပေါ် သက်ရောက်မှုရှိနေခဲ့ပါသည်။ စစ်တပ်သည် စစ်သည်များအပေါ် အယူဝါဒများ သွတ်သွင်းခြင်း၊ လုံခြုံမှုဖန်တီးပေးခြင်း၊ အရပ်သားများနှင့် တိုင်းရင်းသားအင်အားစုများအပေါ် ရန်လိုသော အကြောက်တရားများ မွေးမြူပေးခြင်း၊ ရန်သူများ အဆက်မပြတ်

^၉ လူ့အခွင့်အရေး စောင့်ကြည့်လေ့လာရေးအဖွဲ့ ၂၀၀၂၊ ၂၀၀၇။

^{၁၀} ဥပမာ အာရက္ခတပ်တော် (၂၀၂၀)။

ဖန်တီးပေးထားခြင်းတို့ကို ပေါင်းစပ်၍ ထိန်းချုပ်ထားကြောင်း ဆက်လက်က ဆိုပါသည်။¹¹ သူက စွန့်ခွာ ဘက်ပြောင်းလာသူများ၏ စိတ်နေသဘောထားများ၊ ရုန်းကန်မှုများနှင့် စစ်သားဘဝက ၎င်းတို့၏ စိတ်အပေါ် မည်သို့မည်ပုံ သက် ရောက်မှုများ ရှိသည့်အပေါ် နားလည်သဘောပေါက်စေမှု တစ်ရပ်ကို ဖန်တီး ပေးပြီး စစ်သားများ၏ စရိုက်လက္ခဏာများကိုလည်း မျိုးချစ်စိတ်၊ ရိုကျိုးလိုက် နာခြင်းနှင့် သစ္စာရှိခြင်း၊ အတ္တကြီးခြင်း၊ ရည်မှန်းချက်ကြီးခြင်း၊ အကြောက် တရား၊ ကိုယ်ကျိုးစီးပွားဆိုင်ရာ အကျိုးအမြတ်အပေါ် စိတ်ဝင်စားမှု၊ ဗုဒ္ဓ ဘာသာနှင့် ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ ခံစားချက်များဟူ၍ အမျိုးအစား ခွဲခြားပြထား ပါသည်။¹² ထိုအမျိုးအစားများသည် စစ်သည်တစ်ဦးချင်းစီ၏ စိတ်ထဲတွင် မတူ ညီသော၊ တစ်ခါတစ်ရံတွင် အပြိုင်အဆိုင်ဖြစ်နေသော အတွေးအခေါ်များအ ဖြစ် ရှိနေပြီး စစ်သည်များအနေဖြင့် အမိန့်များ လက်ခံရသည့်အခါ ထိုအမိန့် များကို ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင်စံတန်ဖိုးများနှင့် ညှိယူရာတွင် အမျိုးမျိုးသော စိတ် ပိုင်းဆိုင်ရာ အဆင်မပြေမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသည်။ ဆက်လက်၍ အမျိုးအစား ခွဲခြားမှုများနှင့် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာမှုများသည် ဤဆောင်းပါးမှ ဆောင်ရွက်ထား သော တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများကို အဓိပ္ပာယ်ရှိစေပြီး စစ်သည်များနှင့် စွန့်ခွာဘက် ပြောင်းလာသူများ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ချသည့် လုပ်ငန်းစဉ်ကို နားလည်စေသည်။

စိုင်းလတ်၏ ၂၀၁၆ တွင် တင်သွင်းခဲ့သော ပါရဂူဘွဲ့ယူစာတမ်းသည် လည်း စစ်တပ်၏ အတွင်းပိုင်း အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ တည်ဆောက်ထားမှုကို အတွင်းကျကျသိစေနိုင်သည့် စာတမ်းတစ်စောင်ဖြစ်ပါသည်။ သူက စစ်သား များသည် ၎င်းတို့၏ ရန်သူများအပေါ် အကြမ်းဖက်မှု ကျူးလွန်သူများအဖြစ် သတ်မှတ်ခံရသော်လည်း ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင်မှာလည်း စစ်တပ်အတွင်း အကြမ်း

¹¹ ဆက်လက်သည် စစ်သည်ဟောင်းများ၏ ထွက်ဆိုချက်များမှ အချက်အလက်များကို အသုံးပြု ထားသော်လည်း ယင်းအချက်အလက်များ၏ ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျမှုကို သုံးသပ်ရာတွင် သတိထားရန် တိုက်တွန်းထားပြီး ယခင်သုတေသနစာတမ်းကို ရေးသားခဲ့သော လေ့လာစောင့်ကြည့်သူများမှာ (ထိုအကြောင်းကို) “ကောင်းစွာ သိရှိထားပြီးသူများ” ဟု ၎င်းကဆိုပါသည်။

¹² Selth, 2021, pp. 17-21.

ဖက်မှုများနှင့် တရားမမျှတမှုတို့ကို တိုက်ရိုက်ခံနေကြရသည့်သူများ ဖြစ်နေပြန်ကြောင်း ဆိုထားသည်။ ၎င်းတို့သည် စစ်တပ်၏ စဉ်ဆက်မပြတ်ဖြစ်နေသော အကျင့်ပျက်ခြစားမှုကွန်ရက်၊ ဆရာမွေး တပည့်မွေး ဆက်ဆံရေးများ၊ တံစိုးလက်ဆောင်ပေးခြင်းများ၊ ထင်ရာစိုင်း အခွန်အခကောက်ခြင်းများနှင့် အခကြေးငွေမရရှိသော လုပ်သားများအဖြစ် ခံနေကြရပါသည်။

ထိုသို့ဖြစ်ရခြင်း မှာ စစ်တက္ကသိုလ် (DSA) တွင် ထိုကဲ့သို့ အကျင့်ပျက်ခြစားမှုများနှင့် ခေါင်းပုံ ဖြတ်အနိုင်ကျင့်မှုများ ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထရှိသောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ အရာရှိအုပ်စု သည် “အကြမ်းဖက်မှုများ၊ ခေါင်းပုံဖြတ်အနိုင်ကျင့်မှုများနှင့် အမျိုးမျိုးသော မတရားမှုများကို ၎င်းတို့၏ စစ်သားဘဝ စတင်ကတည်းက ခံစားထားကြရပြီး ဖြစ်သလို နေသားတကျလည်း ရှိနေပြီဖြစ်ရာ” ထိုကဲ့သို့ ခံစားရမှုများကို ရာထူးအဆင့် တက်လာသည်နှင့်အမျှ ၎င်းတို့၏ ဂျူနီယာများအပေါ်တွင် ပြန်လည် ကျူးလွန်ကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ DSA ကျောင်းဆင်းများကို တွေ့ဆုံမေးမြန်းထားမှုများမှတစ်ဆင့် ထိုယဉ်ကျေးမှုကို ကိုကြီး-ညီလေး (စီနီယာ-ဂျူနီယာ) ယဉ်ကျေးမှုဟုခေါ်ကြောင်း စိုင်းလတ်က ဆိုသည်။ ၎င်းယဉ်ကျေးမှုတွင် “စီနီယာများပေါ် လုံးဝဥသယုံသစ္စာခံမှုနှင့် မေးခွန်းပြန်ထုတ်ခွင့်မရှိသည့် အပြည့်အဝ နာခံမှု” တို့လိုအပ်ပြီး စီနီယာများ၏ လက်ထဲတွင် တပ်သားသစ်များ အနေဖြင့် “အလွန်အမင်း ဆင်းရဲစေခြင်း၊ ဖိအားပေးခိုင်းစေခံရခြင်းနှင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှု” တို့ကို ခံနေရပါသည်။¹³

ထို့အပြင် ရာထူးအဆင့်နိမ့်သော စစ်သည်များနှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုဝင်များသည် မလူသော မလွန်သာသည့် ဆင်းရဲမှုခံစားရသည့် ကျရောက်ကာ “အထက်အရာရှိများသည် ၎င်းတို့၏ ကြွယ်ဝချမ်းသာမှုအတွက် လက်အောက်ငယ်သားများကို ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အနိုင်ကျင့်ခြင်းနှင့် ငွေကြေးပိုင်းဆိုင်ရာ ခေါင်းပုံဖြတ်အနိုင်ကျင့်မှုများ ဆောင်ရွက်ကြပါသည်”¹⁴ အကျိုးဆက်အနေဖြင့်

¹³ Sai Latt, 2016, pp. 136-137.

¹⁴ Sai Latt, 2016, p. 129.

စစ်သားများ၏ အမြဲတစေဖောက်ထွင်းခိုးဝှက်မှုများ၏ နောက်ကွယ်မှ အကြောင်းရင်းတစ်ရပ်သည် “၎င်းတို့၏ ဆင်းရဲမွဲတေမှုကို ဖာထေးရန်နှင့် စစ်တပ်ထဲတွင် ၎င်းတို့ ကြုံတွေ့ရသော ခေါင်းပုံဖြတ် အနိုင်ကျင့်ခံရမှုများနှင့် ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုများကို အရပ်သားများအပေါ် ပြန်လည်ကျူးလွန်ခြင်းဖြင့် ၎င်းတို့၏ ဝန်ထုပ်များကို ပြန်လည်လက်ဆင့် ကမ်းခြင်း” ဖြစ်နိုင်ပါသည်။¹⁵ စိုင်းလတ် တင်ပြထားသည့် စစ်တပ်အတွင်း ဖြစ်ပွားနေသော ခေါင်းပုံဖြတ် အနိုင်ကျင့်မှုများနှင့် အကျင့်ပျက်ခြစားမှုများသည် ရာထူးအဆင့်နိမ့်သော စစ်သည်များနှင့် ၎င်းတို့၏ အထက်အရာရှိများအကြားရှိ ဆက်ဆံရေးကို ကျွန်ုပ်တို့အား ပိုမိုနားလည်စေနိုင်ပြီး စစ်တပ်အတွင်း အကြမ်းဖက်မှုများအား “တချို့သူများသည် လုပ်ပိုင်ခွင့်ဩဇာအာဏာများ ပိုရလာပြီး ချမ်းသာကြွယ်ဝ လာကာ တချို့သူများသည် လွန်စွာဆင်းရဲမွဲတေပြီး လုပ်ပိုင်ခွင့်များ မရှိတော့ သည့်” လူမှုစီးပွားရေးဆိုင်ရာ ဆက်ဆံရေးများ၏ လက္ခဏာတစ်ရပ်အဖြစ် တွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။¹⁶

ထိုသို့ဆိုသော်ငြားလည်း စိုင်းလတ်၏ ရှင်းပြချက်ဖြစ်သည့် စစ်သားများ ၏ မြန်မာအရပ်သားပြည်သူများအပေါ် ကျူးလွန်သည့် အကြမ်းဖက်မှုများ သည် ရာထူးနိမ့်စစ်သည်များနှင့် ၎င်းတို့၏ အရာရှိများအကြားက မညီမျှသော အထက်အောက် ဩဇာခံဆက်ဆံရေးကြောင့်ဟူသည့် အချက်က ၎င်းတို့ ကျူးလွန်မှုများ၏ အကြောင်းပြချက် တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းသာဖြစ်ပါသည်။ ၎င်း အချက်သည် အပြစ်မဲ့အရပ်သားပြည်သူများအပေါ်တွင် ကျူးလွန်ခဲ့သော စစ်ရာဇဝတ်မှုအမျိုးမျိုး၊ လူသားမျိုးနွယ်အပေါ် ကျူးလွန်သော အကြမ်းဖက် မှုများ¹⁷နှင့် ရာဇဝတ်မှုတို့၏ အကြောင်းရင်းခံ မဟုတ်ပေ။ စစ်တပ်၏ အဖွဲ့အစည်းတွင်းပိုင်းဆိုင်ရာ တည်ဆောက်ပုံလောက်ဖြင့် ၎င်းလုပ်ရပ်များကို ကျိုးကြောင်းဆက်စပ်ကြည့်နိုင်ခြင်း မရှိပေ။ စိုင်းလတ်သည် စစ်သားတစ်ဦး ချင်းစီ၏ ကိုယ်ပိုင်ဆောင်ရွက်ချက်များအပေါ် လိုလားစွာ လုပ်ဆောင်မှုနှင့်

¹⁵ Sai Latt, 2016, p. 156.

¹⁶ Sai Latt, 2016, p. 156.

¹⁷ လူ့အခွင့်အရေး စောင့်ကြည့်လေ့လာရေးအဖွဲ့၊ ၂၀၂၁။

တာဝန်ရှိမှုတို့ကို ဖယ်ရှားကာ ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ပြီးသားဖြစ်သည့် ဖွဲ့စည်းပုံပေါ်သို့ ပုံချသည့် ဖြစ်နေကျ ပုံစံခွက်ထဲသို့ ရောက်ရှိသွားပါသည်။ ဖောက်ထွင်းခိုးယူခြင်းကဲ့သို့ အပြုအမူများအတွက် စစ်တပ်ထဲတွင် နက်ရှိုင်းစွာ အမြစ်တွယ်နေသော အထက်အောက်ကြီးငယ်စနစ်အပေါ် အပြစ်ပုံ၍ ရကောင်းရနိုင်သော်လည်း ၎င်းသည် စစ်သားများ အဆက်မပြတ်ဆောင်ရွက်နေသည့် မုဒိမ်းကျင့်မှုများ၊ နှိပ်စက်မှုများနှင့် သတ်ဖြတ်မှုများ၏ အကြောင်းရင်းမဟုတ်ပါ။ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဆောင်းပါးသည် စစ်သားများအား ၎င်းတို့၏ ဆောင်ရွက်ချက်များအတွက် ကိုယ်ပိုင်တာဝန်ယူရစေရန် ကြိုးပမ်းအားထုတ်ထားပြီး တစ်ချိန်တည်းမှာပင် ၎င်းတို့ ကျူးလွန်သည့် စစ်ရာဇဝတ်မှုများနောက်ကွယ်က ဖွဲ့စည်းပုံဆိုင်ရာ အကြောင်းပြချက်များအပေါ်တွင်လည်း အာရုံစိုက်တင်ပြထားပါသည်။

၂၀၂၁ နှောင်းပိုင်းတွင် ဟယ်လီနာမာရီယာကူဒ်နှင့် အလင်းတို့သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အုပ်စုလိုက် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာစေရန် လိုအပ်သည့်အခြေအနေများကို စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာခဲ့ကြသူများ၊ ၎င်းစစ်သည်များ၏ ဇနီးများနှင့် ၂၀၂၁ ခုနှစ် မေလမှ အောက်တိုဘာလအတွင်း စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှု ကမ်ပိန်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေကြသော တက်ကြွလှုပ်ရှားသူများ၏ ပြောပြချက်များအပေါ် အခြေခံပြီး အလွန်စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းသော ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာမှုတစ်ရပ်¹⁸ ကို ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။¹⁹ ၎င်းတို့၏ အစီရင်ခံစာတွင် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာရန် တွန်းအားပေးခဲ့သည့် အမျိုးမျိုးသော လှုံ့ဆော်မှုများအကြောင်း ရှာဖွေဖော်ထုတ်ပြထားခဲ့ပြီး ၎င်းတို့ထဲတွင် အာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်း ငြိမ်းချမ်းစွာ ဆန္ဒ

¹⁸ Kyed & Ah Lynn, 2021.

¹⁹ ဉာဏ်စကြိုအဖွဲ့နှင့် ကူဒ်တို့သည် ရဲဝန်ထမ်းများမှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများပေါ်တွင် အထူးပြုလေ့လာထားသော အစီရင်ခံစာ (၂၀၂၁) ကို ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ ၎င်းတို့၏ တွေ့ရှိချက်သည် ရဲအရာရှိများနှင့် သူတို့၏ ဇနီးများအား တွေ့ဆုံ မေးမြန်းမှုများ၊ သတင်းမီဒီယာနှင့် လူမှုမီဒီယာသတင်းရင်းမြစ်များအပေါ် အခြေခံထားသော်လည်း “မြန်မာနိုင်ငံတစ်ဝန်းလုံးအတိုင်းအတာကို ခြုံငုံဖော်ပြနိုင်ခြင်း မရှိဘဲ ကြိုတင်၍ အကြမ်းဖျဉ်း နားလည်နိုင်ရန်သာ ဖတ်ရှုရမည်” ဟု စာရေးသူများက ဝန်ခံထားပါသည် (၂၀၂၁၊ စာ ၂)။

ပြသည့် ပြည်သူများအပေါ် အကြမ်းဖက်မှုများနှင့် သက်ဆိုင်သည့် စိုးရိမ်ပူပန်မှုများ၊ စစ်တပ်၏ အတွင်းပိုင်းဖွဲ့စည်းပုံအတွင်းရှိ အကျင့်ပျက်ခြစားမှုများနှင့် ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုများအပေါ် မကျေနပ်မှုများနှင့် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာရန် ကူညီပံ့ပိုးမည့် ယန္တရားများ မရှိမှုတို့ပါဝင်ပြီး တစ်ချိန်ထဲမှာပင် ဆိုရှယ်မီဒီယာကို လက်လှမ်းမီ အသုံးပြုနိုင်မှု၏ အရေးပါပုံကိုလည်း မှတ်တမ်းတင်ထားသည်။²⁰ ယင်းလို့ဆော်မှုများအပြင် ထိုအစီရင်ခံစာထဲတွင် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာမှု အတွက် အတားအဆီးများကိုလည်း တင်ပြထားပြီး ၎င်းတို့ထဲတွင် ကြမ်းတမ်းဆိုးဝါးသော အကျိုးဆက်များ၊ ဝါဒများ နက်ရှိုင်းစွာ ရိုက်သွင်းထားမှုများ (စစ်တပ်၏ တိုင်းပြည်နှင့် ဗုဒ္ဓသာသနာကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သူဖြစ်မှုနှင့် ၎င်း တို့၏ မကုန်ဆုံးနိုင်သော ရန်သူများ)²¹ နှင့် စစ်တပ်အတွင်းရှိ ရာထူးအဆင့်နိမ့်သော စစ်သည်များအတွက် ပျက်စီးမှုအများဆုံးဖြစ်သည့် အထက်အောက် ရာထူးအာဏာပေးခြင်း၊ ဆုပေးဒဏ်ပေးပြုလုပ်ခြင်းများဖြစ်သည်။ ခူးဒ်နှင့် အလင်းတို့သည် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှု ပြုလုပ်ရာတွင် သတင်းအချက်အလက်စီးဆင်းမှုသည် အဓိကအချက်တစ်ချက်ဖြစ်ကြောင်းလည်း ထင်ရှားစွာ ဖော်ပြထားပါသည်။ “စစ်တပ်နှင့် ဆက်နွယ်မှု မရှိသော အင်တာနက်နှင့် မီဒီယာများကို လက်လှမ်းမီ သုံးစွဲနိုင်မှုသည် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများကို သိသာစွာ အထောက်အကူ ပြုနေပါသည်။”²² သို့သော် “စစ်တပ်မှ သတင်းအချက်အလက်စီးဆင်းမှုကို ပိတ်ပင်မှုအား တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် စစ်သည်များအား စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုကို ကာကွယ်ရန် ၎င်းတို့၏ ကြိုးစားအားထုတ်မှုများကို တိုးမြှင့်ခဲ့ပါသည်။”²³ စစ်တပ်သည် သတင်းအချက်အလက်များကို အဆက်မပြတ် စိစစ်ပိတ်ပင်ပြီး ၎င်းသည် တိုင်းပြည်နှင့် ဗုဒ္ဓသာသနာကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်နေသူ ဖြစ်သည်ဟူသော အယူဝါဒကို တိုးမြှင့်ဖြန့်ဝေပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဆောင်းပါးသည်လည်း ခူးဒ်နှင့် အလင်းတို့နည်းတူ မတူညီ

²⁰ Kyed & Ah Lynn, 2021, p. 61.

²¹ Kyed & Ah Lynn, 2021, p. 98.

²² Kyed & Ah Lynn, 2021, p. 12.

²³ Kyed & Ah Lynn, 2021, p. 68.

သည့် အချက်များသည် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများကို မည်သို့မည်ပုံ အထောက်အကူ ပေးနိုင်သလို အတားအဆီးလည်း ဖြစ်စေနိုင်ကြောင်း၊ ယင်း အချက်အလက်များအား စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများကို တိုက်တွန်း အားပေးသည့် အထောက်အကူပြုယန္တရားများ၌ ထည့်သွင်း၍ စူးစမ်းလေ့လာမှု များ ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် ဆောင်ရွက်ထားပါသည်။

ထိုသို့ဆိုခဲ့သော်လည်း ကျွန်ုပ်တို့သည် ခူးဒ်နှင့် အလင်းတို့၏ အဘယ်ကြောင့် စစ်သားများစွာသည် ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်မှုများကို ကျူးလွန်ရသည် ဆိုသော အကြောင်းရင်းတွင် “ဦးနှောက်ဆေးခံထားရခြင်း” (brainwashed) ဟူသော ကျိုးကြောင်းပြချက်အား လက်ခံထားသည့်နေရာတွင် ကွဲလွဲသွားပါသည်။ စစ်တပ်ထဲရှိ ရာထူးအဆင့်နိမ့်သော စစ်သည်အများစုသည် ဖိအားပေးခံထားရသော မဖြစ်မနေ စစ်မှုထမ်းနေရသူများဖြစ်ကာ ၎င်းတို့၏ ဦးနှောက်များ ဆေးကြောခံထားရသည်ဖြစ်စေ ဆေးကြောမခံထားရသည်ဖြစ်စေ ၎င်းတို့ အထက်အရာရှိ၏ အမိန့်များကို နာခံရသည်မှလွဲ၍ အခြားသော ကိုယ်ပိုင် အတွေးအမြင်များ မရှိကြပေ။ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူများသည် နစ်နာခံစားခဲ့ရသူများ အပြည့်အဝ မဟုတ်ကြပေ။ ၎င်းတို့၏ ယခင်က ဆောင်ရွက်ခဲ့သော အပြုအမူများကို ဦးနှောက်ဆေးခံထားရသည်ဟူသော အကြောင်းပြချက်ဖြင့် ယုတ္တိပြခြင်းသည် သင့်လျော်မှုမရှိပေ။ ၎င်းအချက်သည် အမျိုးမျိုးသော ပညာရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်များကို ပြည့်ပြည့်ဝဝရရှိထားသော စစ်တက္ကသိုလ် ကျောင်းဆင်းများ အများစုဖြစ်သည့် ပညာတတ်အရာရှိများ အတွက် ပိုမိုမှန်ကန်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဆောင်းပါးသည် ကျွန်ုပ်တို့ တွေ့ဆုံမေးမြန်းထားသည့် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူများမှ မိမိကိုယ်ကို ဦးနှောက်ဆေးခံထားရသည့် နစ်နာသူများဟု သတ်မှတ်ပြောဆိုခြင်းကို များစွာအလေးမထားဘဲ အမြဲတစေ ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျကျ တစ်ဦးချင်းစီ၏ အတွေ့အကြုံများနှင့် အခြေအနေများအားလုံးကို စူးစမ်းလေ့လာမှုများ ပြုလုပ်ထားပါသည်။

ခူးဒ်သည် သူမ တွဲဖက်ရေးသားခဲ့သော အစီရင်ခံစာများကို ဤဂျာနယ်၏ ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လထုတ် အထူးထုတ်စာစောင်ဖြစ်သည့် “မြန်မာစစ်တပ်မှ

ထွက်ခွာခဲ့သော ဖြစ်ရပ်များအကြောင်း”²⁴ စာစောင်ထဲတွင် ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ် ထပ်မံရေးသားကာ ဖြည့်စွက်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ခူးဒ်သည် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာ ဘက်ပြောင်းလာသူ တစ်ဆယ့်ငါးဦးနှင့် စစ်သည် ဇနီး သုံးဦးတို့၏ ကိုယ်တွေ့ ဖြစ်ရပ်များကို တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများမှတစ်ဆင့် ဇာတ်ကြောင်းများအဖြစ် ပြန်လည်ရေးသားထားသည့် ဆောင်းပါးများကို လေ့လာဆန်းစစ်ထားပါသည်။ ယင်းတွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများထဲမှ ပုဂ္ဂိုလ်အများစုသည် လူများစုဖြစ်သည့် ဗမာ လူမျိုးများဖြစ်ကြပြီး ယင်းအချက်သည် စစ်တပ်၏ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံကို သရုပ်ဖော်ပြနေပါသည်။²⁵ ဤစာတမ်းနှင့် ခူးဒ်၏ အစောပိုင်းဆောင်ရွက်ချက် များနှင့် မတူညီသည့် အချက်မှာ ဤစာတမ်းထဲတွင် ဘက်ပြောင်းစွန့်ခွာမှု တတိယလှိုင်းကို စူးစမ်းလေ့လာထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အာဏာသိမ်းမှုဖြစ်ပြီး ပြီးခြင်း စစ်တပ်ကို စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခဲ့သည့် ပထမလှိုင်းတွင် ပါဝင်သည့် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းသူများ၊ ထိတွေ့တိုက်ခိုက်မှုများနှင့် တိုက်ပွဲများ တစ်ဟုန် ထိုး ဖြစ်လာသည့်အချိန်တွင် စစ်တပ်ကို စွန့်ခွာကာ ဘက်ပြောင်းခဲ့ကြသည့် ဒုတိယလှိုင်းတွင် ပါဝင်သည့်သူများနှင့် တတိယလှိုင်းတွင်ပါဝင်သည့် ဘက်ပြောင်းစွန့်ခွာမှုအများစုသည် မတူဘဲ ၎င်းတို့သည် အာဏာသိမ်းပြီး စစ်တပ်မှ အကြမ်းဖက်မှုများကို တစ်နှစ်ကျော်ကြာ ကျူးလွန်နေခဲ့မှုများတွင် ပါဝင်ခဲ့သည့် စစ်သားများဖြစ်ကြပါသည်။ ခူးဒ်သည် တတိယလှိုင်းတွင်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်း သူများထဲတွင် ပါဝင်သူအချို့မှာ ကိုယ်ကျင့်တရားကြောင့် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာ ဘက်ပြောင်းလာသည်မှာ မှန်သော်လည်း ထိုသူများ စွန့်ခွာ ဘက်ပြောင်းရန် နှောင့်နှေးနေခဲ့ခြင်းမှာ စစ်တပ်သတင်းပေးများ ဖမ်းဆီးမည် ကို စိုးရိမ်ခြင်းကဲ့သို့သော အကြောင်းပြချက်များကြောင့်ဖြစ်ကြောင်း အသိ အမှတ်ပြုထားပါသည်။ သို့သော်လည်း ခူးဒ်မှ တတိယလှိုင်းတွင် ဘက်ပြောင်း စွန့်ခွာခဲ့သူ အများစုအား “စစ်ပန်းလာပြီး ကိုယ်တိုင်နှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစု လုံခြုံရေးကဲ့သို့သော ကိုယ်ကျိုးအတွက် စွန့်ခွာလာသူများ” နှင့် “လက်နက် ကိုင်တော်လှန်မှုကို စစ်တပ်မှ အနိုင်ရနိုင် သို့မဟုတ် ချိုးနှိမ်နိုင်လိမ့်မည်

²⁴ Kyed, 2022.

²⁵ Kyed, 2022, p. 7.

ဟူသော ယုံကြည်ချက် မရှိတော့ခြင်းကြောင့် ဘက်ပြောင်းလာခဲ့သူများ” အဖြစ်မှတ်ယူထားပါသည်။²⁶

၂၀၂၂ ခုနှစ်တွင် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာလာခဲ့သူ တပ်ကြပ်အောင် ဆိုသူက ဘီဘီစီသတင်းထောက်နှင့် ပြောဆိုချက်ထဲတွင် “စစ်တပ်သာ ရေရှည်မှာ အနိုင် ရမယ်လို့ ကျွန်တော်ထင်ခဲ့ရင် ပြည်သူတွေဘက်ကို ဘက်ပြောင်းခဲ့မှာ မဟုတ် ဘူး”²⁷ ဟုဆိုခဲ့ပါသည်။ ဤအချက်သည် အရေးကြီးပြီး ခူးဒ်နှင့် အလင်းတို့ သိရှိခဲ့သော်လည်း မှတ်ချက်ပြုခဲ့ခြင်း မရှိသည့် မေးခွန်းအချို့ကို အဖြေပေးနေ ပါသည်။ ခူးဒ်၏ တတိယလှိုင်း စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများကို ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာမှုပြု ရာတွင် အားကောင်းလာသော တော်လှန်တိုက်ခိုက်မှုများသည် စစ်သားများ အား စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာနိုင်စေရန် ကာဆီးထားသည့် အဓိကအတားအဆီးတစ်ခု မဟုတ်ဘဲ အချို့သော စစ်သားများသည် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုမပြုမီ “တော် လှန်သူများသည် စစ်တပ်အား အနိုင်ရနိုင်ခြေ ရှိ၊ မရှိ အပေါ်တွက်ချက်ပြီးမှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်ချကြခြင်းကြောင့် ဖြစ်ကြောင်း” ညွှန်ပြနေပါသည်။²⁸ ၎င်းအချက်သည် ကျွန်ုပ်တို့၏ ကိုယ်ပိုင်သုတေသနပြု လုပ်ရာတွင် စစ်သားများသည် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းရန် စဉ်းစားနေနိုင်သော် လည်း ဘာကြောင့် အမှန်တကယ် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှု မပြုသေးသည် ဆိုသည့် အချက်အပေါ် အဖြေပေးနေသည်။

ခူးဒ်သည် NUG အစိုးရ၏ ၂၀၂၂ ခုနှစ် ဧပြီလတွင် ကြေညာခဲ့သည့် “စစ်တပ်ထောက်ပံ့ရေးပစ္စည်းများအား ဖျက်ဆီးသူ သို့မဟုတ် စစ်တပ်ပိုင် ထောက်ပံ့ရေးပစ္စည်းများ၊ ယာဉ်များနှင့် ပြည်သူ့ရင်ခွင်သို့ လာရောက် ပူးပေါင်း သူများ”²⁹ အတွက် အမေရိကန်ဒေါ်လာ (၁၀၀,၀၀၀) မှ (၅၀၀,၀၀၀) ကြားရှိ ဆုငွေများ ချီးမြှင့်မည်ဟူသော အဆင့်ကိုးဆင့်ရှိ ဆုပေးစနစ်ကိုလည်း လေ့လာ ခဲ့ပါသည်။ ၎င်းအချက်သည် အုပ်စုလိုက် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများကို

²⁶ Kyed, 2022, p. 13.

²⁷ Attwood et al., 2022.

²⁸ Kyed & Ah Lynn, 2021, p. 13.

²⁹ Min Min, 2022.

အနာဂတ် တွင် ဦးတည်လာနိုင်စေသော်လည်း ဤစာတမ်း ရေးနေစဉ် ကာလအတွင်းမှာမူ အထက်ပါဆုကြေးငွေမျိုး ပေးအပ်ချီးမြှင့်ထားခြင်း မရှိသေးပါ။³⁰ ထိုသို့ပေးအပ် ချီးမြှင့်ခြင်း မရှိသေးသည်မှာ စစ်တပ်မှ ထိုကဲ့သို့သော ပစ္စည်းကိရိယာများဖြင့် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခဲ့သူများ မရှိသေးသောကြောင့် ဖြစ်နိုင်သလို NUG အစိုးရ တွင် ထိုကဲ့သို့ ဆုကြေးငွေများ ပေးအပ်ချီးမြှင့်ရန် ရင်းမြစ်များ မရှိသောကြောင့် လည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

ယေဘုယျအားဖြင့်ဆိုရလျှင် ၂၀၂၁ အာဏာသိမ်းမှု ဖြစ်ပြီးကတည်းက စတင်ပြီး စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများအပေါ် ပြုလုပ်ခဲ့သည့် သုတေသန များသည် ယင်းဖြစ်စဉ်အပေါ် ပိုမိုနားလည်သဘောပေါက်မှုကို ဆောင်ကြဉ်း ပေးခဲ့ပါသည်။ သို့သော်လည်း ဤအကြောင်းအရာသည် အတားအဆီး ကြီးမား စွာရှိနေသော ကိစ္စတစ်ရပ် ဖြစ်နေပါသေးသည်။ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်း မှုသည် စစ်သားတစ်ယောက် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာလိုက်သည်နှင့် ပြီးပြတ်သွားခြင်း မဟုတ်သည့် ရှည်လျားသော လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းအနေဖြင့် လူ့ အသိုင်းအဝိုင်းအတွင်းသို့ ပြန်လည်ပေါင်းစည်းစေခြင်းနှင့် ပြန်လည်ထူထောင် ရေးတို့အတွက် စဉ်းစားရန်လိုအပ်ပြီး အုပ်စုလိုက် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများ ဖြစ် မည်ဆိုပါက ယင်းကဲ့သို့ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းသူများ၏ လုံခြုံရေးကို မည်သို့မည် ပုံ အာမခံပေးမည်ဆိုသော အချက်များကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် လိုအပ် ပါသည်။ လက်ရှိကာလအထိ ဆောင်ရွက်ထားရှိသော သုတေသနများသည် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူများအနေဖြင့် သူတို့နေထိုင်ရမည့် လူ့အသိုင်းအဝိုင်း အသစ်တွင် သူတို့အနေဖြင့် မည်သို့ ပြန်လည်ပေါင်းစည်းစေမည်ဟူသော အချက်ကို လက်တွေ့ကျကျ ထိရောက်သေချာစွာ ထည့်သွင်းစဉ်းစားရာတွင် အောင်မြင်ခြင်း မရှိသေးပေ။ ခူးဒ်နှင့် အလင်းတို့၏ ၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ဝေခဲ့ သည့် စာတမ်းသည် ယင်းအချက်နှင့် အနီးစပ်ဆုံးစာတမ်းဖြစ်ပြီး ယင်းစာတမ်း တွင် ပြန်လည်ပေါင်းစည်းရေး၏ ရှုပ်ထွေးပုံကို ဖော်ပြထားပါသည်။³¹ သို့သော် လည်း စာရေးသူနှစ်ဦးသည် ထိုအကြောင်းအရာတွင် များစွာရှင်းလင်းပြထား

³⁰ Kyed, 2022, p. 18.

³¹ Kyed & Ah Lynn, 2021, pp. 58-59.

ခြင်း မရှိဘဲ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများ ပိုမိုဖြစ်ပွားလာနိုင်ရန် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်း လာခဲ့သော စစ်သားများအနေဖြင့် အကာအကွယ်နှင့် အခြားသော လူနေမှုဘဝ ဆိုင်ရာ အာမခံချက်များ ရယူနိုင်မည့် ယုံကြည်မှုအပေါ်တွင် တည်ဆောက်ထား သည့် ဆက်ဆံရေးတစ်ခု လိုအပ်ကြောင်း ဖော်ပြထားခဲ့ပါသည်။³² ထိုကဲ့သို့ သော ယုံကြည်မှုအပေါ် အခြေခံသည့် ဆက်ဆံရေးကို မည်သို့မည်ပုံ တည် ဆောက်ပြီး ထိန်းသိမ်းရမည်ဆိုသော လက်တွေ့ဆိုင်ရာအပိုင်းကို ဖော်ပြထားခဲ့ ခြင်း မရှိပါ။ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဆောင်းပါးသည် လူ့အသိုင်းအဝိုင်းအတွင်း ပြန်လည် ပေါင်းစည်းရေးနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးတို့ကို မည်သို့မည်ပုံ အောင်မြင်စွာ ရရှိနိုင်မည်နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် လက်တွေ့ကျသော အချက်များအပေါ် ပိုမို ရှင်းလင်းတင်ပြထားပါသည်။

ဤသုတေသနတွင် ပါဝင်သော ပြန်လည်ဆန်းစစ်မှု ပြုထားသည့် သုတေသနများ၏ ဒုတိယမြောက်ကန့်သတ်ချက်မှာ ယင်းအချက်များသည် အဓိကအားဖြင့် ရာထူးအဆင့်နိမ့်သော စစ်သားများထံမှ သို့မဟုတ် ရာထူး အဆင့်နိမ့်သော စစ်သားများအကြောင်းပေါ်တွင်သာ အခြေခံထားခြင်း ဖြစ်ပါ သည်။ ရာထူးအဆင့်မြင့်သော အရာရှိများထံမှ ထွက်ဆိုချက်များ မရှိမှုသည် အရာရှိအုပ်စုများထဲမှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများ နည်းနေသေးသည်ဆိုသော အချက်ကြောင့်ဟု မှတ်ယူနိုင်ပါသည်။ ၂၀၂၁ အောက်တိုဘာအထိ အဆင့်မြင့် အရာရှိတစ်ဦးတည်းသာ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းရန် ကြိုးစားမှုရှိခဲ့ပြီး ယင်းသည်ပင် လျှင် အောင်မြင်မှုမရှိခဲ့ပါ။³³ သို့သော် ရာထူးအဆင့်နိမ့်သော စစ်သားများ အကြား အုပ်စုလိုက် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများသည် ရာထူးအဆင့်မြင့် အရာရှိ များ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှု ဖြစ်ပေါ်လာစေရန် တဖြည်းဖြည်း အထောက်အကူ ပြုလာနိုင်သည်ဟူသော ဖြစ်နိုင်ခြေတစ်ရပ် ရှိနေပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ် တို့၏ သုတေသနသည် ရာထူးအဆင့်နိမ့်နှင့် ရာထူးအဆင့်မြင့် စစ်သားများ အားလုံးတွင် တူညီစွာရှိနေသည့် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုကို ဦးတည်စေရန်

³² Kyed & Ah Lynn, 2021, p. 99.

³³ Kyed & Ah Lynn, 2021, p. 9.

မောင်းနှင်သည့်အချက်များကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ဖို့ ကြိုးစားထားပြီး တစ်ချိန်တည်းမှာပဲ စစ်တပ်အရာရှိအုပ်စုများနှင့် ပိုမိုစပ်ဆိုင်းသည့် အချက်များကိုလည်း ရှာဖွေဖော်ထုတ်နိုင်ရန် ကြိုးစားထားပါသည်။

သုတေသနနည်းနာများ

ဤစာတမ်းသည် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခဲ့သူများထံ ဖြန့်ဝေထားခဲ့သော စစ်တမ်းမေးခွန်းများမှ ရရှိလာသည့် အချက်အလက်များ၊ အခြားသော သက်ဆိုင်ပါဝင်သူများနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းထားမှုများမှ အချက်အလက်များအား အခြေခံအချက်အလက်အဖြစ် မှတ်ယူကာ အခြားသော ရှာဖွေတွေ့ရှိမှု များနှင့် သုတေသနပြုထားချက်များကို အသုံးပြုထားသည့် နည်းလမ်းအမျိုးမျိုးကို အသုံးပြုထားသော ချဉ်းကပ်မှုဖြင့် ဆောင်ရွက်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အထက်ပါ တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများနှင့် စစ်တမ်းများ ကောက်ယူခြင်းမပြုမီ ပြည်သူ့ပန်းတိုင်မှ စကားပိုင်းအဖြစ် ဆွေးနွေးထားချက်များ (နောက်အပိုင်းတွင် ဖော်ပြထား) ကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ ဆွေးနွေးပွဲများသည် အများပြည်သူများ မြင်ရသည့် ဆွေးနွေးပွဲများဖြစ်သည့်အတွက် ပါဝင်ဆွေးနွေးသူများသည် ၎င်းတို့၏ အမြင်များကို ဆွေးနွေးရာတွင် အမြဲတစေ လိုလိုလားလား ဆွေးနွေးထားခဲ့ကြခြင်း မရှိသော်လည်း ကျွန်ုပ်တို့၏ သုတေသနကို ပုံစံတကျ ဖြစ်လာစေရန် သတင်းအချက်အလက်များ ပေးခဲ့ပါသည်။

စစ်တမ်းများအား စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာခဲ့သော စစ်သားအယောက် (၅၀) (ကျွန်ုပ်တို့၏ ငွေကြေးကန့်သတ်ချက်များကြောင့် ရရှိသည့် ဦးရေ) ထံ စစ်တမ်းမေးခွန်းများကို နှစ်လအတွင်း ဖြန့်ဝေထားခဲ့ပါသည်။ စစ်တမ်းတွင် ပါဝင်သော မေးခွန်းများသည် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခဲ့သူများ၏ ဘက်ပြောင်းမှု ဖြစ်လာစေရန် တွန်းပို့ခဲ့သည့် မက်လုံးများနှင့် ၎င်းတို့၏ စိန်ခေါ်မှုများကို နားလည်စေရန် ဒီဇိုင်းရေးဆွဲထားခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး စစ်တမ်း အပြည့်

အစုံကို နောက်ဆက်တွဲ (၁)³⁴ ထဲတွင် ဖော်ပြထားပါသည်။ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခဲ့သော စစ်သားများထံ လက်လှမ်းမီရောက်ရှိနိုင်စေရန် အဆင့်ဆင့်ချိတ်ဆက်သည့်နည်းလမ်း (snowball method) ကို အသုံးပြုခဲ့ပြီး ၎င်းတို့ထံရောက်ရှိနိုင်ရန် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများကို ပံ့ပိုးကူညီနေသည့် အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တိုင်းရင်းသားတော်လှန်ရေးအဖွဲ့အစည်းများမှတစ်ဆင့် အကူအညီရယူခဲ့ပါသည်။ စစ်တမ်းအတွင်း ပါဝင်ခဲ့သူများကို ၎င်းတို့၏ နေထိုင်အခြေစိုက်ခဲ့ရာဒေသ၊ ပညာရေး၊ စီးပွားရေးနောက်ခံ၊ ရာထူးအဆင့်၊ မိသားစုအခြေအနေ၊ အသက်နှင့် တာဝန်ထမ်းဆောင်သော နှစ်များအလိုက် အလုံးစုံပါဝင်မှုရှိနိုင်စေရန် ဂရုတစိုက် ရွေးချယ်ခဲ့ပါသည်။ တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများ မပြုလုပ်မီ သုတေသနအဖွဲ့သားများသည် လတ်တလော စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခဲ့သော စစ်သားများ၊ ဒေသတွင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်သူများနှင့် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူများအတွက် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးကူညီမှုများ ပေးအပ်ဆောင်ရွက်နေခဲ့သူများထံမှ မေးခွန်းများကို မည်သို့မည်ပုံ ပုံစံချမေးမြန်းရမည်နှင့် စပ်လျဉ်းပြီး အကြံဉာဏ်များ တောင်းခံခဲ့ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သည့် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခဲ့သူ အယောက် (၅၀) အတွင်းတွင် (၄၀) ဦးသည် ကြည်းတပ်ထဲတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ပြီး (၇) ဦးသည် ရေတပ်ထဲတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သူများဖြစ်ကာ (၂) ဦးမှာ လေတပ်မှဖြစ်၍ (၁) ဦးသည် ရဲတပ်ဖွဲ့မှ ဖြစ်ပါသည်။³⁵ စစ်တမ်းအားပါဝင်ဖြေဆိုသူများတွင် အသက် (၂၃) နှစ်မှ (၄၆) နှစ်အထိ ပါဝင်ကာ ပျမ်းမျှအားဖြင့် အသက် (၃၀) ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းတို့ထဲတွင် တပ်ထဲသို့ ဝင်ရောက်ခဲ့သည့် အသက်အရွယ်အားဖြင့် အငယ်ဆုံးသည် (၁၃) နှစ် ဖြစ်ပြီး အကြီးဆုံးသည် (၂၇) နှစ်ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းစစ်သည် (၅၀) ဦး အတွင်းမှ (၁၉) ဦး (၃၈

³⁴ နောက်ဆက်တွဲ (၁) ကို ယခုပုံနှိပ်ဆောင်းပါးတွင် ဖော်ပြထားဘဲ ဂျာနယ်၏ ဝက်ဘ်ဆိုဒ်တွင် တင်ဆက်မည့် ယခုဆောင်းပါး၏ အွန်လိုင်းဗားရှင်းတွင် ဖော်ပြထားမည်ဖြစ်ပါသည်။

³⁵ စစ်ဆေးတပ်များသည် ရေတပ် သို့မဟုတ် လေတပ်စခန်းတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေသော်လည်း ကြည်းတပ်ဖွဲ့ဝင်များအဖြစ်သာ သတ်မှတ်ထားပါသည်။ ဖြေဆိုသူအများအပြားသည် ဆေးတပ်တွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။

ရာခိုင်နှုန်း) သည် တရားဝင်အသက် (၁၈) နှစ် မပြည့်ခင် တပ်ထဲ ဝင်ရောက်ခဲ့ကြသူများ ဖြစ်ကြပါသည်။ ၎င်းတို့ တပ်ထဲသို့ ဝင်ရောက်ခဲ့သည့် အသက် အရွယ်နှင့် တပ်ထဲသို့ဝင်ရောက်ခဲ့သည့် ခုနှစ်များကို တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးကြည့်သည့်အခါတွင် အသက်မပြည့်မီ တပ်ထဲဝင်မှုများသည် မြန်မာနိုင်ငံမှ အသက် အရွယ်မပြည့်သေးသူများကို လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခများတွင် အသုံးချခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် (Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child) ကို လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည့် ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် ရပ်တန့်သွားခဲ့ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။³⁶

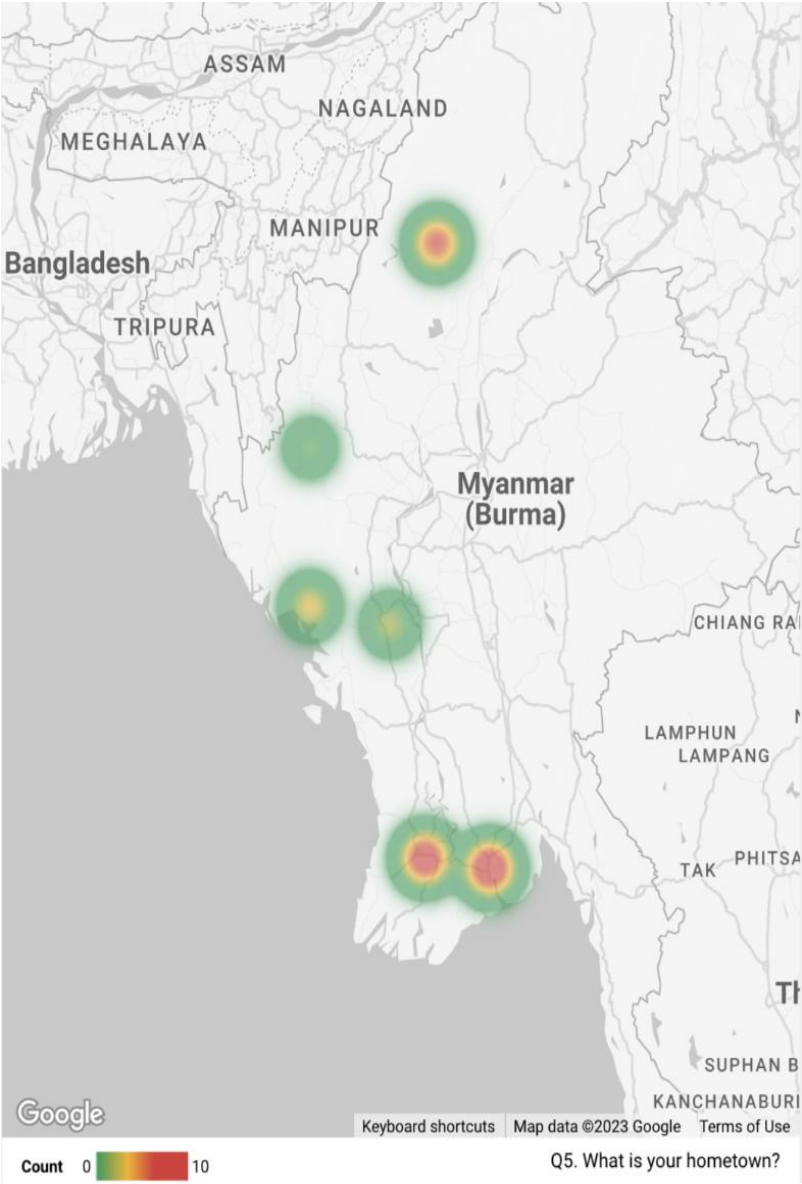
စစ်တမ်းကို ဖြေဆိုခဲ့သူများသည် နိုင်ငံတစ်ဝန်းမှ ဖြစ်ကြပြီး အများဆုံးမှာ ရန်ကုန်မှ (၁၀) ဦး ဖြစ်ပြီး ဧရာဝတီမှ (၉) ဦး၊ ပဲခူးမှ (၇) ဦးနှင့် စစ်ကိုင်းမှ (၇) ဦးတို့ဖြစ်ကြသည်။ အများစုမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဗမာလူမျိုးများဖြစ်ပြီး စစ်တပ် အနေဖြင့် လူသစ်စုဆောင်းရာတွင် အမာခံနယ်မြေများအဖြစ် သိထားကြသည့် နေရာဒေသများမှ ဖြစ်ကြပါသည်။³⁷ မြေပုံကို ပုံ (၁) တွင်ရှုပါ။ ကျွန်ုပ်တို့၏ စစ်တမ်းကို ဖြေဆိုသူအများစုသည် ဗမာများ (၇၄ ရာခိုင်နှုန်း) ဖြစ်ကြပြီး ၎င်းအချက်သည် စစ်တပ်မှာ ဗမာအများစု ပါဝင်သည့် စစ်တပ်ဖြစ်သည်ဆိုသော အချက်ကို မီးမောင်းထိုးပြနေပါသည်။ စစ်တမ်းကို ဖြေဆိုသူ (၅၀) ဦးထဲမှ (၄၅) ဦး (၉၀ ရာခိုင်နှုန်း) သည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ ဖြစ်ကြပြီး ကျန်သူများသည် ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်များ ဖြစ်ကြပါသည်။ ဖြေဆိုသူများထဲမှ ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်များသည် ချင်းလူမျိုးနှင့် ကရင်လူမျိုးများဖြစ်ကြပါသည်။ ဖြေဆိုသူ တစ်ဝက်ကျော် (၅၁ ရာခိုင်နှုန်း) သည် အိမ်ထောင်ရှိသောသူများ ဖြစ်ကြပြီး စစ်တမ်းဖြေဆိုသူ (၁၅) ဦးတွင် သားသမီးများ ရှိကြပါသည်။

³⁶ ၎င်းကို ၂၀၁၉ တွင် အတည်ပြု လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည် (Zue Zue, 2019)။

³⁷ Martin, 2022.

ပုံ (၁)

ပါဝင်ဖြေဆိုခဲ့သူများ၏ ဇာတိမြို့များ

ပါဝင်ဖြေဆိုခဲ့ကြသူများ၏ အတန်းပညာတတ်မြောက်မှုများသည် ကွာခြားမှု ကြီးမားပြီး ၎င်းတို့၏ ရာထူးအဆင့်နှင့်လည်း များစွာ ဆက်စပ်မှု ရှိနေပါသည်။ ပါဝင်ဖြေဆိုခဲ့ကြသူများထဲမှ (၁၁) ဦးသည် မူလတန်း သို့မဟုတ် အလယ်တန်း ပညာရေးအဆင့်သာရှိကြပြီး (၁၀) ဦးသည် ဆယ်တန်းအောင်များဖြစ်ကြကာ (၉) ဦးသည် တက္ကသိုလ်တက်ရောက်ခဲ့ကြပါသည်။ (၃) ဦးသည် နည်းပညာ သို့မဟုတ် စစ်တက္ကသိုလ် ကျောင်းဆင်းများဖြစ်ကြကာ (၃) ဦးသည် မဟာဘွဲ့ရ များ ဖြစ်ကြပါသည်။ ပါဝင်ဖြေဆိုသူများသည် ရာထူးအဆင့်များလည်း ကွဲပြား မှုရှိကြပြီး အရာရှိ (၁၃) ဦး၊ ဆုတံဆိပ်ရ အရာရှိ (၂၀) ဦး၊ တပ်သား (၁၆) ဦးနှင့် အင်ဂျင်နီယာတပ်သား (၁) ဦးတို့ ဖြစ်ကြပါသည်။ အလယ်တန်းနှင့် မူလတန်း ကျောင်းထွက်များကို တိုက်ခိုက်ရေးနေရာများတွင် တာဝန်ချထားပေးလေ့ရှိ ကာ ၎င်းတို့သည် များသောအားဖြင့် ရာထူးအဆင့် (တပ်ကြပ်နှင့် အောက်) မရှိ ကြပေ။ အဆင့်မြင့်ပညာရေး အရည်အချင်းများရှိသောသူများမှာမူ ရာထူး အဆင့်မြင့်သော နေရာများတွင် တွေ့ရလေ့ရှိပြီး ၎င်းတို့သည် နည်းပညာ ဆိုင်ရာ၊ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းဆိုင်ရာ တာဝန်များ ပေးအပ် ထားခြင်း ခံရလေ့ရှိပါသည်။

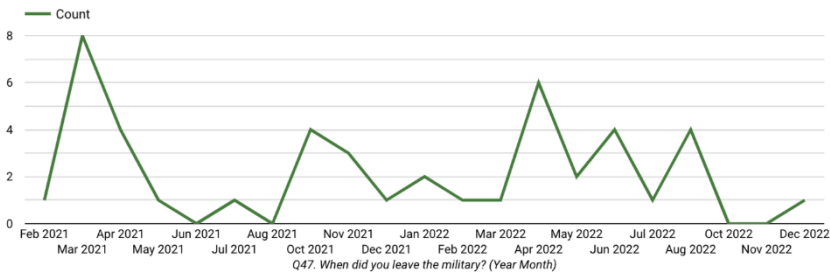
ပါဝင်ဖြေဆိုသူအများစုသည် အာဏာသိမ်းမှုဖြစ်ပြီး မကြာမီကာလ ၂၀၂၁ ဖေဖော်ဝါရီလနှင့် မတ်လအကြားတွင် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခဲ့ခြင်း သို့မဟုတ် နိုင်ငံတစ်ဝန်း တိုက်ပွဲများ အရှိန်မြင့်လာချိန် ၂၀၂၁ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလနှင့် နိုဝင်ဘာလကြား သို့မဟုတ် ၂၀၂၂ ခုနှစ် ဧပြီလနှင့် စက်တင်ဘာလကြားတွင် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခဲ့ကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။³⁸ ကျွန်ုပ်တို့၏ သုတေသနမှ ရှာဖွေ တွေ့ရှိချက်များအရ ရာထူးအဆင့်မြင့်သော အရာရှိများ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှု သည် အာဏာသိမ်းမှုဖြစ်ပြီး အစောပိုင်းကာလဖြစ်သည့် ဖေဖော်ဝါရီလနှင့် ဧပြီလအကြားတွင် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၂၁ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလမှ သြဂုတ်လ

³⁸ ၂၀၂၁ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ (၇) ရက်နေ့တွင် NUG သည် အရပ်ဘက်ဝန်ထမ်းများ စီဒီအမ် ဝင် ရန် နောက်ဆုံးရက်ရောက်ပြီဖြစ်ကြောင်းနှင့် “ပြည်သူ့ကာကွယ်ရေးစစ်ပွဲ” စတင်ပြီဖြစ်ကြောင်း ကြေညာခဲ့သည် (Strangio, 2021)။

အတွင်းတွင်မူ အရာရှိစစ်သည်များနှင့် တပ်သားများ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာမှုကို တဖြည်းဖြည်း တွေ့မြင်လာခဲ့ရပါသည်။ ဗိုလ်ကြီးရာထူးသည် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းသူ အရာရှိများထဲတွင် အများဆုံးတွေ့ရသည့် ရာထူးဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ စာတမ်းအတွက် ပါဝင်ဖြေဆိုခဲ့သူများ၏ စွန့်ခွာ ဘက်ပြောင်းခဲ့သည့် အချိန်ကာလကို ပုံ (၂) တွင် ရှုပါ။ ၎င်းတို့၏ ရာထူးအဆင့် များနှင့် တိုက်ဆိုင် ကြည့်ရှုရန် ပုံ (၃) တွင် ရှုပါ။

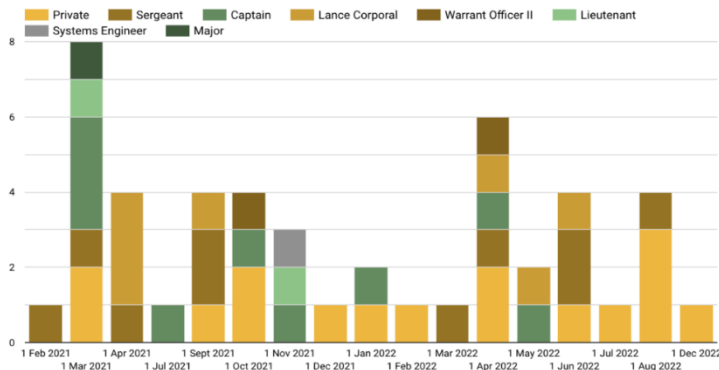
ပုံ (၂)

ပါဝင်ဖြေဆိုခဲ့သူများ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခဲ့သည့် အချိန်ကာလ။

ပုံ (၃)

စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုအချိန်ကာလနှင့် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခဲ့သူများ၏ ရာထူးအဆင့်။

သုတေသနနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများကို ဗမာဘာသာစကားဖြင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး အချက်အလက်များနှင့် တွဲဖက်ရန်၊ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာမှုများပြုလုပ်ရန်နှင့် ကိုးကားချက်များဆွဲထုတ်ရန် အင်္ဂလိပ်ဘာသာသို့ ပြန်ဆိုခဲ့ပါသည်။ သုတေသနဆောင်ရွက်နေခဲ့စဉ်ကာလအတွင်းတွင် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများမှ ရရှိခဲ့သည့် အဓိကကိုးကားချက်များနှင့် အယူအဆများကို တွဲရန်နှင့် စုစည်းရန် ကျွန်ုပ်တို့သည် Deedoose cross-platform အက်ပလီကေးရှင်းကို အသုံးပြုခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက် ၎င်းအဓိကအယူအဆများကို တစ်ခုနှင့်တစ်ခုယှဉ်ကာ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာမှုများပြုလုပ်ခဲ့ပြီး အဖြစ်များသောအချက်များကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ခဲ့ပါသည်။ ဘာသာပြန်ချက်များမှ မမှန်ကန်သော သို့မဟုတ် ရှုပ်ထွေးစေနိုင်သော ရလဒ်များကို ရရှိနိုင်သည်မှာ မှန်သော်လည်း ကျွန်ုပ်တို့၏ သုတေသနအဖွဲ့ တစ်ဖွဲ့လုံးသည် ဗမာလို ပြောဆိုရေးသားဖတ်ကြားနိုင်သောကြောင့် လိုအပ်သည့် အချိန်တိုင်းတွင် မူရင်းတွေ့ဆုံမေးမြန်းချက်များကို ပြန်လည် ကိုးကားမှု ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

သုတေသနအတွက် ပါဝင်ဖြေဆိုသူ အယောက် (၅၀) သာရှိခြင်းသည် အချို့သောအချက်အလက်များ၊ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်များနှင့် နှိုင်းယှဉ်ချက်များကိုရရှိနိုင်ရန် မစွမ်းဆောင်နိုင်ခဲ့ပေ။ ကျွန်ုပ်တို့တွင် ဘဏ္ဍာရေးအရင်းမြစ် ပိုမိုရှိခဲ့ပါက ပိုမိုများပြားသည့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်သူများကို လက်လှမ်းမီနိုင်ခဲ့မည် ဖြစ်ပြီး ပိုမိုခိုင်မာသော ကိုးကားချက်များနှင့် ပိုမိုအသေးစိတ်ကျသော အချက်အလက်များကို ရရှိနိုင်ခဲ့မည်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် မိမိတို့ဆောင်ရွက်ခဲ့သော တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများသည် စစ်သည်များမှ ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင်အတွေ့အကြုံများကို ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ တင်ပြပြောဆိုမှုများပေါ်တွင် များစွာမှီခိုနေခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ရရှိခဲ့သော အချက်အလက်များကို မှန်ကန်ကြောင်း စစ်ဆေးရန် အခက်အခဲများရှိခဲ့ပြီး အများစုကို ၎င်းတို့ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ယုံကြည်လက်ခံခဲ့ရပါသည်။ သတင်းအချက်အလက်များကို မှန်ကန်ကြောင်း စစ်ဆေးရန်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့ ရှာဖွေတွေ့ရှိမှုများထဲတွင် တစ်သမတ်တည်း ညီညွတ်မှုရှိစေ

ရန်အလို့ငှာ တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှု (၅၀) လုံးတွင် တွေ့ရသည့် အချို့သော အဖြစ်များသည် အချက်များကို တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။

NUG ၊ ERO နှင့် PDF များကဲ့သို့ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများကို တိုက်တွန်း၊ ပံ့ပိုးပေးနေသည့် အဖွဲ့အစည်းများအား ကိုယ်စားပြုသူများနှင့် လည်း ကျွန်ုပ်တို့၏ သုတေသနအဖွဲ့မှ ဆွေးနွေးပြောဆိုမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ သတင်းဆောင်းပါးများ၊ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ကမ္ဘာတစ်ဝန်းတွင် ဖြစ်နေသော စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာမှုများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဆောင်ရွက်ထားပြီးသော သုတေသနဆိုင်ရာတင်ပြချက်များ၊ အာဏာသိမ်းစစ်တပ်နှင့် အာဏာသိမ်းမှုကို ဆန့်ကျင်သည့် အဖွဲ့အစည်းများ၏ ထုတ်ပြန်ချက်များကဲ့သို့သော ကွဲပြားခြားနားသည့် ဒုတိယတန်းစား အချက်အလက်များကိုလည်း ကျွန်ုပ်တို့ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် လူမှုရေးသိပ္ပံဆိုင်ရာ သုတေသနပြုလုပ်ခြင်းသည် ခက်ခဲသော်ငြားလည်း အန္တရာယ်များကို စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရန် အမျိုးမျိုးသော အကာအကွယ်အဆင့်ဆင့်ကို ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ၎င်းတို့ထဲတွင် ပါဝင်သော ဆောင်ရွက်ချက်များမှာ တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှု တစ်ခုချင်းစီတိုင်းအတွက် မစတင်မီ အရဲစွန့်ရမှု အကဲဖြတ်ဆန်းစစ်ချက် (risk assessment)၊ အဓိကသတင်းအချက်အလက်ပေးသူများအား တွေ့ဆုံမေးမြန်းရာတွင် ပုဂ္ဂိုလ်ရေးရာ အချက်အလက်များ မဖော်ပြစေမှုနှင့် ကျွန်ုပ်တို့ အသင်းသားများ၏ ယုံကြည်ရသော ကွန်ရက်ချိတ်ဆက်မှုများမှတစ်ဆင့် သင့်လျော်မှုရှိသော ပါဝင်ဆောင်ရွက်မည့်သူများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ကာ ဆက်သွယ်ခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် ကနဦး စစ်တပ်မှ တပ်ပြေးများနှင့် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းသူများကို အုပ်စုခွဲမှု ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ သို့သော် NUG နှင့် ERO အချို့နှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ပြီး နောက်တွင် လက်ရှိဖြစ်ပွားနေသော ပဋိပက္ခထဲ၌ တပ်ပြေးများနှင့် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းသူများကို ခွဲခြားရန် မလွယ်ကူကြောင်းရှာဖွေတွေ့ရှိခဲ့ရပြီး အကြောင်းရင်းမှာ တပ်ပြေးများကိုလည်း အဘက်ဘက်မှ ဘက်ပြောင်းသူများ အဖြစ်သာ လက်တွေ့ကျကျ ရှုမြင်ဆက်ဆံခဲ့ကြခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

အချက်အလက်များ စုဆောင်းမှုပြုလုပ်ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ သုတေသန အဖွဲ့အနေဖြင့် စိန်ခေါ်မှုများစွာကြုံခဲ့ရပါသည်။ စစ်မက်ဖြစ်ပွားနေဆဲနေရာ များနှင့် လွတ်မြောက်နယ်မြေများအတွင်း ရောက်ရှိနေသည့် ပြည်တွင်းမှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းသူ စစ်သည်များထံမှ အချက်အလက်များရယူရန် ခက်ခဲ ခဲ့ပါသည်။ တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှု လုပ်ငန်းစဉ် အတောအတွင်း အချို့သော ပါဝင် ဆောင်ရွက်သူ စစ်သည်ဟောင်းများသည် စိတ်ဖိစီးမှုများ တွေ့ကြုံခံစားခဲ့ကြရ ပါသည်။ အဆိုပါတွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများကို ကျွန်ုပ်တို့မှ ခေတ္တရပ်တန့်ခဲ့ပြီး စိတ် ကျန်းမာရေးပညာရှင်တစ်ဦးနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခဲ့ကာ ၎င်းမှ ကျွန်ုပ်တို့ အဖွဲ့ သားများအတွက် စိတ်ဒဏ်ရာပိုင်းဆိုင်ရာထိခိုက်လွယ်သော တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှု များနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ရှေးဦးသူနာပြုအလေ့အကျင့်များကို သင်တန်းပို့ချပေး ခဲ့ပါသည်။ ယင်းကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်းမှာ ကျွန်ုပ်တို့အနေဖြင့် စိတ်ခံစားမှု များ ပြင်းထန်နေသော အခြေအနေတစ်ရပ်အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်ရာတွင် မည်သည်တို့ ဆောင်ရွက်ရမည်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများမှ ဖြေဆို သူများအနေဖြင့် တစ်ဆင့်ခံ စိတ်ဒဏ်ရာများ တွေ့ကြုံခံစားရမှု မရှိစေရေး သေချာစေရန်အတွက် ဖြစ်ပါသည်။

အဓိကအဖွဲ့အစည်းများအား ခြုံငုံတင်ပြခြင်း

ဤအပိုင်းတွင် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းသူများကို ပံ့ပိုးမှုများပေးသည့် အဖွဲ့အချို့နှင့် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများကို တိုက်တွန်းအားပေးသော အဖွဲ့ အချို့အကြောင်းကို ခြုံငုံတင်ပြထားပါသည်။ ဤအပိုင်းတွင် တင်ပြထားသော အဖွဲ့များသည် ယခုအရေးကိစ္စတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေသည့် အခြားတစ်ဖွဲ့ဖွဲ့ နှင့် ချိတ်ဆက်ထားမှုရှိပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သော စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသည့် စစ်သည်များစွာသည် စီဒီအမ်လုပ်ထားသူများဖြစ် ကြပြီး ယခုဖော်ပြမည့် အဖွဲ့တစ်ခုခုထံမှ အထောက်အပံ့ကို ရရှိခဲ့ကြပါသည်။ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများတွင် အဓိကပါဝင်ကူညီနေသည့် အဖွဲ့နှစ်ဖွဲ့ဖြစ်သည့် ကချင်လွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော် (KIA) နှင့် အာရက္ခတပ်တော် (AA) တို့

သည် ကျွန်ုပ်တို့၏ သုတေသနတွင် ပါဝင်ရန် ငြင်းဆန်ခဲ့ကြသော်လည်း ၎င်းတို့သည် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူများကို ခိုလှုံခွင့်ပေးကာ ပံ့ပိုးကူညီမှုများပေးကြောင်း သိရှိရပါသည်။

ယခုအောက်တွင်ဖော်ပြမည့် အဖွဲ့အစည်းများကို အုပ်စုသုံးစုအဖြစ် အကြမ်းဖျဉ်းခွဲခြားနိုင်ပါသည်။ တိုင်းရင်းသားတော်လှန်ရေးအဖွဲ့များနှင့် NUG ၊ အရပ်သားများဦးဆောင်သည့် အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် စီဒီအမ်အဖွဲ့များ ဖြစ်ကြပါသည်။ တော်လှန်ရေးအင်အားစုများ၊ NUG နှင့် ERO များသည် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများကို အားပေးတိုက်တွန်းမှုပြုလုပ်ရာတွင် ဗျူဟာပိုင်းဆိုင်ရာ အကျိုးစီးပွားများရှိနေပါသည်။ ၎င်းတို့အနေဖြင့် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများ ပိုမိုဖြစ်ထွန်းလာမှုသည် ၎င်းတို့တပ်များအနေဖြင့် တပ်မတော်ကို အနိုင်တိုက်ရန် နည်းဗျူဟာ၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ် ရှုမြင်ကြပါသည်။ အရပ်သားဦးဆောင်သောအဖွဲ့များနှင့် စီဒီအမ်အဖွဲ့များမှာ များသောအားဖြင့် တက်ကြွလှုပ်ရှားသူများနှင့် စေတနာ့ဝန်ထမ်းများဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားကြခြင်းဖြစ်ကာ အကြမ်းမဖက် ငြိမ်းချမ်းစွာတော်လှန်သည့် နည်းလမ်းကို ကျင့်သုံးကြသူများ ဖြစ်လေ့ရှိပါသည်။ ၎င်းအုပ်စုများအနေဖြင့် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများကို အားပေးခြင်းသည် တော်လှန်ရေးနှင့် အရပ်ဘက်တော်လှန်ပုန်ကန်မှုကို တိုက်ရိုက်ကူညီရာရောက်သည်ဟု ယုံကြည်ကြပါသည်။ စီဒီအမ်အဖွဲ့များသည် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသော စစ်သည်များနှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုများအတွက် လူမှုဖူလုံရေးဆိုင်ရာအထောက်အပံ့များ ပေးအပ်ကြပါသည်။ ယင်းအဖွဲ့များသည် တော်လှန်ရေးအောင်မြင်နိုင်ရန် မဟာဗျူဟာတစ်ခုလုံးအတွက် ခွဲခြားထား၍မရသော အချင်းအရာတစ်ရပ်ဖြစ်သော်လည်း ၎င်းတို့သည် လတ်တလောမှပေါ်ပေါက်လာကြပြီး စစ်တပ်နှင့် ကာလရှည်ကြာ အနီးကပ်ဆက်နွှယ်မှုများရှိသည့်အတွက် အရပ်ဘက်အသိုင်းအဝန်းတွင် လည်ပတ်ရာ၌ အတွေ့အကြုံမရှိကြပေ။ အဖွဲ့တိုင်းသည် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများကို တိုက်တွန်းအားပေးရာတွင် အရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်နေကြပြီး မတူညီသော ပံ့ပိုးကူညီမှုများ ဆောင်ရွက်နေကြပါသည်။

အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအစိုးရ၊ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန

အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအစိုးရ၊ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန (NUG-MoD) သည် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများကို ၎င်းတို့၏ ဗျူဟာမြောက် အကျိုးတစ်ရပ်အဖြစ် ထည့်သွင်းထားပါသည်။ NUG-MoD မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းရေးအပိုင်းတွင် အဓိကအဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးအဖြစ် ဆောင်ရွက်နေသူတစ်ဦးအား တွေ့ဆုံမေးမြန်းကြည့်သည့်အခါတွင် ၎င်းတို့အနေဖြင့် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများကို တိုက်တွန်းအားပေးရသည့် အဓိကရည်ရွယ်ချက်မှာ တော်လှန်ရေးကို သွေးမြေကျမှု အနည်းဆုံးဖြင့် အမြန်ဆုံးအောင်မြင်စေရန်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုပါသည်။ သို့သော်လည်း ရင်းမြစ်အကန့်အသတ်များသည် ၎င်းဗျူဟာကို အပြည့်အဝ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရေးအတွက် အတားအဆီး ဖြစ်နေစေသည်။ NUG-MoD သည် ပြည်သူ့ရင်ခွင်အဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းပြီး စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများ ပိုမိုဖြစ်လာစေရန်နှင့် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာခဲ့သော စစ်သည်များအား စီဒီအမ်စာရင်းထဲတွင် မှတ်တမ်းတင်ကာ စီဒီအမ်နံပါတ်များ ပေးအပ်နိုင်ရန် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ဤဆောင်းပါးရေးသားနေစဉ် ၂၀၂၃ ခုနှစ်တွင် NUG-MoD သည် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာခဲ့သူ စစ်သည် (၁၅၀၀) ဦးနှင့် ရဲ (၃,၀၀၀) ဦးတို့အား စီဒီအမ်မှတ်တမ်းတွင် စာရင်းသွင်းပြီးဖြစ်ကြောင်း ဆိုသည်။ စာရင်းသွင်းသည့် လုပ်ငန်းစဉ်၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအနေ ဖြင့် NUG-MoD သည် ယင်းစစ်သည်များထံမှ သတင်းအချက်အလက် စုဆောင်းရန်နှင့် မှတ်တမ်းတင်ထားရှိရန် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများ ပြုလုပ်လေ့ရှိပါသည်။

လက်နက်နှင့်တကွ စစ်တပ်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းသူများကို ဆုငွေချီးမြှင့်ပြီး ဩစတေးလျနိုင်ငံတွင် ပြန်လည်အခြေချနိုင်သည့် အလားအလာရှိသည်ဟူသော အရိပ်အမြွက်ပါဝင်သည့် ကြေညာချက်အား NUG မှ ထုတ်ပြန်ထားပါသည်။ ဤသတင်းစကားများသည် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းသူတစ်ဦး၏ စစ်တပ်ပြင်ပတွင် ရရှိမည့် လူနေမှုဘဝသည် သက်သောင့်သက်သာဖြစ်ပြီး ဆွဲဆောင်မှုရှိကြောင်း စစ်တပ်ထဲမှ စစ်သားများကို နားချသည့်အနေဖြင့် ဗျူဟာအရ ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်သည်မှာ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအားဖြင့် မှန်ကန်ပါသည်။ အဆို

ပါ ကတိကဝတ်များအား ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်မှု မရှိလာသည်နှင့်အမျှ ၎င်းအချက်သည် အဆိုးဖက်သို့ ဦးတည်လာနိုင်ကာ အတားအဆီးတစ်ရပ်ဖြစ်လာပြီး စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများကို နှေးကွေးလာစေနိုင်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သည့် စစ်သည်ဟောင်းများသည် ၎င်းတို့ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာရန် ဆုံးဖြတ်ရာ၌ အဓိကတွန်းအားပေးခဲ့သည့်အချက်မှာ ဩစတေးလျနိုင်ငံတွင် ပြန်လည်အခြေချနိုင်မည့် အလားအလာရှိခြင်းသည် အဓိကတွန်းအားဖြစ်ခဲ့သည်ဟုဆိုကြသည်။

NUG-MoD မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းသူများကို ပေးအပ်နိုင်သော အကူအညီမှာ လွန်စွာနည်းပါးနေပါသည်။ NUG-MoD အနေဖြင့် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူများကို ကူညီရန် ပြည်တွင်း၌ နေရပ်စွန့်ခွာနေရသူများအတွက် ကုလသမဂ္ဂ ကမ္ဘာ့စားနပ်ရိက္ခာအစီအစဉ် (UNWFP) ကဲ့သို့သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးနိုင်ပါသည်။ သို့သော်လည်း တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သည့် NUG-MoD မှ တာဝန်ရှိသူသည် ထိုကဲ့သို့သော အကူအညီမျိုး လူဦးရေ မည်မျှရခဲ့ပြီးဖြစ်ကြောင်း မှတ်ချက်မပေးခဲ့ပါ။ ၎င်းအချက်သည် စီဒီအမ်ဝန်ထမ်းများ အတွက် စီဒီအမ်အထောက်အပံ့ဆိုင်ရာ ပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်နေသလို တရားဝင် စီဒီအမ်မှတ်တမ်းဝင်ပြီးသား စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းသူစစ်သည်များကိုပင်လျှင် NUG-MoD မှ ငွေကြေး သို့မဟုတ် အစားအသောက် ပေးအပ်ရန် ရုန်းကန်နေရပါသည်။ NUG-MoD အနေဖြင့် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူ ရဲများ၊ စစ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏မိသားစုများအတွက် တစ်ကိုယ်ရေလုံခြုံရေး၊ ပညာရေး သို့မဟုတ် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများ ပေးအပ်ရန် အာမခံနိုင်ခြင်း မရှိပါ။

မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း အထူးသဖြင့် ပဋိပက္ခများဖြစ်ပွားနေသော ဒေသများတွင် ကုန်ဈေးနှုန်းများ မြင့်တက်လာသည်နှင့်အမျှ ရင်းမြစ်များကို ခွဲဝေချထားမှုပြုလုပ်ရာတွင် ခက်ခဲမှုများပိုမိုတိုးလာသည်ကို ကျွန်ုပ်တို့ မြင်တွေ့လာရနိုင်ပါသည်။ NUG-MoD သည် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာနိုင်ခြေရှိသူများအတွက် အာမခံပေးနိုင်မှုနည်းပါးသလို ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းဆိုင်ရာ ပေးအပ်နိုင်မှုမှာလည်း လွန်စွာအားနည်းပါသည်။ ထို့ကြောင့် အောင်မြင်စွာ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူများသည် လုံခြုံရေးနှင့် ပံ့ပိုးကူညီမှုများ အာမခံချက်ရှိသောကြောင့် ယုံကြည်မှု

အပြည့်ဖြင့် စွန့်ခွာလာခြင်းမျိုးထက် ၎င်းတို့၏ ခိုင်မာသော ခံယူချက်များက တွန်းအားပေးသောကြောင့် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခဲ့ခြင်း သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏ လက်ရှိအခြေအနေ (ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဆိုင်ရာ ဝမ်းနည်းထိခိုက်မှု သို့မဟုတ် မတရားမှု ကို မျက်မြင်ကြုံတွေ့ရခြင်းကဲ့သို့သော) ကို လက်သင့်မခံနိုင်တော့သောကြောင့် သာ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်လာစေပါသည်။

NUG-MoD အနေဖြင့် အာဏာသိမ်းမှုအစောပိုင်းကာလတွင် ၎င်းတို့ ပေးခဲ့သည့် ကတိကဝတ်များကို တစ်နည်းတစ်ဖုံဖြင့် ဖြည့်ဆည်းနိုင်ခြင်း မရှိပါက သို့မဟုတ် စစ်တပ်နှင့် တိုက်ပွဲများတွင် အောင်မြင်မှုများစွာ ရလာခြင်း မရှိပါက မကြာလှသော အနာဂတ်အချိန်တွင် အုပ်စုလိုက် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်း မှုများကို တွေ့မြင်ရနိုင်ရန် ဖြစ်နိုင်ခြေနည်းနေပါသေးသည်။

ပြည်သူ့ရင်ခွင်

ပြည်သူ့ရင်ခွင်အဖွဲ့သည် စစ်သားများ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုကို တိုက်တွန်း အားပေးရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာခဲ့သူ ဗိုလ်ကြီး လင်းထက်အောင်မှ ဦးဆောင်တည်ထောင်ခဲ့သည့် အဖွဲ့ဖြစ်ပါသည်။ ပြည်သူ့ ရင်ခွင်အဖွဲ့၏ အခြားသော စီဒီအမ်စစ်သည်အဖွဲ့များ၊ အရပ်ဘက်အဖွဲ့များနှင့် မတူညီသည့်အချက်မှာ ၎င်းသည် NUG အပါအဝင် အခြားသော ERO များနှင့် နီးကပ်မှုရှိနေခြင်းဖြစ်ပါသည်။ လက်ရှိတွင် ၎င်းတို့သည် ပြည်သူ့ရင်ခွင်၏ ဗဟို ကော်မတီမှတစ်ဆင့် NUG-MoD နှင့် ပြည်ထဲရေးနှင့် လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန၏ စီမံခန့်ခွဲမှုအောက်တွင် လည်ပတ်နေပါသည်။

ပြည်သူ့ရင်ခွင်သည် အထူးအဖွဲ့ (task force) ငါးဖွဲ့ဖြင့် ဖွဲ့စည်း တည်ဆောက်ထားပါသည်။ အဖွဲ့ (၁) သည် ဆိုရှယ်မီဒီယာကို စီမံခန့်ခွဲသည့် တာဝန် ယူထားပါသည်။ အဖွဲ့ (၂) သည် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသော စစ်သည်များနှင့် ရဲများ၏ ကိုယ်ရေးအချက်အလက်များကို တိုက်ဆိုင်စစ်ဆေးသည့် တာဝန်ယူပါ သည်။ အဖွဲ့ (၃) သည် လွတ်မြောက်နယ်မြေများသို့ အထောက်အပံ့များ ပို့ဆောင်သည့် တာဝန်ယူပါသည်။ အဖွဲ့ (၄) သည် လွတ်မြောက် နယ်မြေများရှိ

စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းသူများထံ ထောက်ပံ့ပစ္စည်းများ ဖြန့်ဝေခြင်းနှင့် နေရာထိုင်ခင်းများ စီစဉ်ခြင်းကို တာဝန်ယူပါသည်။ အဖွဲ့ (၅) သည် စီဒီအမ်စစ်သည်များအား လွတ်မြောက်နယ်မြေများသို့ ပို့ဆောင်နေရာချထားရေး အတွက် တာဝန်ယူပါသည်။ စီဒီအမ်စစ်သည်များအနေဖြင့် အထူးအဖွဲ့ (၂) ၏ စစ်ဆေးမှုကို ဖြတ်သန်းပြီးပါက ၎င်းတို့သည် မှတ်ပုံတင်ပြီးသားဖြစ်ကာ NUG ထံမှ စီဒီအမ်မှတ်ပုံတင်အမှတ်ကို ရယူနိုင်ပါသည်။ သို့သော် မှတ်ပုံတင်ပြီးသူတိုင်း စီဒီအမ်မှတ်ပုံတင်အမှတ်ကို ရရှိခြင်းမရှိပေ။ ယင်းအချက်သည် ကျွန်ုပ်တို့ တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုပြုခဲ့စဉ်တွင် ကြားသိခဲ့ရသော စိုးရိမ်ကြောင့်ကြမှုတစ်ရပ် ဖြစ်ပါသည်။ ပြည်သူ့ရင်ခွင်သည် စီဒီအမ်စစ်သည်များအား တစ်လလျှင် မြန်မာငွေ (၆၀,၀၀၀) ကျပ် ထောက်ပံ့ပေးအပ်ကာ ၎င်းတို့၏ စောင့်ရှောက်မှုအောက်တွင် ထားရှိပြီး အလှူငွေများ လက်ခံလျက်ရှိပါသည်။ ဤဆောင်းပါးရေးနေစဉ်တွင် ပြည်သူ့ရင်ခွင်သည် အလှူငွေကျပ် သန်းပေါင်း (၁၀၀) ဝန်းကျင် လက်ခံရရှိပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းတို့အဖွဲ့သည် တယ်လီဂရမ်ချန်နယ်များ ဖွင့်ထားပြီး စစ်သားများအား စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုပြုလုပ်ရန် အားပေးလှုံ့ဆော်မှုများ ဆောင်ရွက်နေကာ “ဖရဲသီးများ”^{၃၉} နှင့် “pre-CDM” (စစ်တပ်အတွင်းမှနေ၍ တော်လှန်ရေးအတွက် သတင်းပေးကာ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလိုသော်လည်း ထိုသို့ ပြုလုပ်ရန် မစွမ်းသာသေးသောသူများ) အတွက်လည်း ထောက်ပံ့မှုများကို ကမ်းလှမ်းပေးအပ်လျက်ရှိပါသည်။

ကရင်နီအမျိုးသားများကာကွယ်ရေးတပ်ဖွဲ့နှင့် ကရင်နီပြည်သူ့ရင်ခွင်

ကရင်နီအမျိုးသားများကာကွယ်ရေးတပ်ဖွဲ့ (KNDF) သည် ၂၀၂၁ အာဏာသိမ်းမှုကို တုံ့ပြန်တိုက်ခိုက်ရန် တည်ထောင်ခဲ့သည့်အဖွဲ့ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့တွင် ကရင်နီ PDF များနှင့် အခြားသော လက်နက်ကိုင်များ ပါဝင်ပါသည်။ ၎င်းတို့

^{၃၉} စစ်သားများသည် တစ်ခါတစ်ရံတွင် ဖရဲသီးအဖြစ် စွပ်စွဲခံရလေ့ရှိပါသည်။ အပြင်တွင် စိမ်း (စစ်တပ်ယူနီဖောင်း၏ အရောင်) ပြီး အတွင်းတွင် နီ (အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်နှင့် တော်လှန်ရေး၏ အရောင်) သူများ။

သည် NUG-MoD ၏ တရားဝင်ကာကွယ်ရေးမူဝါဒအောက်တွင် လည်ပတ်လျက်ရှိပါသည်။⁴⁰ အလွန်ကိုသက်တမ်းနုပြီး တစ်မူထူးခြားသည့် KNDF အဖွဲ့သည် စစ်တပ်ကို တိုက်ခိုက်ရန်အတွက် ရင်းမြစ်များ စုဆောင်းနိုင်ရေး ရုန်းကန်နေရစဉ် တစ်ချိန်တည်းမှာ ၎င်းတို့နယ်မြေအတွင်းတွင် တိုက်ပွဲများ ဆက်လက်ဖြစ်ပွားလာသည်နှင့်အမျှ စုပြုံရောက်ရှိလာကြသော စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းသူများကိုလည်း ကိုင်တွယ်ဆောင်ရွက်နေကြရပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် KNDF ၏ စီဒီအမ်ဌာနမှ ဦးဆောင်သူဖြစ်သလို ကရင်နီပြည်သူ့ရင်ခွင် (KPE) ၏ ဒုတိယတာဝန်ခံလည်းဖြစ်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် စကားပြောကြည့်ခဲ့ပါသည်။ ၎င်းမှ ၎င်းတို့၏ စောင့်ရှောက်မှုအောက်တွင် စီဒီအမ်စစ်သည်ဦးရေ (၆၀) ရှိပြီး ကရင်နီပြည်တစ်ခုလုံးတွင် စီဒီအမ်စစ်သည်ဦးရေ (၁၀၀) ရှိကြောင်းနှင့် ၎င်းတို့ထဲမှ တချို့သည် တတိယနိုင်ငံသို့ အခြေချနိုင်ရန် စောင့်ဆိုင်းနေကြသူများဖြစ်ကြောင်းဆိုပါသည်။

KNDF နှင့် KPE တို့သည် တာဝန်ထမ်းဆောင်ဆဲ စစ်သည်များအကြားသို့ သတင်းအချက်အလက်ဖြန့်ဝေသည့် ကမ်ပိန်းများပြုလုပ်ခြင်း၊ စီဒီအမ်စစ်သည်များကို ထောက်ပံ့ပေးခြင်းနှင့် ၎င်းတို့အား အရပ်သား လူနေမှုဘဝအတွက် ပြန်လည်နေရာချထားပေးခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်နေကြပါသည်။ ၎င်းတို့၏ ရည်ရွယ်ချက်သည် ကြီးမားသော တပ်တွင်းပုန်ကန်မှု (တပ်ရင်းတစ်ရင်းလုံးကဲ့သို့) ဖြစ်လာစေရန် သတင်းစကားများ ဖြန့်ဝေခြင်းနှင့် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများကို အားပေးခြင်းဖြင့် လှုံ့ဆော်မှုများ ဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ စစ်သားများစွာသည် ဆိုရှယ် မီဒီယာနှင့် အခြားသော မီဒီယာများမှ သတင်းများကို တွေ့ရှိပြီး စိတ်ဓာတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကျဆင်းနေကြကြောင်း KNDF က ဆိုသည်။ ၎င်းတို့၏ သတင်းအချက်အလက်ဖြန့်ဝေခြင်း ကမ်ပိန်း၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ် KPE သည် စစ်သည်တစ်ဦးချင်းစီ၏ ဖုန်းများကို ခေါ်ဆိုမှုများ ပြုလုပ်ကာ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများအတွက် ကူညီပံ့ပိုးမှုများ ပြုလုပ်ပေးနေပါ

⁴⁰ အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအစိုးရ၊ ၂၀၂၃။

သည်။⁴¹ ကျွန်ုပ်တို့ တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများ ပြုလုပ်နေသည့်ကာလတွင် KNDF သည် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းရန် တိုက်တွန်းသည့် သတင်းစကားများနှင့် လက်ကမ်းစာစောင်များကို ဒရုန်းများဖြင့် မြေပြင်က စစ်သားများထံ ကြွချရန် စီစဉ်နေခဲ့ကြပါသည်။

၎င်းတို့၏ ကမ်ပိန်းရှိ သတင်းစကားများသည် NUG-MoD ၏ တိုက်တွန်းအားပေးမှုများနှင့် တူညီမှုရှိပါသည်။ စစ်သားများအား ၎င်းတို့အနေဖြင့် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုပြုလုပ်ပါက ၎င်းတို့အား KNDF မှ ကောင်းမွန်စွာ စောင့်ရှောက်ထားပြီး တတိယနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံသို့ သွားရောက် ပြန်လည်အခြေချနိုင်သည့် လမ်းကြောင်းတစ်ခုပါရှိနေကာ လက်နက်များဖြင့် စွန့်ခွာလာပါက ဆုငွေများပါ ချီးမြှင့်မည်ဖြစ်ကြောင်း ယုံကြည်လာစေရန် ဆွဲဆောင်လျက်ရှိပါသည်။ သို့သော်လည်း ဆုကြေးငွေမက်လုံးများမှာ စစ်သားများအတွက် ဆွဲဆောင်မှုကြီးမားစွာ မရှိဘဲ ၎င်းတို့အနေဖြင့် လေးစားမှု၊ ဂုဏ်သိက္ခာ၊ ကောင်းမွန်စွာ ဆက်ဆံခံရမှုနှင့် ကိုယ်ပိုင်တာဝန်ရှိမှုတို့ကို ပိုမိုဆွဲဆောင်မှုရှိသောအရာများအဖြစ် ရှုမြင်ကြကြောင်း KNDF မှ ပုဂ္ဂိုလ်က သူ့အမြင်ကို ပြောပြပါသည်။ KNDF ကိုယ်တိုင်ပင်လျှင် ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင်လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးကို ထောက်ပံ့ရန် ရုန်းကန်နေရသည့် အပြင် KPE အနေဖြင့် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများကို ပံ့ပိုးကူညီရန်နှင့် စီဒီအမ်စစ်သည်များအား ၎င်းတို့ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာပြီး နောက်ပိုင်းတွင် ထောက်ပံ့ရန် သီးသန့်ဘဏ္ဍာငွေ မရှိထားသောကြောင့် ၎င်းတို့အနေဖြင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေးနှင့် ဆုကြေးငွေများ ပေးအပ်မည်ဆိုသည်မှာ ဖြစ်နိုင်ခြေနည်းပါးပါသည်။ ၎င်းအချက်သည် KNDF/KPE ၏ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများကို ထောက်ပံ့သည့် စနစ်ကျသော ယန္တရားကို အားနည်းစေပြီး အဖွဲ့အတွင်းရှိ တစ်သီးပုဂ္ဂလပုဂ္ဂိုလ်များအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင်လုံခြုံရေးနှင့် ရင်းမြစ်များကို စွန့်စားအသုံးပြုပြီး စွန့်ခွာဘက်ပြောင်း

⁴¹ စစ်သားများ၏ ဆက်သွယ်ရေးအချက်အလက်များကို စစ်တပ်ပြင်ပတွင် ရောက်ရှိနေသူများမှ အနီးကပ်စောင့်ကြပ်ထိန်းသိမ်းထားပြီး ၎င်းအချက်မှာ ၎င်းတို့အတွက် အလွန်အဖိုးတန်သော အချက်အလက်များ ပိုင်ဆိုင်သည့် အထူးဖြစ်ရပ်တစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။

မှုများကို ထောက်ပံ့နေရကာ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းသူများကို နေရာထိုင်ခင်းများ စီစဉ်ပေးနေရပါသည်။ ပိုမိုများပြားသော ဘဏ္ဍာရေး ရင်းမြစ်များနှင့် အခြား ရင်းမြစ်များ မရှိပါက KNDF/KPE အနေဖြင့် ၎င်းတို့ တိုက်တွန်းအားပေးနေသော ကြီးမားသည့် အုပ်စုလိုက်စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုမျိုးကို ကိုင်တွယ်နိုင်မည့် ဟန် မမြင်ရပေ။

သို့သော် KNDF အနေဖြင့် စစ်တပ်နှင့် ထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင် တိုက်ပွဲများနှင့် တိုက်ပွဲငယ်များဖြင့် ပုံမှန်ရင်ဆိုင်တိုက်ခိုက်လေ့ရှိကာ ကရင်နီပြည်သည် တော်လှန်ရေး၏ အကြမ်းတမ်းဆုံးသော ရှေ့တန်းများရှိသည့် နယ်မြေဖြစ်သည့်အချက်ကိုတော့ သိရှိထားရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းတို့ အနေဖြင့် ရှေ့တန်းများနှင့် အခြားသောနေရာများမှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများ၊ တပ်ပြေးမှုများနှင့် လက်နက်ချမှုများကို ပိုမိုတွေ့မြင်ရနိုင်ပါသည်။ လက်ရှိတွင် KNDF/KPE ထံတွင် ခိုလှုံနေသော စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းသူဦးရေမှာ နည်းနေသေးသော်လည်း တိုက်ပွဲများသည် တော်လှန်ရေးဘက် အလေးသာလာပါက ထိုကိန်းဂဏန်းများ တိုးလာနိုင်ပါသည်။ လတ်တလောဖြစ်ပွားခဲ့သည့် သာဓကတစ်ခုကို ကြည့်ပါက ၂၀၂၃ ခုနှစ် ဇွန်လတွင် စစ်တပ်လက်အောက်တွင်ရှိသော အင်အားစုပေါင်း (၆၀၀) ဝန်းကျင်ရှိ နယ်ခြားစောင့်တပ် (BDF) တပ်ရင်းနှစ်ရင်းသည် ကရင်နီပြည်နယ် မယ်စွဲမြို့ရှိ စစ်တပ်တပ်ရင်းများကို စီးနင်းရန် တော်လှန်ရေးတပ်များနှင့် ပူးပေါင်းသွားခဲ့ပါသည်။⁴² ထိုနယ်မြေတွင် ရှိနေသော အင်အားစုများသည် ကြီးမားသော အုပ်စုလိုက်စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများကို ကိုင်တွယ်ရန် ရင်းမြစ်များ မရှိသောကြောင့် ထိုနယ်မြေတွင် မငြိမ်သက်မှုများ ပိုမို ဖြစ်ပွားလာနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် KNDF/KPE တို့ အနေဖြင့် ၎င်းတို့ နယ်မြေအတွင်းရှိ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများကို ကိုင်တွယ်နိုင်ရန် ရုပ်ဝတ္ထုပိုင်း နှင့် နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ ရင်းမြစ်များရှိနေဖို့ လိုအပ်သည်မှာ နည်းဗျူဟာ မြောက်အရေးကြီးသည့် အချက်တစ်ချက် ဖြစ်ပါသည်။

⁴² Esther, 2023.

ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး (KNU)

ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး (KNU) နှင့် ၎င်းတို့၏ လက်နက်ကိုင်တပ် ဖြစ်သည့် ကရင်အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော် (KNLA) တို့သည် စစ်တပ်ကို ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်သည့် တော်လှန်ရေးတွင် အရေးပါသော အခန်း ကဏ္ဍမှ ပါဝင်နေပြီး ၎င်းတို့လူမျိုးများသည် ၁၉၄၉ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ (၃၁) ရက် နေ့ကတည်းက စတင်တိုက်ခိုက်နေခဲ့ကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ KNU သည် ဆန္ဒပြ သူများနှင့် သပိတ်မှောက်သည့် နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းများအား ခိုလှုံခွင့်ပေးထားပြီး အာဏာသိမ်းမှုကို ဆန့်ကျင်သော လက်နက်ကိုင်တပ်များနှင့် PDF များကို လေ့ကျင့်သင်တန်းပေးနေပါသည်။⁴³ KNU သည် ၎င်းတို့ ထိန်းချုပ်သည့် နယ်မြေများတွင် ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေးနှင့် အုပ်ချုပ်ရေး ကဲ့သို့သော အစိုးရ ယန္တရားများ ဖန်တီးထားရှိပါသည်။⁴⁴ KNU သည် NUG နှင့် သိသာထင်ရှား သော ဆက်ဆံရေးများထူထောင်ထားရှိပြီး နယ်ပယ်အမျိုးမျိုးတွင် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်နေကြကာ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းသူများစွာနှင့် တော်လှန်ရေး တပ်သားများစွာတို့သည် KNU ထိန်းချုပ်နယ်မြေများတွင် ခိုလှုံမှု ရှာဖွေကြပါ သည်။ ၂၀၂၁ အာဏာသိမ်းမှုကတည်းက KNU အနေဖြင့် ထိုလူအုပ်စုများအား ပြန်လည်နေရာချထားရေးနှင့် ပြန်လည်ပေါင်းစည်းရေးအတွက် ရှုပ်ထွေးသော ထောက်ပံ့ရေးဆိုင်ရာ ထည့်သွင်းစဉ်းစားချက်များဖြင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့ရပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် KNU ၏ တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူးဟောင်းတစ်ဦးဖြစ်ကာ များစွာ သော စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူ စစ်သားများနှင့် ရဲများကို ပြန်လည်နေရာချ ထားပေးရန် တာဝန်ယူထားသည့် KNU တပ်မဟာတစ်ခု၏ ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိ သူတစ်ဦးနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှု ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။

KNU သည် ရဲဘက်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူများနှင့် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာ ဘက်ပြောင်းလာသူများကို သီးခြားစီ ရှုမြင်ပါသည်။ ရဲများအား ပုံမှန်နိုင်ငံ့ဝန် ထမ်းများအဖြစ် ဆက်ဆံပြီး စစ်သားများကိုမူ ပိုမိုစစ်ကာ သံသယဖြင့် ကိုင်

⁴³ Loong, 2022.

⁴⁴ South, 2018.

တွယ်ပါသည်။ စစ်သားများသည် သတ်ဖြတ်ရန်၊ နှိပ်စက်ရန်နှင့် အကြမ်းဖက်မှုများကျူးလွန်ရန် လေ့ကျင့်သင်ကြားခြင်း ခံထားရသူများဖြစ်သောကြောင့် ၎င်းတို့အား ပိုမိုဂရုတစိုက် ထိတွေ့ဆက်ဆံရမည် ဖြစ်ကြောင်း KNU မှ ယုံကြည်ထားပါသည်။ KNU သည် ပြီးခဲ့သော ဆယ်စုနှစ်များကတည်းက စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာလာသူများနှင့် တပ်ပြေးများကို လူ့အသိုင်းအဝိုင်းအတွင်း ပြန်လည်ပေါင်းစည်းပေးရသည့် အခက်အခဲအား ရင်ဆိုင်ကျော်ဖြတ်ရာတွင် သူမတူသော အတွေ့အကြုံများ ရှိပါသည်။

KNU မှ တာဝန်ရှိသူများသည် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူများနှင့် PDF များအကြား အကြမ်းဖက်မှုများ ပေါ်ပေါက်လာမည်ကို စိုးရိမ်သောကြောင့် ၎င်းတို့ကို အတူတကွထားရှိခြင်းမျိုး မည်သည့်အခါမှ မပြုလုပ်ကြပေ။ KNU သည် ရှုပ်ထွေးသော ထောက်ပံ့မှုဆိုင်ရာ လုပ်ဆောင်ချက်များဖြင့် ဒေသခံကျေးရွာများတွင် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူများနှင့် PDF များကို သီးခြားစီထားရှိပါသည်။ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူများကို အရပ်သားဘဝသို့ ပြန်လည်နေရာချထားပေးရန် ခက်ခဲသောကြောင့် ကျေးရွာတစ်ရွာစီတွင် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူ (၂) ဦး (၃) ဦးခန့်သာ အများဆုံးထားရှိခွင့်ပေးထားပါသည်။ လက်ရှိတွင် KNU သည် အနည်းငယ်သာရှိသော စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းသူများ (ရာဂဏန်း) ကိုသာ နေရာထိုင်ခင်း စီစဉ်ထားပေးမှုရှိပါသည်။ အကယ်၍သာ တပ်ရင်းတစ်ရင်းလုံးကဲ့သို့ ကြီးမားသော အုပ်စုလိုက်စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုမျိုး ဖြစ်လာပါက KNU အနေဖြင့် ၎င်းတို့ လက်ရှိဆောင်ရွက်နေသည့်အတိုင်း ထိုစစ်သားများကို လက်ခံနိုင်ရန် မဖြစ်နိုင်ဘဲ အခြားသော အစီအစဉ်များ ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်ကောင်း လိုအပ်လာနိုင်ပါသည်။ သို့သော်လည်း ၎င်းအစီအစဉ်သည် မည်သို့မည်ပုံဖြစ်မည်ဆိုသည်မှာ ယနေ့အချိန်ထိ ရှင်းလင်းခြင်းမရှိသေးပေ။

ယခင်က KNU သည် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူများကို ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုများပေးအပ်ပြီး မိမိနေရပ်သို့ ပြန်လည်ပို့ဆောင်ပေးသည်များ ရှိခဲ့သော်လည်း နောက်ဆုံးလှိုင်းတွင် ပါဝင်လာသော စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းသူများအနေဖြင့် ၎င်းတို့နေရပ်ကို ပြန်လိုခြင်း မရှိသောကြောင့် ထိုကဲ့သို့

ဆောင်ရွက်ရန် မဖြစ်နိုင်တော့ပေ။ “စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းသူ” အများစုသည် ၎င်းတို့ကိုယ်၎င်းတို့ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းသူများအဖြစ် ကိုယ်စားပြုဖော်ပြလိုခြင်း မရှိကြသောကြောင့် အချို့သည် စစ်သုံ့ပန်းများအဖြစ် လက်နက်ချကြပါသည်။ KNU ၏ အမြင်တွင် ယင်းကဲ့သို့သူများကိုလည်း စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းသူများကဲ့သို့သာ ဆက်ဆံပါသည်။ စစ်သည်တစ်ဦးအနေဖြင့် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာပြီး စီဒီအမ်ဝင်ပါက ၎င်းတို့၏ မိသားစုများနှင့် ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင်၏ လုံခြုံရေးအတွက် သိသာသော အန္တရာယ်များ ကျရောက်လာနိုင်ခြေရှိသော်လည်း တိုက်ပွဲတွင် သုံ့ပန်းအဖြစ် အဖမ်းခံရသည်ဆိုပါက ၎င်းတို့၏ လုံခြုံရေးသည် ပိုမိုအာမခံချက်ရှိပါသည်။ KNU သည် ၎င်းတို့အတိတ်တွင် ဆောင်ရွက်ခဲ့သလို စစ်တပ်မှ ဖမ်းဆီးရမိသော စစ်သုံ့ပန်းများအား ၎င်းတို့၏ နေရပ်သို့ ပြန်လည်ပို့ဆောင်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်အား ရပ်တန့်ထားပြီး အခြားသော အစုအဖွဲ့များကိုလည်း ထိုကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ရန် တိုက်တွန်းထားပါသည်။

KNU မှ လက်နက်နှင့်တကွ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူများကို မြန်မာငွေကျပ် သိန်း (၂၀) ပေးမည်ဖြစ်ကြောင်း တရားဝင်ထုတ်ပြန်ထားပါသည်။ KNU အနေဖြင့် စစ်သားများ စိတ်ဓာတ်ကျဆင်းနေမှုနှင့် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းရန် အလားအလာရှိမှုတို့ကို ၎င်းတို့၏ စစ်တပ်အား တိုက်ခိုက်ရေး ဗျူဟာတစ်ရပ်အနေဖြင့် စဉ်းစားထားရှိပါသည်။ စစ်စခန်းများအား တိုက်ခိုက်ခြင်းမပြုမီ KNU သည် ၎င်းတို့ တိုက်ခိုက်တော့မည်ဖြစ်ကြောင်း ထိုနေရာအား သတိပေးစာထုတ် ပြန်လေ့ရှိပါသည်။ ထိုသို့ပြုလုပ်ခြင်းအားဖြင့် တစ်ဖက်ရန်သူကို စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းစေရန် သို့မဟုတ် ထွက်ပြေးစေရန် သို့မဟုတ် အညံ့ခံစေရန် အချိန်ပေးပြီး တိုက်ပွဲများ ဖြစ်ပွားခြင်းကို လျှော့ချနိုင်ပါသည်။ KNU ၏ အဓိကဗျူဟာမှာ တိုက်ပွဲများမဖြစ်ဘဲ စစ်နိုင်အောင်တိုက်ရန်ဖြစ်ပြီး ထိုသို့ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် အဘက်ဘက်မှ ထိခိုက်ကျဆုံးမှုများကို လျှော့ချရန် ဖြစ်ပါသည်။ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းသူများထံမှတစ်ဆင့် လက်နက်များရယူခြင်းသည် KNU အတွက် အောင်မြင်သော နည်းဗျူဟာဖြစ်နေပါသည်။ ဝယ်လိုအားများသောကြောင့် လက်နက်ဈေးများ တက်နေချိန်တွင် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းသူ

တစ်ဦးအား ဆုငွေသိန်း (၂၀) ချီးမြှင့်ခြင်းသည် ၎င်းထံမှ သေနတ်တစ်လက် ဝယ်ယူခြင်းဖြစ်ပြီး ထိုသို့ လုပ်ဆောင်ခြင်းသည် ဈေးကွက်ထဲတွင် ပုံမှန်ဈေးဖြင့် ဝယ်ယူခြင်းထက် သက်သာပါသည်။ တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုတစ်ခုထဲတွင် KNU မှ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးက ၎င်းတို့ အဖွဲ့အစည်းသည် ၎င်းတို့၏ ငွေကြေးအား လက်နက် များ ဝယ်ယူခြင်းထက် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းသူများကို ထောက်ပံ့ရာတွင် ပိုမို အသုံးပြုလိုကြောင်း ဆိုခဲ့ပါသည်။

KNU သည် လက်ရှိတွင် ပြည်သူ့ရင်ခွင်နှင့် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းသူများကို အရပ်သားလူနေမှုဘဝအတွင်းသို့ ပြန်လည်ပေါင်းစည်းနေရာချထားပေးရန် အတွက် ဆွေးနွေးလျက်ရှိပါသည်။ အချို့သော စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းသူများသည် စစ်တပ်ကို ပြန်လည်တိုက်ခိုက်ရန် KNU ထံဝင်ရောက်ပူးပေါင်းခဲ့ပြီး လက်ရှိ အချိန်အထိ ၎င်းတို့သည် သင်တန်းပို့ချခြင်းများကိုသာ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါ သည်။ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းသူများကို လက်နက်တပ်ဆင်ပေးလိုက်ပါက ၎င်းတို့ အနေဖြင့် ကိုယ်ပိုင်တပ်များ ထူထောင်လာနိုင်ကာ ဒေသအတွင်း မတည်ငြိမ်မှု ပိုမိုတိုးမြှင့်လာမည်ကို ကြီးမားစွာစိုးရိမ်နေကြပါသည်။

ပြည်သူ့ပန်းတိုင်

ပြည်သူ့ပန်းတိုင်သည် ကနဦးတွင် ပြည်သူ့စစ်သားအမည်ဖြင့် တည်ထောင်ခဲ့ ခြင်းဖြစ်ပြီး စစ်တပ်အာဏာသိမ်းမှုကို ဖွဲ့တွတ်ခံအင်တာဗျူးတစ်ခုတွင် ပထမဦးဆုံး လူသိရှင်ကြားရှုတ်ချခဲ့သည့် ဗိုလ်ကြီးညီသုတမှ ဦးဆောင်ပါ သည်။ ၂၀၂၂ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် ပြည်သူ့စစ်သားဟူသော အမည်မှ ပြည်သူ့ ပန်းတိုင်ဟူသော အမည်သို့ပြောင်းလဲခဲ့ပြီး စီဒီအမ်စစ်သည်များ ဦးဆောင်သည့် အဖွဲ့အစည်းအဖြစ်မှ အရပ်သားများဦးဆောင်သည့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်အဖြစ် ပြောင်းလဲခဲ့ပါသည်။ ၎င်းတို့သည် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းသူများကို လေးစားပြီး ထောက်ပံ့ကူညီသည့်အပြင် အများပြည်သူ၏ မျက်စိများ၊ နားများလည်းဖြစ် သောကြောင့် ၎င်းတို့သည် သူမတူသည့် အနေအထားတွင်ရှိနေသည့် အဖွဲ့ အစည်းတစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။

ပြည်သူ့ပန်းတိုင်အဖွဲ့သည် အကြမ်းမဖက်သော တော်လှန်ရေးလမ်းစဉ် တစ်ရပ်အတွက် တိုက်တွန်းအားပေးနေသည့်အဖွဲ့ ဖြစ်ပါသည်။ ဦးဆောင်သည့် အဖွဲ့ထဲတွင် အရပ်သား လေးဦး (အမျိုးသမီး သုံးဦး) ပါဝင်ပြီး စစ်သည်ဟောင်း နှစ်ဦးပါဝင်ပါသည်။ ပြည်သူ့ပန်းတိုင်အဖွဲ့ဝင်များသည် စိတ်ကျန်းမာရေး စိန်ခေါ်မှုများနှင့် ရင်ဆိုင်ရသောကြောင့် အဖွဲ့ဝင်များစွာသည် အလုပ်မှ အနားယူကြရကာ ၎င်းတို့၏ စိတ်ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ ပြဿနာများကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းကြရပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့သည် ဦးဆောင်သူတစ်ဦးဖြစ်သည့် မသဉ္ဇာရွန်းလဲ့ရည်အပါအဝင် အဖွဲ့ဝင်အချို့နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ ပါသည်။

အခြားသော အဓိကအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဤအဖွဲ့၏ ကွာခြားချက်မှာ ၎င်းတို့သည် ပြည်သူများထံသို့ ရောက်ရှိနိုင်ရန် ဖေ့ဘွတ်ခ်၊ ယူကျူနှင့် အခြား သော မီဒီယာများမှတစ်ဆင့် စကားပိုင်းများပြုလုပ်ခြင်းကို အလေးပေးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အများပြည်သူလူထုအနေဖြင့် စီဒီအမ်စစ်သည်များ၏ အတွေ့ အကြုံများ ပိုမိုနားလည်သဘောပေါက်စေရန်အတွက် မျှဝေခြင်းနှင့် စီဒီအမ် စစ်သည်များအတွက် အထောက်အပံ့များ ပိုမိုတိုးလာစေရန် ၂၀၂၁ ခုနှစ် ဇွန်လ ကတည်းမှစပြီး ၎င်းတို့သည် အပတ်စဉ်စကားပိုင်းများနှင့် ဆွေးနွေးပွဲများ ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၂၃ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလအထိ ၎င်းတို့တွင် အွန်လိုင်းပေါ်၌ ကြည့်ရှုနိုင်ရန် စကားပိုင်းအပိုင်းပေါင်း (၇၀) ကျော်ရှိပြီး ၎င်းတို့၏ လူကြည့် အများဆုံး ဗီဒီယိုသည် ကြည့်ရှုသည့် အကြိမ်ရေ (၃၄၆,၀၀၀) ရှိပါသည်။ ၎င်း တို့သည် လမ်းကြောင်းအမျိုးမျိုးမှတစ်ဆင့် သတင်းစကားများနှင့် အကြောင်း အရာများ ဖန်တီးတင်ပြခဲ့သည့်တိုင်အောင် ၎င်းတို့ ဆောင်ရွက်ချက်၏ အောင်မြင်မှုကို တိုင်းတာပြီး ပိုမိုတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ရန် စနစ်တကျ စောင့်ကြည့်လေ့လာအကဲဖြတ်ဆန်းစစ်သည့်စနစ် (monitoring and eval- uation) မရှိနေသေးပါ။

ပြည်သူ့ပန်းတိုင်သည် လက်ရှိတွင် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူ စစ်သည် များနှင့် ၎င်းတို့မိသားစုဝင် (၄၇၀) ဦးအတွက် အကန့်အသတ်ဖြင့် ရုပ်ဝတ္ထုပိုင်း ဆိုင်ရာထောက်ပံ့မှုများ ပေးအပ်နေပါသည်။ ၎င်းတို့ထဲမှ အများစုမှာ ကရင်

ပြည်နယ် သို့မဟုတ် ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ် သို့မဟုတ် အိန္ဒိယ-မြန်မာနယ်စပ် တစ်နေရာတွင် ခိုလှုံနေကြသူများဖြစ်ပြီး ထောက်ပံ့ပေးသည့်အဖွဲ့အား စီဒီအမ် စစ်သည် ရှစ်ဦးမှ ဦးဆောင်ပါသည်။ အထောက်အပံ့များတွင် (ဘဏ္ဍာရေး ရှိထားမှုပေါ်မူတည်ပြီး) လစဉ်အသုံးငွေများ၊ နေရာရွှေ့ပြောင်းရန် ငွေကြေးနှင့် အရေးပေါ်အခြေအနေ (ဆေးဝါးလိုအပ်ချက်ကဲ့သို့) အတွက် ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုများ ပေးအပ်နေပါသည်။ ပြည်သူ့ပန်းတိုင်အနေဖြင့် ရေရှည်တည်ငြိမ်သော ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေတစ်ရပ် ရှိနိုင်ရန် ရန်ကုန်နေရပြီး လက်ရှိတွင် ၎င်းတို့၏ အလှူငွေအသေးစားများနှင့် ရေတိုစီမံကိန်းငွေကြေး (တစ်လ သို့မဟုတ် နှစ်လ) အပေါ် မှီခိုနေရခြင်းသည် ၎င်းတို့အနေဖြင့် ပြည်သူ့ရင်ခွင် သို့မဟုတ် NUG-MoD တို့မှ ပြုလုပ်သကဲ့သို့ အုပ်စုလိုက်စွန့်ခွာ ဘက်ပြောင်းမှုမျိုးကို ထောက်ပံ့နိုင်မည် မဟုတ်ကြောင်း ထောက်ပြနေပါသည်။ ပြည်သူ့ပန်းတိုင်၏ အထိရောက် ဆုံးဆောင်ရွက်ချက်သည် ၎င်းတို့၏ အားပေးတိုက်တွန်းနိုင်မှုနှင့် အများ ပြည်သူထံ လက်လှမ်းမီ ရောက်ရှိနိုင်မှုတို့ ဖြစ်ပါသည်။

ပြည်သူ့ပန်းတိုင်သည် အားပေးတိုက်တွန်းမှုပြုလုပ်ရာတွင် ပြည်တွင်း သာမက ပြည်ပရှိလူထုကိုပါ ပစ်မှတ်ထားပါသည်။ နိုင်ငံတကာနှင့် စပ်လျဉ်းသော အားပေးတိုက်တွန်းမှုများတွင် ၎င်းတို့သည် နိုင်ငံတကာ သံရုံးများ၊ နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများ၊ ကုလသမဂ္ဂ၊ တရားမျှတမှုဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ (Independent Investigative Mechanism for Myanmar နှင့် Justice for Myanmar ကဲ့သို့)၊ နိုင်ငံတကာမီဒီယာများ (အယ်ဒီတာ့အာဘော်များ ရေးသားခြင်းနှင့် အင်တာဗျူးများဖြေဆိုခြင်း) နှင့် ထိတွေ့ဆက်ဆံမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ ပြည်တွင်းတွင် အားပေးတိုက်တွန်းမှု ပြုလုပ်ရာ၌ ၎င်းတို့သည် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှု ကမ်ပိန်းသတင်းစကားများ မျှဝေရန် စစ်တပ်မိသားစုဝင်များနှင့် ဆွေမျိုးများအား ပစ်မှတ်ထားပါသည်။ ၎င်းတို့အနေဖြင့် စစ်တပ်ထဲမှ လူများကို အုပ်စုသုံးစု ခွဲထားပါသည်။ တော်လှန်ရေးကို တက်ကြွစွာ ထောက်ခံသောသူများ၊ စစ်တပ်အပေါ် သစ္စာရှိသော်လည်း အာဏာသိမ်းမှုကို မထောက်ခံသောသူများနှင့် အာဏာသိမ်းမှုကို တက်ကြွစွာ ထောက်ခံသူများ ဖြစ်ကြပါသည်။ ပထမနှင့် ဒုတိယ အုပ်စုများသည် စစ်တပ်အတွင်း အမိန့်မနာခံမှုများ

တိုးလာစေရန်၊ အာဏာဖီဆန်မှု ဖြစ်လာစေရန်နှင့် နောက်ဆုံးတွင် စွန့်ခွာ ဘက်ပြောင်းမှု ဖြစ်လာစေရန် ပစ်မှတ်ထား၍ အကောင်းဆုံးအုပ်စုများအဖြစ် ပြည်သူ့ပန်းတိုင်မှ ယုံကြည်ထားပါသည်။

အချို့သောစစ်သားများ အထူးသဖြင့် အာဏာသိမ်းမှုအပေါ် သစ္စာခံသော စစ်သားများထံ ၎င်းတို့၏ သတင်းစကားများ မရောက်ရှိမည်ကို ပြည်သူ့ ပန်းတိုင်မှ စိုးရိမ်လျက်ရှိသည်။ စစ်တပ်မှ ဖွဲ့စည်းခံရသော “ရန်သူ၏ ဆိုရှယ် မီဒီယာကွန်ရက်” အဖြစ် သတ်မှတ်သဘောထားသောကြောင့် အချို့သော စစ်သားများသည် ဖွဲ့စည်းခံရမှုကို အသုံးမပြုသည်မျိုး ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ထို့အပြင် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အင်တာနက်ဒေတာကြေးသည် ပိုမိုငွေ ကုန်ကြေးကျများလာ နေပြီး သတင်းအချက်အလက် ရယူနိုင်မှုကိုလည်း စစ်ကောင်စီမှ တင်းကြပ် ထားသောကြောင့် ပိတ်ပင်မှုကို ကျော်လွှားသည့် နည်းပညာများ (VPN ကဲ့သို့) ကို ပိုမိုကျပ်တည်းလာစေပါသည်။ ပြည်သူ့ပန်းတိုင်မှ ERO များနှင့် ပူးပေါင်းပြီး လှိုင်းတိုရေဒီယိုလှိုင်းများနှင့် လက်ကမ်းစာစောင်များကို ဒရုန်းများမှ ဖြန့်ဝေ ခြင်းနည်းလမ်းများကို အသုံးပြုကာ ဆိုရှယ်မီဒီယာ အသုံးမပြုနိုင်သော သို့မဟုတ် အင်တာနက်ပုံမှန် မရသော စစ်သားများထံ ၎င်းတို့၏ သတင်းစကား များရောက်ရှိစေရန် ဆောင်ရွက်နေပါသည်။

ပြည်သူ့ပန်းတိုင်သည် အမှီအခိုကင်းသော အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ် ဖြစ်သော် လည်း အခြားသော စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများကို ပံ့ပိုးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ၊ စီဒီအမ်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အတူတကွ အလုပ်လုပ်လျက် ရှိပါသည်။ ပြည်သူ့ ပန်းတိုင်၏ အချို့သော အဖွဲ့ဝင်များသည် ပြည်သူ့ရင်ခွင် ဗဟိုကော်မတီ၏ အဖွဲ့ဝင်များလည်းဖြစ်ကြကာ အခြားသော စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းရေးလှုပ်ရှား သည့် အဖွဲ့များနှင့် တွဲဖက်ကြေညာချက်များ ထုတ်ပြန်လေ့ရှိပါသည်။ ယင်းကဲ့ သို့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ ရှိနေသော်လည်း ပြည်သူ့ပန်းတိုင်အနေဖြင့် ၎င်းတို့အချင်းချင်းအကြားတွင် သတင်းအချက်အလက် စီးဆင်းမှုမရှိသဖြင့် မည်သည့် စီဒီအမ်စစ်သည်များနှင့် အိမ်ထောင်စုများသည် မည်သည့် အဖွဲ့ အစည်းမှ ထောက်ပံ့မှုကိုရရှိထားပြီး မည်သူတို့ကို ၎င်းတို့အနေဖြင့် ထောက်ပံ့ရ မည်ကို ရွေးချယ်ဆုံးဖြတ်ရာတွင် အခက်ကြုံနေပါသည်။ အာဏာသိမ်းပြီး

ပထမနှစ်နှင့်ယှဉ်လျှင် လက်ရှိကာလတွင် အရပ်သားအစိုးရဝန်ထမ်းများ အနေဖြင့် စီဒီအမ်ဝင်ရောက်ခြင်းနည်းပါးလာပြီ ဖြစ်သော်လည်း စစ်တပ်နှင့် ရဲတပ်ဖွဲ့များမှ ပုံမှန်စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများ ရှိနေသေးသည်ဟု ပြည်သူ့ပန်းတိုင်က ဆိုပါသည်။ အပတ်စဉ် အနည်းဆုံး စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှု ဖြစ်ရပ်တစ်ခုနှင့် တပ်ပြေးမှုအများအပြားရှိကြောင်း ၎င်းတို့အဖွဲ့က ဆိုပါသည်။

ပြည်သူ့စစ်သားဇနီးများ

ပြည်သူ့စစ်သားဇနီးများကို ၂၀၂၁ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလတွင် မူရင်းအဖွဲ့ဝင် သုံးဦးဖြင့် စတင်တည်ထောင်ခဲ့ပြီး ဒေါက်တာဆာဆာနှင့် အမျိုးသမီးအဖွဲ့အစည်းအချို့၏ ကနဦးမတည်ငွေဖြင့် စတင်ခဲ့ပါသည်။ လက်ရှိတွင် ၎င်းတို့၏ အဖွဲ့တွင် အဖွဲ့ဝင် (၁၀) ဦးကျော်ရှိလာပြီး အိမ်ထောင်စု (၅၀-၇၀) ကို လစဉ် ထောက်ပံ့ငွေများနှင့် ပစ္စည်းအထောက်အပံ့များ ပေးအပ်လျက် ရှိပါသည်။ စစ်သားများ၏ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများသည် ၎င်းတို့၏ ဇနီးများနှင့် မိသားစုဝင်များအပေါ် ကြီးမားစွာမှီတည်နေသည်ဟူသော အကြောင်းပြချက်ဖြင့် ၎င်းတို့အဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းအဖွဲ့၏ တည်ထောင်သူ တစ်ဦးဖြစ်သူ မစုသစ်သည် အာဏာသိမ်းမှုနောက်ပိုင်းတွင် ၎င်း၏ အမျိုးသားကို စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှု ပြုလုပ်ရန် တိုက်တွန်း အားပေးခဲ့ပြီး ၂၀၂၁ ခုနှစ် ဩဂုတ်လတွင် ၎င်းတို့နှစ်ဦးလုံး လုံခြုံသော နေရာသို့ ရောက်ရှိခဲ့ပါသည်။

စီဒီအမ်စစ်သည်အိမ်ထောင်စုများကို ထောက်ပံ့ပေးသည့်အပြင်ဖေ့ဘွတ်ခ်ပေါ်တွင် ဆွေးနွေးမှုများ၊ အပတ်စဉ် NUG နှင့် အများပြည်သူ မြင်တွေ့နိုင်သည့် စကားဝိုင်းများပြုလုပ်ကာ လက်ရှိတာဝန်ထမ်းဆောင်နေသော စစ်သည်များ၏ ဇနီးများကို ၎င်းတို့၏ အမျိုးသားများအား စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာစေရေး ဖိအားပေးရန် တိုက်တွန်းနှိုးဆော်လျက်ရှိပါသည်။ ၎င်းတို့အများစုကိုယ်တိုင်သည်လည်း စစ်သည်ဇနီးများ ဖြစ်သောကြောင့် လက်ရှိတာဝန်ထမ်းဆောင်ဆဲဖြစ်သော စစ်သည်များ၏ ဇနီးများထံသို့ ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင်

အချိတ်အဆက်များမှတစ်ဆင့် သို့မဟုတ် ဖွဲ့စည်းခံမှတစ်ဆင့် တိုက်ရိုက် ချိတ်ဆက်ပြောဆိုနိုင်ကြပါသည်။

၎င်းတို့အဖွဲ့သည် စစ်သည်ဇနီးများအတွက် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းသင် တန်းများ ပို့ချပေးပြီး ထိုပညာရပ်များအား လက်တွေ့အသုံးပြုနိုင်စေရန် လိုအပ် သည့် ပစ္စည်းများကိုလည်း ထောက်ပံ့ပေးနေပါသည်။ စစ်သည်များ၏ ဇနီးများ သည် များသောအားဖြင့် အိမ်နေဇနီးများ၊ အိမ်ရှင်မများ ဖြစ်နေတတ်ပြီး ၎င်းတို့ ၏ ခင်ပွန်းစစ်သည်များနှင့် စစ်တပ်ထဲတွင် နေထိုင်ကြကာ ခင်ပွန်းဖြစ်သူ၏ လစာတစ်ခုတည်းသာ ရှိတတ်ပါသည်။ ၎င်းတို့တွင် ကိုယ်ပိုင်ဓနဥစ္စာ သို့မဟုတ် အခြားတန်ဖိုးရှိသည့် အရာများ မရှိတတ်သောကြောင့် ၎င်းတို့၏ လိုအပ်ချက် အားလုံးအတွက် စစ်တပ်အပေါ်တွင် မှီခိုနေရသည့် အခြေအနေသို့ ဆိုက် ရောက်သွားလေ့ရှိကြပါသည်။ စစ်တပ်မှလည်း စစ်သားများသည် ၎င်းတို့အဖွဲ့ အစည်းအပေါ်တွင် အလုံးစုံမှီခိုနေသော အခြေအနေဖြစ်စေရန် ဖန်တီးထားပြီး ၎င်းအချက်သည် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုအတွက် ကြီးမားသော အတားအဆီး တစ်ရပ် ဖြစ်နေပါသည်။

အခြားသောအဖွဲ့များ

အထက်ပါအဖွဲ့အစည်းများအပြင် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများကို ပံ့ပိုးကူညီ ထောက်ပံ့ပေးနေသည့် အဖွဲ့အစည်းငယ်အချို့လည်း ရှိပါသည်။ အစိုးရ မဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ (NGO) နှင့် အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများ (CSO) များစွာသည်လည်း အချို့သော စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူများနှင့် အခြားသော စီဒီအမ်များကို ထောက်ပံ့ပေးမှုများ ရှိပါသည်။ ထိုအထောက်အပံ့ များတွင် အခြေခံလူနေမှုဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့များ၊ နေရာထိုင်ခင်း၊ အစား အသောက်နှင့် အနည်းငယ်သော ထောက်ပံ့ကြေးတို့ ပါဝင်ပါသည်။ ထိုအဖွဲ့ များသည် စီဒီအမ်စစ်သည်များကိုသာလျှင် သီးသန့်ထောက်ကူခြင်း မဟုတ် သောကြောင့် ဤနေရာတွင် အသေးစိတ် ဖော်ပြထားခြင်း မရှိပါ။ ထိုအဖွဲ့ အများစုသည် ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ်တွင် အခြေစိုက်ကြပြီး အိန္ဒိယ-မြန်မာ

နယ်စပ်တွင်ရှိသောသူများကို မဆိုထားနှင့် ပြည်တွင်းတွင် ရှိနေသောသူများကိုပင် ထောက်ပံ့ခြင်းမပြုနိုင်ကြပါ။⁴⁵ ဆက်လက်ပြီး စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများနှင့် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းသူများကို အဓိကထားသည့် အဖွဲ့အစည်းငယ် နှစ်ခုအကြောင်း အကျဉ်းချုံးဖော်ပြထားပါသည်။

ဝိတောက်ဖူးနှင့် Breaking Brainwashed

ဝိတောက်ဖူးသည် အထက်တွင် မိတ်ဆက်ခဲ့သော မစုသစ်မှ စတင်ခဲ့သည့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်ကာ ၎င်း၏ အမျိုးသား ဗိုလ်ကြီးထက်မြတ်သည် ပြည်သူ့စစ်သားများအဖွဲ့၏ အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးဖြစ်ပါသည်။ ဤအဖွဲ့ငယ်လေးသည် လူဦးရေ (၂၀-၃၀) ခန့်အား ထောက်ပံ့လျက်ရှိပြီး စားဝတ်နေရေးအတွက် တစ်ဦးလျှင် မြန်မာငွေကျပ် (၃၀၀,၀၀၀) ခန့်ကုန်ကျပါသည်။ ၎င်းတို့သည် “၁၅ နှစ်တာ မှတ်မှတ်ရရများ” အမည်ရှိ စာအုပ်တစ်အုပ်ကို ထုတ်ဝေခဲ့ပြီး Breaking Brainwashed အစီအစဉ်တွင် စစ်တပ်မှ ၎င်း၏ တပ်ဖွဲ့ဝင်များအား မည်သို့မည်ပုံ အယူဝါဒသွတ်သွင်းကြောင်း ရေးတင်ကာ စစ်တပ်၏ ဝါဒဖြန့်မှုကို တန်ပြန်တိုက်ခိုက်ရန် ယူကျူချန်နယ်တစ်ခုလည်း တည်ထောင်ထားပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သောသူများထဲမှ သုံးဦးသည် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းပြီးနောက် Breaking Brainwashed နှင့် အတူတကွ အလုပ်လုပ်ခဲ့ကြောင်း ဆိုခဲ့ကြပါသည်။

စစ်တပ်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုကိုထောက်ပံ့နေသည့်အမည်မခံထားသောအဖွဲ့

ဤလျှို့ဝှက်အဖွဲ့အစည်းငယ်သည် တာဝန်ထမ်းဆောင်ဆဲ စစ်သည်များနှင့် စွန့်စွန့်စားစား တိုက်ရိုက်ချိတ်ဆက်ကာ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုအရေးကို တိုက်တွန်းနှိုးဆော်လျက်ရှိပါသည်။ ၎င်းတို့သည် စစ်သည်များ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှု

⁴⁵ “အိန္ဒိယနိုင်ငံရှိ မြန်မာ့စစ်ဘေးရှောင်များ”၊ ၂၀၂၂။ “ကျွန်ုပ်တို့ အကျပ်အတည်းတစ်ခု ရင်ဆိုင်နေကြရပါတယ်”၊ ၂၀၂၂။

မပြုမီနှင့် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းပြီးနောက်ပိုင်းအတွက် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ တိုင်ပင် ဆွေးနွေးမှုများကိုလည်း ပြုလုပ်ပေးနေပါသည်။ ၎င်းတို့သည် တပ်တွင်း အမိန့် မနာခံမှုများ တိုးလာစေရန်နှင့် အခြားသော တော်လှန်သည့် နည်းလမ်းများ ဖြစ်ပေါ်လာစေရန် တွန်းအားပေးနေသည့် ဖရဲသီးကမ်ပိန်းနောက်ကွယ်က အဓိကအဖွဲ့များထဲမှ တစ်ဖွဲ့ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းတို့၏ အဓိကရည်မှန်းချက်သည် စစ်တပ်အတွင်းသို့ ထိုးဖောက်ရန်ဖြစ်ပြီး အများပြည်သူကို တိုက်တွန်းနှိုးဆော် ရန် မဟုတ်သောကြောင့် လူသိမခံကြဘဲ အင်တာဗျူးများ ဖြေကြားခြင်းမျိုး လည်း နည်းပါးပါသည်။

စစ်တပ်သို့ ဝင်ရောက်ခြင်း

အတင်းအဓမ္မ စစ်သားစုဆောင်းခြင်းနှင့် ကလေးစစ်သားများ စုဆောင်းခြင်း သည် စစ်တပ်ထဲတွင် ကာလရှည်ကြာဖြစ်ပျက်ခဲ့သည့် ကိစ္စရပ်များ ဖြစ်သလို ကျွန်ုပ်တို့ တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သည့် အချို့သောသူများသည် အသက် (၁၈) နှစ် မပြည့်ခင်တွင် တပ်ထဲသို့ စုဆောင်းခံခဲ့ရသည် ဆိုသော်လည်း အများစု၏ စစ်တမ်းအဖြေများထဲတွင် ၎င်းတို့ စစ်တပ်သို့ ဝင်ရောက်ရခြင်း၏ အကြောင်း အရင်းများမှာ သာမန်ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်ကိစ္စတစ်ရပ် အဖြစ်သာ ဖော်ပြကြသည်။ တာဝန်ထမ်းဆောင်လိုခြင်း၊ အလုပ်တစ်ခုခု ရှာဖွေခြင်းနှင့် ပညာရေးအခွင့် အလမ်းတို့သည် အဓိကအကြောင်းအရင်းများ ဖြစ်ကြပါသည်။

၂၀၁၁ ခုနှစ်မှာ ဆယ်တန်းအောင်တော့ ဘာလုပ်လို့ လုပ်ရမှန်း မသိခဲ့ဘူး ... တီးတိန်က သူငယ်ချင်းက သတင်းစာထဲမှာ ကွန်ပျူတာဒီပလိုမာတပ်ကြပ်စာရေးခေါ်နေတဲ့ ကြော်ငြာကို ပြတဲ့အခါ တော်တော်စိတ်ဝင်စားသွားခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော့်မှာ ဘာဖြစ်ချင်တယ်လို့ ရည်မှန်းချက် မည်မည်ရရ မရှိခဲ့ပါ ဘူး။ ရုံးကောင်းကောင်းတစ်ရုံးမှာ ယူနီဖောင်းသပ်သပ်ရပ်ရပ် ဝတ်ပြီး အလုပ်လုပ်ချင်တာပဲ ရှိခဲ့တာ။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့

စစ်တပ်အကြောင်းရော သူတို့ရဲ့ ကြီးနိုင်ငံယဉ်း အစဉ်အလာ
ကိုရော မသိခဲ့တဲ့အတွက် တပ်ထဲဝင်ခဲ့တာပါ။⁴⁶

လူငယ်များစွာ၏ ဘဝနေထိုင်ရာတွင် ဆင်းရဲမွဲတေမှု ပြဿနာများသည်လည်း
၎င်းတို့ကို တပ်ထဲသို့ဝင်ရောက်စေရန် လှုံ့ဆော်မှုတစ်ရပ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

ကျွန်တော့်မိသားစုက ကျွန်တော့်ကို တပ်ထဲဝင်ဖို့ ဖိအားပေးကြ
တယ်။ သူတို့က ဆင်းရဲတွင်းထဲ ရောက်နေကြတာ။ ကျွန်တော်တို့
အဖိုးဆုံးသွားတော့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အနာဂတ်ကို ကြည့်ရှုစောင့်
ရှောက်ပေးမယ့်သူ ဘယ်သူမှ မရှိတော့ဘူး။ အဲဒါနဲ့ပဲ ကျွန်တော့်ကို
DSA လျှောက်ဖို့ ပြောကြတယ်။ အစောပိုင်းမှာ ကျွန်တော် ငြင်း
သေးပေမဲ့ နောက်ပိုင်းတော့လည်း တပ်ထဲဝင်ဖို့ဖိအားပေးကြတော့
ဟိုပုံးက တပ်မတော် ကွန်ပျူတာနှင့် နည်းပညာသိပ္ပံကျောင်းကို
ရောက်သွားတာပါပဲ။⁴⁷

တချို့မှာမူ ကနဦးကတည်းက အမှားတစ်ခုအဖြစ် ရှင်းပြပြောဆိုခဲ့ကြပါသည်။

ကျွန်တော် ဆယ်တန်းမအောင်ခင်မှာ အိမ်နဲ့ ကတောက်ကဆတ်
ဖြစ်ပြီး ရွေးချယ်မှု မှားသွားခဲ့တယ်။ ကျွန်တော် တပ်ထဲဝင်ခဲ့ပေမဲ့
စစ်တပ်အကြောင်း ဘာမှသိလို့တော့ မဟုတ်ဘူး။ ဝင်ဝင်ပြီးချင်းပဲ
မှားသွားပြီဆိုတာကို ချက်ချင်းသိလိုက်တယ်။ တပ်ထဲဝင်တဲ့အချိန်
ကျွန်တော့်အသက် (၁၇) တောင် မပြည့်သေးဘူး။ ကျွန်တော့်
အသက်မပြည့်သေးတာကို အကြောင်းပြပြီး ထွက်ဖို့ကြိုးစားခဲ့ပေမဲ့
မအောင်မြင်ခဲ့ဘူး။⁴⁸

⁴⁶ ပါဝင်ဖြေဆိုသူ (၂၂) ဦးမြောက်၊ စစ်တမ်း/အင်တာဗျူးဖြေဆိုသူ။

⁴⁷ ပါဝင်ဖြေဆိုသူ (၂၄) ဦးမြောက်၊ စစ်တမ်း/အင်တာဗျူးဖြေဆိုသူ။

⁴⁸ ပါဝင်ဖြေဆိုသူ (၂၃) ဦးမြောက်၊ စစ်တမ်း/အင်တာဗျူးဖြေဆိုသူ။

စစ်တပ်သည် ရှစ်လေးလုံးအရေးတော်ပုံနှင့် ၁၉၈၈ အာဏာသိမ်းမှုအပြီးတွင် တက္ကသိုလ်များကို နှစ်နှစ်တိုင်တိုင်ပိတ်ထားခဲ့ပါသည်။ ၁၉၉၆ မှ ၁၉၉၈ အတွင်း ကျောင်းသားသပိတ်မှောက်မှုများကြောင့်လည်း တက္ကသိုလ်များကို နောက်ထပ် သုံးနှစ် ထပ်မံပိတ်ထားခဲ့ပါသည်။⁴⁹ ထိုကာလများအတွင်းတွင် အမျိုးသားလူငယ်အများစု တပ်ထဲဝင်ခဲ့ကြပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သည့်သူများထဲမှ ၁၉၉၇ မှ ၂၀၀၁ အကြားတွင် တပ်ထဲဝင်ခဲ့သော သုံးဦး၏ အဆိုအရ ထိုကာလတွင် တက္ကသိုလ်ပညာရေးရရှိရန်မှာ တပ်ထဲဝင်သည့် နည်းလမ်းတစ်ခုသာရှိကြောင်းဆိုခဲ့ကြပါသည်။

တက္ကသိုလ်တွေက များသောအားဖြင့် ပိတ်ထားကြပြီးတော့ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းကလည်း များများစားစားမရှိခဲ့ဘူး ... တိုင်းပြည်ရဲ့ စီးပွားရေးကလည်း ကိုယ့်ဘက်မှာ မရှိတော့ ကိုယ်က တခြားတက္ကသိုလ်တွေ တက်ချင်တယ်ဆိုရင် တော်တော်ကြီး ရုန်းကန်ရမှာ။ အဲဒါတွေက (ကျွန်တော့်ကို ၂၀၀၁ ခုနှစ်မှာ တပ်ထဲဝင်ဖို့ တွန်းပို့ခဲ့တဲ့) အဓိကအကြောင်းအရာတွေပါပဲ။⁵⁰

ယခုတွင်လည်း လက်ရှိအာဏာသိမ်းစစ်တပ်နှင့် အာဏာသိမ်းမှု ဆန့်ကျင်တော်လှန်မှုများကြောင့် နိုင်ငံတစ်ဝန်းရှိ ပညာရေးကဏ္ဍသည် နိမ့်ပါးလာနေပြီး လူငယ်များစွာနှင့် ကျောင်းသူကျောင်းသားများစွာသည်လည်း အထက်တွင် ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ပညာရေးအခွင့်အလမ်းများ နည်းပါးကာ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အလုပ်အကိုင်များ ရှေ့ဆက်တိုးမရနိုင်သည့် အခြေအနေမျိုးထဲသို့ ကျရောက်နေပါသည်။ သို့သော်လည်း စီဒီအမ်သည် ကျောင်းသူကျောင်းသားများ၊ ဆရာဆရာမများနှင့် နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းများကို စစ်တပ်ကျောထောက်နောက်ခံပြုထားသည့် မည်သည့်အဖွဲ့အစည်းနှင့်မျှ လက်ပွန်းတတီးမရှိစေရန် အားပေးတိုက်တွန်းထားသည့်အတွက် လက်ရှိအခြေအနေသည် အထက်တွင် ဆိုခဲ့

⁴⁹ Skidmore & Wilson, 2008.

⁵⁰ ပါဝင်ဖြေဆိုသူ (၈) ဦးမြောက်၊ စစ်တမ်း/အင်တာဗျူးဖြေဆိုသူ။

သောအခြေအနေနှင့် ကွာခြားမှုရှိနေပြီး အနာဂတ်ကျောင်းသားလောင်းများသည် စစ်တပ်၏ ပညာရေးအဖွဲ့အစည်းများထဲသို့ အုံ့လိုက်ကျင်းလိုက် ဝင်ရောက်နေခြင်းမျိုးကို မတွေ့မြင်ရပေ။

ဆိုရလျှင် ၂၀၂၁ အာဏာသိမ်းမှုနောက်ပိုင်းကတည်းက စစ်တပ်သည် လူသစ်စုဆောင်းရန် အခက်ကြုံနေခဲ့ပါသည်။ အစိုးရဌာနများအတွင်းတွင် လူအင်အားလိုအပ်မှုမြင့်မားသည့်အတွက် အထက်လူကြီးများသည် အာဏာသိမ်းမှု မတိုင်ခင်က လူသစ်တစ်ယောက်စုဆောင်းတိုင်း လာဘ်ငွေ အမေရိကန်ဒေါ်လာ (၁,၀၀၀) မှ (၂,၅၀၀) ကြားရရှိခဲ့ကြပါသည်။ ယနေ့တွင် စစ်ကောင်စီသည် နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းနှင့် လက်နက်ကိုင်တပ်များအတွက် ဝင်ရောက်ရန် လိုအပ်သည့် အရည်အချင်းလိုအပ်ချက်ကို လျှော့ချခဲ့ရပါသည်။ သုတေသီ Lian Bawi Thang ၏ ဖော်ပြချက်အရ —

အာဏာသိမ်းမှုမတိုင်မီ မြန်မာစစ်သင်တန်းကျောင်း (၃) ကျောင်းဖြစ်သည့် စစ်တက္ကသိုလ်၊ တပ်မတော်နည်းပညာတက္ကသိုလ်နှင့် တပ်မတော်ဆေးတက္ကသိုလ်တို့၏ ကျောင်းသားလက်ခံသည့် နှုန်းမှာ (၁၀) ရာခိုင်နှုန်း ဖြစ်ပါသည်။ ထိုကျောင်းများသည် လျှောက်လွှာ များစွာ လက်ခံရရှိလေ့ရှိပြီး ခန့်မှန်းခြေ နှစ်စဉ် လျှောက်လွှာပေါင်း (၁၂,၀၀၀) ခန့် ဖြစ်ပါသည်။ အာဏာသိမ်းပြီးနောက် ၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် ၎င်းတို့သည် လျှောက်လွှာ အစောင် (၁၀၀) ခန့်သာ ရရှိခဲ့ပြီး အများစုမှာ စစ်တပ်မိသားစုများမှ ဖြစ်ကြပါသည်။ ရလဒ်အနေဖြင့် ၎င်းကျောင်းများသည် လျှောက်လွှာပိတ်ရက်ကို နောက်ဆုတ်ခဲ့ပြီး နောက်ထပ် လျှောက်လွှာများ တင်လာရန် မျှော်လင့်ခဲ့ကြပါသည်။ ဆေးပညာအသိုင်းအဝန်းကို ပြန်လည်တည်ဆောက်ရန် ကြိုးပမ်းသည့်အနေဖြင့် ဝင်ခွင့်လိုအပ်ချက်များကိုလည်း လျှော့ချခဲ့ပါသည်။ ၂၀၂၂ ခုနှစ် ဇွန်လတွင် ဆယ်တန်းအောင်ခဲ့သော်လည်း ဆေးတက္ကသိုလ်ဝင်ရန် အရည်အချင်းမမီသည့် ကျောင်းသားများကို ဆေးကျောင်းလျှောက်ကြရန် တိုက်တွန်း

သည့် ကြေညာချက်တစ်စောင်ကို ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။⁵¹

မြန်မာနိုင်ငံတွင် စီးပွားရေးကျပ်တည်းနေပြီး ပညာရေးအခွင့်အလမ်းများ ကျဆင်းလာနေသော်လည်း လူငယ်များသည် စစ်တပ်အဖွဲ့အစည်းများသို့ ဝင်ရောက်ခြင်းမရှိဘဲ အခြားလမ်းများကိုသာ ရွေးချယ်နေကြပါသည်။ ပညာရေးအခွင့်အလမ်း မရှိတော့သော လူငယ်များအနေဖြင့် စစ်တပ်ကို ပြန်တိုက်ခိုက်မည့် နိုင်ငံတစ်ဝန်းရှိ PDF နှင့် ERO များသို့ ဝင်ရောက်နိုင်ခြေ ပိုများပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သူများအား ၎င်းတို့အနေဖြင့် နိုင်ငံတကာသင်တန်းနည်းပြများထံမှ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာသင်တန်းပို့ချမှုများ ရရှိခဲ့ခြင်း ရှိ၊ မရှိမေးမြန်းခဲ့သည့်အခါတွင် (၄၇) ဦးထဲမှ (၁၀) ဦး (၂၁ ဒသမ ၃ ရာခိုင်နှုန်း) က ရရှိခဲ့ကြောင်း ဆိုခဲ့ပါသည်။ သင်တန်းနည်းပြအများစုမှာ တရုတ်နှင့် ရုရှားမှ ဖြစ်ပြီး (တစ်နိုင်ငံမှ ငါးဦးစီ) အိန္ဒိယမှ (၄ ဦး) နည်းပြများလည်း ပါဝင်ပါသည်။⁵² ၂၀၂၂ တွင် ရုရှားမှ ယူကရိန်းကို ကျူးကျော်မှုကြောင့် ရုရှား၏ မြန်မာနိုင်ငံသို့ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့မှု လျော့နည်းသွားခြင်း ရှိ၊ မရှိ အချို့သော လေ့လာစောင့်ကြည့်သူများမှ မေးခွန်းထုတ်ခဲ့ကြပါသည်။ ၎င်းအချက်သည် ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော်ငြားလည်း Justice for Myanmar မှ “မြန်မာ့အရေးတွင် ရုရှားနိုင်ငံ၏ ပါဝင်ပတ်သက်မှုသည် မြင့်တက်လာခဲ့ပြီး ... ၎င်းအချက်သည် မြန်မာနိုင်ငံအား ရုရှားနိုင်ငံအနေဖြင့် စီးပွားရေးပိတ်ဆို့မှုများ ကို ရှောင်လွှဲရန် အသုံးပြုနိုင်မည့် ဈေးကွက်တစ်ခုအဖြစ် လျာထားခြင်း ဖြစ်နိုင်ကြောင်း” ဆိုခဲ့ပါသည်။⁵³ ရုရှား၏

⁵¹ Lian Bawi Thang, 2023.

⁵² ဤအချက်မှာ Justice for Myanmar အဖွဲ့၏ တွေ့ရှိချက်များနှင့် အတည်ပြုထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ တရုတ်နှင့် ရုရှားတို့သည် စစ်အစိုးရထံ လက်နက်များ အဓိက ထောက်ပံ့ပေးနေသည့် နှစ်ခုဖြစ်ကြောင်း အများသိကြသော်လည်း Justice for Myanmar အဖွဲ့က မြန်မာလုံခြုံရေးဝန်ထမ်းများကို လေ့ကျင့်ပေးရာတွင် တရုတ်နှင့် ရုရှား၏ တိုးမြှင့်ပါဝင်လာမှုကို မီးမောင်းထိုးပြထားသည် (2023, p. 53)။

⁵³ Justice for Myanmar, 2023, pp. 48-49.

ပံ့ပိုးကူညီမှုတွင် စစ်ဘက်ဆိုင်ရာသင်တန်းများ ဆက်လက်ပို့ချနေမှု ရှိ၊ မရှိ မသေချာသော်လည်း ၎င်းအချက်ကို အနီးကပ်စောင့်ကြည့်သင့်ပါသည်။

စစ်တပ်မှ ထွက်ခွာစေသည့် တွန်းအားများ

စစ်မှုထမ်းတစ်ဦးအား စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာစေမှုပြုရန် မည်ကဲ့သို့သော အကြောင်း များက တွန်းပို့သည်ကို နားလည်နိုင်ရန် ၎င်းတို့ အဘယ်ကြောင့် စစ်တပ်မှ ထွက်ခွာခဲ့သည်၊ စစ်တပ်ထဲတွင် မည်ကဲ့သို့သော စိန်ခေါ်မှုများ ရှိခဲ့သည်နှင့် မည်သို့မည်ပုံ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းနိုင်ခဲ့သည် စသည့် မေးခွန်းအချို့ကို စွန့်ခွာ ဘက်ပြောင်းလာခဲ့သည့် စစ်သည်များအား မေးမြန်းခဲ့ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သည့် စစ်မှုထမ်းများကို စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာ ဘက်ပြောင်းစေခဲ့ သည့် အဓိကအချက်များမှာ စီဒီအမ်၊ ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာ အသိစိတ်နှင့် နိုင်ငံရေးရပ်တည်ချက်၊ အချင်းချင်းကြားနှင့် မိသားစုထဲမှဖိအားနှင့် စနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ထားသော တရားမမျှတမှုတို့ကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

အာဏာဖီဆန်ရေးလှုပ်ရှားမှု (စီဒီအမ်)

ကျွန်ုပ်တို့တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သူများထဲမှ ထက်ဝက်ခန့် (အယောက် ၅၀ ထဲမှ ၂၁ ယောက်) သည် အာဏာဖီဆန်ရေးလှုပ်ရှားမှု (စီဒီအမ်) သည် ၎င်းတို့ကို စွန့်ခွာ ဘက်ပြောင်းမှု ပြုလုပ်စေခဲ့သည့် တွန်းအားဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြခဲ့ကြပါသည်။ စီဒီအမ်အကြောင်း သိရှိခဲ့သည့်အကြောင်းအရင်းမှာ ပြည်သူ့စစ်သားနှင့် ပြည်သူ့ရင်ခွင်တို့ကို အသီးသီးထူထောင်ခဲ့ကြကာ စစ်တပ်မှ အစောဆုံး စွန့်ခွာ ဘက်ပြောင်းခဲ့ကြသူများ ဖြစ်ကြသည့် ဗိုလ်ကြီးညီသုတနှင့် ဗိုလ်ကြီး လင်းထက်အောင်တို့ကြောင့် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ စီဒီအမ်သည် အာဏာသိမ်းမှု စတင်ပြီး နှစ်ရက်မြောက် ဖေဖော်ဝါရီလ (၃) ရက်နေ့တွင် ပြည်သူ့ဆေးရုံများမှ ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများ အလုပ်သမားသပိတ်မှောက်ခဲ့သည့် ဖြစ်စဉ်မှ စတင်ခဲ့ ပါသည်။ ၎င်းသပိတ်သည် ပျံ့နှံ့သွားခဲ့ပြီး အစိုးရဌာနများမှ သိန်းနှင့်ချီသော နိုင်ငံဝန်ထမ်းများ အာဏာသိမ်းမှုကို ဆန့်ကျင်သည့်အနေဖြင့် အလုပ်ထွက်ကြ

သည့် ဖြစ်ရပ်ဆီသို့ ဦးတည်သွားခဲ့ပါသည်။ စီဒီအမ်စစ်သည်များနှင့် ရဲဝန်ထမ်းများသည် ကနဦးတွင် သပိတ်မှောက်သူများ၏ သံသယဝင်မှုများ၊ မယုံကြည်မှုများဖြင့် ဆက်ဆံခံခဲ့ကြရသော်လည်း NUG နှင့် သပိတ်ခေါင်းဆောင်များသည် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသော စစ်သားများအား အာဏာသိမ်းမှုကို ဆန့်ကျင်တော်လှန်သည့် ဘက်တော်သားများအဖြစ် ကြိုဆိုခဲ့ကြပါသည်။

စီဒီအမ်ဝင်ဖို့ (ကျွန်တော် အလုပ်ထွက်ခဲ့တယ်)။ ထွက်ဖို့အတွက် အကြံကတော့ အရင်ကတည်းက ရှိပေမဲ့ အခြေအနေ သိပ်မကောင်းတာနဲ့ ဘယ်သူ့ကိုမှ မပြောရဲခဲ့ဘူး။ သူတို့ အဲဒီတုန်းက လုပ်နေခဲ့တာတွေကို မကြိုက်တာနဲ့ ကိုယ်ဟာကိုယ် ထွက်ဖို့ပဲ စီစဉ်ဖြစ်ခဲ့တယ်။⁵⁴

အံ့ဩစရာကောင်းလှစွာပင် အချို့သောစစ်သည်များသည် အာဏာသိမ်းမှု နောက်ပိုင်း ဒီမိုကရေစီရေးလှုပ်ရှားမှုသပိတ်များတွင် ပါဝင်ခဲ့ကြောင်း ဆိုခဲ့ကြပါသည်။

အာဏာသိမ်းမှုဖြစ်တော့ ကျွန်တော် (စစ်တပ်လိုင်းခန်း) အပြင်မှာပဲ ရှိသေးတယ်။ အဲဒါနဲ့ ကျွန်တော် ဆန္ဒပြပွဲတွေမှာ သုံးရက် လိုက်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော့် မိဘတွေက ကျွန်တော့်ကို တကယ့် အမှန်တရားနဲ့ ဘယ်တော့မှ မျက်ခြည်မပြတ်စေဖို့ အမြဲဆုံးမခဲ့ပါတယ်... အာဏာသိမ်းပြီးနောက် ကျွန်တော်တို့ တပ်ရင်းမှူးက ကျွန်တော်တို့ကို အပြင် (တပ်အပြင်) ပေးမထွက်တော့ဘူး... ကျွန်တော် တပ်ထဲ ပြန်ရောက်သွားပြီး လွတ်မြောက်နယ်မြေတွေဆီ ထွက်ပြေးနိုင်ဖို့ အခွင့်အရေးကို စောင့်ခဲ့ပါတယ်။⁵⁵

⁵⁴ ပါဝင်ဖြေဆိုသူ (၃) ဦးမြောက်၊ စစ်တမ်း/အင်တာဗျူးဖြေဆိုသူ။

⁵⁵ ပါဝင်ဖြေဆိုသူ (၂၃) ဦးမြောက်၊ စစ်တမ်း/အင်တာဗျူးဖြေဆိုသူ။

နိုင်ငံတစ်ဝန်းသို့ ပျံ့နှံ့ရောက်ရှိသွားခဲ့သည့် တစ်တိုင်းပြည်လုံးပါဝင်ခဲ့သော စီဒီအမ်လှုပ်ရှားမှုသတင်းသည် စစ်မှုထမ်းအများအပြားထံသို့လည်း ရောက်ရှိသွားခဲ့ပါသည်။ ပြင်ပမှ သတင်းအချက်အလက်ရရှိခြင်းသည် ၎င်းတို့ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှု ပြုလုပ်ရန်အတွက် အကြောင်းအရင်း တစ်ရပ်ဖြစ်ခဲ့ကြောင်း ဆိုခဲ့ကြပါသည်။

ကျွန်တော်လားရှိုးမှာ တာဝန်နဲ့ ရောက်နေတုန်းက အင်တာနက်ပေါ်မှာ ဘာတွေဖြစ်နေလဲဆိုတာ ကြည့်ဖို့ အပြင်ခိုးထွက်ပြီး ဖုန်းသုံးခဲ့ရပါတယ်။ ကျွန်တော် အကုန်မြင်ခဲ့တယ်။ အဲဒါနဲ့ ကျွန်တော့်ဦးလေးတွေဆီ ဆက်သွယ်ပြီး အပြင်မှာ ဖြစ်နေတာတွေ မှန်၊ မမှန်မေးကြည့်ခဲ့ပါတယ်။ ဖြစ်ပျက်နေတာတွေကို သိသွားတဲ့အခါကျ ကျွန်တော် တော်တော်ဒေါသထွက်သွားခဲ့တယ်။ အဲဒါကြောင့် ကျွန်တော် ထွက်ခဲ့တာပါ။⁵⁶

အမှီအခိုကင်းသော သတင်းအချက်အလက်ရရှိရန်နှင့် အရပ်သားများနှင့် နီးကပ်သော ဆက်ဆံရေးရှိမှုသည် စစ်သားများ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ချသည့် လုပ်ငန်းစဉ်တွင် အလွန်အရေးပါသည့် အချက်ဖြစ်ပုံပေါ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့မှုတစ်လျှောက်တွင် စစ်သည် (၁၄) ဦးမှ ပြင်ပသတင်းအချက်အလက်ကို လက်လှမ်းမီရရှိခြင်းသည် ၎င်းတို့ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုအပေါ် လွှမ်းမိုးခဲ့သည့် အချက်တစ်ချက်အဖြစ် ဖော်ပြပြောဆိုခဲ့ကြပြီး လက်ရှိတာဝန်ထမ်းဆောင်ဆဲ စစ်သည်များအား ဆက်သွယ်နိုင်မည့် နည်းလမ်း အမျိုးမျိုးတို့၏ အရေးကြီးပုံကို အလေးထား ပြောဆိုခဲ့ကြပါသည်။

⁵⁶ ပါဝင်ဖြေဆိုသူ (၃၃) ဦးမြောက်၊ စစ်တမ်း/အင်တာဗျူးဖြေဆိုသူ။

ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာ အသိစိတ်နှင့် နိုင်ငံရေးရပ်တည်မှု

ကျွန်ုပ်တို့တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သူများထဲမှ (၂၀) ဦးသည် ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ကျင့်တရားဆိုင်ရာ အသိစိတ်အား ၎င်းတို့ကို စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းစေခဲ့သည့် တွန်းအားပေးသောအချက်ဟု ဆိုခဲ့ကြပါသည်။ တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သော စစ်သည်များထဲမှ နှစ်ဦးကမူ ၎င်းတို့လူမျိုးများကို သတ်ဖြတ်ခြင်းအား ၎င်းတို့ကို တွန်းအားပေးခဲ့သည့်အချက်အဖြစ် ဖော်ပြခဲ့ကြပါသည်။ တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သူများထဲမှ များစွာသည် အာဏာသိမ်းမှုနောက်ပိုင်း ဆန္ဒပြသူများကို သတ်ဖြတ်နှိပ်စက်မှုများသည် ၎င်းတို့၏ အသိစိတ်အပေါ် သက်ရောက်မှုရှိခဲ့သည်ဟု ဖော်ပြခဲ့ကြပါသည်။

(ကျွန်တော် ထွက်ခဲ့တာက) ဆန္ဒပြမှုတွေကို ဖြိုခွင်းတာ ပိုမိုကြမ်း တမ်းလာလို့ပါ။ သူတို့က ပြည်သူတွေကို သတ်ပြီး သတင်းစာ ရှင်းလင်းပွဲမှာ သူတို့လုပ်တာကို တရားကြောင်း ပြောဆိုခဲ့ကြပါ တယ်။ ကျွန်တော် အဲဒါကို အရမ်းမုန်းတာ။⁵⁷

စစ်သည်များစွာသည် စစ်တပ်မှ ဆန္ဒပြသူများအပေါ် ကျူးလွန်သည့် ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်မှုများကို တိုက်ရိုက်တွေ့မြင်ခဲ့ကြပါသည်။ အချို့သောသူများသည် မီဒီယာမှတစ်ဆင့် သို့မဟုတ် အခြားသော စုံစမ်းမှုပုံစံမျိုးများမှတစ်ဆင့် သိရှိခဲ့ကြပါသည်။

စစ်တပ်က လူ (၃၀) ကျော်ကို အရှင်လတ်လတ် မီးရှို့သတ်ခဲ့တယ်လို့ ကြားခဲ့ရတယ်။ ကျွန်တော် အဲဒါကို သိရပြီး အပြင်ကို စုံစမ်းကြည့်ဖို့ ထွက်ခဲ့တယ်။ ထိခိုက်ခဲ့ရတဲ့သူတွေနဲ့ နေရပ်စွန့်ခွာရွှေ့ပြောင်းနေရသူတွေ (IDP) ကို ကျွန်တော် မေးကြည့်ခဲ့

⁵⁷ ပါဝင်ဖြေဆိုသူ (၁၀) ဦးမြောက်၊ စစ်တမ်း/အင်တာဗျူးဖြေဆိုသူ။

တယ်။ ကျွန်တော်တို့ စစ်သားတွေအကုန်လုံးကို သူတို့က
လူသတ်သမားတွေလို့ပဲ မြင်တာကို ကျွန်တော် သိခဲ့ရတယ်။⁵⁸

အချို့သောသူများသည် စစ်တပ်နှင့် နိုင်ငံရေးရပ်တည်ချက် မတူညီခဲ့ကြသလို
များစွာသောသူများမှာ အာဏာသိမ်းမှုနှင့် အာဏာရှင်စနစ်ကို ဆန့်ကျင်ခဲ့ကြ
ပါသည်။ တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သူများထဲမှ (၁၇) ဦးမှာ ၎င်းတို့၏ နိုင်ငံရေးရပ်တည်
ချက်အား စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာခဲ့ရသည့် တွန်းအားပေးသော အချက်တစ်ချက်
အဖြစ် ဖော်ပြခဲ့ကြပါသည်။ ၎င်းတို့ထဲမှ ရှစ်ဦးမှာ အာဏာသိမ်းမှုကို ဆန့်ကျင်
ကြောင်းဖော်ပြခဲ့ကြကာ ငါးဦးမှာ အာဏာရှင်စနစ်ကို ဆန့်ကျင်ကြောင်းဆိုခဲ့
ကြပြီး လေးဦးမှာ ဒီမိုကရေစီလိုလားကြောင်း ပြောဆိုခဲ့ကြပါသည်။ အချို့သော
သူများမှာ စစ်တပ်မှ ရွေးကောက်ပွဲအား ပယ်ဖျက်မှုကို သိသာထင်ရှားသော
အချက်တစ်ချက်အဖြစ် မှတ်ချက်ပြုခဲ့ကြပါသည်။

အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် အာဏာရနေစဉ် ၂၀၁၆-၂၀၂၁
ကာလအတွင်းမှာ စစ်တပ်အတွင်း ပြောင်းလဲမှုတွေ
ရှိခဲ့ပါတယ်။ အမူအကျင့်တွေ လုံးဝကြီး ပြောင်းလဲသွားတာမျိုး
မဟုတ်ပေမဲ့ အပြောင်းအလဲ အသေးလေးတွေတော့
ရှိခဲ့ပါတယ်။ ကိုယ်မှန် တယ်ထင်ရင် ပြန်ပြောလို့ရခဲ့ပါတယ်။
အာဏာသိမ်းပြီး နောက် ပိုင်းမှာတော့ သူတို့က လူတွေကို
သေနတ်နဲ့ ပစ်တယ်၊ သတ်တယ်၊ ညမှာ အိမ်တွေကို ဝင်စီးပြီး
လူတွေကို ဝင်ဖမ်းတယ်။ ပြီးတော့ လမ်းမှာ ရပ်ထားတဲ့
ကားမှန်တွေကို ရိုက်ခွဲတာမျိုးတွေ လုပ်ခဲ့ ကြပါတယ်။ အဲဒီလို
တရားမမျှတမှုမျိုးကို ကျွန်တော် ထိုင်ကြည့် မနေနိုင်ခဲ့ဘူး။
ဆက်နေရတာ မှန်တယ်လို့ မထင်တော့လို့ ကျွန်တော်
ထွက်လာခဲ့တာပါ။⁵⁹

⁵⁸ ပါဝင်ဖြေဆိုသူ (၄၄) ဦးမြောက်၊ စစ်တမ်း/အင်တာဗျူးဖြေဆိုသူ။

⁵⁹ ပါဝင်ဖြေဆိုသူ (၂၄) ဦးမြောက်၊ စစ်တမ်း/အင်တာဗျူးဖြေဆိုသူ။

စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူများစွာသည် ၎င်းတို့ တာဝန်ထမ်းဆောင်စဉ်က တွေ့ကြုံခဲ့ရသည့် စစ်တပ်၏ တရားမဝင် သို့မဟုတ် မှားယွင်းသော ဆောင်ရွက်ချက်များကို ဖော်ထုတ်ပြောဆိုခဲ့ကြပါသည်။ တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သူများထဲမှ (၅၇) ရာခိုင်နှုန်းသည် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေခဲ့စဉ်တွင် ၎င်းတို့အနေဖြင့် တရားမဝင် သို့မဟုတ် မှားယွင်းသည်ဟုယူဆသော အလုပ်များ လုပ်ဆောင်ခဲ့ရကြောင်း ထုတ်ဖော်ဝန်ခံခဲ့ကြပြီး (၇၁) ရာခိုင်နှုန်း မှ ၎င်းတို့အနေဖြင့် တရားမဝင် သို့မဟုတ် မှားယွင်းသည်ဟု ယူဆသော အလုပ်များကို ၎င်းတို့ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များမှ လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်ကို မျက်မြင်တွေ့ရှိခဲ့ကြောင်း ဆိုခဲ့ကြပါသည်။ ထို့နောက် ပါဝင်ဖြေဆိုသူ (၇၀) ရာခိုင်နှုန်းမှ ၎င်းတို့ အထက်အရာရှိများအနေဖြင့် တရားမဝင် လုပ်ဆောင်ချက်များ လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြောင်းကို ပြောဆိုခဲ့ကြပါသည်။ ၎င်းအလုပ်များထဲမှ ပါဝင်ဖြေဆိုသူ (၁၆) ဦးနှင့် အများဆုံး ပြောဆိုခဲ့သည့် အလုပ်မှာ မဖြစ်နိုင်သော သို့မဟုတ် တရားမျှတမှုမရှိသော အမိန့်များပေးခံရမှုဖြစ်ပြီး (၁၃) ဦးမှ တရားမဝင်သော ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းမှု သို့မဟုတ် အကျဉ်းချမှု၊ (၆) ဦးမှ ရိုက်နှက်နှိပ်စက်မှုနှင့် (၅) ဦးမှ မတရားသတ်ဖြတ်မှု စသည်ဖြင့် ဖြေကြားခဲ့ကြပါသည်။ အထက်ပါအဖြစ်အပျက်များတွင် (၇၂) ရာခိုင်နှုန်း သည် ၎င်းတို့အထက်အရာရှိများမှ ပေးအပ်သောအမိန့်များကို လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ရှေ့တန်းမှာ အိမ်တွေကို မီးရှို့တယ်။ သူတို့တွေ အဲဒီလိုမျိုး မလုပ်သင့်ဘူး။ လူတစ်ယောက်အနေနဲ့ အိမ်တစ်လုံး ပိုင်ဖို့ဆိုတာ လွယ်တာ မဟုတ်ဘူး။ အဲဒီလို လုပ်ခံရတော့ သူတို့တွေ စိတ်တိုမှာပေါ့။ စစ်တပ်က ရန်သူကို ရှာမတွေ့တဲ့အခါကျတော့ လွယ်လွယ်ကူကူ ရှာလို့ရတဲ့အရာတွေကိုပဲ ပစ်မှတ်ထားကြတယ်။ (လူကို) ပစ်မှတ်ရှင်းအောင် အိမ်တွေကို မီးရှို့တာမျိုးလည်း ရှိကြတယ်။ တစ်ခါတလေ တစ်ဖက်ကလူတွေက အိမ်တွေထဲမှာ ပုန်းပြီး စစ်သားတွေကို ပစ်တဲ့အခါ အဲဒီအိမ်တွေကို

မီးရှို့တာမျိုးလည်း ရှိတယ်။ အောက်ခြေစစ်သားတွေက သူတို့
ကို အထက်အရာရှိတွေရဲ့ အမိန့်ကြောင့် လုပ်ကြတာလို့ ပြော
ကြပြီး အရာရှိတွေကကျတော့လည်း သူတို့အထက်လူကြီးတွေ
က အမိန့်ပေးလို့လုပ်ရတာလို့ ပြောကြပြန်တယ်။⁶⁰

ထို့အပြင် (၈၀) ရာခိုင်နှုန်းသော ပါဝင်ဖြေဆိုသူများသည် ၎င်းတို့၏ တပ်ရင်း
တပ်ဖွဲ့များတွင် တရားမဝင်မှုယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲမှုရှိကြောင်း ဖော်ပြခဲ့ကြပြီး
(၉၈) ရာခိုင်နှုန်းသည် ၎င်းတို့၏ တပ်ရင်းတပ်ဖွဲ့များတွင် အရက်အလွန်အကျွံ
သောက်သုံးမှုများရှိကြောင်း ဖော်ပြခဲ့ကြပါသည်။ ပါဝင်ဖြေဆိုသူများစွာမှ
၎င်းတို့ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခြင်း မပြုမီ အမိန့်များကို လိုက်နာခဲ့ခြင်း မရှိကြောင်း
ဖော်ပြခဲ့ကြပါသည်။ သို့သော်လည်း ထိုကဲ့သို့အမိန့်များကို မလိုက်နာရခြင်းမှာ
ကိုယ်ကျင့်တရားအရ မလိုက်နာခြင်းလော သို့မဟုတ် လိုက်နာလိုစိတ် မရှိမှု
ကြောင့်လော သို့မဟုတ် အခြားသော အကြောင်းပြချက်များကြောင့်လော
မရှင်းလင်းပေ။ မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ အမိန့်များ မလိုက်နာခြင်း၊ တစ်စိတ်
တစ်ပိုင်း အာဏာဖိဆန်ခြင်းနှင့် လိမ်ညာခြင်းတို့သည် တွေ့ဆုံမှုများ
တစ်လျှောက် ဖြေဆိုမှုများသော အချက်များ ဖြစ်သည်။

အချင်းချင်းကြားနှင့် မိသားစုထံမှ ဖိအား

အချင်းချင်းကြားနှင့် မိသားစုဝင်များထံမှ လွှမ်းမိုးမှုသည် စစ်သားများအနေဖြင့်
စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချရာတွင် အရေး
ပါပါသည်။ မေးမြန်းကြည့်သည့်အခါတွင် ဖြေဆိုသူများထဲမှ (၇၀) ရာခိုင်နှုန်း
သည် စစ်တပ်မှစွန့်ခွာရန် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ၎င်းတို့ တစ်ဦးတည်းချခဲ့ခြင်း
မဟုတ်ကြောင်းဆိုခဲ့ကြပြီး (၄၂) ရာခိုင်နှုန်းက ၎င်းတို့ သူငယ်ချင်းများ
သို့မဟုတ် မိသားစုဝင်များမှ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုပြုလုပ်ရန်
တိုက်တွန်းအားပေးခဲ့ကြောင်း ဆိုခဲ့ကြပါသည်။

⁶⁰ ပါဝင်ဖြေဆိုသူ (၄၅) ဦးမြောက်၊ စစ်တမ်း/အင်တာဗျူးဖြေဆိုသူ။

ကျွန်တော့်ကောင်မလေးက စစ်တပ်က ဆန္ဒပြပွဲတွေမှာ
လူသတ်နေတဲ့ စီဒီယိုတွေကို ခဏခဏ ပို့တယ်။...
တော်လှန်ရေးစခွဲတဲ့အခါ သူက စီဒီအမ်ဝင်မှ ကျွန်တော်နဲ့
ဆက်တွဲနိုင်မယ်လို့ ပြောခဲ့တယ်။⁶¹

အခြားသော ပါဝင်ဖြေဆိုသူများသည်လည်း စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းရန်
ဆုံးဖြတ်ရာတွင် ၎င်းတို့၏ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များ၊ အထက်အရာရှိများနှင့်
တိုင်ပင်ခဲ့ကြကြောင်း ဆိုခဲ့ကြပါသည်။ ပံ့ပိုးပေးမည့် မိတ်ဆွေသူငယ်ချင်း
သို့မဟုတ် မိသားစုဝင်မရှိသည့် အချို့သော စစ်သားများသည် စွန့်ခွာ
ဘက်ပြောင်းမှုများကို ပံ့ပိုးသည့်အဖွဲ့များ မပေါ်လာခင်အထိ စွန့်ခွာဘက်
ပြောင်းမှု ပြုလုပ်ရန် တွန့်ဆုတ်နေခဲ့ကြောင်း ဆိုခဲ့ကြပါသည်။ ပြည်သူ
ပန်းတိုင်နှင့် ပြည်သူ့ရင်ခွင်ကဲ့သို့အဖွဲ့များ တည်ရှိနေမှုသည် စစ်သည်များအား
စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာနိုင်ရန် သတ္တိရှိစေခဲ့ပါသည်။

ကျွန်တော် ၂၀၂၁ ဧပြီလကတည်းက စီဒီအမ်လုပ်ချင်ခဲ့ပေမယ့်
အဲဒီ တုန်းက ပြည်သူ့စစ်သားလိုမျိုး အဖွဲ့အစည်း မရှိတော့
ဘယ်ကို သွားရမလဲ မသိခဲ့ဘူး။⁶²

စစ်တပ်အတွင်းက မတရားမှုများ

စစ်တပ်ထဲတွင် အမှုထမ်းရခြင်း၏ စိန်ခေါ်မှုများနှင့်ပတ်သက်ပြီး မေးမြန်း
သောအခါတွင် ဖြေဆိုသူအများစု (၇၂ ရာခိုင်နှုန်း) က စနစ်အတွင်း မတရား
မှုများဖြစ်သည့် အကျင့်ပျက်ခြစားမှု၊ ခွဲခြားဆက်ဆံမှု၊ အဖွဲ့အစည်းအတွင်း
ကမောက်ကမဖြစ်မှု၊ စားနပ်ရိက္ခာမလုံလောက်မှု၊ အဓမ္မအလုပ်ခိုင်းစေမှု၊
လူနေမှုအဆင့်အတန်း နိမ့်ကျမှု၊ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှု၊ အသွား

⁶¹ ပါဝင်ဖြေဆိုသူ (၄) ဦးမြောက်၊ စစ်တမ်း/အင်တာဗျူးဖြေဆိုသူ။

⁶² ပါဝင်ဖြေဆိုသူ (၄၄) ဦးမြောက်၊ စစ်တမ်း/အင်တာဗျူးဖြေဆိုသူ။

အလာ ကန့်သတ်မှုများ၊ အထောက်အပံ့ မရှိမှု၊ လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်ခံရမှု၊ တရားမျှတမှုမရှိသော အမိန့်များကို အတင်းအကျပ် နာခံရမှုနှင့် အခြားသော ဖိနှိပ်မှုပုံစံများစွာကို ဖော်ပြခဲ့ကြပါသည်။

စာရွက်ထဲမှာတော့ ကျွန်တော်တို့ကို နှစ်ပတ်လည်ခွင့် တစ်နှစ်ကို နှစ်ခါပေးတယ်လို့ ရေးထားတာပေါ့။ တကယ်တမ်းတော့ အဲဒီလို ခွင့် မရပါဘူး။ လစာက နည်းတယ်။ စားဖို့အတွက် ရိက္ခာကလည်း လုံလုံလောက်လောက် မရှိဘူး။ နေရာထိုင်ခင်း အခြေအနေကလည်း တော်တော်လေး စိတ်ပျက်စရာ ကောင်းတယ်။ တပ်ရင်းမှူးတွေက နေ့တိုင်း အမိန့်နဲ့ ခိုင်းနေပြီး တကယ်ကို ခံပြင်းစရာ ကောင်းတယ်။ အရာရှိတွေက အဆင့်နိမ့်စစ်သားတွေရဲ့ လုပ်အားကို အဖိုးအခမပေးဘဲ အသုံးပြုကြတယ်။ ကျွန်တော်တို့က တပ်ရင်းမှူးအိမ်မှာ အိမ်မှုကိစ္စနဲ့ ကြက်ခြံမှာ အလုပ်လုပ်ရတယ်။ ရှေ့တန်းက စစ်သားတွေကိုလည်း ခြောက်လတစ်ကြိမ် အလှည့်ကျလဲပေးရမယ်လို့ သတ်မှတ်ထားပေမယ့် လဲမပေးကြပါဘူး။⁶³

စစ်မှုထမ်းများအတွက် အခမဲ့ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုနှင့် အခြားသော အကျိုးခံစားခွင့်များနှင့်ပတ်သက်ပြီး ချွေးသိပ်မှုများ ရှိသော်လည်း ဤစနစ်ထဲတွင် ကြီးပြင်းလာသူတွေက ၎င်းတို့ မိသားစုဝင်များ ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရသော မတရားမှုများကို မြင်တွေ့နေရသည်။ ဖြေဆိုသူ (၈၁) ရာခိုင်နှုန်းက အမျိုးသမီးနှင့် ကလေးငယ်များသည် စစ်တပ်ထဲတွင် ဆိုးဆိုးရွားရွား ဖိနှိပ်ဆက်ဆံခံရသည်ဟု ဆိုကြသည်။ အထူးသဖြင့် ရာထူးနိမ့်သော စစ်သားများ၏ ဇနီးများသည် မကြာခဏဆိုသလို အထက်အရာရှိများ၏ အိမ်များတွင် အဓမ္မစေခိုင်းမှုခံနေရသည်။ “အကြီးတန်းအရာရှိများက ၎င်းတို့၏ လက်အောက်ငယ်သားများကို ကိုယ်ထိလက်ရောက် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုများနှင့် သူတို့ကိုယ်ကျိုး

⁶³ ပါဝင်ဖြေဆိုသူ (၆) ဦးမြောက်၊ စစ်တမ်း/အင်တာဗျူးဖြေဆိုသူ။

အတွက် ငွေကြေးခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်းများ ပြုကြသည်”⁶⁴ ဟု စိုင်းလတ်ကဆိုသည်။ ဤပြဿနာများသည် စစ်တပ် စတင်ဖွဲ့စည်းချိန်ကတည်းက ပေါ်ပေါက်လာဖွယ်ရှိသော်လည်း ထိုအကျင့်စရိုက်သည် ယနေ့အချိန်အထိ ဆက်လက်တည်ရှိနေခဲ့သည်။

ကျွန်တော်က စစ်တပ်ထဲမှာ ကြီးပြင်းလာခဲ့ရတော့ ကျွန်တော့်အမေက အရာရှိတွေရဲ့ မိန်းမတွေရဲ့ အဝတ်အစားတွေ လျှော်ခဲ့ရတာ မြင်ဖူးတယ်။ အမေ့ကို မပြောချင်ပေမယ့် သူ့ကြည့်ရတာ အိမ်ဖော်သာသာပါပဲ။ ကလေးတွေကလည်း မိဘတွေရဲ့ ရာထူးနေရာအလိုက် ခွဲခြားဆက်ဆံခံရတယ်။ သူတို့ကလေးတွေကို သူတို့လိုဖြစ်အောင် ပြုစုပျိုးထောင် ပေးကြတယ်။ ကျွန်တော့်အမေက သူတို့အတွက် ကျွန်တစ်ယောက်လို အလုပ်လုပ်ခဲ့ရတယ်။ အဲဒါကြောင့် (ကျွန်တော် အိမ်ထောင်ပြုတော့) ကျွန်တော့်မိန်းမကို စစ်တပ်ထဲ မခေါ်သွင်းခဲ့တာ။⁶⁵

ပါဝင်ဖြေဆိုသူများအတွက် စစ်တပ်အတွင်းမှ ကာလကြာရှည် မတရားခံရမှုသည် ၎င်းတို့ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းရန် တွန်းအားပေးသည့် အကြောင်းအရင်းအဖြစ် ပြောပြခဲ့သော်လည်း အများစုမှာ စနစ်ထဲတွင် နှစ်ပေါင်းများစွာ ဆက်လက်ရှိနေခဲ့ပြီး မတရားနှိပ်စက်မှုမျိုးစုံကို ခံစားနေကြရပါသည်။ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းရန် အတားအဆီးများနှင့် ပြစ်ဒဏ်များသည် မြင့်မားပါသည်။ ၂၀၂၁ အာဏာသိမ်းမှုနှင့် နောက်ဆက်တွဲ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်မှုများက စစ်သားအများအပြားကို စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းရန် တွန်းအားပေးခဲ့ပါသည်။

⁶⁴ Sai Latt, 2016, p. 129.

⁶⁵ ပါဝင်ဖြေဆိုသူ (၂၁) ဦးမြောက်၊ စစ်တမ်း/အင်တာဗျူးဖြေဆိုသူ။

ကျွန်တော် စစ်တပ်ကထွက်ဖို့ အကြောင်းရင်းတွေက အမြဲရှိနေခဲ့တယ်။ ဒီအဖွဲ့အစည်းက မှားနေတယ်ဆိုတာ အမြဲသိနေတယ်။ မတရားတဲ့ အမိန့်တွေကို လိုက်နာခဲ့ရပြီး ကျွန်တော့်ကို သူတို့ အမြဲချုပ်နှောင်ထားခဲ့တယ်။ စစ်တပ်က ထွက်ချင်ခဲ့ပေမယ့် အခွင့်အရေး မရခဲ့ဘူး။ အထောက်အပံ့မရှိတဲ့ ကျွန်တော့် လိုလူအတွက် လွတ်မြောက်ရေးလမ်းကြောင်းရှာဖို့ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ ကျွန်တော့်ကို အဓိကစေ့ဆော်တဲ့ အချက်ကတော့ အာဏာသိမ်းမှုဖြစ်ရပ်ပါပဲ။ အဲဒါကပဲ စစ်တပ်ကထွက်ဖို့ ကျွန်တော်ရဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ခိုင်မာစေခဲ့တယ်။⁶⁶

စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းပြီးနောက် ဖြေဆိုသူအချို့က (၎င်းတို့ စစ်တပ်အတွင်းရှိစဉ်က နှစ်ပေါင်းများစွာတိုင် ဆန့်ကျင်တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ကြသော) တိုင်းရင်းသားတော်လှန်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ (EROs) လက်ထဲတွင် စစ်တပ်နှင့် မတူကွဲပြားခြားနားစွာဆက်ဆံခံရမှုကို ထောက်ပြခဲ့ပါသည်။ စစ်တပ်အတွင်း ယုတ်ညံ့စွာ ဆက်ဆံခံရပုံနှင့် တော်လှန်ရေးအဖွဲ့များ လက်ထဲတွင် ဖော်ရွေစွာ ဆက်ဆံခံရပုံကို နှိုင်းယှဉ်ပြခြင်းသည် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းရန် ဆွဲဆောင်နိုင်ရေး အသုံးပြုသည့် နည်းဗျူဟာ တစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။

ကျွန်တော် စစ်တပ်ထဲမှာ ဖိနှိပ်ခံခဲ့ရတယ်။ အစားအသောက်က တော်တော်ဆိုးတယ်။ ကျွန်တော် ဒီ ERO ကို ရောက်ကတည်းက နေ့တိုင်း ရေချိုးလို့ ရပြီး တစ်နေ့ ထမင်းသုံးနပ်စားရတယ်။ ရေသောက်ချင်သလောက် သောက်လို့ရတယ်။ အကျင့်စာရိတ္တကောင်းပြီး သူတို့အပေါ် ရိုးသားသရွေ့တော့ သူတို့က ကျွန်တော့်ကို လုံခြုံမှုပေးတယ်။⁶⁷

⁶⁶ ပါဝင်ဖြေဆိုသူ (၄၃) ဦးမြောက်၊ စစ်တမ်း/အင်တာဗျူးဖြေဆိုသူ။

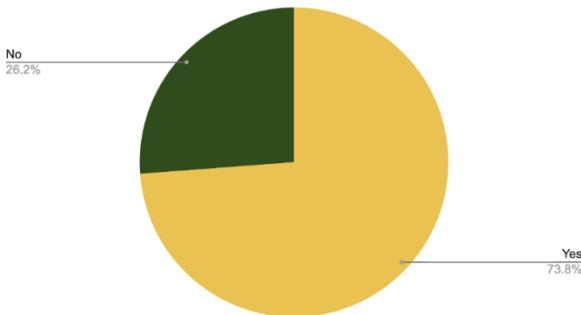
⁶⁷ ပါဝင်ဖြေဆိုသူ (၃၁) ဦးမြောက်၊ စစ်တမ်း/အင်တာဗျူးဖြေဆိုသူ။

စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းရန် အတားအဆီးများ

ကျွန်ုပ်တို့ တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများတွင် ဖြေဆိုသူများ မီးမောင်းထိုးပြသည့် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခြင်းအတွက် အဓိကအတားအဆီးလေးခုမှာ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် စောင့်ကြည့်ခြင်း၊ ငွေကြေး၊ ဘေးကင်းရေးဆိုင်ရာ စိုးရိမ်မှုများနှင့် ပြစ်ဒဏ်ကို ကြောက်ရွံ့ခြင်းတို့ဖြစ်ကြပါသည်။ ထို့အပြင် အခြားသော အကြောင်းတရားများစွာလည်း ရှိနေသေးကြောင်း ဆိုကြသည်။ စစ်တပ်သည် အယူဝါဒရေးရာမျိုးစုံဖြင့် ဝါဒဖြန့်ခြင်း၊ ပြင်ပသတင်းအချက်အလက်များ ကန့်သတ်ထားခြင်း၊ စစ်အာဏာရှင်စနစ်ကို ဆန့်ကျင်သူများအား ထာဝရရန်သူ အဖြစ် သတ်မှတ်ခြင်း၊ လုံခြုံမှုဖန်တီးပေးခြင်း၊ ရာထူး အထက်အောက် ဆုလာဘ်များပေးခြင်း၊ ရာထူးတိုးပေးခြင်းနှင့် ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းများ၊ စစ်သားများကို စစ်တပ်ထဲတွင် ထိန်းသိမ်းထားရန် ရည်ရွယ်၍ ခြိမ်းခြောက်ခြင်းများ စသည်တို့ကို ပေါင်းစပ်ပြီး စစ်သားများကို ထိန်းချုပ် ထားပါသည်။

ပုံ (၄)

“စစ်တပ်ထဲက ထွက်ချင်နေတဲ့ အခြားလုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်တွေ ရှိပါသလား”
မေးခွန်းအတွက် ဖြေဆိုသူများ၏ အဖြေပြဇယား။

ပုံ (၅)

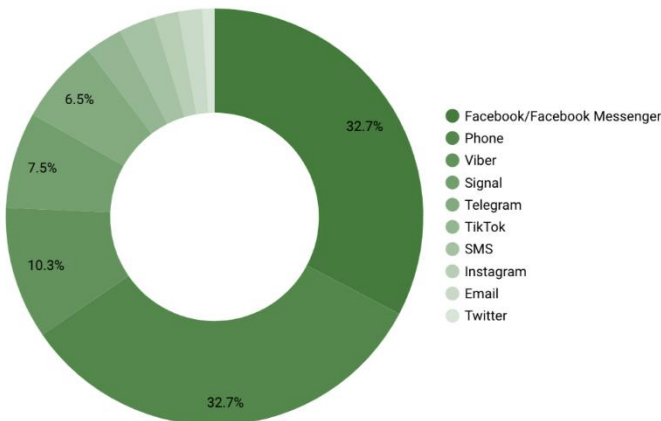
“သင့်ရဲ့ ရဲဘော်ဟောင်းတွေက စစ်တပ်ထဲမှာ ဆက်ရှိနေတာ ဘာကြောင့်လို့သင်ထင်ပါသလဲ”
မေးခွန်းအတွက် ပြေဆိုမှု ဇယား။

ဆက်သွယ်ရေးနှင့် စောင့်ကြည့်ရေး

စစ်သားချင်း စကားပြောဆိုလေ့ရှိသည့် ဆက်သွယ်ရေးလမ်းကြောင်းများနှင့် ပတ်သက်၍ မေးမြန်းရာတွင် ဖြေဆိုသူများက ဖုန်းဖြင့် ဆက်သွယ်သူ (၃၀ ဦး)၊ Viber အက်ပလီကေးရှင်းဖြင့် ဆက်သွယ်သူ (၁၉ ဦး) ရှိကြောင်းဖြေကြားခဲ့ပါသည်။ ဆက်သွယ်မှု အကြိမ်ရေအလိုက် ဖော်ပြထားသော အခြားလမ်းကြောင်းများမှာ SMS ၊ တယ်လီဂရမ်၊ အီးမေးလ်၊ ဖေ့ဘွတ်ခ် မက်ဆင်ဂျာ၊ ရေဒီယို၊ Icon ဟုခေါ်သော အက်ပလီကေးရှင်းနှင့် ကြေးနန်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။ နေ့စဉ်လူမှုဘဝတွင် အသုံးပြုသည့် ဆက်သွယ် ရေးလမ်းကြောင်းများ အကြောင်း မေးမြန်းသောအခါ ဖုန်းခေါ်မှုများနှင့် ဖေ့ဘွတ်ခ် မက်ဆင်ဂျာတို့ကို (နှစ်မျိုးလုံး အသုံးပြုသူ ၃၅ ဦး) အများဆုံး ဖော်ပြခဲ့ပါသည်။

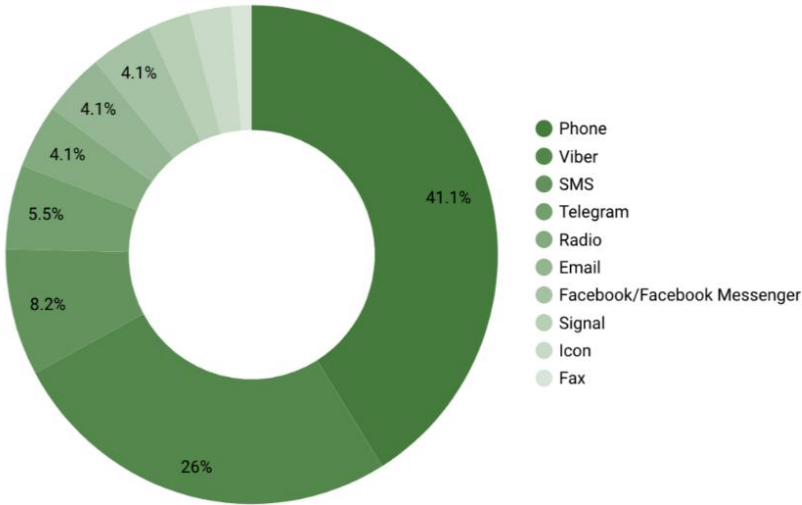
ပုံ (၆)

ဖြေဆိုသူများ အခြားစစ်သားများနှင့် ဆက်သွယ်ရန် အသုံးပြုသည့် ဆက်သွယ်ရေးလမ်းကြောင်းများကို ညွှန်ပြထားသည့် ဇယား။

ပုံ (၇)

ဖြေဆိုသူများ စစ်မှုထမ်းစဉ်အခါက မိမိတို့တပ်သားချင်း အသုံးပြုသည့် ဆက်သွယ်ရေးလမ်းကြောင်းများကို ညွှန်ပြထားသည့် ဇယား။

စစ်တပ်သည် ဤဆက်သွယ်ရေးလမ်းကြောင်းများကို စစ်သားများ အလုပ်နှင့် ပတ်သက်သည့် ရည်ရွယ်ချက်များအတွက် အသုံးပြုသည့်အခါတွင် သာမက စစ်သားများ (၎င်းတို့၏ မိသားစုဝင်များပင်) တာဝန်ချိန်ပြင်ပတွင် အသုံးပြုသည်များကိုပါ အနီးကပ် စောင့်ကြည့်နေပါသည်။ ဖြေဆိုသူ စုစုပေါင်း (၃၁) ဦး (၆၂ ရာခိုင်နှုန်း) က ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ ဆက်သွယ်ပြောဆိုမှုများကို နေ့စဉ်စောင့်ကြည့်ခံရကြောင်း ဖော်ပြခဲ့ပါသည်။ စစ်တပ်က ဆိုရှယ်မီဒီယာနှင့် အီးမေးလ်အကောင့်များ (အမည်နှင့် စကားဝှက်များ အပါအဝင်) စုဆောင်းနေသည်ဟု ဖြေဆိုသူ (၂၀) ဦးက ဖော်ပြခဲ့ပါသည်။ (၁၆) ဦးက ဒီဂျစ်တယ် စောင့်ကြည့်ရေးအကြောင်း ပြောကြားခဲ့ကာ (ထိုအထဲမှ ခုနစ်ဦးက စစ်သားများ၏ အွန်လိုင်းလှုပ်ရှားမှုကို စောင့်ကြည့်ရန် ရည်ရွယ်ထားသည့် စစ်တပ် စောင့်ကြည့်ရေးအဖွဲ့အကြောင်း အလေးပေးပြောကြားသည်)။ (၁၀) ဦးက ဖုန်း

သို့မဟုတ် ဆိုရှယ်မီဒီယာ အသုံးပြုခွင့် လုံးဝမရသည့်ကြောင်း၊ (၉) ဦးက စစ်သားများသည် အခြားသူများ၏ စက်ပစ္စည်းများကို ကိုယ်ထိလက်ရောက် ရှာဖွေမှုများ ရှိကြောင်း ဖော်ပြခဲ့ပါသည်။ အချို့က ၎င်းတို့၏ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် များ၏ ဖုန်းခေါ်ဆိုမှုများကို စောင့်ကြည့်နားထောင်ရန် ညွှန်ကြားခံရကြောင်း၊ အချို့က ၎င်းတို့၏ စက်များ သိမ်းဆည်းခံရကြောင်း သို့မဟုတ် ၎င်းတို့ အွန်လိုင်းလှုပ်ရှားမှုနှင့် ပတ်သက်၍ မေးမြန်းခံခဲ့ရကြောင်း ဖော်ပြခဲ့ပါသည်။

စစ်သားတွေရော သူတို့ဇနီးနဲ့ သားသမီးတွေရဲ့ ဖုန်းနံပါတ်တွေ၊
ဖေ့ဘွတ်ခ်နှင့် ဂျီမေးလ်အကောင့်တွေရောကို စာရင်းပေးထား
ရတယ်။ မိသားစုဝင်တွေကိုလည်း စစ်သားတွေလိုပဲ ဆိုရှယ်
မီဒီယာမှာ စောင့်ကြည့်ခံရတယ်။ စစ်တပ်က အွန်လိုင်း
စောင့်ကြည့်ရေးအဖွဲ့တွေ ဖွဲ့ပြီး လုပ်ဆောင်ခဲ့တယ်။⁶⁸

ထို့ကြောင့် အချို့သော စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းရန် စဉ်းစားနေသည့် စစ်သားများက ပံ့ပိုးကူညီရေးအဖွဲ့များ သို့မဟုတ် ဘက်ပြောင်းသွားသော သူငယ်ချင်း၊ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်ဟောင်းများထံမှ အကူအညီရရေးအတွက် ဒီဂျစ်တယ်ဆက်သွယ်ရေးလမ်းကြောင်းများကို အသုံးပြုရန် ချီတိုချတုံ ဖြစ်နေ သည်ကို နားလည်နိုင်ပါသည်။

ပုဒ်မ (၃၈) အရ တပ်ထဲကနေ (၂၁) ရက် ထက်ပိုပြီး ထွက်သွား
ရင် ထောင်ဒဏ် (၅) နှစ်ကနေ (၇) နှစ် အထိ ကျခံရလိမ့်မယ်။
အခု ဆိုရင် သူတို့ ဖရဲသီးကို ကြောက်တယ်။ အဲဒါကြောင့်
ဗိုလ်ကြီးတွေက တစ်ခါတစ်ရံမှာ တပ်သားတွေရဲ့ ဆိုရှယ်မီဒီ
ယာကို ရှောင်တခင် စစ်ဆေးမှုတွေ လုပ်တယ်။ တပ်သားရဲ့

⁶⁸ ပါဝင်ဖြေဆိုသူ (၄၈) ဦးမြောက်၊ စစ်တမ်း/အင်တာဗျူးဖြေဆိုသူ။

မိသားစုတွေပါ စစ်တပ်ထဲမှာနေရင် သူတို့အကောင့်တွေပါ
စစ်ဆေးခံရတယ်။⁶⁹

ယခင်က Verint Systems ဟုလူသိများသော အစ္စရေးစုံစမ်းစစ်ဆေးမှုနှင့်
ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာရေးကုမ္ပဏီ Cognyte သည် “၂၀၂၁ ခုနှစ် စစ်အာဏာသိမ်းမှု
မတိုင်မီက မြန်မာနိုင်ငံ ဆက်သွယ်ရေးအေဂျင်စီအတွက် စောင့်ကြည့်ရေး
ဝန်ဆောင်မှုများ ပေးဆောင်ရန် တင်ဒါအောင်မြင်ခဲ့သောကြောင့် မြန်မာ
စစ်တပ်က ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်သော ရာဇဝတ်မှုများကျူးလွန်ရန် အချိန်
ကိုက် အထောက်အပံ့ ဖြစ်သွားခဲ့သည်” မကြာသေးမီက စစ်တပ်နှင့် Pegasus
ကွန်ပျူတာသုလ္လိစနစ် (spyware) ဖန်တီးသူ NSO နည်းပညာအဖွဲ့တို့
အကြား သဘောတူညီချက်ကြောင့် ဤဒစ်ဂျစ်တယ်အာဏာရှင်စနစ်သည် ပိုမို
ဆိုးရွားလာမည်ဟု မျှော်လင့်ရသည်။⁷⁰ တဆက်တည်းမှာပင် ပါဝင်ဖြေဆိုသူ
အများအပြားသည် ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင်နှင့် တာဝန်ထမ်းဆောင်ဆဲ ပုဂ္ဂိုလ်များ
အတွက် သတင်းအချက်အလက် မရရှိမှုနှင့် သတင်းမှားများသည် (ဘက်
ပြောင်းရန်) အတားအဆီးတစ်ခုဖြစ်ခဲ့ကြောင်း ဖော်ပြခဲ့သည်။ “အင်တာနက်
လိုင်းမကောင်းတဲ့ ရှေ့တန်းက တိုက်ပွဲဝင်နေတဲ့သူတွေက အာဏာသိမ်းမှု
အကြောင်းကို လုံးဝမသိခဲ့ဘူး။ သူတို့က (အချိန်ထိ) ဘာတွေ ဖြစ်နေလဲဆို
တာ မသိကြဘူး”⁷¹ ထိုသို့ဆိုသော်ငြားလည်း စစ်တပ် နောက်တန်းစခန်းတွင်
ပိတ်မိနေသူ အချို့သူများပင်လျှင် မည်သည်တို့ ဖြစ်နေသည်ကို သိရှိခြင်း
မရှိကြပေ။

(စစ်တပ်က) တပ်တွင်းသတင်းစီးဆင်းမှုကို ပိတ်ပင်ထားပြီး
တော့ အဲဒီအစား တန်းစီချိန်တွေမှာ ဝါဒဖြန့်ဟောပြောမှုတွေ
ပြုလုပ်ပါတယ်။ စစ်သားတွေက လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်အချင်းချင်း

⁶⁹ ပါဝင်ဖြေဆိုသူ (၄) ဦးမြောက်၊ စစ်တမ်း/အင်တာဗျူးဖြေဆိုသူ။

⁷⁰ Biddle, 2023.

⁷¹ ပါဝင်ဖြေဆိုသူ (၂) ဦးမြောက်၊ စစ်တမ်း/အင်တာဗျူးဖြေဆိုသူ။

ရဲ့ ဖိအား၊ (ကိုယ့်တပ်၊ တပ်ရင်း/တပ်ခွဲထဲ) သစ္စာစောင့်သိမှုနဲ့
အမှားအမှန်ကို မခွဲခြားနိုင်ခြင်းတွေကြောင့် အဲဒီဝါဒဖြန့်မှုတွေ
ကို ယုံကြည်လေ့ရှိတယ်။⁷²

စစ်တပ်စနစ်အတွင်း ဖန်တီးထားသော ကိုကြီး-ညီလေး (စီနီယာ-ဂျူနီယာ)
ယဉ်ကျေးမှုသည် စစ်တပ်အတွင်း မကျေနပ်မှုကို ခိုင်မာစေသည့် ရင်းမြစ်
တစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ သို့သော်လည်း ဤစနစ်သည် စစ်သားများကို ၎င်းတို့၏
အထက်အရာရှိများနှင့် (ရုပ်ပိုင်းရော စိတ်ပိုင်းပါ) ခိုင်မြဲစွာ တုပ်နှောင်ထား
သောကြောင့် စစ်တပ်မှ ခွဲထွက်ရန် ပို၍ပင် ခက်ခဲစေပါသည်။ ၎င်းအချက်ကို
ပို၍ပင်ခိုင်မာလာစေရန် စစ်တပ်က စစ်သားနှင့် ပြည်သူ နှစ်ရပ်လုံးအပေါ်
စစ်တပ်၏ အမျိုးသားရေးဝါဒ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာအယူဝါဒများကို ပိုမိုကျယ်ပြန့်စွာ
ဖြန့်ဝေထားပါသည်။ ဤစစ်တပ်၏ ဝါဒဖြန့်မှုတွင် ယုံကြည်မှု ရှိနေခြင်းသည်
စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခြင်းအတွက် နောက်ထပ် အတားအဆီးတစ်ခု
ဖြစ်နေသလို တပ်ထဲ ဆက်နေရန် ဆုံးဖြတ်ထားသော စစ်သားများစွာသည်
စစ်တပ်က ပြည်သူများအပေါ် ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်မှုများ ကျူးလွန်သည့်
အချင်းအရာနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး ကိုယ်ကျင့်တရားပိုင်းဆိုင်ရာ အလေးထားပူပန်မှု
ကင်းမဲ့ကြပါသည်။ အထူးသဖြင့် အပြစ်မဲ့ပြည်သူများကို တိုင်းပြည်နှင့် လူမျိုး
ဘာသာ၏ တည်ရှိမှုကို ခြိမ်းခြောက်မှုဟု ယူဆသည့်အခါမျိုးတွင် ဖြစ်သည်။
သို့သော်လည်း “တချို့တွေအတွက်တော့ မချစ်သော်လည်း အောင့်ကာနမ်း”⁷³
ဟူသော မြန်မာစကားပုံကဲ့သို့ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ထို့အပြင် စစ်တပ်မှ ချမှတ်ထားသော အလွန်ပြင်းထန် အထီးကျန်ဆန်
သော မူဝါဒများသည် စစ်သားများအား စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းရန်
နောက်ထပ် အတားအဆီးတစ်ခုအဖြစ် ရှိနေပါသည်။ စစ်ဆေးရေးဂိတ်များ၊
စစ်တပ်လိုင်းခန်းရှေ့ရှိ အစောင့်များ၊ ညမထွက်ရ အမိန့်များ၊ စစ်တပ်စခန်း
အတွင်းမှ ထွက်ခွာခြင်း မပြုရန် တားမြစ်ချက်များနှင့် မိသားစုများအား စစ်တပ်

⁷² ပါဝင်ဖြေဆိုသူ (၄) ဦးမြောက်၊ စစ်တမ်း/အင်တာဗျူးဖြေဆိုသူ။

⁷³ ပါဝင်ဖြေဆိုသူ (၂) ဦးမြောက်၊ စစ်တမ်း/အင်တာဗျူးဖြေဆိုသူ။

စခန်းများတွင် နေရာချထားခြင်းကဲ့သို့သော ဖွဲ့စည်းပုံဆိုင်ရာ အတားအဆီးများ ဖန်တီးတည်ဆောက်ထားခြင်းကြောင့် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းရန် နေနေ သာသာ စစ်တပ်စခန်းအတွင်းမှ အသိမပေးဘဲ ထွက်ခွာရန်ပင် ခက်ခဲလှသည်။

အိမ်ထောင်သည် စစ်သည်တွေက သူတို့ဇနီးနှင့် မိသားစုတွေ အတွက်ပါ ထည့်စဉ်းစားရတယ်။ ခြေလျင်တပ်သားတွေကို စီဒီအမ်မှာပါဝင်ရင် သူတို့ဇနီးနှင့် သားသမီးတွေကို ထောင်ထဲ ပို့မယ် ဒါမှမဟုတ် သတ်ပစ်မယ်လို့ ခြိမ်းခြောက်ထားတယ်။⁷⁴

မည်သို့သော အထောက်အပံ့မျိုးသည် ဘက်ပြောင်းရလွယ်ကူစေမည်နည်းဟု မေးမြန်းသောအခါတွင် ဖြေဆိုသူ ကိုးဦးသည် တပ်မတော် ရှေ့တန်းစခန်းများ မှ ထွက်ခွာရာတွင် အထောက်အပံ့အကူအညီများပေးခြင်းဟု ဖော်ပြခဲ့ပါသည်။ ဤအဖြေသည် ဖြေကြားသူ (၁၂) ဦးဖြင့် အဖြေအများဆုံးဖြစ်သော မိမိ၏ လုံခြုံရေးဆိုသည့် အဖြေပြီးလျှင် ဒုတိယဖြေကြားမှု အများဆုံး အဖြေဖြစ်ပါ သည်။ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းရန် စဉ်းစားနေသော်လည်း ရာထူးမှ မစွန့်ရ သေးသော စစ်သည်များအတွက် အတားအဆီးများအကြောင်း မေးမြန်းသော အခါတွင်လည်း ယင်းအချက်ကို ထပ်လောင်း ပြောဆိုခဲ့ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖြေဆိုသူများ မကြာခဏဖော်ပြသော အတားအဆီးမှာ စခန်းများရှေ့တွင် အစောင့်များနှင့် စစ်ဆေးရေးဂိတ်များ အပါအဝင် စောင့်ကြည့်ခြင်း/တင်းကျပ် သော လုံခြုံရေးအစီအမံများ (၁၄ ဦး) ဖြစ်ပြီး အခြားသော အတားအဆီးများမှာ ဖုန်းခေါ်ဆိုမှုနှင့် ဆိုရှယ်မီဒီယာကဲ့သို့သော ဆက်သွယ်ရေးလမ်းကြောင်းများကို စောင့်ကြည့်ခြင်း၊ စခန်းမှ ထွက်ခွာခြင်းများကို ကန့်သတ်ခြင်းနှင့် တားမြစ်ခြင်း များဖြစ်သည်။ စစ်တပ်က စစ်သားများကို ထိန်းသိမ်းရန် သီးသန့်ခွဲခြားထား သည့် နည်းဗျူဟာသည် အသစ်အဆန်းမဟုတ်သော်လည်း⁷⁵ ၂၀၂၁ ခုနှစ် အာဏာသိမ်းပြီးကတည်းက

⁷⁴ ပါဝင်ဖြေဆိုသူ (၃၀) ဦးမြောက်၊ စစ်တမ်း/အင်တာဗျူးဖြေဆိုသူ။

⁷⁵ Kyed & Ah Lynn, 2021.

၎င်းကဲ့သို့ဆောင်ရွက်မှုများကို တိုးမြှင့်လုပ်ဆောင် လာခဲ့သည်။ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းရန် အဓိကအတားအဆီးတစ်ခု အဖြစ် စောင့်ကြည့်ခြင်း/တင်းကျပ်သော လုံခြုံရေးအစီအမံများကို ဖော်ပြထား သည့် ဖြေဆိုသူ (၁၄) ဦးအနက် (၁၂) ဦးမှာ ၎င်းတို့ စစ်တပ်မှစွန့်ခွာဘက် မပြောင်းမီ စစ်တပ်စခန်းအတွင်း နေထိုင်ခဲ့ကြကြောင်း ဖော်ပြခဲ့ကြပါသည်။

စစ်တပ်ကနေ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းတာတွေကို ကန့်သတ်ဖို့ စစ် တပ်မှာ ကိုယ်ပိုင်အစီအစဉ်တွေရှိတယ်။ တစ်ယောက်ယောက် ကို သံသယရှိရင် သူ့ကို တစ်ယောက်ထဲ ဘယ်တော့မှ မထားဘဲ စောင့်ကြည့်ဖို့ စစ်တပ်အမာခံ တခြားစစ်သား သုံးဦးကနေ ငါးဦးကို တာဝန်ပေးထားတယ်။ အဲဒီလို အခြေအနေမှာ စစ် သားတွေက သူတို့ရဲ့ တပ်ကနေ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းရေး အစီ အစဉ်ကို လုပ်ဖော် ကိုင်ဖက်တွေနဲ့ မတိုင်ပင်ရဲကြဘူး။ သူတို့က တပ်ရင်းမှူးဆီကို သတင်းပို့နိုင်ခြေ အမြဲတမ်းရှိနေတာမို့ စစ်တပ်ကို ဘယ်လောက် မုန်းကြောင်း အရိပ်အမြွက်တောင် မပြောရဲကြဘူး။⁷⁶

ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖြေဆိုသူများ မဖော်ပြထားသော စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်း ခြင်းအတွက် အတားအဆီးတစ်ခုမှာ လေကြောင်းခရီးဖြင့် နိုင်ငံအတွင်းမှ ထွက်ခွာရန် စိန်ခေါ်မှုဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံဥပဒေအရ အစိုးရဝန်ထမ်းတိုင်း သည် ၎င်းတို့ နိုင်ငံကူးလက်မှတ်များကို ၎င်းတို့၏ ဌာနများသို့ လွှဲပြောင်းပေး ထားရပြီး နိုင်ငံခြားသို့ ခရီးသွားခွင့်ကိုလည်း လျှောက်ထားရယူကြရသည်။⁷⁷ သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးဌာနသည် ၎င်းတို့၏ ခရီးသွားလာခြင်း အကြောင်းအရင်း ကို စစ်ဆေးမည်ဖြစ်ပြီး သင့်လျော်သည်ဟု ယူဆပါက ၎င်းတို့အား အစိုးရ

⁷⁶ ပါဝင်ဖြေဆိုသူ (၂၂) ဦးမြောက်၊ စစ်တမ်း/အင်တာဗျူးဖြေဆိုသူ။

⁷⁷ “သပိတ်မှောက် ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းများ”၊ ၂၀၂၂။

ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် သတ်မှတ်ကာ နိုင်ငံကူးလက်မှတ်ကို ထုတ်ပေးမည်ဖြစ်သည်။⁷⁸ ယင်းက ငွေကြေးတတ်နိုင်သော စစ်သားများ (အထူးသဖြင့် အရာရှိကြီးများ) ကို လေယာဉ်ဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံမှ ထွက်ခွာခွင့် ပိတ်ပင်ထားသည်။

ငွေကြေးဆိုင်ရာ ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမှုများ

ကျွန်ုပ်တို့၏ အင်တာဗျူးများတစ်လျှောက်တွင် ထပ်ခါတလဲလဲ ပြောကြားသည့် အကြောင်းမှာ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခြင်း၏ နောက်ထပ် အတားအဆီးတစ်ခုမှာ စစ်တပ်ကို စွန့်ခွာခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာမည့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဂယက်ရိုက်ခတ်မှုများဖြစ်ပါသည်။ စစ်သားများသည် ၎င်းတို့နှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုများအတွက် အဓိကဝင်ငွေလမ်းကြောင်း ဆုံးရှုံးမည်ကို စိတ်ပူကြပါသည်။ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသည့် စစ်သားများကို ၎င်းတို့၏ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များအနေဖြင့် အဘယ်ကြောင့် စစ်တပ်ထဲတွင် ဆက်လက်နေကြသည်ဟု ထင်ပါသနည်းဟု မေးမြန်းသောအခါ ရှစ်ဦးသည် ငွေကြေးလုံလောက်မှုသည် အရေးကြီးသည်ဟု ဆိုခဲ့ပါသည်။

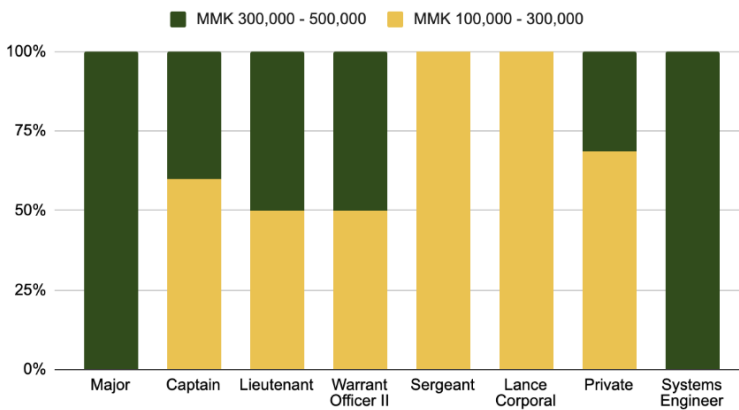
စစ်တပ်၏ တရားဝင်လစာသည် ရာထူးအဆင့်ပေါ်မူတည်ပါသည်။ အောက်ခြေမှစ၍ အလယ်အလတ်ဆင့် စစ်သားများအတွက် လစာကောင်းကောင်းရရှိရန်မှာ အလွန်ရှားပါးသည်။ ၎င်းတို့၏ အထက်အရာရှိများက စစ်ဆင်ရေးများအတွင်း ၎င်းတို့အား အရပ်သားများထံမှ ခိုးယူခွင့်မပြုပါက အဆင့်မြင့်အရာရှိများသာ လစာကောင်းကောင်းရကြသည်ဟု ယူဆကြသည်။ ဤသုတေသနအတွက် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သည့် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသည့် စစ်သား (၄၉) ဦးအနက် (၃၆) ဦး (၇၃ ဒသမ ၅ ရာခိုင်နှုန်း) သည် လစာ ကျပ်တစ်သိန်းမှ သုံးသိန်း ကြားရရှိသည်ဟုဆိုခဲ့ပြီး (၁၃) ဦးမှာ ကျပ် သုံးသိန်းမှ ငါးသိန်းကြား ရှိသည်ဟုဆိုခဲ့ပါသည်။ စစ်တပ်မှ ရာထူးအလိုက် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသည့် စစ်သားများ၏ လစာများကို ကျွန်ုပ်တို့ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာကြည့်

⁷⁸ ဝန်ထမ်းတွေကို သာမန်အရပ်သားတွေအတွက် ထုတ်ပေးတဲ့ ပုံမှန် အနီရောင် ပတ်စပို့တွေနဲ့ မတူတဲ့ အစိမ်းရောင် အထူးပတ်စပို့တွေကို ထုတ်ပေးပါသည်။

သောအခါ (၃၆) ဦးအနက် (၂၈) ဦးသည် လစာ ကျပ် တစ်သိန်းမှ သုံးသိန်းကြား ရရှိသည်ကို တွေ့ရှိရပြီး ၎င်းတို့မှာ ဖြေဆိုသူများအနက် ရာထူးအနိမ့်ဆုံး သုံးဆင့်တွင် ရှိသူများ ဖြစ်ကြပါသည်။^{၇၉} လစာကျပ် သုံးသိန်းမှ ငါးသိန်းကြား ရရှိသော (၁၃) ဦး အနက် (၇) ဦးမှာ အဆင့်မြင့် ရာထူးရှိသူများ (ရာထူးစဉ်ကြီးငယ် လိုက်အရ ဗိုလ်မှူး၊ ဗိုလ်ကြီး၊ ဒုဗိုလ်နှင့် အရာခံဗိုလ်) ဖြစ်သည်။

ပုံ (၈)

ဖြေဆိုသူများ၏ ရာထူးနှင့် ရာထူးအလိုက်ရရှိသော လစာအစုပြ (ကျပ်ငွေ) ဇယား။

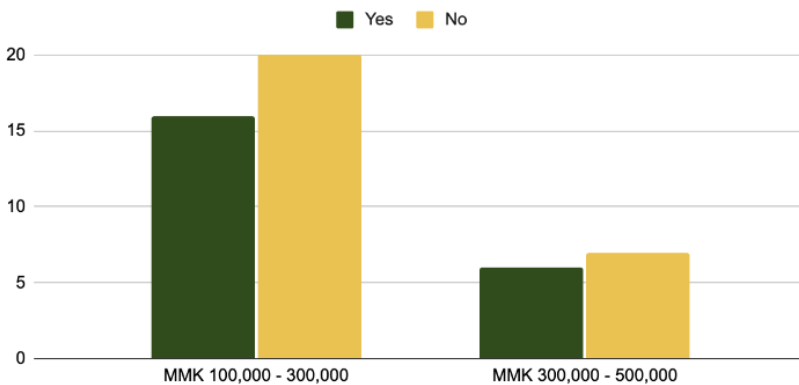
ထို့အပြင် ဖြေဆိုသူ (၃၆) ဦးအနက် လစာကျပ် တစ်သိန်းမှ သုံးသိန်းကြား ရရှိသော (၂၀) ဦးမှာ မိသားစု၏ တစ်ဦးတည်းသော ဝင်ငွေရှာသူများ ဖြစ်ကြပါသည်။ ရာထူးကြီးသော စစ်သားများသည် စစ်တပ်ကို စွန့်ခွာကာ ဘက်ပြောင်းပါက စီးပွားရေးအရဆုံးရှုံးမှု သေချာပေါက် ပိုမိုများပြားမည် ဖြစ်သော်လည်း

^{၇၉} ဖြေဆိုသူများထဲမှ ကြီးစဉ်ငယ်လိုက် ရာထူးအနိမ့်ဆုံးအဆင့် (၃) ခုမှာ တပ်ကြပ်ကြီး၊ ဒုတပ်ကြပ်နှင့် တပ်သားတို့ဖြစ်ကြသည်။ အင်ဂျင်နီယာအဖွဲ့ဝင်များသည် သီးခြားရာထူး အထူးသတ်မှတ်ချက်ရှိသောကြောင့် ရာထူးသတ်မှတ်သည့် စနစ်တွင် အင်ဂျင်နီယာများ မပါဝင်ပါ။

စစ်သားအများအပြားတွင် ဝင်ငွေရှာရန် အခြားရွေးချယ်စရာနည်းလမ်း မရှိသည့်အချက်သည် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းရန်အားပေးသော အဖွဲ့များ၏ ထောက်ပံ့မှုရရှိရန် မသေချာဘဲ စစ်တပ်ကို စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းရန်မှာ အဆင့်နိမ့်စစ်သားများအတွက် အတားအဆီးတစ်ခုဖြစ်နေပါသည်။ ထိုသို့လစာနည်းပြီး အခြားဝင်ငွေရလမ်းမရှိသော စစ်သားများသည် ၎င်းတို့၏ အိမ်ရာ၊ ပညာရေးနှင့် စားနပ်ရိက္ခာအပါအဝင် အခြေခံလူနေမှုဘဝ အထောက်အပံ့များအတွက် စစ်တပ်ကိုမှီခို အားထားနေရသည်။ စစ်တမ်းနှင့် အင်တာဗျူး ပါဝင်ဖြေဆိုသူ အများစုသည် စားနပ်ရိက္ခာ၊ အိမ်ရာနှင့် အခြားသော လိုအပ်မှုများအတွက် စစ်တပ်ကို မှီခိုအားကိုးနေကြောင်း ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းဖော်ပြခဲ့ကြသည်။

ပုံ (၉)

ဖြေဆိုသူများ၏ လစာအစုခွဲ (ကျပ်ငွေ) နှင့် အခြားသောဝင်ငွေရလမ်း ရှိ၊ မရှိမေးခွန်းအတွက် ၎င်းတို့၏ ဖြေဆိုထားမှုပြဇယား။

ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဆိုင်ရာ စိုးရိမ်မှုများ

စစ်တပ်အတွင်း မျိုးရိုးစဉ်ဆက်နေခဲ့သူများ သို့မဟုတ် အခြားရင်းနှီးသော ဆက်ဆံရေးရှိသူများသည် စစ်တပ်မှထွက်ရန် ဆုံးဖြတ်သောအခါ စိန်ခေါ်မှု

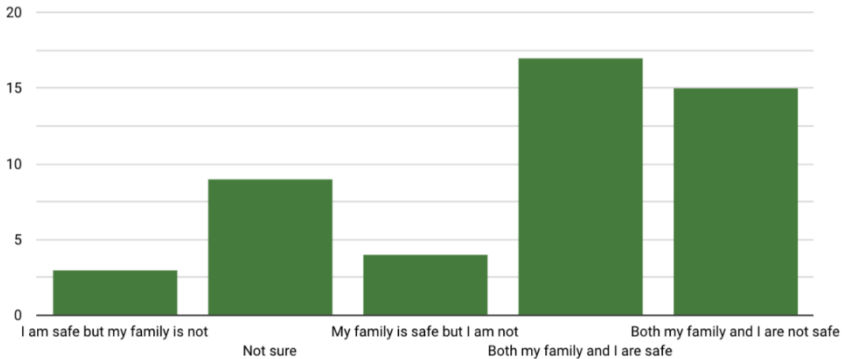
များနှင့် ပိုမိုရင်ဆိုင်ရပါသည်။ ဖြေဆိုသူ အယောက် (၅၀) အနက် စုစုပေါင်း (၁၆) ဦး (၃၂ ရာခိုင်နှုန်း) တွင် စစ်မှုထမ်းခဲ့သော မိသားစုဝင်များ သို့မဟုတ် ဆွေမျိုးများ ရှိကြပါသည်။ ၎င်းတို့အနက် ငါးဦးသည် စစ်တန်းလျားတွင် ကြီးပြင်းခဲ့ပြီး စစ်တပ်အတွင်းရှိ မူလတန်းကျောင်းများတွင် တက်ရောက်ခဲ့ကြပါသည်။ ထိုသူများ၏ အဓိကစိုးရိမ်မှုမှာ စစ်တပ်အတွင်း နေထိုင်လျက် ရှိသော ၎င်းတို့မိသားစုများ၏ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးအတွက် ဖြစ်ပါသည်။ အချို့မှာ ၎င်းတို့၏ မိသားစုများ စစ်တပ်အိမ်ရာအတွင်း မနေထိုင်သော်ငြားလည်း စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းသည်ကို သိရှိပါက ၎င်းတို့၏ မိသားစုများ ကြုံတွေ့ရနိုင်သည့် ခြိမ်းခြောက်မှုများကို ကြုံမြင်ခဲ့ကြပါသည်။

စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းသူများအဖြစ် စစ်တပ်မှ သတ်မှတ်ခြင်းကို ခံရပါက ၎င်းတို့၏ မိသားစုများကို စစ်ဆေးမေးမြန်းခြင်း သို့မဟုတ် အခြားနည်းဖြင့် နှောင့်ယှက်ခြင်းမျိုး ပြုလုပ်မည်ကို ဖြေဆိုသူအများစုက စိုးရိမ်ကြပါသည်။ ဤအကြောင်းကြောင့် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းရန် မျှော်လင့်ထားသည်ထက် အချိန် ပိုကြာနေရခြင်းဖြစ်သည်ဟု အချို့က ပြောကြပါသည်။ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းချိန်မှာ ၎င်းတို့တွင် မည်ကဲ့သို့သော စိုးရိမ်ပူပန်မှုများရှိကြောင်း မေးမြန်းသော အခါ (၂၉) ယောက်က မိသားစု၏ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဟု ဆိုကြပါသည်။ ထို့အပြင် (၁၅) ဦးက ၎င်းတို့နှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုသည် ယခုလက်ရှိနေရာ၌ မလုံခြုံကြောင်းပြောခဲ့ပြီး (၃) ဦးမှာ ၎င်းတို့ ကိုယ်တိုင်က လုံခြုံသော်လည်း ၎င်းတို့မိသားစုမှာ လုံခြုံမှုမရှိကြောင်းဖော်ပြခဲ့သည်။ “ကျွန်တော်စစ်တပ်ကနေ ထွက်လိုက်တာနဲ့ ကျွန်တော်က သူတို့အတွက် စစ်ပြေးဖြစ်သွားပြီ... စစ်သားတွေက ထွက်ပြေးတဲ့သူကိုလိုက်ဖမ်းလို့ မမိရင် သူတို့ရဲ့မိဘတွေကို ဖမ်းတယ်။ ကျွန်တော့်အမေကို ဓားစာခံအနေနဲ့ ခေါ်သွားမှာ ကျွန်တော် အရမ်းစိုးရိမ်တယ်။”⁸⁰

⁸⁰ ပါဝင်ဖြေဆိုသူ (၂၄) ဦးမြောက်၊ စစ်တမ်း/အင်တာဗျူးဖြေဆိုသူ။

ပုံ (၁၀)

“သင်နဲ့ သင့်မိသားစုသည် လက်ရှိသင်နေထိုင်ရာနေရာ၌ လုံခြုံနေပါသလား”
မေးခွန်းအတွက် အဖြေဇယား။

ထို့အပြင် ၎င်းတို့၏ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်ဟောင်းများ စစ်တပ်ထဲတွင် အဘယ်ကြောင့် ရှိနေသေးသည်ဟု ထင်မြင်ကြောင်း မေးမြန်းသောအခါ အများဆုံးဖြေဆိုမှု (၂၂ ဦး) မှာ မိသားစုကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမှုကြောင့် ဖြစ်ကြောင်းဆိုခဲ့ကြပါသည်။ ၎င်းအဖြေများအနက် အများစုမှာ စစ်တပ်စခန်းများတွင် မိသားစုများ ကျန်ခဲ့ပါက ၎င်းတို့မိသားစု လုံခြုံရေးအတွက် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သော ခြိမ်းခြောက်မှုများကို ဖော်ပြခဲ့သည်။

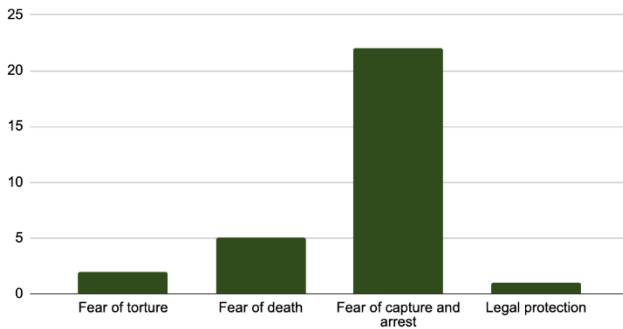
စစ်တပ်ကနေ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှု မလုပ်ခင်မှာ စဉ်းစားစရာတွေ အများကြီးရှိတယ် ... ကျွန်တော်တို့ တစ်ယောက်တည်း စွန့်ခွာ ဘက်ပြောင်းရင် ကျွန်တော်တို့ မိသားစုကို စစ်တပ်က ဖမ်းသွားမှာကို စိုးရိမ်တယ်။ စစ်တပ်ထဲမှာနေတာက ကျွန်တော်တို့အတွက် လုံခြုံတဲ့နေရာဖြစ်တယ်။ ကျွန်တော်တို့ ရုံးထဲမှာ အလုပ်လုပ်ရုံနဲ့ လစာရပြီး သက်သောင့်သက်သာ

နေနိုင်ပါတယ်။ နောက်ဆုံးမှာတော့ လူတိုင်းက ကိုယ့်အတွက်
ကိုပဲ တွေးကြတာပါပဲ။⁸¹

စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းသူများသည် ၎င်းတို့၏ မိသားစုလုံခြုံရေးအတွက် စိတ်ပူ
သကဲ့သို့ ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင်၏ လုံခြုံရေးအတွက်လည်း စိတ်ပူကြပါသည်။ စုစု
ပေါင်း (၂၈) ဦးက စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ၎င်းတို့
၏ လုံခြုံရေးကို အဓိကစိုးရိမ်ကြောင်း ဖော်ပြကြသည်။ အစဉ်လိုက် ဖော်ပြရ
သော် ဖမ်းဆီးခံရမှုကို ကြောက်ရွံ့ခြင်း (၂၂ ဦး)၊ အသက်အန္တရာယ် စိုးရိမ်ခြင်း
(၅ ဦး)၊ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခံရမည်ကို ကြောက်ရွံ့ခြင်း (၂ ဦး) နှင့် ဥပဒေ အကာ
အကွယ် လိုအပ်ခြင်း (၁ ဦး) တို့ ဖြစ်ပါသည်။

ပုံ (၁၁)

မိမိလုံခြုံရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ဖြေဆိုသူများ၏ စိုးရိမ်ပူပန်မှုများ။

စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခြင်းအတွက် ပြစ်ဒဏ်များ

စစ်တပ်က အရပ်သားများအပေါ် ကျူးလွန်သည့်အကြမ်းဖက်မှုများတွင်
ကျင့်ဝတ်နှင့် အတွေးအခေါ်အရ လက်မခံနိုင်ဖွယ် ဖြစ်သော်လည်း ယခင်

⁸¹ ပါဝင်ဖြေဆိုသူ (၁၀) ဦးမြောက်၊ စစ်တမ်း/အင်တာဗျူးဖြေဆိုသူ။

ဖော်ပြထားသည့် အခြားအကြောင်းအရာများအရ စစ်သားများ၏ ဘေးကင်းလုံခြုံရေးအတွက် စိုးရိမ်မှုသည် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းရန် အတားအဆီးတစ်ခုအဖြစ် ရှိနေပါသည်။ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခြင်းအတွက် စစ်တပ်မှပေးသော ပြစ်ဒဏ်သည် ပြင်းထန်ရက်စက်ပြီး စစ်တပ်သည် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းသူများကို ခြေရာခံကာ ၎င်းတို့နှင့် ပတ်သက်ဆက်နွှယ်သူတိုင်းကို အလားတူအပြစ်များပေးတတ်သော နာမည်ဆိုးဖြင့် ကျော်ကြားပါသည်။ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းသူများ၏ မိသားစုများအပေါ် ဂယက်ရိုက်ခတ်မှုများမှာ ပြင်းထန်ပြီး စစ်တပ်မှ ထွက်လာပြီးနောက် ၎င်းတို့ကို ခြေရာခံရန်ကြိုးစားနေသည့် စစ်တပ်၏ ကိုယ်ပိုင်အကောင့်များကို စစ်သားဟောင်းတချို့က ကျွန်ုပ်တို့ကို ပေးထားပါသည်။⁸² စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခြင်းအတွက် ပြစ်ဒဏ်မှာ မည်သည်ဖြစ်သည်ကို မေးသောအခါ အများစုအဖြေသည် ထောင်ဒဏ် (၃၈ ဦး) ၊ ပြီးနောက် သေဒဏ် (၁၉ ဦး) ဟု ဖြေကြပါသည်။ ဖြေဆိုသူထဲမှ စုစုပေါင်း (၁၆) ဦးသည် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခြင်းအတွက် ပြစ်ဒဏ်မှာ အခြေအနေ အချိန်အခါပေါ်မူတည်ကြောင်း အလေးပေးပြောပြထားပါသည်။ အဆိုပါ (၁၆) ဦးထဲမှ (၈) ဦးသည် စစ်တပ်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းရာ၌ လက်နက် ပါ၊ မပါသည် ပြစ်ဒဏ်အတွက် အဆုံးအဖြတ်ပေးသည့်အချက်ဖြစ်ကြောင်းပြောသည်။

ခင်ဗျား စစ်တပ် နောက်တန်းက ထွက်ထွက် ရှေ့တန်းက ထွက်ထွက် လက်နက် မပါရင် အသေးအဖွဲ့ကိစ္စပဲ။ ထောင်ခဏကျပြီး ရှေ့တန်းကို ပြန်ပို့လိုက်မှာပါ။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်တို့က စီဒီအမ်မှာ ဆက်ပါဝင်လာတဲ့အတွက် အနည်းဆုံးတော့ ထောင်ဒဏ်ကျမယ် ထင်ပါတယ်။ လက်နက်မပါဘဲ စစ်တပ်ကို

⁸² “သူတို့က ကျွန်တော့်သေနတ်ထဲမှာ ခြေရာခံစက်တစ်ခု ထည့်ထားတာ အစကတော့မသိဘူး။ သေနတ်ကို ခါးမှာချိတ်လိုက်တဲ့အခါ မီးအနီရောင် မှိတ်တုတ် မှိတ်တုတ် ပေါ်လာတာကိုပဲ သတိထားမိတယ်။ တပ်တွေ ကျွန်တော့်နေရာနဲ့ နီးလာတဲ့အချိန် ကျွန်တော် သေနတ်ကို ချထားခဲ့လိုက်တယ်” (ပါဝင်ဖြေဆိုသူ (၄၅) ဦး မြောက်၊ စစ်တမ်း/အင်တာဗျူးဖြေဆိုသူ)။

စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခဲ့လို့ ကျွန်တော်တို့ကိစ္စက အရမ်းတော့
မကြီးမားပါဘူး။⁸³

လက်နက်နှင့်တကွ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းသူများအတွက် ပြစ်ဒဏ်သည် သိသိသာသာမြင့်မားသော်လည်း ဤသည်မှာ လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးလှုပ်ရှားမှုအတွက် ယခင်ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ငွေကုန်ကြေးကျသက်သာသော၊ ပိုမိုလိုလားသော လက်နက်ရရှိနိုင်သည့် နည်းလမ်းဖြစ်ပါသည်။ လက်နက်နှင့်တကွ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသော စစ်သားများအား ဘက်ပြောင်းရန် အားပေးတိုက်တွန်းသောအဖွဲ့များက ငွေသားဆုများ ပေးအပ်ခြင်းကဲ့သို့ ဆုချီးမြှင့်သည့် အစီအစဉ်များစွာရှိပါသည်။ လက်တွေ့တွင် အမှန်တကယ်ချီးမြှင့်သည့် ပမာဏများကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း မသိရသော်လည်း (အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအစိုးရမှ ကြော်ငြာထားသော နှုန်းထားများသည် လက်တွေ့တွင် စိတ်ကူးယဉ်သာသာဖြစ်သည်) အချို့သော ခန့်မှန်းချက်များအရ ချီးမြှင့်ငွေသည် အမေရိကန်ဒေါ်လာ (၁၀၀၀)⁸⁴ ဝန်းကျင်ဖြစ်ပြီး ၎င်းမှာ ရိုင်ဖယ်သေနတ်များ၏ ဈေးကွက် ပေါက်ဈေးထက် သုံးဆခန့် နိမ့်နေသည်။

စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခြင်း၏ အကျိုးဆက်များ

ဖြေဆိုသူများကို စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခြင်းကြောင့် မည်သည့်အရာများ ဆုံးရှုံးခဲ့ရသည်ဟု ထင်မြင်ကြောင်း မေးမြန်းသောအခါ အများစုမှာ မည်သည်မှ ဆုံးရှုံးမှု မရှိပါ (၁၈ ဦး) ဟုဖြေကြပါသည်။ ဒုတိယအများဆုံးအဖြေမှာ စုဆောင်းထားသောငွေကြေးများ ဆုံးရှုံးသည် (၁၁ ဦး) ဟုဖြေကြပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ မျှော်လင့်ထားခဲ့သည့် အဖြေအများစုမှာ အဓိကအားဖြင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝင်ငွေနှင့် စစ်တပ်ဘဏ်များရှိ စုဆောင်းထားသော ငွေများ ဆုံးရှုံးမှုတို့ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် လူအများစုဖြေသည့် စွန့်ခွာဘက်

⁸³ ပါဝင်ဖြေဆိုသူ (၃၇) ဦးမြောက်၊ စစ်တမ်း/အင်တာဗျူးဖြေဆိုသူ။

⁸⁴ International Crisis Group, 2022, p. 6.

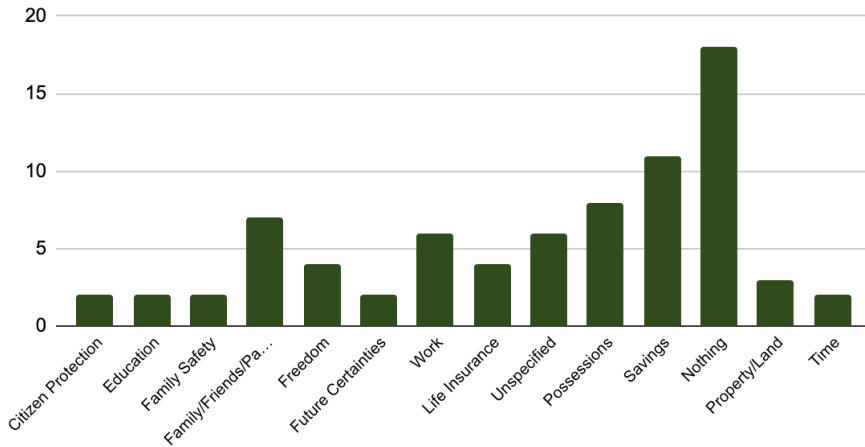
ပြောင်းခြင်းကြောင့် “မည်သည်မှ မဆုံးရှုံးပါ” ဟူသော အဖြေကို အနီးကပ် သုံးသပ်ကြည့်ပါက အာဏာသိမ်းပြီးကတည်းက ၎င်းတို့နှင့် ၎င်းတို့၏ လုပ်ဖော် ကိုင်ဖက်များက အရပ်သားများကို ဆက်ဆံပုံနှင့်ပတ်သက်ပြီး ကျင့်ဝတ်နှင့် စာရိတ္တပိုင်းဆိုင်ရာ ပျက်ပြားမှုများအပေါ် စိတ်မကျေမနပ်ဖြစ်မှုများ ထပ်တလဲ လဲဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ စစ်အာဏာရှင်စနစ်၊ စစ်တပ်၏ အာဏာ သိမ်းမှုနှင့် လွန်ခဲ့သည့် နှစ်နှစ်အတွင်း ပြည်သူအပေါ် ဆက်ဆံမှုများကို မကျေ နပ်ချက်များသည် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းသည့်အချိန်တွင် တစ်စုံတစ်ရာ ဆုံးရှုံးသွားသည်ဟု မခံစားရခြင်းနှင့် တိုက်ရိုက်ပတ်သက်သော အကြောင်းရင်း များဖြစ်ပါသည်။ (တစ်ဦးမှ ဆုံးရှုံးသည်ဟု မခံစားရသည့်အပြင် ၎င်းတို့အတွက် တစ်ခုခုတိုးလာသည်ဟု ခံစားရကြောင်းပြောသည်) “စစ်တပ်က ထွက်ခဲ့တာ ဆုံးရှုံးမှုတစ်ခုလို့ မခံစားရပါဘူး။ ကျွန်တော် စစ်သားတစ်ယောက်အနေနဲ့ စစ်မှု ထမ်းတုန်းက မှန်ကန်တဲ့ လုပ်ရပ်ကို မလုပ်ခဲ့ဘူး” ဟု ပါဝင်ဖြေဆိုသူတစ်ဦးက ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းပြောခဲ့သည်။⁸⁵ နောက်တစ်ဦးက “စစ်တပ်က သူ့အလုပ်သူ မလုပ်လို့ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံက အရှေ့တောင်အာရှမှာ အဆင်းရဲဆုံးနိုင်ငံ ဖြစ်သွားပြီ။ ရလဒ်ကတော့ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ စစ်တပ်က ထွက်ခဲ့တာ ဘာမှ ဆုံးရှုံးသွားသလိုမျိုး မခံစားရဘူး” ဟု အမြင်ကျယ်ကျယ်နှင့် ဆိုသည်။⁸⁶

⁸⁵ ပါဝင်ဖြေဆိုသူ (၁၈) ဦးမြောက်၊ စစ်တမ်း/အင်တာဗျူးဖြေဆိုသူ။

⁸⁶ ပါဝင်ဖြေဆိုသူ (၂၂) ဦးမြောက်၊ စစ်တမ်း/အင်တာဗျူးဖြေဆိုသူ။

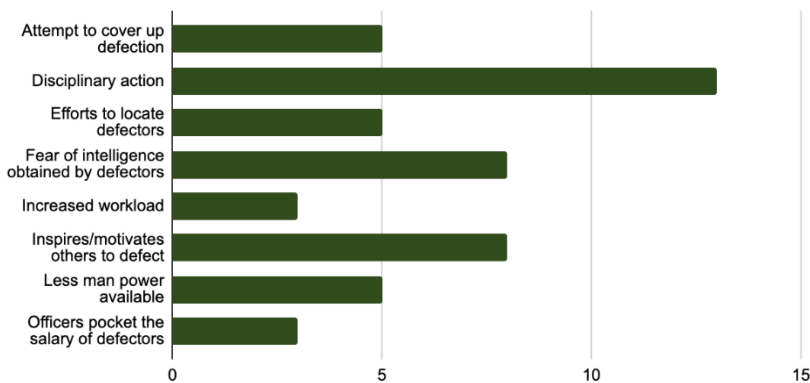
ပုံ (၁၂)

“စစ်တပ်ကထွက်ခဲ့လို့ သင်ဘာတွေဆုံးရှုံးခဲ့ရသလဲ” မေးခွန်းအတွက် အဖြေ
ဇယား။

ပုံ (၁၃)

“စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုကြောင့် သင့်ရဲ့ယခင်တပ်ရင်း/တပ်ခွဲအပေါ်
ဘယ်လို သက်ရောက်မှုတွေရှိခဲ့လဲ။ ရှိပါက ဖော်ပြရန်။”

ဖြေဆိုသူ (၄၈) ဦးအနက် စုစုပေါင်း (၄၄) ဦး (၉၁ ဒသမ ၇ ရာခိုင်နှုန်း) သည် စစ်တပ်ကို စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုကြောင့် ၎င်းတို့၏ ယခင် တပ်ရင်း/တပ်ခွဲ ရှိ စစ်သားများအပေါ် သက်ရောက်မှုများရှိခဲ့ကြောင်း ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

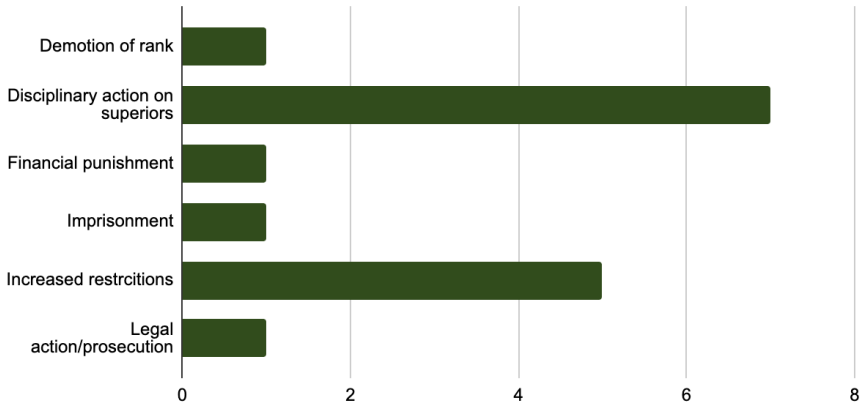
အဆိုပါ အကျိုးသက်ရောက်မှုများတွင် စည်းကမ်းပိုင်းဆိုင်ရာ အရေးယူမှု များ (၁၃ ဦး)၊ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းသူများမှ သတင်းအချက်အလက်များ ရရှိသွား မည်ကို ကြောက်ရွံ့ခြင်းနှင့် အခြားသော စစ်သည်များအား ၎င်းတို့ ရာထူးနေရာ များမှ စွန့်လွှတ်ရန် စေ့ဆော်အားပေးခြင်းတို့ ပါဝင်ပါသည်။ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာ ဘက်ပြောင်းသူများသည် အခြားသူများကိုပါ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာရန် စေ့ဆော်အား ပေးခြင်းသည် စစ်တပ်အတွင်း အာဏာတည်မြဲမှုကို စိန်ခေါ်သည့် အန်တူမှု တစ်ခု ဖြစ်စေပါသည်။ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များအား စစ်တပ်မှ စည်းကမ်းပိုင်း ဆိုင်ရာ အရေးယူမှုအကြောင်းဖော်ပြခဲ့သည့် ဖြေဆိုသူ (၁၃) ဦးအနက် (၇) ဦး သည် ၎င်းတို့၏ အထက်အရာရှိများကို စစ်တပ်က စည်းကမ်းပိုင်းဆိုင်ရာ အရေးယူထားကြောင်း ဖော်ပြခဲ့ပါသည်။

ကျွန်တော် စစ်တပ်ကနေ ဘက်ပြောင်းလာလို့ တာဝန်ရှိ ပုဂ္ဂိုလ် တိုင်း (တပ်ရင်းမှူးအပါအဝင်) ဥပဒေအရ ဂယက်ရိုက်မှုတွေ ကြုံရပါတယ်။ တပ်ရင်းမှူးနဲ့ တပ်ခွဲမှူးတွေက တရားဥပဒေ ဆိုင်ရာ စစ်ဆေးမေးမြန်းမှုတွေနဲ့ ရင်ဆိုင်ခဲ့ကြရပါတယ်။ သူတို့ အတွက် ကိုယ်ချင်းစာစိတ်၊ စာနာစိတ်တွေ ဖြစ်မိပါတယ်။ စစ် တပ် ထိပ်ပိုင်းခေါင်းဆောင်တွေရဲ့ ကောက်ကျစ်မှုကြောင့် စစ် တပ်ကနေ ကျွန်တော် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခဲ့ရတယ်။ ကျွန်တော့် ဘက်ပြောင်းမှုကြောင့်ထိခိုက်ခံစားခဲ့ရတဲ့သူတွေကို ကျွန်တော် တောင်းပန်ချင်ပါတယ်။⁸⁷

⁸⁷ ပါဝင်ဖြေဆိုသူ (၃၃) ဦးမြောက်၊ စစ်တမ်း/အင်တာဗျူးဖြေဆိုသူ။

ပုံ (၁၄)

စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းပြီးနောက် ၎င်းတို့၏ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များ အပေါ် စစ်တပ်က စည်းကမ်းပိုင်းဆိုင်ရာ အရေးယူမှုပုံစံများ။

စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုကြောင့် ၎င်းတို့၏ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်ဟောင်းများအပေါ် သက်ရောက်မှုများနှင့်ပတ်သက်၍ ဖြေဆိုသူများ ပြောပြသော နောက်ထပ် စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းသည့် အချက်တစ်ချက်မှာ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခြင်းအကြောင်း အထက်သို့ အစီရင်ခံစာ တင်ပြမှုနည်းပါးခြင်းဖြစ်သည် (၅ ဦး)။ စစ်သားများ ၎င်းတို့၏ ရာထူးကို စွန့်လွှတ်သောအခါ တပ်မှအရာရှိများသည် ၎င်းတို့အထက်အရာရှိများထံမှ အရေးယူခံရနိုင်သည့် အကျိုးဆက်များကို ကြောက်ရွံ့သောကြောင့် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းသူများ၏ ပျက်ကွက်မှုကို သတင်းပို့ခြင်း မရှိပေ။ ထို့အပြင် စစ်တပ်ထဲတွင် မှတ်တမ်းမရှိသော စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းသူများသည် အရာရှိများအတွက် ကောင်းကျိုးပင် ဖြစ်စေသည်။ အရာရှိများသည် စစ်ပြေးများ၏ လစာများကို မိမိတို့အတွက် ရယူနိုင်ပါသည်။

အကယ်၍ တစ်ယောက်ယောက်က ရှေ့တန်းကနေ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းသွားရင် အရာရှိတွေက သူတို့ကို အသေအပျောက်

စာရင်းမှာ ထည့်ထားလေ့ရှိတယ်။ ဒါပေမဲ့ အထက်အရာရှိက ပုံမှန် တစ်နှစ် ဒါမှမဟုတ် နှစ်နှစ်ကြာမှ နာမည်ကို အသေ အပျောက်စာရင်းထဲ ထည့်လေ့ရှိတယ်။ တစ်ချိန်ထဲမှာပဲ သူက စစ်ပြေးတွေရဲ့ လစာကို ယူတယ်။ ကျွန်တော် စစ်တပ်မှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်နေတုန်းက အဲဒီလိုငွေ ဝေစုရဖူးတယ်။ တပ်ရင်းမှူးက ကျွန်တော့်ကို ပေးတာ။ စာရင်းစစ်လာခါနီး တော့ ကျွန်တော်တို့ ပြေးပြီး စာရင်းအတု လုပ်လိုက်တာပဲ။⁸⁸

ပွဲမဝင်ခင် အပြင်ကကျင်းပ

၂၀၂၃ တွင် စီဒီအမ် ဝင်လာသည့် လူသစ်များ သိသိသာသာ နည်းသွား သော်လည်း စစ်တပ်နှင့် ရဲများမှာမူ တဖြည်းဖြည်းချင်း စွန့်ခွာဘက်ပြောင်း လာနေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သော စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာ ဘက်ပြောင်းသူများသည် လွတ်လပ်မှုရရန် အန္တရာယ်များသော ခရီးများ လျှောက်ခဲ့ကြပါသည်။ တချို့က သတ္တိရှိရှိဖြင့် တစ်ကိုယ်တော်ခရီး လျှောက် လှမ်းခဲ့ကြသော်လည်း အများစုမှာ ပြင်ပမှ ပံ့ပိုးကူညီမှုများ ရရှိခဲ့ကြပါသည်။ များစွာသော အခက်အခဲများက လူများစွာကို စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်း ရန် ကာဆီးထားနေချိန်တွင် ပြင်ပမှ ထိရောက်သော ပံ့ပိုးကူညီမှုပေးခြင်းသည် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခြင်းအတွက် အသက်တမျှအရေးကြီးကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့၏ သုတေသနရှာဖွေတွေ့ရှိချက်များအရ တွေ့မြင်ရပါသည်။ ဖြေဆိုသူအယောက် (၅၀) တွင် (၁၆) ဦးမှာ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း၊ (၂၄) ဦးမှာ မြန်မာနိုင်ငံပြင်ပ၊ (၂) ဦးမှာ မြန်မာ-ထိုင်းနယ်စပ်တွင်ရှိပြီး (၈) ဦးမှာ လက်ရှိတည်နေရာကို ဖော်ပြ မထားပေ။ မြန်မာနိုင်ငံပြင်ပမှ ဖြေဆိုသူ (၂၄) ဦး အနက် အများစုမှာ ထိုင်းနိုင်ငံ၊ မဲဆောက်မြို့တွင် ရှိကြသည်။

⁸⁸ ပါဝင်ဖြေဆိုသူ (၄၅) ဦးမြောက်၊ စစ်တမ်း/အင်တာဗျူးဖြေဆိုသူ။

ပုံ (၁၅)

“သင်အခု ဘယ်မှာလဲ” မေးခွန်းအတွက် ဖြေဆိုသူများ၏ အဖြေပြမြေပုံ။

သူတို့ ဘယ်လိုစွန့်ခွာ ဘက်ပြောင်းခဲ့လဲ

စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းသူများအနေဖြင့် တိမ်းရှောင်သွားလာရာ၌ ၎င်းတို့၏ ရာထူး၊ ရှေ့တန်းတွင် ရောက်နေခြင်း သို့မဟုတ် ခွင့်ယူထားခြင်း စသည်တို့ ပေါ်မူတည်၍ များစွာကွဲပြားသည်။ ဖြေဆိုသူစုစုပေါင်း၏ (၄၈) ရာခိုင်နှုန်းသည် အခြားသူများနှင့် အတူရှိနေစဉ်တွင် စစ်တပ်မှ ထွက်ပြေးခဲ့ပြီး၊ (၁၅) ဦးမှာ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များနှင့် အတူရှိနေချိန်ဟု ပြောကြကာ (၁၃) ဦးမှာ မိသားစု သို့မဟုတ် သူငယ်ချင်းများနှင့် အတူရှိနေချိန်ဟု ဖော်ပြကြသည်။ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူနှစ်ဦးက သူတို့၏ အထက်အရာရှိတစ်ဦးနှင့်အတူ ထွက်ပြေးလာကြောင်းပြောပြီး တစ်ဦးက သူ့ဖြစ်စဉ်ကို ယခုကဲ့သို့ ပြန်ပြောင်းပြောသည်။ “ကျွန်တော်နဲ့အတူ ကင်းလှည့်နေတဲ့ တပ်ကြပ်ကြီးတစ်ယောက်က စစ်တပ်က နေ ထွက်ပြေးချင်ကြောင်း စသလို နောက်သလိုနဲ့ ပြောပါတယ်။ သူက ဒီ အကြောင်း စပြောလာတာနဲ့ ကျွန်တော်တို့ နှစ်ယောက်လည်း အတူတူ ထွက်

ပြေးလာခဲ့တာ”⁸⁹ အချို့က စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းရန် ဆုံးဖြတ်ချက် ချချိန်တွင် ၎င်းတို့၏ အထက်အရာရှိများ သို့မဟုတ် အခြားစစ်သားများထံမှ ပံ့ပိုးကူညီမှုများ ရခဲ့ကြောင်းဆိုခဲ့ပါသည်။ စစ်သားတစ်ဦးမှ ၎င်း၏ အထက် အရာရှိက ဦးစွာထွက်ခွာလွတ်မြောက်သွားပြီး အခြားစစ်သားလေးဦး ထပ်မံ လွတ်မြောက်ရန် ကူညီပေးခဲ့ပုံကို ပြောပြပါသည်။

ကျွန်တော်တို့ ဗိုလ်ကြီးက စစ်တပ်က ထွက်သွားပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့ကို နောက်ဆုံးဂျူတီ ချပေးခဲ့တယ်။ သူသာ စစ်တပ်ထဲမှာ ဆက်ရှိနေရင် ကျွန်တော်တို့ ထွက်ဖို့ အခွင့်အရေး ရှိမှာ မဟုတ်ဘူး... ကျွန်တော်တို့ မိုးကာတွေ သွားယူချင်ယောင် ဆောင်တယ်။ ကျွန်တော်တို့ နှစ်ယောက်တွဲ နှစ်တွဲ မိနစ် နှစ်ဆယ် ခြားစီ ထွက်လာခဲ့ကြတယ်။⁹⁰

လူတော်တော်များများက ဂျူတီကရှောင်ဖို့အကြောင်းပြချက်ရသည့်အချိန် တွင် ထွက်ပြေးရန်အခွင့်ကောင်း ယူခဲ့ကြပါသည်။ တချို့က ခွင့်ယူသွားပြီး နောက် စစ်တပ်ကို ပြန်လာခဲ့ခြင်း မရှိပေ။ အခြားသူများသည် ရှေ့တန်းမှ ထွက်ပြေးခြင်း သို့မဟုတ် အနီးအနားရှိ တိုင်းရင်းသားတော်လှန်ရေးတပ်များ ထံ လက်နက်ချခဲ့ခြင်းများ လုပ်ကြပါသည်။ အချို့သူများသည် အခွင့်အရေး တစ်ခုရသောအခါ ၎င်းတို့တပ်ရင်းမှ သည်အတိုင်း လမ်းလျှောက်ထွက်လာ သို့မဟုတ် ဆိုင်ကယ်မောင်း၍ ထွက်လာခဲ့ကြသည်။

ကျွန်တော်က ရုံးဝန်ထမ်းဆိုတော့ ဘယ်သူမှ ကျွန်တော့်ကို ဂရုစိုက်ကြည့် မနေကြဘူးလေ။ အပြင်ကို ကွမ်းယာသွားဝယ် ဦးမယ်ပြောပြီး ကွမ်းယာဆိုင်ကို ရောက်တာနဲ့ ဆိုင်ကယ်

⁸⁹ ပါဝင်ဖြေဆိုသူ (၄၅) ဦးမြောက်၊ စစ်တမ်း/အင်တာဗျူးဖြေဆိုသူ။

⁹⁰ ပါဝင်ဖြေဆိုသူ (၃၇) ဦးမြောက်၊ စစ်တမ်း/အင်တာဗျူးဖြေဆိုသူ။

တက္ကစီ ငှားပြီးတော့ (တခြားမြို့ကို) ထွက်ခဲ့လိုက်တယ်။ အဲဒီ
တုန်းက စစ်ဆေးရေးဂိတ်တွေ မရှိသေးဘူးလေ။⁹¹

အကူအညီရရှိမှု

ဖြေဆိုသူများထဲမှ ခုနစ်ဦးမှလွဲ၍ စစ်သားအများအပြားသည် စစ်တပ်က
စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းချိန်နှင့် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းပြီးနောက်ပိုင်းတွင် ပြင်ပ
အဆက်အသွယ်များထဲမှ အကူအညီများ ရရှိခဲ့ကြပါသည်။ အဆိုပါ ခုနစ်ဦးကို
၎င်းတို့၏ မိသားစုနှင့် သူငယ်ချင်းများက စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းရန်
ကူညီပေးခဲ့သည်ဟုဆိုကြပါသည်။ ခုနစ်ဦးကို ပြည်သူ့ပန်းတိုင်/ပြည်သူ့
စစ်သား အဖွဲ့အစည်းက ကူညီပေးခဲ့သည်ဟုဆိုပြီး ခြောက်ဦးကို ပြည်သူ့ရင်ခွင်
(People's Embrace) အဖွဲ့က ကူညီပေးခဲ့သည်ဟုဆိုပါသည်။ ငါးဦးကို
၎င်းတို့၏ စစ်တပ်ထဲရှိ အထက်အရာရှိများ သို့မဟုတ် အခြားသော လုပ်ဖော်
ကိုင်ဖက်များက အကူအညီပေးခဲ့ကြောင်း ဖော်ပြခဲ့ပါသည်။ လေးဦးက စွန့်ခွာ
ဘက်ပြောင်းသွားကြသော အခြားစစ်သားများကို မေးမြန်းဆက်သွယ်ခဲ့ကြ
သည်။ အချို့က စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းရာတွင် ကူညီပံ့ပိုးမှုမျိုးစုံ ရရှိခဲ့ပါ
သည်။

ကျွန်တော် စစ်တပ်ဝင်းထဲက ထွက်လာတော့ လုပ်ဖော်ကိုင်
ဖက် တစ်ယောက်က သူ့ဆိုင်ကယ်ကို ကျွန်တော့်ကို ပေးတယ်။
အဲဒီဆိုင်ကယ်နဲ့ ကားစောင့်နေတဲ့နေရာထိမောင်းလာခဲ့တယ်။
စစ်တပ်က ထွက်လာပြီးတဲ့နောက် ကျွန်တော့် ငယ်သူငယ်ချင်း
တွေက ကျွန်တော့် နေစရိတ်၊ စားစရိတ်တွေကို ထောက်ပံ့ပေး
ခဲ့တယ်။ သူငယ်ချင်းတစ်ယောက်က ကျွန်တော့် ကို သူနဲ့အတူ
သူ့အိမ်ဆီ ခေါ်သွားခဲ့တယ်။ နောက်ပိုင်းကျတော့ ပြည်သူ့စစ်
သားအဖွဲ့နဲ့ ဆက်သွယ်မိတယ်။ မဲဆောက်မှာ သူငယ်ချင်းတစ်

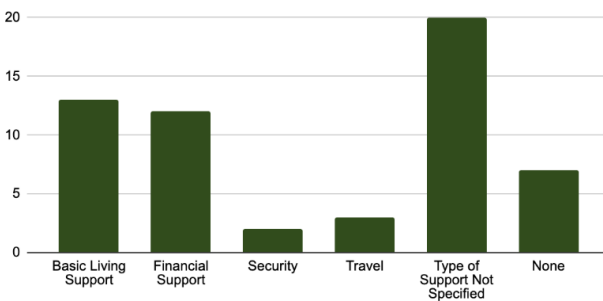
⁹¹ ပါဝင်ဖြေဆိုသူ (၇) ဦးမြောက်၊ စစ်တမ်း/အင်တာဗျူးဖြေဆိုသူ။

ယောက်ရဲ့ အဆက်အသွယ်ကနေ (ကူညီ ထောက်ပံ့ပေးတဲ့)
အမျိုးသမီးတစ်ယောက်နဲ့ အချိတ်အဆက်ရခဲ့တယ်။⁹²

အထောက်အပံ့ရယူရန် မည်သို့မည်ပုံဆက်သွယ်ခဲ့ပါသလဲဟု မေးမြန်းရာတွင် (၁၃) ဦးသည် ဖုန်းဖြင့်ဆက်သွယ်ပြီး အထောက်အပံ့ရရှိခဲ့ကြောင်း ဆိုပါသည်။ ရှစ်ဦးသည် ကိုယ့်အဝန်းအဝိုင်း အဆက်အသွယ်မှတစ်ဆင့် ဆက်သွယ်ခဲ့ပြီး ခုနစ်ဦးသည် တယ်လီဂရမ်ချန်နယ်မှတစ်ဆင့် ဆက်သွယ်ခဲ့ပါသည်။ လေးဦးသည် ဖေ့ဘွတ်ခ်မှတစ်ဆင့် ဆက်သွယ်ခဲ့ပြီး သုံးဦးမှာ ဆင်ဂနယ်မှတစ်ဆင့် ဆက်သွယ်ပြောဆိုခဲ့ပါသည်။ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုကို တားဆီးရန် ဆက်သွယ် ရေးကန့်သတ်ချက်များကို စစ်တပ်က ချမှတ်ထားသော်လည်း စစ်သားများ ဂရုတစိုက်လှုပ်ရှားပါက အထောက်အပံ့များ ရရှိနိုင်ကြောင်း ဤအချက်က ပြသနေပါသည်။

ပုံ (၁၆)

“တပ်မတော်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းရန် ဆုံးဖြတ်ပြီးနောက် ဘယ်လိုမျိုး ပြင်ပအကူအညီတွေ ရရှိခဲ့လဲ” မေးခွန်းအတွက် အဖြေပြဇယား။

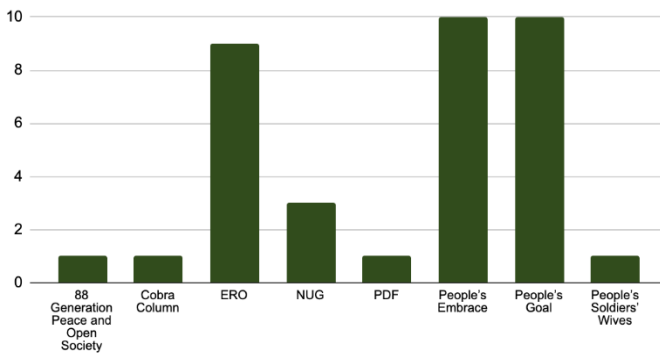
စစ်တပ်မှ ထွက်လာပြီးနောက် အခြားသူများထံမှ မည်သို့သော ပံ့ပိုးကူညီမှု မျိုးရရှိသည်ကို မေးမြန်းသောအခါ အများစုသည် အခြေခံအသက်မွေး

⁹² ပါဝင်ဖြေဆိုသူ (၂၄) ဦးမြောက်၊ စစ်တမ်း/အင်တာဗျူးဖြေဆိုသူ။

ဝမ်းကျောင်းမှုနှင့် ငွေကြေးအထောက်အပံ့များ ရရှိကြောင်း ဖော်ပြခဲ့ကြပါသည်။ ဖြေဆိုသူ စုစုပေါင်း (၂၆) ဦးက ၎င်းတို့ အကူအညီလက်ခံရရှိခဲ့သည့် အဖွဲ့အစည်းနာမည်များကို ဖော်ပြပြောဆိုခဲ့ပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ ပြည်သူ့ပန်းတိုင်၊ ပြည်သူ့ရင်ခွင်၊ အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအစိုးရ၊ ပြည်သူ့ကာကွယ်ရေးတပ်ဖွဲ့များ၊ ပြည်သူ့စစ်သား ဇနီးများ၊ ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံးနှင့် ကရင်နီအမျိုးသားများကာကွယ်ရေးတပ် တို့ဖြစ်သည်။ ဖြေဆိုသူနှစ်ဦးက ရှမ်းပြည်နယ်ပြန်လည်ထူထောင်ရေးကောင်စီ (RCSS) ကိုဖော်ပြပြီး နောက်တစ်ဦးက ကော်ဘရာစစ်ကြောင်းကို ဖော်ပြခဲ့သည်။ ကော်ဘရာစစ်ကြောင်းမှာ ကရင်အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော် (KNLA) ၏ အထူးစစ်ဆင်ရေးယူနစ်တစ်ခုအဖြစ် လုပ်ဆောင်နေသော ပြည်သူ့ကာကွယ်ရေးတပ်ဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ ဖြစ်ပါသည်။ ဖြေဆိုသူတစ်ဦးက မြန်မာနိုင်ငံတွင် လုပ်ဆောင်နေသော ငြိမ်းချမ်းရေးတည်ဆောက်နေသည့် အဖွဲ့အစည်း တစ်ခုအကြောင်း ဖော်ပြခဲ့သည်။

ပုံ (၁၇)

ဖြေဆိုသူများအား ပံ့ပိုးကူညီပေးသော အရင်းအမြစ်များအမည်ကို ဖော်ပြထားသော ဇယား။

မည်သည့်အဖွဲ့အစည်းထံမှ ပံ့ပိုးကူညီမှုမရရှိခဲ့သည့် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာလာသူ ခုနစ်ဦးအနေဖြင့် အကူအညီမရခဲ့ရသည့်အချက်မှာ အဆိုပါအဖွဲ့အစည်း များကို ဆက်သွယ်ရန် စီမံထားခြင်း မရှိခြင်းကြောင့် ဖြစ်နိုင်သည်။ အချို့မှာ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းရန် ကူညီပေးသောအဖွဲ့များ ရှိမှန်းပင်မသိချေ။ ဤအချက် မှာ စစ်တပ်မှ ထွက်ခွာလာသော်လည်း ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော ပံ့ပိုးကူညီမှု ကွန်ရက်သို့ မချိတ်ဆက်ရသေးသော ထွက်ပြေးလာသူများထံ ပိုမိုလက်လှမ်းမီ ရောက်ရှိရန် လိုအပ်နေသေးသည်ဟု ဆိုလိုနိုင်ပါသည်။

အဖွဲ့အစည်းတွေဆီက အကူအညီ မရခဲ့ဘူး။ ကားခ နဲ့ တည်းခို
စရိတ်တွေအတွက် ကျွန်တော့် မိဘတွေကို အားကိုးခဲ့ရတယ်။
ဒီလိုအဖွဲ့အစည်းမျိုး ရှိမှန်းတောင်မသိခဲ့ဘူး။ စစ်တပ်က ထွက်
လာခဲ့တဲ့ ကျွန်တော်တို့ သုံးယောက်လုံး မိဘတွေဆီကလွဲလို့
တခြားဘယ်သူ့ဆီကမှ အကူအညီ မရခဲ့ပါဘူး။⁹³

လိုအပ်သော အထောက်အပံ့

၎င်းတို့အား စောစောစီးစီး သို့မဟုတ် ပို၍ လွယ်လွယ်ကူကူ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာ ဘက်ပြောင်းရန် မည်ကဲ့သို့ ပံ့ပိုးကူညီနိုင်သနည်းဟု မေးမြန်းသောအခါတွင် ဖြေဆိုသူများသည် မိမိအတွက် လုံခြုံရေး အာမခံချက် (၁၂ ဦး) နှင့် စစ်တပ် စခန်းများမှ ထွက်ခွာရန် ကူညီမှု (၉ ဦး) များသည် ၎င်းတို့အား အဓိက အကူအညီပေးမည့်အရာများဖြစ်ကြောင်း ဖြေဆိုခဲ့ကြပါသည်။ ဖြေဆိုသူ အများစုသည် မိမိလုံခြုံရေးအတွက် အန္တရာယ်ကြီးကြီးရှိမှန်း သိလျက်နှင့်ပင် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခဲ့ရပါသည်။

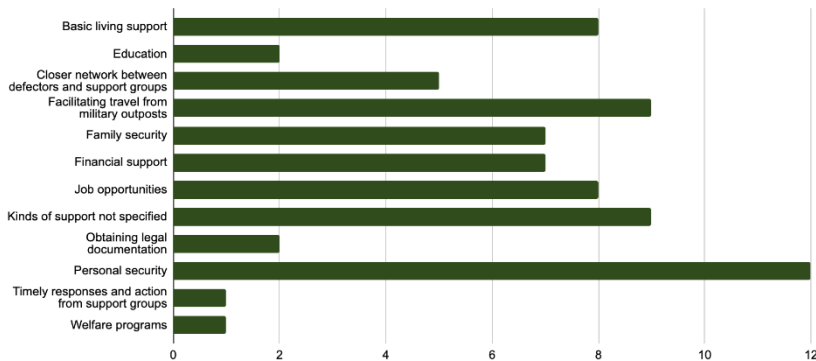
ကျွန်တော်တို့ သေနတ်တွေနဲ့ ကျည်တွေ ယူလာပေမယ့်
စစ်သားတွေက နောက်ကလိုက်ပြီး ကျွန်တော်တို့ကို သေနတ်နဲ့

⁹³ ပါဝင်ဖြေဆိုသူ (၃၃) ဦးမြောက်၊ စစ်တမ်း/အင်တာဗျူးဖြေဆိုသူ။

ပစ်တယ်။ ကျွန်တော်က ကျည်ကပ်တွေပါတဲ့ အပေါ်ထပ်အင်္ကျီကို ဝတ်ထားပြီး ကျည်တစ်ချက်ထိသွားတယ်။ သေတော့ မသေပေမဲ့ မေ့လဲ ကျသွားတယ်။ စစ်သားတွေက ကျွန်တော် သေပြီ ထင်ပြီး ပစ်တာ ရပ်လိုက်တယ်။ ကျွန်တော် နိုးလာတော့ သေနတ်ကို ပစ်ချပြီး ထွက်ပြေးလာခဲ့တာ။⁹⁴

ပုံ (၁၈)

“စစ်တပ်မှထွက်ခွာရန် ပိုမိုလွယ်ကူစေမည့် အခြားသော ပံ့ပိုးကူညီမှုတွေက ဘာတွေလဲ” မေးခွန်းအတွက် အဖြေပြဇယား။

အများစုသည် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခြင်းကို အထောက်အကူဖြစ်စေမည့် အကြောင်းရင်းများအဖြစ် အခြေခံစားဝတ်နေရေး အထောက်အပံ့၊ ငွေကြေးအထောက်အပံ့၊ လူမှုဖူလုံရေးအစီအစဉ်များ သို့မဟုတ် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများကို အကြံပြုထားပါသည်။ အခြားသူများကလည်း ၎င်းတို့ မိသားစုလိုခြံရံရေး သေချာစေရေးကိစ္စ၊ ထွက်ပြေးလာသူများနှင့် ပံ့ပိုးကူညီရေး အဖွဲ့များကြား ပိုမိုနီးကပ်သော ကွန်ရက်ချိတ်ဆက်မှုများ လိုအပ်သည့်ကိစ္စနှင့် အခြားသူတစ်ဦးက ပံ့ပိုးကူညီရေးအဖွဲ့များမှ လုပ်ဆောင်မှုများ ပိုမိုစနစ်တကျရှိ

⁹⁴ ပါဝင်ဖြေဆိုသူ (၄၅) ဦးမြောက်၊ စစ်တမ်း/အင်တာဗျူးဖြေဆိုသူ။

စေရန်နှင့် အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီ တုံ့ပြန်မှုများ လိုအပ်ကြောင်း ဖော်ပြခဲ့သည်။ ပံ့ပိုးကူညီရေးအဖွဲ့များသည် လက်ရှိတွင် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူများကို ထောက်ပံ့ရန် လုပ်ဆောင်နေသော်လည်း ၎င်းအဖွဲ့များမှာ သေးငယ်ပြီး ရန်ပုံငွေမှာလည်း အကန့်အသတ်များ ရှိနေပါသည်။ အဖွဲ့အစည်းအနည်း အကျဉ်းတွင်သာ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာထွက်ပြေးလာသူများကို ၎င်းတို့လိုအပ်သည့် အရာများအားလုံးကို ကူညီပေးနိုင်မည့် အရင်းအမြစ် သို့မဟုတ် လူအင်အားရှိ ကြပါသည်။

စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းသူများစွာသည် ပညာရေး (၂၄ ဦး) နှင့် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်း (၁၆ ဦး) မှာ အရပ်သားဘဝသို့ ကူးပြောင်းရာတွင် အဓိက အထောက်အပံ့များဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြခဲ့ကြပါသည်။ ဖြေဆိုသူ အများစု (၇၀ ရာခိုင်နှုန်း) သည် အသုံးဝင်သော လေ့ကျင့်ရေးသင်တန်းများ (သက်မွေးပညာ၊ ကွန်ပျူတာ၊ ဘာသာစကား သင်တန်း) တက်ရောက်လိုကြပါသည်။ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာလာသူများသည် အရပ်သားဘဝသို့ ပိုပြီး အဆင်ပြေပြေ ကူးပြောင်းရန် အတတ်ပညာများ ပြန်လည်သင်ယူခြင်း၊ သင်တန်းများ ပြန်တက်ခြင်းတို့သည် အရေးကြီးသကဲ့သို့ ဥပဒေကြောင်းအရ စာရွက်စာတမ်းများရရှိရန် ပံ့ပိုးကူညီမှု သည်လည်း ၎င်းတို့နည်းတူ အရေးပါပါသည်။ စစ်သားဟောင်းအများအပြား သည် ထိုင်းနိုင်ငံတွင် ခိုလှုံရန် ကြိုးပမ်းခဲ့ကြသော်လည်း လိုအပ်သော အထောက်အထား စာရွက်စာတမ်းများ မရှိကြပေ။ မြန်မာနိုင်ငံမှ ထိုင်းနိုင်ငံသို့ ထွက်ပြေးလာသော အခြားသူများကဲ့သို့ပင် ၎င်းတို့သည် အလုပ်ပါမစ်ကဒ် (ပန်းရောင်ကတ်ဟုလည်းခေါ်သည်) ရရှိရန် အခက်အခဲများ ကြုံတွေ့နေရပါ သည်။ ထိုကတ်ပြုလုပ်သည့်အခါ ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ အချက် အလက်များနှင့် အလုပ်အကိုင်နောက်ကြောင်းကို ထိုင်းအာဏာပိုင်များထံ တင်ပြရန်လိုအပ်ပါသည်။ အကယ်၍ ထိုသို့လုပ်ဆောင်ပါက ဤအချက် အလက်များသည် မြန်မာစစ်တပ်ထံ ပြန်လည်ပေါက်ကြားနိုင်သည့် အန္တရာယ် ရှိပါသည်။ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခြင်းသည် (ယခင်ဖော်ပြခဲ့သည့် အတိုင်း) ကြီးမားသော ပြစ်ဒဏ်များ ကျခံရနိုင်သောကြောင့် လူအနည်းငယ် ကသာ ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာအချက်အလက်များကို အာဏာပိုင်များထံ

တင်ပြရဲကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် စာရွက်စာတမ်းများ ရရှိရန် အတားအဆီး ဖြစ်နေပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့မေးမြန်းသည့်အခါ စစ်သား (၃၇) ရာခိုင်နှုန်းနီးပါးက ၎င်းတို့ ကိုယ်တိုင် သို့မဟုတ် ၎င်းတို့၏ မိသားစုဝင်များနှင့် သူငယ်ချင်းများသည် သူတို့ ကြုံတွေ့ခဲ့ရသော စိတ်ထိခိုက်ဖွယ် အတွေ့အကြုံများကို ကုစားရန် စိတ်ပိုင်း ဆိုင်ရာပံ့ပိုးမှုများ လိုအပ်နိုင်သည်ဟု ဆိုပါသည်။

စစ်သားအများအပြားသည် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလိုသော လက်ရှိ အမှုထမ်းစစ်သားများနှင့် အဆက်အသွယ်မပြတ်ရှိကြောင်း ပြောကြပါသည်။ ထိုစစ်သားများအနေဖြင့် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းရန်အတွက် စစ်တပ် စခန်းများမှ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ရာတွင် အကူအညီလိုအပ်မှု (၉ ဦး) ၊ လုံခြုံရေးအာမခံချက် (၆ ဦး)၊ အခြေခံစားဝတ်နေရေး ထောက်ပံ့မှု (၇ ဦး)၊ ငွေကြေး ထောက်ပံ့မှု (၉ ဦး)၊ မိသားစုအတွက် ထောက်ပံ့ပေးမှု (၈ ဦး) နှင့် အလုပ် အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ စသည့် ပံ့ပိုးကူညီမှုများ လိုအပ်ကြောင်း ပြောသည်။ အချို့က တရားဝင်စာရွက်စာတမ်းများ ရရှိရန် (၄ ဦး) နှင့် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာ ဘက်ပြောင်းပြီးနောက် တတိယနိုင်ငံသို့ ပြောင်းရွှေ့အခြေချရန် (၃ ဦး) မှာ လိုအပ်နေသောအချက်များအဖြစ် ဖော်ပြခဲ့သည်။

လက်ရှိအခြေအနေများ

ဖြေဆိုသူများကို ၎င်းတို့၏ အနာဂတ်အစီအစဉ်များနှင့် ပတ်သက်၍ မေးမြန်း ရာ၌ အများစုသည် နွေဦးတော်လှန်ရေးတွင် အတိုင်းအတာတစ်ခုထိ ဆက် လက်လုပ်ဆောင်လိုကြောင်းဖြေဆိုကြပြီး (၁၀) ဦးသည် စစ်တပ်ကို ဆန့်ကျင် သည့် လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးတွင် ပါဝင်လိုကြောင်း အထူးတလည် ပြောဆိုထားသည်။

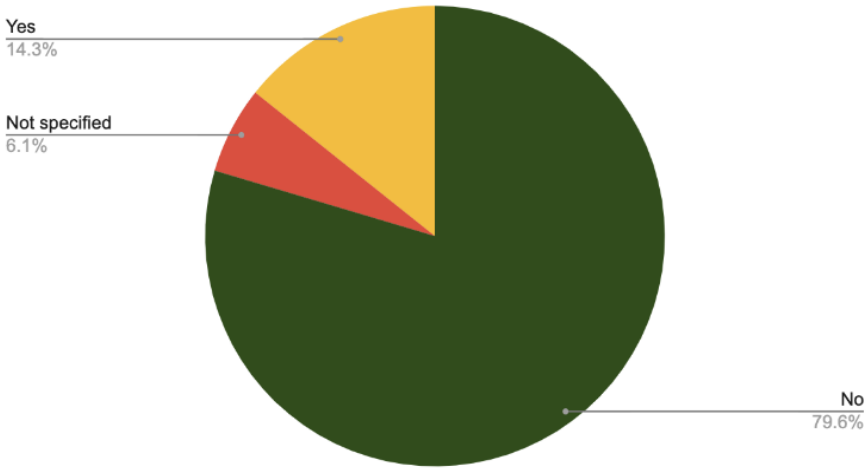
တော်လှန်ရေး အောင်ကို အောင်ရမယ်။ တော်လှန်ရေး အောင်
မြင်မှ ပိုကောင်းတဲ့ဘဝကို ရနိုင်မှာမို့ အောင်ဖို့ရာ ကျွန်တော်တို့
အစွမ်းကုန် ကြိုးစားရုန်းကန်နေပါတယ်။ ပြည်သူတွေအနေနဲ့
ကတော့ တော်လှန်ရေးအတွက် ငွေကြေး ဆက်ပြီးကူပေးဖို့ လို
အပ်ပါတယ်။ ဒီစစ်ပွဲကို အနိုင်ရဖို့အတွက် တိုက်ခိုက်ရေးသမား
တွေရော ငွေကြေးကူပေးတဲ့သူတွေရော လိုအပ်ပါတယ်။⁹⁵

ဖြေဆိုသူ (၂၁) ဦး က အလုပ်တစ်ခုလိုချင်သည် သို့မဟုတ် လုပ်ငန်းတစ်ခု
စတင်လိုသည်ဟု ဆိုခဲ့ပါသည်။ သို့သော် အများစုမှာ အဆင်ပြေသော အလုပ်
အကိုင်ရရှိရန် ရုန်းကန်နေရပြီး အချို့မှာ လုပ်အားခနည်းသော အောက်ခြေ
အလုပ် သို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုပေးသော အလုပ်များကိုသာ လုပ်ကိုင်နေကြရ
သည်။ ၎င်းတို့သည် အသိုင်းအဝိုင်းအသစ်တွင် အယုံအကြည်ကင်းမဲ့မှုများကို
ရင်ဆိုင်ရုန်းကန်နေကြရပြီး အထူးသဖြင့် မြန်မာပြည်တွင်းတွင် နေထိုင်သူများ
ကို ဒေသခံများက အလုပ်မခန့်ချင်ကြပေ။ ဖြေဆိုသူစုစုပေါင်း၏ (၈၀) ရာခိုင်
နှုန်းသည် ကျွန်ုပ်တို့ အင်တာဗျူးများ ပြုလုပ်ချိန်တွင် အလုပ် သို့မဟုတ် ဝင်ငွေ
မရှိကြပေ။ အများစုမှာ အလွန် နည်းပါးသည့် စုဆောင်းငွေ သို့မဟုတ် လုံးဝ
မရှိကြပေ။

⁹⁵ ပါဝင်ဖြေဆိုသူ (၃၁) ဦးမြောက်၊ စစ်တမ်း/အင်တာဗျူးဖြေဆိုသူ။

ပုံ (၁၉)

“သင် လက်ရှိ အလုပ်ရှိပါသလား” မေးခွန်းအတွက် အဖြေပြဇယား။

စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူများထဲမှ များစွာသည် တတိယနိုင်ငံ အထူးသဖြင့် ဩစတေးလျနိုင်ငံသို့ ပြောင်းရွှေ့အခြေချရန် (၁၇ ဦး) မှာ ၎င်းတို့ အနာဂတ်အစီအစဉ်၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်း ဖြစ်ကြောင်းဖော်ပြခဲ့ပါသည်။ အာဏာသိမ်းမှုအစောပိုင်းကာလများ၌ အကြမ်းမဖက်အာဏာဖီဆန်ရေးတွင် ပါဝင်သူ စီဒီအမ် စစ်သားများနှင့် ရဲများကို တတိယနိုင်ငံများတွင် ပြောင်းရွှေ့ အခြေချရန် လက်ခံခဲ့ပါသည်။⁹⁶ Sydney Morning Herald သတင်းစာက ဩစတေးလျအစိုးရသည် မြန်မာစစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက် ပြောင်းလာသူများကို အကာအကွယ်ပေးသည့် ဗီဇာထုတ်ပေးနေကြောင်း ဖော်ပြထားသည့် ဆောင်းပါးတစ်ပုဒ်ကို ၂၀၂၂ ခုနှစ် မတ်လတွင် ထုတ်ဝေခဲ့ပါသည်။⁹⁷ ထိုအချိန်မှ

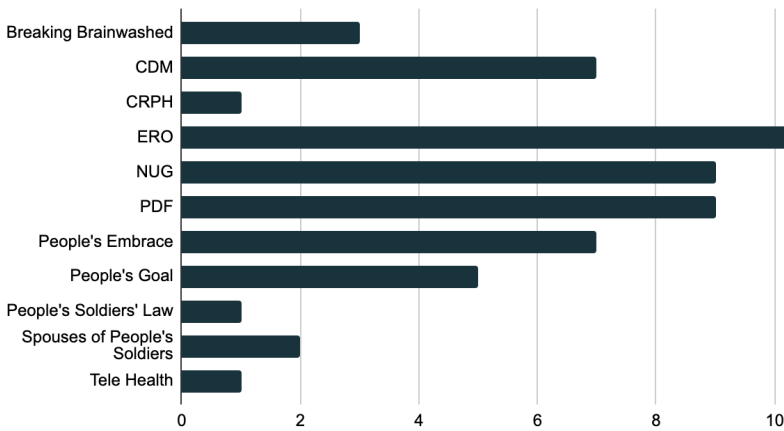
⁹⁶ လွတ်လပ်သော သုတေသန ကွန်ရက်, 2022, p. 2.

⁹⁷ Barrett, 2022.

စ၍ ထွက်ပြေးလာသူအနည်းစုကိုသာ လက်ခံထားသော်လည်း ၎င်းအချက်သည် စစ်သားများစွာကို ဆွဲဆောင်နေဆဲ ဖြစ်ပါသည်။^{၉၈}

ပုံ (၂၀)

“သင့်ကို ယခု ဘယ်အဖွဲ့အစည်းများက ကူညီနေပါသလဲ” မေးခွန်းအတွက် အဖြေပြဇယား

စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာထွက်ပြေးလာသူများသည် စစ်တပ်ပြင်ပဘဝနှင့် နေသားတကျ ဖြစ်စေရန် တော်လှန်ရေးတွင် ပါဝင်သောအဖွဲ့အစည်းများက အကူအညီပေးရုံသာမက ၎င်းတို့ကလည်း အဖွဲ့အစည်းများကို ကူညီပံ့ပိုးခြင်းများရှိသည်ဟု ဖြေဆိုသူများကပြောခဲ့ပါသည်။ ဖြေဆိုသူအများစုသည် ကရင်နီအမျိုးသားများကာကွယ်ရေးတပ် (KNDF) နှင့် ကရင်အမျိုးသား လွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော် (KNLA) ကဲ့သို့ တိုင်းရင်းသားတော်လှန်ရေးအဖွဲ့များနှင့်

^{၉၈} သို့သော် ယခင်က ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ၎င်းကမ်းလှမ်းမှု အလုပ်မဖြစ်နိုင်ကြောင်း စစ်သားများ စတင်သဘောပေါက်ပါက ၎င်းအချက်သည် အနာဂတ်တွင် ဘက်ပြောင်းမှုများအတွက် အဟန့်အတားဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။

ပူးပေါင်းခဲ့ပါသည် (၁၁ ဦး)။ အခြားသူများမှာ အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအစိုးရ (၉ ဦး) နှင့် ပြည်သူ့ကာကွယ်ရေးတပ်များ (၈ ဦး) ဖြင့် ဆက်လက်ဆောင်ရွက် နေကြပါသည်။ ဆေးတပ်ဖွဲ့တွင် တာဝန်ထမ်း ဆောင်ခဲ့သူတစ်ဦးက အွန်လိုင်း တယ်လီကျန်းမာ ဝန်ဆောင်မှုအတွက် စေတနာ့ဝန်ထမ်းလုပ်နေကြောင်း ပြော ကြားခဲ့ပါသည်။

နိဂုံး

စစ်တပ်ကို ဆန့်ကျင်သည့် လုပ်ရပ်တစ်ခုအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ လုံခြုံရေးနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအလုပ်များကို စတေးခဲ့သည့် နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်း အမျိုး သားများနှင့် အမျိုးသမီးများသည် အဖွဲ့အစည်းမှ ထွက်ခွာရန် ကြိုးမားသော အန္တရာယ်များနှင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့ကြရပါသည်။ သို့သော်လည်း အများစုမှာ ဆင်းရဲ မွဲတေမှု သို့မဟုတ် စစ်တပ်နှင့် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများမှ အာဏာပိုင်များ၏ ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ခြင်းခံရနိုင်သည့် အန္တရာယ်စသော ဆိုးရွားသော အခြေအနေ များနှင့် ရင်ဆိုင်နေကြရသည်။ သို့တည်းမဟုတ် ထိုအခက်အခဲ နှစ်ခုစလုံးနှင့် ရင်ဆိုင်နေကြရပြီး ဤကိစ္စမှာ စိုးရိမ်ဖွယ် ဖြစ်ပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် “ခိုကိုးရာမဲ့ ဖြစ်လာခြင်းသည် နောက်ဆုံးရလဒ်ဖြစ်ပါက မည်သူမှ ၎င်းတို့၏ ရာထူး၊ နေရာ၊ ဝင်ငွေနှင့် လေးစားခံရမှုတို့ကို စွန့်လွှတ်မည် မဟုတ်ချေ။”^{၉၉}

ဤစာတမ်းအတွက် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့သော အဓိကအဖွဲ့အစည်းများ သည် စစ်အာဏာသိမ်းမှုစတင်သည့် ၂၀၂၁ ကတည်းက စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာ ဘက်ပြောင်းမှု မြင့်တက်လာစေရန် နည်းမျိုးစုံဖြင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသလို လူပုဂ္ဂိုလ်အမျိုးမျိုးဖြင့် အမျိုးမျိုးသော ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ ပြုလုပ်ကာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါသည်။ အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအစိုးရနှင့် ပြည်သူ့ရင်ခွင်အဖွဲ့ မှစီစဉ်သော စီဒီအမ်စစ်သားမှတ်ပုံတင်ခြင်းသည် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်း လာသော စစ်သားပမာဏကို အကဲဖြတ်ရန်နှင့် လုံလောက်သော အကူအညီ

^{၉၉} ပြည်သူ့စစ်သားဇနီးများအဖွဲ့မှ သူဇာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ရေး ဆက်သွယ်မှု၊ ၂၀၂၂။

များပေးပို့ရန်အတွက် စီဒီအမ်စစ်သားအားလုံးအား စာရင်းပြုစုရန် ကြိုးပမ်းခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းတို့၏ ခန့်မှန်းချက်များအရ စစ်သားထက်ဝက်နီးပါးသည် မှတ်ပုံတင်ခြင်းတွင် ပါဝင်ခဲ့သော်လည်း မပါဝင်ရသောသူများ အများအပြားရှိနေပါသည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် လုံခြုံရေးအကြောင်းပြချက်ကြောင့် စီဒီအမ်ဟု အမည်မဖော်လိုသည့် စစ်သားအများအပြားရှိကြောင်း ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး (KNU) မှ သတင်းထုတ်ပြန်ထားပါသည်။ ထိုစစ်သားများအတွက် စစ်တပ်မှ ထွက် ပြေးပြီး ပျောက်ဆုံးသွားခြင်း သို့မဟုတ် အသတ်ခံရခြင်းဟု ယူဆခံရရန် ပိုမိုလွယ်ကူနေပါသည်။ ပြည်သူ့ပန်းတိုင်အဖွဲ့က စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းသော သို့မဟုတ် စစ်တပ်မှ ထွက်ပြေးသော စစ်သားများသည် သိထားသည်ထက် ပိုမိုများပြားကြောင်း အဆိုပြုထားသည်။

စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းရန် အဓိကဆောင်ရွက်နေသူများသည် ကူညီထောက်ပံ့မှုအမျိုးမျိုးကို ပေးအပ်ကမ်းလှမ်းနေကြပြီး ၎င်းတို့ထဲတွင် အွန်လိုင်းနှင့် သမားရိုးကျ မီဒီယာချန်နယ်များမှတစ်ဆင့် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုကို အားပေးသည့် အကြောင်းအရာများ ရေးသားခြင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေးနည်းလမ်းများ ဖန်တီးပေးခြင်း၊ လက်နက်နှင့်တကွ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသော စစ်သားများအတွက် ငွေသားမက်လုံးများနှင့် ဆုလာဘ်များပေးအပ်ခြင်း၊ ထွက်ပြေးလာသူများအား ဘေးကင်းလုံခြုံသော နေရာများသို့ လမ်းပြကူညီပေးခြင်း၊ အခြေခံလူနေမှုဘဝနှင့် လစဉ်ထောက်ပံ့ကြေးများကဲ့သို့ အထောက်အပံ့စွည်းများ ပေးအပ်ခြင်း၊ စစ်သားများနှင့် ၎င်းတို့၏ မိသားစုဝင်များအား စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးအကြံပေးခြင်း၊ ဘက်ပြောင်းလာသူများကို အရပ်သားဘဝနှင့် နေသားကျရန် ပြန်လည်လေ့ကျင့်သင်တန်းပေးခြင်း တို့ပါဝင်သည်။ ၎င်းအဖွဲ့အစည်းများသည် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူများ၏ လက်ရှိလိုအပ်ချက်များကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန် လူစွမ်းအားနဲ့ ဘဏ္ဍာရေး အရင်းအမြစ်များ လုံလုံလောက်လောက် မရှိကြောင်း၊ ၎င်းတို့သည် ဘက်ပြောင်းလာသူ စုစုပေါင်းအရေအတွက်၏ အနည်းငယ်မျှကိုသာ ထောက်ပံ့ပေးနိုင်ကြောင်း ဆိုပါသည်။ ၎င်းတို့သည် အဆိုပါလုပ်ငန်းများကို အတိုင်းအတာတစ်ခုထိ ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရန် အရင်းအမြစ်များ

လည်း မရှိသောကြောင့် တော်လှန်ရေးအင်အားစုများ မျှော်မှန်းထားသည့် အတိုင်း စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများ ကြီးကြီးမားမားရှိလာပါက အဆိုပါ ကိန်းဂဏန်း ပမာဏကို ကူညီထောက်ပံ့ပေးနိုင်ရန် လုံလောက်သော အဖွဲ့ အစည်း သို့မဟုတ် ယန္တရား ရှိမည်မဟုတ်ပေ။ ယင်းအချက်သည် မတည်မငြိမ် ဖြစ်မှု ကို ဦးတည်လာနိုင်စေပါသည်။

စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူများကို ကျွန်ုပ်တို့ တွေ့ဆုံမေးမြန်း ထားမှုများမှ တွေ့ရသည်များအရ ၎င်းတို့ကို ကမ်းလှမ်းထားသော အကူ အညီများတွင် လစ်ဟင်းချက်များရှိနေသည်မှာ ထင်ရှားပါသည်။ လူအချို့မှာ အထောက်အပံ့များရရှိသော်လည်း အချို့မှာမူ ထိုအထောက်အပံ့များနှင့် လုံးဝ လက်လှမ်း မမီကြပေ။ လုံခြုံစိတ်ချရသော လွတ်မြောက်ရေး လမ်းကြောင်း များ၊ အခြေခံလူနေမှုအထောက်အပံ့၊ စိတ်ကျန်းမာရေး၊ အလုပ်အကိုင်အခွင့် အလမ်းများ၊ အတတ်ပညာများ ပြန်လည်သင်ကြားခြင်းနှင့် လေ့ကျင့်ပေး ခြင်း၊¹⁰⁰ တတိယနိုင်ငံသို့ ပြောင်းရွှေ့အခြေချခြင်းတို့နှင့် ပတ်သက်သည့် အထောက်အပံ့ပေးမှုတို့တွင် လစ်ဟင်းမှုများရှိနေသည်ကို ကျွန်ုပ်တို့ တွေ့ရှိရ ပါသည်။ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာထွက်ပြေးလာသူများအတွက် အတတ်ပညာပိုင်း ဆိုင်ရာ အလုပ်အနည်းငယ်သာရရှိပြီး အလုပ်ကြမ်း လုပ်လေ့ရှိသော စစ်သား အများအပြားအနေဖြင့် လက်လုပ်လက်စား အလုပ်ကြမ်းကို လက်ခံနိုင်သော် လည်း ပညာတတ်အရာရှိတန်းများအတွက် အလုပ်အဆင်မပြေကြောင်း မကြာ ခဏ တင်ပြပြောဆိုကြပါသည်။ တစ်ဖက်တွင်မူ စစ်သားအများစုသည် ဆယ်ကျော်သက်အရွယ်မှစ၍ စစ်မှုထမ်းလာခဲ့ကြသောကြောင့် စစ်တပ်၏ ပြင်ပတွင်နေထိုင်ပြီး အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုရန် အရည်အချင်း မရှိကြပေ။ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသော စစ်သားများသည် တတိယနိုင်ငံ အထူးသဖြင့် ဩစတေးလျ၌ ခိုလှုံခွင့်ရရန် ၎င်းတို့၏ ဆန္ဒကို စဉ်ဆက်မပြတ်

¹⁰⁰ CSO အများအပြားသည် မြန်မာ-ထိုင်းနယ်စပ်တစ်လျှောက်တွင် ထိုသို့သော စွမ်းရည်ပြန် လည် မြှင့်တင်ရေးနှင့် လေ့ကျင့်ရေး အစပျိုးမှုများကို ပံ့ပိုးပေးနေကြသော်လည်း အရင်းအမြစ် အကန့် အသတ်ရှိသောကြောင့် ၎င်းတို့၏ ကြိုးပမ်း အားထုတ်မှုများမှာ အတိုင်းအတာတစ်ခုသာ ရှိနေသည်။

အလေးပေး ဖော်ပြနေကြပါသည်။ သို့သော်လည်း ယနေ့အထိ လက်တဆုပ်စာ မျှသာရှိသော စစ်သားများသာ ထိုသို့သွားနိုင်ခဲ့ပါသည်။

စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခြင်းသည် စစ်တပ်ကို ဆန့်ကျင်တော်လှန် သည့် အကြမ်းမဖက်အာဏာဖီဆန်ရေးလှုပ်ရှားမှု၏ အားကောင်းသော အစိတ် အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်သော်လည်း ၎င်းကို ကောင်းစွာ မစီမံနိုင်ပါက စွန့်ခွာဘက် ပြောင်းလာသူများ အခြေစိုက်ရာနေရာများတွင် ရလဒ်ဆိုးများ ရရှိလာနိုင်ပါ သည်။ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခြင်းကို ထောက်ပံ့ကူညီမှုများသည် တိုင်းရင်းသားတော်လှန်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအစိုးရ နှင့် အရပ်သားများအတွက် စိန်ခေါ်မှုများဖြစ်စေနိုင်ပါ သည်။ စစ်သားများသည် အကြမ်းဖက်မှု၊ မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် အရက် အလွန်အကျွံသုံးစွဲမှု ရာဇဝင်များရှိ နိုင်ပြီး ၎င်းတို့ကို လူမှုအသိုက်အဝန်းများအတွင်း ပြန်လည်ပေါင်းစည်းရေးသည် ခိုင်လုံသော စိုးရိမ်ဖွယ်အကြောင်းရင်း တစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် စစ်တပ်၏ လက်ထဲတွင် နေ့စဉ်ဒုက္ခခံစားနေရသော ပြည်သူများအနေဖြင့် အဆိုပါကူညီ ထောက်ပံ့ရေးအစီအစဉ်များကို မည်သို့မည်ပုံ လက်ခံပေးနိုင်ပါမည်နည်း။ အကြမ်းဖက်အစွန်းရောက်များကို စီမံခန့်ခွဲခြင်းနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး နည်းလမ်းများသည် ကမ္ဘာ့နေရာ အနှံ့အပြားတွင် တည်ရှိနေပြီး စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာထွက်ပြေးလာသူများကို အစွန်းရောက်မှု ပပျောက်ရေး၊ ၎င်းတို့ကို အကျိုး ပြုသည့် ဘေးကင်းသော လူမှုအဖွဲ့အစည်း၏ အဖွဲ့ဝင်များအဖြစ် ပြန်လည် ပေါင်းစည်းရေးအတွက် အချို့သော နည်းလမ်းများကို အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။

အာဏာသိမ်းမှု စတင်ချိန်မှစ၍ စစ်တပ်ကို စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းရေး ကြိုး ပမ်းမှုအားလုံးသည် တာထွက်အနေအထားတွင်သာ ရှိနေပြီး တိုးတက်ရန် များစွာလိုအပ်နေသေးကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့၏ တွေ့ရှိချက်များက ဖော်ပြနေပါ သည်။ သို့သော် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခြင်းသည် အလွန်ကြီးမားပြီး လွှမ်းမိုးမှုရှိသော အလားအလာကောင်းများရှိကာ ထိုသို့ ဆောင်ရွက်ရာတွင် နည်းဗျူဟာသည် အရေးကြီးပါသည်။ ဒေသတွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်း များထံမှ လုံလောက်သော နည်းပညာနှင့် ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်း ပံ့ပိုးမှု ရရှိပါက

တော်လှန်ရေးအတွက် အဆုံးအဖြတ်ပေးနိုင်သော အချက်တစ်ခု ဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။

နောက်ထပ်အချက်တစ်ချက်မှာ ထိပ်တန်းအရာရှိများ၏ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၂၁ အောက်တိုဘာလလယ်ထိ “စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းရန်ကြိုးပမ်းသော်လည်း မအောင်မြင်ခဲ့သော စစ်တပ်ထိပ်တန်းအရာရှိ တိုင်းမှူးတစ်ဦးသာ ရှိခဲ့သည်”¹⁰¹ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူများ၏ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်ဟောင်း အများအပြားသည် စစ်အစိုးရလက်အောက်တွင် အဆင့်မြင့်ရာထူးများ ရရှိနေကြပါသည်။ စစ်တပ်အရာရှိများ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှု တိုးလာပါက စစ်တပ်မှ ပမာဏအများအပြား စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှု ဖြစ်ပွားရန် ပိုမိုတွန်းအားပေးမှု များ ဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။

အကြံပြုချက်များ

ဤကဏ္ဍတွင် ကျွန်ုပ်တို့သည် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခြင်း ရည်မှန်းချက်များ အောင်မြင်ရန်အတွက် ၎င်းတို့၏ နည်းဗျူဟာကို အထောက်အကူပြုမည့် ခြေလှမ်းများကို ဖော်ပြထားပါသည်။

၁။ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှု တိုက်တွန်းအားပေးကူညီရေး အသိုက်အဝန်းနှင့် အဖွဲ့အစည်းများကို လမ်းကြောင်း ဆက်သွယ်ပံ့ပိုး ပေးခြင်း

အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအစိုးရနှင့် ပြည်သူ့ရင်ခွင်သည် လက်ရှိစစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူများထံ လက်လှမ်းမီရောက်ရှိမှု အများဆုံးဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့က စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူများကို လိုအပ်သော အကူအညီများ ပေးနိုင်ရန် ထိုအဖွဲ့အစည်းများကို ပံ့ပိုးကူညီရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းတို့သည် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူများအား အစွန်းရောက်မှု ပပျောက်ရေး နှင့် အရပ်သားဘဝသို့ ပြန်လည်ကူးပြောင်းရေးအတွက် ကျယ်ပြန့်သော အစီအစဉ်တစ်ရပ်ကို ရေးဆွဲနိုင်ခြေအရှိဆုံး အဖွဲ့အစည်းများဖြစ်ပါသည်။

¹⁰¹ Kyed & Ah Lynn, 2021, p. 9.

တိုင်းရင်းသားတော်လှန်ရေးအဖွဲ့အစည်းများက ၎င်းတို့၏ နယ်မြေများနှင့် ကျေးရွာများတွင် နေထိုင်နေကြသော စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူ များ၏ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာအပါအဝင် အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းနှင့် ပတ်သက်သော ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများကို ကိုင်တွယ်ဆောင်ရွက်နေရသည့်အပြင် ၎င်းတို့ ထိန်းချုပ်ထားသည့် နယ်မြေများတွင် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူ များမှ ကိုယ်ပိုင်လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များဖွဲ့ပြီး နယ်မြေအတွင်း နေထိုင်သော ပြည်သူများအတွက် မတည်မငြိမ်ဖြစ်လာစေနိုင်သော အန္တရာယ်နှင့် ၎င်းတို့ ရင်ဆိုင်နေရပါသည်။ ထို့ကြောင့် ERO များအနေဖြင့် စစ်တပ်မှ အစုလိုက် အပြုံလိုက် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများ ရှိလာပါက “ဖြစ်လာနိုင်သော ပြဿနာများ” ကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန် အရေးကြီးသော မဟာဗျူဟာ တစ်ရပ်လိုအပ်ပါသည်။¹⁰² တိုင်းရင်းသားနယ်မြေနှင့် ERO နယ်မြေများရှိ ဒေသ ခံလူထုများသည်လည်း စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူများနှင့် စီဒီအမ် လှုပ်ရှားမှုတွင် ပါဝင်သူများကို လက်ခံနေရာပေးခြင်းကြောင့် လူမှုရေးနှင့် ရုပ်ဝတ္ထုပိုင်းဆိုင်ရာ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများဖြင့် ရင်ဆိုင်နေရသည်။ ထို့ကြောင့် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများက အထောက်အပံ့ များ ပိုမိုပံ့ပိုးပေးခြင်းဖြင့် ၎င်းတို့၏ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးကို လျှော့ချပေးသင့်ပါသည်။ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခြင်းကို တိုက်တွန်းအားပေးနေသော အမှီအခို ကင်းသည့်အဖွဲ့များ အထူးသဖြင့် စစ်သားဟောင်းများမှ စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့သည့် အဖွဲ့များနှင့် ဒေသတွင်းအခြေစိုက်သည့်အဖွဲ့များသည် စစ်တပ်တွင်းကျန်ရှိနေ သော စစ်သားများနှင့် နီးစပ်လေ့ရှိပါသည်။ ထိုအဖွဲ့များကို ပံ့ပိုးပေးခြင်းသည် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းရန် စိတ်ဝင်စား သော်လည်း NUG သို့မဟုတ်

¹⁰² တပ်မတော်က တိုက်ပွဲဝင်အင်အား (၃၀၀,၀၀၀) ခန့်ရှိသည်ဟုဆိုထားသည်။ အဆိုပါ ပမာဏ ၏ ဆယ်ပုံတစ်ပုံပင် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းပါက ၎င်းတို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်သောနေရာတွင် လူမှု ရေးနှင့် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ အကျပ်အတည်းများ ဖြစ်ပွားနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ KNU က စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းသူများကို အကာအကွယ်ပေးထားသော ဘက်မလိုက်သည့် နယ်မြေများတွင် နယ်စပ်ခိုလှုံရေးစခန်းများ ထူထောင်ရန် အကြံပြုထားသည်။

ERO များကို အယုံအကြည်မရှိသော စစ်သားများထံသို့ လက်လှမ်းမီရောက်ရှိ နိုင်ရန် ကူညီနိုင်ပါလိမ့်မည်။

**၂။ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုကို အားပေးထောက်ပံ့သည့်
အဖွဲ့အစည်းများကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးအတွက်
အထောက်အကူပြုကူညီခြင်း**

ပြည်သူ့ပန်းတိုင်၊ အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအစိုးရနှင့် တိုင်းရင်းသားတော်လှန် ရေးအဖွဲ့များကဲ့သို့ အဖွဲ့ကြီးများကို ဆက်သွယ်ရန် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက် ပြောင်းသူ အုပ်စုငယ်များနှင့် ဒေသတွင်း စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းရန် ကြိုးပမ်းသူအုပ်စုများထံ ကွန်ရက်ချိတ်ဆက်မှု အခွင့်အလမ်းများ ပေးအပ်ထား သင့်ပါသည်။ အမှီအခိုကင်းသောအဖွဲ့များနှင့် အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအစိုးရ၊ တိုင်းရင်းသားတော်လှန်ရေးအဖွဲ့များအကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို အားပေးသည့် ကြိုးပမ်းမှုများလည်း ရှိသင့်ပါသည်။ အမှီအခိုကင်းသော အဖွဲ့များတွင် NUG/ERO များကို မယုံကြည်သောသူ များစွာရှိပါသည်။ နေရာ ဒေသပေါင်းစုံမှ စစ်သားများအနေဖြင့် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းရေး ကမ်းလှမ်းချက်များကို လက်လှမ်းမီနိုင်ခြေ တိုးမြှင့်လာစေရန်အလို့ငှာ ဤအချက်ကို အလျင်အမြန် ကုစားသင့်ပါသည်။

**၃။ Non-CDM သို့မဟုတ် စစ်တပ်တွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ဆဲ ပုဂ္ဂိုလ် များကို
ဦးတည်သည့် ဆက်သွယ်ရေးကြိုးပမ်းမှုများကို တိုးမြှင့်ခြင်း**

စစ်သားများအား စစ်တပ်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းပါက ၎င်းတို့အတွက် ရရှိနိုင် သော အထောက်အပံ့များအကြောင်း နားလည်စေရန် ယန္တရားများကို ဖန်တီး တည်ဆောက်ပြီး ဆက်သွယ်အသိပေးရပါမည်။ လူမှုကွန်ရက်နှင့် သမားရိုးကျ မီဒီယာများတွင် ကမ်ပိန်းများပြုလုပ်ခြင်း၊ လက်ကမ်းစာစောင်နှင့် လက်ကမ်း ကြော်ငြာများဝေခြင်း၊ စစ်သားများ၏ ရှိရင်းစွဲလမ်းကြောင်းများကို ထိုးဖောက် ဝင်ရောက်ကာ သတင်းအချက်အလက်ဝေမျှခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။

လက်ရှိတွင် ချန်နယ်အများအပြားကို မီဒီယာကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းသော သို့မဟုတ် လုံးဝမရှိသော အဖွဲ့များက ကိုင်တွယ်နေသောကြောင့် ယင်းချန်နယ်များ ပိုမိုတိုးတက်လာစေရန် ပံ့ပိုးကူညီပေးသင့်ပြီး ကျွမ်းကျင်သူများက ထိရောက်သော အကြံဉာဏ်များ ပေးအပ်သင့်ပါသည်။ တပ်ထဲမှ စစ်သားများနှင့် ဆက်သွယ်ပြောဆိုရန်အတွက် လွတ်လပ်သော ပင်မမီဒီယာလမ်းကြောင်းမှ တစ်ဆင့် အခွင့်အလမ်းများ ဖန်တီးပေးသင့်သည်။ ရှေ့တန်းနှင့် အခြေစိုက်စခန်းများရှိ စစ်သားများသည် ရေဒီယိုကို မကြာခဏ နားထောင်လေ့ရှိကြပြီး ကန့်သတ်ချက်များ ရှိသော်လည်း ဆိုရှယ်မီဒီယာကို အသုံးပြုလေ့ရှိကြပါသည်။ သတင်းအချက်အလက် သိရှိရမှုသည် ၎င်းတို့အနေဖြင့် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းရေးတွင် အရေးပါသော အချက်တစ်ခုဖြစ်သည်။ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများနှင့် စစ်တပ်၏ လုပ်ရပ်များအကြောင်း ဆက်လက်မျှဝေရန်၊ တင်ပြရန် လွတ်လပ်သော မီဒီယာများအား မက်လုံးပေးခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။ နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်းသည် နိုင်ငံတစ်ဝန်းရှိ လူထုများထံ သတင်းအချက်အလက်စီးဆင်းမှု တိုးမြှင့်လာစေရန်အတွက် ပံ့ပိုးကူညီပေးခြင်းနှင့် ဂြိုဟ်တုအင်တာနက်များ ထောက်ပံ့ပေးခြင်းများ ပြုလုပ်ပေးသင့်ပါသည်။

၄။ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် ပေါင်းစည်းရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့များကို လေ့ကျင့်သင်တန်းပေးခြင်း

စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းသွားခြင်းကို အားပေးကူညီပံ့ပိုးပေးသည့် အဖွဲ့အများအပြားသည် လူမှုလုပ်ငန်း၊ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှု အကူအညီ သို့မဟုတ် စိတ်ကျန်းမာရေး ပံ့ပိုးမှုတွင် နည်းလမ်းတကျ အတွေ့အကြုံအနည်းငယ်သာ သို့မဟုတ် လုံးဝ မရှိသော ရေတိုဖြေရှင်းနည်းများဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားကြပါသည်။ ဤအဖွဲ့များတွင် နိုင်ငံရေး အယူဝါဒ အကြောင်းပြချက်များကြောင့် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူများကို ကူညီပံ့ပိုးလိုသော စေတနာ့ဝန်ထမ်းနှင့် စစ်သားဟောင်းများပါဝင်ပါသည်။ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုကို ပံ့ပိုးသည့်အဖွဲ့များသည် အခြားဒေသများတွင် စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူများ၏ အခြေအနေကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းပုံနှင့် ပတ်သက်သည့်

နှိုင်းရဒေတာများ တိုးပွားလာစေရန် အခြားဒေသများတွင် အကြမ်းဖက်မှု ပပျောက်ရေးနှင့် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းရေးဆိုင်ရာ နိုင်ငံတကာ၏ အောင်မြင်သော သမိုင်းကြောင်းတစ်လျှောက် ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုများကို လေ့လာသင်ယူနိုင်သည်။¹⁰³

၅။ အရပ်သားဘဝသို့ ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ ကူးပြောင်းနိုင်ရန် စစ်သားများအတွက် သီးသန့်လေ့ကျင့်ရေး အခွင့်အလမ်းများပေးခြင်း

စစ်တပ်သည် ၎င်း၏ တပ်ဖွဲ့ဝင်များနှင့် မိသားစုများအပေါ် ဘာသာရေးကို ဘန်းပြု၍ လုံးဝနီးပါးထိန်းချုပ်ထားသည့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ စစ်တပ်ထဲဝင်သူများသည် ၎င်းတို့ကိုယ်၎င်းတို့ အံ့ဩတုန်လှုပ်ဖွယ်ကောင်းသော စနစ်တစ်ခုထဲတွင် ပိတ်မိနေကာ လွတ်မြောက်ရန် ခက်ခဲကြောင်း မြန်မြန်ဆန်ဆန်ပင် တွေ့ရှိလေ့လာမိကြပါသည်။ ရာထူး၊ ဂုဏ်ဒြပ်ရှိသူများက စစ်တပ်ထဲတွင် တစ်သက်လုံးနေသည်မှာ တွေ့နေကျအရာဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့၏ သားသမီးများလည်း များသောအားဖြင့် စစ်တပ်ထဲဝင်လေ့ ရှိကြပါသည်။ စစ်တပ်၏ တင်းကျပ်ပြီး သီးသန့်ဆန်သော မူဝါဒများကြောင့် ၎င်းစစ်သားများသည် အရပ်သားဘဝတွင် ရှင်သန်ရန် အရည်အချင်း နည်းပါးကြသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ ပြင်ပတွင် ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ကြသော စီဒီအမ်တွင် ပါဝင်သူများ ဘဝသစ်တွင် အဆင်ပြေစေရန်အတွက် ပြန်လည်လေ့ကျင့်ပေးနေသည့် အဖွဲ့တချို့ရှိသလို စစ်သားများအတွက် သီးသန့်အတတ်ပညာ ပြန်လည်ဖြည့်တင်းပေးခြင်းနှင့် ပြန်လည်လေ့ကျင့်ရေး သင်တန်းများ လုပ်ဆောင်ပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းရေး ကမ်းလှမ်းမှုများ တိုးမြှင့်လာစေရန်အတွက် စစ်သားများ၏ အိမ်ထောင်ဘက်များနှင့် သားသမီးများအား ပံ့ပိုးကူညီမှုများ

¹⁰³ သာဓကတစ်ခုမှာ အကြမ်းဖက်မှုတိုက်ဖျက်ရေး၏ ရှေ့ဆောင်အစီအစဉ်တစ်ခု ဖြစ်သော ၂၀၀၂ ခုနှစ် ယီမင်နိုင်ငံပုံစံဖြစ်သည့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေးကော်မတီ ဖြစ်သည်။ အခြားတစ်ခုမှာ Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia နှင့် Autodefensas Unidas de Colombia အဖွဲ့ဝင်များကို ပစ်မှတ်ထားသည့် ကိုလံဘီယာ၏ အတော်အသင့်အောင်မြင်သော စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းရေးနှင့် ပြန်လည်ပေါင်းစည်းရေး အစီအစဉ်များဖြစ်သည်။

ပြုလုပ်သင့်ပါသည်။ စစ်သားအများအပြားသည် အလုပ်အကိုင်၊ ပညာရေး အခွင့်အလမ်းများနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာတည်ငြိမ်မှုတို့ရရှိရန် စစ်တပ်ထဲဝင်ခဲ့ ကြပြီး အခြားနေရာများတွင် ပိုမိုကောင်းမွန်သော အခွင့်အလမ်းများ ရနိုင်သည် ကိုမြင်ပါက ၎င်းတို့ကို ဆွဲဆောင်နိုင်ပြီး စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုကို ဦးတည်စေနိုင်ပါသည်။

၆။ တပ်မှ ထွက်ပြေးလာသူများ၏ အခန်းကဏ္ဍများကို ရှင်းလင်းစွာ ဖော်ဆောင်ခြင်း

ကျွန်ုပ်တို့၏ တွေ့ရှိချက်များအရ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူ အများအပြားသည် အလုပ်နှင့် ဝင်ငွေရလမ်းမရှိဘဲ အသုံးမဝင်သလို၊ လမ်း ပျောက်သလိုခံစားရသည်မှာ ထင်ရှားပါသည်။ အများစုသည် မည်သည့် အလုပ်အကိုင်မျိုးမဆိုမှ အကျိုးရရှိနိုင်သော်လည်း၊ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက် ပြောင်းလာသူများအတွက် ၎င်းတို့ပါဝင်သော ပဏာမခြေလှမ်းအသစ်များ နှင့် ပရောဂျက်များကို ဖော်ဆောင်နိုင်မည်ဆိုလျှင်လည်း အသုံးမဝင်ဖြစ်ပါ သည်။ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူများသည် တစ်ခါတစ်ရံတွင် ပြည်သူ့ကာကွယ်ရေးတပ်များအား လေ့ကျင့်ရေးသင်ကြားမှုများတွင် ပါဝင် သော်လည်း ပမာဏ အနည်းငယ်သာရှိသည်။ တိုင်းရင်းသားတော်လှန်ရေး အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပြည်သူ့ကာကွယ်ရေးတပ်များ အများအပြားသည် စစ်တပ် ကို ထိုးစစ်ဆင်သည့် စစ်ဆင်ရေးများတွင် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာ ဘက်ပြောင်းလာသူ များနှင့်အတူ ပါဝင်ရန် ချီတိုချတို ဖြစ်နေသော်လည်း စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာ ဘက်ပြောင်းလာသူများသည် တော်လှန်ရေးလှုပ်ရှားမှုတွင် အခြားသူများ မရှိ သည့် အရည်အချင်းများ ရှိနေတတ်ပါသည်။ ထိုအရည်အချင်းများကို အသုံးချ နိုင်ရန် အရေးကြီးပါသည်။ ထိုသို့အသုံးချရန် နည်းလမ်းတစ်ခုမှာ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူများအနေဖြင့် အရပ်သားများနှင့် အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝ သော ချိတ်ဆက်မှုများ တည်ထောင်ကာ လူ့ဘောင်အဖွဲ့အစည်းအတွင်းသို့ ၎င်းတို့ကို ပြန်လည်ပေါင်းစည်းစေနိုင်ရန် အထောက်အကူပေးနိုင်မည့် ကိုယ်ထူ

ကိုယ်ထအစီအစဉ်များတွင် ပါဝင်စေကာ ၎င်းတို့၏ အရည်အချင်း အသိပညာများကို မျှဝေခြင်းဖြစ်ပါသည်။

၇။ ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်သူများအတွက် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှု ဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးကူညီမှုပေးခြင်း

တိုင်းရင်းသားတော်လှန်ရေးအဖွဲ့အစည်းများနှင့် နယ်စပ်ဒေသများအနေဖြင့် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူများကို ကာကွယ်ထောက်ပံ့ပေးရန် ပံ့ပိုးကူညီမှုများ လိုအပ်နေပါသည်။ ၎င်းတို့ကို ဗျူဟာမြောက် အရေးပါသော ဒေသများနှင့် ဝေးဝေးတွင်ထားရန် လိုအပ်ပြီး ၎င်းတို့ ဆက်လက်ရွှေ့ပြောင်းလှုပ်ရှားရန် နည်းလမ်းများ ရှိရပါမည်။ ကုလသမဂ္ဂဒုက္ခသည်များဆိုင်ရာအေဂျင်စီသည် စိုးရိမ်ပူပန်မှုရှိနေသည့် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူများအား အကာအကွယ်ပေးသည့် အဆင့်တစ်ခု ကမ်းလှမ်းပေးသင့်ပါသည်။ မြန်မာ-တိုင်းနယ်စပ် တစ်ဖက်တစ်ချက်တွင် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူများစွာရှိပြီး မြန်မာနိုင်ငံမှ (စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက် ပြောင်းလာသူများ အပါအဝင်) ဒုက္ခသည်များအတွက် အခြေအနေ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာစေရန် ထိုင်းအစိုးရအား စည်းရုံးလှုံ့ဆော်မှုများ ပြုလုပ်သင့်သည်။

၈။ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူများအား တတိယနိုင်ငံများတွင် ပြန်လည်နေရာချထားရေး အစီအစဉ်များ ကမ်းလှမ်းခြင်း

ကိုယ်ချင်းစာတတ်သော နိုင်ငံများအနေဖြင့် စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းသူများအား နိုင်ငံရေးခိုလှုံခွင့် ပေးခြင်းဖြင့် အရာရှိစစ်သည်များ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခြင်းကို ကူညီဆောင်ရွက်ပေးရာတွင် အရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်ခွင့်ရရှိနေပါသည်။ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခြင်းအတွက် အကြီးမားဆုံး အတားအဆီးမှာ ရှင်းလင်းသော ထွက်လမ်း မရှိခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းသူများစွာသည် ဩစတြေးလျမှ ပြန်လည်နေရာချထားရေး ကမ်းလှမ်းချက်အား စစ်တပ်မှ ထွက်ခွာရန်အတွက် ခိုင်မာ

သောမက်လုံးတစ်ခုအဖြစ် ဖော်ပြကြပါသည်။ ၎င်းတို့ရှေ့တွင် ရှင်းလင်းပြတ်သားသော လမ်းကြောင်းတစ်ခုရှိပါက အခြားသော စစ်သည်များစွာသည် စစ်တပ်အဖွဲ့အစည်းကို စွန့်ခွာဖို့ရန် ဆန္ဒရှိကြလိမ့်မည်ဖြစ်သည်။

၉။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ပဋိပက္ခများအတွက် အသွင်ကူးပြောင်းရေးဆိုင်ရာ တရားမျှတမှု ယန္တရားများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို ပံ့ပိုးကူညီခြင်း

စစ်သားများသည် အရပ်သားများ သို့မဟုတ် ရန်သူတိုက်ခိုက်ရေးသမားများ အပေါ် မတရားသောအကြမ်းဖက်မှုနှင့် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုများအား မျက်မြင်တွေ့ရှိခဲ့ခြင်း သို့မဟုတ် ကျူးလွန်ခဲ့ခြင်းမျိုးရှိခဲ့နိုင်ပါသည်။ ထိုသို့သော ဖြစ်ရပ်များကို မှတ်တမ်းတင်ရန်နှင့် တုံ့ပြန်ရန်အတွက် ယန္တရားများကို အကောင်အထည်ဖော်သင့်သည်။ လွတ်ငြိမ်းချမ်းသာခွင့်များ အသုံးပြုခြင်း၊ စစ်သုံ့ပန်းများအား တရားမျှတစွာ ဆက်ဆံခြင်း၊ တရားလက်လွှတ် သတ်ဖြတ်ခြင်းများကို ပြတ်ပြတ်သားသားတားမြစ်ခြင်းနှင့် လက်နက်ချခြင်းအတွက် အာမခံပေးခြင်း စသည့်တို့ဖြင့် ဘေးကင်းစွာ လက်နက်ချလိုသော စစ်သားများအား လက်နက်ချနိုင်ရန် ယန္တရားများ ထားရှိသင့်ပါသည်။

၁၀။ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် သုတေသန လုပ်ငန်းများကို ပံ့ပိုးကူညီခြင်း

စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းလာသူများကို ပစ်မှတ်ထားသည့် ဆက်သွယ်ဆက်ဆံရေး ကြိုးပမ်းမှုတိုင်းသည် မည်မျှထိရောက်မှုရှိသည်ကို တိုင်းတာထားသော အချက်အလက်များဖြင့် အထောက်အပံ့ပေးထားရန် လိုအပ်ပါသည်။ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းမှုများကို ရည်ရွယ်သည့် ရှိပြီးသား ဆက်သွယ်ရေးနည်းလမ်းများအပေါ် အခြေခံအချက်အလက်များနှင့် ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာမှုများကို စုဆောင်းရန်အတွက် နောက်ထပ်သုတေသန ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ ရှိနေပြီးသား သုတေသနများအား ဆန်းစစ်လေ့လာမှုများကို ကမ္ဘာတစ်ဝန်းရှိ စစ်တပ်မှစွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခြင်းဆိုင်ရာ ဗျူဟာများ

ပေါ်တွင် ပြုလုပ်သင့်ပြီး ဒေသတွင်းအခြေအနေအတွက် ရှိရင်းစွဲ စစ်တပ်မှ စွန့်ခွာဘက်ပြောင်းခြင်းဆိုင်ရာ ကြိုးပမ်းမှုများတွင် မတူညီသော နည်းဗျူဟာများကို စမ်းသပ်နိုင်စေရန် မြန်မာဘာသာဖြင့် ဖော်ပြပြောဆိုမှုများ ပြုလုပ်သင့်ပါသည်။

ကိုးကားချက်များ

- Abuza, Z. (2023, June 6). Dwindling junta defections pose challenge for Myanmar opposition. *Radio Free Asia*. <https://www.rfa.org/english/commentaries/myanmar-junta-defections-06062023144826.html>
- Arakan Army. (2020, August 7). *P O W* [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=2adMKhUcDN0>
- Assistance Association for Political Prisoners. (2023, January 27). *Daily Briefing in Relation to the Military Coup*. <https://aappb.org/?p=24038>
- Attwood, C., Ko Ko Aung, & Henschke, R. (2022, July 22). 'I can't forget her'- Myanmar's Soldiers Admit Atrocities. *BBC News*. <https://www.bbc.com/news/world-asia-62208882>
- Barrett, C. (2022, March 18). Australia issues protection visas to Myanmar military defectors. *The Sydney Morning Herald*. <https://www.smh.com.au/world/asia/australia-issues-protection-visas-to-myanmar-military-defectors-20220316-p5a53v.html>
- Biddle, E. R. (2023, January 19). Newsletter: AI advances shock and awe regulators, Saudi Arabia jails Wikipedia editors, Myanmar's spyware deal. *Coda Authoritarian Tech*. <https://www.codastory.com/newsletters/myanmar-mobile-data-spyware/>
- Degaut, M. (2019). Out of the Barracks: The Role of the Military in Democratic Revolutions. *Armed Forces & Society*, 45(1), 78–100.
- Esther J. (July 3, 2023). Karenni ceasefire group announces defection to anti-junta resistance. *Myanmar Now*.

- <https://myanmar-now.org/en/news/karenni-ceasefire-group-announces-defection-to-anti-junta-resistance/>
- Human Rights Watch. (2021, July 31). *Myanmar: Coup Leads to Crimes Against Humanity*. <https://www.hrw.org/news/2021/07/31/myanmar-coup-leads-crimes-against-humanity>
- Human Rights Watch. (2002, October 16). "My Gun Was As Tall As Me": *Child Soldiers in Burma*. <http://hrw.org/reports/2002/burma/Burma0902.pdf>
- Human Rights Watch. (2007, October 31). *Sold to be Soldiers: The Recruitment and Use of Child Soldiers in Burma*. <https://www.hrw.org/sites/default/files/reports/burma1007webwcover.pdf>
- Independent Research Network. (2022, October). *Myanmar's Civil Disobedience Movement: An Analysis of the Present Situation and a Framework for Supporting Future Action*. <https://progressive-voicemyanmar.org/2022/10/17/myanmars-civil-disobedience-movement-an-analysis-of-the-present-situation-and-a-framework-for-supporting-future-action/>
- International Crisis Group. (2022, December 20). *Crowdfunding a War: The Money behind Myanmar's Resistance*. <https://www.crisisgroup.org/sites/default/files/2022-12/328-myanmars-resistance.pdf>
- Justice for Myanmar. (2023, January 25). *Developing a Dictatorship*. <https://www.justiceformyanmar.org/stories/developing-a-dictatorship>
- Kyed, H. M., & Ah Lynn. (2021). *Soldier Defections in Myanmar: Motivations and Obstacles Following the 2021 Military Coup* (Report 6). Danish Institute for International Studies.
- Kyed, H. M. (2022). Introduction to the Special Issue: Soldier Defections Since the 2021 Military Coup. *Independent Journal of Burmese Scholarship*, 1. https://ijbs.online/?page_id=3616
- Lian Bawi Thang. (2023, January 17). How has Myanmar's military stalled collapse from CDM-inflicted damage? *Tea Circle*. <https://teacircleoxford.com/politics/how-has-myanmars-military-stalled-collapse-from-cdm-inflicted-damages/>

- Loong, S. (2022, April 7). The Karen National Union in Post-Coup Myanmar. *Stimson*. <https://www.stimson.org/2022/the-karen-national-union-in-post-coup-myanmar/>
- Martin, M. (2022, June 21). Is Myanmar's Military on Its Last Legs? *Center for Strategic & International Studies*. <https://www.csis.org/analysis/myanmars-military-its-last-legs>
- Min Min. (2022, April 8). National Unity Government offers hefty cash rewards for theft or sabotage of military tanks, ships and aircraft. *Myanmar Now*. <https://myanmar-now.org/en/news/national-unity-government-offers-hefty-cash-rewards-for-theft-or-sabotage-of-military-tanks-ships-and-aircraft/>
- "Myanmar Refugees in India Lack Support: NGOs". (2022, August 24). *The Irrawaddy*. <https://www.irrawaddy.com/news/burma/myanmar-refugees-in-india-lack-support-ngos.html>
- Myanmar's Parallel Government Asks Foreign Governments to Accept Military Defectors. (2022, March 25). *The Irrawaddy*. <https://www.irrawaddy.com/news/burma/myanmars-parallel-government-asks-foreign-governments-to-accept-military-defectors.html>
- National Unity Government. (2023). *Defense Policy*. <https://mod.nugmyanmar.org/en/mod-defence-policy/>
- Nyan Corridor, & Kyed, H. M. (2021, April 28). *Police Under the Military Coup in Myanmar: Between Violence, Fear, and Desertion*. https://pure.diis.dk/ws/files/4303211/police_under_the_military_coup_myanmar_final_2.pdf
- Sai Latt. (2016). *Depoliticization, Securitization and Violent Accumulation in the Integration of the Greater Mekong Sub-region* [Unpublished doctoral dissertation]. Simon Fraser University.
- Selth, A. (2021). *Myanmar's Military Mindset: An Exploratory Survey*. Griffith Asia Institute.
- Sherwell, P. (2021, February 7). Burmese protesters raise flowers and three fingers against the might of the military junta. *The Times*. <https://www.thetimes.co.uk/article/burmese->

- protesters-raise-flowers-and-three-fingers-against-might-of-the-military-junta-xmbmp0dkd
- Skidmore, M., & Wilson, T. (Eds.). (2008). *Dictatorship, Disorder and Decline in Myanmar*. ANU Electronic Press. <http://press.anu.edu.au?p=102401>
- South, A. (2018). 'Hybrid Governance' and the Politics of Legitimacy in the Myanmar Peace Process. *Journal of Contemporary Asia*, 48(1), 50-66.
- Stephan, M. J., & Chenoweth, E. (2008). Why Civil Resistance Works: The Strategic Logic of Nonviolent Conflict. *International Security*, 33(1), 7-44.
- Strangio, S. (2021, September 7). Myanmar Shadow Government Declares 'National Uprising' Against Military Rule. *The Diplomat*. <https://thediplomat.com/2021/09/myanmar-shadow-government-declares-national-uprising-against-military-rule/>
- Striking civil servants still face regime's wrath, 18 months on. (2022, August 3). *Frontier Myanmar*. <https://www.frontiermyanmar.net/en/striking-civil-servants-still-face-regimes-wrath-18-months-on/>
- 'We are facing a crisis': New law puts Myanmar NGOs in 'impossible' position. (2022, December 14). *Frontier Myanmar*. <https://www.frontiermyanmar.net/en/we-are-facing-a-crisis-new-law-puts-myanmar-ngos-in-impossible-position/>
- Wai, Y., & Andersson, J. (2025). Leap into Freedom: Documenting the Disintegration of the sit tat through Defections. *Independent Journal of Burmese Scholarship*, 5. https://ijbs.online/?page_id=5136
- Zue Zue. (2019, October 1). Myanmar Ratifies UN Treaty Banning Use of Child Soldiers. *The Irrawaddy*. <https://www.irrawaddy.com/news/burma/myanmar-ratifies-un-treaty-banning-use-child-soldiers.html>

Brainwashed Soldiers in a Terrorist Military

Chan Min

Sergeant

Military Science and Technology Research Command

Abstract

One reason the *sit tat* is able to terrorize the people of Myanmar is that military leaders systematically instill fear into the minds of soldiers. These low-ranking soldiers then commit inhumane acts on the public out of their own terror. Soldiers are bullied, brainwashed and pushed to the brink of exhaustion through their so-called duties, which only contribute to the misery of the country. This has been going on ever since the first military coup of 1962 under the tyrant Ne Win. The people of Myanmar must strive to overturn military rule and its patrons as swiftly as possible to prevent the country becoming a failed state.

~

The world watched the Myanmar military violently attack peaceful protesters during the beginning of the Spring Revolution. On the surface, one can assume that such atrocities were committed because of the military's overall policy of keeping unity and soldiers unquestioningly following orders. But real people committed these atrocities. Low-ranking soldiers on the ground, violently inclined and willing to do such things, committed the most inhumane actions. These included shooting a child in the head, a child crying in their father's arms, simply for being too noisy. Attacking, with intent to kill, teachers—revered on the same level as the Buddha—even before the protests started in earnest. Violently beating and arresting students the same age as their very own brothers and sisters. Arresting people under the guise of being 'questioned' and then asking the families to collect the bodies of their loved ones the next day. The military leadership intentionally shapes low-ranking soldiers to carry

out everyday violence and kill unarmed civilians. Military leaders foster and sponsor the brutal attitudes of grunt soldiers.

The abovementioned crimes are just a small fraction of those that the Myanmar military is responsible for since the 1 February 2021 coup. The military has committed, and is still committing, even worse atrocities to this day. In the following sections, I will discuss why frontline soldiers are cold-bloodedly committing such lawless and violent actions against the civilian public.

Instilling Fear into the Minds of Soldiers

In the military's training academies (apart from some basic training courses) there is a hierarchical system in which senior trainees discipline and control junior trainees. Junior trainees have to follow the directives of their senior officers, but they must also comply with the orders of senior trainees. They gradually become loyal only to the military institution rather than understanding the wider national interest.

Soldiers in charge at all levels turn a blind eye to bullying and intimidation, rife when teaching recruits how to become a 'tough' soldier, to adhere to the military hierarchy, to follow orders and to withstand hardship. Although most young trainee soldiers know that such abuse is not fair, if they choose to escape the military they are known as deserters, living a disgraced existence, and their families will be looked down upon. As a result, recruits quickly stop their independent thinking and attempt to fit into the tyrant-created army system as best they can. They acclimatize.

This is helped by the fact that recruits are cut off from the outside world when they begin military training. Many restrictions on the use of smartphones and the internet are enforced, allowing soldiers to be systematically brainwashed through the forced consumption of military propaganda television programs and news. These different levels of propaganda teach soldiers that even the food they are eating is provided by

the military, and this idea is purposefully embedded to instill loyalty.

Soldiers continue to face similar hierarchical oppression, based on rank, after their training ends and they are stationed out at their bases or duty posts. Most officers take advantage of low-ranking soldiers, demanding they run errands and take care of personal matters completely unrelated to their official duties. Officers scold and swear at their subordinates, even when their subordinates are older in age than them. Some even go as far as beating them. This also happens to soldiers' wives and children. I have seen a commander's wife belittle an officer's wife, and in turn, the officer's wife then does the same to other lower-ranked soldiers' wives. They do such things under the misguided notion that they must inculcate obedience in others.

The consequence of this punitive hierarchical system is the gradual demoralization and shame of new recruits as they turn into low-ranking soldiers, sergeants and privates. They are made to believe they must obey any order and provide anything that an officer demands of them, and that it is normal to be physically abused when they fail to do so. Most recruits do not have high levels of education when they are trained to be soldiers, and as mentioned, the generals quickly cut them off from the outside world. Consequently, they are not able to perceive the mistreatment they and other soldiers suffer; the mental and physical abuse that violates their human rights. Their minds are molded from the day they join: if you are a soldier, you must follow all the orders that come from above or suffer the consequences. In short, as a soldier, you are terrorized and influenced by fear.

Burma's History of Systematic Military Propaganda

After independence from the United Kingdom in 1948, there were many ethnic separatist movements throughout the country, resulting in splinter groups forming within the national army, weakening its structure and almost collapsing the entire institution. Because of this internal division surrounding ethnicity, the military lost up to half of its soldiers and weaponry. This

shocked the army leadership and remains one of the largest setbacks the Myanmar military has endured throughout its history. Learning from these events, successive military leaders prioritized systematically cajoling and controlling soldiers in different ways to ensure such splits would never again repeat. The military continuously carries out propaganda and indoctrination to discourage disloyalty and to create soldiers that will never abandon the institution under any circumstances. Soldiers are manipulated into being content with military life and staying united.

After the coup in 1962, the tyrant General Ne Win severed the military from the people and created a separate space for it within the country. The army established its own social welfare program with health, education and other infrastructure. Additionally, the military even established its own businesses within units, reducing soldiers' engagement with the outside world. The military has, since 1962, been a kind of self-sufficient, independent organization. The ideas and perspectives of officers and soldiers have not changed much due to the decades-long inculcation of certain ideas, military orders, and unitary dogma, despite ideas and attitudes in the outside world evolving and changing, especially after sanctions were reduced during the recent time of civilian government. After 2010, there were positive developments throughout the country, but the military remained strictly controlled, steadfastly operating through hierarchical discrimination and fear.

Military authorities constantly cued soldiers that they were the guardians of the union, responsible for ensuring unity among ethnic groups, for the sovereignty of the state and for protecting the Buddhist religion from decline. They did so through directives that made soldiers feel like a ruling class. They pushed the conceit that soldiers are above civilians and that the country would collapse without them. They also hammered home the idea that because Myanmar was situated between two powerful countries, China and India, the military needed to become continuously stronger. Due to Ne Win's 1962 coup and its consequences, those living in military barracks

lacked relationships with the outside world, and therefore families of military personnel did not have any opportunities to mitigate the military's indoctrination of them.

This is not to say that the outside world was unaffected. The military expanded the reach of its propaganda machine from within the military institution to civilian public schools. It filled school curricula with tales of conqueror kings with exaggerated military skills winning wars and building kingdoms, extending militarism into innocent children's minds, and pushing the propaganda that military power is the most important factor in nation-building. The military regime also restricted the flow of news within the country by only allowing two news media outlets to operate (Myawaddy and Myanmar Radio & Television), both of which were aligned with the military, increasing the involvement of the military in Myanmar politics.

Through these media outlets, the military periodically air expensive propaganda movies to spread the idea that the military was integral to the country. Such movies prioritize propaganda like, "*The country can be strong only when the military is strong!*" and "*The military is the mother, the military is the father!*". Within the isolated military world, these movies had a substantial impact. As a soldier, when you watch propaganda movies about how noble soldiers are, you are unable to see it for what it really is; you feel only pride. The military's propaganda films did not have an equivalent impact outside the barracks, where people's thinking and everything else was more evolved.

Military leaders also strengthened their grip on the institution by controlling economic benefits. They constructed a system for favoring chosen soldiers with rents and resources developed from monopolizing valuable economic sectors since the 1950s. The leaders of the military and their families used the wealth and assets they accumulated over years of military rule to co-opt any potential rivals and entrench them in the system they built. Consequently, rivals for military leadership were often silenced. This distribution of profits and benefits never reached the bottom tiers of the military, where soldiers struggled in poor conditions.

Moreover, to hold onto their power and benefits, military autocrats did not hesitate to immediately and mercilessly terminate anyone who posed a problem to them, even if they were from within their own organization. The most prominent example is the hanging of Captain Ohn Kyaw Myint, who attempted to depose the tyrant Ne Win because he could no longer tolerate the unjust policies and governance of the Burma Socialist Programme Party. (There were only two people who were hanged during Ne Win's rule; the other was student leader Salai Tin Maung Oo.)

Another example is General Khin Nyunt, a key member of the military, who led and grew the Military Intelligence (MI) into a powerful organization rivalling the military after the 1988 uprising. Military authorities saw the MI's growth as a threat to the internal unity of the military and purged it in 2004. Just like that, these tyrants brutally exterminate anyone they think could be a thorn in their side, setting an example to others and instilling fear into soldiers.

When the toll of following orders for years combines with shame, dissatisfaction, low self-esteem and fear, soldiers do not hesitate to lash out and kill innocent people, who may be simply protesting peacefully, at any opportunity. Because of the fear that has pervaded their entire military lives, they can no longer distinguish right from wrong, and they strictly follow all orders given to them. The mistreatment and suffering they have endured within the military fuel their encounters with everyday people. Their armed subjugation of the public is much more than just 'following orders.'

Turning Frontline Soldiers Against the People

The military used to staff its battalions with 500-600 members, but due to high attrition and low enlistment rates, each combat battalion now only consists of about 200 soldiers. Due to these inadequate numbers, each enlisted soldier was ordered to do two or three additional duties before the coup. When citizens peacefully objected to the 2021 coup and protests erupted nationwide,

alongside a slowly developing armed resistance, the military struggled to deploy its forces. The two to three duties assigned to each soldier increased to four or five duties.

In addition to their frontline military operational duties, soldiers now had to undertake vehicle convoy security, road security, urban area security and protest monitoring duties. In carrying out their duties, particularly protest monitoring and urban area security, soldiers would inevitably face and deal with the public head on. After the coup military authorities prevented soldiers from taking breaks. They did not swap fatigued soldiers over with fresh, rested soldiers. Rice and curry sent to the troops was late and often expired, and soldiers were being randomly checked and monitored. They would also be scolded and beaten when their supervisors came to check on them. Soldiers became angry, on duty without any breaks in the blazing sun, wearing heavy uniforms, bulletproof vests and helmets.

Officers kept soldiers opposed to the public by telling them that the people were revolting against them—they would have to continuously work in the scorching heat and keep the people under control if they ever wanted to take a rest from duty. Most low-ranking soldiers have reduced critical thinking skills and accept whatever their officers tell them. When these soldiers unleash their anger upon the public, it leads to killings and inhumane, brutal torture. Willingness to follow orders, while under the influence of fear, in the difficult operational field contexts mentioned above, all contribute to military personnel committing inhumane acts.

Review

A toddler can begin to distinguish between right and wrong from the age of two years old. Although a two-year-old child can make this distinction, soldiers in the Myanmar military cannot. This is evident in atrocities where citizens are treated as enemies, and in the arson and killings still going on, caused by the factors already mentioned: years of internal oppression in the military along with isolation from the rest of the country, willingness to

follow orders, the fear felt by soldiers, and so on. Only a few soldiers have been able to escape military brainwashing and join the side of the people.

It is true that a nation needs a military to defend it. But our country does not need a military that tortures its own people. People are living under constant fear because of this brainwashed military. A pervasive sadness hangs over the Myanmar people that live under a military regime committing everyday violence such as arson, killing, and subjugating the very people and country the military swore to protect.

The Myanmar military is no longer loved and praised by the people; it will go down in history as a pariah. Our country, which only recently had so much potential for development under a democratic government, is now suffering greatly because of this terrorist military coup. Currently, the military is trying to terrorize the public just like it does its own military personnel. Due to the military's attempt to govern the country under a unitary military system, Myanmar is now the poorest among the Association of Southeast Asian Nations countries; experts have also warned that Myanmar could become a failed state at any time. If Myanmar continues to be ruled by this military with its brainwashed soldiers, who bring nothing of value to the country and its people, our country will inevitably suffer from economic sanctions in various sectors, restrictions in freedom of the press and the loss of human rights, thereby descending into further poverty.

Therefore, we must strive to overturn military rule and its patrons with everything in our power and as swiftly as possible.

အကြမ်းဖက်စစ်တပ်လက်အောက်က ဦးနှောက်ကျင်းခံထားရသော စစ်သားများ

ချမ်းမင်း

တပ်ကြပ်ကြီး

တပ်မတော် သိပ္ပံနှင့် နည်းပညာသုတေသနဌာန

အကျဉ်းချုပ်

မြန်မာစစ်တပ်က မြန်မာပြည်သူတွေကို အကြမ်းဖက်မှုတွေ ပြုလုပ်နေနိုင်ရတဲ့ အကြောင်းရင်းတွေထဲက တစ်ခုကတော့ စစ်ခေါင်းဆောင်တွေဟာ စစ်သားတွေရဲ့ စိတ်ထဲ အကြောက်တရားတွေကို ကိန်းအောင်းနေအောင် စနစ်တကျ သွတ်သွင်းထားလို့ပဲဖြစ်ပါတယ်။ အောက်ခြေစစ်သားတွေဟာ သူတို့ရဲ့ အကြောက်တရားကနေတစ်ဆင့် လူထုအပေါ် လူမဆန်တဲ့ လုပ်ရပ်တွေ လုပ်လာကြပါတယ်။ စစ်သားတွေဟာ အနိုင်ကျင့်ခံထားရခြင်း၊ ဦးနှောက်ကျင်းခံထားခြင်းနဲ့ ၎င်းတို့ရဲ့ ‘တာဝန်’ ဆိုတဲ့ ခေါင်းစဉ်အောက်မှာ အဆုံးစွန်သော ပင်းပန်းဆင်းရဲမှုတွေကို ခံစားကြရပြီး အမှန်မှာတော့ အဲဒီအရာတွေကပဲ တိုင်းပြည်ကို ဒုက္ခဆင်းရဲရောက်အောင် တွန်းပို့လိုက်တာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအရာတွေဟာ ၁၉၆၂ ခုနှစ် စစ်အာဏာသိမ်းပြီး အာဏာရှင် ဦးနေဝင်းလက်ထက် ကတည်းက စတင်ခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာပြည်သူ တွေအနေနဲ့ တိုင်းပြည်ကို ကျရှုံးနိုင်ခံအဖြစ်သို့ မရောက်ရှိရေးအတွက် စစ်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် စစ်အာဏာရှင်တွေကို တတ်နိုင်သမျှ အရှိန်အဟုန်ဖြင့် တွန်းလှန်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

နေဦးတော်လှန်ရေးမှာ ငြိမ်းချမ်းစွာဆန္ဒပြတဲ့ ပြည်သူတွေကို အကြမ်းဖက် စစ်တပ်လက်အောက်က ဦးနှောက်ကျင်းခံထားရတဲ့ စစ်သားတွေက အကြမ်းဖက်ဖြိုခွင်း တိုက်ခိုက်ခဲ့တယ်ဆိုတာ ကမ္ဘာသိ ဖြစ်ပါတယ်။ စစ်တပ်က တစ်သွေး၊ တစ်သံ၊ တစ်မိန့်ဆိုတဲ့ မူဝါဒအရ အထက်ကပေးတဲ့ အမိန့်အတိုင်း အခုလို အကြမ်းဖက်ဖြိုခွင်းရတယ်လို့ အပေါ်ယံ ထင်စရာရှိပေမဲ့ ဖခင်ရင်ခွင်ထဲ က ရှစ်နှစ်အရွယ် ကလေးငယ်ကို ငိုယိုဆူညံနေလို့ဆိုတဲ့ အကြောင်းပြချက်နဲ့ ခေါင်းကို တည်ပစ်တာတွေ၊ မြန်မာလူမျိုးတွေရဲ့ အထွတ်အထိပ်ထားရာ ဘုရားနဲ့ တစ်ဂိုဏ်းထဲဝင်သော ဆရာ၊ ဆရာမတွေကို သပိတ်စစ်ကြောင်း မစခင် ကတည်းက အကြမ်းဖက်ဖြိုခွဲရုံတင်မက အသက်သေစေချင်တဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်တာတွေ၊ ကိုယ့် ညီ၊ ညီမအရွယ် ဆန္ဒပြ ကျောင်းသူ ကျောင်းသားတွေကို အကြမ်းဖက်ရိုက်နှက် ဖမ်းဆီးခဲ့တာတွေအပြင် ဒီနေ့ စစ်မေးစရာရှိတယ်ဆိုပြီး ဖမ်းသွားပြီးတော့ နောက်နေ့ အလောင်းလာထုတ် ခိုင်းတဲ့ အဖြစ်အပျက်တွေကို ကြည့်မယ်ဆိုရင် မြေပြင်က အောက်ခြေစစ်သည် အရာရှိတွေရဲ့ ပင်ကိုယ်စိတ်ရင်းကိုက လိုလိုလားလားရှိလို့ ခုလိုလုပ်နိုင်တာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အခုလို အောက်ခြေစစ်သားတွေအနေနဲ့ စိတ်လိုလက်ရ အကြမ်းဖက်နှိပ်စက် သတ်ဖြတ်တာတွေ လုပ်အောင်လည်း စစ်တပ်ရဲ့ အကြီးအကဲ ခေါင်းဆောင်တွေက တမင်ကြံစည်ခဲ့တာတွေ ရှိသလို အကြမ်းဖက်စိတ်ရိုင်း တွေ ဝင်လာအောင် တမင်လုပ်ဆောင်ခဲ့တာတွေလည်း ရှိပါတယ်။

အထက်မှာဖော်ပြခဲ့တဲ့ အဖြစ်အပျက်တွေဟာ အာဏာသိမ်းမှု ဖြစ်စဉ် နောက်ပိုင်း စစ်တပ်က ကျူးလွန်ခဲ့တဲ့ အကြမ်းဖက်မှုများစွာထဲက အနည်း အကျဉ်းကိုသာ ဖော်ပြထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီထက်ဆိုးဝါးတဲ့ အကြမ်းဖက် မှုတွေကို စစ်တပ်ဟာ ကျူးလွန်ခဲ့သလို ဆက်လက်ကျူးလွန်နေဆဲလည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဆောင်းပါးမှာ ပြည်သူ့ကို ပြည်သူ့လို့ သဘောမထားဘဲ အခုလို ဥပဒေမဲ့ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်တဲ့ လုပ်ရပ်တွေကို မြေပြင်က စစ်သည်တွေဟာ

သွေးအေးအေးနဲ့ လုပ်ဆောင်နိုင်ကြတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော် လက်လှမ်း မီသလောက် ခေါင်းစဉ်တွေနဲ့ ခွဲပြီး တင်ပြထားပါတယ်။

စစ်သားတွေရဲ့ အသိဉာဏ်ထဲ အကြောက်တရား ရိုက်သွင်းထားခြင်း

စစ်သားတစ်ယောက်ဖြစ်ဖို့အတွက် မဖြစ်မနေတက်ရတဲ့ စစ်တပ်ရဲ့ သင်တန်း ကျောင်း အများစုမှာ အထက်အောက် အရာရှိအုပ်ချုပ်မှုတွေအပြင် နှစ်ကြီး သင်တန်းသားတွေက နှစ်ငယ်သင်တန်းသားတွေကို ဆုံးမအုပ်ချုပ်ခွင့်ရှိတဲ့ စီနီယာ၊ ဂျူနီယာ အုပ်ချုပ်မှုစနစ်တွေလဲ ရှိကြပါတယ်။ အခြေခံရဲဘော်ဖြစ်ဖို့ တက်ရတဲ့ သင်တန်းကျောင်းတွေကလွဲလို့ ကျန်တဲ့ နှစ်ရှည်စစ်သင်တန်း ကျောင်းအားလုံးမှာ အဲဒီလိုမျိုး အုပ်ချုပ်မှုပုံစံတွေ ရှိကြပါတယ်။ အဲဒီ စစ်သင်တန်းကျောင်းတွေမှာ တက်ရောက်ရတဲ့ နှစ်ငယ် သင်တန်းသားတွေက အထက်အရာရှိတွေရဲ့ ညွှန်ကြားချက်တွေကို လိုက်နာရတဲ့အပြင် နှစ်ကြီး သင်တန်းသားတွေရဲ့ ခိုင်းစေချက်တွေကိုလည်း အစစအရာရာ လုပ်ဆောင်ပေး ရလေ့ရှိပါတယ်။ စစ်တပ်က အုပ်ချုပ်မှု လွယ်ကူစေဖို့ အကြောက်တရား အမျိုး မျိုး ရိုက်သွင်းပြီးတော့ တိုင်းပြည်အကျိုး ကြည့်ဖို့ထက် စစ်တပ်အပေါ်သစ္စာခံဖို့ နှစ်ငယ်သင်တန်းသားဘဝကတည်းက ပုံသွင်းခဲ့ပါတယ်။

စစ်သားပီသရန်၊ စစ်ပုံကျရန်၊ အမိန့်နာခံတတ်ရန်နဲ့ ခံနိုင်ရည်ရှိရန် ဆိုတဲ့ ခေါင်းစဉ်အမျိုးမျိုးနဲ့ အထက်အောက် ကြီးနိုင်ငယ်ညှဉ်းဝါဒတွေကိုလည်း တာဝန်ရှိသူအဆင့်ဆင့်က မျက်နှာလွှဲပြီး ခွင့်ပြုပေးထားကြပါတယ်။ ဒီလုပ်ရပ် တွေဟာ မတရားမှန်းသိပေမဲ့လည်း စစ်သားငယ်အများစုဟာ တပ်ထဲစဝင်က တည်းက ချုပ်ဆိုထားရတဲ့ စာချုပ်အရ ထွက်ပြေးရင် စစ်ပြေးအဖြစ် ပတ်ဝန်း ကျင်မှာ တစ်သက်လုံး သိမ်ငယ်စွာနေရမယ့်အပြင် မိမိဆွေမျိုးသားချင်းတွေ လည်း မိမိကြောင့် မျက်နှာငယ်ရမယ့် အဖြစ်တွေကြောင့် နောက်ပြန်လှည့်ဖို့ မဆုံးဖြတ်ကြတော့ဘဲ အာဏာရှင်တွေ ပုံဖော်ထားတဲ့ မူဝါဒတွေထဲ အဆင်ပြေ အောင် စီးမျောနေထိုင်ရင်း အသားကျသွားကြပါတယ်။

စစ်သားတွေကို စစ်တပ်ထဲ စဝင်တဲ့ သင်တန်းသားဘဝကတည်းက အကြောင်းပြချက် အမျိုးမျိုးပေးပြီး ပြင်ပပတ်ဝန်းကျင်နဲ့ အဆက်ဖြတ်လိုက်

ကြပါတယ်။ ဖုန်း၊ အင်တာနက် အသုံးပြုရာမှာ ကန့်သတ်ချက်တွေ အများကြီး ထားရှိပြီး ပိတ်ပင်ကြပါတယ်။ သတင်းစာ၊ သတင်းအစီအစဉ်တွေကအစ တပ်တွင်းထဲမှာ သူတို့ဝါဒဖြန့်တဲ့ အစီအစဉ်တွေကိုပဲ ကြည့်ခွင့်ပြုထားပြီး စနစ်တကျ ဦးနှောက်ကျင်းခဲ့ကြပါတယ်။ စစ်သားငယ်ဘဝကတည်းက အဆင့် ဆင့်ရိုက်သွင်းထားတဲ့ ဝါဒမှိုင်းတွေကြောင့် နေ့တိုင်းစားနေရတဲ့ ထမင်းနဲ့ ဟင်းကိုတောင် စစ်တပ်ကကျွေးလို့ စားနေရတယ်လို့ တော်တော်များများက ယုံကြည်နေကြပြီး အဲဒါတွေက စစ်တပ်ကို သစ္စာခံအောင် ပြုလုပ်ထားတာ တွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

သင်တန်းပြီးလို့ မိခင်တပ်ရောက်တဲ့အချိန်တွေမှာလဲ တပ်အတွင်း ရာထူး အဆင့်အတန်းအလိုက် နှိမ်ချဆက်ဆံကြတဲ့ ဆက်ဆံရေးတွေနဲ့ ကြုံရပါတယ်။ အရာရှိပိုင်း တော်တော်များများက အောက်က အခြားအဆင့် တပ်ကြပ်၊ ရဲဘော် တွေကို လုပ်ငန်းနဲ့ပတ်သတ်တဲ့ ကိစ္စတွေအပြင် မိမိရဲ့ ဝေယျာဝစ္စကိစ္စတွေ အတွက်တောင် ခေါ်ခိုင်းတာတွေ ရှိကြပါတယ်။ ကိုယ့်လက်အောက်ငယ်သား က ကိုယ့်ထက်အသက်ကြီးနေရင်တောင်မှ ဆဲဆို၊ ကြိမ်းမောင်းတဲ့အထိ အရာရှိ ပိုင်းတွေက လုပ်ကြတယ်။ တချို့ဆို လက်ပါပြီး ရိုက်နှက်တဲ့အဆင့်ထိ ရှိပါ တယ်။ ဒီလိုမျိုးတွေ့ကြုံရတာ စစ်တပ်ထဲ တာဝန်ထမ်းဆောင်နေတဲ့ စစ်သား တွေတင်မကဘဲ ဘာမှမဆိုင်တဲ့ သူတို့ရဲ့ ဇနီးသားသမီးတွေအထိပါ ဒါမျိုးတွေ ကို ခံကြရပါတယ်။ တပ်ရင်းမှူးရဲ့ ဇနီးက အရာရှိဇနီးကို နှိမ်ချဆက်ဆံသလို အရာရှိဇနီးကလည်း အခြားအဆင့် တပ်ကြပ်၊ ရဲဘော်ဇနီးတွေကို အိမ်အကူလို ပြောဆိုဆက်ဆံတာမျိုးတွေ မြင်တွေ့ခဲ့ရဖူးပါတယ်။ အခုလိုတွေ လုပ်ကြတာ ကလည်း အမိန့်နာခံတတ်အောင်ဆိုတဲ့ တလွဲအတွေးအခေါ်တွေနဲ့ လူတစ် ယောက်ရဲ့ စိတ်ကို ချိုးနှိမ်လိုက်ကြတာပဲဖြစ်ပါတယ်။

အောက်ခြေကလူတွေကို အခုလိုနှိမ်ချဆက်ဆံပြီး အထက်အောက် အုပ်ချုပ်တဲ့ စနစ်ဆိုးရဲ့ အကျိုးဆက်ကတော့ အားငယ်စိတ်၊ ရှက်ရွံ့စိတ်တွေက တစ်စထက်တစ်စ နေ့စဉ်နဲ့အမျှ ကြီးထွားလာတယ်။ အခြားအဆင့် တပ်ကြပ်၊ ရဲဘော်တွေရဲ့ စိတ်မှာ အရာရှိက ခိုင်းရင်ပြောရင် နာခံရမယ်၊ လုပ်ရမယ်ဆိုတဲ့ စိတ်အပြင် မလုပ်နိုင်ရင် အဆူအဆဲ အထိုးအကြိတ်ခံရမယ်ဆိုတဲ့ အသိပါ စွဲနေ

အောင် ပုံသွင်းလိုက်ကြပါတယ်။ အောက်ခြေစစ်သည်အများစုဟာ အတန်းပညာ သိပ်မတတ်ကြသလို အထက်လူကြီးတွေကလည်း ပြင်ပနဲ့ အဆက်အဆံ မရှိအောင် ဖန်တီးထားတာတွေကြောင့် အခုလို နှိမ်ချဆက်ဆံခံရတာတွေ၊ အဆူအဆဲပေါင်းစုံနဲ့ ထိုးကြိတ်ခံရတာတွေကို လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်ခံရတယ်လို့ မမြင်နိုင်တော့ဘဲ စစ်သားဖြစ်ရင် အထက်ကပေးတဲ့ အမိန့်မှန်သမျှ အကုန်လုပ်ဆောင်ကြရမယ်ဆိုတဲ့ တလွဲအတွေးတွေ ဝင်စေခဲ့ပြီး အကြောက်တရားတွေ ကြီးစိုးခဲ့ပါတယ်။

ခေတ်အဆက်ဆက် စနစ်တကျဝါဒမှိုင်းတိုက်ထားခြင်း

လွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက်ပိုင်း လူမျိုးရေး သဘောထားကွဲလွဲမှုတွေ ဖြစ်ပြီး မြန်မာစစ်တပ်မှာလည်း တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုအလိုက် အုပ်စုခွဲထွက်မှုတွေ ရှိခဲ့တာကြောင့် ၁၉၄၉ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းမှာ စစ်တပ်ဟာ အင်အားချိနဲ့သွားပြီး ပြိုလဲလုနီးပါး ဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်။ စစ်တပ်အတွင်း တိုင်းရင်းသားလူမျိုးတွေရဲ့ ခွဲထွက်မှုတွေကြောင့် အဲဒီအချိန်က တပ်ဖွဲ့ဝင်အင်အား (၄၂) ရာခိုင်နှုန်းကျော်နဲ့ လက်နက်အင်အား (၄၅) ရာခိုင်နှုန်း ဆုံးရှုံးခဲ့ရပါတယ်။ တပ်ဖွဲ့ဝင်အင်အား၊ လက်နက်အင်အား ထက်ဝက်နီးပါး ဆုံးရှုံးခဲ့ရတဲ့ ဖြစ်ရပ်ဟာ အဲဒီအချိန်က စစ်ဗိုလ်ချုပ်တွေကို ထိတ်လန့်စေခဲ့ပြီး မြန်မာစစ်တပ်ရဲ့ သမိုင်းကြောင်းမှာလည်း ဖျောက်ဖျက်မရတဲ့ ဒဏ်ရာဒဏ်ချက်အဖြစ် ကျန်နေခဲ့ပါတယ်။ ဒီဖြစ်ရပ် ဖြစ်ပြီးနောက်ပိုင်း စစ်တပ်အတွင်း ခေါင်းဆောင်ဖြစ်လာတဲ့ စစ်ဗိုလ်ချုပ် အဆက်ဆက်ဟာ အတိတ်က ဖြစ်ရပ်ကို သင်ခန်းစာယူပြီး အလားတူအဖြစ်မျိုး ထပ်မဖြစ်လာအောင် အောက်ခြေကို စနစ်တကျ နည်းမျိုးစုံနဲ့ သိမ်းသွင်းခဲ့ကြ၊ ထိန်းချုပ်ခဲ့ကြပါတယ်။ စစ်တပ်အတွင်း ဝါဒဖြန့်တာနဲ့ အယူဝါဒသွတ်သွင်းတာတွေ အဆက်မပြတ် ဆောင်ရွက်ကြပြီး ဘယ်လိုအကြောင်းပြချက်နဲ့မှ တပ်ကို သစ္စာခံ မပျက်အောင်၊ စွန့်ခွာမသွားအောင် စစ်သားတွေမှာ ရှိရမယ့် သဘောတရားရေးရာနဲ့ ခံယူချက်တွေကို ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိ ပုံဖော်ပေးခဲ့ပြီး တပ်ထဲ နေပျော်အောင်နဲ့ တပ်တွင်းစည်းလုံးမှုရှိအောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါတယ်။

၁၉၆၂ ခုနှစ် စစ်တပ်က အာဏာသိမ်းလိုက်ပြီးနောက်မှာ အာဏာရှင် စစ်ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းက စစ်တပ်ကို ပြည်သူ့ကြားထဲကနေ ခွဲထုတ်ပြီး နိုင်ငံ အတွင်းက သီးခြားကမ္ဘာငယ်လေးတစ်ခုအဖြစ် စတင်ဖန်တီးခဲ့ပါတယ်။ ပြင်ပ လောကနဲ့ ထိတွေ့ဆက်ဆံမှုနည်းအောင် တပ်တွင်းထဲမှာပဲ ပညာရေး၊ ကျန်းမာ ရေးကအစ သက်သာချောင်ချိရေး အစီအစဉ်တွေနဲ့ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းတွေကို တောင် ကိုယ်ပိုင်တပ်ဖွဲ့နဲ့ တည်ထောင်လိုက်ကြပါတယ်။ အဲဒါကြောင့် ၁၉၆၂ ခုနှစ်ကနေ ဒီနေ့အထိ မြန်မာစစ်တပ်ဟာ ကိုယ်ထူကိုယ်ထပုံစံမျိုးနဲ့ သီးခြား အဖွဲ့အစည်းပုံစံ ရပ်တည်နေခြင်းပဲဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒါတွေရဲ့ အကျိုးဆက်က တော့ အရပ်သားအစိုးရလက်ထက် ပိတ်ဆို့မှုတွေ ဖြေလျှော့ပေးမှုကြောင့် ပြင်ပ လောကမှာ အတွေးအခေါ် အယူအဆတွေ တိုးတက်ပြောင်းလဲလာပေမဲ့လည်း စစ်တပ်အတွင်းမှာတော့ နှစ်ရှည်လများ ပုံဖော်ရှိက်သွင်းထားတဲ့ အတွေးအခေါ် တွေနဲ့ တစ်သွေး၊ တစ်သံ၊ တစ်မိန့် ဆိုတဲ့ စစ်မိန့်တွေကြောင့် စစ်တပ်အတွင်း အရာရှိ၊ စစ်သည်တွေရဲ့ အတွေးအခေါ်၊ အယူအဆတွေကတော့ သိသိသာသာ တိုးတက်လာတာမျိုး မရှိခဲ့ပါဘူး။ ၂၀၁၀ ခုနှစ်နောက်ပိုင်း ခေတ်ပြောင်းသွား ပေမဲ့လည်း တပ်တွင်းမှာတော့ ရာထူးအဆင့်အတန်းအလိုက် ခွဲခြားဆက်ဆံမှု တွေ၊ ကြောက်ရွံ့အလေးပေးမှုတွေဟာ ကြီးမားလွန်ပြီး ပဒေသရာဇ်ခေတ်က လိုပဲ တင်းတင်းကျပ်ကျပ် ထိန်းချုပ်ထားခဲ့ပါတယ်။

အောက်ခြေစစ်သည်၊ အရာရှိအဆင့်ဆင့်ကိုလည်း စစ်သားတွေဟာ ပြည် ထောင်စု မပြိုကွဲအောင်၊ တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှုရှိအောင်၊ နိုင်ငံတော် ရဲ့ အချုပ်အခြာအာဏာတည်မြဲအောင်နဲ့ အမျိုးဘာသာသာသနာမပြိုကွဲအောင် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်နေရသူတွေ ဖြစ်တယ်လို့ ပြောဆိုကာ အဆင့်ဆင့် ညွှန်ကြားမှုတွေနဲ့ အဆက်မပြတ်ဝါဒဖြန့်ပြီး စစ်သားတွေကို သူတို့ဟာ အုပ်ချုပ်သူ လူတန်းစားဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့ အသိစိတ်ဓာတ်ကို ထည့်ပေးထားပါတယ်။ စစ်သား တွေဟာ အရပ်သားတွေရဲ့ အထက်မှာရှိတယ်ဆိုတဲ့ အယူဝါဒကို သွတ်သွင်း ပေးထားသလို စစ်တပ် မရှိရင် နိုင်ငံတော် ပျက်စီးသွားလိမ့်မယ်ဆိုတဲ့ ယုံကြည် ချက် စစ်သားတွေဆီမှာ ရှိလာအောင်လည်း နှိုးဆွ မြှောက်ပင့်ပေးထားပါတယ်။ ကမ္ဘာလူဦးရေ အများဆုံးနှစ်နိုင်ငံဖြစ်တဲ့ အိန္ဒိယနဲ့ တရုတ်နိုင်ငံရဲ့ကြားထဲမှာ

တည်ရှိနေတာကြောင့် မြန်မာစစ်တပ်ဟာ အင်အား ကြီးသထက်ကြီးအောင် တည်ဆောက်ရမယ်ဆိုတဲ့ အတွေးအခေါ်တွေကိုလည်း စစ်သားတွေရဲ့ အသိစိတ်မှာ စွဲနေအောင် ရိုက်သွင်းထားပါတယ်။ ၁၉၆၂ ခုနှစ် နောက်ပိုင်း ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းရဲ့ စီစဉ်ထားမှုတွေကြောင့် စစ်တန်းလျားတွေဟာ ပြင်ပပတ်ဝန်းကျင်နဲ့ ထိစပ်မှုမရှိဘဲ သီးသန့်တည်ရှိနေတဲ့ သဘောသဘာဝတွေကြောင့် အခုလို ဝါဒသွတ်သွင်းပေးခံထားရတာတွေကို ပြန်လည်ဆေးကြောဖို့ တပ်မိသားစုတွေမှာ အခွင့်အရေး မရှိကြပါဘူး။

အခုလို စစ်တပ်ရဲ့ ဝါဒဖြန့်ချိရေးဟာ တပ်တွင်းနယ်နိမိတ်မှာသာမက စာသင်ကျောင်းတွေကိုပါ ဝါဒဖြန့်ချိလာတာမျိုးတွေ လုပ်လာပါတယ်။ စာသင်ကျောင်း သင်ရိုးတွေမှာ စစ်ဘုရင်တွေအကြောင်း ချဲ့ကားထားတဲ့ စစ်ရေးစွမ်းရည်တွေနဲ့ စစ်နိုင်ပြီး ဘုရင့်နိုင်ငံတော်တွေ တည်ဆောက်ကြတဲ့ အကြောင်းတွေ အဓိကနေရာယူ သင်ကြားစေလာပါတယ်။ နိုင်ငံတည်ဆောက်ရေးမှာ စစ်အင်အားက အရေးကြီးဆုံးအဖြေ ဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့ ဝါဒမှိုင်းကို ပဒေသရာဇ်ခေတ်က ဘုရင်တွေရဲ့ စစ်တပ်နဲ့ ဥပမာထားပြီး နုယ်သေးတဲ့ ကလေးတွေ အသိစိတ်ထဲကို ရိုက်သွင်းပြီးတော့ စစ်ဘောင်ချဲ့ခဲ့ကြပါတယ်။ ဒါတွေအပြင် စစ်တပ်ကြီးစိုးရာကာလမှာလည်း လွတ်လပ်စွာ သတင်းစီးဆင်းမှုကို ကန့်သတ်ပြီး နိုင်ငံအတွင်းမှာ စစ်တပ်လက်ဝေခံ မြဝတီနှင့် မြန်မာ့အသံဆိုတဲ့ သတင်းဌာနနှစ်ခုသာ ထားစေခဲ့ကာ ထိုသတင်းမီဒီယာတွေကနေ တစ်ဆင့်လည်း မြန်မာ့နိုင်ငံရေးမှာ တပ်မတော်ပါဝင်မှုအခန်းကဏ္ဍကို မြှင့်တင်ခဲ့ပါတယ်။

စစ်တပ်ဟာ နိုင်ငံတော်အတွက် မရှိမဖြစ်လိုအပ်တယ်ဆိုတာကို ဝါဒဖြန့်တဲ့အနေနဲ့ ငွေအကုန်အကျ အများကြီးသုံးပြီး ရိုက်ကူးထားတဲ့ စစ်ကားတွေကို တပ်မတော်ပိုင် မြဝတီရုပ်မြင်သံကြားကနေ အခါအခွင့်သင့်တိုင်း ထုတ်လွှင့်ပြသပါတယ်။ ဒီဝါဒဖြန့်တဲ့ စစ်ကားတွေမှာ “တပ်မတော် အင်အားရှိမှ တိုင်းပြည်အင်အားရှိမည်”၊ “တပ်မတော်သာလျှင် အမိ၊ တပ်မတော်သာလျှင် အဖ” စတဲ့ ဆောင်ပုဒ်တွေ ဦးစားပေးဖော်ပြစေကာ နိုင်ငံအတွင်းစစ်တပ်ရဲ့ အခန်းကဏ္ဍအရေးကြီးကြောင်းကို အသားပေးဖော်ပြပြီး လုပ်ကြံစည်းရုံးကြပါတယ်။ အတွေးအခေါ်ကအစ တိုးတက်နေတဲ့ ပြင်ပလူ့အဖွဲ့အစည်းထဲ ဒီလို ဝါဒဖြန့်

တာတွေရဲ့ သက်ရောက်မှုက သိပ်မရှိလှပေမဲ့ သီးခြားကမ္ဘာအဖြစ် ဖန်တီးထား ခံရတဲ့ စစ်တပ်အသိုင်းအဝိုင်းလေးထဲမှာတော့ ဒီလိုဝါဒဖြန့်မှုတွေဟာ သိသာတဲ့ သက်ရောက်မှု ရှိပါတယ်။ စစ်သားတစ်ဦးအနေနဲ့ စစ်သား ကောင်းကြောင်း ရိုက်ပြထားတဲ့ ဇာတ်လမ်းကို ကြည့်ရတဲ့အခါ တလွဲဂုဏ်ယူပြီးတော့ လုပ်ကြံ ဖန်တီးထားတာကို မမြင်တော့ပါဘူး။

စစ်ဗိုလ်ချုပ်တွေဟာ သူတို့ထိပ်ပိုင်းခေါင်းဆောင်အချင်းချင်းကြားမှာ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အကျိုးစီးပွားတွေနဲ့လည်း ခိုင်ခံ့အောင် ဖန်တီးထားပါသေး တယ်။ စစ်တပ်ဟာ ၁၉၅၀ ပြည့်လွန်နှစ်တွေကတည်းက နိုင်ငံအတွင်း အကောင်းဆုံးစီးပွားရေးကဏ္ဍတွေကို နှစ်ပေါင်းများစွာ တစ်ဦးတည်း လက်ဝါး ကြီးအုပ် ချုပ်ကိုင်ရာကနေ ရရှိထားတဲ့ အရင်းအမြစ်တွေကို အသုံးပြုပြီး အချင်းချင်းလက်သင့်ရာ သူကောင်းပြုတဲ့စနစ်ကို တည်ဆောက်ထားပါတယ်။ တပ်ခေါင်းဆောင်တွေနဲ့ သူတို့ရဲ့ မိသားစုတွေဟာ စစ်တပ်ရဲ့ နှစ်ပေါင်းများစွာ အုပ်စိုးစုဆောင်းထားတဲ့ ဓနအင်အားနဲ့ ပိုင်ဆိုင်မှုတွေကို သုံးပြီး သူတို့ကို အားပြိုင်အာခံလာနိုင်သူတွေကို သူတို့တည်ဆောက်ထားတဲ့ စနစ်ထဲ ဆွဲထည့် လေ့ ရှိပါတယ်။ ဒီလိုလုပ်ထားတဲ့အတွက် ထိပ်ပိုင်းခေါင်းဆောင်တွေရဲ့ ဘယ် လိုပြိုင်ဘက်မျိုး ဖြစ်နေပါစေ နှုတ်ဆိတ်သွားတတ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီလို အကျိုးအမြတ်တွေ၊ အကျိုးခံစားခွင့်တွေကို ခွဲဝေပေးတာမျိုးကတော့ အောက် ခြေအဆင့်အထိ ရောက်လေ့မရှိပါဘူး။ အောက်ခြေအဆင့်က စစ်သားတွေက တော့ ဆင်းတောင့်ဆင်းရဲ အခြေအနေမျိုးမှာပဲ ရှင်သန်နေကြရတာပါတယ်။

ဒါ့အပြင် အာဏာရှင်တွေဟာ သူတို့အကျိုးစီးပွား အာဏာတည်မြဲဖို့ဆိုရင် သူတို့အတွက် အဖုအထစ်ဖြစ်နိုင်မယ်ထင်တဲ့ အရာမှန်သမျှကို မိမိအဖွဲ့အစည်း ထဲက ဖြစ်နေပါစေ ညှာတာမှုမရှိဘဲ ချက်ချင်းရှင်းထုတ်ပစ်ဖို့ ဝန်မလေးကြပါ ဘူး။ အထင်ရှားဆုံး ဥပမာကတော့ မဆလအစိုးရရဲ့ တလွဲပေါ်လစီအုပ်ချုပ်မှု တွေကြောင့် တိုင်းပြည် ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်ရတာကို မခံနိုင်လို့ အာဏာရှင် ဦးနေဝင်းကို ဖြုတ်ချဖို့ကြံစည်ခဲ့တဲ့ ဗိုလ်ကြီးအုန်းကျော်မြင့်ကို ကြိုးပေး သတ်ဖြတ်ခဲ့ခြင်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ (ဦးနေဝင်း အစိုးရ လက်ထက် မဆလခေတ်မှာ ကြိုးပေးကွပ်မျက်ခံရသူ နှစ်ဦးသာရှိပြီး တစ်ဦးမှာ ကျောင်းသားခေါင်းဆောင်

ဆလိုင်းတင်မောင်ဦးဖြစ်ပြီး ကျန်တစ်ဦးကတော့ ဗိုလ်ကြီးအုန်းကျော်မြင့်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။)

နောက်ထပ် ဥပမာတစ်ခုကတော့ စစ်တပ်ရဲ့ တတိယအမြင့်ဆုံး ထိပ်တန်း ခေါင်းဆောင်ဖြစ်ဖူးတဲ့ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးခင်ညွန့်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီအချိန်က ဦးခင်ညွန့်က စစ်တပ်ရဲ့ အချက်အချာ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခု ဖြစ်ခဲ့ပြီး သူ ဦးဆောင်တဲ့ တပ်မတော်ထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့ဟာ အလွန်အမင်း သြဇာကြီး ထွားလာခဲ့ပြီးတော့ ၁၉၈၈ အရေးအခင်းအပြီးမှာ တပ်မတော်နဲ့ ပြိုင်ဘက် သီးခြားအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုအဖြစ် တဖြည်းဖြည်း ပြောင်းလဲလာခဲ့ပါတယ်။ စစ် တပ်ရဲ့ ခေါင်းဆောင်တွေဟာ ထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့ရဲ့ အင်အားကြီးထွားလာ တာဟာ တပ်မတော်ရဲ့ အဖွဲ့အစည်းအတွင်း ညီညွတ်မှုကို အန္တရာယ်ဖြစ်လာ စေနိုင်တယ်လို့ မြင်လာကြတဲ့အတွက် နိုင်ငံရဲ့ အင်အားအကြီးမားဆုံး ထောက် လှမ်းရေးအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့လုံးကို ၂၀၀၄ ခုနှစ်မှာပဲ ရှင်းထုတ်လိုက်ကြပါတယ်။ အဲဒီလို အာဏာရှင်တွေဟာ မိမိတို့အတွက် ဆူးငြောင့်ခလုတ် ဖြစ်စေနိုင်တယ် လို့ ယူဆတဲ့ သူမှန်သမျှကို စံနမူနာပြု ရက်ရက်စက်စက် ရှင်းထုတ်လိုက်ပြီး တော့ ကျန်တဲ့ တပ်တွင်းစစ်သားတွေ ရင်ထဲကို အကြောက်တရားတွေ ရိုက် သွင်းလိုက်တာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

နှစ်ရှည်လများ နားရည်ဝလာတဲ့ အမိန့်ဆိုတဲ့အရာရယ်၊ တပ်ထဲစဝင် ကတည်းက ယနေ့အချိန်ထိ စိတ်အခံမှာ ကိန်းအောင်းနေတဲ့ မကျေနပ်မှု၊ အငွေ့ စိတ်တွေရယ်၊ အကြောက်တရားတွေရယ် ပေါင်းသွားတဲ့အခါမှာ စစ်သားတွေ ဟာ သူတို့ရဲ့ ခံစားချက်တွေကို ငြိမ်းချမ်းစွာ ဆန္ဒထုတ်ဖော်ကြတဲ့ အပြစ်မဲ့ ပြည်သူတွေအပေါ်ပုံချပြီး ရက်ရက်စက်စက် သတ်ဖြတ်ဖို့လည်း ဝန်မလေး တော့ပါဘူး။ စစ်သားသက်တမ်းတစ်လျှောက်လုံး ကြီးစိုးခံခဲ့ရတဲ့ အကြောက် တရားကြောင့် အမှားအမှန်ခွဲခြား မနေတော့ဘဲ မတရားတဲ့ အမိန့်ပေးမှုတွေကို တစ်သွေမတိမ်း လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြပါတယ်။ စစ်တပ်ထဲမှာ တစ်သက်လုံး အနှိမ်ခံ၊ အဆဲဆိုခံနေလာခဲ့ရသမျှ ပြည်သူတွေနဲ့ တွေ့တဲ့အခါ လက်နက်အားကိုးနဲ့ ထင်တိုင်းကြုံမှုက အမိန့်အရဆိုတာထက် ပိုလာခဲ့ပါတယ်။

မြေပြင်စစ်သားများနှင့် ပြည်သူလူထုကို ရန်တိုက်ပေးခြင်း

နောက်တစ်ချက်အနေနဲ့ စစ်တပ်ဟာ ယခင်လို တပ်ရင်းတစ်ရင်းမှာ အင်အား (၅၀၀-၆၀၀) ရှိရာကနေ အင်အားလျော့နည်းခြင်း၊ ဝင်ရောက်သူ နည်းပါးခြင်း စတဲ့ ပြုန်းတီးမှုမျိုးစုံကြောင့် တိုက်ခိုက်ရေးတပ်ရင်း တစ်ရင်းမှာ စုစုပေါင်း အင်အား (၂၀၀) ပတ်ဝန်းကျင်သာ ကျန်ရှိပါတော့တယ်။ အာဏာသိမ်းမှုဖြစ်စဉ် မတိုင်မီကတည်းက တဖြည်းဖြည်း အင်အားလျော့ နည်းလာမှုကြောင့် စစ်သား တစ်ယောက်ဟာ တာဝန်နှစ်ခု၊ သုံးခု စေခိုင်းခြင်း ခံရလေ့ရှိပါတယ်။ မတရား အာဏာသိမ်းမှုကြောင့် ပြည်သူတစ်ရပ်လုံး အုံကြွလာပြီး တစ်နိုင်ငံလုံး နေရာ အနှံ့အပြား ဆန္ဒထုတ်ဖော်မှုတွေ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့အပြင် နိုင်ငံအနှံ့ တိုက်ပွဲတွေ ဖြစ်ဖို့ အစပျိုးလာခဲ့မှုတွေကြောင့် စစ်တပ်ဟာ အင်အားဖြန့်ခွဲ လုပ်ဆောင်မှု အပိုင်းမှာ အတော်အကျပ်ရိုက်ခဲ့ပါတယ်။ စစ်သည်တစ်ဦးဟာ ပုံမှန်အလုပ် သုံး၊ လေးခုမှ လေး၊ ငါးခုအထိ တာဝန်ပေးစေခိုင်းခြင်း ခံလာရပါတယ်။

ရှေ့တန်းစစ်ဆင်ရေးတာဝန်တွေအပြင် ယာဉ်ပေါ်လိုက် လုံခြုံရေး၊ လမ်း လုံခြုံရေး၊ မြို့ပေါ်လုံခြုံရေး၊ ဆန္ဒထုတ်ဖော်ပွဲ ထိန်းသိမ်းရေး တာဝန်များပါ လုပ်ဆောင်ကြရပါတော့တယ်။ ဒီလိုလုပ်ဆောင်ကြရတဲ့အခါ ဆန္ဒထုတ်ဖော်ပွဲ ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် မြို့ပေါ်လုံခြုံရေး တာဝန်ထမ်းဆောင်ရတဲ့ စစ်သားတွေဟာ ပြည်သူလူထုနဲ့ ထိပ်တိုက်တွေ့ဆုံမှုတွေ ဖြစ်လာပါတယ်။ ဒီလိုတာဝန်ထမ်း ဆောင်ရတဲ့ စစ်သားတွေကို တာဝန်ကျနေရာအတွင်း အနားပေးတာတွေ၊ လူစားလဲပေးတာတွေ မရှိဘဲ တာဝန်ထမ်းဆောင်စေခြင်း၊ စားချိန်နောက်ကျမှ ထမင်း လိုက်လံပို့ဆောင်ခြင်း၊ ပို့ဆောင်ပေးတဲ့ ထမင်းနှင့် ဟင်းများ သိုးနေ ခြင်း၊ အထက်က အချိန်မလပ် လိုက်လံစစ်ဆေးခြင်းတွေ လုပ်ကြပါတယ်။ အဲဒီ လိုပြုမှုခံရတဲ့ စစ်သားတွေက ယူနီဖောင်း၊ ကျည်ကာအင်္ကျီ၊ ကျည်ကာ ဦးထုပ် တွေဝတ်ပြီး နေပူထဲမှာ နားချိန်မရှိဘဲ တာဝန်ထမ်းဆောင်ရခြင်း၊ စားချိန်တန် သည့်တိုင်အောင် မစားရဘဲ နောက်ကျမှ စားသောက်ရခြင်း၊ နောက်ကျမှ စားရ သည့်တိုင် ထမင်းသိုး၊ ဟင်းသိုးများကိုသာ စားရခြင်း၊ အထက်အကြီးအကဲက

လာရောက် စစ်ဆေးတဲ့အခါ ဆဲဆိုရိုက်နှက်ခံရခြင်း တို့ကြောင့် အလိုလိုနေရင်း စိတ်တိုဒေါသဖြစ်လျက် ရှိပါတယ်။

အဲဒီအပြင် အထက်အကြီးအကဲတွေက ပြည်သူလူထုတွေ အခုလို ဆန္ဒပြ ဆူပူနေလို့ မင်းတို့တွေ ပင်းပန်ရကြောင်း အေးအေးဆေးဆေး အနားယူချင် တယ်ဆိုရင် ဆန္ဒပြပြည်သူတွေကို ငြိမ်အောင်ထိန်းရမှာဖြစ်ကြောင်းတွေကို အောက်ခြေက စစ်သည်၊ အရာရှိတွေကို ပြောဆိုပြီး ပြည်သူနဲ့ စစ်သားတွေကို ရန်တိုက်ပေးကြပါတယ်။ အောက်ခြေစစ်သားအများစုဟာ နဂိုကတည်းက စဉ်းစားတွေးခေါ်နိုင်စွမ်း နည်းပါးတာကြောင့် အထက်လူကြီးပြောဆိုတဲ့ စကား ကိုသာ ယုံကြည်ကြပါတယ်။ အဲဒါကြောင့်ပဲ နဂိုကတည်းက စိတ်တိုဒေါသ ထွက်နေတဲ့ စစ်သားတွေရဲ့ ထွက်ပေါက်ဟာ ပြည်သူလူထုအပေါ် ကျရောက် ပေါက်ကွဲတဲ့အခါ လူမဆန်တဲ့ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းသတ်ဖြတ်မှုတွေ ဖြစ်ပေါ်လာပါ တော့တယ်။ နဂိုကတည်းက စစ်တပ်သက်တမ်းတစ်လျှောက်လုံး အကြောက် တရားကို အခြေခံပြီး ပေးသမျှအမိန့်အတိုင်း မလွန်ဆန်နိုင်ဘဲ လုပ်ကိုင်ဆောင် ရွက်ခဲ့ရတဲ့ စစ်သားတွေဟာ အထက်ကပြောခဲ့တဲ့ စိတ်ခံစားချက်တွေ ဖြစ်ပေါ် အောင် တွန်းပို့လိုက်တဲ့ ဖြစ်ရပ်တွေနဲ့ ပေါင်းစပ်လိုက်တဲ့အခါ လူမဆန်တဲ့ စစ်သားတွေ ဖြစ်လာပါတော့တယ်။

သုံးသပ်ချက်

နိဂုံးချုပ်အနေနဲ့ လူရယ်လို့ ဖြစ်လာရင် (၂) နှစ်သားအရွယ်ကတည်းက အမှား အမှန်ကို ခွဲခြားနိုင်တယ်ဆိုတာကို သိပ္ပံနည်းကျ စမ်းသပ်သိရှိထားတယ်လို့ ကျွန်တော်တို့ သိရပါတယ်။ (၂) နှစ်သားအရွယ် ကလေးငယ်တောင် အမှား အမှန်ကို ခွဲခြားသိနိုင်ပေမဲ့လည်း မြန်မာစစ်တပ်အတွင်းက စစ်သားတွေအနေနဲ့ ကတော့ နှစ်ပေါင်းများစွာ အစဉ်အဆက် လက်ဆင့်ကမ်းပြီး ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်ခံ ထားရခြင်း၊ ပြင်ပပတ်ဝန်းကျင်နဲ့ ထိတွေ့မှု မရှိစေရန်အတွက် စစ်တပ်ကို သီးသန့်ကမ္ဘာငယ်အဖြစ် ဖန်တီးခံထားရခြင်း၊ စစ်သားငယ်ဘဝကတည်းက ရိုက်သွင်းခံထားရတဲ့ အမိန့်တွေ၊ အကြောက်တရားတွေကြားထဲ အသားကျနေ

ခြင်း စတဲ့အကြောင်းအရင်းများစွာနဲ့ နှစ်ပေါင်းများစွာ ဦးနှောက်ကျင်းခံထားရခြင်းတွေကြောင့် အမှားအမှန်ကို ခွဲခြားနိုင်စွမ်းမရှိတော့ကာ အခုလို ပြည်သူကို ပြည်သူလို့ မမြင်ဘဲ ရန်သူသဖွယ် အကြမ်းဖက်၊ မီးရှို့၊ သတ်ဖြတ်နေကြတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အနည်းငယ်သော စစ်သားတွေသာ အပေါ်မှာပြောခဲ့တဲ့ အကြောက်တရားတွေ၊ အတွေးအခေါ် ဝါဒမှိုင်းတွေကြားထဲက ရုန်းထွက်နိုင်ခဲ့ပြီး အာဏာသိမ်းမှုနောက်ပိုင်း ပြည်သူ့ဘက်ကို ရပ်တည်နိုင်ခဲ့ကြပါတယ်။

နိုင်ငံကို ကာကွယ်ဖို့အတွက် စစ်တပ်ဟာ မရှိမဖြစ်လိုအပ်တယ် ဆိုတာကို လက်ခံပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အခုလိုပြည်သူအပေါ် ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်နေတဲ့ စစ်တပ်မျိုးတော့ မလိုအပ်ပါဘူး။ အဲဒီလို နှစ်ပေါင်းများစွာ ဦးနှောက်ကျင်းခံထားရတဲ့ အကြမ်းဖက်စစ်တပ်ကြောင့် ပြည်သူတွေ နေ့စဉ်ဘဝမှာ ကျိုးလန့်စာစားပြီး ဖြတ်သန်းနေထိုင်နေရပါတယ်။ တိုင်းပြည်နဲ့ ပြည်သူကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက် ပါမယ်လို့ သစ္စာခံထားတဲ့ စစ်တပ်ကိုယ်တိုင်က နေ့စဉ်အကြမ်းဖက်ကာ မီးရှို့၊ သတ်ဖြတ်၊ ဒုက္ခပေးနေတော့ မြန်မာပြည်သူတွေရဲ့ ဘဝက အရမ်းသနားဖို့ ကောင်းပါတယ်။

စစ်တပ်ကိုယ်တိုင်လည်း အခုလို စဉ်းစားဆင်ခြင်မဲ့ လုပ်ရပ်တွေကြောင့် ပြည်သူတွေရဲ့ မေတ္တာကို မရရှိနိုင်တော့ဘဲ ပြည်သူ့ချဉ်ဖတ် အဖွဲ့အစည်းအဖြစ် သမိုင်းမှာ အမည်းစက် ထင်သွားပါတယ်။ ဒီမိုကရေစီအစိုးရလက်ထက် အရှိန်အဟုန်နဲ့ တိုးတက်ဖို့ အလားအလာရှိနေတဲ့ ကျွန်တော်တို့ တိုင်းပြည်အတွက် လည်း အခုလို အကြမ်းဖက်စစ်တပ်က အာဏာသိမ်းလိုက်တာကြောင့် အလွန် နစ်နာရပါတယ်။ အခုဆိုရင် စစ်ကောင်စီဟာ တပ်တွင်းထဲက စစ်သားတွေကို ပုံသွင်းထားတဲ့ အကြောက်တရားတွေကို ပြည်သူတွေဆီ ရိုက်သွင်းဖို့အတွက် ကြိုးပမ်းနေပါတယ်။ စစ်တပ်အတွင်းမှာ အုပ်ချုပ်တဲ့ နည်းလမ်းအတိုင်း တစ်သွေး၊ တစ်သံ၊ တစ်မိန့်နဲ့ တိုင်းပြည်ကို အုပ်ချုပ်ဖို့ ကြိုးပမ်းနေမှုတွေကြောင့် အခုဆိုရင် မြန်မာနိုင်ငံဟာ အာဆီယံ (၁၁) နိုင်ငံမှာ အဆင်းရဲဆုံးဆိုတဲ့ အခြေအနေနဲ့ ရင်ဆိုင်နေရပြီး အချိန်မရွေး ကျဆုံးနိုင်ငံ ဖြစ်လာနိုင်ကြောင်းကို ပညာရှင်တွေလဲ သတိပေးထားပြီးပြီဖြစ်ပါတယ်။ အခုလို တိုင်းပြည်နဲ့ ပြည်သူ လူထုအတွက် ကောင်းကျိုးမပေးတဲ့ အကြမ်းဖက်စစ်တပ်နဲ့ ဦးနှောက်ကျင်းခံ

ထားရတဲ့ စစ်သားတွေသာ ဆက်လက်အုပ်ချုပ်နေမယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ တိုင်းပြည်ဟာ ၂၀၁၀ ခုနှစ် အစောပိုင်းကာလများလိုပဲ အဘက်ဘက်မှ စီးပွားရေး ပိတ်ဆို့ခံရခြင်း၊ သတင်းမီဒီယာအခွင့်အရေး ပိတ်ဆို့ခံရခြင်း၊ လူ့အခွင့်အရေး ဆုံးရှုံးခြင်းတွေ သေချာပေါက် ကြုံတွေ့နိုင်ပြီးတော့ ကမ္ဘာ့အဆင်းရဲဆုံး နိုင်ငံ အဖြစ် အချိန်မရွေး ကျရောက်သွားနိုင်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် အကြမ်းဖက်စစ်တပ်နဲ့ သူ့ထောက်တိုင်တွေ ကျရှုံးသွားအောင် အဘက်ဘက်ကနေ တတ်နိုင်သလောက်အမြန်ဆုံး ဆောင်ရွက်သင့်ကြောင်း သုံးသပ်ရင်း နိဂုံးချုပ်အပ်ပါတယ်။

Weakening and Attrition in the Myanmar Military

Aung Myo Htet

Captain

Light Infantry Division 80, Regiment 66

Abstract

The Myanmar military is weakening and its overall number of soldiers has been reducing over time. This is because of poor recruitment standards and processes, entrenched corruption, battlefield defeats, and the ruthless treatment of its soldiers, including an unjust hierarchical system, favoritism and nepotistic advancement. The army loses up to 6,000 unreplaced soldiers each year, and what is left is a collection of increasingly random individuals led by unskilled leaders. Because of this, the institution will inevitably fail in the face of sustained, countrywide revolution against military rule.

~

The Myanmar military has held power in important sectors of the nation since independence in 1948, with its tyrannical leaders wielding this power to oppress the people. They controlled the caretaker government under military purview from 1958 to 1960, the Revolutionary Council of the Union of Burma and Burma Socialist Programme Party from 1962 to 1988, the State Law and Order Restoration Council from 1988 to 1997, the State Peace and Development Council from 1997 to 2011, and the Union Solidarity and Development Party government from 2011 to 2015. Although the National League for Democracy (NLD) party won the 2015 elections and formed government from 2016 to 2021, the NLD operated within a system that was under the shadow of the military, whereby the military always undermined the authority of the civilian government.

On 1 February 2021, Senior General Min Aung Hlaing carried out a military coup, arresting the sitting President, State

Counsellor, and other members of the governing NLD. It was devastating for the people of Myanmar to watch their own military, an organization sworn to protect the country and its people, not only forcefully seize power but then go on to destroy all that belongs to the people of the country.

Military Recruitment

When individuals join the military, they need to attend basic military training for four months (i.e., 16 weeks). After finishing basic training, cadets become soldiers and go on to sign a contract with the military. In signing this contract—which states that individuals are joining the military of their own accord, without anyone’s influence—cadets agree to abide by the 1959 Military Act and its rules. In the contract, it is stated that individuals must serve in the military for five years and then continue serving for another five years thereafter. After ten years of service, soldiers can either extend their service time or leave the military if they wish to do so.

Although I was lucky enough to eventually learn about the details of these contracts, new recruits (who are still civilians at the time of signing) are not encouraged to study their own contracts carefully. Additionally, one’s contract is seen only at the time of joining up and never again, or at least until the individual retires at the age of 60—according to veteran officers and soldiers. Permission to quit the military is not given easily, except for when an individual suffers severe injuries (e.g., the loss of a limb), when they are often given a medical discharge—this is why the military is known as an organization that is easy to get into, but hard to leave.

There are nine types of rules that all soldiers need to follow in the military. They are:

- a. The 1959 Military Act
- b. Military-specific rules
- c. Military appeals court rules
- d. Criminal codes

- e. The 1974 Narcotic Drugs Law
- f. The 1923 Confidential Matters of the Government of Myanmar Act
- g. Gambling laws
- h. Special regional laws, such as arms laws
- i. Orders and directives released by the Military Rules Defense Council

Although the Myanmar military has had control of the country for years, there have been numerous flaws in its strategies to maintain its strength, crucial to any army. The establishment of many new military bases without commensurate increases in recruitment has meant the military has not been able to provide full units for all its bases. Additionally, although there are many infantry battalions, getting new recruits to make up the full structure of these battalions has been a challenge. Therefore, to make up for its current human resources needs, the military has ignored the requirements a soldier must normally meet when going through the military recruitment process.

In 2001, the military released a directive aimed at helping all battalions, companies, and units reverse attrition rates and form full military units; these units then began restructuring in accordance with the directive. According to Directive No. KAPA 70, HSA 2001, the military tried to recruit 170 soldiers for each light infantry battalion, which each includes five companies and a battalion headquarters. However, they were still unable to recruit enough soldiers to make full military units; the attrition rate was significantly higher than the number of incoming new recruits. To my knowledge, there are four recruitment bases (i.e., *sa ta sa* 1-4), and even though the military sent everyone out from them (apart from sub-squads, which are three-soldier groupings from 10-soldier squads) to different towns to find recruits, they could not recruit enough new soldiers. The military then ordered each battalion, each company, and even the staffing department to recruit at least one individual per month. In doing so, it turned the recruitment of new soldiers into a business, with each recruit supplied earning the sponsor between 1-1.5 million

Myanmar Kyat; as such, military recruitment turned into a form of human trafficking.

Previously, soldiers' personal identification numbers (IDs) were designated following the format of '*ka pa* 123456'. However, after 2002, the personal ID system was changed to adhere to the '*ta ta*/123456' format. Recruits' minimum education level also dropped to being barely literate. In 2018, the military released an order that recruits needed to at least finish middle school. However, recruits could pass two grades per year at their base, following their own plan, without needing to sit any tests. In addition, recruits with the new ID format do not need to undergo medical checkups or possess any recommendations. Individuals are contracted to serve for five years and allowed to leave the military after that but are not entitled to any pensions or bonuses.

The military recruits every random person it can find. As a result, there are now cross-eyed and flat-footed individuals in the military, soldiers with skeletal abnormalities or kyphosis (roundback or hunchback) and speaking disorders; the military prioritizes quantity over quality. According to military service rules, new recruits must be between 18 and 25 years old. However, in desperation, the military issued a directive that recruits can be as old as 35. The military has attempted to solve its human resources needs by extraordinary means.

When joining the military, new recruits are supposed to be assessed for the following conditions:

1. Stuttering or muteness
2. Deafness
3. Blurred vision or cataracts
4. Physical deformities
5. Flat feet
6. Skin conditions
7. Tumors
8. Hemorrhoids
9. Dental caries
10. Peripheral neuropathy

11. Testicular swelling, hydrocele, and phimosis
12. Varicose veins
13. Bodily defects (loss of limbs), polydactyly, excessive scar tissue, etc.

The following is a poem to help easily memorize these conditions.

The Thirteen Visible Factors Poem

*How can one be a soldier,
With leprosy, blurred vision,
Cataracts in your eyes, with a mouth that stutters,
And a deformed body?*

*How can one be a soldier,
Having flat feet, marked skin,
Tumors aplenty, posterior piles,
Dental issues, bodily nerve problems,
Swollen scrota, and various other conditions?*

*The back of the legs and ankles covered in varicose veins,
One can never be a dutiful soldier,
From the age of eighteen until death,
Regardless of what Myanmar may face.*

Although official instructions prevent recruiting people with these conditions, in reality the military constantly recruits such candidates, simply because it needs more bodies. Captains awaiting promotion to the rank of major, and serving as temporary division commanders at infantry bases (known as “major-captains”), headquarter commanders at staff offices, and temporary base commanders awaiting promotion to permanent base commanders (known as lieutenant colonels), must all recruit one new soldier every month, or else be removed from the list of those being considered for promotion. Even then, many recruits only ‘join’ involuntarily after being threatened by the police for

crimes like using narcotics. Others arrested on robbery charges are given the option of joining the military or going to jail. There are also others lured into the military voluntarily by the prospect of gaining a new occupation.

Weakening of the Myanmar Military

This quantity over quality approach is the main reason why there are very few good and ethical soldiers in the military, as well as the reason for many soldiers going absent without official leave (AWOL). Attrition is also high because of the unjust system of hierarchical governance within the military. When I was in the army I learned that the military's overall strength is weakening, as there are only approximately 6,000 new recruits every year, while the military loses close to 12,000 soldiers every year via the five modes of attrition: natural death, death during active duty, resignation, discharge, and desertion.

On top of that, since the coup, the military has been unable to recruit new soldiers as it had anticipated. The military has taken to moving soldiers from areas where there are no active combat engagements to those where there are active military operations, combining three battalions into one when mobilizing troops. The military's primary goal is to recruit officers and build the army up from the division to the corps level, then have a Senior General as leader. However, it has not been able to fulfil the number of soldiers required for that kind of structure. The Myanmar military's primary goal for its organizational structure, with desired numbers for each instance of the army's various nodes is at the time of writing in 2022 as follows:

1. Regional Command: 85 officers, other ranks 621, total 706.
2. Division Headquarters: 37 officers, other ranks 324, total 361.
3. Regional Command Headquarters: 25 officers, other ranks 205, total 230.

4. Military Operations Command Headquarters: 36 officers, other ranks 324, total 360.
5. Operational Strategy (Based): 12 officers, other ranks 114, total 126.
6. Artillery Operation Command: 25 officers, other ranks 205, total 230.
7. Air Defense Operation Command: 68 officers, other ranks 193, total 261.
8. Light Infantry Battalion: 31 officers, 826 other ranks, total 857.
9. Air Defense Battalion: 48 officers, 482 other ranks, total 530.
10. Tank Battalion: 31 officers, other ranks 626, total 657.
11. Support Battalion: 33 officers, other ranks 1,091, total 1,124.
12. Logistics Battalion: 36 officers, other ranks 1,635, total 1,671.
13. Farming Battalion: 17 officers, other ranks 709, total 726.
14. Military Hospital (700-bed): 174 officers, other ranks 1,039, total 1,213.
15. Frontline Medic Battalion: 43 officers, other ranks 428, total 471.
16. Military Hospital (100-bed): 29 officers, other ranks 310, total 339.
17. High-Tech Communication Battalion: 40 officers, other ranks 973, total 1,013.
18. Communications Battalion: 35 officers, other ranks 1,181, total 1,216.
19. Communications Workshop: 5 officers, other ranks 190, total 195.
20. Engineering Company: 5 officers, other ranks 165, total 170.
21. Frontline Engineering Battalion: 29 officers, other ranks 829, total 858.
22. Electronics and Mechanical Engineering Battalion: 29 officers, other ranks 310, total 339.
23. Vehicle Storage Battalion: 18 officers, other ranks 379, total 397.

24. Weaponry Company: 5 officers, other ranks 160, total 165.
25. Military Police Company: 4 officers, other ranks 133, total 137.
26. Accommodation Camp: 3 officers, other ranks 60, total 63.
27. Combat Advocacy Training Center: 23 officers, other ranks 189, total 212.
28. Education Center: 11 officers, other ranks 128, total 139.
29. Military Academy: 44 officers, other ranks 311, total 355.
30. Military (Army) Combat Training School: 82 officers, other ranks 1,048, total 1,130.
31. Military (Army) Cadet Training School: 82 officers, other ranks 725, total 807.
32. Military Advanced Training Depot: 131 officers, other ranks 915, total 1,046.
33. Officer and NCO Training School: 34 officers, other ranks 608, total 642.
34. The Defense Services Technological Academy: 610 officers, other ranks 1,496, total 2,106.
35. Artillery Battalion: 40 officers, other ranks 680, total 720.
36. Workshop Platoon (Electronics/Mechanical): 3 officers, other ranks 79, total 82.
37. Military Security Affairs Company: 7 officers, other ranks 150, total 157.

But in actual fact, on the ground, the military has only one tenth of the numbers assigned above. The military created another recommended structure in 2001, alongside orders from the relevant Ministry of Defense Council departments, in order to be able to better facilitate the military's governance mechanism.

In 2022, the military administration allowed all applicants to pass the entrance examinations for military academies, sergeant/clerk training, nurse training, and other military-controlled technological training courses, in order to increase recruitment, in my view. I learned from internal sources that new recruits are still a rarity—in fact, close to zero to this day. The

military is also breaking human rights standards by forcing the wives of officers and soldiers to learn basic military skills and providing them with weapons to go on watch and defend military bases.

A light infantry battalion originally consisted of 857 people; however, the military is now struggling to fill even 200 people in each battalion, and addressing attrition has become a major hurdle. The number of soldiers in a battalion that go out to on a mission used to be 120: 12 in one platoon, led by the battalion commander; eight in another platoon, led by the deputy battalion commander; 50 in Unit 1, led by a company commander; and 50 in Unit 2, led by another company commander. However, because of the shortage of soldiers in commands and divisions, battalions are being combined and the real number of soldiers going on missions is around 90. Therefore, when carrying out military operations, battalions must work together. Although the number of soldiers is in decline, the battalions must still carry weaponry as per the full military unit structure, and therefore they cannot use the backpacks issued by the military; instead, they use bamboo/cane baskets to carry all that equipment.

Causes of Attrition in the Myanmar Military

As mentioned, there is only one-tenth as many soldiers in reality as there are on paper, with officers and soldiers carrying out the duties and work of 10 people each, causing them to burn out. When soldiers are overworked for a long period of time they feel depressed and want to escape. This is a primary cause of desertion. The military attempts to address this issue by moving officers and soldiers around to different locations, but the situation everywhere is the same. Additionally, soldiers who serve under oppressive commanders that spout the talking point that soldiers are all “acting as one” are further incentivized to abandon their positions, as there is imbalance between their workloads and their capacity.

Senior leaders in the military always say, “in the military, death is the only way out—there is no quitting”. In reality,

military directives state that soldiers need to serve only until they reach the age of 60. When people who are not happy with their military life apply to leave and are refused, they desert.

One of the main reasons for attrition in the military is its unjust governance, favoritism and nepotistic advancement. In the military there is a saying: “if you like the person, you change the rules; if you hate the person, you use the rules against them”. As the saying suggests, it has long been common for military leaders to only lightly punish sycophants who err, but severely punish those they do not like, even for the smallest of mistakes.

A large portion of the salaries earned by officers and soldiers in the military are put into the Aung Myint Mo Min life insurance company, owned by the son of coup leader Min Aung Hlaing, as well as into Myanmar Economic Holdings Limited (MEHL), which was founded in 1990 to support the existence of the military. The Aung Myint Mo Min company only became well-known in November 2012 when Min Aung Hlaing became commander-in-chief; from then on, all officers and soldiers in the military were instructed to switch their life insurance from the publicly owned Myanmar Life Insurance company over to the Aung Myint Mo Min company. The monthly premium was increased and deducted directly from salaries. Not only were the soldiers not allowed to read their own life insurance contracts, but the company allegedly changes the contract terms and conditions every five years. That way, officers and soldiers are only able to receive their premiums back every five years. This allows the military to use these salaries in businesses for their own personal gain without any returns or interest going to the officers and soldiers who fund such endeavors.

Moreover, all people in the military are forced to deposit a certain amount of money according to their ranks from their monthly salaries to MEHL every month, and MEHL is supposed to give back 30 percent of this investment every year. However, in reality, MEHL does not give the 30 percent back to the soldiers; thus, all officers and soldiers are forced by their superiors to effectively forfeit a proportion of their salaries.

Soldiers are also forced by military leaders to deposit savings into banks. According to a military directive, soldiers need to always have over 1 million Myanmar Kyat in savings and therefore must set aside a portion of their salary for that. However, they are not allowed to withdraw their own money from these saving accounts, even in cases of emergency. Soldiers usually have to borrow money at a huge interest rate to pay for unexpected emergencies and, over time, accrue huge debts, sometimes deserting the military because they cannot pay it back. The mandatory savings plan was implemented with the idea that if large amounts of soldiers' savings are under the control of the military, then they will not leave the military because they would not want to lose their savings.

In addition to soldiers deserting, there are many occasions where officers go AWOL. Previously, military promotions were given based on rank and duration. High-ranking officers have left the military when they are passed over for promotions because there are no positions available at the senior level.

Other causes of attrition include service fatigue from years of serving in infantry units and going on consecutive frontline missions; forced investment of salaries in MEHL and cutting of life insurance premiums and other benefits (such as rations); unfair treatment, such as when benefits go to sycophants; and, of course, officers and soldiers joining the Civil Disobedience Movement to stand with the citizenry against the 2021 military coup.

The military has been suffering from a scarcity of new recruits and increasing attrition since 2001, and to counter this, in 2013 the military increased the punishment for desertion from one to five years' imprisonment; in 2019 it again raised the punishment, to seven years. Military leaders tried to decrease desertion rates through increasing punitive measures instead of thinking about and fulfilling soldiers' social wellbeing, junior officers' feelings, and service conditions within the military. Desertion numbers did not decrease as anticipated; instead, the opposite happened, with more people deserting and, if caught, being put in prison.

Formerly, soldiers could get a medical discharge if they bribed the assigned medical officer. However, later on, they did not allow anyone to resign unless they were physically disabled. Some officers would ask their wives to report to their senior officers that they were having an affair with another woman just so they could be dismissed from the military. Thus, more and more soldiers use a variety of means to try and leave the military.

Reasons Why Soldiers Want to Leave the Military

Soldiers desire to leave the military for a variety of reasons: undersupplied equipment, rations, salary, and other benefits, and owed interest. At each level leadership takes a cut before passing things down. Other reasons include involuntary investment in MEHL; being forced to deposit a portion of their salary as savings; military equipment intended for them being sold to external buyers and then replaced with lower quality equipment; and having to serve under leaders who know what is happening and yet refuse to take any action because they are gaining from the status quo.

Junior officers/soldiers and senior officers differ not only in rank but also in their authority and the benefits they receive; therefore, the wealth gap between rich leadership positions and poor lower-ranked positions is massive. Married soldiers are entitled to only just enough salary and benefits to feed their families, but even then, they do not receive those full benefits. They must pay their last month's debt with the current month's salary, and many end up in a debt cycle, with families struggling more and more; this makes them increasingly discontent with the military and willing to desert.

And then, when soldiers spend more time on work such as agriculture, promoting the military to the public, and other such non-combat activities, rather than on their actual military duties (e.g., training, focusing on their duty to protect citizens), their capacity to carry out major duties decreases along with their confidence—another reason for desertion.

Moreover, when it comes to religion, the military prioritizes Buddhism as the religion of the organization, and freedom to worship other religions is indirectly restricted. For example, when soldiers go on a military mission to the frontline, the wives of the soldiers gather and read the Buddhist Dhammacakkapavattana Sutta and other such passages, praying for the safety of the soldiers. During these occasions, wives of soldiers with other religions are told to look after the children in the barracks or carry out other labor such as gardening or cleaning around the base. If these wives do not wish to perform these activities, then they must join the Buddhist readings. The military also prohibits Muslim people from joining the military; if they wish to do so, they are asked to convert to Buddhism.

The Current Situation

As resistance forces increase in strength, the military is struggling to control many parts of the country and has an increasing number of active combat fronts. The military must move forces from areas where there is no fighting, or where it has temporary peace agreements, to other places where there are not enough soldiers in accordance with its organizational structure. If the situation in Rakhine State settles down, then the forces there are sent to Kayin State; when fighting in Kayin State ceases, these forces, as a division, are then sent to Kachin State or Sagaing Region.

Due to such maneuvers, all officers and soldiers suffer from combat fatigue. Consequently, they have become overly sensitive and quick to anger at all times, even when dealing with minor problems amongst themselves; their patience is low, and they have even shot at each other. In addition to that, there are no extra forces that can replace these exhausted soldiers because all troops are currently carrying out military operations throughout the country; as a result, officers and soldiers who are on missions often have not seen their families for more than a year. I assume that those factors have made soldiers angry over time, and because they do not have the chance to talk back to

their superiors and are scared to disobey orders, their anger has turned into fire that they turn against unarmed citizens in terrifying ways.

The military leaders make it mandatory for military families to live in the barracks, claiming that it is unsafe for them to live in civilian areas. In fact, this is done to control desertions, since soldiers' families are stuck in the barracks. The military also ensures that family members have basic military training and are provided with weapons to defend the bases from enemies. With this, the military aims to kill two birds with one stone. In areas where there is a lot of active conflict, soldiers are also threatened that they will be imprisoned if their families do not come and live in the barracks.

The military also uses women and children as human shields when resistance forces come to fight them, and when there are casualties, they use these examples in the news media to show the international community that resistance forces are committing war crimes and other atrocities against women and children. Recently there have been a large number of deaths on the military side, leaving behind many military widows. Therefore, some officers' and soldiers' wives encourage their husbands to join the side of the people, and when they fail to convince their men to do so, the family leaves the barracks and the husband behind. Internal sources show that such things are happening at military bases not only in active conflict areas, but also in areas where fighting is not happening.

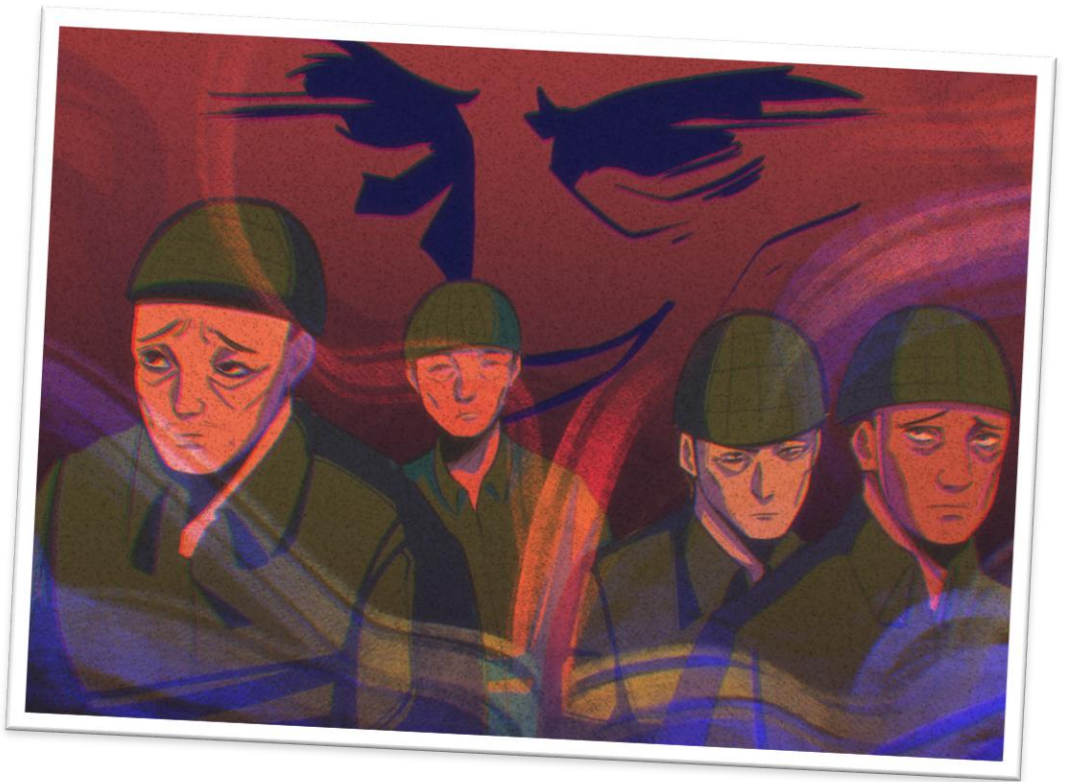
Conclusion

Because a handful of tyrants forcefully took over all aspects of state authority, the citizens of Myanmar are disgusted with both the military and the police and would like them to disappear. Although soldiers and police come from the people and are public servants who earn their salary from taxpayers, these authorities perceive the public as enemies, in order to support a handful of tyrant generals or simply to protect their own benefits. As a result, the Spring Revolution started under the leadership of

dutiful citizens, and many new people joined the armed resistance against the military.

The military is suffering numerous losses due to many factors—namely, the strategic attacks carried out by the people’s guerrilla forces; the current revolution right across all of Myanmar’s citizenry; and the ongoing recruitment challenges detailed above. In addition, the military divisions, military operation commands, and junior officers and soldiers—who go on consecutive frontline missions without rest—reflects an entire military structure that is suffering from war fatigue.

Prioritizing quantity over quality when it comes to military training and general practice has resulted in an army with many unqualified officers and soldiers; this could be considered a huge flaw. The military faces many defeats because their troops are a bunch of random individuals led by incompetent leaders. I would like to conclude my article with a saying that is used in the army, “*ta won pu myin zaun gyee hnit thaung*”. This means that the army is a collection of “T/ soldiers” (i.e., soldiers with the army ID number T/00000) without any qualifications, who have been recruited arbitrarily and against their will, and these people are led by those with army ID numbers in the tens of thousands (the larger the number, the more inexperienced that person is). When all these individuals go to war as a collective army, they will experience more losses, which in turn will lead to the eventual demise of the Myanmar military.

မြန်မာစစ်တပ်၏ အင်အားလျော့နည်းလာမှုနှင့် ပြုန်းတီးမှုအကြောင်းအရင်းများ

အောင်မျိုးထက်

ဗိုလ်ကြီး

အမှတ် (၈၀) ခြေမြန်တပ်ရင်း၊ အမှတ် (၆၆) ခြေမြန်တပ်မဌာနချုပ်

အကျဉ်းချုပ်

မြန်မာစစ်တပ်သည် အချိန်နှင့်အမျှ အင်အားလျော့နည်းလာပြီး တစ်စတစ်စ အင်အားပြုန်းတီးလာနေသည်။ ထိုသို့ဖြစ်လာရခြင်းမှာ စံမီသော တပ်သား စုဆောင်းရေးစံနှုန်းများနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ၊ အမြစ်တွယ်လာသည့် အကျင့်ပျက်ခြစားမှုများ၊ စစ်ရှုံးနိမ့်မှုများနှင့် တရားမမျှတသော အထက်အောက်စနစ်၊ မျက်နှာသာပေးမှုနှင့် ကိုယ်ကျိုးရှာခြင်း များပြားလာမှုတို့ အပါအဝင် စစ်သားများအပေါ် မမျှတသော ဆက်ဆံမှုများကြောင့် ဖြစ်သည်။ စစ်တပ်သည် နှစ်စဉ် စစ်သားဦးရေ (၆၀၀၀) အထိ ဆုံးရှုံးနေပြီး ထိုဆုံးရှုံးမှုကို ဖြည့်တင်းနိုင်မှုလည်း မရှိပေ။ ထို့အပြင် ကျွမ်းကျင်မှုမရှိသော ခေါင်းဆောင်များ ဦးဆောင်သော တွေ့ရာလူအား တပ်သားအဖြစ်စုဆောင်းမှုမှာလည်း ပိုများလာသည်။ ထိုအကြောင်းအရင်းများကြောင့် နိုင်ငံလုံးရှိ စစ်အုပ်ချုပ်ရေးကို ဆန့်ကျင်သည့် ခိုင်မာသည့် တော်လှန်မှုများနှင့် ရင်ဆိုင်ရချိန်တွင် စစ်တပ်သည် မလွဲမသွေ ကျရှုံးရပေလိမ့်မည်။

~

မြန်မာ့စစ်တပ်သည် ၁၉၄၈ ခုနှစ် လွတ်လပ်ရေးရပြီးစကာလမှ ယခုအချိန်ထိ နိုင်ငံတော်၏ အာဏာအရပ်ရပ်ကို ချုပ်ကိုင်ခဲ့ပြီး စစ်တပ်၏ အဆင့်အမြင့်ဆုံး အုပ်ချုပ်သူများသည် တိုင်းရင်းသားပြည်သူလူထုအပေါ် အာဏာရှင်ဆန်စွာ ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်ထိန်းသိမ်းကာ လက်ဝါးကြီးအုပ် အုပ်ချုပ်ခဲ့ကြပါသည်။ ၁၉၅၈ မှ ၁၉၆၂ ခုနှစ်ထိ စစ်တပ်၏ အုပ်ချုပ်မှု မလွတ်ကင်းသော အိမ်စောင့်အစိုးရ

အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ၁၉၆၂ မှ ၁၉၈၈ ခုနှစ်ထိ တော်လှန်ရေးကောင်စီအစိုးရ အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ၁၉၈၈ မှ ၁၉၉၁ ခုနှစ်ထိ နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေးနှင့် တည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့အဖြစ်လည်းကောင်း၊ ၁၉၉၁ မှ ၂၀၁၁ ခုနှစ်ထိ နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီအဖြစ် လည်းကောင်း၊ ၂၀၁၁ မှ ၂၀၁၅ ခုနှစ်ထိ ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီဝင် အများစု ပါဝင်သော အစိုးရအဖွဲ့အဖြစ်လည်းကောင်း စစ်တပ်၏ ဩဇာအာဏာလွှမ်းမိုး သော အစိုးရအဖွဲ့များဖြင့် နိုင်ငံတော်၏ အာဏာအရပ်ရပ်ကို ချုပ်ကိုင်အုပ်ချုပ် ခဲ့ကြပါသည်။ ၂၀၁၅ မှ ၂၀၂၀ ခုနှစ်ထိ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (NLD) ပါတီ အနိုင်ရ၍ အစိုးရဖွဲ့နိုင်ခဲ့သော်လည်း စစ်တပ်၏ အရိပ်အာဝါသ မလွတ် ကင်းသော အုပ်ချုပ်မှုစနစ်ဖြင့် နိုင်ငံတော်၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာကို စစ်တပ်က ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခဲ့ပါသည်။

၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၁) ရက်နေ့တွင် တပ်မတော် ကာကွယ်ရေး ဦးစီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး မင်းအောင်လှိုင်သည် နိုင်ငံတော်သမ္မတ၊ နိုင်ငံတော် အတိုင်ပင်ခံနှင့်တကွ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်ပါတီဝင်များကို ဖမ်းဆီး ထိန်းသိမ်း၍ နိုင်ငံတော်၏ အာဏာအရပ်ရပ်ကို သိမ်းယူခဲ့ပါသည်။ စစ်တပ် သည် မြန်မာနိုင်ငံတော်နှင့် နိုင်ငံသားတို့ကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရမည့် အဖွဲ့အစည်း ဖြစ်သော်လည်း မိမိတို့နှင့် မသက်ဆိုင်သည့် ပြည်သူ့အာဏာကို အတင်းအဓမ္မသိမ်းယူခဲ့ကြသည့်အပြင် ယနေ့အချိန်ထိ ပြည်သူ၏ အသက် အိုးအိမ်စည်းစိမ်များကို ဖျက်လိုဖျက်ဆီး ဆောင်ရွက်နေသည်ကို မြင်ကြားရ သည်မှာ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် မှီတင်းနေထိုင်ကြသော နိုင်ငံသားများအတွက် ရင်နှင့် စိတ်မချမ်းမြေ့ဖွယ်ရာဖြစ်လို့ နေပါတော့သည်။

စစ်တပ်အတွင်းသို့ လူသစ်စုဆောင်းခြင်း

စစ်တပ်ထဲသို့ စဝင်ပြီဆိုသည်နှင့် စစ်သားတိုင်း အခြေခံစစ်သင်တန်းကို (၄) လ (ရက်သတ္တပတ် ၁၆ ပတ်) ကြာ မဖြစ်မနေတက်ရောက်ကြရပါသည်။ အခြေခံ

စစ်သင်တန်း (၄) လပြီးဆုံးချိန်တွင် စစ်သားအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိပြီး တပ်ဝင် စာချုပ်ချုပ်ဆိုကြရပါသည်။ ထိုစာချုပ်မှာ မည်သူတစ်ဦး တစ်ယောက်၏ တိုက်တွန်းချက်မှ မပါပဲ မိမိသဘောဆန္ဒအလျောက် စစ်တပ်ထဲသို့ ဝင်ရောက်ခြင်း ဖြစ်ကြောင်းနှင့် ၁၉၅၉ တပ်မတော်အက်ဥပဒေနှင့် တပ်မတော်နည်းဥပဒေကို လေးစားလိုက်နာကြောင်း ခံဝန်ကတိလက်မှတ် ရေးထိုးကြရပါသည်။ ထိုစာချုပ်ပါ အချက်အလက်များ၌ စစ်တပ်တွင် မဖြစ်မနေ (၅) နှစ်တာ တာဝန်ထမ်းဆောင်ရမည်ဖြစ်ပြီး နောက်ထပ် (၅) နှစ် အလုပ်အကျွေးပြုရမည်ဟု ပါရှိကာ (၁၀) နှစ်တာ စစ်မှုထမ်းပြီးလျှင် မိမိသဘောဆန္ဒအလျောက် ဆက်လက်တာဝန် ထမ်းဆောင်လိုပါက ထမ်းဆောင်နိုင်ပြီး နှုတ်ထွက်လိုပါက နှုတ်ထွက်နိုင်ကြောင်း ပါရှိသည်ဟု သိရှိရသည်။

သို့သော်လည်း ထိုစာချုပ်ပါ အချက်အလက်များကို စစ်တပ်ထဲဝင်စ အစိမ်းသက်သက် အရပ်သားများကို တိကျသေချာစွာ လေ့လာဖတ်ရှုစေခြင်း မရှိခဲ့သလို ထိုစာချုပ်များကိုလည်း စစ်တပ်ထဲဝင်စကသာ တွေ့ရှိခဲ့ရပြီး နောက်ပိုင်း စစ်တပ်မှ အသက် (၆၀) သက်ပြည့်ပင်စင် ရရှိသွားသည့်တိုင် တွေ့မြင်ခွင့်လုံးဝ မရရှိခဲ့ကြပါဟု အငြိမ်းစားအရာရှိများ၊ စစ်သည်များ၏ ပြောကြားချက်အရ သိရှိခဲ့ရပါသည်။ ‘ဝင်၍သာလွယ်ပြီး ထွက်ရခက်သော အဖွဲ့အစည်းရယ်’ ဟု ဆိုနိုင်စရာဖြစ်သည်။ ထွက်ခွင့်ကို ဆေးအဆင့်နှိမ့်၍ ခြေလက်အင်္ဂါစွန့်လွှတ်ရသည်မှ လွဲလျှင် လွယ်လွယ်ကူကူနှင့် ပေးလေ့မရှိပါ။

ထို့အပြင် စစ်သားများအားလုံးလိုက်နာရမည့် ဥပဒေ (၉) မျိုးလည်း ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ —

- (က) ၁၉၅၉ ခုနှစ် တပ်မတော်အက်ဥပဒေ။
- (ခ) တပ်မတော်နည်းဥပဒေ။
- (ဂ) စစ်ဘက်အယူခံတရားရုံးနည်းဥပဒေ။
- (ဃ) ရာဇသတ်ကြီး (ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေ)။
- (င) ၁၉၇၄ ခုနှစ် မူးယစ်ထုံထိုင်းဘေးဖြစ်စေတတ်သော ဆေးဝါးများဥပဒေ။

- (စ) ၁၉၂၃ ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ၏ လျှို့ဝှက်သည့်ကိစ္စဆိုင်ရာ အက်ဥပဒေ။
- (ဆ) လောင်းကစားဥပဒေ။
- (ဇ) လက်နက်ဥပဒေအပါအဝင် ဒေသန္တရ အထူးဥပဒေများ။
- (ဈ) စစ်စည်းကမ်းဆိုင်ရာကာကွယ်ရေးဌာနကောင်စီမှ ထုတ်ပြန်သော အမိန့်နှင့် ညွှန်ကြားချက်များ စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာ့စစ်တပ်သည် နှစ်ပေါင်းများစွာ နိုင်ငံအာဏာအရပ်ရပ်ကို ချုပ်ကိုင်နိုင်ခဲ့သော်လည်း တပ်၏ အမှန်တကယ်အရေးကြီးသော အင်အားတည်ဆောက်မှု အပိုင်းတွင် လိုအပ်ချက်များစွာ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံအနှံ့အပြားတွင် တပ်သစ်များ ဖွင့်၍ ဖြန့်ခွဲရာမှတစ်ဆင့် အင်အားအပြည့် ပေးနိုင်ခြင်း မရှိပေ။ ခြေလျင် ခြေမြန်တပ် များစွာရှိခဲ့သော်လည်း တပ်ရင်းတစ်ရင်းတွင် အမှန်တကယ်ရှိရမည့် ဖွဲ့စည်းပုံ အင်အားပြည့်မီရေးအတွက် တပ်သားများအရှိရေးမှာ စစ်တပ်အတွက် စိန်ခေါ်မှုတစ်ရပ် ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် လတ်တစ်လော အင်အား လိုအပ်ချက်ကို ကုစားရန်အတွက် စစ်သားတစ်ယောက်တွင် ရှိရမည့် အရည်အချင်း သတ်မှတ်ချက်များကို လျစ်လျူရှု၍ လူသစ်စုဆောင်းခြင်းများကို ဆောင်ရွက်လာကြသည်။

၂၀၀၁ ခုနှစ်မှစ၍ စစ်သားအင်အားပြုန်းတီးမှုကို ပြန်လည်ကုစားနိုင်ရန် နှင့် တပ်များ လက်ရှိအင်အားနှင့် တပ်အင်္ဂါအစဉ်လိုက် လူအင်အား ဖွဲ့စည်းနိုင်ရန် တပ်ကြီး၊ တပ်ငယ်၊ တပ်ဖွဲ့များအလိုက် စာများထုတ်၍ စာပါအကြံပြု ဖွဲ့စည်းပုံအတိုင်း အင်အားတွက်ချက် ရေးဆွဲစေခဲ့ကြပါသည်။ စာအမှတ် ကဖ/၇၀-ဆ/၂၀၀၁ ဖြင့် ခြေလျင်၊ ခြေမြန်တပ်ရင်း တစ်ရင်းအင်အား (၁၇၀) ဖြင့် တပ်ရင်းဌာနချုပ်၊ တပ်ခွဲ (၅) ခွဲဖြင့် ဖွဲ့စည်းခဲ့သော်လည်း အင်အားပြည့်မီခြင်း မရှိဘဲ စုဆောင်းရရှိသည့် တပ်သားသစ် အင်အားထက် ပြုန်းတီးအင်အား သည် အဆမတန် ပိုမိုများပြားလို့နေပါသည်။ လေ့လာသိရှိချက်အရ စစ်တပ်တွင် စစ်သားစုဆောင်းရေးတပ် (၄) တပ်ရှိပြီး ၎င်းတပ်များမှ တပ်ဆွယ်များ ထုတ်နှုတ်၍ မြို့တိုင်းတွင် ထားရှိခဲ့သော်လည်း တပ်သားသစ်စုဆောင်းနိုင်

ခြင်းမှာ အင်မတန် ခက်ခဲသဖြင့် တပ်ရင်း၊ တပ်ဖွဲ့နှင့် လက်ရုံးဝန်ထမ်းတပ် ဌာနများပါမကျန် တစ်လလျှင် တပ်သားသစ် တစ်ယောက်နှုန်းဖြင့် စုဆောင်းစေခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့ စုဆောင်းရာတွင် တပ်သားသစ်ဈေးကွက် စီးပွားရေး ဖြစ်လာပြီး တပ်သားသစ်တစ်ဦးလျှင် (၁၀) သိန်း မှ (၁၅) သိန်းကြားအထိ အပြိုင်အဆိုင် ဝယ်ယူနေရသည့် လူကုန်ကူးမှုတစ်ရပ်အသွင် ဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။

ယခင်က စစ်သည်များ၏ ကိုယ်ပိုင်အမှတ်အား (ကပ/၁၂၃၄၅၆) ဟု သတ်မှတ်ထားသော်လည်း ၂၀၀၂ နောက်ပိုင်း စစ်သည် များလာသည့်အခါ ကိုယ်ပိုင်အမှတ် (တ/၁၂၃၄၅၆) ဟု ပြောင်းလဲခဲ့ကာ ထိုမှတစ်ဆင့် (တတ/၁၂၃၄၅၆) ဟု ပြောင်းလဲသုံးစွဲပြီး အတန်းပညာအရည်အချင်းကိုလည်း ရေး/ဖတ်အဆင့်ဖြင့် တပ်သားသစ်အား လက်ခံစုဆောင်းခဲ့ကြပါသည်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ်၌ တပ်မတော်တွင် စစ်သည်မှန်သမျှ ရေး/ဖတ်အဆင့် မရှိစေရ အလယ်တန်းအဆင့် အောင်မြင်ရမည်ဟု ညွှန်ကြားခဲ့ပြီး တစ်နှစ် နှစ်တန်းအောင်စနစ်ဖြင့် စစ်သည်များ စာမေးပွဲဖြေစရာ မလိုဘဲ မိမိတပ်ရင်း အစီအစဉ်ဖြင့် သင်ကြား၍ အတန်းမြှင့်ခြင်းများ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါသည်။ ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် လူအင်အား လိုအပ်ချက်ကြောင့် ကိုယ်ပိုင်အမှတ် (တတ/ ၁၂၃၄၅၆) များကို အတန်းပညာအရည်အချင်းမလို၊ မည်သည့်စစ်ဆေးချက်၊ ထောက်ခံချက်မှ မလိုဘဲ တာဝန်ထမ်းဆောင်မှု (၅) နှစ် စာချုပ်ဖြင့် တပ်သားသစ်များ ဝင်ရောက်စေခဲ့ပါသည်။ ထိုတပ်သားသစ်များသည် (၅) နှစ်ပြည့်ပါက မိမိသဘောဆန္ဒအရ ထွက်ခွင့်ရှိသော်လည်း ပင်စင်နှင့် ဆုကြေးခံစားခွင့် မပေးဟု သိရှိရပါသည်။

စစ်တပ်သည် လူသစ်စုဆောင်းရာ၌လည်း ကြုံရာကျပန်းတွေ့ကရာလူကို အတင်းအဓမ္မ စုဆောင်းခဲ့ကြသည်ကို တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။ မျက်စိစွေစောင်းသူ၊ ခြေဖဝါးပြည့်မောက်သူ၊ အရိုးအဆစ် ပုံမှန်မဟုတ်သူ၊ ခါးကုန်းသူ၊ အသံထစ်အသူများသည် လက်ရှိ စစ်တပ်တွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေကြသည် တွေ့ရှိရသဖြင့် စစ်တပ်သည် အရည်အချင်းထက် အရေအတွက်ကို ဦးစားပေးရှေ့၍ အင်အားစုဆောင်းနေခြင်းဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ စစ်မှုထမ်းစဉ်းမျဉ်းအရ စစ်တပ်ထဲ စတင်ဝင်ရောက်ကြမည့် တပ်သားသစ်များ၏ အသက်အရွယ်အား (၁၈) နှစ်ပြည့်ပြီး (၂၅) နှစ်ထက် မကျော်လွန်စေရဟု သတ်မှတ်ထား

သော်လည်း တပ်မတော်အကျိုးအတွက် အမှန်တကယ် လိုအပ်ပါက အသက် (၃၅) နှစ်ထိ ခွင့်ပြုသည်ဟူသော အမိန့်ကိုပါ ပူးတွဲထုတ်ပြန်ရသည့် အနေအထားဖြစ်လာခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် အခြေခံပညာအထက်တန်း အောင်မြင်သူများဖြစ်ပါက အသက် (၃၀) နှစ်အထိ တပ်ထဲဝင်ရောက်ခွင့်ပြုကြောင်း အင်အားလိုအပ်ချက်ကို ရသည့်နည်းလမ်းပေါင်းစုံဖြင့် ဖြေရှင်းနိုင်ရေး ကြိုးပမ်းခဲ့ကြပါသည်။

စစ်တပ်ထဲသို့ဝင်ရောက်သည့်အခါ တပ်သားသစ်များသည် အောက်ပါမျက်မြင် (၁၃) ချက်ဖြင့် အစစ်ဆေးခံကြရပါသည်။

- (က) စကားထစ်ခြင်း၊ ဆွံ့အခြင်း။
- (ခ) နားထိုင်းခြင်း။
- (ဂ) မျက်စိမှုန်ခြင်း၊ တိမ်ကွယ်ခြင်း။
- (ဃ) ကိုယ်ခန္ဓာပုံပျက်ခြင်း။
- (င) ခြေဖဝါးပြားလွန်းခြင်း။
- (စ) အရေပြား မသန့်စင်ခြင်း။
- (ဆ) အကျိတ်များ ကြီးထွားခြင်း။
- (ဇ) လိပ်ခေါင်းရောဂါစွဲကပ်နေခြင်း။
- (ဈ) သွားများချို့ယွင်းခြင်း။
- (ည) အာရုံကြောများ အားနည်း၍ တုန်တုန်ရီရီဖြစ်ခြင်း။
- (ဋ) ကပ်ပယ်အိတ်ကြီးထွားခြင်း၊ အင်္ဂါထိပ်ငုံခြင်း။
- (ဌ) ခြေသလုံးတကောက်ကွေးရှိ သွေးကြောများ ဖောင်းကြွတုန်လိမ် စုပြုံနေခြင်း။
- (ဍ) ကိုယ်လက်အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်း မပြည့်စုံခြင်း၊ မကောင်းခြင်း (ခြေဆစ်/လက်ဆစ်ပြတ်ခြင်း)၊ ခြေပွားလက်ပွားများရှိခြင်း၊ ကြီးမားသော အမာရွတ်ရှိခြင်း စသည်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

ထိုအချက်များအား မှတ်ရလွယ်စေရန် အောက်ပါအတိုင်း ကဗျာစပ်ထားသည်။

မျက်မြင် (၁၃) ချက် ကဗျာ

နူရာဝဲစွဲ၊ မျက်လုံးမွဲပြီး
 တိမ်စွဲတိမ်ထူ၊ ထစ်အသူနှင့်
 ဟန်မူခန္ဓာ၊ ပျက်ယွင်းပါက
 ဘယ်ခါစစ်သားဖြစ်မည်နည်း။
 ဖဝါးလည်းပြား၊ ရေပြားမသန့်
 ကျိတ်ကမစင်၊ ဖင်တွင်လိပ်ခေါင်း
 သွားပေါင်းချို့တဲ့၊ တုန်ရီနဲ့တဲ့
 ကြီးလွဲကပ်ပယ်၊ အသွယ်သွယ်ကြောင့်
 ဘယ်ဝယ်စစ်သားဖြစ်မည်နည်း။
 တကောက်များ၌၊ ခြေဖျားအောက်ထိ
 ပြန်လှန်ကြည့်ချိန်၊ တွန့်လိမ်အကြော
 အပြည့်နှောကြောင့်၊ 'စ'သောသက်နယ်
 ဆယ့်ရှစ်ရွယ်မှာ၊ နောင်ဝယ်ချည်းနှီး
 မြန်ပြည်ကြီး၌၊ ဘယ်နည်းဘယ်ပုံ
 ဘယ်လိုကြုံစေ၊ သက်ကုန်ချိန်ထိ
 တိုင်းသိစစ်သားမဖြစ်နိုင်။

အထက်ပါ မျက်မြင် (၁၃) ချက်နှင့် မကိုက်ညီသော တပ်သားသစ်များကို မစု
 ဆောင်းရန် ညွှန်ကြားထားသော်လည်း လက်တွေ့တွင်မူ အင်အားလိုအပ်ချက်
 ကြောင့် မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ဆက်လျက် စုဆောင်းလျက်ရှိပါသည်။ လူသစ်
 စုဆောင်းခြင်းကို ဗိုလ်ကြီးအဆင့်မှ ဗိုလ်မှူးအဆင့်သို့ တိုးမြှင့်ပေးမည့် ယာယီ
 တပ်ခွဲမှူး (ဗိုလ်မှူး/ဗိုလ်ကြီး) အဖြစ် ခြေလျင်/ခြေမြန်တပ်ရင်းများ၊ လက်ရုံး
 ဝန်ထမ်းတပ်များတွင် ဌာနချုပ်တပ်ခွဲမှူးတာဝန်ဖြင့် အဆင့်တိုးရာထူးရရှိရေး
 တာဝန်ထမ်းဆောင်ချိန်တွင်လည်းကောင်း၊ တပ်ရင်းတစ်ရင်းတွင် တပ်ရင်းမှူး
 ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီးရာထူး အဆင့်တိုးမြှင့်နိုင်ရန်အတွက် ယာယီတပ်ရင်းမှူး

ဗိုလ်မှူးရာထူးဖြင့် တာဝန်ထမ်းဆောင်ချိန်တွင်လည်းကောင်း မဖြစ်မနေ လစဉ် တပ်သားသစ်တစ်ဦး စုဆောင်းပေးကြရပြီး စုဆောင်းနိုင်ခြင်း မရှိပါက ရာထူး တိုးမြှင့်ရေးကို ထောက်ခံစဉ်းစားခြင်း မရှိတော့ပေ။ ထို့ကြောင့် စစ်တပ်တွင် ရဲဘော်သစ်ရရှိရေးမှာ အရည်အချင်းထက် အရေအတွက်ကို ဦးစားပေးနေရ သည့် စနစ်ဖြစ်လာခဲ့ပြီး စုဆောင်းရရှိသော စစ်သည်တစ်ချို့မှာ မိမိသဘော ဆန္ဒအလျောက် ဝင်ရောက်လာခြင်းမျိုး မဟုတ်ဘဲ မူးယစ်ဆေးဝါး သုံးစွဲ၍ ရဲဘက်မှ ဖမ်းမိသဖြင့် ခြိမ်းခြောက်၍ ဝင်လာရခြင်း၊ ခိုးဆိုးလုယက်မှုဖြစ်သည့် သူများကို ‘ထောင်ကျ ခံမည်လော၊ စစ်တပ်ထဲ ဝင်မည်လော’ ဟု ခြိမ်းခြောက် ဝင်ရောက်စေခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းဖြင့် မြှူဆွယ်ကာ ဝင်ရောက်စေ ခြင်း စသည်ဖြင့် ဖြစ်လာပါသည်။

မြန်မာစစ်တပ်၏ အင်အားလျော့နည်းလာမှု

ထိုကဲ့သို့ အရည်အချင်းထက် အရေအတွက်ကို ဦးစားပေး၍ မဖြစ်မနေ တပ်သားသစ် စုဆောင်းခြင်း၏ ရလဒ်မှာ တိုက်ရည်ခိုက်ရည်ကောင်းမွန်၍ ယုံကြည်ချက်၊ ခံယူချက်ကောင်းမွန်သော စစ်သားများ ရှားပါးလာခြင်းနှင့် ခွင့်မဲ့ ပျက်ကွက်မှု များပြားလာခြင်း၏ ယေဘုယျအကြောင်းတရားများ ဖြစ်လာခဲ့ ပါသည်။ ထို့အပြင် အထက်အောက်ကြီးငယ်များ၏ အုပ်ချုပ်မှုပုံစံ မှားယွင်းမှု များကြောင့်လည်း အင်အားပြုန်းတီးမှု များပြားလာသည်ဟု ယူဆမိပါသည်။ မိမိအတွေ့အကြုံအရ တစ်နှစ်လျှင် တပ်သားသစ်စုဆောင်းမှု ခန့်မှန်းအင်အား မှာ စုစုပေါင်း (၆၀၀၀) ဦးခန့်ရှိပြီး ပြုန်းတီး (၅) မျိုး (သေဆုံး၊ ကျဆုံး၊ ထွက်ခွင့်၊ ထုတ်ပယ်၊ စစ်ပြေး) ဖြင့် လျော့နည်းလာသည့် ခန့်မှန်းအင်အားမှာ စုစုပေါင်း (၁၂၀၀၀) ဦးခန့် ရှိသောကြောင့် စစ်တပ်သည် အင်အားတဖြည်းဖြည်းနဲ့ ဆုတ်ယုတ်လာခြင်း ဖြစ်သည်ဟု သိရှိရပါသည်။

စစ်တပ်သည် အာဏာသိမ်းချိန်မှစ၍ ယခုအချိန်အထိ တပ်သားသစ် စု ဆောင်းရရှိမှုမှာ ထင်သလောက်ခရီးမပေါက်ဘဲ ဖြစ်နေသည်။ လိုအပ်အင်အား ထက် ရရှိအင်အားက ဖြည့်တင်းနိုင်မှု မရှိသည့်အခါ အင်အားဖြည့်တင်းရန်

တိုက်ပွဲ မဖြစ်ပွားသော မြို့ပြများ၊ တိုင်းဒေသကြီးများမှ စစ်သည်များကို ရွှေ့ပြောင်းစေပြီး စစ်ဆင်ရေး ဝင်ရောက်နေသော တပ်ရင်းများ၏ အင်အားလိုအပ်ချက်ကို ယာယီကုစားနေရသည်ဟု သိရှိရပါသည်။ သို့သော်လည်း စစ်သည်အင်အားဖြည့်သလောက် မလုံလောက် ဖြစ်နေရပြီး စစ်ဆင်ရေးဖြစ်ပွားနေသော ဒေသများတွင် (၃) ရင်း (၁) ရင်းပေါင်း၍ ရွှေ့လျားလှုပ်ရှားသွားလာနေကြောင်း သိရှိရပါသည်။ စစ်တပ်၏ မူလရည်ရွယ်ချက်မှာ အရာရှိစစ်သည်များစွာ တပ်မတော်ထဲသို့ ဝင်ရောက်ပြီး တပ်မဟာအဆင့်မှသည် တပ်တော်ကြီးအဆင့်ထိ ဖွဲ့စည်း၍ တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ကို မည်သည့်နိုင်ငံများမှာမှ မရှိသေးသည့် ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး (Senior General) အဆင့်ဖြင့် အုပ်ချုပ်နိုင်ရေး ရည်မှန်းထားသော်လည်း အောက်ခြေစစ်သည်လိုအပ်ချက် ပြည့်မီခြင်းမရှိသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ မူလဖွဲ့စည်းရန် ရည်ရွယ်ထားသော အင်အားမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

- (က) **တိုင်းစစ်ဌာနချုပ်။** အရာရှိ (၈၅) ဦး၊ အခြားအဆင့် (၆၂၁) ဦး၊ ပေါင်း (၇၀၆) ဦး။
- (ခ) **တပ်မဌာနချုပ်။** အရာရှိ (၃၇) ဦး၊ အခြားအဆင့် (၃၂၄) ဦး၊ ပေါင်း (၃၆၁) ဦး။
- (ဂ) **ဒေသကွပ်ကဲမှုဌာနချုပ်။** အရာရှိ (၂၅) ဦး၊ အခြားအဆင့် (၂၀၅) ဦး၊ ပေါင်း (၂၃၀) ဦး။
- (ဃ) **စစ်ဆင်ရေးကွပ်ကဲမှုဌာနချုပ်။** အရာရှိ (၃၆) ဦး၊ အခြားအဆင့် (၃၂၄) ဦး၊ ပေါင်း (၃၆၀) ဦး။
- (င) **စစ်ဗျူဟာအဖွဲ့ (အခြေချ) ။** အရာရှိ (၁၂) ဦး၊ အခြားအဆင့် (၁၁၄) ဦး၊ ပေါင်း (၁၂၆) ဦး။
- (စ) **အမြောက်စစ်ဆင်ရေးကွပ်ကဲမှုဌာနချုပ်။** အရာရှိ (၂၅) ဦး၊ အခြားအဆင့် (၂၀၅) ဦး၊ ပေါင်း (၂၃၀) ဦး။

- (ဆ) လေကြောင်းရန်ကာကွယ်ရေးစစ်ဆင်ရေးကွပ်ကဲ
မှုဌာနချုပ်။ အရာရှိ (၆၈) ဦး၊ အခြားအဆင့် (၁၉၃) ဦး၊
ပေါင်း (၂၆၁) ဦး။
- (ဇ) ခြေလျင်/ခြေမြန်တပ်ရင်း။ အရာရှိ (၃၁) ဦး၊ အခြား
အဆင့် (၈၂၆) ဦး၊ ပေါင်း (၈၅၇) ဦး။
- (ဈ) လေကြောင်းရန်ကာကွယ်ရေးတပ်ရင်း။ အရာရှိ (၄၈) ဦး၊
အခြားအဆင့် (၄၈၂) ဦး၊ ပေါင်း (၅၃၀) ဦး။
- (ည) တင့်ကားတပ်ရင်း။ အရာရှိ (၃၁) ဦး၊ အခြားအဆင့် (၆၂၆)
ဦး၊ ပေါင်း (၆၅၇) ဦး။
- (ဋ) ထောက်ပို့တပ်ရင်း။ အရာရှိ (၃၃) ဦး၊ အခြားအဆင့်
(၁၀၉၁) ဦး၊ ပေါင်း (၁၁၂၄) ဦး။
- (ဌ) ဝန်တင်တပ်ရင်း။ အရာရှိ (၃၆) ဦး၊ အခြားအဆင့် (၁၆၃၅)
ဦး၊ ပေါင်း (၁၆၇၁) ဦး။
- (ဍ) တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေးတပ်ရင်း။ အရာရှိ (၁၇) ဦး၊
အခြားအဆင့် (၇၀၉) ဦး၊ ပေါင်း (၇၂၆) ဦး။
- (ဎ) တပ်မတော်စစ်ဆေးရုံ (ခုတင်-၇၀၀) ။ အရာရှိ (၁၇၄) ဦး၊
အခြားအဆင့် (၁၀၃၉) ဦး၊ ပေါင်း (၁၂၁၃) ဦး။
- (ဏ) စစ်မြေပြင်ဆေးတပ်ရင်း။ အရာရှိ (၄၃) ဦး၊ အခြား အဆင့်
(၄၂၈) ဦး၊ ပေါင်း (၄၇၁) ဦး။
- (တ) တပ်မတော်စစ်ဆေးရုံ (ခုတင်-၁၀၀) ။ အရာရှိ (၂၉) ဦး၊
အခြားအဆင့် (၃၁၀) ဦး၊ ပေါင်း (၃၃၉) ဦး။
- (ထ) အဆင့်မြင့်ဆက်သွယ်ရေးတပ်ရင်း။ အရာရှိ (၄၀) ဦး၊
အခြားအဆင့် (၉၇၃) ဦး၊ ပေါင်း (၁၀၁၃) ဦး။
- (ဒ) ဆက်သွယ်ရေးတပ်ရင်း။ အရာရှိ (၃၅) ဦး၊ အခြား အဆင့်
(၁၁၈၁) ဦး၊ ပေါင်း (၁၂၁၆) ဦး။

- (ခ) ဆက်သွယ်ရေးအလုပ်ရုံ။ အရာရှိ (၅) ဦး၊ အခြား အဆင့် (၁၉၀) ဦး၊ ပေါင်း (၁၉၅) ဦး။
- (န) အင်ဂျင်နီယာတပ်ခွဲ။ အရာရှိ (၅) ဦး၊ အခြားအဆင့် (၁၆၅) ဦး၊ ပေါင်း (၁၇၀) ဦး။
- (ဝ) စစ်မြေပြင်အင်ဂျင်နီယာတပ်ရင်း။ အရာရှိ (၂၉) ဦး၊ အခြားအဆင့် (၈၂၉) ဦး၊ ပေါင်း (၈၅၈) ဦး။
- (ဖ) လျှပ်စစ်နှင့် စက်မှုအင်ဂျင်နီယာတပ်ရင်း။ အရာရှိ (၂၉) ဦး၊ အခြားအဆင့် (၃၁၀) ဦး၊ ပေါင်း (၃၃၉) ဦး။
- (ဗ) ယာဉ်သိုလှောင်ရေးတပ်ရင်း။ အရာရှိ (၁၈) ဦး၊ အခြားအဆင့် (၃၇၉) ဦး၊ ပေါင်း (၃၉၇) ဦး။
- (ဘ) စစ်လက်နက်ပစ္စည်းတပ်ခွဲ။ အရာရှိ (၅) ဦး၊ အခြား အဆင့် (၁၆၀) ဦး၊ ပေါင်း (၁၆၅) ဦး။
- (မ) တပ်ထိန်းတပ်ခွဲ။ အရာရှိ (၄) ဦး၊ အခြားအဆင့် (၁၃၃) ဦး၊ ပေါင်း (၁၃၇) ဦး။
- (ယ) တည်းခိုရေးစခန်း။ အရာရှိ (၃) ဦး၊ အခြားအဆင့် (၆၀) ဦး၊ ပေါင်း (၆၃) ဦး။
- (ရ) တိုက်ပွဲဝင်စည်းရုံးရေးသင်တန်းကျောင်း။ အရာရှိ (၂၃) ဦး၊ အခြားအဆင့် (၁၈၉) ဦး၊ ပေါင်း (၂၁၂) ဦး။
- (လ) ပညာရေးကျောင်း။ အရာရှိ (၁၁) ဦး၊ အခြားအဆင့် (၁၂၈) ဦး၊ ပေါင်း (၁၃၉) ဦး။
- (ဝ) စစ်ဦးစီးတက္ကသိုလ်။ အရာရှိ (၄၄) ဦး၊ အခြား အဆင့် (၃၁၁) ဦး၊ ပေါင်း (၃၅၅) ဦး။
- (သ) တပ်မတော် (ကြည်း) တိုက်ခိုက်ရေးကျောင်း။ အရာရှိ (၈၂) ဦး၊ အခြားအဆင့် (၁၀၄၈) ဦး၊ ပေါင်း (၁၁၃၀) ဦး။

- (ဟ) တပ်မတော် (ကြည်း) ဗိုလ်သင်တန်းကျောင်း။ အရာရှိ (၈၂) ဦး၊ အခြားအဆင့် (၇၂၅) ဦး၊ ပေါင်း (၈၀၇) ဦး။
- (ဠ) တပ်မတော်တန်းမြင့်လေ့ကျင့်ရေးကျောင်း။ အရာရှိ (၁၃၁) ဦး၊ အခြားအဆင့် (၉၁၅) ဦး၊ ပေါင်း (၁၀၄၆) ဦး။
- (အ) အရာခံနှင့်အကြပ်ကြီးသင်တန်းကျောင်း။ အရာရှိ (၃၄) ဦး၊ အခြားအဆင့် (၆၀၈) ဦး၊ ပေါင်း (၆၄၂) ဦး။
- (ကက) တပ်မတော်နည်းပညာသိပ္ပံ။ အရာရှိ (၆၁၀) ဦး၊ အခြားအဆင့် (၁၄၉၆) ဦး၊ ပေါင်း (၂၁၀၆) ဦး။
- (ကခ) အမြောက်တပ်ရင်း။ အရာရှိ (၄၀) ဦး၊ အခြားအဆင့် (၆၈၀) ဦး၊ ပေါင်း (၇၂၀) ဦး။
- (ကဂ) အလုပ်ရုံတပ်စု (လျှပ်/စက်) ။ အရာရှိ (၃) ဦး၊ အခြားအဆင့် (၇၉) ဦး၊ ပေါင်း (၈၂) ဦး။
- (ကဃ) စစ်ဘက်ရေးရာလုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့။ အရာရှိ (၇) ဦး၊ အခြားအဆင့် (၁၅၀) ဦး၊ ပေါင်း (၁၅၇) ဦး။

ထိုသို့ဖွဲ့စည်းထားသော်လည်း မြေပြင်ရှိတွင် ဆယ်ပုံတစ်ပုံသာ ရှိသဖြင့် ၂၀၀၁ ခုနှစ်တွင် အကြံပြုဖွဲ့စည်းပုံရေးဆွဲ၍ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာနကောင်စီ၏ ဆိုင်ရာဌာနမှ အမိန့်စာများ ထုတ်ပြန်ပြီး စစ်တပ်၏ အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရားကို လည်ပတ်စေခဲ့ပါသည်။

ဗိုလ်သင်တန်း တက်ရောက်သူ များလာစေရန်၊ တပ်ကြပ်ကြီး/စာရေး သင်တန်းများ၊ စစ်သူနာပြုသင်တန်းများနှင့် စစ်ဘက်ဆိုင်ရာနည်းပညာ သင်တန်းများတွင် ဝင်ရောက်မှုများလာစေရန် ၂၀၂၂ စစ်ဘက်ဆိုင်ရာတက္ကသိုလ် ဝင်ခွင့်စာမေးပွဲများကို အကျအရှုံးမရှိ အောင်မြင်စေခဲ့ခြင်း ဖြစ်နိုင်သည်ဟု ထင်မြင်ယူဆမိသော်လည်း ယနေ့အချိန်ထိ တပ်ထဲဝင်ရောက်သူ မရှိသလောက် နည်းပါးနေကြောင်း တပ်တွင်းသတင်းအရင်းအမြစ်များမှ သိရှိရပါသည်။ စစ်တပ်တွင် အင်အားလုံလောက်မှု မရှိသော်လည်း အရန်အင်အား

အဖြစ် အရာရှိ/စစ်သည်များ၏ ဇနီးများကို နောက်တန်းဌာနချုပ်များတွင် စစ် ပညာသင်ကြားစေ၍ လက်နက်ကိုင်ဆောင်စေကာ ကင်းစောင့်ခြင်းနှင့် ခံစစ် ပြင်ဆင်ခြင်းလုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ခိုင်းကာ လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်ပြီး အသုံးချနေကြောင်းကိုလည်း တွေ့ရှိရပါသည်။

စစ်တပ်၏ တပ်ရင်းများသည် ယခင်က အင်အား (၈၅၇) ဦး ဖွဲ့စည်းပုံဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော်လည်း ယခုအခါ အင်အား (၂၀၀) ပြည့်မီအောင် မနည်း ကျားကန်ထားရပြီး အင်အားပြုန်းတီးမှုအတွက် ပြန်လည်ဖြည့်တင်းရေးမှာ စစ်တပ်အကြီးအကဲများအတွက် ခေါင်းခဲစရာဖြစ်လို့နေပါသည်။ စစ်တပ်၏ တပ်ရင်းတစ်ရင်း စစ်ထွက်အင်အားမှာ တပ်ရင်းမှူးဦးစီးသည့် (စစ်ကြောင်း-၁) တွင် (၁၂) ဦး၊ ဒုတပ်ရင်းမှူးဦးစီးသည့် (စစ်ကြောင်း - ၂) တွင် (၈) ဦး၊ တပ်ခွဲမှူး ဦးစီးသည့် (တပ်ခွဲ - ၁) တွင် (၅၀) ဦးနှင့် (တပ်ခွဲ - ၂) တွင် (၅၀) ဦး စုစုပေါင်း (၁၂၀) ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော်လည်း စစ်ဗျူဟာများ၊ တပ်မများတွင် လူ အင်အား မရှိခြင်းကြောင့် တပ်ရင်းများကို တွဲဖက်ပေးထားရပြီး အမှန်တကယ် စစ်ထွက်အင်အားမှာ အယောက် (၉၀) မျှသာ ရှိနေခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ရှေ့တန်းစစ်ဆင်ရေးများတွင် နှစ်ရင်းပေါင်း၍ လှုပ်ရှားသွား လာနေရကြောင်း သိရှိရပါသည်။ ထိုသို့ လူအင်အားဖွဲ့စည်းပုံ လျော့နည်းနေသော်လည်း မူလ ဖွဲ့စည်းပုံအတိုင်း လက်နက်ခဲယမ်းများကို သယ်ဆောင်နေရသောကြောင့် စစ်သည်များသည် စစ်တပ်မှ ထုတ်ပေးထားသော ကျောပိုးအိတ်များကို အသုံး ပြုနိုင်ခြင်းမရှိပဲ ဝါး/ကြိမ်တို့ဖြင့် ပြုလုပ်ထားသော ခြင်းများဖြင့် သယ်ဆောင် သွားလာနေရသည်ကို တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။

စစ်တပ်အတွင်း အင်အားပြုန်းတီးရသော အကြောင်းအရင်းအချို့

မူလဖွဲ့စည်းထားသောအင်အားနှင့် မြေပြင်ရှိအင်အားမှာ (၁၀) ဆ (၁) ဆ ကွာဟလာမှုကြောင့် အရာရှိများ၊ စစ်သည်များ တစ်ယောက်ထဲနှင့် လူ (၁၀) ယောက်စာ လုပ်နေရသကဲ့သို့ ဖြစ်လာသည့်အခါ လုပ်ငန်းဝန်ပိမှုများ ဖြစ်လာ ပါတော့သည်။ ထိုကဲ့သို့ မနိုင်ဝန်ထမ်းဆောင်ရသည်မှာ အချိန်ကာလကြာမြင့်

လာသောအခါ လုပ်ငန်းခွင်တွင် ပျော်ရွှင်မှုမရှိတော့ဘဲ စိတ်ဓာတ်ကျဆင်းခြင်း၊ ရုန်းထွက်လိုခြင်းများ ဖြစ်ပေါ်လာပါသည်။ ဒီအချက်ကို ကုစားရန်အတွက် အရာရှိများ၊ စစ်သည်များအား တပ်ရင်းများ ပြောင်းရွှေ့တာဝန်ထမ်းဆောင်စေသော်လည်း တူညီသောခံစားမှုသာ ခံစားကြရသဖြင့် ထိုအရာသည် စစ်ပြေးမှု ဖြစ်စေသော အကြောင်းပြချက်တစ်ခု ဖြစ်လာပါသည်။ ထို့အပြင် ဝန်နှင့်အား မမျှတသော ခိုင်းစေမှုများကြောင့် တစ်သွေးတစ်သံတစ်မိန့်ဟူသော အထက် အရာရှိများ၏ ဖိနှိပ်မှုအောက်ကနေ ထွက်ခွာ လိုစိတ်ရှိလာကြပါသည်။

‘စစ်တပ်မှာ အသေထွက်ပဲ ရှိတယ်၊ အရှင်ထွက် မရှိ’ ဟု အထက်အရာရှိ ကြီးများမှ မကြာခဏ ပြောဆိုကြလေ့ရှိပါသည်။ အမှန်တကယ်လည်း စစ်တပ် မှ နှုတ်ထွက်ခွင့်တင်ပြသည့်အခါ နှုတ်ထွက်ခွင့် မရရှိကြဘဲ အသက် (၆၀) ပြည့် သည်ထိ တပ်ထဲတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ရန် ညွှန်ကြားချက်များ ထုတ်၍ ပိတ်ပင်တားဆီးခဲ့ကြပါသည်။ စစ်တပ်ထဲတွင် နေမပျော်သူများသည် တရားဝင် တင်ပြထွက်ခွာခွင့် မရကြသည့်အခါ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ခြင်း လမ်းစဉ်ကိုသာ ရွေးချယ်ကြပါတော့သည်။

အုပ်ချုပ်မှုလမ်းစဉ် မညီမျှဘဲ ဆရာမွေး၊ တပည့်မွေး၊ ရာထူးပေး၊ နေရာပေး စနစ်များသည် စစ်တပ်အတွင်း အရာရှိ၊ စစ်သည်များ ပြုန်းတီးရခြင်း၏ အကြောင်းရင်းတစ်ခုထဲမှာ ပါဝင်နေပါသည်။ ‘လူကိုခင်လျှင် မူကိုပြင်၍ လူကို မုန်းက မူကိုသုံးသည်’ ဟူသော စကားရပ်တစ်ခု စစ်တပ်တွင်ရှိပြီး ထိုစကား အတိုင်းပင် မိမိ သားတပည့် ခင်မင်ရင်းနှီးသူနှင့် ကပ်ဖားရပ်ဖားလုပ်သူများ အမှု ရင်ဆိုင်ရသည့်အခါ လျော့ပေါ့သော ပြစ်ဒဏ်ပေးတတ်ကြပြီး၊ မိမိ မကြိုက်သောသူ၊ သဘောမကျသောသူဆိုလျှင် အမှုသည် မည်မျှငယ်နေပါစေ ကြီးမားသော ပြစ်ဒဏ်ပေးတတ်ကြသည်မှာ အရာရှိကြီးများ၏ ခေါက်ရိုးကျိုးနေသော အဆင့်ဆင့်လက်ဆင့်ကမ်းလာသည့် အကျင့်စရိုက်ပင်ဖြစ်ပါသည်။

စစ်တပ်မှာ အရာရှိ၊ စစ်သည်အားလုံး၏ လစာထဲမှ ပမာဏ အများအပြားကို စစ်တပ်နှင့် ဆက်စပ်သော ကုမ္ပဏီများဖြစ်သည့် အာဏာသိမ်း စစ်ခေါင်းဆောင်၏ သားဖြစ်သူပိုင်သော အောင်မြင့်မိုရ်မင်း အသက်အာမခံကုမ္ပဏီနှင့် စစ်တပ် အမြဲတမ်းတည်ရှိရေးအတွက် ၁၉၉၀ ခုနှစ်တွင် တည်ထောင်ခဲ့သော

မြန်မာ့စီးပွားရေးဦးပိုင်လီမိတက် (MEHL) ထဲတွင် အချိုးကျ ထည့်ဝင်ခြင်းအား ဆောင်ရွက်နေကြရပါသည်။ အောင်မြင်မှုမရမီကုမ္ပဏီသည် ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး မင်းအောင်လှိုင် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ဖြစ်ပြီး တစ်နှစ်ကျော်ကြာ ၂၀၁၂ နိုဝင်ဘာလတွင် စတင်ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပြီး အရာရှိ၊ စစ်သည်များအား နိုင်ငံပိုင် မြန်မာ့အသက်အာမခံလုပ်ငန်းတွင် အသက်အာမခံ မစုဆောင်းစေတော့ဘဲ အောင်မြင်မှုမရမီကုမ္ပဏီတွင်သာ ပြောင်းရွှေ့ အသက်အာမခံစုဆောင်း စေခဲ့ပါသည်။ လစဉ်စုဆောင်းရမည့် အသက်အာမခံနှုန်းထားကို တိုးမြှင့်ကောက်ခံ၍ လစာထဲမှ ဖြတ်တောက် ယူငင်ခဲ့ကြပါသည်။ အသက်အာမခံစာချုပ်အား ဖတ် ရှုခွင့်မရကြသည့်အပြင် ကုမ္ပဏီဘက်မှ (၅) နှစ်တစ်ကြိမ် စာချုပ်ပါ အချက် အလက်များကို ပြောင်းသည်ဟု သိရှိရပြီး စစ်သည်များအနေဖြင့် (၅) နှစ်ပြည့် သောအခါမှသာ မိမိ စုဆောင်းထားသော အသက်အာမခံငွေကို ပြန်လည်ရရှိ ကြခြင်း ဖြစ်သဖြင့် အတိုးနှုန်းမပါဘဲ စစ်သည်များ၏ လစာငွေကို အတင်းအဓမ္မ ယူငင်၍ ၎င်းတို့ ကိုယ်ကျိုးအတွက် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်နေခြင်းဖြစ် ကြောင်း သိရှိနိုင်ပါသည်။

ထို့အပြင် စစ်သည်များအနေဖြင့် ဦးပိုင်ကုမ္ပဏီတွင် မိမိလစာထဲမှ စုငွေ ထည့်ဝင်ရသေးသည်။ အောက်ခြေစစ်သည်များသည် ကျပ် (၁၅) သိန်း၊ ဒုဗိုလ်မှ ဗိုလ်မှူးအဆင့်အထိ ကျပ် (၃၀) သိန်း၊ ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီးမှ ဗိုလ်မှူးချုပ်ထိ သိန်း (၅၀)၊ ဗိုလ်ချုပ်နှင့်အထက် သိန်း (၁၀၀) စသည်ဖြင့် ဦးပိုင်ကုမ္ပဏီတွင် လစဉ် ထိုပမာဏမပြည့်မချင်း ထည့်ဝင်နေကြရပြီး အစုရှယ်ယာငွေမှ (၃၀) ရာခိုင်နှုန်းကို တစ်နှစ်လျှင် တစ်ကြိမ် ကုမ္ပဏီဘက်မှ ပေးရမည် ဖြစ်သော်လည်း အမှန်တကယ်ပြန်လည်ပေးအပ်ခြင်း မရှိသည့်အတွက်ကြောင့် အရာရှိများ၊ စစ်သည်များမှာ မစုချင်သော်လည်း အမိန့်အရ မဖြစ်မနေ စုဆောင်းနေရပါသည်။

စစ်သည်များသည် ဘဏ်စုငွေစုဆောင်းခြင်းအား မိမိသဘောဆန္ဒမပါဘဲ အထက်အရာရှိကြီးများ၏ ညွှန်ကြားချက်အရ လစဉ်စုဆောင်းနေရသည့် အဖြစ်ကိုလည်း ကြုံနေကြရပါသည်။ စစ်သည်များအား ဘဏ်စုငွေ (၁၀) သိန်းနှင့်အထက် ရှိရမည်ဟု အထက်ဌာနများ၏ ညွှန်ကြားချက်များအရ လစဉ်

မဖြစ်မနေစုဆောင်းကြရပြီး အရေးပေါ်ကိစ္စများကြောင့် မိမိတို့ ဘဏ်စုငွေ ထုတ်လိုသည့်အခါ ချက်ခြင်းထုတ်ခွင့်မရကြဘဲ ရှိနေခဲ့ပါသည်။ အရေးပေါ် ကိစ္စများအတွက် လတ်တလောပြေလည်စေရန် အတိုးဖြင့် ငွေချေးငှားခြင်း များ ဆောင်ရွက်ရာမှ အကြွေးသံသရာထဲနစ်၍ နောက်ဆုံး အကြွေးမဆပ်နိုင်၍ ခွင့်မဲ့စစ်ပြေး ဖြစ်ပွားခြင်းများလည်းရှိခဲ့ပါသည်။ စစ်သည်များ ဘဏ်စုငွေ ပိုင်ဆိုင်မှု များလာသည့်အခါ မိမိပိုင်ဆိုင်မှုကို မစွန့်လွှတ်နိုင်ပဲ မည်သည့် အခက် အခဲများ ကြုံတွေ့ရပါစေ စစ်တပ်ကို စွန့်ခွာ၍ ထွက်မပြေးနိုင်ဟု ယူဆချက်ဖြင့် စစ်တပ်အကြီးအကဲများမှ လေးလပတ်အစည်းအဝေးတစ်ခုတွင် သတ်မှတ် ပြဋ္ဌာန်းပြီး လက်အောက်စစ်သည်များအား ထိန်းချုပ်နိုင်ရေး ကြိုးစားခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်ကြောင်း သိရှိရပါသည်။

စစ်သည်များအပြင် အရာရှိများ ခွင့်မဲ့ပျက်ကွက် စစ်ပြေးမှုများလည်း များစွာရှိခဲ့ပါသည်။ ယခင်က အဆင့်မြင့်ရာထူးများကို နှစ်ကာလတွက်ချက်မှု ဖြင့် ပေးရာမှ နောက်ပိုင်းတွင် ရာထူးနေရာ လစ်လပ်မှု မရှိတော့သဖြင့် အချိန် တန်၍ ရာထူးနေရာ မရတော့သည့်အခါတွင် လည်းကောင်း၊ ခြေလျင်တပ်ရင်း များတွင် နှစ်ကြာရှည်စွာ တာဝန်ထမ်းဆောင်ကြရပြီး ရှေ့တန်းတစ်ခုပြီး တစ်ခု ဆက်တိုက် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခိုင်းသည့်အခါတွင်လည်းကောင်း၊ လစာ၊ ရိက္ခာ များ ဖြတ်တောက်ခံရခြင်းနှင့် ဦးပိုင်၊ အသက်အာမခံငွေများ အတင်းအကျပ် စုဆောင်းခိုင်းသည့်အခါတွင် လည်းကောင်း၊ မညီမျှသော အခွင့်အရေးများနှင့် ဆရာမွေးတပည့်မွေး စနစ်များမှ မလိုလားအပ်သော အကျိုးဆက်များကြောင့် လည်းကောင်း၊ ယခုအခါ စစ်တပ်မှ နိုင်ငံအာဏာကို မတရားသဖြင့် လူယူ သိမ်းပိုက်လိုက်သည့်အခါ အရာရှိ၊ စစ်သည်များသည် အကြမ်းမဖက်အာဏာ ဖီဆန်ရေးလှုပ်ရှားမှု (စီဒီအမ်) တွင် ပါဝင်၍ ပြည်သူ့ဘက်သို့ ပူးပေါင်းပါဝင် သောအခါတွင်လည်းကောင်း အင်အားပြုန်းတီးမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာပါသည်။

စစ်တပ်တွင် ဝင်ရောက်အင်အားနည်းပါးကာ ပြုန်းတီးအင်အား များပြား လာခြင်းသည် ၂၀၀၁ ခုနှစ်မှ အစပြုသည်ဟု လေ့လာသိရှိရပြီး စစ်ပြေးမှုကို ထိန်းသိမ်းရန် ယခင် စစ်ပြေးမှုကျူးလွန်ပါက ထောင်ဒဏ် (၁) နှစ် အစား ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် ထောင်ဒဏ် (၅) နှစ်သို့လည်းကောင်း၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် ထောင်ဒဏ်

(၇) နှစ်သို့လည်းကောင်း ပြစ်ဒဏ်တိုးမြှင့်သတ်မှတ်ခဲ့ကြပါသည်။ အမှန်တကယ် တပ်နေပျော်စေရေးနှင့် အရာရှိငယ်များ၏ ဘဝခံစားချက်များနှင့် အခြေအနေအရပ်ရပ်ကို ထည့်သွင်းတွက်ချက်၍ ဖြည့်ဆည်းခြင်းမပြုဘဲ ထောင်ဒဏ်တိုးလိုက်ပါက စစ်ပြေးမှု လျော့သွားလိမ့်မည်ဟု အရာရှိကြီးများ တွေးထင်ကြသည်ဟု ယူဆမိပါသည်။ သို့သော် ၎င်းတို့ထင်သည့်အတိုင်း ဖြစ်မလာပဲ ထောင်ကျခံ၍ စစ်ပြေးမှုသည်သာ ပို၍ များပြားလာပါသည်။

ယခင်က ငွေကြေးပေး၍ ဆေးအဆင့်နှိမ့်ကာ ထွက်ခြင်းမျိုးရှိသော်လည်း နောက်ပိုင်းတွင် ကိုယ်လက်အင်္ဂါမသန်စွမ်းသူမှလွဲ၍ ထွက်ခွင့်မပေးခြင်းဖြင့် ပြုန်းတီးအင်အားကို ထိန်းသိမ်းခဲ့ကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် အရာရှိများမှ အိမ်ထောင်ရေး ဖောက်ပြန်နေသည်ဟူသော အကြောင်းပြချက်ဖြင့် ထွက်ခွာခွင့်ရရေးအတွက် ၎င်းတို့၏ ဇနီးအား တိုင်ခိုင်းခြင်းကဲ့သို့ ကိစ္စများ ပြုလုပ်လာကြပါသည်။ ထိုသို့ဖြင့် အကြောင်းအမျိုးမျိုးပြကာ စစ်တပ်မှ ထွက်ခွင့်ရရန် ကြိုးစားဆောင်ရွက်မှုများ ပိုမိုများပြားလာကြပါသည်။

စစ်တပ်မှ ထွက်ခွာကြလိုသော အကြောင်းရင်းများ

အောက်ခြေအရာရှိ၊ စစ်သည်များ၏ စစ်ဝတ်၊ ရိက္ခာ၊ လစာ၊ နှစ်တိုးနှင့် ခံစားခွင့်များအား မှန်ကန်ပြည့်စုံစွာရရှိခြင်းမရှိဘဲ အထက်ဌာနအဆင့်ဆင့်မှ ဖြတ်တောက်ခြင်း၊ မိမိသဘောဆန္ဒမပါဘဲ ဦးပိုင်အစုရှယ်ယာထည့်ဝင်ခိုင်းခြင်း၊ လစာထဲမှ ဘဏ်စုငွေဖြတ်တောက် စုဆောင်းစေခြင်းနှင့် စစ်ဝတ်တန်ဆာပစ္စည်းများအား ထုတ်ပေးသမျှကို စစ်သည်လက်ဝယ် မရောက်ရှိဘဲ အဆင့်ဆင့်မှ ပြင်ပသို့ရောင်းချပြီးမှသာ အဆင့်မမီသော စစ်ဝတ်တန်ဆာပစ္စည်းများဖြင့် လဲလှယ်ထုတ်ပေးနေခြင်း၊ ထိုသို့ထုတ်ပေးနေသည်ကို သိလျက်နှင့် ဝေစုရ၍ အရေးယူခြင်း မရှိသော အရာရှိကြီးများ၏ လက်အောက်တွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေရခြင်းများကြောင့်လည်း စစ်တပ်မှ ထွက်ချင်ကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

အောက်ခြေအရာရှိ၊ စစ်သည်များနှင့် အထက်အကြီးအကဲများသည် ရာထူးအဆင့်အတန်း ကွာခြားကြရုံသာမက ရပိုင်ခွင့်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့် ကွာခြားကာ

အထက်အောက် ဆင်းရဲချမ်းသာမှု လွန်စွာမှ ကွာဟကြပါသည်။ အိမ်ထောင်သည် စစ်သည်များသည် မိသားစု စားလောက်ရုံသာ လစာနှင့် စရိတ်များ ရရှိသည်ဖြစ်သော်လည်း ထိုလစာနှင့် စရိတ်ကို အပြည့်အဝ မခံစားကြရပေ။ ယခုလရသည့် လစာနှင့် စရိတ်သည် ယခင်လ ယူထားသော အကြွေးများ ဆပ်ရခြင်းဖြင့် အကြွေးသံသရာလည်ကာ မိသားစုအဆင်မပြေမှုများ ကြီးထွားလာသောကြောင့် လုပ်ငန်းခွင်မပျော်မွေ့ဘဲ စစ်တပ်ကို စွန့်ခွာထွက်ပြေးခြင်းများ ဖြစ်ပေါ်လာရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

စစ်သည်များသည် မိမိတို့၏ အဓိကတာဝန်ဖြစ်သည့် စစ်ရေးစစ်ရာကိစ္စများ၊ လေ့ကျင့်ရေးတာဝန်၊ နိုင်ငံနှင့် နိုင်ငံသားတို့ကို စောင့်ရှောက်ရမည့်တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ရမည်ဖြစ်သော်လည်း အဓိကမဟုတ်သည့် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများ၊ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ၊ တပ်ပြင်စည်းရုံးရေးလုပ်ငန်းများ စသဖြင့် လုပ်ငန်းများကို အချိန်ပေး၍ လုပ်ကိုင်နေရသည့်အခါ အဓိကလုပ်ငန်းများအားနည်း၍ တိုက်ရည်ခိုက်ရည်ကျဆင်းလာပြီး မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်မှုကျဆင်းလာခြင်းကြောင့် စစ်တပ်ကို စွန့်ခွာထွက်ပြေးခြင်းများလည်း ဖြစ်ပေါ်နေပါသည်။

ထို့အပြင် စစ်တပ်တွင် ဘာသာရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ဗုဒ္ဓဘာသာကိုသာ အဓိကထားကိုးကွယ်ရမည့် ဘာသာအဖြစ် သတ်မှတ်ထားပြီး အခြားဘာသာဝင်များ၏ အခွင့်အရေးနှင့် လွတ်လပ်စွာကိုးကွယ်ခွင့်ကို တိုက်ရိုက်မဟုတ်သောနည်းလမ်းများဖြင့် ပိတ်ပင်တားဆီးထားတတ်ကြသည်။ ဥပမာအားဖြင့် စစ်သည်များ ရှေ့တန်းသွားချိန်တွင် ဇနီးများအား ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ၏ ဘုရားစာဖြစ်သည့် ဓမ္မစကြာစသည်ဖြင့် ရွတ်ဆိုခိုင်းသည့်အခါ ကျန်ဘာသာဝင်များအား အနားမရစေဘဲ မှီခိုကလေးငယ်များအား ထိန်းစေခြင်း၊ အခြားလူမှုဝန်ထမ်းအလုပ်များဖြစ်သည့် မြက်ပေါက်ခြင်း၊ တပ်ပတ်လည် သန့်ရှင်းရေးလုပ်ခြင်းများကို ဆောင်ရွက်ခိုင်းစေကြပါသည်။ မလုပ်လိုပါက ဘုရားစာအား အတူတူရွတ်ဆိုစေကြပါသည်။ အစ္စလာမ်ဘာသာဝင်များကို စစ်တပ်ထဲ ဝင်ရောက်ခြင်းကို လုံးဝလက်မခံပါ။ ဝင်ရောက်ပါက ဗုဒ္ဓဘာသာသို့ ပြောင်းခိုင်းခြင်းများ ဆောင်ရွက်စေပါသည်။

လတ်တလောဖြစ်ပေါ်နေသည့်အခြေအနေ

တော်လှန်ရေးဘက်မှ အားသာလာသည်နှင့်အမျှ စစ်တပ်သည် နယ်မြေ ထိန်းချုပ်နိုင်ရေးအတွက် ခက်ခဲလာပြီး စစ်ဆင်ရေးဆင်နွှဲရမည့် နေရာဒေသ များပြားလာနေပါသည်။ ဖွဲ့စည်းပုံအင်အား မပြည့်မီသောကြောင့် စစ်ပွဲ မဖြစ် သောဒေသများနှင့် ခေတ္တခဏ ငြိမ်းချမ်းနေသောနေရာများတွင်ရှိသော တပ်ရင်း၊ တပ်ဖွဲ့များကို ထုတ်နှုတ်၍ နေရာဒေသ တစ်ခုပြီးတစ်ခု ရွှေ့ပြောင်း ခြင်းများ ပြုလုပ်လာရပါသည်။ ရခိုင်ပြည်နယ်တွင် မြေပြင်ငြိမ်သက်လျှင် ၎င်းနေရာတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေသော တပ်ရင်းများအား ကရင်ပြည် နယ်သို့လည်းကောင်း၊ ကရင်ပြည်နယ်တွင် စစ်ပွဲ ခေတ္တငြိမ်နေလျှင် ၎င်းနေရာ တွင် ရှိနေသာ တပ်ရင်းများအား ကချင်ပြည်နယ်သို့လည်းကောင်း၊ စစ်ကိုင်း တိုင်းဒေသကြီးစသည်ဖြင့်လည်းကောင်း တပ်စုလိုက် ရွှေ့ပြောင်း၍ စစ်ကစား ခြင်းများ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်ဟု သိရှိရပါသည်။

ထိုကဲ့သို့ ရွှေ့ပြောင်းစစ်ကစားခြင်းကြောင့် စစ်သည်များ စစ်ပန်းလျက်ရှိ ပြီး စိတ်ဓာတ် အကျအဆင်းမြန်ကြကာ ဒေါသစိတ်များ ကိန်းအောင်းနေပြီး တစ်စုံတစ်ရာ ပြဿနာအသေးအမွှား ဖြစ်ပါက သည်းမခံကြတော့ဘဲ အချင်းချင်းပစ်ခတ်မှုများပါ ဖြစ်လာကြပါသည်။ ထို့အပြင် တပ်များအားလုံး နေရာအနှံ့ စစ်ဆင်ရေးတာဝန် ထမ်းဆောင်နေကြရသဖြင့် အနားပေးရေး အတွက် တာဝန်လဲလှယ်မည့်တပ် မရှိသည့် ပြဿနာတစ်ရပ်ကို ရင်ဆိုင်နေ ကြရပြီး စစ်ဆင်ရေးရှိ အရာရှိ၊ စစ်သည်များသည် တိုက်ပွဲအတွင်း စိတ်ဖိစီးမှု ဒဏ်ကို ခံစားနေကြရကာ မိသားစုနှင့် တစ်နှစ်ကျော်မျှ ကင်းကွာ၍ နေပါ တော့သည်။ ထိုအချက်များသည် ဒေါသစိတ်အဖြစ် ကူးပြောင်းသွားပြီး ၎င်းတို့ အား ခိုင်းစေသည့် အထက်အကြီးအကဲများကို ပြန်လည်ပြောဆိုရန် အခွင့် မသာခြင်းနှင့် အမိန့်အာဏာများကြား ပြန်ပြောရဲခြင်း မရှိသောအခါ လက်နက်မဲ့ ပြည်သူဘက်ကိုသာ ပေါက်ကွဲ၍ ထိခိုက်အောင် လုပ်နေကြသည် ဟု ထင်မြင်ယူဆမိပါသည်။

စစ်တပ်အကြီးအကဲများသည် စစ်သည်များ၏ မိသားစုဝင်များကို အပြင်ရပ်ကွက်များတွင်နေပါက မလုံခြုံနိုင်ဟူသော အကြောင်းပြချက်ဖြင့် တပ်တွင်းတွင် မဖြစ်မနေ နေခိုင်းပါသည်။ မိသားစုဝင်များ တပ်ထဲတွင် ရှိသဖြင့် စစ်သည်များ ထွက်ပြေးမှု လျော့နည်းသွားမည်ဟု ယူဆသည်သာမက မိသားစုများအား လက်နက်များထုတ်ပေး၍ စစ်ပညာသင်စေကာ တပ်ပတ်လည်လုံခြုံရေး ဆောင်ရွက်ခိုင်းပြီး စစ်တပ်နောက်တန်းဌာနချုပ်များ မကျရှုံးစေရေး စတေးခံစေခြင်းမျိုး ဆောင်ရွက်ခိုင်းသည့် တစ်ချက်ခုတ် နှစ်ချက်ပြတ်သည့် ယူဆချက်လည်းဖြစ်နေပါသည်။ စစ်သည်အား အရေးယူထောင်ချမည်ဟူသော အမိန့်ဖြင့် တချို့တိုက်ပွဲဖြစ်နေသော ဒေသများရှိ တပ်ရင်းများတွင် မိသားစုများကို တပ်တွင်းသို့ လာရောက်နေခိုင်းခြင်းများလည်း ကြုံနေရပါသည်။

၎င်းတို့အနေဖြင့် တော်လှန်ရေးအဖွဲ့များမှ လာရောက်တိုက်ခိုက်သည့် အခါ စစ်ပွဲကြား အမျိုးသမီးများနှင့် ကလေးသူငယ်များကို ခိုင်းသဖွယ် ပြုလုပ်စေခြင်းဖြင့် ထိခိုက်ကျဆုံးမှုများဖြစ်ပါက သတင်းမီဒီယာများတွင် ဖော်ပြပြီး ပြည်သူ့တော်လှန်ရေးအဖွဲ့များအား နိုင်ငံတကာတွင် စစ်ပွဲဥပဒေ ချိုးဖောက်ပြီး အကြမ်းဖက်လုပ်ငန်းများ လုပ်နေသည့်အသွင် ပုံဖော်နေခြင်းမျိုးကိုလည်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ယခုအခါ တော်လှန်ရေးဘက်မှာ အားကောင်းလာပြီး စစ်တပ်မှ အကျအဆုံးများပြားလာသည့်အခါ တပ်တွင်း မုဆိုးမများ ပေါများလာရပြီး တစ်ချို့ အရာရှိ၊ စစ်သည် ဇနီးများသည် ၎င်းတို့၏ ယောက်ျားများအား ပြည်သူ့ဘက်ပူးပေါင်း၍ စီဒီအမ်အမ်မြန်ဆုံးပြုလုပ်ရန် တိုက်တွန်းဖိအား ပေးမှုများရှိလာပြီး တိုက်တွန်း၍ မရကြသောအခါ မိသားစုလိုက် စွန့်ခွာထွက် ပြေးခြင်းများလည်း ရှိလာပါသည်။ တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားသော နေရာများတွင်သာမက တိုက်ပွဲမဖြစ်သေးသည့် နေရာများရှိ တပ်များတွင်ပင် ထိုကဲ့သို့ စွန့်ခွာထွက်ပြေးမှုများ ရှိလာကြောင်း တပ်တွင်းသတင်းအရင်းအမြစ်များမှ သိရှိရပါသည်။

နိဂုံး

ယခုအခါ နိုင်ငံတော်၏ အာဏာအရပ်ရပ်ကို စစ်အာဏာရှင်လူတစ်စုမှ အတင်းအဓမ္မသိမ်းယူခဲ့ခြင်းကြောင့် စစ်တပ်နှင့် စစ်တပ်၏ လက်ဝေခံ ရဲတပ်ဖွဲ့များကို

ပြည်သူလူထုမှ ရွံ့ရှာမုန်းတီး၍ အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုလုံးကိုပင် မြန်မာ့မြေမှ ပျောက်ကွယ်သွားစေလိုကြသည်။ စစ်သား၊ ရဲတပ်သားများသည် ပြည်သူမှ မွေးဖွားလာသော ပြည်သူ့လစာစား ဝန်ထမ်းများဖြစ်သော်လည်း အာဏာရှင် စစ်ဗိုလ်တစ်စု ကောင်းစားရေးအတွက်သော်လည်းကောင်း၊ ၎င်းတို့၏ ကိုယ် ကျိုးစီးပွားကို ကာကွယ်၍ ပြည်သူကို ရန်သူကဲ့သို့ သဘောထားလာကြ သည့်အခါ တာဝန်သိပြည်သူများ ဦးဆောင်၍ နွေဦးတော်လှန်ရေး စတင်ခဲ့ပြီး လက်နက်စွဲကိုင် တော်လှန်တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြသည်။

စစ်တပ်အနေဖြင့် ပြည်သူ့ပြောက်ကျားတပ်ဖွဲ့များ၏ ပြည်သူ့စစ် မဟာ ဗျူဟာနည်းလမ်းဖြင့် တိုက်ခိုက်မှုကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပြည်သူ့အများ ထောက်ခံသည့် တော်လှန်ရေးဖြစ်နေသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ နဂိုထဲက လူသစ်စုဆောင်းမှု အခက်အခဲများနှင့် တပ်မတော်သို့ ဝင်ရောက်မှု နည်းပါး လာသောကြောင့် ထိခိုက်ကျဆုံးမှု များပြားလာနေခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် ၂၀၁၁ နောက်ပိုင်း ပြည်တွင်းစစ်များကြောင့် တပ်မများ၊ စစ်ဆင်ရေး ကွပ်ကဲမှုဌာန ချုပ်များနှင့် အောက်ခြေတပ်ရင်းတပ်ဖွဲ့များရှိ အရာရှိ၊ စစ်သည်များသည် အနားမရကြဘဲ စစ်ဆင်ရေးတစ်ခုပြီးတစ်ခု ဝင်ရောက်ခဲ့ကြရသဖြင့် စစ်ပန်း လာသည့် အနေအထားဖြစ်လာကြသည်။

အဓိကအလုပ်ဖြစ်သည့် စစ်တိုက်ခြင်း၊ လေ့ကျင့်ခြင်းလုပ်ငန်းများတွင် လည်း အရေအတွက်ဦးစားပေးသဖြင့် အရည်အသွေး မပြည့်မီသော အရာရှိ၊ စစ်သည် များပြားလာခြင်းသည်လည်း စစ်တပ်၏ ကျရှုံးမှုတစ်ရပ်ဟုပင် ဆိုနိုင် ပါသည်။ အရည်အချင်းမရှိသော ခေါင်းဆောင်များနှင့် တွေ့ရာလူ စုဆောင်း သိမ်းသွင်းထားသော စစ်သားများပေါင်းပြီး စစ်တိုက်ကြသောအခါ ဆုံးရှုံးမှု များလာခြင်းဟု ထင်မြင်မိပါသည်။ တပ်ထဲတွင် ကြားနေရသော ‘တဝမ်းပူ မျဉ်းစောင်း ကြည်း နှစ်သောင်း’ ဆိုသည့် ဆိုစကားအတိုင်း အရည်အချင်း မရှိသော တွေ့ကရာလူ အတင်းအကျပ်စုဆောင်းခံထားရသည့် တဝမ်းပူ မျဉ်းစောင်း စစ်သည်များနှင့် ခေါင်းဆောင်မှု ညံ့ဖျင်းသော ကြည်းနံပါတ် သောင်းဂဏန်း အထက်ရှိသော အရာရှိများ စစ်တိုက်ကြသောအခါတွင် ကျဆုံး

မူ ပိုများလာပြီး တပ်ပျက်သုဉ်းခြင်းကို ဦးတည်လာလိမ့်မည်မှာ မှန်ကန်လာပြီ
ဖြစ်ကြောင်း သုံးသပ်တင်ပြလိုက်ရပါသည်။

How the Myanmar Military Recruits its Soldiers

Yay Khal

Sergeant

High-Tech Communications and
Electronics Production and Research Command

Abstract

The Myanmar military has rotten foundations. It cannot improve itself to better serve the people and the nation without changing the way that it recruits its members. This article lists some of the features of the military's recruitment, including propaganda, incentives, scams and kidnappings. At the time of writing in 2022 there had been no improvement since the 2021 coup, with military authorities forcing family members of currently serving soldiers to undertake weapons training to counter reduced recruitment and increased defection numbers.

~

Every country wants autonomy. Most countries regard their militaries as integral and the bulwark of the nation state. Since ancient times, kingdoms have strengthened their militaries by accumulating people and weaponry and then defended their territories. If you ask why kingdoms do such things, it is merely because they are made up of human beings—individuals full of anger and ignorance—never content and filled with greed and biases.

Our country is also like this. We have invaded other countries in the past and been invaded and colonized ourselves. After colonization, we began the process of building a modernized, skilled, and combat-capable military that could help achieve independence. It was alongside independence that the Myanmar military was born. At its birth, the military was actually beneficial for our country.

However, over time, the disguise that the military wore has washed off and its real face has emerged. This is primarily due to the military's leadership. Authorities have used the institution for their own benefit and have 'helped' the country and its people for that same benefit. They have relentlessly deployed the military's power against perceived internal rather than external threats. These military leaders have continuously sought to gather manpower, weaponry, and money, which they use to fulfill their own quotas and requirements.

In the early days, the military would selectively recruit only those who genuinely loved the military institution and had a patriotic mindset. However, this process has gradually devolved into desperately trying to persuade people to join, and now even paying for recruits—a far cry from carefully selecting individuals.¹ However, there are a few places where recruits are still carefully selected—namely, the Defense Services Academy (DSA), the Defense Services Technology Academy (DSTA), the Defense Services Medical Academy (DSMA), military nurses, and so on—places from which individuals go on to become officers after graduation. Without pretense, the military endeavors to recruit anyone it can get its hands to fill all levels of its academies and basic military training centers. The only exceptions are those individuals deemed either 'unfit' or physically deformed.

There are many people who want to join the military through its officer-level schools, but no one wants to join as a basic soldier, because the gap between officers and the lower ranks is vast. Lower ranks are discriminated against in essentially all areas: clothing/uniforms, accommodation access and facilities, benefits, and the like. The military is purely focused on numbers because the military structure itself is a tool for military authorities to use for their own benefit. Base commanders use base funds to further their own interests, order lower-

¹ This article was written before the partial activation of the 2010 People's Military Service Law in 2024 that subjects most men under 35 years of age to two years of military service. At the time of publication, men over 35 are being forcibly recruited into neighborhood pro-military paramilitaries.

ranked soldiers to do errands for them and then grab everything for their own pockets by abusing their position and power. For example, base commanders take all benefits for granted and then create a monopoly on all shops and farming (agriculture and animals) within their respective base areas. Some soldiers notice this and feel aggrieved—they then rarely want their own children to join the military as lower-ranked soldiers. Military parents instead want their offspring to become officers.

Because of such situations, the military is now facing a scarcity of lower-ranked soldiers; nobody wants to join the military, and resignations are high. To combat this, the military has put out orders pressuring bases to recruit at least twelve soldiers every year. Of course, the military authorities need more people to help them line their pockets and enrich the generals; hence, any random person, regardless of their personal attitude, may be recruited so long as they can carry out tasks and resemble a human being. In the military's eyes, soldiers are people working for them—subordinates who can be ordered around to do anything for them—and can be utilized to make money.

The military recruits individuals only to work towards the benefit of the military organization itself, rather than for the purpose of protecting their own country. If what the army was doing was right, everyone in the country would want to join the military. Everyone would join to serve the country and its people. But the military leaders are using soldiers to pursue their own personal benefits, so no one wants to sign up.

Consequently, the military uses incentives—financial and otherwise—to persuade people to enlist. The military also threatens people who have committed crimes to get them into the institution. Even if an individual has not committed any crime, recruiters concoct scenarios in order to trap the targeted person into joining the military. New recruits have also been 'bought' or paid to join. The following sections are some of the features of recruitment in the Myanmar military.

Recruiting New Soldiers from Higher Education Institutions

The main recruitment pools for the military are military academies. There are many military academies where one can apply after finishing high school. These include the DSA (for combat operations), DSTA (for example, to be a military engineer), the DSMA (to be a military doctor etc.), the military nurses training school, the sergeant clerk training school, the midwives training school—and so on. These institutions recruit thousands of people every year and provide over 60 percent of new military recruits.

We must ask ourselves: How can they recruit so many people? Why do so many people enter these schools? The main reasons are because the military is very good at systematically spreading propaganda and self-promotion. Myanmar does not have a good education system—if you want to study at university, you will need to invest a lot of money, there is no guaranteed job after you graduate, and most likely all you will end up with is an expensive graduation photograph hanging in your house. The military knows this, and so it persuades young people to enlist by offering not only a degree, but also a salary while in school, and after graduation, a position within the military, and so on. Parallel to this, the military also creates and broadcasts movies showcasing military-related subject matter designed to persuade viewers that soldiers are grand and respectable, further persuading them to join these schools.

Recruitment Without Proper Due Diligence

Some people join the military because they can no longer live as civilians for various reasons, for example, because they were being charged with committing a crime. Others joined because they did not want to work, always drinking and poorly behaved, and ended up with few alternatives. These types of people get treated very nicely in the beginning. The military provides them

with everything they need. It does this because it wants to use these individuals—it sees them as an investment. However, in reality, these recruits' lives echo the saying, "They started boxing because they had no food to eat, but then they ended up losing all their teeth for chewing food," because the military's kindness only lasts up until the military oath is taken. After that, the true nature of the military emerges. After the oath is taken, military actors will say things like, "Now that you have taken the oath, if you leave, you will be known as a deserter," because they know that they can now do whatever they want with these new recruits. From this point onwards, the military starts behaving as it normally would.

Recruits get portions of their salaries deducted instead of receiving full financial support from the military. They end up asking for money from their families, some go into debt, others continuously do unrelated work for their superiors, and still these superiors act as if they are personally providing these recruits with their salaries rather than the money coming from state revenues. If individuals refuse to do things for them, military superiors physically abuse them, on top of punishing them in accordance with the military rules.

The training schools are the absolute worst, no matter which training school you attend; everybody is constantly eyeing the salaries and benefits. As I mentioned above, military superiors recruit new people for their own sakes. They basically get money simply for presenting newly enlisted individuals (or "showing someone a monkey in exchange for rice"). If you want more money, then you need to present more people; thus, the military tries to recruit anyone it can find.

How does this work, you might ask? Well, whenever there is a new recruit, funds are provided to support that soldier. Military seniors exploit these windfalls. There are official pay deductions from every soldier, the first of which is a portion of the soldier's salary going into Myanma Economic Holdings Limited (MEHL) for investment. The military tells these soldiers that "MEHL has plans for (you) and our leaders will make sure the plans are followed through." The profits from MEHL are only

paid out once a year, and soldiers are not allowed to withdraw their funds. Lower-ranked soldiers, to their disadvantage, are not aware that they are being used—they actually spend their lives thanking their superiors for this unjust treatment.

The second official pay deduction is the life insurance fee that soldiers pay. These funds go to the Aung Myint Mo company, which is owned by the military leader's son. This life insurance is just for soldiers from support bases, and not for those from infantry bases. Infantry soldiers have to go to war, but support troops do not; therefore, the military only asks for life insurance premiums from those at support bases. Surely infantry soldiers should realize what is going on. They risk their lives fighting at the frontline—even perhaps sacrificing their lives—but they do not receive any benefits and instead are discriminated against. If they wanted to be resentful, they most definitely could and should be.

Finally, there are the savings pay deductions. The military states that the forced savings are for the soldiers themselves, for when emergency situations arise. It is actually worse in the training schools, speaking from my own personal experience. There were thousands of trainees when I was undergoing training. We were all made to deposit 20,000 Myanmar Kyat into our savings accounts. We were told that the savings were for us to spend when we went home on leave; that we could actually take the money out when we were about to go off base. However, military superiors ensure that they personally benefit from these savings even when handing out this money to the trainees going on leave. The way these seniors achieve this is by depositing all of the trainees' money into their own personal bank accounts. By holding this money themselves, they are the ones accruing interest on it.

Also, when I spoke to one of the more switched-on lower-ranked soldiers, he told me that his base commander's wife was loaning out soldiers' enforced savings deposits to other people at even higher interest rates. The original owners of the money were aware that she was doing so, but they were too afraid to confront her. Lower-ranked soldiers face issues like this all the

time. I really want them to understand how they are mistreated and to resent these injustices. These are just some of the incidents I experienced at training school.

Regarding our savings, when we finish school and reach our respective bases, the savings are then moved to Myawaddy Bank. Here, soldiers no longer receive their due accrued interest and, in order to withdraw their own money, they now need signatures from the clerk, the base warrant officer, the base adjutant, the company commander, the department head, and all other levels of commanders. You need to present yourself as pitiful and obedient in order to be allowed to withdraw your own money. Even then, military superiors will only let you withdraw the money if they feel like it. Occasionally, soldiers might have to sit through long speeches from their superiors, but still end up not receiving permission to withdraw their funds. When you are actually allowed to take your money out, you are then required to give these higher-ups some ‘tea money’ or ‘betel-chewing money’ for the trouble.

Those in the military are becoming more aware of such incidents, and that their own money is being used against them (“being stabbed with their own bone”). All of you readers who are in the military are much more knowledgeable about the unfairness and the exploitation that goes on within the organization. You should resent everything if you think about it all in depth. I want to encourage and recommend that you try to see the underlying truths and prepare as quickly as you can to change these unjust practices.

Inventing Fake Cases and Recruiting by Force

This issue is quite infuriating. There are officers and lower-ranked soldiers assigned exclusively to recruitment activities in every base. This is because, as I mentioned above, recruitment personnel are under pressure to meet quotas for new recruits each year. If base commanders do it themselves and do not meet the quota, they will be summoned and punished. Therefore, base commanders assign these recruitment duties to other officers

and lower-ranked soldiers at the base so that they avoid such punishments and look good in front of their superiors.

There is pressure placed on those assigned to handle recruitment. If recruiters are not meeting their quotas, they conjure up deceptive schemes. They threaten drunks sleeping at train stations and coerce them into enlisting in the military and create other fake scenarios and cases to frighten people into joining.

One example of a scam is when villagers from nearby areas come to steal military property. The military ignores the act of stealing itself, when the villagers are committing the crime. However, the following day, soldiers threaten these thieves with the laws they have broken, saying things like, “You will go to prison for what you did. If you don’t want to go to prison, do you want to join the military instead?” This is just an example; however, these incidents are happening on the ground. When I was assigned to my base right after graduation, I was ordered to join martial arts training. While I was there, I talked to other soldiers at the training, and I asked each of them how they ended up in the military. The first person I asked was called Moe Dee. His response shocked me.

Moe Dee was recruited by force. On his last day as a civilian, he was sleeping at the train station because he had lost his wallet and was not able to buy a ticket to where he wanted to go. Some people from the military recruitment team took him away by force—essentially, kidnapped him. From there, he was forced to join the military at the recruitment center in Tangyingone, Yangon. He refused to join in the beginning, and they detained him instead of letting him go back to his house because they were worried that he would expose the scam. He and others who refused to join the military were then indirectly tortured. When they were fed, they would receive rice that was full of stones and shells; for meals, they would receive rotten and dried fish. The area where they slept was made up of floppy bamboo beds full of bed bugs. It was barely better than being in a prison. Stuck in such conditions, they were eventually coerced into joining the military.

Recruiting People by Paying Them

These kinds of cases normally happen in bases with more revenue streams. To clarify: bases able to earn money on the side. These are normally navy, air force, and support bases, as well as army corps engineer groups, the military police, ordnance bases, and so on. They often pay people to enlist. For example, I have witnessed them paying fees of 1 million Myanmar Kyat for individuals who have finished high school. When I attended military training, soldiers proudly boasted about how much they were paid when they joined up and what kind of benefits they were going to get from joining the military. It was very disappointing. In addition to that, recruitment bases keep these new recruits like pigs to eventually “sell off.” At the No. 2 Htee Taw Moe recruitment base, the military would keep new recruits separate from the other soldiers. Bases that needed soldiers and could spare the money would go to a recruitment base such as Htee Taw Moe and buy recruits like they were shopping for everyday goods. The military uses these methods, basically official and legal human trafficking, to recruit trainees.

Military Recruitment in 2022

It has been more than a year since the 2021 coup and national crisis. We, the people who do not like nor want military rule, are still rebelling against the military with everything that we have. The military is suffering from this massive backlash because it has ignored what the people want and has instead done whatever it wanted. The backlash is causing losses of personnel within the military and hence, a weakening of the institution itself. There are more and more soldiers defecting from the Myanmar military, which is estimated to have approximately 280,000 to 350,000 soldiers. However, these numbers are only on paper; in reality, the numbers are actually much lower than that. The increasing number of people defecting has had a great impact on the military and created internal dilemmas for those military personnel who have remained behind. The military cannot

support their current in-service soldiers adequately; it is also struggling internally and is therefore using multiple methods to find new recruits. The military faces immense hatred from the public and is encountering even greater challenges in recruiting new people. Previously, although it was challenging to recruit privates, there were plenty of people applying for all the military schools, including the DSA. Now, even these famous schools have almost no new applicants.

The Myanmar DSA, which is as old as the U.S.A. West Point Military Academy, is experiencing a year with its lowest ever number of new recruits in the institution's entire history. There are fewer people joining the military and it has also become increasingly difficult for the military to find new recruits due to the horrible post-coup situation which, of course, includes all the atrocities and killing actioned by this regime.

Because the military has run out of ideas and has no new recruits, it is now eyeing military family members from every base as possible recruits. These days, soldiers' wives and children are instructed to carry out base-related work because the military does not have enough people to do these tasks. The wives and children of soldiers are forced to work even on the weekend. The military foresaw what was coming, and so it started providing military training to the family members at the bases about two months after the coup. Even worse, these women and children are also provided with guns and can be seen acting as guards at some security checkpoints. The military is providing dependents with military training including using firearms.

Previously, the military would only allow such non-soldiers to use blank shells instead of real bullets, and those being trained would have to make the shooting sounds with their mouths (I.e., saying "bang, bang, bang!"). Now, the military is officially letting soldiers' family members (who are not military personnel) handle firearms and training them how to do so. Basically, the military is not only making the father sacrifice his life but also using the wife and children for the institution's benefit (like "buying one slave and getting the others for free"). The military flatters family members by saying things like, "think of the base as your

home and protect it, you're important people, it's all in your hands," and so on, trying to persuade them.

It is clear that the military is going all-out. The numbers of soldiers are getting lower and lower because there are only service members leaving the military, nobody new is joining, and many soldiers are dying in battles. Therefore, the military is using the wives and children as its reserve force. It is also using fathers against their non-willing dependents who are not so easily coerced, and are arming them forcefully. As such, the military is committing crimes in plain sight.

Retired veterans thought they would be able to rest after many years of service, but under this military leader, they are also forced to work. The military threatens and forces retired soldiers to serve again by telling them that if they do not come back, they will lose their pensions, or that they will be charged with treason. Retired soldiers are thereby forced back onto the path to death. Retired veterans are experiencing double the consequences.

To all the dependent children who are living in the barracks, try not to limit your thinking by only listening to what the military is telling you and believing wrong is right—you must think critically and listen carefully to what is going on in the outside world. The military machine is not only using your father, but it is also using you—it is sending all of you off to die.

Why is the military working against the country instead of working towards its benefit? Why is it killing civilians? Why are soldiers incompetent and without the skills they need? Why are soldiers dying en masse whenever and wherever there is conflict?

The answer to all of these questions is: because the military's fundamental infrastructure is rotten. A building needs to be of good quality, strong and sturdy, from its very foundations. If we want our country's military to be a good one, then we must change the fundamentals of how it recruits its members.

မြန်မာစစ်တပ်၏ စစ်သား စုဆောင်းပုံ

ရေခဲ

တပ်ကြပ်ကြီး

အဆင့်မြင့်ဆက်သွယ်ရေးနှင့် လျှပ်စစ်ထုတ်လုပ်ရေးနှင့်
သုတေသနယန္တရားတပ်

အကျဉ်းချုပ်

မြန်မာစစ်တပ်ရဲ့ အခြေခံအုတ်မြစ်ဟာ ခနော်ခနဲ့ ဖြစ်နေပါတယ်။ စစ်တပ်ဟာ သူ့ရဲ့ တပ်သားသစ် စုဆောင်းတဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်ပုံစံကို မပြောင်းသရွေ့တော့ တိုင်းပြည်နဲ့ လူမျိုးအပေါ်ကို တာဝန်ကျေပွန်ဖို့ နေနေသာသာ သူ့ကိုယ်သူ တိုးတက်အောင်သော်မှ မလုပ်နိုင်ပါ။ ဒီဆောင်းပါးမှာ ဝါဒဖြန့်မှု၊ မက်လုံးပေးမှု၊ လှည့်ဖြားမှု၊ ပြန်ပေးဆွဲမှုတွေအပါအဝင် နိုင်ငံတွင်း တပ်သားစုဆောင်းမှု ပုံစံအမျိုးမျိုးကို ဖော်ပြထားပါတယ်။ စစ်သားစုဆောင်းမှု လျှော့ချနိုင်ရေးနဲ့ ဘက်ပြောင်း ခိုလှုံသူအရေအတွက် တိုးလာနေမှုအား တန်ပြန်နိုင်ရေးအတွက် စစ်အာဏာပိုင်တွေဟာ လက်ရှိတာဝန်ထမ်းဆောင်နေတဲ့ စစ်သားတွေရဲ့ မိသားစုဝင်တွေကို လက်နက်ပြည့်လေ့ကျင့်မှုတွေ အတင်းအကျပ် လုပ်ခိုင်းနေ ပြီး ၂၀၂၁ စစ်အာဏာသိမ်းပြီးကတည်းက တစ်စုံတစ်ရာ တိုးတက်မှု မရှိခဲ့ပေ။

~

နိုင်ငံတိုင်း နိုင်ငံတိုင်းမှာ ကိုယ့်ရဲ့ အချုပ်အခြာအာဏာနဲ့ စစ်တပ်ဟာ မရှိမဖြစ် လိုအပ်တဲ့ အဖွဲ့စည်းတစ်ခုပါ။ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံရဲ့ ခြံစည်းရိုးဆိုရင်လည်း မမှားပါ ဘူး။ ဒါကြောင့်မို့ ဟိုးအရင်ကတည်းက အင်အားကြီးမားတဲ့ စစ်တပ်တွေဖြစ် အောင် လက်နက်အင်အား၊ လူအင်အားတွေနဲ့ ဖြည့်တင်းပြီး မိမိရဲ့ နိုင်ငံကို ကာကွယ်ဖို့အတွက် ကြိုးစားတည်ဆောက်ကြပါတယ်။ ဘာလို့ ဒီလိုတွေ သူ့ ထက်ငါအပြိုင် တည်ဆောက်ကြလဲလို့မေးရင် လူသားတွေ ဖြစ်နေလို့ပါပဲ။

လူသားတွေဟာ လောဘတွေ၊ ဒေါသတွေ၊ မောဟတွေနဲ့ ပြည့်နှက်နေပြီး တင်းတိမ်ရောင်ရဲ့တဲ့ စိတ်တွေမရှိဘဲ လိုချင်တပ်မက်မှုတွေ၊ မတရားမှုတွေ ရှိနေလို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီထဲကမှ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံဟာလည်း ဟိုးအရင်ခေတ်များဆီက သူတစ်ပါးနိုင်ငံကို သွားရောက်ကျူးကျော်ခဲ့တဲ့အထိ ဖြစ်ခဲ့ဖူးပါတယ်။ သူ့ကျွန်ဘဝကိုလည်း ကျရောက်ခဲ့ဖူးပါတယ်။ အဲဒီလို သူ့ကျွန်ဘဝကို ကျရောက်ခဲ့ပြီး တဲ့နောက်မှာ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံသည် လွတ်လပ်ရေး ပြန်လည်ရရှိဖို့အတွက် ခေတ်မီပြီး တိုက်ရည်ခိုက်ရည်ကောင်းတဲ့ စစ်တပ်တစ်ရပ်ကို စတင်အကောင်ထည်ဖော် ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါတယ်။ အဲဒါကြောင့် လွတ်လပ်ရေးနဲ့အတူ မြန်မာ့တပ်မတော် ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ပါတယ်။ စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့တဲ့ အချိန်မှာတော့ နိုင်ငံအတွက်တကယ်ကို အကျိုးပြုပြီး အကျိုးရှိခဲ့တဲ့ စစ်တပ်တစ်ခုဆိုရင်လည်း မမှားပါဘူး။

သို့ပေမယ့် အချိန်တဖြည်းဖြည်း ကြာလာတာနဲ့အမျှ စစ်တပ်ရဲ့ မျက်နှာဖုံးဟာ ကွာကျလာပြီး ဘီလူးခေါင်းဟာ တဖြည်းဖြည်းပေါ်လာခဲ့ပါတယ်။ အဓိကတော့ စစ်ခေါင်းဆောင်တွေကြောင့် ဖြစ်ပါတယ်။ သူတို့ အလိုရမ္မက်အတွက် စစ်တပ်ကို အသုံးပြုပြီး နိုင်ငံနဲ့ ပြည်သူကို အကျိုးလိုလို့ ညောင်ရေလောင်းခဲ့တာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ စစ်တပ်ခေါင်းဆောင်တွေဟာ ပြည်ပရန်ကို ကာကွယ်ဖို့ ထက် ပြည်တွင်းမှာသာ ခြယ်လှယ်ချင်တိုင်း ခြယ်လှယ်၊ လုပ်ချင်တိုင်း လုပ်ဖို့ အတွက် စစ်တပ်အင်အားကို အစွမ်းကုန်တိုးချဲ့ ကြိုးစားဖြည့်တင်းခဲ့ပါတယ်။ လူအင်အားနဲ့ လက်နက်အင်အားကို လိုက်လံစုဆောင်းခဲ့ပါတယ်။ လက်နက်အင်အားကိုတော့ နိုင်ငံတော်ရဲ့ အခွန်ဘဏ္ဍာတွေနဲ့ ဝယ်ယူတပ်ဆင်ဖြည့်ဆည်းခဲ့ကြပါတယ်။

လူအင်အားကိုတော့ အစပိုင်းမှာ ကိုယ့်နိုင်ငံအပေါ်ကို အမှန်တကယ် ချစ်မြတ်နိုးသူ၊ မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ်ရှိတဲ့သူတွေကိုသာ သေသေချာချာ စစ်စစ် ပေါက်ပေါက် စိစစ်ပြီး ရွေးချယ်ဖြည့်တင်းခဲ့ပါတယ်။ သို့ပေမယ့် တဖြည်းဖြည်း စိစစ်ရွေးချယ်ဖို့နေနေသောသာ မနည်းစည်းရုံးခေါ်၊ စစ်သားတစ်ယောက်ရဖို့

ပိုက်ဆံပုံအောပေးပြီး ဝယ်နေရတဲ့ အခြေအနေတွေ ဖြစ်ကုန်ပါတယ်။¹ သေချာ စိစစ်ပြီး ခေါ်တဲ့နေရာတော့ ရှိပါတယ်။ အဲဒီနေရာတွေကတော့ စစ်တက္ကသိုလ်၊ စစ်အင်ဂျင်နီယာ၊ စစ်ဆေးတက္ကသိုလ်၊ စစ်သူနာပြု စတဲ့ အရာရှိအဆင့် ပေးအပ်တဲ့ ကျောင်းတွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အခြားအဆင့်ကျောင်းတွေ၊ စစ်အခြေခံ လေ့ကျင့်ရေး သင်တန်းကျောင်းတွေမှာတော့ စိစစ်ဖို့နေနေသာသာ ဟန်မဆောင်နိုင်ဘဲ အကုန်ဆွဲသွင်းပါတယ်။ တချို့ ကြည့်ရဆိုး၊ ချို့ယွင်းတဲ့ သူတွေကိုသာ ပေးမဝင်၊ ဆွဲမသွင်းတာပါ။

ဘာလို့ အရာရှိရာထူးကိုကျ ဖြေချင်၊ ဝင်ချင်တဲ့သူများပြီး အခြားအဆင့် ကျ ဝင်မယ့်သူ မရှိသလဲ၊ ဒီလိုမျိုးတွေ ဘာကြောင့်ဖြစ်နေလဲဆိုရင် စစ်တပ်မှာ အရာရှိနဲ့ အခြားအဆင့်တွေကြား ကွာဟချက် လွန်စွာမှ ကြီးမားနေလို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ယူနီဖောင်း၊ နေထိုင်ရတဲ့နေရာ၊ ရပိုင်ခွင့်၊ အခွင့်အရေး အစစအရာရာ ခွဲခြားထားပါတယ်။ တကယ်တော့ စစ်တပ်ဟာ အရေအတွက် များရေးကိုသာ ရှေးရှုပြီး ဖွဲ့စည်းထားတဲ့ အဖွဲ့အစည်းကြီး တစ်ခုဆိုတာကို တဖြည်းဖြည်းနဲ့ ကျွန်တော် သိလာခဲ့ရတယ်။ ဘာလို့လဲဆိုရင် စစ်ခေါင်းဆောင်တွေက သူတို့ အကျိုးစီးပွားအတွက်သာ စစ်တပ်ကို အသုံးပြုနေတာပါ။ တပ်တွင်းစီးပွားရေး ဆိုပြီး ခေါင်းစဉ်တပ်၊ စာရင်းဖော်ရှိုးလုပ် တပ်ရန်ပုံငွေတွေကို ရင်းနှီးပြီး အလွဲ သုံးစားလုပ်၊ လုပ်အားကျတော့ တပ်က အောက်ခြေစစ်သားတွေကို မလုပ်မနေ ရဆိုပြီး တာဝန်တွေနဲ့ခိုင်း၊ အာဏာကို အလွဲသုံးစားလုပ်ပြီး ရလာတဲ့ အကျိုး မြတ်တွေကို အိတ်ကပ်ထဲ ကောက်ထည့် သွားကြပါတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် တပ်ရင်းမှူးတစ်ယောက်ဖြစ်ရင် ရပိုင်ခွင့်တွေ ရရမယ်ဆိုတဲ့ အတွေးတွေနဲ့ တပ် တွင်းသက်သာဆိုင်၊ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းတွေကို လက်ဝါးကြီး အုပ်ပြီး နေထိုင်နေကြပါတယ်။ ဒါတွေကို တချို့စဉ်းစားတွေးခေါ်တတ်တဲ့သူ တွေက မခံချိမခံသာဖြစ်ပြီး သူတို့ သားသမီးတွေကိုတောင်မှ တပ်ထဲသွင်းခဲ့ရင်

¹ ဒီဆောင်းပါးကို အသက် (၃၅) အောက် အမျိုးသားများအား ပစ်မှတ်ထား စုဆောင်းသည့် ပြည်သူ့စစ်မှုထမ်းဥပဒေ (၂၀၁၀) ပြဋ္ဌာန်းခြင်းမပြုမီက ရေးသားထားခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ယခုအခါ အသက် (၃၅) အထက် အမျိုးသားများကိုလည်း နီးစပ်ရာ စစ်စခန်းများသို့ အတင်းအကျပ် စစ်သားအဖြစ် စုဆောင်းခြင်းခံနေကြရပါတယ်။

အောက်ခြေစစ်သား မလုပ်ခိုင်းကြပါဘူး။ အဲဒီလို လုပ်ခိုင်းတဲ့သူဟာ ရှားပါ တယ်။ ဒါကြောင့် တော်တော်များများက သူတို့သားသမီးတွေကို အရာရှိ ဖြစ် စေချင်ကြတာပါ။

အဲဒီလို အခြေနေတွေ ဖြစ်လာတဲ့အတွက် အောက်ခြေစစ်သား ရှားပါးလာ ပြီး ဝင်မယ့်သူ မရှိ၊ အထွက် များ နေပါတယ်။ ပြီးရင် တစ်နှစ်ကို စစ်သား (၄) ဦး ရှာရမယ်ဆိုတဲ့ အထက်က ဖိအားပေးခိုင်းစေတဲ့ စာတွေထုတ်ပါတယ်။ ပြီး တော့ သူတို့ရဲ့ အကျိုးစီးပွားကို လုပ်ဆောင်ပေးမယ့်သူတွေ၊ အိတ်ကပ်ဖောင်းဖို့ အတွက် လုပ်ပေးမယ့်သူတွေ လိုအပ်တဲ့အတွက်ကြောင့် အခုနောက်ပိုင်းမှာ စစ်ထဲဝင်ဖို့အတွက် လူပုံစံနဲ့ ပြည့်စုံရင်ရပြီ သူ့ဘာသာသူ ဘာခံယူချက်နဲ့ပဲ ဝင်ဝင်၊ လူဖြစ်ရင်ပြီးရော ခိုင်းရရင် ပြီးတာပဲဆိုပြီး ‘ချိုကျိုး နားရွက်ပဲ့’ ၊ ‘ချဉ်ချဉ်တူးတူး မူး ပြီးရော’ ဆိုပြီး အကုန်ဆွဲသွင်းပါတော့တယ်။ သူတို့ မျက်စိ ထဲ၊ အတွေးထဲမှာတော့ ငါတို့အတွက် အလုပ်လုပ်ပေးမယ့်သူတွေ၊ ငါတို့ခိုင်း ရမယ့် သူတွေ၊ ငါတို့အတွက် ငွေရှာပေးမယ့်သူလေးတွေ လာပြီလို့ပဲ သတ်မှတ် ထားကြတာပါ။

ဒီအတွက်ကြောင့် သူတို့က နိုင်ငံတော်ကို ကာကွယ်ပေးဖို့ စစ်အင်အား ထက် သူတို့အပေါ် အကျိုးအမြတ်များစွာ ထောက်ပံ့ပေးနိုင်မယ့် လူတွေကို စု ခိုင်းနေကြခြင်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ သူတို့လုပ်ရပ်တွေသာမှန်ရင် နိုင်ငံမှာရှိတဲ့ ဘယ် သူမဆို ဝင်ချင်ကြမှာ အမှန်ပါ။ နိုင်ငံအတွက်သာ အမှန်တကယ် တာဝန်ထမ်း ဆောင်ရမယ်ဆိုရင် အကုန်လုံးဝင်လာကြမှာပါ။ သို့ပေမယ့် သူတို့ရဲ့ အကျိုး စီးပွားအတွက်သာ အသုံးပြုနေကြတဲ့အတွက် ဘယ်သူမှ မဝင်ချင်ကြပါဘူး။

အဲဒါကြောင့် သူတို့ဟာ မက်လုံးတွေ၊ ပိုက်ဆံတွေ၊ ရပိုင်ခွင့်တွေနဲ့ စည်း ရုံးကြပါတယ်။ ပြီးတော့ ပြစ်မှုကျူးလွန်ထားတဲ့ သူတွေကိုလည်း ခြိမ်းခြောက် ပြီး ဝင်ခိုင်းပါတယ်။ ပြစ်မှု မရှိရင်လည်း ပြစ်မှုဖြစ်အောင် ဖန်တီး၊ ခွင့်ဆင်ပြီး တပ်ထဲဝင်အောင် သိမ်သွင်းကြတယ်။ ပိုက်ဆံပေးပြီး ဝယ်ကြတဲ့ အဆင့်ထိကို ရောက်ရှိနေပါတယ်။ သူတို့စည်းရုံးတဲ့ အကြောင်းတွေ၊ စည်းရုံးပုံတွေကို တစ်ချက်ချင်း ပြောပြပါရစေ။

ဆယ်တန်းအောင်ပြီး တက်ရတဲ့ စစ်ကျောင်းတွေနဲ့ စစ်အင်အားဖြည့် လူသစ်ခေါ်ယူခြင်း

စစ်တပ်ရဲ့ စစ်သည်အင်အားတွေကို အဓိကထားခေါ်ယူ စုဆောင်းပေးနေတာကတော့ စစ်ကျောင်းကြီးတွေကနေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံမှာ ဆယ်တန်းအောင်မှ တက်ရတဲ့ စစ်ကျောင်းကြီးတွေများစွာ ရှိပါတယ်။ အဲဒါတွေကတော့ DSA (တိုက်ခိုက်ရေး) ၊ DSTA (စစ်အင်ဂျင်နီယာ) ၊ DSMA (စစ်ဆေး) ၊ စစ်သူနာပြု (အရာရှိ) ၊ OTS (ကျား၊ မ) ၊ အလုပ်သင် စစ်ဆရာဝန် (အရင်က အလုပ်သင်ဗိုလ်)၊ MCTI (AGTI အကြပ်ကြီး)၊ တပ်ကြပ်ကြီး စာရေးသင်တန်းကျောင်း (ကျား၊ မ)၊ သားဖွားသူနာပြုကျောင်း စတဲ့ကျောင်းတွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီစစ်ကျောင်းကြီးတွေကနေ နှစ်စဉ် လူပေါင်းထောင်ချီ စုဆောင်းပေးပြီး စစ်တပ်ရဲ့ လူသစ်အင်အား (၆၀) ရာခိုင်နှုန်းအထက်ထိကို အဓိကထား စုဆောင်းပေးနေပါတယ်။

ဘာလို့ အဲဒီလောက်ထိများ စုဆောင်းနိုင်တာလဲ။

ဘာလို့ အဲဒီလောက်ဝင်တဲ့ သူတွေ ရှိနေတာလဲ။

စဉ်းစားစရာ အချက်တွေပါ။ ဒီအချက်တွေကို ရှင်းပြရမယ်ဆိုရင် အဓိကကတော့ စစ်တပ်က ဝါဒမှိုင်းဖြန့်တာ၊ စည်းရုံးရေးတွေဟာ အရမ်းကောင်းနေ၊ စနစ်တကျရှိနေလို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံမှာက ပညာရေးမကောင်းဘူး၊ ဆယ်တန်းအောင်ပြီး အပြင်တက္ကသိုလ်တွေ တက်ရင် ပိုက်ဆံများစွာကုန်မယ်၊ ရင်းနှီးရမယ်၊ ကျောင်းပြီး ဘွဲ့ရရင်လည်း အလုပ်က မည်မည်ရရ မရှိ၊ ရတဲ့ဘွဲ့က အလကားဖြစ်ပြီး ဧည့်ခန်းထဲက ဓာတ်ပုံပဲ အဖတ်တင်သွားကြမှာ။ ဒါကိုသိတဲ့ စစ်တပ်အနေနဲ့ ကောင်းစွာ အသုံးချပြီး ဘွဲ့လည်းပေးမယ်၊ ကျောင်းတက်စဉ် လစာလည်း ပေးမယ်၊ ပြီးရင်လည်း စစ်တပ်ကြီးက နေစရာပေးမယ် စသဖြင့် စည်းရုံးမှုတွေနဲ့ သိမ်းသွင်းတာကြောင့် ဖြစ်ပါတယ်။ ပြီးရင် အဲဒီကျောင်းတွေမှာ တက်ချင် လာအောင်၊ စစ်တပ်ထဲ ဝင်ချင်အောင် အားကျမယ့်အရာတွေ၊ လေးစားစေမယ့်အရာတွေကို ဖော်ရှိုးလုပ်ပြီး ပြည်သူတွေ သိအောင် ဖြန့်နေလို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

သေချာမစိစစ်ဘဲ လက်ခံစုဆောင်းခြင်း

ဒီအကြောင်းကို စပြောရမယ်ဆိုရင် တချို့က အပြင်မှာနေလို့ မရတော့လို့၊ ပြစ်မှုတွေ ကျူးလွန်ထားလို့ တပ်ထဲဝင်ကြတယ်။ တချို့ကကျ အပြင်မှာ အလုပ်ကို လက်ကြောတင်းအောင် မလုပ်ချင်၊ သောက်စားမူးရူးပြီး ထိန်းမနိုင် သိမ်းမရသူတွေဖြစ်လို့ စစ်တပ်ထဲ သွင်းခံကြရပါတယ်။ ဆွဲသွင်းတဲ့သူတွေ စဝင် တဲ့အချိန်မှာတော့ အရမ်းချော့မော့ကြပါတယ်။ အစစအရာရာ ပိုက်ဆံလေး တစ်ပဲခြောက်ပြားလောက် စိုက်ပြီး ဖြည့်ဆည်းပေးတယ်။ ‘အကျိုးလိုလို့ ညောင်ရေသွန်း’ တဲ့ သဘောပါပဲ။ ဝင်တဲ့သူ တချို့ကျတော့လည်း အပြင်မှာ လုပ်ကိုင်စားမရ၊ ပြစ်မှုရှိတဲ့သူ၊ အမှုရှိတဲ့သူတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ သို့ပေမယ့် သူတို့ဘဝက တကယ်တော့ စားစရာမရှိလို့ ‘လက်ငွေထိုး ဝါးစရာ သွားပါကျိုး’ ဆိုတဲ့အဖြစ်ကို ဆိုက်ဆိုက်ကြီး ရောက်လာပါတော့တယ်။ ဘာလို့ဆို သူတို့က ကတိသစ္စာမခံခင်အထိသာ ချော့မော့ကောင်းပြုပြီး၊ ကတိသစ္စာခံပြီးရင်တော့ သရုပ်အမှန်တွေ ပေါ်လာပါလေရော။ သူတို့က မင်းတို့ပြေးရင် စစ်ပြေးပဲ၊ မင်း တို့ သစ္စာဆိုပြီးသွားပြီ၊ စစ်သား ဖြစ်သွားပြီ စသဖြင့် သူတို့လုပ်ချင်တာ လုပ်ရပြီ ဆိုပြီး ပြောကြတယ်။ အဲဒီကနေစပြီး ဟိုမောင်မင်းကြီးသားတွေ စတာပါပဲ။

အရင်လို ထောက်ပံ့ရဖို့ နေနေသာသာ လစာတွေ အဖြတ်ခံရ၊ အပြည့် မရတဲ့ အပြင် အိမ်ကို ဖုန်းဆက်ပြီး ‘အမေ နေကောင်း သား ဆုတောင်း လွှဲလိုက် ငွေငါးသောင်း’ တွေပါ လုပ်ရ၊ တချို့ဆို အကြွေးတွေတင်၊ တိုင်တွေ ပတ်၊ အလုပ်တွေလည်း နင်းကန်လုပ်ရ၊ စစ်သားအလုပ်နဲ့ မအပ်စပ်တဲ့ အရာရှိတွေရဲ့ ကိုယ်ကျိုးအတွက် လုပ်နေရတဲ့ အလုပ်တွေကိုလည်း လုပ်နေကြရပြီး နိုင်ငံတော်က ပေးတဲ့လစာကို အရာရှိတွေက ပေးသလိုလို အချိုး မျိုးတွေလည်း ချိုးလာကြပါတယ်။ သူတို့ခိုင်းတာတွေ မလုပ်ရင် အပြစ်ပေး အရေးယူတာ အပြင် ကိုယ်ထိလက်ရောက်တွေပါ ကျူးလွန်ကြပါတယ်။

သင်တန်းကျောင်းတွေက အဆိုးဆုံးပါဘဲ။ ဘယ်သင်တန်းတက်တက် အကုန်လုံးက စစ်သည်တွေရဲ့ လစာတွေ ရပိုင်ခွင့်တွေကိုပဲ မျက်စောင်းထိုး

နေကြပါတယ်။ အထက်မှာ ပြောခဲ့သလိုပဲ သူတို့က သူတို့ကိုယ်ကျိုးစီးပွား အတွက် လူသစ်စုကြတာပါ။ ပြီးတော့ ‘မျောက်ပြ ဆန်တောင်း’ တဲ့ သဘော ပါပဲ။ ဆန်တောင်းချင်တဲ့အတွက် မျောက်များများရဖို့ လိုအပ်တယ်လေ။ အဲဒီအတွက်ကြောင့် အကုန်သိမ်းကျုံး စုထားတာပါ။ သူတို့အတွက်က စစ်သား တစ်ယောက်ဝင်လာတာနဲ့ နိုင်ငံတော်က ဘယ်လောက်ဆိုပြီး ခွဲထားပြီးသား ဖြစ်တဲ့အတွက် အကျိုးရှိပါတယ်။

ဒီလိုမျိုး အောက်ခြေစစ်သားတွေဆီကနေ ကုပ်သွေးစုပ်ကြတဲ့သူတွေ အများကြီးပါ။ လစာဆိုလည်း တရားဝင်ဖြတ်တာ ရှိပါတယ်။ တရားဝင်က ဘာလည်းဆိုရင် ပထမဆုံး ဦးပိုင်ရှယ်ယာငွေဆိုပြီး ပေးကြရပါတယ်။ သူတို့ ကတော့ ဦးပိုင်က တပ်မတော်သားတွေအတွက် လူကြီးတွေကနေ စီစဉ်ပေး ထားတယ် ဘာညာနဲ့ စည်းရုံးရေး ဆင်းကြပါတယ်။ ဦးပိုင်အမြတ်ငွေက တစ်နှစ်မှ တစ်ခါသာရတာပါ။ ပြီးတော့ ကိုယ့်ပိုက်ဆံ ကိုယ်ပြန်ထုတ်ချင်ရင် ထုတ်ခွင့် မရပါဘူး၊ ထုတ်ခွင့်လည်း မရှိပါဘူး။ အောက်ခြေစစ်သားတွေအနေနဲ့ တကယ်တော့ ‘ငါးကြင်းဆီနဲ့ ငါးကြင်း ပြန်ကြော်’ ခံနေရတာကို မသိဘဲ မယောင်ရာ ဆီလူးပြီး အထက်ကို ကျေးဇူးတင်နေရတဲ့ ဘဝတွေပါ။

ဒုတိယအနေနဲ့ တရားဝင်ဖြတ်ခံရတာကတော့ အသက်အာမခံကြေးပါ။ အဲဒါကလည်း မင်းအောင်လှိုင်ရဲ့ သား ပိုင်တဲ့ အောင်မြင်မိုရ်မင်းကုမ္ပဏီက လုပ်တာပါ။ အသက်အာမခံ ဆိုပေမဲ့ ခြေလျင်က ရဲဘော်တွေ မပါပါဘူး။ လက်ရုံးတပ်က သူတွေကိုပဲ လုပ်ပေးတာပါ။ ဘာလို့ဆို ခြေလျင်က စစ်တိုက် ရတယ်၊ လက်ရုံးတပ်က စစ်မတိုက်ရဘူး ဆိုတဲ့အတွက်ကြောင့် လက်ရုံးတပ် တွေဆီကနေပဲ ကောက်ခံခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကိုကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ခြေလျင် ကလူတွေ သိသင့်ပါတယ်။ သူတို့ကသာ ရှေ့တန်းမှာ အသက်တွေပေးပြီး တိုက် ရ၊ ထွေထွေထူးထူးအခွင့်ရေး မရရှိဘဲ အပေးဆပ်ခံဘဝတွေနဲ့သာ အဆုံးသတ် သွားကြရတယ်၊ ခွဲခြားခံထားရတယ်၊ ဒါတွေကို နာကြည်းတတ်ရင် နာကြည်း လို့ရပါတယ်။

ပြီးတော့ ဘဏ်စုငွေဆိုပြီး ဖြတ်ခံရပါတယ်။ သူတို့ကတော့ ပြောပါတယ်။ “ဘဏ်စုငွေက မင်းတို့အတွက် စုပေးတာ၊ အရေးကြုံရင်ထုတ်ဖို့ ဘာညာ”

ဆိုပြီး စုခိုင်းတယ်။ သင်တန်းကျောင်းတွေဆိုရင် ပိုဆိုးပါတယ်။ ကျွန်တော့် ကိုယ်တွေ ကြုံခဲ့၊ ခံခဲ့ရတာပါ။ ကျွန်တော်တို့ သင်တန်းတက်တုန်းကဆိုရင် သင်တန်းသား ထောင်ချီရှိပါတယ်။ ဘဏ်စုငွေ တစ်လကို (၂) သောင်း စုရပါတယ်။ အဲဒါကို သူတို့က ဘာအတွက် စုပေးလည်းဆိုရင် ခွင့်ပြန်တဲ့အချိန်ကျ သုံးရအောင်ဆိုပြီး စုပေးတာဖြစ်ပါတယ်။ တကယ်လည်း ခွင့်ပြန်ခါနီး ပြန်ထုတ်ပေးပါတယ်။ အဲဒီလို ထုတ်ပေးပေးမယ့်လည်း သူတို့အတွက် ကျန်အောင် လုပ်ကြပါတယ်။ ဘယ်လိုလုပ်လဲဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ တပ်ရင်းအရာရှိ တပ်ရင်းမှူးက အဲဒီသင်တန်းသားတွေဆီက ရတဲ့ဘဏ်စု ငွေကို သူ့အကောင့်ထဲထည့်ပြီး စုပါတယ်။ ဘဏ်မှာ သူက အဲဒီလို လတိုင်း လတိုင်း သွားသွားစုတော့ သူ့အတွက် ဘဏ်တိုးငွေ ရပါတယ်။

နောက်ပြီး တချို့အခြေခံတတ်တဲ့ စစ်သည်တွေထဲက တစ်ယောက်နဲ့ စကားပြောဖြစ်တော့ သူတို့တပ်ရင်းမှူးကတော်က အဲဒီစစ်သည်တွေရဲ့ ဘဏ်စုငွေကို ငွေတိုးချေးစားနေခဲ့တာကို ပြောပြတဲ့အခါ အဲဒီလိုမျိုးတွေ ရှိနေတာကို သိခဲ့ရပါတယ်။ သူတို့အနေနဲ့လည်း သိကြပေမယ့် မပြောရဲကြပါဘူး။ အဲဒီလိုမျိုး အဖြစ်တွေ များစွာတွေ့ကြုံ ခံစားနေရတာပါ။ ဒါတွေကို တွေးတတ်ပြီး နာတတ် စေချင်ပါတယ်။ ဒါက သင်တန်းကျောင်းတွေမှာ ကြားခဲ့တာပါ။

ကျောင်းဆင်းပြီး ကိုယ့်ရဲ့ မိခင်တပ်တွေ ရောက်တော့ကျ သူတို့က မြဝတီဘဏ်မှာ စုပေးထားကြတယ်။ သူတို့ ဖြတ်စားလို့တော့ မရတော့ဘူး။ သို့ပေမယ့် ကိုယ့်ရဲ့ ပိုက်ဆံထုတ်ဖို့ ရုံးက စာရေးရယ်၊ တပ်ရင်းအရာခံဗိုလ်ရယ်၊ တပ်ရေးဗိုလ်ကြီးရယ်၊ တပ်ခွဲမှူးရယ်၊ ဌာနမှူးတွေရယ်နဲ့ တပ်မှူးအဆင့်ဆင့်ကို လက်မှတ်ထိုးခိုင်းပြီး ကိုယ်စုထားတဲ့ ကိုယ့်ရဲ့ ပိုက်ဆံကို ထုတ်ရဖို့အတွက် မျက်နှာငယ်လေးနဲ့ အောက်ကျိုးပြီး ပြောရပါတယ်။ ဒါတောင် သူတို့ထုတ်ပေးချင်မှ ထုတ်ပေးတာပါ။ တစ်ခါတလေ ဩဇာသီးသာ အရောင်းခံလိုက်ရတယ်။ ထုတ်မရခဲ့ပါဘူး။ ထုတ်ရခဲ့ရင်လည်း သူတို့ကို လက်ဖက်ရည်ဖိုးတို့၊ ကွမ်းဖိုးတို့က ‘ဂါ’ ရပါသေးတယ်။

ဒီကိစ္စတွေကို အထဲကသူတွေ ပိုသိပါတယ်။ ကိုယ့်အရိုးနဲ့ ကိုယ့်ကို ပြန် အထိုးခံနေရတဲ့ အဖြစ်ကြီးတွေပါ။ ကိုယ့်အပေါ် မတရားကျူးလွန်ခံရတာတွေ ကို ကိုယ်တိုင် ပြန်တွေးကြည့်သင့်ပါတယ်။ နာတတ်ရင် နာစရာတွေ၊ နာကြည်း စရာတွေ ချည်းပါပဲ။ အမြင်မှန်ရပြီး မဟုတ်တဲ့အရာတွေ၊ မကောင်းတဲ့ မူဝါဒ တွေကို အမြန်ဆုံး ပြုပြင်ပြောင်းလဲဖို့အတွက် အမြန်ဆုံးလုပ်ဆောင်ကြဖို့ကို လည်း အကြံပြုတိုက်တွန်းလိုပါတယ်။

ပြစ်မှုဆင်ကာ အတင်းအကျပ်စုဆောင်းခြင်း

ဒီအကြောင်းအရာကတော့ အရမ်းခံပြင်းဖို့ ကောင်းပါတယ်။ ပြောရမယ်ဆိုရင် တပ်တိုင်း တပ်တိုင်းမှာ လူသစ်စုဆောင်းဖို့ သပ်သပ်တာဝန်ပေးပြီး အရာရှိနဲ့ အခြားအဆင့် စစ်သည်ကို ခန့်အပ် ခိုင်းစေထားပါတယ်။ ဘာလို့ဆို အထက်က ပြောထားသလိုပါဘဲ။ တစ်နှစ်ကို စစ်သည်ဘယ်လောက် အဝင်ပြရမယ်၊ ရှိရ မယ်ဆိုတဲ့ ဖိအားပေးမှုတွေကြောင့်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ မစုဆောင်း နိုင်ရင်၊ အဝင် မပြနိုင်ရင် အဲဒီက တပ်မှူးကို ခေါ်ဆောင်အပြစ်ပေး အရေးယူမှုတွေရှိပါတယ်။ အဲဒီ အတွက်ကြောင့် တပ်မှူးတွေကလည်း အဲဒီအရေးတွေကနေ လွတ်ဖို့၊ မိမိတို့ မျက်နှာပန်းလှစေဖို့အတွက် တပ်ကအရာရှိ စစ်သည်တွေကို သီးသန့်တာဝန် ပေးထားခြင်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

တပ်မှူးက အဲဒီလိုအခွင့်ရေးတွေ၊ တာဝန်တွေ ပေးထားတဲ့အလျောက် ဖိအားတွေလည်း များပါတယ်။ ဒါကြောင့် တာဝန်ပေးခံရတဲ့သူတွေဟာလည်း လူသစ်ကို စတင်လိုက်ရှာပါတော့တယ်။ မရတဲ့အဆုံး ရှာမရတဲ့ အဆုံးကျရင် တော့ ကူလီကူမာ အကြံဆိုးတွေနဲ့ ခွင်ဆင်ပါတယ်။ ရထားဘူတာက မူးပြီး အိပ်နေတဲ့သူတွေကို ခြိမ်းခြောက်ပြီး တပ်ထဲဝင်ခိုင်းတာမျိုး လုပ်လေ့ရှိသလို၊ တခြားပြစ်မှုတွေ ခွင်ဆင်ပြီးလည်း ခြိမ်းခြောက်ဝင်ခိုင်းပါတယ်။

ဘယ်လိုမျိုး ခွင်ဆင်လည်းဆိုရင် ဥပမာအားဖြင့် တပ်ရဲ့ အနီးနားရှိ ရွာက သူတွေက တပ်က ပစ္စည်းတွေကို ခိုးယူတယ်ဆိုရင် သူတို့က လာခိုးတဲ့အခါ လွှတ်ထားပေးတယ်။ သိသိနဲ့ ဟ ပေးထားတာပေါ့။ နောက်ရက်ကျ အဲဒီလူ တွေကို ဥပဒေနဲ့ ခြိမ်းခြောက်ကာ မင်း ထောင်ကျမှာ စသဖြင့် ပြောပြီး ထောင်

မကျချင်ရင် တပ်ထဲဝင်မလား စတဲ့အကျပ်ကိုင်မှုတွေနဲ့ စုဆောင်းပါတယ်။ ဒီအရာမျိုးတွေက တကယ်ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ အရာတွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ပြောရမယ်ဆိုရင် ကျွန်တော် ကျောင်းဆင်းခါစ မိခင်တပ်ကို စရောက်ပြီး မကြာခင်မှာပဲ သိုင်းသင်တန်း သွားတက်ရပါတယ်။ အဲဒီမှာ သင်တန်းအတူတက်တဲ့ ရဲဘော်တွေနဲ့ စကားပြောဖြစ်ခဲ့တယ်။ တယောက်ချင်းစီကို ဘယ်လိုဖြစ်ပြီး တပ်ထဲဝင်လာတာလဲလို့ လိုက်မေးဖြစ်တယ်။ အဲဒီမှာ ကျွန်တော်က မိုးဒီလို့ခေါ်တဲ့ ရဲဘော်ကို စမေးလိုက်ပြီး သူ့ဆီက ပြန်ပြောတဲ့ စကားကြောင့် ကျွန်တော် အရမ်းအံ့ဩသွားခဲ့ရတယ်။

သူက စစ်တပ်ရဲ့ အတင်းအဓမ္မ စုဆောင်းခြင်းကို ခံခဲ့ရတာမို့လို့ပါ။ သူအရပ်သားဘဝ နောက်ဆုံးအချိန်က ရန်ကုန်ဘူတာမှာ ပိုက်ဆံအိတ်ပျောက်လို့ သူပြန်မယ့်ဆီကို မပြန်နိုင်ဘဲ ဘူတာရုံမှာ အိပ်နေတာကို စစ်တပ်စုဆောင်းရေးကသူတွေက အတင်းအဓမ္မဖမ်းခေါ်သွားတယ်။ ပြီးတော့ ရန်ကုန်၊ ဒညင်းကုန်းမှာရှိတဲ့ စစ်သားစုဆောင်းရေးမှာ စစ်တပ်ထဲဝင်ဖို့ အတင်းဖိအားပေးခြင်း ခံရတယ်။ အဲဒီ မိုးဒီဆိုတဲ့ ကောင်လေးက သူ့ဆန္ဒ မပါလို့ တပ်ထဲမဝင်ဘူးဆိုပြီး ငြင်းဆိုပါသေးတယ်။ အဲဒီလိုငြင်းတော့ အိမ်ကို ပြန်မလွှတ်ဘဲ၊ သူတို့လုပ်ရပ်တွေ သိမှာစိုးလို့ ချုပ်နှောင်တဲ့သဘောနဲ့ ထားထားပါတယ်။ သူ့ကို ထားတာ တခြားသူတွေလို မဟုတ်ဘဲ၊ ဆန္ဒမပါတဲ့ သူတွေကို သီးသန့်ထားတဲ့ အဆောင်မှာထားပြီး အစွမ်းကုန် ယုတ်မာနှိပ်စက်ပါတော့တယ်။ ထမင်းကျွေးတာကအစ ဆန်ကွဲတွေ၊ ခဲတွေနဲ့ ဟင်းကျတော့လည်း ပုပ်နေတဲ့ အာပြဲခြောက်တွေ ကြော်ကျွေးတယ်။ အိပ်စရာနေရာပေးထားတာကလည်း ကြမ်းပိုးထိုးတဲ့ ယိုင်နဲ့နဲ့ ဝါးကွပ်ပျစ်ပေါ်မှာ နေရတယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ထောင်ထဲ မထည့်ထားရုံ တမယ်ပါပဲ။ စစ်တပ်ထဲ ဝင်အောင်လို့ အမျိုးမျိုး ဖိအားတွေပေးကြပါတယ်။

ပိုက်ဆံပေးပြီး လူသစ်စုဆောင်းခြင်း

ဒီအကြောင်းအရာကို ပြောရမယ်ဆိုရင် ပိုက်ဆံတတ်နိုင်တဲ့ တပ်တွေ၊ ဘေးပေါက်ရတဲ့တပ်တွေရဲ့ အကြောင်းကို ပြောရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီတပ်တွေက

ဘယ်လိုမျိုး တပ်တွေလည်းဆိုရင် ရေတပ်၊ လေတပ်၊ ထောက်ပို့၊ GE၊ BE၊ တပ်ထိန်း၊ ကကနက်၊ စတဲ့ တပ်တွေဖြစ်ပြီး သူတို့ကတော့ လူသစ်ကို ပိုက်ဆံပေးပြီး ဝယ်ယူကြပါတယ်။ ကျွန်တော်ကြုံဖူးတာ ဥပမာအနေနဲ့ ပြောရမယ်ဆိုရင် ဆယ်တန်းအောင်ပြီးသားဆိုရင် (၁၀) သိန်းနီးပါးထိ ပေးရပါတယ်။ ကျွန်တော် ဘာလို့သိခဲ့ရလဲဆိုရင် ကိုယ်တိုင်ကြုံတွေ့ခဲ့ရလို့ပါ။ စစ်ကျောင်းကို သွားတက်စဉ်က အဲဒီက စစ်သည်ဟောင်းတွေက သူတို့စစ်တပ်ထဲ စဝင်တုန်းက ပိုက်ဆံ ဘယ်လောက် ရတာတို့၊ ငါတို့က တပ်ထဲဝင်တာ ဘယ်လို အကျိုးအမြတ်ရတယ်လို့ဆိုပြီး ဂုဏ်ယူပြီး အားပါးတရ ပြောဆိုကြွားဝါကြပါတယ်။ တကယ်ကို စိတ်ပျက်စရာတွေပါ။ ပြီးရင် စစ်သားစုဆောင်းရေးတပ်တွေမှာ လူသစ်တွေကို ဝက်မွေးသလိုကို မွေးပြီး ရောင်းစားနေကြပါတယ်။ မတ္တရာမြို့၊ ထီးတော်မိုးဘက်က (စသစ-၂) လို့ ခေါ်တဲ့ စစ်သားစုဆောင်းရေးတပ်မှာဆိုရင် ရဲဘော်သစ်တွေကို သီးခြားခွဲထားပြီးတော့ကို သေချာထိန်းသိမ်းကြပါတယ်။ ပိုက်ဆံတတ်နိုင်တဲ့ တပ်တွေ၊ စစ်သားလိုနေတဲ့တပ်တွေက အဲဒီစုဆောင်းရေးတပ်တွေဆီကို သွားပြီး ဈေးဝယ်သလို သွားဝယ်ကြပါတယ်။ ဒီအရာတွေကတော့ တရားဝင် လူကုန်ကူးနေကြသလိုပါပဲ။ ဒီလိုနည်းလမ်းတွေနဲ့ စစ်တပ်က လူသစ်တွေကို စုဆောင်းနေကြပါတယ်။

၂၀၂၂ ခုနှစ်အတွင်း ပြုလုပ်ခဲ့သည့် စစ်သားစုဆောင်းရေး

ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံမှာ အခုဆိုရင် နိုင်ငံလုံးချီ အရေးအခင်းကြီးဖြစ်နေတာ တစ်နှစ်ကျော်လာခဲ့ပါပြီ။ စစ်အုပ်ချုပ်မှုကို မလိုလား မကြိုက်တော့တဲ့ ကျွန်တော်တို့ ပြည်သူတွေအနေနဲ့ကလည်း နာကြည်းစိတ်တွေနဲ့ တတ်နိုင်သမျှ တော်လှန်နေကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။ စစ်တပ်အနေနဲ့ လူထုရဲ့ သဘောထားကို မျက်ကွယ်ပြုပြီး လုပ်ချင်တာလုပ်လိုက်တဲ့အတွက် ခုဆိုရင် ကြီးမားတဲ့ ထိခိုက်မှုမျိုးကို ကြုံနေပါတယ်။ ဘာလဲဆိုတော့ စစ်တပ်အင်အား လျော့နည်းသွားတာပါပဲ။ အင်အား (၂၈၀,၀၀၀) မှ (၃၅၀,၀၀၀) အကြား ရှိတယ်လို့ ခန့်မှန်းရတဲ့ မြန်မာစစ်အုပ်စုမှာ ဘက်ပြောင်းသွားတဲ့ စစ်သား အရေအတွက် ပိုများလာပါ

တယ်။ အဲဒီခန့်မှန်းခြေ စစ်အင်အားစာရင်းကလည်း စာရွက်ပေါ်မှာသာရှိပြီး တကယ့်လက်တွေ့မှာတော့ ထိုစာရင်းထက် များစွာလျော့နည်းနေပါတယ်။ ဘက်ပြောင်းသူ များပြားလာခြင်းကလည်း စစ်အုပ်စုအပေါ်မှာ သက်ရောက်မှု များစွာရှိပြီး စစ်သားတွေကြားမှာလည်း စိတ်ဓာတ်ရေးရာ အကျပ်အတည်း ပိုမို ဖြစ်လာစေပါတယ်။ စစ်တပ်ဟာ လက်ရှိတာဝန်ထမ်းဆောင်နေတဲ့ စစ်သား တွေနဲ့ အရာရှိတွေကို ကောင်းစွာ မထောက်ပံ့နိုင်တဲ့အပြင် လျော့နည်းသွားတဲ့ စစ်အင်အားအတွက် လူသစ်ရှာဖွေ နည်းမျိုးစုံနဲ့ ရုန်းကန်နေရပါတယ်။

နဂိုကတည်းက လူသစ်စုဖို့ ခက်ခဲတဲ့ပြဿနာကို ဖြေရှင်းဖို့ နည်းလမ်းရှာ မရတဲ့ စစ်တပ်အနေနဲ့ အခုလို အာဏာသိမ်းလိုက်တဲ့အတွက် ပြည်သူလူထု တစ်ရပ်လုံးက ရွံရှာနာကြည်းမုန်းတီးနေတာကို ခံနေရပြီး အင်အားဖြည့်တင်းဖို့ အခက်ခဲတွေနဲ့ ရင်ဆိုင်နေရပါတယ်။ အရင်ကဆိုရင် အခြေခံတပ်သားသစ် စု ဆောင်းဖို့ ခက်ခဲပေမယ့်လည်း တပ်မတော်က ဖွင့်လှစ်ထားတဲ့ စစ်တက္ကသိုလ် အပါအဝင် အခြားကျောင်းတွေမှာတော့ နှစ်စဉ်ဝင်ခွင့်ဖြေဆိုသူ၊ လျှောက်တဲ့သူ က ဒုနဲ့ဒေးပါပဲ။ အခုအခါမှာတော့ နာမည်ကြီး စစ်တက္ကသိုလ် ဗိုလ်လောင်း ဝင်ခွင့်တွေပါ လျှောက်ထားသူမရှိသလောက်ကို နည်းပါးနေပါတယ်။

အမေရိကန် ဝက်စ်ပျိုင့် စစ်တက္ကသိုလ်လို သက်တမ်းရင့်နေပြီဖြစ်တဲ့ မြန်မာစစ်တက္ကသိုလ်ရဲ့ သမိုင်းမှာ ပထမဆုံးအနေနဲ့ ယခုနှစ်အတွက် ဗိုလ် လောင်း သင်တန်းသားသစ် မရှိဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်။ အာဏာသိမ်းပြီး နောက်ပိုင်း ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ အခြေအနေဆိုးတွေနဲ့ စစ်တပ်ရဲ့ လူမဆန်မှု၊ နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်း သတ်ဖြတ်မှုတွေကြောင့် စစ်တပ်ထဲဝင်ရောက်သူ နည်းပါးလာကာ လူသစ်ခေါ် ယူရန်လည်း ခက်ခဲလာပါတယ်။

စစ်တပ်ဟာ နောက်ဆုံး ‘အကြံကုန် ဂဠုန်ဆားချက်’ ဆိုသလိုပါပဲ။ အဘက်ဘက်က လူအင်အား အဝင်မရှိတဲ့အတွက် အခုဆိုရင် တပ်တိုင်းမှာရှိတဲ့ တပ်မိသားစုဝင်တွေဘက်ကို မျက်စောင်းစပြီး ထိုးလို့လာပါပြီ။ ခုဆိုရင် စစ်သား အင်အားမရှိတော့ ရဲမေတွေနဲ့ မှီခိုသူ သားသမီးတွေက နေ့တိုင်း တပ်တွင်းကိစ္စ တွေ အခိုင်းခံနေရပါတယ်။ စနေနေ့ လူမှုဝန်ထမ်းတွေမှာလည်း ရဲမေတွေ၊ မှီခိုသူ သားသမီးတွေကို အတင်းအကျပ်ခိုင်းနေကြပါတယ်။ ပြီးတော့

ပိုဆိုးတာက သေနတ်တွေပါပေးပြီး ကင်းစောင့်တဲ့နေရာတွေမှာပါ မှီခိုတွေကို မြင်နေရပါ ပြီ။ သူတို့က အခုလို ခိုင်းချင်တဲ့အတွက် စစ်ပညာကို သူတို့ ကိုယ်ကျိုးအတွက် အသုံးပြု သင်ပေးနေကျဖြစ်ပါတယ်။

သူတို့က ဒီအချက်ကို မြင်တဲ့အတွက် အာဏာသိမ်းပြီး (၂) လလောက် ကြာပြီးကတည်းက တပ်ထဲက မိသားစုဝင်တွေကို စစ်ပညာတွေ သင်တန်းပေး ပို့ချခဲ့ပါတယ်။ ပြီးခဲ့တဲ့ရက်ပိုင်းကဆိုရင် ပစ်ခတ်စဉ်တွေကိုပါ လုပ်ခိုင်းပြီး လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးနေပါပြီ။ အရင်ကဆိုရင် ပစ်ခတ်စဉ် လေ့ကျင့်ပေးရင် ကျည်ပေါက်အခွံတပ်ပြီး ပါးစပ်ကနေ “ခိုင်း ခိုင်း ခိုင်း” လုပ်ပြီးသာ လေ့ကျင့် သင်ကြားပေးတာပါ။ အခု အကြမ်းဖက်စစ်ကောင်စီအနေနဲ့ စစ်သားမဟုတ်တဲ့ မှီခိုသူသားသမီးတွေကို လက်နက်ပေးကိုင်ပြီး တရားဝင်သင်ကြားပေးနေပါပြီ။ ဒါဟာ အဖေကိုတင် ရင်းခိုင်းတာမဟုတ်၊ မိန်းမတွေ သားသမီးတွေကိုပါ ခိုင်း စားနေတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ‘ကျွန်ဝယ်ရာ အဆစ်ပါတယ်’ ဆိုသလိုပါပဲ။ “ကိုယ်နေတဲ့ တပ်ကို ကိုယ့်အိမ်လို့ သဘောထားပြီး ကာကွယ်ရမယ်။ မင်းတို့ရဲ့ လက်ထဲရောက်နေပြီ မင်းတို့က အရေးပါတဲ့သူတွေ” စသဖြင့် မြှောက်ပင့်ပြော ပြီး၊ စည်းရုံးရေးတွေ ဆင်းနေကြပါတယ်။

ဒါတွေကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် စကစအနေနဲ့ မထူးဇာတ် ခင်းတော့မှာပါ။ စစ်သားအဝင်မရှိ အထွက်ပဲပြနေတာနဲ့ ထိခိုက်ကျရှုံးပြီး သေကြနဲ့ စစ်အင်အား က နည်းပါးလာတဲ့အတွက် အရန်အင်အားအဖြစ် တပ်ထဲက ရဲမေနဲ့ မှီခိုသူ သား သမီးတွေကို အသုံးပြုကာ လက်နက်ကိုင်ခိုင်း၊ ဆန္ဒမပါတဲ့ မှီခိုသူ သားသမီးတွေ ကို မလုပ်လုပ်အောင် အဖေနဲ့ ခြိမ်းခြောက်၊ အတင်းအကျပ် လက်နက်တပ်ဆင် ပေးပြီး ပြစ်မှုများစွာကို ပြောင်ပြောင်တင်းတင်း ကျူးလွန်နေပါတယ်။

စစ်မှုထမ်းဟောင်းတွေကျတော့လည်း သူတို့ခမျာ အသက်ကြီးလို့ နားရ မလား မှတ်တယ် အခုစစ်ခေါင်းဆောင်နဲ့ကျမှ ဆန္ဒမပါတဲ အတင်းအကျပ် ခိုင်းစေခံနေရပါတယ်။ သူတို့ခေါ်တာ မလာတဲ့သူတွေကို ပင်စင်မပေးဘူးတို့၊ ငြင်းဆန်ပုန်ကန်မှုနဲ့ အရေးယူမှာတို့နဲ့ ခြိမ်းခြောက်ပြီး တာဝန်ထမ်းခိုင်းပြီး သေမယ့်လမ်းကို တွန်းပို့နေပါတယ်။ စစ်မှုထမ်းဟောင်းတွေအနေနဲ့ အခုက “မိအေး နှစ်ခါနာ” ရတဲ့ အဖြစ်မျိုးနဲ့ ကြုံတွေ့နေရပါတယ်။

မိုခိုသူသားသမီးတွေအနေနဲ့လည်း အထဲမှာနေပြီး အတွေးတွေပိတ် သံယောင်လိုက်ပြီး အမှားကြီးကို အမှန်ထင်မနေပါနဲ့။ သေချာစဉ်းစားကြပါ။ အပြင်က အခြေအနေတွေကို နားစွင့်ပါ။ စစ်တပ်က ကိုယ့်အဖေတင်မဟုတ် ကိုယ့်ကိုပါ အသုံးချ ချနင်းပြီး သေတွင်းဆီကို ပို့နေတာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီအကြောင်းအရာတွေဟာ စစ်တပ်ရဲ့ လူသစ်စုဆောင်းခြင်းအကြောင်း တွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံရဲ့ စစ်တပ်က ဘာဖြစ်လို့ တိုင်းပြည် အပေါ် အကျိုးမပြုနိုင်ဘဲ ဒုက္ခတွေ ပေးနေတာလဲ၊ ဖြစ်သမျှအရေးခင်းတိုင်းမှာ ဘာလို့ပြည်သူတွေကို ရက်ရက်စက်စက် သတ်ဖြတ်ရတာလဲ၊ စစ်သားတွေ ဘာ လို့အရည်အချင်း မပြည့်ဝရတာလဲ၊ တိုက်ပွဲတွေ ဖြစ်တဲ့အခါ ဘာလို့ အတုံးအရုံး ကျဆုံးပြီး စွမ်းရည်မပြည့်ဝရတာလဲ။

အဲဒါတွေအားလုံးရဲ့ အဖြေတွေကတော့ အခြေခံအုတ်မြစ်ကိုက မကောင်း လို့ပါ။ အဆောက်အဦတစ်ခုဆိုရင်တောင် အောက်ခြေက အရည်အသွေးမီ ခိုင်ခံ့ ပြည့်ဝနေရပါမယ်။ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံရဲ့ စစ်တပ်ကြီးတစ်ခု ကောင်းစေ ချင်ရင်တော့ အခြေခံအုတ်မြစ်ဖြစ်တဲ့ လူသစ်တွေ စုဆောင်းတဲ့ နေရာတွေကို ပြင်ဆင်သင့်တယ်လို့ အကြံပြုလိုက်ပါရစေ။

Control Over the Lives of Soldiers and Their Families

Htun Zaw Myat

Sergeant

Abstract

Being part of the military institution means being firmly under its control. The way you are controlled depends on whether you are a single, married, high or low ranked soldier, or a spouse or family member of a soldier. The culture inside military bases creates an atmosphere of obedience and occasionally, even hostility, with peers fighting over their rations and as little as a single egg. Over time, corruption and control come to be normalized and even define soldiers' lives. They become proud of being dominated by the military and lose all empathy for others, including the property and very lives of civilians.

Married Soldiers and Their Families

There are many challenges for married couples and the family members of soldiers living in military barracks. A woman marrying a soldier must immediately move to live in the barracks with her new husband; from there, the woman's professional life and opinions are suppressed, and she is locked into living her life as a soldier's wife¹. These marital homes are substandard—there are almost no living quarters in decent livable condition provided by the military. Roofs and doors are pockmarked with holes, and they are all barely uninhabitable. Nevertheless, these newly married women need to move into such accommodations because they have married soldiers.

¹ In the Myanmar military, a soldier's wife is commonly referred to as *yeh may* which literally means female police officer.

Receiving Rations

In terms of livelihoods, every soldier is supposed to be provided with the same rations, whether they are an officer or a foot soldier, and whether they are married or not. Each month, all officers and soldiers receive 10 *pyi* and two cups of rice, 65 *kyattha* of cooking oil, one *pyi* of chickpeas, two cups of sugar, two cans of condensed milk, a packet of *Shwe Phyi Oo* brand pickled tea leaves, and two small packets of ground chilis. (The measuring cup used for issuing rations is a used tin originally for condensed milk. One *pyi* is equivalent to eight tins' worth and 65 *kyattha* is approximately 1.06 kilograms.) Officers are generally satisfied with the provided rations, but soldiers are not—especially married soldiers and single lower-ranked soldiers. This is because the rations actually provided to non-officers do not correspond to the amounts prescribed. Even the two essentials of rice and cooking oil are withheld and underserved, but soldiers have no choice and must take whatever is provided.

The soldiers responsible for handing out rations have their own measuring cups and *pyi* baskets—both of which they have custom made in workshops to whatever size they like. When superior officers come to check on the provision of rations, these soldiers will switch the measuring vessels back to the authorized measuring cups and baskets, but only for the day when they are under scrutiny. After the rations provision process has been checked, the altered measuring cups and undersized baskets return, and only the soldier in charge of rations gets the due amount; everybody else receives less than the amount that they are due to be given.

Corruption

It is common knowledge to junior logistics officers and commanders of respective bases that soldiers in charge of providing rations are underserving them. They know this but are forced to ignore the injustice. At the end of every month, after all the rations for the base are distributed, the soldier in charge will send

a bag of *paw san hmwe* (a good quality variety of rice) and good quality peanut cooking oil to the base commander's house. To put a finer point on it: not only do soldiers in charge of rations underserve the base soldiers, but the junior logistics officers and base commanders are also complicit and benefit from the theft.

With that said, there are some other provisions married soldiers' families are entitled to, such as an extra 10 eggs per week. However, these eggs never reach their recipients in full, as they are distributed only once a month, instead of the four times they should be. In the first week of the month, rations officers ask clerks to take multiple photos of the 'egg-giving act' from different angles—these pictures are then sent every week to the superior officers as 'proof' of distribution. So, despite the fact that families are entitled to eggs every week, they receive eggs only once a month, and fake photos are sent to the superior officers the other weeks instead. Another entitlement for families is that they are provided with extra rice if they have children. However, this is also chronically underserved.

This so-called support contributes to soldiers' wives inability to achieve an ideal life—in any way, shape, or form. This is why there are occasionally arguments between soldiers' wives over even just a single egg. The women will sometimes get into physical fights over the borrowing of rice or cooking oil. There would be no such issues if the military provided soldiers' wives with enough resources. Compounding this, the military disapproves of wives going outside of the base to earn money to make up for their husbands' inadequate salary and rations. They also forbid soldiers' wives from living outside military bases and keeping jobs. The main purpose of all of this is to keep everyone under military influence and control.

While wives cannot work outside, they are required to contribute manual labor on the base. For example, soldiers' wives must clean the whole barracks weekly, with their work inspected by the wives of the officers. Furthermore, as part of the idea of internal unity, soldiers' wives are regularly summoned to the base hall to hold and engage in meetings. They are asked to read the *Dhammacakkappavattana Sutta* at the base's Dhamma hall.

Soldiers' wives are even told to wear their husband's uniform and put on parades. As such, the military ensures that soldiers' wives do not have any spare time, as they are busy participating in the above-mentioned military-related activities; it is impossible for a soldier's wife to go out to work even if she is starving. The military does such things on purpose, to mold and shape the mindset and attitudes of the soldiers' wives as they like.

So, as time goes by, the soldier's wives start to believe the propaganda that the military feeds them, and their personal attitudes change to believing that the military is a necessity and the best part of their lives. In reality, the minds of military spouses are filled with problematic ideas, knowledge, and attitudes far removed from those of average civilians and Burmese people outside of the barracks. If a wife's husband achieves a high rank, they will then use lower-ranked soldiers' wives as their maids, asking them to do chores such as cooking, washing, and so on. Military spouses who are asked to do such things often do not think they are being used—instead, they consider themselves to be a trusted person of such-and-such officer and will do everything they are asked quite happily. One other reason why lower-ranked soldiers' wives are happy to do such things is to curry favor: their husbands might be considered for promotion, or transferred to a better department at the base by the superiors they are working for.

Control of Educated Spouses

There are some soldiers who are married to educated women and teachers. These women are asked to work as teachers at the kindergarten or primary school at the military base for minimal pay. These soldiers' wives could get paid much more if they worked at other schools outside of the military base, but they must work in the military schools on this minimal pay because their husbands are soldiers. The military controls these people in this way because the more educated wives could bring in 'outside' ideas and attitudes whereby soldiers could learn more about external societal norms and the differences in working

conditions between civilian and military life. To prevent that, these educated women are tied to the military via their assignments at the base schools—only then can they be deceived into believing that whatever the military says is correct.

Education of Military Children

It is almost impossible for the children who study at military-controlled schools to excel. The main reason is that the teachers who work at those schools have already been completely brainwashed by the military. Therefore, when passing on their knowledge to these children, they always say that whatever the military does is correct, that all the military does is for the sake of the country, and that soldiers risk their lives for this cause. Children who do not know the difference between right and wrong would believe whatever the teachers tell them, and thus the miseducation continues. Due to this, almost none of the many soldiers' children are successful in their educational lives. Even for the matriculation exams, it is difficult for even one in 10 military children to pass, let alone receive distinctions.

Another reason for these military children not performing well academically is that the military gives these youngsters pocket money to do odd jobs within the military. For boys, they work with a base or mess cook at the officers' quarters, cooking for the officers and doing other chores. For girls, they either work as a library assistant at the base library or as assistants in military shops. All children of soldiers born and raised in the military have exactly the same ideas and mindset as the rest of the military, because throughout their entire formal education, they have been continuously brainwashed with military propaganda. Because of this, it is almost impossible for them to succeed in standard formal education.

Attitudes of Officers and Soldiers

Officers and soldiers in the military think that because they are risking their lives for the country, they should have benefits and

more opportunities and privileges. For example, when they go to any place, they usually tell the other party that they are an officer or soldier from such-and-such base, wielding their power to accomplish whatever they are doing. When they engage in arguments with civilians or other public servants (e.g., the police), they always say something along those lines to establish authority over the other party. Such attitudes have been in the minds of the soldiers and officers for a long time.

The children of officers also carry on these attitudes when they move to high schools outside of the military after completing military middle school. They often proclaim things like, “*We’re children of soldiers!*”—“*My father is this rank at this base!*”—“*My father is a captain!*” and bully others at school. In the evenings after school, when they return to their base, they also often demean lower-ranked soldiers. They will say things such as, “You are a private, my father is a warrant officer.” The privates tolerate these children because they are the children of their superiors. In the end, some junior officers will befriend the children and they will go to karaoke and massage parlors together. When comparing military children with civilian children, not only is there a gap between their mindsets and attitudes, but their respect for elders is also hugely dissimilar. Due to the development of bad attitudes from living in the military, parents can often barely manage to keep their children from going down the wrong path, let alone hope for them to succeed in their education; in the end, many of these children later wind up back in the military themselves. I also believe that the current military leader is enslaving generations of military personnel by allowing these children to participate in military training and parades during the current political situation.

Unmarried Soldiers and New Recruits

Very few unmarried soldiers know how many rations they should be receiving. The same goes for their salaries—there is almost no one able to accurately calculate the exact amount of salary these soldiers should be receiving after taxes and

deductions. They do not know what fees are being deducted from their salaries. Myanma Economic Holdings Limited (MEHL) Investment takes a portion, and the life insurance company also takes its share, but there is probably no unmarried soldier who knows exactly how much these amounts are, when he will get any of this money back, how much the MEHL interest rate is per year, or when he will get his life insurance premiums back. They just take whatever amount is given to them. The worst part is they do not know where the salaries, benefits, and rations they receive come from or how the military is able to fund these. All they know is that the military is the one providing for them. There is a saying among unmarried soldiers: “Whenever we go anywhere, we have food and money accompanying us.” Because the military provides them with food and money, these men do not even think about any consequences for their actions, and they just act thoughtlessly under the guise of “following orders.”

The military embeds a lot of false information and propaganda into the minds of the soldiers since the very first day of basic military training. Lines like “*The military is the one feeding you and providing for you,*” and “*This is why you must be loyal to the military and follow orders from your superiors even when your lives are at stake*” are continuously repeated by military superiors from the first day that new recruits step into a basic training camp. All soldiers are taught something called “hierarchical respect”—this is accomplished by splitting all recruits into ‘juniors’ and ‘seniors.’ It is not wrong to say that this is a type of divide and conquer by the military. Because of this hierarchical respect concept, soldiers must follow orders and do what they are asked without question, as well as fear other soldiers who have more service years under their belt—this is true even among the lower-ranked soldiers. Additionally, there are also other restrictions the military places on unmarried soldiers.

According to the rules, all military personnel are entitled to 10 days of leave every three months; they are also entitled to one block of 30 days’ annual leave every year. In reality, military authorities never approve applications for this amount of leave, as they do not trust unmarried soldiers to return to the base.

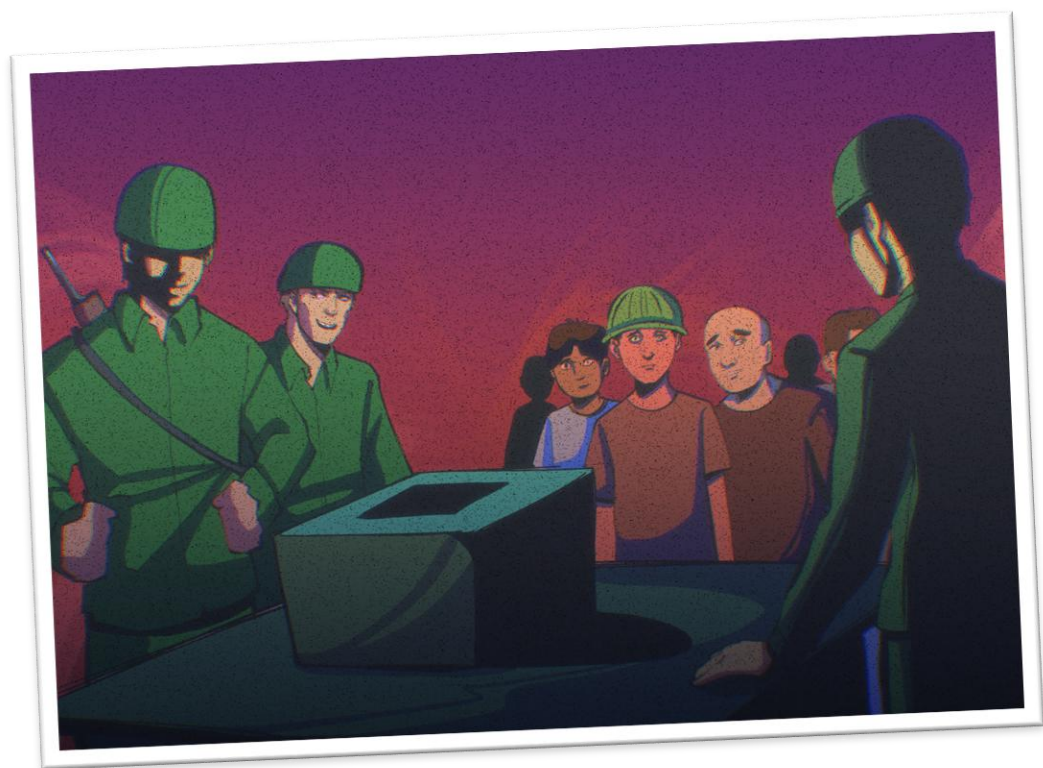
Unmarried and newer recruits rarely get permission to leave the base even for quick visits or important reasons, like seeing family members suffering illnesses, and are much less likely to get leave approval than married soldiers. Military leaders claim they cannot approve such leave requests due to ‘military requirements,’ but in reality, superior officers do not issue these approvals because of their own needs. Officers know that the military has less soldiers than it needs and that unity is very low. They suspect new soldiers will abscond.

Officers are aware that few in the military enlist because they love the army. People join up for various coincidental or unavoidable reasons. There are soldiers who were forcibly recruited, others who were essentially ‘bought’ like a product, others who committed crimes such as murder and theft and could no longer evade the police, so they joined the military as a last resort to escape prosecution. None of these new recruits joined with an ideological or patriotic mindset and they do indeed look for ways to go “absent without official leave” (AWOL). Military superiors know this and publish various military rules to control and keep soldiers from going AWOL. But as this special issue attests, many soldiers do manage to escape.

Soldiers’ Lack of Empathy

Over time, soldiers in the barracks, who live off what the military provides them, become proud of being a part of the military institution. They do not think about the fact that they will never actually own anything for their entire lives. For example, it is impossible for soldiers to own a house when serving in the military. The military purposely refrains from giving any benefits to its soldiers, to ensure that its personnel wind up in this property-less situation. Even if a soldier leaves the military because they have reached retirement age, it is still impossible for these individuals to live in their own house outside of the military. The pension benefit that the military provides is so meager that it is impossible to start a business and become financially independent in the outside world. Soldiers serving under the military—

who do not personally own houses, plots of land, or businesses, live in the barracks and have been following orders for their whole lives—then actively burn civilian houses, possessions, and businesses under the excuse of “following orders”—especially during this current period of political turmoil. They feel no remorse from doing such things, because they have never owned or lived in their own houses or run their own businesses; they do not know what it feels like to lose any of those things. Since the very day they became soldiers, these individuals have been following orders, and therefore, “*when an order is given, we need to follow*” is the only concept they keep in their minds. The average person’s ability to think about whether their actions are right or wrong is absent for soldiers, removed by the military—instead, soldiers’ heads are filled with lies and faulty knowledge, as well as ideas shaped by corrupted orders, authorities, and genuine fear.

အိမ်ထောင်သည်စစ်သည်များ၏ မိသားစုနှင့် လူပျိုစစ်သည်များကို စစ်တပ်မှ ထိန်းချုပ်ထားမှုများ

ထွန်းဇော်မြတ်
တပ်ကြပ်ကြီး

အကျဉ်းချုပ်

စစ်တပ်လက်အောက်ခံလူဖြစ်ခြင်းဟာ စစ်တပ်ရဲ့ တင်းကျပ်တဲ့ ထိန်းချုပ်မှု အောက်ကို ရောက်ရှိသွားခြင်းမည်ပါတယ်။ ဘယ်လိုထိန်းချုပ်ခံသလဲဆိုတာ ကတော့ မိမိက လူပျိုစစ်သည်လား၊ အိမ်ထောင်သည်လား၊ ရာထူးကြီးလား ငယ်လား ဒါမှမဟုတ် စစ်သည်တစ်ယောက်ရဲ့ မိသားစုဝင်လားဆိုတဲ့အပေါ် မူတည်ပါတယ်။ စစ်တန်းလျားတွေမှာ ဖြစ်လေ့ရှိတဲ့ အလေ့အကျင့်တွေကနေ အောက်ကျိုးရခြင်းကို ဖန်တီးပေးသလို ကြက်ဥတစ်လုံးအတွက်ကစ ရိက္ခာ အတွက် အချင်းအချင်း စကားများရန်ဖြစ်တာတွေကိုလည်း ဖြစ်စေပြန်ပါတယ်။ အဲဒီစစ်သည်တွေက စစ်တပ်ရဲ့ အနိုင်ကျင့်ဗိုလ်ကျမှုတွေကို ဂုဏ်ယူနေ တတ်ပြီး တစ်ပါးသူများအပေါ် စာနာစိတ်ကင်းမဲ့လာကာ ပြည်သူတွေရဲ့ အသက်အိုးအိမ်စည်းစိမ်တွေကိုလည်း ရန်ရှာလာပါတယ်။

တပ်တွင်းမှ အိမ်ထောင်သည်စစ်သည်များ၏ မှီခိုမိသားစုများအကြောင်း

စစ်တပ်အတွင်းမှာ အိမ်ထောင်သည်စစ်သည်မိသားစုတွေအနေနဲ့ အဆင်မပြေ မှုတွေ အများကြီးရှိပါတယ်။ စစ်သားတစ်ယောက်ကို ယူပြီးတဲ့အချိန်ကစလို့ ရဲမေ¹တစ်ယောက်အနေနဲ့ အပြင်လောကမှာ တစ်ချိန်က ဘာအလုပ်တွေပဲ လုပ်ခဲ့ပါစေ စစ်သားတစ်ယောက်ကို ယူမိပြီဆိုရင်တော့ စစ်တပ်ထဲမှာ လိုက်နေ ရပြီး မိန်းမ တစ်ယောက်ရဲ့ ကိုယ်ပိုင်အတတ်ပညာ၊ အတွေးခေါ်တွေအားလုံးကို

¹ စစ်သားရဲ့ ဇနီးကို 'ရဲမေ' လို့ တပ်တွင်းမှာ ခေါ်ဆိုသုံးနှုန်းကြပါတယ်။

စစ်သားဇနီး ရဲမေအဖြစ်နဲ့ မြှုပ်နှံလိုက်ကြ ရပါတယ်။ တစ်ချိန်က မိန်းကလေး တစ်ယောက်အနေနဲ့ အတန်းပညာတွေ၊ အတတ်ပညာတွေ ဘယ်လောက်ပဲရှိရှိ စစ်သားနဲ့ ယူပြီးတဲ့ အချိန်မှာတော့ သူတို့သင်ယူထားတဲ့ အရာတွေအားလုံးက စစ်တပ်အတွက် အသုံးချခံရဖို့သာ ဖြစ်သွားကြပါတယ်။ စစ်သားတစ်ယောက်နဲ့ လက်ထပ်ပြီးရင် စစ်တပ်ကပေးတဲ့ လိုင်းခန်းမှာ လိုက်နေကြရတယ်။ စစ်တပ် အနေနဲ့ အိမ်ထောင်သည်စစ်သည်တွေကို ပေးထားတဲ့ လိုင်းခန်းဆိုတာက လည်း အဆင်ပြေပြီး ကောင်းမွန်တယ်ဆိုတဲ့ လိုင်းခန်းက မရှိသလောက်ပါဘဲ။ အခန်းရဲ့ သွပ်အမိုးတွေ၊ တံခါးတွေကအစ ပေါက်ပြဲပြီး စုတ်ပြတ်နေတာတွေ က များပါတယ်။ ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် စစ်သားနဲ့ ယူခဲ့မိတဲ့အတွက် မဖြစ်မနေ လိုက်ပြီးနေကြရပါတယ်။

အရာရှိ၊ စစ်သည် ရရှိသည့် ရိက္ခာ

စားဝတ်နေရေးအနေနဲ့ အရာရှိ၊ စစ်သည်အားလုံးကို ထုတ်ပေးတဲ့ ရိက္ခာနှုန်း ထားအတိုင်းပဲ ရရှိမှာဖြစ်ပါတယ်။ လူပျိုစစ်သည်နဲ့ အိမ်ထောင်သည်စစ်သည် တွေအတွက် ရိက္ခာနှုန်းထားက အတူတူပါပဲ။ တစ်လကို ဆန် (၁၀) ပြည် နဲ့ (၂) ဘူး၊ စားဆီ (၆၅) ကျပ်သား၊ ကုလားပဲ (၁) ပြည်၊ သကြား (၂) ဘူး၊ နို့ဆီ (၂) ဘူး၊ ရွှေဖီဦး (၁) ထုပ်၊ ငရုပ်သီး ခွဲခြမ်းအထုပ်သေး (၂) ထုပ် ရရှိပါတယ်။ ဒါတွေ အားလုံးက တပ်မတော်ကနေ ပေးတဲ့ အရာရှိ၊ စစ်သည် အားလုံးတန်းတူရရှိတဲ့ ရိက္ခာနှုန်းထားတွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အရာရှိတွေအနေနဲ့ အဆင်ပြေကြပေမယ့် အိမ်ထောင်သည်၊ စစ်သည်တွေအနေနဲ့တော့ အဆင်မပြေကြပါဘူး။ အဆင် မပြေရတဲ့ အကြောင်းရင်းကလည်း စစ်တပ်က ထုတ်ပေးတဲ့ ရိက္ခာမှာ ပြည့်ဝမှု မရှိတာကြောင့်ပါ။ အဓိကအမယ်ကြီးအနေနဲ့ ထုတ်ပေးတာကတော့ ဆန်နဲ့ ဆီ ပါ။ အခုချိန်ထိလည်း အပြည့်ဝမရကြပါဘူး။ အိမ်ထောင်သည်စစ်သည်တွေ အနေနဲ့ လောက်ငသည်ဖြစ်စေ၊ မလောက်ငသည်ဖြစ်စေ စစ်တပ်က ထုတ်ပေး တဲ့အတိုင်းပဲ ထုတ်ယူကြရပါတယ်။

စစ်သည်တွေရဲ့ ရိက္ခာကို တာဝန်ခံပြီး ထုတ်ပေးနေတဲ့ စစ်သည်အနေနဲ့ ဆန်ပြည်တောင်းတွေ၊ ဆီချိန်ခွက်တွေကို သူစိတ်တိုင်းကျ လိုအပ်သလို ဆိုင်မှာ သွားအပ်ပြီး ပြုပြင်ထားကြပါတယ်။ အရာရှိကြီးတွေ လာရောက်စစ်ဆေးမယ် ဆိုရင်တော့ စစ်သည်တွေကို ရိက္ခာထုတ်ပေးခဲ့တဲ့ ဆန်ပြည်တောင်းတွေ၊ ဆီချိန်ခွက်တွေ မဟုတ်တော့ဘဲ အမှန်ဖြစ်သွားကြပါတယ်။ ဒါကလည်း တစ်ရက်တလေ အရာရှိကြီးတွေ စစ်ဆေးမယ်ဆိုတဲ့ အချိန်လောက်ပါ။ ပြီးရင်တော့ စစ်သည်တွေကို ထုတ်ပေးနေတဲ့ ပြည်တောင်းတွေ၊ ဆီချိန်ခွက်တွေက အရင်တိုင်း ပြန်ဖြစ်သွားပြီး ရိက္ခာတာဝန်ခံကလွဲပြီး စစ်သည်တွေအားလုံး မပြည့်ဝတဲ့ ရိက္ခာကိုသာ ရရှိကြပါတယ်။

လာဘ်စားခြင်း

တပ်မှာရှိတဲ့ စစ်သည်တွေအားလုံးရဲ့ ရိက္ခာတွေထုတ်ပေးနေတဲ့ တာဝန်ခံတွေ အနေနဲ့ ဒီလိုမျိုးလုပ်နေတာတွေကို စစ်တပ်တွေမှာရှိတဲ့ ရေး/ထောက် အရာရှိငယ်နှင့် တပ်မှူးတွေ မသိလို့လည်း မဟုတ်ပါဘူး။ သိသိနဲ့ လွှတ်ပေးထားကြတာပါ။ တစ်လကုန်လို့ စစ်သည်အားလုံးကို ရိက္ခာထုတ်ပေးပြီးတဲ့အခါ စစ်သည်ရိက္ခာကိုင် တာဝန်ခံအနေနဲ့ တပ်မှူးအိမ်ကို ပေါ်ဆန်းမွှေးဆန်အိတ်နှင့် ပဲဆီသန့်တို့ကို ရောက်အောင်ပို့ပေးကြပါတယ်။ အတိကျပြောရရင်တော့ ရေး/ထောက် အရာရှိငယ်၊ ရိက္ခာထုတ်/ပေး တာဝန်ခံနှင့် တပ်မှူးကိုယ်တိုင်ကပါ စစ်သည်တွေရဲ့ ရိက္ခာတွေကို ဖြတ်စားနေကြတာပါ။

အိမ်ထောင်သည်စစ်သည်မိသားစုတွေကို စစ်တပ်အနေနဲ့ အပိုဆောင်းထောက်ပံ့ပေးတာတွေလည်း ရှိပါတယ်။ တစ်ပတ်ကိုတစ်ခါ ကြက်ဥ (၁၀) လုံးပေးတာတို့၊ ကလေးများတဲ့ မိသားစုတွေကို ဆန်တစ်မျိုး ပိုပြီး ထောက်ပံ့ပေးတာတို့တွေရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီအပိုထောက်ပံ့ပေးတဲ့ ဆန်ဆိုတာကလည်း မပြည့်ဝပါဘူး။ ကြက်ဥပေးတဲ့အခါမှာလည်း ဓာတ်ပုံရိုက်ပြီး အထက်အရာရှိကြီးတွေကို တင်ပြကြရတဲ့အခါ ရှိပါတယ်။ ဓာတ်ပုံရိုက်ပြီးပေးတဲ့ အပတ်မှာတော့ အိမ်ထောင်သည်ရဲမေတွေအနေနဲ့ အမှန်တကယ်ရရှိပြီး ကျန် (၃) ပတ်

မှာတော့ မရရှိကြတော့ပါဘူး။ အိမ်ထောင်သည် မိသားစုတွေအနေနဲ့ မရရှိပေမယ့် အထက်မှာတော့ အပတ်တိုင်း ထောက်ပံ့ပါတယ်ဆိုတဲ့ ဓာတ်ပုံကတော့ ရောက်ရှိတင်ပြပြီးသားပါပဲ။ အိမ်ထောင်သည်မိသားစုတွေကို ထောက်ပံ့ပေးအပ်တဲ့အခါမှာ တပ်မှာရှိတဲ့ ရုံးသမားကို မြင်ကွင်းအမျိုးမျိုးကနေ ဓာတ်ပုံတွေ လှည့်ပတ်ရိုက်ယူခိုင်း ထားပြီးသားပါ။ ဒါကြောင့် တစ်ပတ်ကို တစ်ပုံ အထက်ကို ပေးပို့တင်ပြပြီးသား ဖြစ်နေတာပါ။

အခုလို ထောက်ပံ့မှုတွေ မပြည့်ဝတဲ့အတွက် စစ်တပ်အတွင်းမှာရှိတဲ့ ရဲမေတွေအနေနဲ့ ဘယ်လိုမှကို အဆင်မပြေကြတာပါ။ ဒါကြောင့်လည်း ရဲမေတွေအချင်းချင်း တပ်ထဲမှာ ကြက်ဥတစ်လုံးနဲ့ စကားထများကြတယ်။ ဆန်၊ ဆီချေးငှားတဲ့ ကိစ္စတွေနဲ့ ရန်ဖြစ်ပြီး နပန်းလုံးကြတဲ့အခြေအနေထိ ဖြစ်ကြတာမျိုးတွေလည်း ရှိပါတယ်။ စစ်တပ်အနေနဲ့ အိမ်ထောင်သည်စစ်သည်ရဲမေတွေကို အပြည့်အဝကူညီထောက်ပံ့ပေးနိုင်ခဲ့ရင် အခုလို ပြဿနာမျိုးတွေ ဖြစ်လာစရာအကြောင်းမရှိပါဘူး။ ဒါကြောင့် ရဲမေတွေအနေနဲ့ စစ်သည်တစ်ယောက်ရဲ့ ရတဲ့ လစာနှင့် ရိက္ခာ မလောက်ငလို့ အပြင်အလုပ်ကို ထွက်လုပ်မယ်ဆိုတော့လည်း စစ်တပ်အရာရှိတွေက လုံးဝကို လက်မခံပါဘူး။ စစ်တပ်မှာပေးထားတဲ့ လိုင်းခန်းမှာ လိုက်နေတဲ့အတွက် အပြင်အလုပ်ထွက်လုပ်ဖို့ဆိုတာကို ခွင့်မပြုကြပါဘူး။ တပ်ပြင်မှာ ထွက်နေပြီး အလုပ်လုပ်မယ်ဆိုတော့လည်း လက်ခံခွင့်ပြုခြင်း မရှိပါဘူး။ အဓိကအကြောင်းရင်းကတော့ ရဲမေတစ်ယောက်ကို သူတို့လက်အောက်မှာထားပြီး စစ်တပ်ရဲ့ ထိန်းချုပ်မှုတွေနဲ့ နေစေလိုတာပါပဲ။

ဒါကြောင့်လည်း စစ်တပ်ထဲမှာရှိတဲ့ ရဲမေတွေကို သူတို့ခိုင်းစားနေတဲ့ အလုပ်တွေ ရှိပါတယ်။ ဥပမာ စစ်တပ်လိုင်းခန်းမှာနေတဲ့အတွက် အပတ်စဉ် လိုင်းခန်းသန့်ရှင်းရေးဆိုပြီး အရာရှိကတော်တွေက လိုက်ပြီးစစ်ဆေးကြပါတယ်။ တပ်တွင်းသာယာလှပရေးဆိုပြီး ရဲမေတွေကို လုပ်အားပေးခေါ်ခိုင်းကြတယ်။ တပ်တွင်းစည်းလုံး ညီညွတ်ရေးအနေနဲ့လည်း စစ်တပ်က ခန်းမထဲကို စစ်သည်၊ ရဲမေ အားလုံးခေါ်ပြီး အစည်းအဝေးပြုလုပ်တာတွေ၊ နေ့ရက်အလိုက် ရဲမေတွေကို တပ်ရင်းခမ္ဘာရုံမှာ ခမ္ဘာကြာရွတ်ဖတ်ပူဇော်ခိုင်းတာတွေနဲ့ ရဲမေစစ်သင်တန်းဆိုပြီး ကိုယ့်ယောက်ျားရဲ့ စစ်ယူနီဖောင်းတွေ ဝတ်ခိုင်းပြီး စစ်ရေးပြ

ခိုင်းတာတွေလည်း ရှိကြပါတယ်။ အခုလိုမျိုး စစ်တပ်ရဲ့ ကိစ္စတွေနဲ့ အချိန်လစ်ဟာမှု မရှိအောင် ရဲမေတွေကို ထိန်းချုပ်ထားတဲ့အတွက် စစ်တပ်ထဲက ရဲမေတစ်ယောက် အနေနဲ့ အိမ်ရဲ့ စားဝတ်နေရေးအဆင်မပြေလည်း အပြင်ထွက်ပြီး အလုပ်လုပ်ရဖို့ဆိုတာ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ ဒီလိုမျိုး မဖြစ်နိုင်အောင်လို့လည်း စစ်တပ်အနေနဲ့ ရည်ရွယ်ပြုလုပ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ အခုလိုမျိုးတွေ ပြုလုပ်ထားရခြင်းရဲ့ အကြောင်းရင်းကလည်း စစ်တပ်အနေနဲ့ တပ်ထဲမှာရှိတဲ့ ရဲမေတွေရဲ့ အတွေးအခေါ်နဲ့ အယူအဆတွေကို သူတို့လိုချင်တဲ့ ပုံစံမျိုးဖြစ်အောင် ပုံသွင်းလိုတာကြောင့် ဖြစ်ပါတယ်။

အခုလိုပုံစံမျိုးတွေနဲ့ စစ်တပ်ထဲမှာရှိတဲ့ ရဲမေတွေဟာ အနေကြာလာတာနဲ့အမျှ စစ်တပ်ရဲ့ ဝါဒမှိုင်းထည့်နေတဲ့ စကားတွေကို ယုံကြည်ပြီး သူတို့ဘဝထဲမှာ စစ်တပ်မရှိရင် မဖြစ်တော့ဘူး၊ စစ်တပ်က အရမ်းကောင်းတယ် ဆိုတာမျိုးတွေ ဖြစ်သွားခဲ့ကြပါတယ်။ တကယ်တမ်းမှာတော့ စစ်သည်၊ ရဲမေတွေရဲ့ အတွေးထဲမှာ အပြင်လောကမှာရှိတဲ့ ပြည်သူနဲ့ အရမ်းကို ကွာခြားလွန်းတဲ့ အတွေးအမှားတွေ၊ အသိအမှားတွေ နောက်ဆုံး အမြင်အမှားတွေ ပါရှိနေကြပါတယ်။ စစ်တပ်မှာနေရတဲ့သူတို့ဘဝတွေ အဆင်ပြေလားဆိုတော့လည်း လုံးဝကို အဆင်မပြေကြပါဘူး။ ပိုပြီးဆိုးတာက စစ်တပ်ထဲမှာရှိနေတဲ့ အရာရှိ၊ အရာရှိကတော်တွေအနေနဲ့ စစ်သည်၊ ရဲမေတွေကို သူတို့အိမ်မှာခေါ်ပြီး ထမင်းချက်၊ အဝတ်လျှော် အိမ်ဖော်အလုပ်တွေကို ခေါ်ပြီးခိုင်းကြတာပါပဲ။ ဒီလိုမျိုးခိုင်းခံရတဲ့ စစ်သည်၊ ရဲမေတွေအနေနဲ့ ကိုယ့်ဘဝကို ဘာဖြစ်နေလဲဆိုတာ မမြင်မိကြတဲ့အပြင် ကိုယ့်ကိုယ်ကို အရာရှိအိမ်ရဲ့ လူယုံလိုလို၊ အမျိုးလိုလို တွေးပြီးတော့ ပျော်ပျော်ကြီးလုပ်ပေးနေကြတာပါ။ ဒီလိုလုပ်ပေးနေရတဲ့ အကြောင်းရင်းကလည်း ရဲမေတစ်ယောက်အနေနဲ့ အရာရှိအိမ်တွေမှာ အခိုင်းအစေလုပ်ပေးနေရင် လုပ်ပေးတဲ့ ရဲမေရဲ့ ယောက်ျားကို ရာထူးတိုးပေးတာတို့ စစ်တပ်ထဲမှာရှိတဲ့ နေရာကောင်း၊ ဌာနကောင်းတွေမှာ တာဝန်ခံအဖြစ်ထားရှိတာတို့တွေကို အရာရှိကြီးတွေက ပြုလုပ်ပေးကြပါတယ်။

ပညာတတ်ရဲမေတွေ ထိန်းချုပ်ခံရမှု

စစ်တပ်အတွင်းက တချို့စစ်သည်တွေ ယူထားတဲ့ အမျိုးသမီးတွေထဲမှာ ပညာတတ်ရဲမေတွေနဲ့ ကျောင်းဆရာမတွေလည်း ရှိပါတယ်။ သူတို့တွေကို တပ်တွင်းမှာရှိတဲ့ မူကြိုကျောင်းတို့၊ တပ်ထဲမှာ ဖွင့်ထားတဲ့ စာသင်ကျောင်းတို့စတာတွေမှာ ဆရာမအဖြစ်နဲ့ စစ်တပ်ကပေးထားတဲ့ မဖြစ်စလောက်လစာနဲ့ ပြန်လည်လုပ်ကိုင် စေခိုင်းကြပါတယ်။ ရဲမေတွေအနေနဲ့ သူတို့တတ်ထားတဲ့ ပညာအရည်အချင်းနဲ့ အပြင်ကကျောင်းတွေမှာ လစာကောင်းကောင်းနဲ့ လုပ်ကိုင်လို့ရပေမယ့်လည်း စစ်တပ်ထဲမှာ ကိုယ့်ယောက်ျားရှိနေတဲ့အတွက် စစ်တပ်ကပေးနေတဲ့ မဖြစ်စလောက်လစာနဲ့ လုပ်ကိုင်နေကြရတာပါ။ အခုလို ပညာတတ်တဲ့ ရဲမေတွေအနေနဲ့ ပြည်သူတွေထဲက အတွေးအခေါ်အယူအဆတွေ ဝင်လာပြီး စစ်တပ်နဲ့ အရပ်ဘက် အနေအထိုင်၊ အပြောအဆို၊ နောက်ဆုံး အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းကွာခြားပုံတွေကအစ မြင်တွေ့ပြီး အသိအမြင် ကြွယ်သွားမှာ မလိုလားတဲ့အတွက် စစ်တပ်အတွင်းမှာ ရှိနေတဲ့ နေရာတွေမှာပဲ တာဝန်ပေးပြီး ချုပ်ကိုင်ထားခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါမှလည်း စစ်တပ်ကပြောတဲ့ စကားတွေမှန်သမျှ အမှန်ဆိုတာမျိုး မြင်သွားကြမှာပါ။

မိခိုသားသမီးများ၏ ပညာရေး

စစ်တပ်က ဖွင့်လှစ်ထားပေးတဲ့ ကျောင်းတွေမှာ ပညာသင်ကြားရတဲ့ မိခိုသားသမီးတွေအကြားမှာလည်း ပညာရည်ထူးချွန်မြင့်မားလာတဲ့သူဆိုတာ မရှိသလောက်ပါပဲ။ အကြောင်းအရင်းကတော့ ပညာသင်ကြားပေးနေတဲ့ ဆရာမတွေကိုယ်တိုင်ကိုက စစ်တပ်ရဲ့ ဝါဒမှိုင်းတွေကို ဦးနှောက်ထဲမှာ အပြည့်အဝ ရိုက်သွင်းခံထားရတဲ့အတွက် သူတို့ဆီကနေ လက်ဆင့်ကမ်းပေးလိုက်တဲ့ ပညာတွေမှာ စစ်တပ်ရဲ့ လုပ်ဆောင်နေမှုတွေက အမှန်တွေ၊ စစ်တပ်က ဘာလုပ်လုပ်တိုင်းပြည်အတွက် ကောင်းဖို့ကိုတွေးပြီး စစ်သားတွေက အသက်ပေးလုပ်ဆောင်နေကြတာဆိုတဲ့ စကားတွေကို ထည့်သွင်းပြောကြားပြီး သင်ကြားပေးနေကြတာမို့ပါ။ အများ၊ အမှန် မသိဘဲနဲ့ ကျောင်းက ဆရာမ ပေးလိုက်တဲ့ ပညာ

ကို သင်ယူရတဲ့ ကလေးတွေမှာလည်း အတွေးအခေါ်အမြင်တွေ လွဲမှားမှုများစွာနဲ့သာ ပညာကို လက်ဆင့်ကမ်းပြီး ယူသွားကြပါတယ်။ အဲဒါကြောင့်မို့လို့ ပညာထူးချွန်တတ်မြောက်သွားတယ်ဆိုတဲ့ စစ်သည် သားသမီးဆိုတာ မရှိသလောက်ပါပဲ။ ဆယ်တန်းအောင်ဖို့ကိုတောင်မှ စစ်သည် သား၊ သမီးတွေမှာ ဆယ်ယောက် ရှိရင် တစ်ယောက်လောက်တောင် အောင်မြင်ဖို့ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ ဂုဏ်ထူးတွေပါဖို့ဆိုတာ အဝေးကြီးပါ။

စစ်တပ်မှာရှိနေတဲ့ မှီခိုသားသမီးတွေ ဒီလိုတွေ ဖြစ်နေရတဲ့ နောက်ထပ် အကြောင်းအရင်းက စစ်တပ်ထဲမှာ မှီခိုသားသမီးတွေကို မုန့်ဖိုးပေးတာပဲဖြစ် ဖြစ် လစာအနည်းအကျဉ်း ပေးတာပဲဖြစ်ဖြစ်လုပ်ပြီး တပ်မှာရှိတဲ့ အလုပ်တွေ ကို ပြန်လည်ခိုင်းစေထားတာမျိုးတွေကြောင့်ပါ။ အရွယ်ရောက်လာတဲ့ စစ်သား သားသမီးတွေကို ယောက်ျားလေးဆိုရင် စစ်တပ်မှာရှိနေတဲ့ အရာရှိရိပ်သာတွေ မှာ ထမင်းချက်နေတဲ့ စစ်သည်နဲ့ တွဲပေးပြီး အရာရှိတွေရဲ့ အစားအသောက် တွေ ချက်ပေးတာတို့၊ အရာရှိဝေယျာဝစ္စတွေ ဆောင်ရွက်ခိုင်းတာမျိုးတွေ အတွက် ခေါ်ခိုင်းထားကြတာတွေရှိပါတယ်။ မိန်းကလေးတွေဆိုရင်လည်း တပ် တွင်းမှာရှိတဲ့ စာကြည့်တိုက်မှာ စာအုပ်ငှားပေးခိုင်းတာမျိုးတွေ၊ စစ်တပ်ကဖွင့် ထားတဲ့ သက်သာဆိုင်တွေမှာ ဈေးကူရောင်းခိုင်းတာတွေ ရှိပါတယ်။ ဒီတော့ စစ်တပ်အတွင်းမှာရှိတဲ့ စစ်သည်တစ်ယောက်ကနေ မွေးဖွားလာခဲ့တဲ့ သား သမီးတွေမှာ အတွေးအခေါ်တွေက စစ်တပ်ရဲ့ ပုံစံအတိုင်းဖြစ်နေခဲ့ပြီး အတန်း ပညာသင်ကြားခဲ့ရချိန်မှာလည်း စစ်တပ်ရဲ့ အသိတွေနဲ့ပဲရောပြီး ပညာတတ် ဖြစ်လာဖို့ဆိုတာ လုံးဝ မဖြစ်နိုင်သလောက်ပါပဲ။

အရာရှိ၊ စစ်သည်တွေရဲ့ အယူဆ

စစ်တပ်ထဲမှာရှိနေတဲ့ အရာရှိ၊ စစ်သည်တွေရဲ့ စိတ်ထဲမှာ ရှိနေကြတာက အပြင်အရပ်သားတွေနဲ့ယှဉ်ရင် ငါတို့က တိုင်းပြည်အတွက် အသက်ပေးပြီး တာဝန်ထမ်းနေရတဲ့ လူတွေဖြစ်တဲ့အတွက် အခွင့်အရေးတွေ၊ နေရာတွေ ပိုရ သင့်တယ်ဆိုတဲ့ အတွေးအခေါ်မျိုးတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် နေရာတစ်

ခုကိုသွားရင် ကျွန်တော် ဘယ်တပ်က အရာရှိတစ်ယောက်၊ ကျွန်တော်ကတော့ စစ်တပ်က စစ်သားတစ်ယောက်ဆိုတာမျိုးနဲ့ တပ်မတော်ရဲ့ အရှိန်အဝါကို ထုတ်ပြပြီး ကိစ္စတစ်ခုကို ဆောင်ရွက်တာမျိုးတွေ ရှိကြပါတယ်။ အရပ်သားတွေနဲ့ ရန်ဖြစ်စကားများတာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ စစ်သားမဟုတ်တဲ့ ရဲအမှုထမ်းတွေနဲ့ စကားများကြတာပဲဖြစ်ဖြစ် ငါတို့ကစစ်သား၊ ငါကစစ်တပ်က အရာရှိဆိုတာမျိုးတွေကို ထုတ်သုံးပြီး အရှိန်အဝါပြကြတာမျိုးတွေပါ လုပ်ကြပါတယ်။ ဒီလိုကိစ္စမျိုးတွေဟာ ဟိုယခင်ကတည်းက တပ်မတော်လက်အောက်မှာရှိနေတဲ့ အရာရှိ၊ စစ်သည်တိုင်းမှာ ရှိနေခဲ့တဲ့ စိတ်ဓာတ်နဲ့ အတွေးအခေါ်တွေပါ။

သူတို့တွေရဲ့ အတွေးခေါ်အယူဆတွေကို လက်ဆင့်ကမ်းပြီး ယူလာကြသူတွေကတော့ စစ်တပ်အတွင်းမှာ ရှိနေတဲ့ စစ်သည်တွေကနေ မွေးလာတဲ့ မှီခိုသားသမီးတွေဖြစ်ပြီး စစ်တပ်အတွင်းမှာ ဖွင့်ထားတဲ့ ကျောင်းလေးမှာ အလယ်တန်းအဆင့်အောင်ကာ အပြင်အရပ်ဘက်က အထက်တန်းကျောင်းကို ပြောင်းပြီး ပညာသင်ရတဲ့အခါ အရပ်သားပြည်သူတွေရဲ့ သားသမီးတွေနဲ့ ပြဿနာတစ်စုံတစ်ခုဖြစ်ရင် ငါတို့က စစ်သားသားသမီးတွေကွ၊ ငါ့အဖေက တပ်မှာ ဘာရာထူး၊ ငါ့အဖေက ဗိုလ်ကြီးဆိုတဲ့ စကားတွေကို ထုတ်ပြောပြီး အနိုင်ကျင့်ဗိုလ်ကျတာတွေ ရှိကြပါတယ်။ ကျောင်းကပြန်လို့ တပ်ထဲရောက်ပြန်တော့လည်း စစ်သည်တွေနဲ့ တန်းတူပေါင်းသင်းပြောဆိုကြတယ်။ ခင်ဗျားက ရဲဘော်၊ ကျုပ်အဖေကတော့ အရာခံဗိုလ်ဆိုတာမျိုးနဲ့ ပြောဆိုပြီးနေထိုင်ကြတယ်။ စစ်သည်တွေအနေနဲ့ ကလည်း ဆရာကြီးရဲ့ သား၊ အရာခံဗိုလ်ရဲ့ သားဆိုပြီး ခွင့်လွှတ်အလျှော့ပေးကြတယ်။ နောက်ဆုံး စစ်တပ်အတွင်းမှာရှိကြတဲ့ အရာရှိငယ်တွေကပါ မှီခိုသားသမီးတွေနဲ့ ရောထွေးပေါင်းသင်းပြီး ကေတီဗီသွားတာ၊ မာဆက်သွားကြတာမျိုးတွေပါ ရှိကြပါတယ်။ ကြာလာတော့ စစ်တပ်ထဲက မှီခိုသားသမီးတွေအနေနဲ့ အပြင်အရပ်သားတွေနဲ့ယှဉ်လိုက်ရင် ပညာရေးတွေ၊ အသိအမြင်တွေမှာပါမက လူကြီးသူမကို ရိုသေလေးစားမှုအပိုင်းတွေမှာပါ လုံးဝကို မတူညီတော့တာပါ။ စစ်တပ်အတွင်းမှာ နေထိုင်ပြီး စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပျက်စီးမှုတွေကြောင့် ပညာတတ်တွေ ဖြစ်ဖို့ထက် လူဆိုးလူမိုက်ဖြစ်မသွားအောင်သာ မိဘတွေက ထိန်းကျောင်းပေးရင်း နောက်ဆုံးတော့ စစ်တပ်ထဲကိုပဲ

ဝင်သွားကြတဲ့ မှီခိုသားသမီးတွေလည်းများပါတယ်။ လက်ရှိနိုင်ငံရေးအခြေနေ တွေကြောင့် မှီခိုသူသားသမီးတွေကို စစ်ရေးပြသင်တန်းတွေ စစ်တပ်တိုင်းမှာ ပေးနေတဲ့အတွက် လက်ရှိစစ်ခေါင်းဆောင်အနေနဲ့ သားစဉ်မြေးဆက်ကို ကျွန်ပြုခိုင်းနေတာလို့ မြင်မိပါတယ်။

လူပျိုစစ်သည်

စစ်တပ်အတွင်းမှာရှိတဲ့ လူပျိုစစ်သည်တွေအနေနဲ့လည်း ထုတ်ပေးတဲ့ရိက္ခာ ဘယ်လောက်ရလဲဆိုတာ သိတဲ့သူက ရှားပါတယ်။ ကိုယ်ရတဲ့လစာကို သေချာ တွက်ချက်ပြီး သိရှိထားတယ်ဆိုတဲ့ စစ်သည်က မရှိသလောက်ပါပဲ။ စစ်တပ်က ထုတ်ပေးနေတဲ့လစာကိုပဲ ယူလိုက်ကြတယ်။ ကိုယ်ရတဲ့လစာထဲက စစ်တပ် အနေနဲ့ ဘာကြောင့်ဖြတ်နေလဲ ဘယ်လိုတွေ ဖြတ်နေလဲဆိုတာကို သေချာမသိ ကြပါဘူး။ ဦးပိုင်ဖြတ်တယ်၊ အသက်အာမခံကြေးတွေ ဖြတ်တယ်၊ ဘယ်အချိန် မှာ ဘယ်လောက်ပြန်ရမှာလဲ၊ ဦးပိုင်အတိုးနှုန်းက တစ်နှစ်ကို ဘယ်လောက်ရ လဲ၊ အသက်အာမခံကြေးအနေနဲ့ကရော ဘယ်အချိန်မှာရမှာလဲ စတာတွေကို သိထားတယ်ဆိုတဲ့ လူပျိုစစ်သည် မရှိသလောက်ပါပဲ။ အဆိုးဆုံးကတော့ ကိုယ် ရနေတဲ့လစာနဲ့ ရိက္ခာဆိုတာ ဘယ်ကနေရလို့ ဘယ်လိုမျိုးတွေ စစ်တပ်က ပေးနေတယ်ဆိုတာ မသိကြတာပါ။ သူတို့တွေသိထားတာ စစ်တပ်က ပေးနေ တယ် စစ်တပ်က ကျွေးနေတယ်ဆိုတာပါပဲ။ ဒါကြောင့် လူပျိုစစ်သည်တွေ အနေနဲ့ အမြဲပြောနေကျစကားတစ်ခုရှိပါတယ်။ “ငါတို့က စစ်သား သွားလေရာ မှာ ရိက္ခာနဲ့ လစာပါတယ်” ဆိုတဲ့ ခပ်ပေါ့ပေါ့အတွေးစကားပါ။ စစ်တပ်က ပေး ထားတဲ့ နေစရာရှိတယ်၊ စားစရာရှိတယ်၊ သုံးစရာလစာရှိတယ်ဆိုပြီး စစ်တပ် ကအရာရှိတွေ ခိုင်းသမျှကို ဘာမှမတွေးဘဲ အမိန့်ဆိုတာ တစ်ခုအတွက်နဲ့ လိုက်ပါလုပ်ဆောင်နေကြတာပါ။

စစ်တပ်အနေနဲ့လည်း ဝါဒမှိုင်းများစွာကို စစ်အခြေခံစစ်သင်တန်း စတက် ထဲက စစ်သည်တိုင်းရဲ့ခေါင်းထဲကို သေရာပါအောင် ရိုက်သွင်းပေးထားကြပါ တယ်။ “မင်းတို့ကို စစ်တပ်ကကျွေး၊ စစ်တပ်ကပေးနေတာ ဒါကြောင့်မို့လို့

မင်းတို့ တပ်မတော်အပေါ်ကို သစ္စာရှိရမယ်၊ အထက်အကြီးအကဲအရာရှိတွေရဲ့ အမိန့်တွေကို အသက်ပေးပြီး လိုက်နာကြရမယ်” ဆိုတဲ့ စကားမျိုးတွေကို စစ်အခြေခံသင်တန်းကို စပြီးတက်ရောက်ကတည်းက ပြောဆိုရိုက်သွင်း ပေးလိုက်ပါတယ်။ အထက်အောက်ရှိသေလေးစားမှုဆိုပြီး ရဲဘော်အချင်းချင်းကိုလည်း စီနီယာ၊ ဂျူနီယာခွဲပြီး အုပ်ချုပ်မှုတွေ သင်ပေးလိုက်ကြပါတယ်။ ဒါတွေက စစ်တပ်အနေနဲ့ စစ်သည်တွေအပေါ်မှာ သွေးခွဲအုပ်ချုပ်တဲ့ နည်းလမ်းဆိုရင်လည်း မမှားပါဘူး။ ဒါကြောင့်လည်း စစ်သည်တွေအနေနဲ့ အထက်အရာရှိမှ မဟုတ်ပါဘူး၊ အောက်ခြေက စစ်သားအချင်းချင်းကိုလည်း ကိုယ့်ထက် စစ်သက်ကြီးတယ်၊ ရာထူးကြီးတယ်ဆိုရင် သူတို့ပြောသမျှ၊ ခိုင်းသမျှ လုပ်ပေးကြရပြီး ကြောက်လန့်နေကြရတာပါ။ လူပျိုစစ်သည်တွေအတွက် စစ်တပ်အတွင်းမှာ သတ်မှတ်ထားတဲ့ စည်းကမ်းတွေလည်း ရှိနေပါတယ်။

ပြဋ္ဌာန်းချက်အရကတော့ တပ်မတော်မှာ သတ်မှတ်ထားတဲ့ ရှောင်တခင်ခွင့် (၃) လတစ်ကြိမ်၊ တစ်ကြိမ်မှာ (၁၀) ရက် ပေးလို့ရတယ် ဆိုတာရယ်၊ သာမန်ခွင့် တစ်နှစ်ကို တစ်ကြိမ်၊ တစ်ကြိမ်မှာ ရက် (၃၀) ဆိုမျိုးရှိပါတယ်။ ဒါတွေကိုလည်း တပ်မတော်အနေနဲ့ စာထဲမှာသာ ထုတ်ပြန်ထားတယ်ဆိုတာပဲရှိပါတယ်။ တကယ်တမ်းလက်တွေ့မှာ စစ်သည်တစ်ယောက်ကို အဲဒီခွင့်တွေ ပေးလိုက်ဖို့အတွက် လုံးဝကို ယုံကြည်မှု မရှိကြပါဘူး။ စစ်သည်တွေကို တပ်ပြင်ပ အလွယ်တကူထွက်ခွင့်မပေးတာတွေ၊ လူပျိုစစ်သည်တွေအနေနဲ့ မိဘအိမ်ပြန်ဖို့ ခွင့်တင်တဲ့အခါမှာလည်း အိမ်ထောင်သည်စစ်သည်တွေနဲ့ယှဉ်ရင် ခွင့်ရခဲပါတယ်။ လူပျိုစစ်သည်တွေအနေနဲ့ မိဘသေဆုံးလို့ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ မိသားစုပြဿနာကြောင့် အရေးကြီးခွင့်ပြန်ချင်လို့ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ အထက်အရာရှိတွေက တော်ရုံနဲ့ ပြန်ခွင့်မပြုကြပါဘူး။ စစ်တပ်ရဲ့ လိုအပ်ချက်အရကြောင့် ခွင့်ပေးလို့မရဘူးလို့ ပြောနေပေမယ့်လည်း တကယ်တမ်းတော့ အရာရှိတွေအနေနဲ့ သူတို့ရဲ့ လိုအပ်ချက်ကြောင့်သာ ဖြစ်ပါတယ်။ စစ်တပ်ရဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံအရ စစ်သည်အင်အား မပြည့်ဝမှုတွေရှိသလို တပ်တွင်းစည်းလုံးညီညွတ်မှုဆိုတာလည်း တကယ်တမ်းမှာ ပြိုကွဲနေပြီး စစ်တပ်အတွင်းမှာ ဖွဲ့စည်းပုံတွေ ပျက်နေကြ

တယ်ဆိုတာတွေကို အထက်အရာရှိတွေအနေနဲ့ သိရှိနေတဲ့အတွက် စစ်သည် တစ်ယောက်ကို ခွင့်ပေးလိုက်ဖို့ ယုံကြည်မှု မရှိကြတော့လို့ပါပဲ။

တပ်မတော်အတွင်းမှာ ရှိနေတဲ့ စစ်သည်တိုင်းက တပ်မတော်ကို တကယ် ချစ်လို့ ဝင်လာကြတယ်ဆိုတာ မရှိသလောက်ဖြစ်နေတာကိုလည်း အထက် အရာရှိတွေအနေနဲ့ သိရှိထားပြီးသားပါ။ တပ်မတော်ကို ဝင်ရောက်လာကြတဲ့ စစ်သည်တိုင်းက ပုံစံအမျိုးမျိုးနဲ့ စစ်တပ်ထဲကို ရောက်ခဲ့ကြသူတွေပါ။ တပ်မတော်အနေနဲ့ ငွေနဲ့ ပေးဝယ်ပြီး စစ်တပ်ထဲကို ထည့်သွင်းခဲ့ကြတဲ့ စစ်သား တွေရှိသလို အပြင်လောကမှာ လူသတ်မှု၊ ခိုးမှုတွေဖြစ်ပြီး ပြေးစရာနေရာ မရှိ တဲ့အတွက် ရဲလက်ကလွှတ်ရင် ပြီးရောဆိုပြီး တပ်မတော်ထဲကို ဝင်ခဲ့ကြတဲ့သူ တွေလည်း ရှိပါတယ်။ ဒီလိုကိစ္စတွေကို အထက်အကြီးအကဲအရာရှိကြီးတွေ အနေနဲ့ သိနေပြီးသားဖြစ်တဲ့အတွက် စစ်စည်းကမ်းဥပဒေကို ပုံစံအမျိုးမျိုး ထုတ်ပြန်ပြီး စစ်တပ်အတွင်းမှာရှိနေတဲ့ စစ်သည်တွေကို ထိန်းချုပ်နေခြင်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အထူးသဖြင့်တော့ အိမ်ထောင်သည်စစ်သည်တွေနဲ့ယှဉ်ရင် လူပျို စစ်သည်တွေအပေါ် စစ်စည်းကမ်းတင်းကျပ်မှုတွေနဲ့ ပိုမိုထိန်းချုပ်ထားရှိကြ ပါတယ်။ စစ်သည်တွေထဲမှာလည်း တပ်မတော်အတွင်းကို ခံယူချက်ရှိလို့ ဝင် ရောက်လာသူတွေ နည်းတာကြောင့် စစ်တပ်က ခွင့်ပေးလိုက်ရင် ပြန်မလာကြ ဘဲ ခွင့်မဲ့ပျက်ကွက်တွေဖြစ်ပြီး ထွက်ပြေးသွားကြသူတွေ အများကြီး ရှိခဲ့ပါ တယ်။ ဒီလိုမျိုးဖြစ်စဉ်တွေကြောင့် တပ်မတော်အနေနဲ့ လူပျိုစစ်သည်များကို အိမ်ထောင်သည် စစ်သည်များထက်ပိုပြီး စစ်စည်းကမ်းများ ချမှတ်ပြီး ထိန်းချုပ်မှုတွေများစွာ လုပ်ဆောင်နေခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

စစ်သည်တွေမှာ မရှိတဲ့ ကိုယ်ချင်းစာတရား

စစ်တပ်အတွင်းမှာရှိနေတဲ့ စစ်သည်တွေအနေနဲ့ သူတို့တွေအတွက် စစ်တပ်က ပေးတဲ့၊ ကျွေးတဲ့ဟာကို စားသောက်နေထိုင်ကြရပြီး စစ်သားဖြစ်နေရတဲ့ ဘဝ ကို ဂုဏ်ယူလာကြပါတယ်။ တကယ်တမ်းတွေးကြည့်ရင် သူတို့တွေရဲ့ ဘဝ တစ်လျှောက်လုံးမှာ ဘာပိုင်ဆိုင်မှုမှ မရရှိခဲ့ကြဘူးဆိုတာကို သူတို့ မတွေးမိ ကြပါဘူး။ စစ်တပ်ထဲမှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်ပြီး အိမ်ပိုင်ခြံပိုင်နဲ့ နေနိုင်ဖို့

ဆိုတာလည်း စစ်သည်တွေအတွက် မဖြစ်နိုင်တဲ့အနေထားတစ်ခုပါ။ အဲဒီလိုမျိုး ဖြစ်အောင်လို့လည်း တပ်မတော်အနေနဲ့ စစ်သည်မိသားစုတွေကို ဘာလုပ်ပိုင်ခွင့်မှ မပေးထားကြတာပါ။ စစ်သည်တစ်ယောက်အနေနဲ့ စစ်တပ်ကနေ သက်ပြည့်ပင်စင်နဲ့ ထွက်ခွင့်ရခဲ့ရင်တောင်မှ အပြင်မှာ အိမ်နဲ့၊ ခြံနဲ့ နေရဖို့ဆိုတာ မဖြစ်နိုင်တဲ့ အခြေအနေပါ။ စစ်တပ်ကထုတ်ပေးလိုက်တဲ့ ခံစားခွင့်နဲ့ ပင်စင် ဆိုတာ အပြင်လောကမှာ ကောင်းကောင်းမွန်မွန်နဲ့ စီးပွားရေးတစ်ခုခုလုပ်ပြီး နေထိုင်ရပ်တည်လို့ မရတဲ့ အနေထားပါ။ တပ်မတော်လက်အောက်က စစ်သား တွေအတွက် တပ်ထဲမှာနေပြီး အိမ်ပိုင်မရှိ၊ ခြံပိုင်မရှိ၊ ကိုယ်ပိုင်စီးပွားရေးဆို လည်း မရှိနဲ့ အထက်အရာရှိတွေ ခိုင်းသမျှလုပ်လာပြီး နေထိုင်လာကြရတဲ့ အတွက် အခုလိုမျိုး နိုင်ငံရေးအခြေနေတွေ ဖြစ်လာတဲ့ အချိန်မှာ အထက်က ခိုင်းလို့ လုပ်တာဆိုပြီး အပြင်အရပ်သားပြည်သူတွေရဲ့ အိမ်တွေ၊ ခြံတွေကို မီးရှို့ကြ၊ ပြည်သူတွေ လုပ်ကိုင်စားသောက်နေတဲ့ စီးပွားရေးတွေကို ဖျက်ဆီး ကြ စတာတွေ လုပ်ကြတယ်။ အခုလိုတွေ ပြုလုပ် လိုက်လို့လည်း စစ်သည် တွေစိတ်ထဲမှာ ကိုယ်ချင်းစာတရားဆိုတာမျိုး မရှိကြပါဘူး။ သူတို့တွေမှာ ကိုယ်ပိုင်အိမ်၊ ကိုယ်ပိုင်ခြံ၊ ကိုယ်ပိုင်စီးပွားရေးဆိုတာ မရှိကြ၊ မနေဖူးကြတဲ့ အတွက် အိမ်ခြံတွေ ဆုံးရှုံးလိုက်ရတဲ့ ခံစားချက် ဆိုတာကိုလည်း နားမလည် ကြပါဘူး။ တပ်မတော်လက်အောက်က စစ်သားတစ်ယောက် ဖြစ်လာချိန်က စလို့ အထက်ကပေးတဲ့ အမိန့်တွေနဲ့ ဘဝတစ်လျှောက်လုံး ရှင်သန်လာရတဲ့ အတွက် အခုလိုမျိုး အခြေနေတွေမှာလည်း အထက်က အမိန့်ပေးရင် လုပ်ရ မှာပဲဆိုတဲ့ အတွေးအခေါ်တွေသာ ခေါင်းထဲမှာရှိကြပါတယ်။ ကိုယ်လုပ်နေတဲ့ အလုပ်တွေက တရားလား၊ မတရားဘူးလားဆိုတာကို တွေးခေါ်စဉ်းစားနိုင်တဲ့ လူတစ်ယောက်ရဲ့ အသိဉာဏ်တွေအားလုံး တပ်မတော်လက်အောက်က စစ်သားဖြစ်ခဲ့ချိန်မှာ အမိန့်အာဏာတွေ၊ အကြောက်တရားတွေ အမျိုးမျိုးပေးကာ မကောင်းတဲ့အသိ၊ မကောင်းတဲ့အတွေးအခေါ်တွေကို ခေါင်းထဲမှာ ရိုက်သွင်းပြီး ဖျောက်ဖျက်ထားခံကြရတာပါ။

Indoctrination: A Potent Weapon

Htet Myat

Captain

No. 21 Operations Command Headquarters

Abstract

This article lists eight kinds of indoctrination that military leaders and authorities push on currently serving soldiers as well as civilians outside the Myanmar military. These forms of indoctrination are emotional, political, and/or nationalist in orientation. By identifying indoctrination in all its forms, the people of Myanmar can overcome its effects. The Spring Revolution will only be victorious if we work against military propaganda in a systematic and organized manner with the support of the public.

Indoctrination by the Dictator

Indoctrination can be considered a form of deception, in that the truth is being hidden. An indoctrinated person can be terrifying as they lose their ability to think critically and distinguish between right and wrong. They act in accordance with beliefs only inculcated through indoctrination, which makes them even more frightening than if they were psychotic or insane. It is unimaginably awful if such an indoctrinated individual is also a soldier bearing arms, as is the case with many in Myanmar. The military has been transformed into a terrorist army controlled by a dictator who illegally seized power on 1 February 2021.

It is news to nobody that Myanmar's successive dictators have used various forms of indoctrination to manipulate military soldiers over decades. Not only do dictators indoctrinate soldiers, but they also indoctrinate the public, solely for their own benefit. The result of this is that millions of people follow the policies and rules of military leaders and dictators, without understanding the real objectives behind them. Military leaders have used many forms of indoctrination, but in this article, I will

particularly focus on the military's indoctrination of soldiers across three interrelated topic areas: emotional indoctrination, which depicts the military as a patron and benefactor; political indoctrination, which encourages distrust in civilian politicians such as those in the National League for Democracy (NLD); and nationalist indoctrination, which promotes hatred of foreigners and frames non-Bama people as terrorists. These are the military's main doctrines.

Indoctrination: The Military as the Provider

Public taxes are used to support soldiers' salaries, rations, and other necessities: this is true in almost any nation state, and our own is no exception. However, through various methods, military leaders have indoctrinated soldiers in Myanmar to falsely believe that it is solely the military—and not the tax-paying public—that generates these provisions. Many in the military have now come to believe this.

There are several policies which have been established to ensure the wellbeing of soldiers, their spouses, and family members. These include provisions for food, salary, military uniforms, and accessories: everything from socks to hats is provided by the military. Unfortunately, some soldiers do not receive their full entitlements due to corruption and exploitation at various levels. Some soldiers are ignorant of what support they are entitled to in the military because of their lack of education. But there are also many who choose to remain silent despite being aware of what is happening. Many soldiers appreciate any supplies provided to them, as their salaries are very low. Receiving any supplies at all in this context of scarcity, where survival would be difficult without such provisions, makes them think the military is their benefactor. In such situations, the military began using a phrase: "We, the military, are providing for you. Don't be ungrateful to the military." They spread this propaganda all the while simply utilizing taxpayer funds. In awful consequence, soldiers' families began to mistakenly believe that the military is their benefactor and saw their true benefactors—the

tax-paying public—as enemies, even killing them. Soldiers and their families come to worship dictators who merely disburse public, taxpayer funds to them, while corruptly skimming off the top.

Indoctrination: The NLD Will Destroy the Country

When the NLD formed government after the 2015 election, they were successful to an extent at addressing corruption, at least more than previous military regimes. I use the phrase “to an extent” because the new government could not prosecute every corrupt individual—if the NLD government had taken stronger action against corruption, it is likely that the military would have staged a coup as early as 2016. The NLD government, which was the people’s new government, tried to act against corruption and injustices committed under previous military regimes within the legal framework. They were able to return money stolen through corruption to people in Magway and Ayeyarwady regions in installments, and they were also able to return some land plots that had been confiscated by the military to their original owners.

The actions of the new government frightened and shocked both the old and new dictators, as well as cronies who cooperated with them. They were afraid because they had evaded business taxes, participated in corruption and bribery, and illegally confiscated farmlands and buildings belonging to the people. As the elected government worked to counteract these activities, corrupt people began to resent the NLD government for fear of losing their gains, authority, and power. They subsequently attempted to overthrow the NLD government in different ways, including using various forms of propaganda to create misconceptions, reduce popular support, and prevent the NLD from being re-elected to another term.

The military’s Union Solidarity and Development Party also conducted election campaigns motivated by the fear of losing authority and wealth, employing various underhand tactics. Propaganda was utilized to try and diminish support for the NLD

from the public and soldiers. Military leaders visited troops and spread propaganda, while higher departments issued orders with false information. Propaganda included claiming that the NLD government would destroy the country and facilitate domination by non-Buddhists spreading unwanted Western culture. The military accused Aung San Suu Kyi of being a foreigner who does not care about the development of the people, alleging the NLD was leading the country towards ruin, inviting Muslims to become Myanmar citizens, and inevitably leading the nation to destruction.

Despite this propaganda, the NLD government still won landslide victories in 2015 and 2020. The military, fearing the prospect of losing more power, then staged a coup d'état in 2021 under the pretext of electoral fraud. Soldiers like me who joined the Civil Disobedience Movement (CDM) are well aware of the deceit of the military regime regarding the 2020 election fraud allegations. Some soldiers still in active service may also be aware of this deceit, but it is more common for them only to learn about it once they leave from other CDM soldiers.

The military employed various fraudulent tactics to try and win the 2020 election in particular: these include placing education staff who have close military ties at polling stations; creating fake voter registration lists for absent soldiers and having other soldiers vote on their behalf; allowing soldiers to cast multiple votes; limiting soldiers to advance voting despite claims that they could vote freely; and forcing transferred soldiers to vote at both their old and new duty stations. Soldiers were instructed, "Don't even look at the red color, just stamp the green one," when the ballot paper system was being explained to them. The military also threatened soldiers with punishment if they voted for the NLD. In one instance, a soldier from a supply and transport battalion was beaten and detained because he voted for the NLD and convinced 20 others to do the same. If you cast an NLD vote, there were direct punishments like the aforementioned as well as indirect (but equally cruel) ones.

Indoctrination: Daw Aung San Suu Kyi

Related to the military doctrine that the NLD is destroying the country, the party's leader Daw Aung San Suu Kyi (Daw Suu) has long been the subject of military propaganda aimed at discrediting her as a political force, such as the claim that she no longer belongs to the nation as she married a foreigner and lived abroad for several years. The military argues that she cannot contest elections or become head of state due to her foreign ties, and they have employed various tactics to prevent her from assuming leadership roles, including putting her under house arrest for years.

The military has also tried to propagate the idea that Daw Suu's popularity and the respect given to her by the public are solely because of the fact that her father was General Aung San and that she lacks any unique capabilities apart from being a good speaker. They have also claimed that a woman cannot lead the country. They have attempted to portray her as a woman with no exceptional leadership qualities, and even used ageist remarks to describe her, with some military leaders referring to her as an "old woman." I have personally witnessed a tactical operation commander derogatorily referring to the State Counselor as "this granny" or "this old woman."

After the 2021 military coup, another wave of propaganda about Daw Suu was spread within the military community. It included the false claim that her younger son had been sentenced to life imprisonment for drug abuse, and the United States' Central Intelligence Agency (CIA) had leveraged this predicament to somehow replace Daw Suu with a woman named Daw Asiya from a market in Mongmit town. This doppelganger was supposedly trained by the CIA to imitate Daw Suu's voice, face, and behaviors. The military's fantasy included the claim that Daw Suu was already dead and this had been covered up. Fake photographs were used to support this and other claims, including that Daw Suu's supposed imposter replacement was a Muslim with Japanese citizenship. Many people in the military community believe some or all this propaganda.

After the most cursory of fact-checks, it is clear this nonsense from the military is false. The son in question, Kim Aris, is a British national, while the CIA is an intelligence agency of the United States, so even if he were in prison on drug charges it is unclear how the CIA could be involved. Furthermore, scanned documents and photographs distributed as evidence of the conspiracy on social media were obviously digitally edited. One fake image shows Daw Aung San Suu Kyi's name on a flight ticket for a direct flight from Yangon to London, a route which does not exist on any airline.

The military leadership also spread false information regarding former President U Htin Kyaw's resignation in 2018. It claimed that President U Htin Kyaw was the first to notice the fake Daw Suu since he worked with her closely. The propaganda suggested that he resigned to avoid responsibility after noticing her unusual behavior. In contrast, Daw Su Su Lwin, the wife of President U Htin Kyaw, stated outright that he resigned due to a health condition. It is clear that the military was trying to create misunderstandings about Daw Suu and reduce support for both her and the NLD party among the people and soldiers.

In reality, the NLD government under the leadership of Daw Suu was trying to establish a federal democracy, rather than seeking to hold onto power as an end itself. Unfortunately, many soldiers have been subject to the military's indoctrination and still may not be aware of this fact.

Indoctrination: Ethnic Resistance Organizations

The military's indoctrination regarding ethnicity is well-known. During my time in the service prior to joining the CDM, I too was subjected to this indoctrination, which essentially just promoted racism. We were taught to view ethnic resistance organizations (EROs) such as those promoting the causes of Kachin, Kayin, Rakhine, and Shan people as enemies; the military labeled them terrorist groups. The curriculum in the military training schools aimed to foster misconceptions about EROs, teaching us that organizations such as the Karen National Union and the Kachin

Independence Organization were responsible for destructive activities.

I too held misconceptions and wrong beliefs because of this indoctrination. I believed that civilians living in villages on the front lines were terrorists. Many soldiers still hold these beliefs. Additionally, soldiers are told that they suffer at the front line because of the destructive activities carried out by EROs. This propaganda has led soldiers to hate and resent non-Bama ethnic groups for supposedly causing their suffering, instead of realizing that it is the military dictators who are failing them, even though they are in fact capable of addressing soldiers' needs. Consequently, soldiers stationed on the front lines have developed hatred for local ethnic villagers and callously persecute them.

Soldiers stationed on the front lines engage in bullying, torture, murder, arson, and rape of women as they consider them members of terrorist armed groups. They also kill and consume others' livestock without restraint, and indiscriminately open fire at anything they come across. They destroy and set ablaze crops and warehouses as well. The light infantry divisions (LIDs) 11 and 77 are infamous for their brutality, with reports of soldiers killing children by putting them in rice mills. Although soldiers always deny allegations of rape, the case of two Kachin teachers provides evidence to the contrary and highlights the gap between LID soldiers' words and actions.¹

The military's propaganda about the threat posed by non-Bama ethnic groups has been effective. Some soldiers are interested in joining the CDM, but they do not want to go to ERO territory because they are scared they might be killed there. Anti-minority propaganda has influenced soldiers in the Myanmar military for many years, and even after the 2021 military coup, it continues to have an impact. Before joining the CDM, I too had

¹ Kachin volunteer teachers Maran Lu Ra and Tangbau Hkown Nan Tsin were found raped and murdered in their church dormitory room in Kaung Kha village, Kutkai Township, on 19 January 2015. Up to 28 soldiers from Light Infantry Battalion 503 were implicated in the crime but no prosecutions occurred.

concerns about going to ERO territory. However, I previously lived closely with EROs on the front lines as a young officer and saw the benefits of maintaining relationships with EROs firsthand, so I decided to trust them. I realized that my decision was the right one when I arrived in an area controlled by an ERO. They picked me up in a car and offered me full protection, comforting me and assuring me that I did not need to worry as I was already at their place and safe there. They tried their best to ensure that I had proper food and living arrangements. They treated me as a special guest by allowing me to stay in their homes when I had nowhere else to go.

After experiencing how they treated me, I regretted perceiving them as enemies in the past, even if it was only because of military indoctrination. I realized that we who had served the military for most of our lives were only having our families harmed by them, whereas the EROs that we had deemed our enemies could actually provide us with the best protection.

Moreover, as the CDM movement gained momentum among government staff from various departments after the coup, more soldiers and police officers joined it. The military responded by releasing more propaganda to prevent the spread of CDM and further losses to the military's power. The propaganda alleged that EROs kill soldiers who join the CDM. In the case of a CDM soldier who died while fighting against serving military personnel, the military used a fake video to spread propaganda that the soldier was ordered to kill other military soldiers because ethnic groups did not trust him—in other words, the military said that the EROs executed the CDM soldier by forcing him to fight against the military on the front lines. The military warned soldiers that if they joined the CDM, they too would face such a tragic end.

Indoctrination: Only the Military Can Protect and Preserve Race and Religion

The Buddhist religion is venerated and almost untouchable in Myanmar. Knowing this, the terrorist military has used it as a

potent weapon to maintain their power. The majority of people are devoted to monks and highly respect and follow their teachings. Some people who defy the soldiers and police would bow down and obey if monks ordered them to do so. The military took advantage of this by approaching popular monks and offering them titles, donations, and new buildings. In return, these monks then speak highly of military leaders and their good deeds during sermons. As some Myanmar Buddhists blindly believe in whatever respected monks say, they are led down the wrong path.

The military claims that they are the only ones protecting and preserving Buddhism. Many soldiers in the military believe this propaganda. However, the military's treatment of monks during the Saffron Revolution in 2007 clearly revealed the stark difference between their words and actions. Although I was not involved in the uprising, I heard stories from soldiers of my primary battalion—Light Infantry Battalion (LIB) 703 under the Number 4 Military Operations Command—who were assigned to suppress it. During the Saffron Revolution, my battalion was ordered to raid the Ngwe Kyar Yan monastery, where many soldiers arrested and tortured monks. They also looted and stole valuable assets and money from the monastery. I was shocked when soldiers joyfully recounted their actions to me.

After the raid, the military used various propaganda tactics to discredit the monks. They made claims that there were women in the monastery, who screamed out of fear and ran away over the brick fence during the raid; the military also claimed that women's belongings were found under the monastery. They also alleged that both robes and civilian clothing were found in the boxes of the monks and accused the monks of breaking their precepts by being with women and being fake monks.

The 2007 Saffron Revolution resulted in the deaths of 40 monks and 60 civilians as the military cracked down on people who they accused of inciting riots. At least 100 people were detained, a number released by the military only because they could not cover up what happened, with the real number undoubtedly higher than this. This demonstrates that while the military may flatter and use monks to maintain their power, they

are willing to do anything against monks to preserve that power. The military's claims to be the sole protectors and preservers of race and religion are false deceptions aimed to solely to indoctrinate.

Indoctrination: You Can Rely Only on Yourself

In response to outreach from growing numbers of CDM participants, some reluctant soldiers and public servants maintained that they had to rely on themselves to survive and no one would support them if they were to abandon their livelihoods. However, the CDM grew and the military's administrative system began to collapse. In an attempt to exercise control, the military turned to increasing the prices of food, basic goods, and fuel, as well as hobbling the banking system. They used guns to intimidate and create fear among the people and tried to incite enmity between the soldiers and the people as well as division among the wider population. As a result, people's lives became increasingly difficult and they had to focus on the survival of their families over revolution. People began to focus only on surviving and thought they had to work in order to do so. CDM staff felt pressured to sign pledges and return to work. The military successfully spread propaganda that people could only feed themselves by working and that no one would come to their aid if they suffered. They also claimed that the military forgave the mistakes of CDM staff and would help them out of great generosity. This propaganda was highly effective, leading many CDM staff to resume their work and allowing the military administration to continue. Many who had planned to join the CDM also reconsidered.

In other countries, people are able to fully enjoy the benefits of their hard work, but in Myanmar, despite people's enormous efforts, the benefits are limited. Even so, and in the context of a viable CDM, many are unable to overcome the military's propaganda.

Indoctrination: Soldiers Should Sacrifice for the Country and the People

Soldiers at the front lines encounter numerous challenges, especially those in remote and inaccessible areas. They face hardships including scarcity of food and other challenging living conditions. The military spreads propaganda promoting the false belief that soldiers must be able to endure hardship and hunger as their work is noble and honorable and they are protecting the country and the people.

This propaganda is untrue if we consider the actual condition of the military. Myanmar's military leaders are among the country's wealthiest individuals, and they have the means to significantly improve the lives of soldiers if they were willing. However, instead of improving the welfare of their soldiers, they promote false beliefs that soldiers must endure difficult living conditions for the country and the people.

For instance, it is well-known that soldiers are required to carry rattan baskets when they go to the front line. Some argue that it is not appropriate for the Myanmar military, some metrics ranked 38th in the world, to have its soldiers carry baskets made of bamboo and cane. Baskets are necessary at the front line because soldiers have to carry a lot of equipment and supplies with them. In addition to weapons such as bombs, grenades, and landmines, and ammunition, soldiers also must carry rations for up to two weeks. They also need to bring blankets and mosquito nets for sleeping. Furthermore, they require cooking equipment such as pots, pans, cups, and water buckets to prepare food.

Given the amount of equipment and supplies they need to carry, the size of the rattan baskets provided by the military are insufficient—whatever their construction materials. Soldiers cannot carry any personal belongings other than a spare uniform. The military has not provided better backpacks to ease the burden on the soldiers. In addition, the military does not transport regular soldiers by helicopter, even when they have heavy loads to carry. Even though the military has the capacity to provide better support to their soldiers, it neglects them.

Instead, the military indoctrinates its soldiers with the idea that they must be able to endure hunger and tolerate hardship as it is a noble thing to protect the country amidst hardship.

This idea has been exposed as false by the current Spring Revolution. Thousands of soldiers have joined the CDM after realizing the truth about such deception. In the past, the highest rank of military officer who participated in the CDM was a major. But now, even battalion commanders equivalent to the rank of lieutenant colonel have joined and stood with the people.

Indoctrination: We Are Self-reliant Thanks to the Military

Military indoctrination extends beyond soldiers themselves, also impacting soldiers' families and their view that the military is the main provider for their life necessities. In some cases, soldiers' families are forced to engage in agriculture and livestock farming in the name of self-sufficiency. Wives of soldiers are required to plant ten varieties of crops in front of their family dormitory and raise a certain number of chickens and pigs. The military uses this to show soldiers that they can live well because they are prepared by the military, and that they can live without worries even when people outside of the military are facing a political crisis and economic hardships. Many soldiers' families believe in this line of propaganda, but deception underlies it. If the military genuinely cared about the welfare of soldiers' families, they would provide much better support, rather than forcing families to be self-reliant. Military leaders prioritize the prosperity of their own families while forcing soldiers' families to solve their own hardships with limited support.

There are welfare entitlements provided to soldiers based on their ranks, such as policies outlining how many eggs to be provided to households each week, the monetary allowance each household receives, how many diapers will be provided to pregnant wives after they give birth, and how often nutrition will be fed to preschool children of soldiers. However, these policies

exist only on paper, and implementation is performative: to take photos to report to higher-ups.

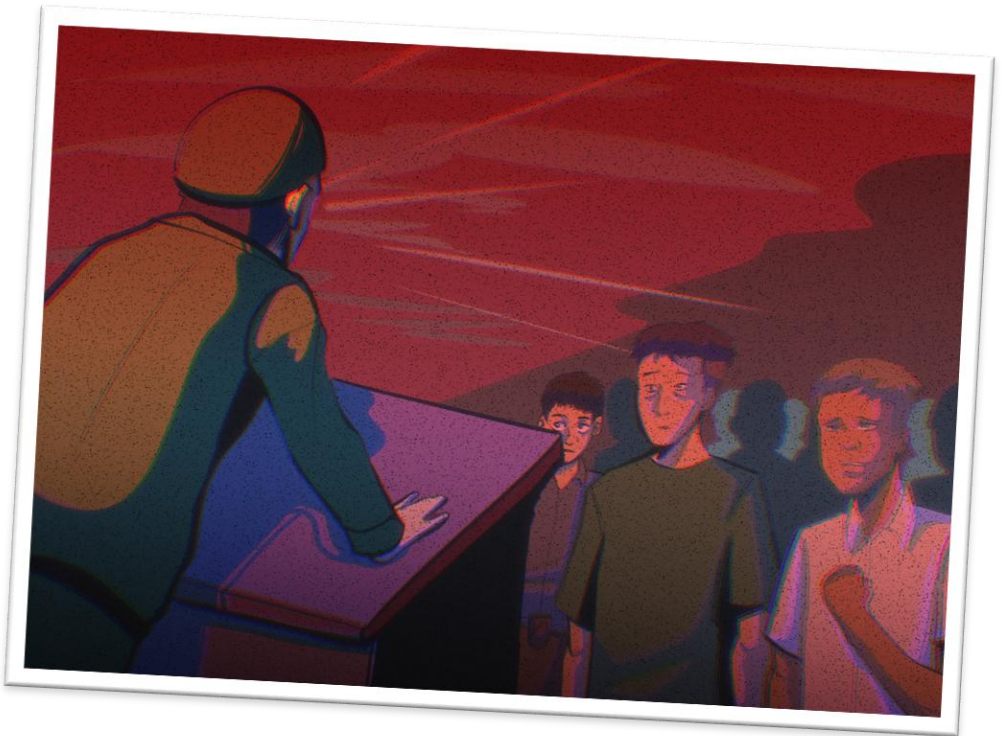
The self-reliance indoctrination extends beyond household self-reliance to a kind of nationalistic self-reliance: the military promotes the idea that Myanmar does not need to rely on any other country for weapons and ammunition, and that it can produce these domestically. However, in reality, this is a deception used to divert state funds towards the generals' own business interests. The military purchases weapons and ammunition from other countries and then delivers them to domestic defense factories to produce replicas. Staff are instructed to find ways to produce them at the lowest possible cost by using cheap low-quality materials, which results in higher quantities produced for lower than the projected price. For instance, if it costs 10 million Myanmar Kyat to purchase a weapon, they will try to produce a weapon domestically for a lower cost. When reporting their budget to the state, they overstate the cost and pocket the difference.

Soldiers and civilians in conflict zones are both affected by the self-reliance propaganda and the deceptive weapons production practices described above. As weapons and ammunition are produced at lower costs, they do not meet the standards of quality necessary for deadly weapons. Some weapons are unsafe to use and may miss their intended targets, resulting in the deaths of soldiers and local villagers. Such incidents have been observed at the Alaw Bum and Tower Taing Hill clashes. During these clashes, an artillery shell fired by LIB 320 landed on LIB 10 that was fighting in the front line, resulting in the deaths of several soldiers. Similarly, an artillery shell fired by the Bhamo-based LIB 366 landed on military columns under the Number 10 Military Operations Command, killing over 30 soldiers. Furthermore, approximately 30 soldiers under LID 88 were injured and killed by an aerial bomb dropped by the air force. Additionally, several villagers from Nwe Lan and Myo Thit villages were killed by the military's artillery shells, and even monks were injured and killed as artillery shells landed on their monastery.

Revolution Against Indoctrination

It is obvious that the terrorist military has weaponized indoctrination. The military institution has been spreading propaganda for decades and understands its effectiveness. As the Spring Revolution continues to fight against oppression and work towards the betterment of the country and its people, it is crucial for resistance groups to understand the practices of the enemy they are dealing with. Only by recognizing indoctrination for what it is can we prepare to counter the propaganda of the military, which has long employed tricks and deceptions against the soldiers who risk their lives for it.

The Spring Revolution will be victorious if we know the truth about the junta's propaganda and work against it in a systematic and organized manner with the support of the public.

လက်နက်တစ်ခုသဖွယ် ထိရောက်နေတဲ့ မြန်မာစစ်တပ်ရဲ့ ဝါဒမှိုင်းများ

ထက်မြတ်

ဗိုလ်ကြီး

အမှတ် (၂၁) စစ်ဆင်ရေးကွပ်ကဲမှုဌာနချုပ်

အကျဉ်းချုပ်

ယခုဆောင်းပါးတွင် စစ်တပ်ပြင်ပရှိ အရပ်သားတွေနဲ့ စစ်သားတွေအပေါ် ပစ်မှတ်ထားလုပ်ဆောင်နေတဲ့ စစ်အာဏာရှင်နှင့် စစ်တပ်အကြီးအကဲတွေရဲ့ ဝါဒမှိုင်းတွေထဲက (၈) မျိုးကို ဖော်ပြထားပါတယ်။ အဲဒီဝါဒမှိုင်းတွေက စိတ် ခံစားမှုပိုင်းဆိုင်ရာ၊ နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာနဲ့ အမျိုးသားရေးဆိုင်ရာ စတဲ့အရာတွေကို ဦးတည်ထားတာဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီဝါဒမှိုင်းတွေကို အမှန်တကယ် ခွဲခြားသိမြင် နိုင်မှသာ ပြည်သူတွေအနေနဲ့ ဒီဝါဒမှိုင်းတွေရဲ့ အောက်ကနေ ကျော်လွှားနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ စစ်တပ်ရဲ့ လုပ်ကြံဝါဒဖြန့်မှုတွေကို လူထုထောက်ခံအားနဲ့ လုပ် ဆောင်သင့်တဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်တွေအတိုင်း စနစ်တကျစီစဉ်ဆောင်ရွက်မယ်ဆိုရင် နေ့ဦးတော်လှန်ရေးကြီး မုချအောင်ပွဲခံပါလိမ့်မယ်။

နိဒါန်း - အာဏာရှင်ရဲ့ ဝါဒမှိုင်း

ဝါဒမှိုင်းဆိုတာ အမှန်တရားကို ဖုံးကွယ်ပြီး လိမ်ညာလှည့်စားခြင်းတစ်မျိုးလို့ ယူဆနိုင်ပါတယ်။ ဝါဒမှိုင်းတိုက်ခံထားရတဲ့ လူတစ်ယောက်ဟာ သိပ်ကြောက် စရာကောင်းပါတယ်။ ကိုယ်ပိုင်စဉ်းစားဉာဏ်တွေ၊ အမှားအမှန်ခွဲခြားနိုင်စွမ်း တွေ ပျောက်ဆုံးပြီး ရိုက်သွင်းခံထားရတဲ့ ဝါဒမှိုင်းတွေနောက်ကိုပဲ အမှန်ထင်ပြီး လိုက်ပါ လုပ်ဆောင်ပါတော့တယ်။ ဒီလိုလူတစ်ယောက်ဟာ စိတ်မနှံ့သူ တစ်ယောက်ထက် ပိုပြီး ကြောက်စရာကောင်းပါတယ်။ ဝါဒမှိုင်းတိုက်ခံထားရ တဲ့ လက်နက်ကိုင် စစ်သားတစ်ယောက်ဆိုရင် ဘယ်လောက်တောင် ဆိုးရွား

နေလိမ့်မလဲ ဆိုတာကို မှန်းကြည့်လို့တောင် မရပါဘူး။ မြန်မာနိုင်ငံကိုကြည့်ရင် လက်ရှိ မြန်မာစစ်တပ်ဟာ ၂၀၂၁ ဖေဖော်ဝါရီ (၁) ရက်နေ့မှာ ပြည်သူ့အာဏာ ကို မတရားရယူသိမ်းပိုက်ကာ အာဏာရှင်ရဲ့ အသုံးချခံ အကြမ်းဖက်စစ်တပ် အသွင်သို့ ပြောင်းလဲသွားတယ်လို့ ပြောဆိုသတ်မှတ်လျက် ရှိကြပါတယ်။

တကယ်တမ်း အာဏာရှင်ဟာ စစ်တပ်ကို ဝါဒမှိုင်းအမျိုးမျိုးအသုံးပြုကာ အသုံးချလျက်ရှိသည်မှာ ဟိုယခင်ကတည်းကပင် ဖြစ်ပါတယ်။ အာဏာရှင်ဟာ စစ်တပ်အတွင်းမှာရှိတဲ့ စစ်သားများကို ဝါဒမှိုင်းတိုက်ရုံသာမက ပြည်သူလူထု ကိုပါ ဝါဒမှိုင်းတိုက်ပြီး နှစ်ကာလပေါင်းများစွာ မိမိအကျိုးစီးပွား ဖြစ်ထွန်းစေ ရေးကိုသာ ရှေးရှုခဲ့ကြပါတယ်။ ဝါဒမှိုင်းဆိုတာ အာဏာရှင်အနေနဲ့ အများသိ စေဖို့ ချမှတ်ထားတဲ့ မူဝါဒတွေ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းတွေကတခြား၊ သူတို့ရဲ့ နောက်ကွယ်က ရည်ရွယ်ချက်တွေကတခြား ဖြစ်နေခြင်းကို ဆိုလိုပါတယ်။ အာဏာရှင်အသုံးပြုတဲ့ ဝါဒမှိုင်းများစွာ ရှိပါတယ်။ အာဏာရှင် အသုံးပြုတဲ့ ဝါဒမှိုင်းများစွာထဲမှ စစ်သားများအပေါ် အသုံးပြုခဲ့တဲ့ ဝါဒမှိုင်းများအကြောင်းကို ခေါင်းစဉ်အလိုက်ခွဲပြီး ဒီဆောင်းပါးမှာ ဖော်ပြထားပါတယ်။ အဲဒီခေါင်းစဉ်တွေ ဟာ တစ်ခုနဲ့ တစ်ခုဆက်စပ်နေပြီး အဓိကအားဖြင့် (၃) မျိုးရှိပါတယ်။ ပထမ တစ်ခုကတော့ စစ်တပ်ကို ကျေးဇူးရှင်လို့ အယုံသွင်းတဲ့ စိတ်ခံစားမှုပိုင်းဆိုင်ရာ ဝါဒမှိုင်းဖြစ်ပါတယ်။ ဒုတိယကတော့ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (NLD) ကဲ့သို့ နိုင်ငံရေးသမားအပေါ် အယုံအကြည်မရှိစေရေးနဲ့ သက်ဆိုင်တဲ့ နိုင်ငံရေး ဆိုင်ရာ ဝါဒမှိုင်းဖြစ်ပါတယ်။ တတိယကတော့ ဗမာမဟုတ်တဲ့ တိုင်းရင်းသား တွေနဲ့ နိုင်ငံခြားသားတွေအပေါ် အမုန်းတရားတိုးပွားစေဖို့ လှုံ့ဆော်တဲ့ အမျိုးသားရေးဆိုင်ရာ ဝါဒမှိုင်းဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအရာတွေကတော့ စစ်တပ်က အဓိက လုပ်ကြံဖန်တီးနေတဲ့ ဝါဒမှိုင်းတွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

“လစာနဲ့ ရိက္ခာဆိုတာ စစ်တပ်က ပေးတာ” ဆိုတဲ့ ဝါဒမှိုင်း

မည်သည့်နိုင်ငံတွင်မဆို စစ်သားတွေအတွက် လစာ၊ ရိက္ခာနှင့် အခြား အထောက်အပံ့တွေသည် ပြည်သူ့အခွန်ဘဏ္ဍာကနေ အသုံးပြုကြပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံမှာလဲ ထိုနည်းလည်းကောင်းပါပဲ။ ဒါပေမဲ့ စစ်တပ်ထဲမှာ စစ်ခေါင်းဆောင်များစွာဟာ စစ်သားတွေကို လစာနဲ့ ရိက္ခာအပြင် အခြား အထောက်အပံ့ဟူသမျှသည် စစ်တပ်က ပေးခြင်းသာဖြစ်သည်ဟု ဝါဒမှိုင်းသွင်း ခဲ့ကြပါတယ်။ စစ်တပ်ကသာ ကျွေးမွေးထားသည်ဟု အထင်ရောက်နေသည့် စစ်သားများစွာရှိသလို ထိုကဲ့သို့ ခံယူထားသည့် စစ်ခေါင်းဆောင်များစွာလည်း ယနေ့ထိ ရှိနေပါသေးတယ်။ ဒီလိုထင်မှတ်အောင်လည်း စစ်အာဏာရှင်များ အနေဖြင့် နည်းမျိုးစုံဖြင့် လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြပါတယ်။

တပ်ထဲမှာ စစ်သည်ရဲမေမိသားစုဝင်များရဲ့ သက်သာချောင်ချိရေးအတွက် ချမှတ်ထားသော မူဝါဒများစွာရှိပါတယ်။ စစ်သားတွေအတွက် ရိက္ခာလစာ အပြင် စစ်ဝတ်နဲ့ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများကအစ ထောက်ပံ့ပေးရမည့် မူဝါဒ များရှိပါတယ်။ ခြေအိတ်ကအစ ဦးထုပ်အထိ သတ်မှတ်ကာလ ကုန်ဆုံးတာနဲ့ အသစ်ထပ်မံထုတ်ပေးရပါတယ်။ ဒီလိုထုတ်ပေးတဲ့အခါ အပြည့်အဝမရကြတဲ့ စစ်သားများစွာရှိပါတယ်။ အဆင့်ဆင့်ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်း၊ အမြတ်ထုတ်ခြင်းများ ကြောင့် အောက်ခြေအဆင့်ရောက်တဲ့အခါ ဘာမျှမကျန်သည်များ ရှိပါတယ်။ တချို့တွေမှာ ပညာအရည်အချင်းနဲ့ အသိဉာဏ်နည်းပါးတဲ့အတွက် ကိုယ့်ရပိုင် ခွင့်တောင် ကိုယ်မသိကြသူများရှိသလို တချို့လည်း သိသိကြီးနဲ့ ငြိမ်ခံနေရတာ မျိုးလည်း ရှိကြပါတယ်။ စစ်သားအများစုဟာ ဒီလိုထောက်ပံ့ပေးတဲ့ အရာများ စွာကို တန်ဖိုးထားလေ့ရှိပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ သူတို့ရတဲ့ ရပိုင်ခွင့် ဆိုတာ အသေးအမွှားပေမယ့် သတ်မှတ်ထားတဲ့ ရိက္ခာလစာနည်းတဲ့အတွက် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလိုဖြစ်အောင် ပုံသွင်းထားတဲ့အခါ စစ်တပ်ကို သူတို့ရဲ့ ကျေးဇူး ရှင်သဖွယ် ယုံမှားလာခဲ့ပါတယ်။ စစ်တပ်မှ မရှိရင် ရပ်တည်ဖို့ ခက်ခဲမယ်လို့ ယုံမှတ်သွားခဲ့ကြတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ စစ်အာဏာရှင်တွေ အသုံးပြုတဲ့ လက်စွဲ စကားတစ်ရပ် ပေါ်ပေါက်လာပါတယ်။ အဲဒါကတော့ “မင်းတို့ကို စစ်တပ်က

ကျေးမွေးထားတာ။ စစ်တပ်ကို ကျေးဇူးမကန်းနဲ့” ဆိုပြီး ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာငွေနဲ့ စစ်သားမိသားစုတွေအပေါ် မျက်နှာလုပ်ကာ လုပ်ကြံဝါဒဖြန့်ကြပါတယ်။ ဒီဝါဒ ဖြန့်မှုရဲ့ ကြောက်စရာကောင်းတဲ့ အကျိုးဆက်အနေနဲ့ စစ်သားမိသားစုတွေဟာ ကျေးဇူးရှင် မှားလာခဲ့ကြပါတယ်။ တကယ့်ကျေးဇူးရှင်အစစ်ဖြစ်တဲ့ ပြည်သူ့ကို ရန်သူသဖွယ်သတ်မှတ်ကာ နှိပ်စက်သတ်ဖြတ်တဲ့အထိ ဖြစ်လာပြီး ပြည်သူ့ ဘဏ္ဍာငွေနဲ့ မျက်နှာလုပ်နေတဲ့ အာဏာရှင်ကိုတော့ ကျေးဇူးရှင်၊ ကယ်တင်ရှင် များသဖွယ် ကိုးကွယ်ပြီး လက်အုပ်ချီနေကြပါတော့တယ်။

“NLD ပါတီအနိုင်ရတဲ့အခါ နိုင်ငံက ပျက်စီးသွားလိမ့်မယ်” ဆိုတဲ့ ဝါဒမှိုင်း

၂၀၁၅ ရွေးကောက်ပွဲအနိုင်ရပြီး မြန်မာနိုင်ငံကို NLD အစိုးရအုပ်ချုပ်ခဲ့တဲ့ (၅) နှစ်တာကာလအတွင်းမှာ စစ်အစိုးရလက်ထက်က အဂတိလိုက်စားမှုများကို အထိုက်အလျောက် အရေးယူဆောင်ရွက်မှုတွေ စတင်ခဲ့ပါတယ်။ အထိုက် အလျောက်လို့ ပြောရခြင်းမှာ အစိုးရသစ်တစ်ရပ် စတက်လျှင်တက်ခြင်း အားလုံးကို အရေးယူထောင်ချလို့ မရတဲ့ အခြေအနေကြောင့် ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ လိုသာ ‘ဝင်ဝင်ချင်း ဆောက်နဲ့ ထွင်း’ ပုံစံမျိုးဖြင့် အရေးယူဆောင်ရွက်မှုတွေ တစ်သီတစ်တန်းကြီး ပြုလုပ်လိုက်မယ်ဆိုပါက စစ်တပ်သည် ၂၀၁၆ ခုနှစ် ကတည်းက အာဏာသိမ်းခဲ့မယ်ဆိုတာ မလွဲမသွေဖြစ်ပါတယ်။ ထို့ကြောင့် ပြည်သူ့အစိုးရသစ်ဖြစ်တဲ့ NLD အစိုးရဟာ စစ်အစိုးရလက်ထက်တစ်လျှောက် အဂတိလိုက်စားမှုများနှင့် မတရားမှုများကို တဖြည်းဖြည်းချင်း ဥပဒေဘောင် အတွင်းမှ အရေးယူဆောင်ရွက်ခဲ့ပါတယ်။ မကွေးတိုင်းနဲ့ ဧရာဝတီတိုင်းတွေ မှာ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာငွေတွေကို အလုံးအရင်းဖြင့် လာဘ်စားခြင်းတွေအား အရစ်ကျပြန်ဆပ်ဖို့ စီစဉ်ပေးနိုင်ခဲ့သလို တပ်ပိုင်မြေဆိုပြီး မတရားသဖြင့် အသိမ်းခံခဲ့ရတဲ့ လယ်ယာမြေတွေကိုလည်း မူလပိုင်ရှင်တွေဖြစ်တဲ့ ပြည်သူတွေ လက်ထဲသို့ ပြန်လွှဲပေးနိုင်ခဲ့ပါတယ်။

အစိုးရသစ်ရဲ့ ဆောင်ရွက်မှုတွေဟာ အာဏာရှင် အဟောင်း၊ အသစ်တွေ အပြင် အာဏာရှင်နှင့်ပူးပေါင်းပြီး လုပ်စားနေတဲ့ ခရိုနီတွေကိုပါ ကြောက်လန့် တုန်လှုပ်သွားစေခဲ့ပါတယ်။ သူတို့အားလုံးဟာ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၊ အခွန် ရှောင်တိမ်းမှုများ၊ အဂတိလိုက်စားမှုများ၊ လာဘ်စားမှုများအပြင် ပြည်သူပိုင် လယ်ယာမြေနှင့် အဆောက်အအုံများကို မတရားရယူခဲ့ကြတဲ့အတွက် အစိုးရ သစ်ရဲ့ ဆောင်ရွက်မှုများကို ကြောက်ရွံ့ခဲ့ကြပါတယ်။ ပြည်သူ ရွေးကောက်တင် မြှောက်တဲ့ NLD အစိုးရအနေဖြင့် ယခုကဲ့သို့ အရေးယူဆောင်ရွက်လာတဲ့အခါ ၎င်းတို့ရဲ့ ပိုင်ဆိုင်မှု၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ အာဏာဆုံးရှုံးမှာ ကြောက်တုန်စိတ်နဲ့ NLD အစိုးရအပေါ် အငြိုးအတေးထားလာခဲ့ကြပြီး NLD အစိုးရ ပြုတ်ကျစေရေး နည်းလမ်းပေါင်းစုံ အသုံးပြုလာခဲ့ကြပါတယ်။ ဝါဒဖြန့်မှုပေါင်းစုံဖြင့် အထင် အမြင်လွဲမှားစေရန်၊ ထောက်ခံမှုလျော့ကျစေရန်၊ အစိုးရဆက်မဖြစ်နိုင်စေရန် လုပ်ဆောင်လာခဲ့ကြပါတယ်။

စစ်တပ်ကျောထောက်နောက်ခံပြု ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး ပါတီကလည်း သူတို့ရဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့်တွေ၊ ချမ်းသာကြွယ်ဝမှုတွေ ပျောက်ဆုံးမှာ စိုးတဲ့အတွက် မဲဆွယ်စည်းရုံးတယ်၊ ရွေးကောက်ပွဲအနိုင်ရဖို့ နည်းမျိုးစုံသုံး တယ်၊ မဲဆွယ်စည်းရုံးရေးလုပ်ရာမှာ ခုတုံးလုပ်အကြောင်းပြတယ်။ ၎င်းတို့ အနိုင်ရရှိရေးအပြင် NLD အစိုးရအပေါ် ယုံကြည်မှုလျော့ကျစေရေးအတွက် ဝါဒဖြန့်မှုများစွာ ပြုလုပ်ခဲ့ကြပါတယ်။ NLD အစိုးရအပေါ် ဝါဒဖြန့်ပြီး တပ်တွင်း စစ်သားများအား စည်းရုံးသိမ်းသွင်းမှုများစွာ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါတယ်။ မဲဆွယ်စည်းရုံးရေးဆင်းရာတွင် စစ်ခေါင်းဆောင်များအနေဖြင့် အောက်ခြေ တပ်ရင်းတပ်ဖွဲ့များအထိ သွားရောက်ခါ မဟုတ်မမှန်ဝါဒဖြန့်စည်းရုံးသလို အထက်ဌာနများမှလည်း မဟုတ်မမှန်အချက်အလက်များဖြင့် စာထုတ်ကာ ညွှန်ကြားခဲ့သည်များ ရှိပါတယ်။ NLD အစိုးရသည် တိုင်းပြည်ကိုဖျက်ဆီးမည့် အစိုးရသာဖြစ်ကြောင်း၊ ဘာသာခြားများဖြင့် ဖွဲ့စည်းကာ အနောက်နိုင်ငံများ၏ မကောင်းသော ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာများကို ပြန့်ပွားအောင် ပြုလုပ်မည့် အစိုးရ ဖြစ်ကြောင်း၊ ဦးဆောင်သူဖြစ်သည့် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်သည်လည်း နိုင်ငံခြားသူတစ်ဦးဖြစ်သည့်အတွက် မိမိတို့လူမျိုး ကြီးပွားတိုးတက်ရေးကို

မလိုလားသူဖြစ်ကြောင်း၊ NLD အစိုးရအနေဖြင့် ခေတ်အဆက်ဆက် တိုင်းပြည် ချောက်ထဲကျအောင် လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြောင်း၊ NLD ပါတီ အာဏာရတဲ့အခါ အစွဲလမ်းတာသာဝင်များအား မြန်မာနိုင်ငံသို့ ခေါ်ယူပြီး နိုင်ငံသားခံယူခွင့် ပေး နိုင်ကြောင်း၊ နိုင်ငံ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရ နေရာများတွင် NLD အစိုးရအနေဖြင့် ၎င်းတို့ လူများအား နေရာပေးသည့်အခါ တိုင်းပြည်သည် ပျက်စီးခြင်းသို့ မလွဲမသွေ ရောက်ရှိနိုင်ကြောင်း စသဖြင့် လုပ်ကြံဝါဒဖြန့်ကာ စည်းရုံးမဲဆွယ်ခဲ့ကြပါတယ်။

မည်သို့ပင် နည်းမျိုးစုံသုံးကာ အနိုင်ရဖို့ ကြိုးစားခဲ့ကြပေမယ့် ၂၀၁၅ ရော ၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲမှာပါ NLD အစိုးရက အပြတ်အသတ် အနိုင်ရရှိခဲ့ပါတယ်။ ထိုအခါ သူတို့ မလိုလားဆုံး ရှုံးနိမ့်မှုတွေကို မလွဲမသွေ ရင်ဆိုင်ရတော့မည်ကို သိသောကြောင့် ရွေးကောက်ပွဲ မဲမသမာမှုဟု စွပ်စွဲကာ အာဏာသိမ်းလိုက် ပါတော့တယ်။ သို့သော် မဲမသမာမှုဟု စွပ်စွဲသော အကြမ်းဖက်အာဏာရှင်ရဲ့ မသမာမှုများအား ကျွန်တော်နှင့်တကွ စီဒီအမ်ဝင်လာသူ အရာရှိစစ်သည်များ အသိဆုံးဖြစ်ပါတယ်။ အထဲမှာ ကျန်နေသေးတဲ့ အရာရှိစစ်သည်များလည်း သိထားကြပေမယ့် စီဒီအမ်ဝင်ရောက်လာသူများထဲမှ ကိုယ်တိုင်ခိုင်းစေခံခဲ့ရသူ များ၊ လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြသူများ၊ ကြုံတွေ့ခဲ့ကြသူများရဲ့ ပြန်လည်ပြောပြချက်များ များစွာရှိပါတယ်။

မဲရုံများတွင် ၎င်းတို့နဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရ ရင်းနှီးသူ ပညာရေးဝန်ထမ်းများအား တာဝန်ပေးစေခိုင်းခြင်း၊ ခွင့်မဲ့စစ်သည်များ၏ အမည်စာရင်းများကို မှတ်ပုံတင် အတုလုပ်ကာ လူစားထိုး မဲပေးစေခြင်း၊ စစ်သားတစ်ဦးလျှင် နှစ်ကြိမ်သုံးကြိမ် မဲပေးခြင်း၊ မိမိဆန္ဒအလျောက် လွတ်လပ်စွာ မဲပေးခွင့် ရှိသည်ဟုဆိုသော် လည်း ကြိုတင်မဲစနစ်ဖြင့်သာ တာဝန်ရှိသူမှ မဲထည့်ခြင်း၊ အပြောင်းအရွှေ့ ပါသည့် စစ်သားများကို ထွက်သွားသည့်တပ်တွင် တစ်ကြိမ်၊ ရောက်ရှိမည့် တပ် တွင် တစ်ကြိမ် မဲပေးစေခြင်းများဖြင့် ၎င်းတို့ အနိုင်ရရှိရေး ကြိုးပမ်းခဲ့ကြပါ တယ်။ စစ်သားများအား မဲထည့်ရမည့်ပုံစံ၊ တံဆိပ်တုံးနှိပ်ရမည့်ပုံစံများ ရှင်း လင်းပြောပြရာတွင် “အနီရောင်ဆို လှည့်တောင်မကြည့်နဲ့... အစိမ်းရောင်ဆို နှိပ်သာနှိပ်...” စသဖြင့် ပြောဆိုစေခိုင်းသည်အထိ ပြုလုပ်ကြပါတယ်။ NLD ပါတီအား လုံးဝမဲပေးရန်နှင့် မဲပေးခဲ့သည်ကို သိရှိရပါက အရေးယူအပြစ်ပေး

ခြင်းများ ခံရမည့်အကြောင်း ခြိမ်းခြောက်ပြောဆိုသည်များလဲ ကြုံခဲ့ရဖူးပါတယ်။ NLD ပါတီအား မဲပေးခဲ့သော ထောက်ပံ့နှင့် ပို့ဆောင်ရေးတပ်ရင်းမှ တပ်သားတစ်ဦးအား NLD ပါတီအား မဲပေးမှု၊ NLD ပါတီအား မဲပေးရန် အခြားစစ်သား (၂၀) ဦးအား ဦးဆောင်မှု စသဖြင့်စွပ်စွဲကာ အချုပ်ထဲထည့် ရိုက်နှက် အပြစ်ပေးမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ပါတယ်။ ထိုသို့ပေါ်ပေါ်ထင်ထင် ခေါင်းစဉ်တပ်ကာ နှိပ်စက်ဖိနှိပ်မှုများ ပြုလုပ်ကြသလို တခြားခေါင်းစဉ်များတပ်ကာ သွယ်ဝိုက်၍ အငြိုးတကြီး ပြစ်ဒဏ်စီရင်မှုများလည်း ရှိခဲ့ပါတယ်။

ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ဝါဒမှိုင်း

စစ်တပ်ထဲမှာ NLD ပါတီဟာ တိုင်းပြည်ကို ဖျက်ဆီးနေတယ်လို့ ဝါဒဖြန့်တဲ့ နည်းတူ ပါတီခေါင်းဆောင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဝါဒဖြန့်တာတွေလည်း အများကြီးရှိပါတယ်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ဟာ နိုင်ငံခြားသားတစ်ယောက်ကို လက်ထပ်ထားတဲ့ နိုင်ငံခြားသူ အမျိုးသမီးတစ်ယောက် ဖြစ်တယ်။ ဒီနိုင်ငံက ထွက်ခွာသွားတာလည်း အတော်ကြာနေပြီဖြစ်လို့ ဒီနိုင်ငံသားလည်း မဟုတ်တော့ဘူး။ ဒါကြောင့် ဒီနိုင်ငံဟာ သူမနဲ့ လုံးဝ မသက်ဆိုင်ဘူးလို့ ဝါဒဖြန့်ပါတယ်။ နိုင်ငံခြားအမျိုးသမီးတစ်ယောက်အနေနဲ့ ဒီနိုင်ငံရဲ့ ရွေးကောင်ပွဲကို ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခွင့်မရှိသလို နိုင်ငံရဲ့ အကြီးအကဲတစ်ဦး အဖြစ် ဘာတာဝန်မှယူလို့ မရဘူးဆိုပြီး သတ်မှတ်ထားတယ်။ ဒီလိုဖြစ်အောင်လည်း နည်းလမ်းအမျိုးမျိုးနဲ့ ပိတ်ပင်တားဆီးကြတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် နှစ်ရှည်လများ နေအိမ်အကျယ်ချုပ် ချထားခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး စစ်တပ်ထဲက ဝါဒဖြန့်မှု နောက်တစ်ခုကတော့ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ဟာ သူ့ဖခင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းရဲ့ နာမည်ကြောင့်သာ ယခုကဲ့သို့ လူအများလေးစားပြီး ထောက်ခံအားပေးကြခြင်း ဖြစ်ကြောင်း၊ စကားပြောကောင်းရုံသာရှိသည့် သာမန်အမျိုးသမီးတစ်ယောက် အပြင် ဘာမှထူးခြားမှုမရှိကြောင်း၊ ဒီလိုအမျိုးသမီးတစ်ယောက်အနေနဲ့ နိုင်ငံကို ဦးဆောင်နိုင်မည် မဟုတ်ဟု ဝါဒဖြန့်ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ သာမန်အမျိုးသမီး

တစ်ဦးလိုသာ သတ်မှတ်ထားသည့်အပြင် စစ်ခေါင်းဆောင်များကြားတွင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်အား “အဘွားကြီး” ဟုပင် ခေါ်ဝေါ်သမုတ်ကြပါတယ်။ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် ဗျူဟာမှူးအဆင့်ရှိတဲ့ စစ်တပ်အကြီးအကဲတစ်ယောက်က “ဒီဘွားတော်”၊ “ဒီအဘွားကြီး”လို့ အစချီကာ ချိုးချိုးဖဲ့ဖဲ့ပြောတာကို ကိုယ်တွေ့ကြုံခဲ့ကြာခဲ့ရဖူးပါတယ်။

အာဏာသိမ်းပြီးစကာလမှာလည်း ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နဲ့ ပတ်သက်ပြီး မဟုတ်မမှန် ဝါဒဖြန့်မှုတစ်ခု စစ်တပ်အသိုင်းဝိုင်းကြားမှာ ဖြန့်ခဲ့ဖူးပါတယ်။ အဲဒါကတော့ ၂၀၁၇ ခုနှစ်မှာ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ရဲ့ သားငယ်ဟာ အင်္ဂလန်မှာ ဆေးမှုနဲ့ သေဒဏ်ကျတော့ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် ပြည်ပရီးစဉ်သွားရင်း ၎င်းကို ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်အတုနဲ့ တွေ့ပေးပြီး မြန်မာနိုင်ငံရေးထဲ ဝင်မရှုပ်ဘဲ သူ့သားအငယ်နဲ့ အတူနေလျှင် သေဒဏ်မှ ကင်းလွတ်ခွင့်ပေးမည်လို့ ပြောကာ ဒေါ်စုနေရာမှာ အသံရော ရုပ်ရော အမူအရာပါတူပြီး အထူးလေ့ကျင့်သင်ကြားထားတဲ့ မိုးမိတ်မြို့ဈေးလမ်းနေ ဒေါ်အစီယာနှင့် လဲလှယ်အစားထိုးဖို့ အမေရိကန်ထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့ (CIA) က စီစဉ်ထားတယ်လို့ ဝါဒဖြန့်ခဲ့ပါတယ်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ကတော့ ကွယ်လွန်သွားပြီဖြစ်ကြောင်း၊ ဒါကို ဖုံးကွယ်လိမ့်လည်ထားကြောင်း ဖော်ပြ၍ ဘီးတပ်ကုလားထိုင်ဖြင့် ပြန်လာကြောင်း၊ ပြန်လာသူမှာ အတုဖြစ်ကြောင်း၊ လေဆိပ်မှာတောင် ပေါ်တင်မဟုတ်ဘဲ မီးအမှောင်ချပြီး ပြန်လာကြောင်း ဖော်ပြကာ ကွယ်လွန်သည့်ပုံစံဓာတ်ပုံအတု၊ အချက်အလက်အတုများဖြင့် ဝါဒဖြန့်လိမ့်လည်ခဲ့ပါတယ်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်အတုဖြစ်တဲ့ ဒေါ်အစီယာဟာ ဂျပန်နိုင်ငံသား ခံယူထား တဲ့ အစ္စလာမ်ဘာဝင်တစ်ဦးလည်း ဖြစ်တယ်လို့ ဖော်ပြခဲ့ကြပါတယ်။ ဒီဝါဒမှိုင်း တွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး စစ်တပ်ထဲမှာ ယုံကြည်သူ အမြောက်အမြားရှိပါတယ်။

ဒီအချက်အလက်တွေနဲ့ ဝါဒဖြန့်မှုကို စိစစ်ကြည့်တဲ့အခါမှာ လုံးဝမှားယွင်းနေတာတွေ တွေ့ရပါတယ်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ရဲ့ သားငယ်ဟာ မူးယစ်ဆေးဝါးမှုနဲ့ အဖမ်းခံရတယ်ဆိုတာလည်း မမှန်မကန်တဲ့ အချက်အလက်တစ်ခု ဖြစ်ပါတယ်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ရဲ့ သားငယ် ကင်မ်အဲရစ်ဟာ ဗြိတိန်နိုင်ငံ

သား တစ်ဦးဖြစ်ပြီး ဗြိတိန်မှာပဲ နေထိုင်ပြီး CIA ဆိုတာဟာ အမေရိကန်နိုင်ငံက ထောက်လှမ်းရေးအဖွဲ့ဖြစ်ပါတယ်။ အကြောင်းအရာတွေ ဆက်စပ်ကြည့်တဲ့ အခါ ဒီလိုသဘောတူညီချက်တွေနဲ့ အပေးအယူလုပ်တယ်ဆိုတာဟာ လုံးဝ မဖြစ်နိုင်တော့ပါဘူး။ လေယာဉ်လက်မှတ်တွေဟာလည်း ဓာတ်ပုံပြင်ဆင်နည်း တွေနဲ့ ပြုလုပ်ထားခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ၎င်းတို့ဖော်ပြထားတဲ့ ဒေါ်အောင်ဆန်းစု ကြည် အမည်နဲ့ လေယာဉ်လက်မှတ်မှာလည်း ရန်ကုန်မှ အင်္ဂလန်ဟု ဖော်ပြ ထားရာ ထိုကဲ့သို့ တိုက်ရိုက်ပျံသန်းတဲ့ လေယာဉ်မရှိတာကိုလည်း တွေ့ရပါတယ်။

ဒီကိစ္စနဲ့ ဆက်စပ်ပြီး နောက်ထပ်ဖော်ပြထားတဲ့ အချက်တစ်ချက်လည်း ရှိပါသေးတယ်။ အဲဒါကတော့ သမ္မတ ဦးထင်ကျော် နှုတ်ထွက်မှုဖြစ်ပါတယ်။ အထက်မှာ ဖော်ပြခဲ့တဲ့ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ရဲ့ အတုအစစ် သဘောတူညီမှု အရ အတုပြန်လာတဲ့နောက်မှာ ပထမဆုံး ရိပ်မိသူဟာ သမ္မတဟောင်း ဦးထင်ကျော်လို့ ဆိုထားပါတယ်။ ဦးထင်ကျော်သည် ဒေါ်စုနှင့် အနီးကပ် အများဆုံးနေခဲ့ရသူ ဖြစ်တဲ့အလျောက် ဒေါ်စုအတုရဲ့ မူမမှန်တဲ့ပုံစံကို ရိပ်မိခဲ့ပြီး သမိုင်းရဲ့ တရားခံဖြစ်မှာစိုးတဲ့အတွက် သမ္မတရာထူးကနေ နှုတ်ထွက်သွားတာ ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထားပါတယ်။ သမ္မတ ဦးထင်ကျော်ရဲ့ နှုတ်ထွက်မှုနဲ့ ပတ်သက်ပြီး သူ့ဇနီး ဒေါ်စုလွင်မှ ကျန်းမာရေးအရ တာဝန်ထမ်းဆောင်ရန် ခက်ခဲလာ၍ နှုတ်ထွက်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း ရှင်းလင်းဖြေကြားထားတာ တွေ့ရပါတယ်။ ဒီလိုအချက်အလက်တွေကို စိစစ်ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် စစ်တပ်ဟာ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်အပေါ် အထင်အမြင် လွဲမှားစေရန်၊ ၎င်းတို့အပေါ် ထောက်ခံမှု ပိုမိုများပြားလာစေရန်၊ ပြည်သူလူထုနဲ့ စစ်တပ်ထဲက စစ်သားများ အနေဖြင့် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်အပါအဝင် NLD ပါတီအပေါ် ယုံကြည်မှု လျော့နည်းစေရန် ရည်ရွယ်ပြီးလုပ်ဆောင်ခဲ့ဖြစ်ပါတယ်။

အမှန်တကယ်တော့ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် ဦးဆောင်တဲ့ NLD အစိုးရ ဟာ အာဏာရရှိရေးဆိုတာထက် စစ်မှန်တဲ့ ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီစနစ်ကို ဖော်ဆောင်နေသူများဖြစ်ကြောင်းကို အာဏာရှင်တွေရဲ့ ဝါဒမှိုင်းများကြောင့်

စစ်သားများ အမှန်အတိုင်း မသိရှိနိုင်ကြခြင်းဟာ ဝမ်းနည်းစရာတစ်ခု ဖြစ်ပါတယ်။

တိုင်းရင်းသားတော်လှန်ရေးအဖွဲ့တွေအပေါ် ဝါဒမှိုင်း

စစ်တပ်ရဲ့ ဝါဒမှိုင်းများစွာထဲက လူမျိုးရေးနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ ဝါဒမှိုင်းဟာလည်း နာမည်ကြီးတစ်ခုဖြစ်ပါတယ်။ စီဒီအမ်မလုပ်ခင် စစ်တပ်ထဲမှာ နေစဉ်တည်းက လူမျိုးရေးမုန်းတီးစိတ်များဖြစ်အောင် ဝါဒမှိုင်းတိုက်ခံရခြင်းများလည်း ကြုံခဲ့ရပါတယ်။ ကချင်၊ ကရင်၊ ရခိုင်၊ ရှမ်း အစရှိတဲ့ တိုင်းရင်းသားတော်လှန်ရေးအဖွဲ့တွေကို ရန်သူသဖွယ် အထင်အမြင်မှားအောင် များစွာလုပ်ဆောင်ခဲ့ကြပါတယ်။ တိုင်းရင်းသားတော်လှန်ရေးအဖွဲ့များအား အကြမ်းဖက်သောင်းကျန်းသူများလို့ သတ်မှတ်ထားပါတယ်။ စစ်သင်တန်းကျောင်းတွေမှာကအစ အထင်အမြင် လွဲမှားစေသော သင်ရိုးညွှန်းတမ်းများအဖြစ် ထည့်သွင်းသင်ကြားကြပါတယ်။ KNU ၊ KIA ဆိုတာ ကျွန်တော်တို့ သင်ခဲ့ရသမျှ သင်ခန်းစာတိုင်းမှာ အဖျက်အမှောင့်လုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်မယ့် အကြမ်းဖက်သောင်းကျန်းသူများအနေနဲ့ ပင်တိုင်ပါဝင်လေ့ရှိပါတယ်။

ဒီလိုဝါဒမှိုင်းတွေကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ကိုယ်တိုင်ပင် အထင်အမြင် ခံယူချက်နှင့် ယုံကြည်မှု လွဲမှားခဲ့သည်များ ရှိခဲ့ဖူးပါတယ်။ ရှေ့တန်းစစ်ဆင်ရေးလို နေရာများတွင် ဒေသခံကျေးရွာရှိ ပြည်သူများအား အကြမ်းဖက်သောင်းကျန်းသူ အမာခံများအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ဒေသခံများကိုယ်တိုင်က အကြမ်းဖက်သောင်းကျန်းသူများ ဟူ၍လည်းကောင်း ပြောဆိုခံခဲ့ရသည်များအား အမှန်ဟူ၍ ထင်ခဲ့ဖူးပါတယ်။ ဒီလိုလက်ခံယုံကြည်ထားတဲ့ စစ်သားအများအပြား ရှိပါတယ်။ ထို့အပြင် စစ်သားများအနေဖြင့် ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာတွင် ပင်ပန်းဆင်းရဲခံနေကြရခြင်းမှာ ၎င်းအကြမ်းဖက်လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များရဲ့ အဖျက်အမှောင့်လုပ်ငန်းများကြောင့်ဖြစ်တယ်လို့ လုပ်ကြံဝါဒဖြန့်ကြပါတယ်။ ဒီလိုအဆင့်ဆင့်ဝါဒဖြန့်မှုများကြောင့် စစ်အာဏာရှင်အနေဖြင့် အောက်ခြေစစ်သားများရဲ့ ဆင်းရဲပင်ပန်းမှုများကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်လျက်နဲ့ မဖြည့်ဆည်းပေးခြင်း

ဖြစ်ကြောင်း အမှန်တရားကို မစဉ်းစားမတွေးတောနိုင်တော့ပဲ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများအပေါ်ကိုသာ လွန်စွာမုန်းတီးနာကြည်းနေကြပါတော့တယ်။ အဲဒီ ဝါဒဖြန့်မှုရဲ့ အကျိုးဆက်အနေနဲ့ ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာပြင်မှ အကြမ်းဖက် စစ်သားများသည် တိုင်းရင်းသားဒေသခံ ကျေးရွာများတွင် နာကြည်းမုန်းတီး စိတ်ဖြင့် ထင်တိုင်းကြွကြပါတော့တယ်။

စစ်သားများသည် ဒေသခံများ၏ နေအိမ်များသို့ သွားရောက်ကာ အကြမ်းဖက်လက်နက်ကိုင်များဟု အထင်မှား၍ အနိုင်ကျင့်ခြင်း၊ နှိပ်စက်ခြင်း၊ သတ်ဖြတ်ခြင်း၊ နေအိမ်များအား မီးရှို့ဖျက်ဆီးခြင်း၊ အမျိုးသမီးများအား သားမယားပြုကျင့်ခြင်း စသဖြင့် နည်းလမ်းပေါင်းစုံဖြင့် နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းကြ ပါတော့တယ်။ မွေးမြူထားသည့် တိရစ္ဆာန်များကိုလည်း လိုအပ်သလောက် ဖမ်းယူသတ်ဖြတ်စားသောက်သည် မဟုတ်ဘဲ တွေ့သမျှကို ပစ်ခတ်သတ်ဖြတ် ခြင်းများ လုပ်ဆောင်လေ့ရှိပါတယ်။ စုဆောင်းထားရှိသော ကောက်ပဲသီးနှံများ၊ ဆန်စပါးများကိုလည်း စားလို့မရအောင် ဖျက်ဆီးမီးရှို့သွားခြင်းများ ပြုလုပ်ကြ ပါတယ်။ တပ်မ (၁၁) နှင့် တပ်မ (၇၇) ဆိုလျှင် ကလေးငယ်များအား မောင်းထဲ ထည့်ထောင်းသတ်ပစ်သည်ဟုပင် ပြောစမှတ်ရှိကြပါတယ်။ စစ်သားများသည် အဓမ္မသားမယားပြုကျင့်ခြင်း မရှိကြောင်း မည်မျှပင် ငြင်းဆိုနေကာမူ ဖုံးဖိ မရခဲ့သော ကချင်ပြည်နယ်မ ဆရာမနှစ်ဦး၏ အဖြစ်ပျက်သည် အပြောနှင့် လက်တွေ့မှာ တခြားစီဆိုတာကို မီးမောင်းထိုးပြလျက် ရှိပါတယ်။¹

တိုင်းရင်းသားတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး စစ်တပ်ရဲ့ လုပ်ကြံဝါဒဖြန့်မှုတွေဟာ အလွန်ထိရောက်ခဲ့ပါတယ်။ စစ်တပ်ကနေ စီဒီအမ် ပြုလုပ်ချင်ပေမယ့် စစ်သား တွေအနေနဲ့ တိုင်းရင်းသားတော်လှန်ရေးအဖွဲ့တွေဆီတော့ မသွားလိုကြောင်း ကို အမြဲလိုပြောတတ်ကြပါတယ်။ အကြောင်းအရင်းကို မေးကြည့်မိတဲ့အခါ

¹ ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ (၁၉) ရက်နေ့မှာ စေတနာ့ဝန်ထမ်း ကချင်ဆရာမ နှစ်ဦး ဖြစ်တဲ့ မရန်လှရာနဲ့ တန်ဘောင်ခေါန်နန်စင်တို့ကို ကွတ်ခိုင်မြို့နယ်၊ ကောင်းခါးရွာရှိ ခရစ်ယာန်ဘုရား ကျောင်းအတွင်းက နေအိမ်တွင် အဓမ္မပြုကျင့်ခံရပြီး သေဆုံးနေတာကို တွေ့ရှိခဲ့ရပါတယ်။ ထိုအချိန်က အမှတ် (၅၀၃) ခြေလျင်တပ်ရင်းမှ တပ်သားများသည် ထိုရွာတွင် ရှိနေပြီး သတ်ဖြတ် မှုတွင် စစ်သား (၂၈) ဦး ပါဝင်တယ်လို့ ဆိုကြသော်လည်း တရားစွဲဆိုမှု မရှိခဲ့ပေ။

တိုင်းရင်းသားတော်လှန်ရေးအဖွဲ့တွေဟာ စစ်သားတွေ စီဒီအမ်လုပ်ပြီး သူတို့ ဆီ သွားရောက်ခိုလှုံတဲ့အခါ သတ်ဖြတ်ပစ်မှာစိုးတယ်လို့ ဖြေကြပါတယ်။ ဒီဝါဒ ဖြန့်မှုဟာ နှစ်ပေါင်းများစွာထဲက စစ်သားတွေအပေါ် ကြီးစိုးခဲ့သလို အာဏာ သိမ်းမှု နောက်ပိုင်းအထိ အလုပ်ဖြစ်နေခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်လည်း စီဒီအမ်လုပ်ပြီး တိုင်းရင်းသားတော်လှန်ရေးအဖွဲ့တွေရှိရာကို မထွက်ခွာလာခင် အထိ အဲဒီလို စိုးရိမ်မှုမျိုး အမှန်တကယ်ရှိခဲ့ဖူးပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အရာရှိငယ်ဘဝ မှာကတည်းက ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာပြင်တွေမှာ တိုင်းရင်းသားတော်လှန်ရေး အဖွဲ့တွေနဲ့ အပြန်အလှန် ရင်းနှီးအောင်နေထိုင်ခဲ့ဖူးတဲ့အတွက် တစ်ထစ်ချ ယုံကြည်စိတ်နဲ့အတူ ထွက်ခွာခဲ့ပါတယ်။ အမှန်တကယ်ပင် စွန့်စားရကျိုး၊ ယုံကြည်ရကျိုး နပ်တယ်လို့ ပြောရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့် ရွေးချယ်မှု၊ ကျွန်တော့် ဆုံးဖြတ်ချက် မှန်ကန်တယ်ဆိုတာ တိုင်းရင်းသားလွတ်မြောက် နယ်မြေထဲ ရောက်ရှိတဲ့အခါမှာ သိလာခဲ့ပါတယ်။ သူတို့ ကားနဲ့ ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ကျ စောင့်ရှောက်မှုအပြည့်နဲ့ လာရောက်ခေါ်ဆောင်ပေးသလို ပါးစပ်က နေလည်း “စိတ်မပူနဲ့တော့ အန္တရာယ်ကင်းပြီ။ ဒီနေရာထိရောက်ပြီဆိုရင် ဘာမှ မဖြစ်တော့ဘူး” လို့ တဖွဖွပြောကြပါတယ်။ ကောင်းကောင်းမွန်မွန်နေထိုင်နိုင် ဖို့၊ စားသောက်နိုင်ဖို့ ရှိတာနဲ့ အကောင်းဆုံး ပြင်ဆင်ပေးကြတယ်။ နေစရာ မရှိတဲ့ အခြေအနေမျိုးမှာတောင် သူတို့အိမ်ပေါ် ခေါ်တင်ပြီး အထူးဧည့်သည် တစ်ယောက်လို ဆက်ဆံပေးခဲ့ကြပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့အပေါ် အခုလို ဆက်ဆံပေးတာ မြင်ရကြုံရချိန်မှာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဝါဒမှိုင်းအသွင်းခံခဲ့ရတဲ့အမြင်တွေကြောင့် ယခင်က အထင် အမြင်လွဲမှားစွာ ရန်သူလို့ သတ်မှတ်ခဲ့တာကို များစွာနောင်တရမိပါတယ်။ စိတ်ထဲမှာလဲ ငါတို့တစ်သက်လုံး အလုပ်အကျွေးပြုခဲ့တဲ့ စစ်တပ်ကြီးဟာ ငါတို့ မိသားစုလိုက်ကို ဒုက္ခလိုက်ပေးချိန်မှာ ငါတို့တစ်သက်လုံး ရန်သူလို့ သတ်မှတ် ထားခဲ့ဖူးတဲ့ တိုင်းရင်းသားတော်လှန်ရေးအဖွဲ့တွေဟာ အကောင်းဆုံးကာကွယ် ပေးခဲ့ကြပါလားလို့ တွေးမိလာတယ်။

ဒါအပြင် အာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်း ဝန်ထမ်းအသီးသီး စီဒီအမ် ပြုလုပ်မှု အားကောင်းလာချိန်မှာ တပ်နဲ့ ရဲ စီဒီအမ်တွေလည်း ပါဝင်မှု များပြားလာပါ

တယ်။ ဒီလိုစစ်တပ်အင်အားပြန်တီးမှုတစ်ခုဖြစ်တဲ့ စီဒီအမ် လုပ်ဆောင်နေကြခြင်းကို တားဆီးနိုင်ရန် နောက်ထပ်ဝါဒဖြန့်မှုတစ်ခုလည်း ထွက်ပေါ်ခဲ့ပါသေးတယ်။ အဲဒါကတော့ တပ်တိုင်းမှာ စီဒီအမ်လုပ်သွားတဲ့ စစ်သားတွေကို တိုင်းရင်းသားတော်လှန်ရေးအဖွဲ့တွေဟာ သတ်ပစ်ကြတယ်။ စီဒီအမ်ဝင်တဲ့ အပြင် စစ်တပ်ကို ပြန်တိုက်ခိုက်ရင်း ကျဆုံးသွားတဲ့ စစ်သားတစ်ယောက် အကြောင်းကိုလည်း စီဒီအမ်ဝင်လာတဲ့ စစ်သားတစ်တွေကို တိုင်းရင်းသားတွေက မယုံကြည်တဲ့အတွက် အချင်းချင်းပြန်တိုက်ပြမှ ယုံနိုင်မယ်ဆိုပြီး ရှေ့တန်းကို ပို့ရာမှာ သေဆုံးသွားကြောင်း ဗွီဒီယိုနဲ့ ဓာတ်ပုံမှတ်တမ်းအတုများဖြင့် လုပ်ကြံဝါဒဖြန့်ပါတယ်။ စီဒီအမ်လုပ်တယ်ဆိုတဲ့ စစ်သားတွေ ဒီလိုအဖြစ်ဆိုးမျိုးကိုပဲ ကြုံရလိမ့်မယ်လို့ ပြောဆိုကြပါတယ်။

“အမျိုးဘာသာသာသနာကို စစ်တပ်ကသာ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်နေတယ်” ဆိုတဲ့ ဝါဒမှိုင်း

မြန်မာနိုင်ငံတွင် လူအများစုသည် ဘာသာရေးနဲ့ ပတ်သက်လျှင် အနည်းငယ်မျှပင် အတိမ်းအစောင်း မခံနိုင်ကြပေ။ ထိုအချက်ကို သိထားသော အကြမ်းဖက်စစ်အာဏာရှင်များအနေဖြင့် ဘာသာရေးကို အစွမ်းထက်သော လက်နက်တစ်ခုသဖွယ် အသုံးပြုလာကြပါတယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာကို အထူးပင် ဦးထိပ်ထားသူများဖြစ်သည့်အလျောက် သံဃာတော်များအပေါ် အလွန်ကို ရိုသေကိုင်းရှိုင်းကြပြီး သံဃာများရဲ့ မိန့်ကြားချက်များကို အထူးအလေးထား လိုက်နာတတ်ကြသူများ ဖြစ်ကြပါတယ်။ စစ်သားနဲ့ ရဲကို မကြောက်ပေမယ့် ဘုန်းကြီးတစ်ပါးက စကားတစ်ခွန်းမိန့်လိုက်လျှင် ပြားနေအောင်ဝပ်ပြီး နာခံသူ အများအပြားရှိကြပါတယ်။ ဒါကိုသိထားသော စစ်အာဏာရှင်များသည် အထင်ကရ ဆရာတော်ကြီးများအား ဆည်းကပ်ကာ ၎င်းတို့ အာဏာတည်မြဲရေး၊ ဩဇာသက်ရောက်ရေးအတွက် အသုံးပြုမှုများကို ပြုလုပ်လာပါတယ်။ ဘုန်းကြီးများအား ဘွဲ့များချီးမြှင့်မြှောက်စားခြင်း၊ ကျောင်းများဆောက်လုပ်လှူဒါန်းခြင်း၊ လှူဖွယ်ပစ္စည်းများဖြင့် ဆပ်ကပ်ခြင်းတို့ ပြုလုပ်ကာ စည်းရုံးသိမ်းသွင်းပါတယ်။ ဒီလိုလုပ်

ဆောင်ခြင်းရဲ့ အကျိုးဆက်အနေဖြင့် ဆရာတော်များသည် စစ်အာဏာရှင် အလိုကျ ပြောဆိုခြင်း၊ စည်းရုံးခြင်းများ ပြုလုပ်လာပါတယ်။ တရားပွဲများတွင်ပါ စစ်တပ်နှင့် စစ်ခေါင်းဆောင်များရဲ့ အကျိုးပြုပုံများ၊ ကောင်းမွန်မှုများအား တခမ်းတနားထုတ်ဖော်ပြောဆိုတာမျိုး ပြုလုပ်လာကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် မြန်မာလူမျိုး ဗုဒ္ဓဘာသာများအနေနဲ့ မိမိတို့ ယုံကြည်ရတဲ့ ဘုန်းတော်ကြီးတွေ ရဲ့ စကားဆိုရင် မျက်စိစုံမှိတ်အယုံလွယ်ကြသည်ဖြစ်ရာ များစွာ လမ်းလွဲလာပါ တော့တယ်။

စစ်တပ်ထဲတွင်ရှိသော အရာရှိစစ်သည်များအား ဘာသာသာသနာကို အထွတ်ထိပ်ထား ကာကွယ်ပေးနေသော အဖွဲ့အစည်းမှာ စစ်တပ်သာလျှင် ဖြစ်ကြောင်း နည်းလမ်းမျိုးစုံဖြင့် ဝါဒမှိုင်းတိုက်ပြီး စည်းရုံးသိမ်းသွင်းခဲ့ကြပါ တယ်။ တပ်ထဲမှာရှိသော စစ်သားများမှာလည်း ထိုကဲ့သို့ အာဏာရှင်ရဲ့ အယုံသွင်းဝါဒမှိုင်းတိုက်မှုများအား အမှန်ထင်ခဲ့ကြပါတယ်။ သို့သော် ၎င်းတို့ရဲ့ ပြောစကားနှင့် လုပ်ရပ်မှာ လွန်စွာကွဲပြားခြားနားမှုရှိကြောင်းကို ၂၀၀၇ ခုနှစ် တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သော ရွှေဝါရောင်တော်လှန်ရေးတွင် သံဃာတော်များအပေါ် ပြုမူဆက်ဆံမှုများအား ကြည့်ရုံဖြင့် မျက်ဝါးထင်ထင် သိရှိနိုင်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ အဲဒီအရေးအခင်းကို မမီခဲ့သော်လည်း ကျွန်တော့် မိခင်တပ် ရင်းဖြစ်တဲ့ အမှတ် (၄) စစ်ဆင်ရေးကွပ်ကဲမှုဌာနချုပ်လက်အောက်ရှိ အမှတ် (၇၀၃) ခြေမြန်တပ်ရင်းမှ ရွှေဝါရောင်တော်လှန်ရေးတွင် ပါဝင်ထိန်းသိမ်းခဲ့ဖူး တယ်ဆိုတဲ့ စစ်သည်တွေရဲ့ ပြန်လည်ပြောပြမှုများအား ကြားသိခဲ့ရပါတယ်။ ၎င်းတပ်ရင်းအနေဖြင့် ရွှေဝါရောင်တော်လှန်ရေးတွင် ပါဝင်ထိန်းစဉ်ကာလတွင် ငွေကြာယံဘုန်းကြီးကျောင်းအား ဝင်ရောက်စီးနင်းရန် အမိန့်ပေးခံခဲ့ရဖူးပါ တယ်။ ထိုသို့ဝင်ရောက်စီးနင်းပြီး သံဃာတော်များအား ဖမ်းဆီးနှိပ်စက်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ကြသော စစ်သားများလည်း အများအပြားပါရှိသလို ဖမ်းဆီးနှိပ်စက်မှု များ ပြုလုပ်ပြီး ဘုန်းကြီးကျောင်းအတွင်းရှိ အဖိုးတန်ပစ္စည်းဥစ္စာများနဲ့ ငွေကြေးများအား ခိုးဝှက်လုယူခဲ့သူများလည်း ပါရှိပါတယ်။ အဲဒီလို လုပ်ဆောင် ခဲ့တာကို စစ်သားများမှ အားရဝမ်းသာဖြင့် ပြန်လည်ပြောပြခြင်းကို နားထောင် ပြီး များစွာအံ့အားသင့်ခဲ့ရပါတယ်။

ထိုသို့လုပ်ချင်တာလုပ်ပြီး သံဃာတော်များအပေါ် အကြည်ညိုပျက်စေရန် ဝါဒဖြန့်မှုများ အများအပြားထွက်ပေါ်လာပါတယ်။ ၎င်းတို့ ဘုန်းကြီးကျောင်း အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်စီးနင်းစဉ် ကျောင်းဝင်းအတွင်းမှ အမျိုးသမီးများ ကြောက်လန့်တကြားအော်ဟစ်၍ အုတ်တံတိုင်းအား ကျော်ခွဲထွက်ပြေးသွား သည်ကို တွေ့ရှိရကြောင်း၊ ဘုန်းကြီးကျောင်းအောက်တွင် အမျိုးသမီး အသုံး အဆောင်ပစ္စည်းများ တွေ့ရှိရကြောင်း၊ သံဃာတော်များ၏ သေတ္တာထဲတွင် သင်္ဃန်းနဲ့အတူ အရပ်ဝတ်အဝတ်အစားများ တွေ့ရှိရကြောင်း၊ သံဃာတော် များသည် အမျိုးသမီးများဖြင့် ဖောက်လွှဲဖောက်ပြန်ပြုလုပ်နေကြကြောင်း၊ သံဃာတော်အတုများဖြစ်ကြောင်း စသဖြင့် အကြောင်းအရာပေါင်းစုံဖြင့် လုပ်ကြံဝါဒဖြန့်ပါတော့တယ်။

၂၀၀၇ ရွှေဝါရောင်တော်လှန်ရေးတွင် နိုင်ငံတော် ဆူပူအုံကြွမှု ပြုလုပ်ရန် လှုံ့ဆော်မှု၊ ဦးဆောင်မှု စသဖြင့် ပုဒ်မများတပ်ခါ အကြမ်းဖက်စစ်တပ်မှ အင်အားသုံး အကြမ်းဖက်ဖွဲ့ခွဲမှုကြောင့် သံဃာတော် အပါး (၄၀) ပျံလွန်တော် မူခဲ့ပြီး ပြည်သူ အယောက် (၆၀) သေဆုံးခဲ့ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ထိန်းသိမ်း ဖမ်းဆီးခံရသူ တစ်ရာကျော်ခန့် ရှိခဲ့ပါတယ်။ ထိုစာရင်းသည် ဖုံးကွယ်မရသဖြင့် ထုတ်ပြန်ခဲ့ရသော စာရင်းဖြစ်ပြီး အမှန်တကယ်တွင် ထိုပမာဏထက် များပြား ပါတယ်။ ထို့ကြောင့် အာဏာရှင်သည် အာဏာတည်မြဲရေးအတွက် ဘုန်းကြီး များအား မြှောက်ပင့်ခိုင်းစေလေ့ရှိသလို အာဏာတည်မြဲရေးအတွက် သံဃာ တော်များအပေါ် မလုပ်ဝံ့သည်မှာလည်း မရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါတယ်။ စစ်တပ် ကသာ အမျိုးဘာသာသာသနာကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်နေခြင်း ဖြစ်တယ်ဆို တဲ့ စကားဟာ မှားယွင်းကြောင်း အထက်ပါအပြုအမူတွေကို ကြည့်ခြင်းအား ဖြင့် သိရှိနိုင်ပါတယ်။ စစ်အာဏာရှင်တွေပြောတဲ့ အမျိုး ဘာသာသာသနာကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်းဆိုတာဟာ လုပ်ကြံလှည့်စားထားတဲ့ ဝါဒမှိုင်းတစ် ခုလို့သာ ဆိုရပါတော့တယ်။

“ကိုယ်လုပ်မှ ကိုယ်စားရမယ်” ဆိုတဲ့ ဝါဒမှိုင်း

အာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်း စစ်သားများ စီဒီအမ်လုပ်တာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး စစ်တပ်ထဲမှာရှိတဲ့ စစ်သားများအနေနဲ့ ကိုယ်လုပ်မှကိုယ်စားရမှာ မည်သူမှ လာကျွေးမည်မဟုတ်ကြောင်း ကိုယ်တိုင်ကြိုးစားရမည့်အကြောင်း တွင်တွင် ပြောလာကြသည်ကို သတိထားမိပါတယ်။ ထိုစကားသည် စစ်သားတွေတင် မက အရပ်သားပြည်သူများတွင်ပါ အမှန်လို့ ထင်မြင်နေကြသူ ရှိပါတယ်။ ဒါသည်လည်း စစ်အာဏာရှင်၏ ဝါဒမှိုင်းတစ်ခုပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ စီဒီအမ်ဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် ပြည်သူနဲ့ ပူးပေါင်းလာပြီးနောက်ပိုင်း စစ်တပ်ရဲ့ အုပ်ချုပ်ရေး ယန္တရားဟာ သိသိသာသာ ပြိုကျပျက်စီးခဲ့ပါတယ်။ ဒီယန္တရားကို ဆက်လက် လည်ပတ်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်၊ စီဒီအမ်ဝန်ထမ်းများ နေရာတွင် အစားထိုးနိုင်ရန် ခက်ခဲခဲ့သဖြင့် အကြံအစည်တစ်ခုကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါတယ်။ နိုင်ငံရဲ့ အခြေခံစားသောက်ကုန် ကုန်ဈေးနှုန်းများ မြင့်မားလာအောင် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ စက်သုံးဆီဈေးနှုန်းများ အဆမတန်မြင့်မားလာအောင် လုပ်ဆောင်ခြင်း၊ ဘဏ်စနစ်ယိုယွင်းပျက်ဆီးအောင် လုပ်ဆောင်ခြင်း၊ ပြည်သူကို အကြောက်တရားများ ကြီးစိုးအောင် လက်နက်အားကိုးဖြင့် ခြိမ်းခြောက်ခြင်း၊ ပြည်သူနှင့် စစ်တပ်အား ရန်တိုက်ပေးခြင်း၊ ပြည်သူအချင်းချင်း စိတ်ဝမ်းကွဲအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း စသဖြင့် နည်းလမ်းမျိုးစုံဖြင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါတယ်။

ဒီလိုလုပ်ဆောင်လာတဲ့နောက် ပြည်သူတွေဟာ တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ ခက်ခဲလာပြီး တော်လှန်ရေးအပေါ် အာရုံမစိုက်နိုင်တာတွေ ဖြစ်လာပါတော့တယ်။ တော်လှန်ရေးထက် ကိုယ်မိသားစု စားဝတ်နေရေး ယှဉ်လာတဲ့အခါ တော်လှန်ရေးကိုမေ့ပြီး နေ့စဉ်လုပ်ငန်းဆောင်တာတွေကို ပိုအရေးပေး ဆောင်ရွက်ရပါတော့တယ်။ ဒီလိုအခက်ခဲတွေ အကျပ်အတည်းတွေနဲ့ ရင်ဆိုင်ရချိန် လူတွေရဲ့ စိတ်ထဲမှာ ငါအလုပ်လုပ်မှရမယ်ဆိုတဲ့စိတ် ဝင်လာပါတော့တယ်။ ဒီအချိန်မှာပဲ ဌာနဆိုင်ရာ စီဒီအမ်ဝန်ထမ်းအသီးသီးကို ခံဝန်ကတိ လက်မှတ်ရေးထိုးခိုင်းကာ အလုပ်တာဝန်များ ပြန်လုပ်စေပါတယ်။ ဒီလိုနဲ့ သူတို့အတွက်

ဝါဒဖြန့်စကားတစ်ရပ်အသုံးပြုလို့ရသွားပါတယ်။ ကိုယ်လုပ်မှ ကိုယ်စားရတာ ယုံပြီမလား၊ ကိုယ်ဒုက္ခရောက်တော့ ဘယ်သူမှ လာမကယ်ဘူး၊ ကိုယ်ခက်ခဲ တော့ ဘယ်သူမှ လာမထောက်ပံ့ဘူး၊ နောက်ဆုံးတော့ စစ်တပ်ကပဲ သဘော ထားကြီးစွာနဲ့ စီဒီအမ် လုပ်ခဲ့တဲ့အပြစ်တွေကို ခွင့်လွှတ်ကူညီရတာပဲမလား ဆိုတဲ့ ဝါဒဖြန့်ခြင်းကို ပြုလုပ်ပါတော့တယ်။ ဒီဝါဒဖြန့်မှုရဲ့ ထိရောက်မှု အတိုင်း အတာဟာလည်း အလွန်ကြီးမားပါတယ်။ စီဒီအမ် လုပ်ထားပြီးသား ဝန်ထမ်း များစွာ အလုပ်တာဝန်ပြန်ထမ်းဆောင်ပြီး စစ်တပ်ရဲ့ တချို့အုပ်ချုပ်မှု ယန္တရား တွေ ဆက်လက်လည်ပတ်သွားနိုင်သလို စီဒီအမ်လုပ်ဖို့ ရည်ရွယ်ထားသူတွေ လည်း မလုပ်ဖြစ်တော့တဲ့အထိ ဖြစ်သွားပါတော့တယ်။

တကယ်တော့ သူများနိုင်ငံတွေမှာ ကိုယ်လုပ်သလောက် ကိုယ်စားရပေ မယ့် ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံမှာတော့ ကိုယ်အများကြီးလုပ်မှ နည်းနည်းပဲ စားရတဲ့ အဖြစ်ဟာ စစ်တပ်ရဲ့ ဝါဒဖြန့်လုပ်ဆောင်မှုတွေကြောင့် မလွန်ဆန်နိုင်ပဲ ဖြစ် သွားကြတာ ဝမ်းနည်းစရာကောင်းပါတယ်။

“စစ်သားဆိုတာ တိုင်းပြည်နဲ့ ပြည်သူကို အသက်ပေး ကာကွယ်ရမယ်” ဆိုတဲ့ ဝါဒမှိုင်း

စစ်သားတွေ ရှေ့တန်းစစ်မြေပြင်ကို ရောက်တဲ့အခါ အနေအစား ဆင်းရဲခက်ခဲ ပါတယ်။ တချို့ ရှေ့တန်းစစ်တွေဆိုရင် လူသူအရောက်အပေါက် လုံးဝ မရှိ တဲ့နေရာမှာ ဆောက်လုပ်ထားတာပါ။ ဒီလိုနေရာမျိုးမှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်ရ တဲ့ စစ်သားတွေဟာ အခက်ခဲမျိုးစုံနဲ့ ကြုံတွေ့ရပါတယ်။ အနေအထိုင် ခက်ခဲမှု၊ အစားအသောက်ရှားပါးမှုဒဏ်ကို အပြင်းအထန် ကျော်ဖြတ်ကြရပါတယ်။ ဒီလို ကြုံရတဲ့ အခက်ခဲတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး စစ်သားတွေ ခံယူချက် အထင်အမြင် လွဲမှားအောင် ပြုလုပ်ထားတဲ့ ဝါဒမှိုင်းရှိပါတယ်။ အဲဒါကတော့ စစ်သားဆိုတာ အပင်ပန်းအဆင်းရဲခံနိုင်ရမယ်၊ အငတ်ခံနိုင်ရမယ်၊ တိုင်းပြည်နဲ့ လူမျိုးကို ကာကွယ်ဖို့ အခုလို ဒုက္ခဆင်းရဲခံနေရတာ မွန်မြတ်တဲ့လုပ်ရပ်ဖြစ်ပြီး ဒါဟာ ဂုဏ်ယူစရာဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့ ဝါဒဖြန့်မှုပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီအချက်ဟာလဲ လက်ရှိစစ်တပ်ရဲ့ အခြေအနေနဲ့ ချိန်ထိုးကြည့်တဲ့အခါ မှားယွင်းနေကြောင်းသိရှိနိုင်ပါတယ်။ စစ်တပ်မှာရှိတဲ့ အကြီးအကဲတစ်ယောက်ရဲ့ ပိုင်ဆိုင်မှုဟာ ကမ္ဘာ့အချမ်းသာဆုံးစာရင်းဝင်လောက်တဲ့အထိ ရှိပါတယ်။ သူတို့သာ အောက်ခြေစစ်သားတွေရဲ့ ဘဝကို တိုးတက်ပြောင်းလဲအောင် အမှန်တကယ်လုပ်ပေးချင်တယ်ဆိုရင် အများကြီးကောင်းမွန်အောင် လုပ်ပေးလို့ရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီလိုမလုပ်ပေးတဲ့အပြင် ခံယူချက်စိတ်ဓာတ်တွေ လွဲမှားအောင် ဝါဒမှိုင်းတိုက်ခဲ့ကြတာပါ။

ဥပမာအနေနဲ့ ပြောရရင် စစ်သားတွေ ရှေ့တန်းထွက်တဲ့အခါ ခြင်းကြားတွေ လွယ်ပြီးထွက်နေတာကို အားလုံးလည်း သိပြီးဖြစ်သလို မဖြစ်သင့်တဲ့ ကိစ္စတစ်ရပ်လိုလည်း ပြောကြပါတယ်။ ကမ္ဘာ့အဆင့် (၃၈) ရှိတဲ့ မြန်မာစစ်တပ်က အောက်ခြေစစ်သားတွေဟာ ဝါးတို့၊ ကြိမ်တို့နဲ့ ရက်ထားတဲ့ ခြင်းကြားတွေ လွယ်ပြီး စစ်တိုက်ထွက်နေတာဟာ တကယ်ကို မဖြစ်သင့်တဲ့ကိစ္စပါ။ ဒါပေမဲ့လည်း စစ်သားတွေအတွက်တော့ ဒီခြင်းကြားတွေဟာ မြေပြင်မှာ အမှန်တကယ် အသုံးဝင်နေတာဖြစ်ပါတယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ စစ်သားတစ်ယောက် ရှေ့တန်းထွက်တဲ့အခါ သယ်ဆောင်ရတဲ့ပစ္စည်းတွေက အများကြီးဖြစ်နေလို့ပါ။ လက်နက်၊ ကျည်ဆံ၊ ဗုံးသီး၊ လက်ပစ်ဗုံး၊ နင်းမိုင်းတွေအပြင် နှစ်ပတ်စာ ချက်ပြုတ်စားသောက်ဖို့ ရိက္ခာတွေနဲ့ အိပ်ဖို့အတွက် စောင်၊ ခြင်ထောင်တွေပါ သယ်ဆောင်ရပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ကိုယ်တိုင်ချက်ပြုတ်စားသောက်ဖို့ ဒန်အိုး၊ ဒန်ခွက်၊ ပန်းကန်ခွက်ယောက်၊ ရေပုံးစတာတွေပါ သယ်ဆောင်ရတဲ့အခါ သူတို့ထုတ်ပေးထားတဲ့ ကျောပိုးအိတ်နဲ့ လုံးဝအဆင်မပြေနိုင်တော့ပါဘူး။

ဒီပစ္စည်းတွေ ထည့်ထားတဲ့ ခြင်းတောင်းထဲမှာ သူတို့ရဲ့ တစ်ကိုယ်ရည်အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းဆိုတာ ယူနီဖောင်းတစ်စုံအပြင် ပိုမထည့်နိုင်တော့ပါဘူး။ ဒီထက် ကောင်းကောင်းသယ်ဆောင်နိုင်ဖို့ ပိုကောင်းတဲ့ ကျောပိုးအိတ်လုပ်မပေးပါဘူး။ မနိုင်မနင်းဖြစ်နေပေမယ့် ရဟတ်ယာဉ်နဲ့ ပို့ဆောင်မပေးပါဘူး။ အောက်ခြေစစ်သည်တွေရဲ့ ဘဝကို အမှန်တကယ်လုပ်ပေးနိုင်ရန်မလုပ်ပေးကြတာပါ။ မလုပ်ပေးတဲ့အပြင် သူတို့အသုံးပြုတဲ့ ဝါဒမှိုင်းကတော့ စစ်သားဆိုတာ အငတ်ခံနိုင်ရမယ်၊ ပင်ပန်းဆင်းရဲ ခံနိုင်ရမယ်၊ ဒီလိုပင်ပန်း

ဆင်းရဲခံပြီး တိုင်းပြည်ကို ကာကွယ်နေတာဖြစ်လို့ မွန်မြတ်တယ်ဆိုတဲ့ ဝါဒမှိုင်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

နှစ်ပေါင်းများစွာ အလုပ်ဖြစ်ခဲ့တဲ့ ဒီဝါဒမှိုင်းဟာ နွေဦးတော်လှန်ရေး ကာလမှာတော့ သူတို့ရဲ့ လုပ်ကြံဝါဒဖြန့်မှုတွေဟာ ဖုံးဖိလို့မရတဲ့ အခြေအနေ ဖြစ်လာခဲ့ပါပြီ။ ဒီလိုလှည့်စားထားတာတွေဟာ အမှန်မဟုတ်မှန်းသိတဲ့ စစ်သားတွေဟာ အမြင်မှန်ရပြီး စီဒီအမ်ပြုလုပ်လာတာ အခုဆိုရင် (၉၀၀၀) ကျော်အထိ ဖြစ်လာခဲ့ပါပြီ။ ယခင်က စီဒီအမ်လုပ်လာသူတွေထဲမှာ ရာထူးအမြင့်ဆုံး ဗိုလ်မှူးအဆင့်ထိပဲရှိခဲ့တယ်ဆိုပေမယ့် အခုတော့ တပ်ရင်းမှူးတွေဖြစ်တဲ့ ဒုတိယ ဗိုလ်မှူးကြီးအဆင့်တွေထိ ပြည်သူ့ဘက်ရပ်တည်ခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါတယ်။

“ဘယ်သူမှ အားကိုးစရာမလိုဘူး” ဆိုတဲ့ ဝါဒမှိုင်း

ဒီအချက်နဲ့ ပတ်သက်ပြီးလည်း စစ်တပ်ထဲမှာ လုပ်ကြံဝါဒဖြန့်တာတွေ ရှိပါတယ်။ သေးသေးဖွဲဖွဲကနေ စပြောမယ်ဆိုရင် စစ်သည်မိသားစုတွေကို စိုက်ပျိုးရေးတွေ၊ မွေးမြူရေးတွေ မဖြစ်မနေ လုပ်ခိုင်းကြပါတယ်။ အိမ်ထောင်သည်ရဲမေမိသားစုတွေဆိုရင် ကိုယ်နေရတဲ့ အိမ်ထောင်သည်လိုင်းခန်း အရှေ့မှာ ဆယ်မျိုးဆယ်ဘောင်ဆိုတဲ့ခေါင်းစဉ်နဲ့ အသီးအနှံတွေ စိုက်ခိုင်းတာရှိသလို အိမ်ထောင်စုတစ်ခုမှာ ဝက်ဘယ်နှစ်ကောင်၊ ကြက်ဘယ်နှစ်အုပ် စသဖြင့် မွေးမြူခိုင်းတာတွေရှိပါတယ်။ ဒီလိုလုပ်ကြံခြင်းအားဖြင့် အပြင်ဘက် အခြေအနေတွေကြောင့် ပြည်သူတွေ အရမ်းခက်ခဲလာချိန်မှာတောင် တပ်ထဲမှာရှိတဲ့ စစ်သားမိသားစုတွေဟာ အခုလိုပြင်ဆင်ထားပြီးဖြစ်လို့ အဆင်ပြေအောင် နေနိုင်ထိုင်နိုင်တယ်ဆိုပြီး ချပြကြတယ်။ အပြင်က ပြည်သူတွေ နိုင်ငံရေးအကျပ်အတည်း ခံစားနေရချိန်မှာ သူတို့အနေနဲ့ အေးအေးဆေးဆေး ရပ်တည်နိုင်မယ်လို့ ပြောဆိုတတ်ကြတယ်။ ဒီလိုဝါဒမှိုင်းတွေကို ယုံကြည်လက်ခံထားတဲ့ စစ်သားမိသားစုတွေလည်း များစွာရှိပါတယ်။ တကယ်တော့ အဲဒီဝါဒမှိုင်းရဲ့ နောက်ကွယ်မှာ အာဏာရှင်တွေရဲ့ တကယ့်ရည်ရွယ်ချက်လည်း ရှိပါတယ်။ တကယ်တော့ စစ်သားမိသားစုတွေကို အမှန်တကယ်သက်သာချောင်ချိရေး

လုပ်ပေးချင်တယ်ဆိုရင် အများကြီးထောက်ပံ့ပေးလို့ရပါတယ်။ ဒါမျိုးတွေ လုပ်ပေးဖို့ မတွေးဘဲ သူတို့မိသားစု ကောင်းစားရေးသာ ရှေးရှုပြီး စစ်သားမိသားစုတွေကတော့ ကိုယ့်အခက်ခဲကိုယ် ဖြေရှင်းစေတဲ့ လုပ်ရပ်ပါပဲ။

စစ်တပ်မှာ အဆင့်အတန်းအလိုက် သက်သာချောင်ချိရေး ရပိုင်ခွင့်တွေ သတ်မှတ်ပေးထားတာ အများကြီးရှိပါတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် တစ်ပတ်ကို မိသားစုတစ်စုလျှင် ကြက်ဥ ဘယ်လောက်ထောက်ပံ့ရမယ်၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ရဲမေဆိုရင် အနီးပိတ်စာဘယ်နှစနဲ့ ထောက်ပံ့ငွေဘယ်လောက်ပေးရမယ်၊ တပ်တွင်း ကလေးငယ်တွေရဲ့ မူကြိုကျောင်းအတွက် တစ်ပတ်ကို အာဟာရ ဘယ်နှစ်ကြိမ်ကျွေးရမယ်ဆိုတာမျိုး စတဲ့အကြောင်းအရာတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မူဝါဒတွေ ချမှတ်ထားတာရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီလိုမူဝါဒတွေက စာရွက်ပေါ်မှာသာ ရှိပြီး မြေပြင်မှာတော့ အဖြစ်သဘောသာ လုပ်ဆောင်ပေးကြပါတယ်။ အထက်ကို တင်ပြဖို့အတွက် မှတ်တမ်းဓာတ်ပုံယူရုံလောက်ပဲ အလေးထား လုပ်ဆောင်ကြပါတယ်။

နောက်တစ်ခုကတော့ စစ်သားမိသားစုတွေကိုပြောတဲ့ ဘယ်သူ့မှ အားကိုးစရာ မလိုဘူးဆိုတဲ့ ဝါဒမှိုင်းထက်ကျော်လွန်တဲ့ အမျိုးသားရေးဆန်ဆန် ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုးရေး ဝါဒမှိုင်းပဲဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒါကတော့ လက်နက်ခဲယမ်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဘယ်နိုင်ငံကိုမှ အားကိုးစရာမလိုဘူး။ ကိုယ့်နိုင်ငံမှာပဲ ထုတ်လုပ်လို့ ရတယ်ဆိုတာပါပဲ။ အမှန်တကယ်တော့ ဒီအချက်ဟာလည်း သူတို့ အကျိုးစီးပွားကို ရှေးရှုပြီး နိုင်ငံတော်ရဲ့ ဘဏ္ဍာငွေကို လှည့်စားရယူခြင်းတစ်မျိုးပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ တခြားနိုင်ငံကနေ လက်နက်တွေ၊ ခဲယမ်းဗုံးသီးတွေ ဝယ်ယူပြီး ဝယ်ယူထားတဲ့ ပစ္စည်းတွေကို စစ်လက်နက်ထုတ်လုပ်ရေးတပ်တွေကို ပို့ဆောင်ကာ ပုံတူပွားထုတ်လုပ်စေပါတယ်။ ဒီလိုထုတ်လုပ်တဲ့အခါ အမှန်တကယ် ကုန်ကျငွေထက် နည်းပါးအောင် နည်းလမ်းအမျိုးမျိုးနဲ့ လုပ်ဆောင်စေပါတယ်။ လိုအပ်တဲ့အရည်သွေးဖြင့် ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းတွေအစား အရည်အသွေးနိမ့်ပြီး ပေါပေါများများနဲ့ ဈေးသက်သက်သာသာ ရရှိမယ့် နည်းလမ်းတွေကို အသုံးပြုပြီး လုပ်ဆောင်စေပါတယ်။ ဥပမာ လက်နက်တစ်တစ်ခု ဝယ်တဲ့အခါ သိန်းတစ်ရာကုန်ကျရင် ကိုယ့်ဆီမှာ ပြန်ထုတ်တဲ့အခါ သိန်း

တစ်ရာထက်နည်းအောင် လုပ်ဆောင်ကြတယ်။ နိုင်ငံတော်ကို စစ်အသုံးစရိတ် တင်တဲ့အခါကျတော့ ကျသင့်ငွေထက် ပိုပြီးတင်ကြတယ်။ ပိုထွက်လာတဲ့ ငွေ အားလုံးကို အိတ်ထဲထည့်သွားကြတယ်။

အဲဒီလို ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိနဲ့ ဘယ်သူ့မှအားကိုးစရာမလိုဘူးဆိုတဲ့ လုပ်ကြံ ဝါဒဖြန့်မှုရဲ့ အကျိုးဆက်ကို တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားရာဒေသတွေက စစ်သားတွေနဲ့ ပြည်သူတွေ ခံစားကြရတယ်။ လက်နက်ခဲယမ်းတွေကို အကုန်အကျသက်သာ မယ့် နည်းလမ်းတွေနဲ့ ထုတ်လုပ်တဲ့အခါ သတ်မှတ်အရည်အသွေး မပြည့်မီတာ တွေဖြစ်လာတယ်။ တကယ်တမ်းအသုံးပြုတဲ့အခါ လုံခြုံမှုမရှိတာတွေ ပစ်မှတ် လွဲချော်တာတွေ အများကြီးဖြစ်လာပါတယ်။ ဒီလိုလွဲချော်မှုတွေကြောင့် စစ် မျက်နှာပြင်က စစ်သားတွေအပေါ် ကျရောက်ပေါက်ကွဲတာတွေရှိသလို ဒေသခံ ကျေးရွာတွေ၊ ပြည်သူတွေအပေါ်ကို ကျရောက်ပေါက်ကွဲပြီး သေဆုံးမှုတွေ အများကြီးဖြစ်လာစေပါတယ်။ ဒီလိုအဖြစ်အပျက်တွေကို ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် ကချင်ပြည်နယ်မှာ ဖြစ်ပွားခဲ့တဲ့ အာလောဘွမ်တိုက်ပွဲနဲ့ တာဝါတိုင်ကုန်း တိုက်ပွဲတွေမှာ မျက်ဝါးထင်ထင်တွေ့လာခဲ့ပါတယ်။ အမှတ် (၃၂၀) ခြေမြန် တပ်ရင်းက ပစ်လိုက်တဲ့ လက်နက်ကြီးဗုံးသီးဟာ ရှေ့တန်းစစ်မျက်နှာမှာ တိုက်နေရင်းနဲ့ အမှတ် (၁၀) ခြေလျင်တပ်ရင်းပေါ်ကို ကျရောက်ပေါက်ကွဲလို့ စစ်သားတွေ အများအပြား ဒဏ်ရာရသေဆုံးခဲ့ရပါတယ်။ ဗန်းမော်မှာရှိတဲ့ အမှတ် (၃၆၆) အမြောက်တပ်ရင်းက ပစ်ခတ်လိုက်တဲ့ အမြောက်ဗုံးသီးဟာ အမှတ် (၁၀) စစ်ဆင်ရေးဌာနချုပ်လက်အောက်ခံ စစ်ကြောင်းတွေအပေါ် ကျရောက်ပေါက်ကွဲခဲ့တဲ့အတွက် စစ်သား (၃၀) ကျော် သေဆုံးဒဏ်ရာရခဲ့ပါ တယ်။ လေတပ်က ကြဲချလိုက်တဲ့ လေယာဉ်ဗုံးသီးဟာ အမှတ်(၈၈) တပ်မ လက်အောက်ခံတပ်တွေအပေါ် ကျရောက်ပေါက်ကွဲလို့ စစ်သား (၃၀) ခန့် ဒဏ်ရာရသေဆုံးခဲ့သလို စစ်တပ်ရဲ့ လက်နက်ကြီး အမြောက်ကျည်ဆံများ ကြောင့် နွယ်လန်း၊ မြို့သစ် စတဲ့ ရွာတွေက ကျေးရွာသူကျေးရွာသားများ သေဆုံးခဲ့ရပြီး ဘုန်းကြီးကျောင်းပေါ် ကျရောက်ပေါက်ကွဲလို့ သံဃာတော်များ ပါ ဒဏ်ရာရသေဆုံးခဲ့ရပါတယ်။

ဝါဒမှိုင်းဆန့်ကျင်တော်လှန်ရေး

အကြမ်းဖက်စစ်တပ်ဟာ ဝါဒမှိုင်းများကို လက်နက်တစ်ခုသဖွယ် အသုံးပြုနေတယ်ဆိုတာ အထင်အရှားပဲဖြစ်ပါတယ်။ စစ်အာဏာရှင်ဟာ နှစ်ပေါင်းများစွာ လုပ်ကြံဝါဒဖြန့်လှည့်စားမှုကို လုပ်ဆောင်ခဲ့တဲ့အတွက် ဝါဒမှိုင်းရဲ့ ထိရောက်မှုကို ကောင်းစွာသိရှိနားလည်ထားသော အဖွဲ့အစည်းကြီးပင်ဖြစ်ပါတယ်။ လက်ရှိမှာ အာဏာသိမ်းမှုကြောင့် ပေါ်ပေါက်လာခဲ့တဲ့ နွေဦးတော်လှန်ရေးဟာ နိုင်ငံနဲ့ လူမျိုးကောင်းစားရေးအတွက် ယခုကဲ့သို့ စနစ်ဆိုးကို တိုက်ထုတ်ဖို့ ဖြစ်လာတဲ့အခါ တော်လှန်ရေးအဖွဲ့များအနေနဲ့ ကိုယ်ရင်ဆိုင်နေရတဲ့ ရန်သူရဲ့ အလေ့အထများကို သိရှိဖို့ အလွန်ပင်အရေးကြီးပါတယ်။ လုပ်ကြံလှည့်စားမှုများစွာနဲ့ ယဉ်ပါးနေတဲ့ မြန်မာစစ်အာဏာရှင်များရဲ့ ဝါဒမှိုင်းတွေကို အမှန်အတိုင်း သိမြင်နိုင်မှသာ မည်ကဲ့သို့တန်ပြန်လုပ်ဆောင်နိုင်မည်ကို ဖော်ထုတ် ပြင်ဆင်နိုင်မှာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ယခုကဲ့သို့ ပြည်သူလူထုထောက်ခံမှု အပြည့်အဝ ရှိပြီး ပွင့်လင်းမြင်သာတဲ့ အခြေအနေတွေကြောင့် အာဏာရှင်ရဲ့ လုပ်ကြံဝါဒဖြန့်မှုများကို အမှန်အတိုင်း သိမြင်ကာ လုပ်ဆောင်သင့်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်များအတိုင်း စနစ်တကျစီစဉ် ဆောင်ရွက်ပါက မြန်မာ့နွေဦးတော်လှန်ရေးဟာ မျှော်လင့်ထားတဲ့အတိုင်း မလွဲမသွေ အောင်မြင်မှု ရရှိနိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။

Corruption Under the Medical Services Directorate

Thet Paing

Abstract

The Medical Services Directorate (MSD) has 60 organs, including three major training institutions: the Defense Services Medical Academy, the Defense Services Nursing and Paramedical Academy, and the Defense Services Medical Training School. This article lists these organs and their bed capacities and provides individual overviews of these three training institutions, before explaining how the MSD is fundamentally corrupt. Although the MSD has tribunals and laws in place, low-ranked soldiers and other military personnel do not receive their entitlements—let alone the civilians. The Myanmar military is a scheme whereby officers and senior personnel are always looking for ways to personally benefit, rather than seeking to improve the country. If it continues in this way, the military will only further ruin the nation, and the people of Myanmar will continue to suffer.

Introduction

Nearly every nation has an army and every army needs military hospitals, a medical corps, and so on. In Myanmar, the defense services medical corps was formed alongside the country's attempt for independence. In 1941, when the Burma Independence Army (BIA) entered Myanmar with its three military divisions, the pre-existing nursing corps in Dawei joined it as the nascent country's first medical corps. Patriotic doctors and medical students joined the military units near where they lived and served alongside them. The BIA was then able to open military hospitals and later, from 1962 to 1988, the military was able to expand and organize a formal medical corps, now known as the Medical Services Directorate (MSD), alongside many more military hospitals and training schools. If an individual wants to serve in one of the

many varied roles of the medical corps, they can join training schools like the Defense Services Medical Academy (DSMA), the Defense Services Nursing and Paramedical Academy (DSNPA), or the Defense Services Medical Training School (DSMTS), to learn the relevant subject areas. This article first presents an overview of all the organs of the MSD, and then discusses these three particular institutions, their admission requirements, areas of study, and so on. Note that the provisions described are merely the official ones on paper and are not always practiced by the military. The article finishes with a discussion of corruption within the MSD.

The Medical Services Directorate

According to the current structure of the Myanmar military, the MSD falls under the direct management of the Office of the Commander-in-Chief (Army). The current Director General of Medical Staff is Major General Ko Ko Lwin, and the Deputy Director General is Brigadier General Kyaw Zeya. These are the medical organizations under the MSD and their general locations:

1. Defense Services Medical Academy, Mingaladon.
2. Defense Services Nursing and Paramedical Academy, Mingaladon.
3. Defense Services Medical Training School, Hmawbi.
4. Defense Services Medical Research Corps, Nay Pyi Taw.
5. No. 1 Defense Services General Hospital (1,000 bedded), Mingaladon.
6. No. 2 Defense Services General Hospital (1,000 bedded), Nay Pyi Taw.
7. No. 1 Military Hospital (700 bedded), Pyin Oo Lwin.
8. No. 2 Military Hospital (700 bedded), Aung Pan.
9. No. 1 Military Hospital (500 bedded), Meiktila.
10. No. 2 Military Hospital (500 bedded), Yangon.
11. Defense Services Orthopaedic Hospital (500 bedded), Mingaladon.

12. No. 1 Defense Services Obstetrics, Gynecology, and Child Health Hospital (300-bedded), Mingaladon.
13. No. 2 Defense Services Obstetrics, Gynecology, and Child Health Hospital No. 2 (300 bedded), Nay Pyi Taw.
14. Defense Services Rehabilitation Hospital (300 bedded), Mingaladon.
15. Military Hospital (300 bedded), Myitkyina.
16. No. 2 Military Hospital (300 bedded), Ann.
17. No. 3 Military Hospital (300 bedded), Keng Tung.
18. No. 4 Military Hospital (300 bedded), Monywa.
19. No. 5 Military Hospital (300 bedded), Mawlamyine.
20. Health and Disease Control Unit, Nay Pyi Taw.
21. No. 1 Medicinal Supplies Storage Unit, Nay Pyi Taw.
22. No. 1 Field Medical Battalion, Mandalay.
23. No. 2 Field Medical Battalion, Taunggyi.
24. No. 3 Field Medical Battalion, Taungoo.
25. No. 4 Field Medical Battalion, Patheingyi.
26. No. 5 Field Medical Battalion, Mawlamyine.
27. No. 6 Field Medical Battalion, Hmawbi.
28. No. 7 Field Medical Battalion, Monywa.
29. No. 8 Field Medical Battalion, Sittwe.
30. No. 9 Field Medical Battalion, Khamti.
31. No. 10 Field Medical Battalion, Lashio.
32. No. 11 Field Medical Battalion, Bhamo.
33. No. 12 Field Medical Battalion, Keng Tung.
34. No. 13 Field Medical Battalion, Myeik.
35. No. 14 Field Medical Battalion, Taungtha.
36. No. 1 Military Hospital (100 bedded), Mong Hsat.
37. No. 2 Military Hospital (100 bedded), Hpa-An.
38. No. 3 Military Hospital (100 bedded), Insein.
39. No. 4 Military Hospital (100 bedded), Bahtoo.
40. No. 5 Military Hospital (100 bedded), Myeik.
41. No. 6 Military Hospital (100 bedded), Pyaw.
42. No. 7 Military Hospital (100 bedded), Loilek.
43. No. 8 Military Hospital (100 bedded), Namhsan.
44. No. 9 Military Hospital (100 bedded), Lashio.
45. No. 10 Military Hospital (100 bedded), Kalay.

46. No. 11 Military Hospital (100 bedded), Mong Hsat.
47. No. 12 Military Hospital (100 bedded), Dawei.
48. No. 13 Military Hospital (100 bedded), Kawthoung.
49. No. 14 Military Hospital (100 bedded), Laukkai.
50. No. 15 Military Hospital (100 bedded), Than Daung Gyi.
51. No. 16 Military Hospital (100 bedded), Magway.
52. No. 17 Military Hospital (100 bedded), Sittwe.
53. No. 18 Military Hospital (100 bedded), Bokepyin.
54. No. 19 Military Hospital (100 bedded), Homalin.
55. No. 20 Military Hospital (100 bedded), Thabeikkyin.
56. No. 21 Military Hospital (100 bedded), Hpapun.
57. No. 22 Military Hospital (100 bedded), Thanlyin.
58. No. 1 Frontline Medicinal Supplies Storage Unit, Mandalay.
59. No. 1 Mobile X-Ray Facilities Unit, Nay Pyi Taw.
60. Workshop Medical Unit, Yangon.

Defense Services Medical Academy, Mingaladon

Before 1992, the Myanmar army mostly recruited doctors and dentists from civilian medical universities to serve as medical officers in the military. Doctors who were assigned to the army had to attend basic military training for several months. After the 1988 uprising, the military shut down civilian universities and schools for a long time. Because of that, after a certain period of time, the military faced a perceived shortage of medical experts. Instead of recruiting civilian doctors, the military established the DSMA on 19 November 1992 with the purpose of training its own medical experts and eliminating civilian scrutiny. The army declared when the DSMA was established that it would “appoint medical officers for the Myanmar army.” Its slogan is “to bring up efficient, skillful medical officers with courage and high morale for the Myanmar armed forces.” When founded, there were only forty-seven trainees, and after six years of study, these individuals had to work as in-house surgeons. But by 2010, the DSMA was accepting close to four hundred students every year.

The difference between the DSMA and other universities is that there are more steps in the admissions process. Everyone

who wants to join the DSMA must be male, pass particular admissions exams, pass physical and psychological evaluations, and before 2010, they also needed to have high matriculation exam marks equivalent to that for admission into other civilian medical universities. After 2010, individual interviews became more important for admission rather than grades. From 2010 onward, the DSMA only accepted one hundred students (or less) per year. In the 2012 academic year, there were only forty students who passed all requirements for admission.

Similar to the civilian medical universities, the DSMA offers studies in a dual Bachelor of Medicine/Bachelor of Surgery program, a Master of Science Education program, as well as other specialist training courses, all of course alongside military training. As soon as students graduate, they are assigned to serve at lieutenant level in the military as either medical officers or medical platoon commanders. They are deployed by the office of the MSD to the front lines, battlefields, and other remote rural areas (where there is very little healthcare available). After serving in an infantry battalion for three years, they are then transferred to a field medical battalion. Medical officers who serve within the field medical battalion, following three years of service, are then transferred to a military hospital.

Defense Services Nursing and Paramedical Academy, Mingaladon

With the establishment of the DSMA, the military became able to train and deploy a sufficient number of medical officers, however, it still needed experts from other medical disciplines. Therefore, on 24 February 2000, the military opened the new Defense Services Nursing Academy with the help of the University of Nursing, Yangon, and the University of Nursing, Mandalay. In 2002, pharmacy and medical training courses were added to the list of courses available, and the name of the academy was changed to the DSNPA. Females were permitted for admission to the DSNPA, a key difference to the DSMA. Its courses included Bachelor of Nursing, Bachelor of Pharmacy, Bachelor of Medical

Laboratory Technology, Bachelor of Medical Physiotherapy Technology, Bachelor of Medical Imaging Technology, Bachelor of Prosthetics and Orthotics, and so on.

DSNPA graduates are assigned as nurses and medical specialists in the medical staff corps under the MSD. Also, if suitably qualified, they can pursue relevant further study such as master's and doctorate degrees. Scholarships are available to study said advanced degrees abroad in countries such as Russia, China, and India. After an individual has served as a nurse or medical specialist (3rd class) for a year, followed by two years as a senior nurse or medical specialist (2nd class)—a total of three years' service—they may then be approved for second lieutenant (senior nurse or medical specialist [2nd class]) status, if promotion to the role of gazetted officer is recommended.

Defense Services Medical Training School, Hmawbi

At the DSMTS, individuals can attend training in medical assistance, nursing, medical laboratory skills, radiology, surgical skills, dentistry, physiotherapy, midwifery (a two-year diploma), women's nursing assistance, and women's nursing. After the completion of training, individuals can go on to study in other related and advanced courses while serving in any of the relevant departments under the MSD.

I now discuss incidents of corruption, such as exploitation of power and bribery, that I personally witnessed or experienced in the MSD and its organs.

Corruption Within the Training Departments and Military Hospitals

Corruption is the very first step of joining the MSD, whether being admitted to the DSMA, DSNPA, or DSMTS. It slowly became increasingly difficult to gain admission to the DSMA in particular, with people bribing academy management to gain entry. Prior to the 2021 coup, most students admitted to the DSMA

were either children of high-ranked military personnel, individuals related to businessmen who worked with the military, or others with close military ties. When these new special students graduated, they were considered ‘privileged ones’ within the medical corps, treated differently for their connections to high-ranked officials elsewhere in the military. At this time, the chances for civilians on the outer getting into the academy was lower than ever.

As mentioned, newly graduated DSMA medical officers must serve at infantry bases, then field medical battalions, and then military hospitals in turn, under the rank of lieutenant. This means at least one deployment to the front lines. Obviously, everyone would prefer to remain in the safety and comfort of military hospitals rather than serve at risk in field medical battalions (where their skills are actually more urgently needed). This results in medical officers at military hospitals bribing their superiors to not be transferred to the front lines and instead be allowed to continue their comfortable service at the military hospitals, even long after their time for transfer has passed. Some do not need to directly bribe and keep their positions at military hospitals because of their high-ranked military family members. Consequently, ordinary graduates without such connections, family backgrounds, or wealth must suffer the risk of repeatedly going to battlefield bases and serving at the front lines.

Turning to the DSNPA, females with positive relationships with higher-ranked officials from any of the different departments are often selected to serve at military hospitals straight after their training. On the other hand, female nurses who have years of experience and training without these companionships are continually sent to battlefield bases. Some are even sent to military livestock farms—such as chicken farms and pig farms—to serve. Higher-ranked officials use their power to exploit nurses’ knowledge and education, gained from years of study; these women are exploited only because they do not have family connections, and therefore, can be sent to positions irrelevant to their training.

In recent years, individuals with money or friendships with senior officials even transition back to civilian roles, working at advanced hospitals like Kan Thar Yar Hospital, owned by the military-controlled Myanmar Economic Cooperation (MEC).¹ Military corporations like the MEC and Myanma Economic Holdings Limited (MEHL) own dozens of businesses such as factories, telecommunications companies, banking institutions, hotels, hotel resorts, and other travel-related businesses, as well as alcoholic beverage and tobacco businesses. Brigadier generals and colonels are assigned as directors of these various businesses. The MEHL and MEC Patrons Group is led by the Commander-in-Chief and the Deputy Commander-in-Chief, as Chairman and Deputy Chairman respectively.

All military personnel are mandated to buy MEHL shares using their personal monthly salaries, unlike civilians who can choose where to invest their money. The dividends gained on these shares is 30 percent, but the shares bought by the military personnel are kept as savings supposedly to be provided as benefits upon retirement. However, the dividends only ever go to the officers—the money does not flow through down to the lower-ranked soldiers.

According to military rules, eligibility for master's and PhD courses requires achieving certain grades or having prior qualifications. However, in fact, the most important thing is just being friendly with senior officials and bribing them. It is mostly people with money for bribes and connections that are allowed to attend these sought-after courses. Those who are eligible on paper but do not have bribe money and connections forego the exact kind of education aligned with their skills and achievements. When those who fail the basic eligibility criteria for these esteemed graduate degrees utilize bribes and connections to be admitted to them, and then go on to finish their courses, often abroad in foreign countries, graduating to become military professors and senior consultants, they in fact do not possess the

¹ However, because Kan Thar Yar hospital is special, if anyone causes problems while serving there they can be sent to the front lines as punishment.

skills needed for their newly acquired positions and specializations.

Basically, in the military, “praise the above and press the below” behavior is now widespread, and bribery and the exploitation of power is only increasing. “The principles are good, but the people behind these principles are not good.” Those with approved family backgrounds and/or those who are wealthy end up serving in the desired ‘good’ positions within the military. This has come about because of clear violations of principles and laws and the huge growth in bribes and nepotism.

Corruption Within the Medicinal Storage Department

The Office of the Commander-in-Chief allocates US \$1 billion annually to the MSD as its budget for the procurement of medical equipment and supplies. That sum of money is deemed an adequate amount to ensure that the Myanmar military’s medical matters meet international standards. However, the flow of funds from this allocation leans more towards personal gains than development for the nation. Although it is said that the US \$1 billion is allocated to buy medicine and medical equipment, when the money is distributed to the MSD, it does not actually receive the entire sum. There are officials from the Office of the Commander-in-Chief who abuse this distribution for their own interests.

In their reports on medical supplies and records, these officials report that they purchase their supplies from places like India, the United States’, and South Korea—all known for their high-quality medical products. However, in reality, these officials usually import cheap, poor-quality supplies from China. These may cost only US \$300,000, with the remaining US \$700,000 kept for use by these corrupt officials from the Office of the Commander-in-Chief. Some of them use these state funds to establish and carry out businesses under fake names. Such exploitation is well-known, with many officials benefiting from these actions, and it can be evaluated that essentially all such officials misappropriate state funds in some way.

On top of all that, in this instance the US \$300,000 that is actually used to buy the medical supplies is not even fully spent on those items. The MSD also has ‘buyers’ who bribe officers to misuse and misappropriate the medical supplies and money. From these buyers to the senior officials, every level is manipulating the allocated state funds and spinning it into their own money. To launder this ill-gotten money into ‘legitimate’ money, they then put these funds into MEHL and MEC businesses by buying shares, or by starting their own businesses, building factories, and so on—thereby transforming all of it into their own money. The military-founded MEHL and MEC are simply enterprises for illegally laundering state funds originally collected from taxpayers for the gain of corrupt military officials.

Additionally, MSD officers then open their own private pharmaceutical stores outside of military purview and stock these with medicines imported with state funds—these supplies are sent directly to the private pharmacies for their own benefit. Such acts of corruption are widespread among the military’s medical community, yet there has been no action taken against any of these people. This is because the officials with a remit to take action against such corruption are usually directly or indirectly involved in the schemes themselves. There are even cases where medicine supplies sent to bases on the front lines are misused or misappropriated. Each field medical battalion needs to distribute medical supplies to relevant bases under regional commands, which must keep supplies at a set minimum stock level. An example list of such medicines is shown in figures 1 and 2.

Figure 1

Example list of numbers 1-27 of 45 medicines for distribution to bases.

ပစ္စည်းကောင်း		ပစ္စည်းကောင်း ဝန်		ပစ္စည်းကောင်းဝန်		ထုတ်ပေးသည့်တပ်		ပြေးစာ		ပြန်ကြွယ်	
ပုံစံ အမှတ်		ရက်စွဲ		အမျိုးအစား		ထုတ်ပေးသည့်တပ်		ရက်စွဲ		အမှတ်စဉ်	
19 LADS				19 LADS		NO(10) MB		1/2/2022		၈/5/2022	
Unit/ လရုံးဗဟို(၁)		ပြေးစာပုံရိပ်လိပ်စာ		ရက်စွဲ		ရက်စွဲ					
Location :				ရက်စွဲ							
အမိန့်အမိန့်											
ဥပဒေအရ အမိန့်အမိန့်											
စဉ်	ပစ္စည်းအုပ်စုကြီး/အုပ်စုခွဲ	အမျိုးအမည်	ယူ	ပစ္စည်း		အရေအတွက်		သက်တမ်း		မှတ်ချက်	
				မျိုး	စဉ်	စဉ်	မျိုး	စဉ်	မျိုး	စဉ်	မျိုး
1	Tab Cream Of Magnesia	Tab		300	300			3/2023			
2	Tab Gelmag	Tab		600	600			8/2023			
3	Omeprazole 20mg Cap	Cap		100	100			5/2022			
4	Anucare Oint 20g	Tube		1	1			7/2022			
5	Diclofenac 50mg Tab	Tab		300	300			1/2023			
6	Paracetamol 500mg Tab	Tab		1000	1000			10/2022			
7	Burmeton 4mg Tab	Tab		1000	1000			8/2022			
8	hydrocortisone Sodium 100mg Inj	Vial		10	10			4/2023			
9	Furosemide 20mg/2ml Inj	Amp		2	2			10/2022			
10	Amoxicillin 250mg Cap	Cap		1000	1000			11/2022			
11	Ceftriaxone 1g Inj	Vial		10	10			7/2022			
12	Flucloxacillin 250mg Cap	Cap		300	300			4/2022			
13	Metronidazole 200mg Tab	Tab		500	500			2/2023			
14	Artequine Tab 9' s	Strip		35	35			6/2023			
15	Aseptol Liq; 500 ml	Bot		2	2			3/2023			
16	Thiamine HCL 50mg 2ml Inj	Amp		30	30			8/2023			
17	Thiamine 50mg Tab	Tab		1000	1000			8/2022			
18	Ascorbic Acid 100mg Tab	Tab		1000	1000			6/2023			
19	Burplex Tab	Tab		1500	1500			11/2022			
20	Ribovit 10mg Tab	Tab		300	300			9/2023			
21	Bexexavit Tab	Tab		500	500			12/2022			
22	Vitazone Tab	Tab		1000	1000			2/2023			
23	IV Dextrose Saline 500ml	Bag		30	30			9/2023			
24	IV Dextrose Water 500ml	Bag		20	20			8/2023			
25	Glucose Powder 450G	Pkt		10	10			1/2023			
26	Sodium Chloride 500ml	Bag		40	40			8/2023			
27	Oral Rehydration Salt	Pkt		100	100			6/2023			

Figure 2

Example list of numbers 28-45 of 45 medicines for distribution to bases.

2						
စဉ်	ပစ္စည်းအုပ်စုကြီး/အုပ်စုခွဲ	ရေ တွက်ပုံ	ပစ္စည်း မျိုး	အရေအတွက်		
	အမျိုးအမည်			ခွင့်ပြု	ထုတ်ပေး	သက်တမ်း ကုန်ဆုံး
28	IV Ringer Lactated 500 ml	Bag		20	20	9/2022
29	Aminophylline 25mg 10ml Inj;	Amp		30	30	8/2022
29	Salbutamol Tab	Tab		500	500	6/2023
31	Tetracycline Eye Oint;	Tube		10	10	2/2023
32	Acyclovir Cream 5g(Vivir)	Tube		3	3	10/2022
33	Betamethasone+Clotrimazole+Gentamycin Cream	Tube		3	3	12/2022
34	Neomycin Sulphate Oint; 15g	Tube		2.5	2.5	10/2022
35	Spirit Methylated 500 ml	Bot		4	4	4/2023
36	Bandage 2"×6 Yds	No		30	30	
37	Bandage 4"×6 Yds	No		30	30	
38	Gauze 36"× 100 Yds	No		2	2	
39	Plaster 3" x 5 Yds	No		6	6	7/2023
40	Wool Cotton 16 Ozs	No		4	4	
41	Blood Giving Set	Set		5	5	2/2023
42	Fluid Giving Set	Set		110	110	9/2024
43	IV Cannula 18-G	No		5	5	5/2024
44	Disposable Syringe 20 ml	No		50	50	8/2022
45	Disposable Syringe 5 ml	No		100	100	8/2022
	(Item-45- Only)					
(ပစ္စည်းထုတ်ပေးသူ)				(ပစ္စည်းလက်ခံသူ)		

Medicine that needs to be sent to front line medical bases and medicine supply storage units are set up and recorded in accordance with international standards; however, the actual medicine that is sent to these places does not even cover basic healthcare. When sending drugs to the front lines, the medical officers from the medical bases on the ground usually send expired medicine, illegally selling the newer drugs on the 'outside' for their own financial gain. Consequently, lower-ranked soldiers at the front

lines suffer—they do not receive quality medicine, any diseases suffered take hold without proper treatment due to the use of expired drugs, they then become more resistant to these lower-quality drugs (like antibiotics), and so on.

Additionally, while official reports state that the military only supplies types of medicine approved by international standards and regulations, in reality, they use drugs banned by the United States' Food and Drug Administration (FDA). For example, in April 2020, the FDA banned ranitidine, a drug that reduces the amount of acid the stomach produces, for containing N-Nitrosodimethylamine, a carcinogenic chemical. Some severe side effects of ranitidine usage include stomach cancer, esophagitis, nasopharynx-related diseases, and bladder-related diseases—all good reasons to ban ranitidine products. However, sales representatives from pharmaceutical companies continue to bribe Myanmar medical officers, and they still import these drugs to this day. If medical officers order the placement of these drugs into the military clinics, no one can object to these orders. These exploitative practices and banned drugs imports harm both the public and the military. By accepting bribes, high-ranked military personnel are just looking out for their own good.

The Absence of a Doctors' Code of Ethics

The military promotes and showcases itself on air—of course, on military-owned television channels—as providing free healthcare to villages located in the ethnic states. Sometimes, international media outlets and other TV channels will also broadcast these 'news' pieces and even praise such actions. In such clips, high-ranked military officials themselves lead medical and nursing units around and provide assistance to people. However, behind these media video clips, there is military corruption.

In the videos, everything is presented as being noble and admirable—people being cured of their diseases, patients requiring surgery getting registered and checked in at the military

hospitals, provision of free health assistance, and so on—but in reality, it is nothing like that. The military instead often provides civilian patients with a date to attend surgery, with the promise that it would be free-of-charge, but when the patient turns up at the hospital, they are asked to pay—or forego the necessary surgery. Even specialist surgeons and those with doctorates use excuses not to operate on patients if they do not receive extra fees—they say the required medicine or equipment has not arrived, and so on. Patients who can afford to pay bribes are prioritized and consequently looked after very well.

These corrupt individuals are not only ignoring their sworn duty to protect citizens, as a member of the military, but are also ignoring the code of ethics that doctors adhere to in caring for their patients. They also directly insult the public by not giving them the service they deserve as taxpayers. Civilians are not the only ones exploited in this way, but so are other military personnel, who arrive at hospitals, either due to injury or disease, to be discriminated against and treated differently depending on their background and financial situation. I have personal experience in this matter.

I knew a sergeant injured in battle and he had to undergo surgery because he dislocated his entire hip bone. But, because he was not in a very strong financial situation, he could not bribe the doctors. His surgery date was then postponed time and time again, as the doctors would only operate on those who could pay. Later, after his condition had already deteriorated, this sergeant had to borrow money from other people to bribe the surgeon with approximately 5 million Myanmar Kyat—only then would they operate on him.

These scenarios continue to often occur. With the public's tax money, the military are only causing problems for the people, and are also openly violating the rights of low-ranked soldiers. They are complicit in acts of bribery and openly exploit their positions and power as if such abuse were in accordance with the law, rather than the opposite—completely against the law.

Conclusion

It can be said that the Myanmar military has sound structural rules and policies in relation to the medical sector. Within the organizational structure, they are able to provide adequate medical bases and ground medical units for all divisions and states. When it comes to medical training, there is not only “good” education, but some individuals are even sent abroad to further their studies. In terms of medical technology, Myanmar even has a military-owned pharmaceutical manufacturing factory. The military has laws in place that provide both physical and psychological support to the family members of both amputee and killed soldiers.

However, those provisions and laws only exist on the books, and in real life, said provisions and laws are being openly and explicitly violated by military officers. Even with a military-owned pharmaceutical manufacturing factory, basic medications are being imported from overseas, using up a lot of state funds. Said funds are not being well used for military or national purposes, as higher-ranked individuals and officers are also using them for their own benefit and openly exploiting their power.

Although there are MSD tribunals and laws in place, many low-ranked soldiers and other military personnel do not receive their entitlements—let alone civilians. Due to propaganda, these low-ranked soldiers do not recognize that their lives are being trampled on for the benefit of high-ranked military officials. As such, the Myanmar military is a scheme whereby officers and senior personnel are always looking for ways to personally benefit, rather than seeking to improve the country, causing many problems for the nation. If it continues in this way, the military will bring about more ruin for the nation, and the people of Myanmar will continue to suffer immeasurably.

မြန်မာ့တပ်မတော်၏ ဆေးဝန်ထမ်းညွှန်ကြားရေးမှူးရုံး လက်အောက်ရှိ အကျင့်ပျက်ခြစားမှုများ

သက်ပိုင်

အကျဉ်းချုပ်

ဆေးဝန်ထမ်းညွှန်ကြားရေးမှူးရုံးလက်အောက်တွင် အဖွဲ့အစည်းပေါင်း (၆၀) ရှိပြီး ထိုအထဲတွင် သင်ကြားရေးကျောင်းများဖြစ်သည့် တပ်မတော် ဆေးတက္ကသိုလ်၊ တပ်မတော် သူနာပြုနှင့် ဆေးဘက်ပညာတက္ကသိုလ်နှင့် တပ်မတော် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ ပညာသင်ကျောင်းဆိုသည့် ကျောင်း (၃) ကျောင်းလည်း ပါဝင်သည်။ ဤဆောင်းပါးတွင် ဆေးဝန်ထမ်းညွှန်ကြားရေးမှူးရုံး (ဆေးတပ်ဖွဲ့) အနေဖြင့် မည်သို့ အကျင့်ပျက်ခြစားနေသည်ကို ရှင်းမပြမီ ဆေးတပ်ဖွဲ့လက်အောက်ရှိ အဖွဲ့အစည်းများစာရင်းနှင့် ၎င်းတို့၏ စွမ်းဆောင်ရည် မပြည့်ဝမှုများကို တင်ပြထားသလို သင်ကြားရေးကျောင်းများအပေါ် အမြင်များကို တင်ပြထားပါသည်။ ဆေးတပ်ဖွဲ့တွင် သက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေနှင့် ခုံရုံးများရှိသော်လည်း အောက်ခြေစစ်သားများနှင့် အခြားအဆင့်စစ်သားများသည် ခံစားခွင့်များကို မရရှိကြပေ။ မြန်မာစစ်တပ်မှ အရာရှိကြီးများသည် တိုင်းပြည်အကျိုးထက် ကိုယ်ကျိုးစီးပွားရရှိရေးကိုသာ မြှော်မြင်နေလျက်ရှိသည်။ ဤပုံစံအတိုင်းသာ ဆက်လက်ပြုလုပ်နေပါက စစ်တပ်ကြောင့် တိုင်းပြည် ပိုမိုပျက်စီးလာမည်ဖြစ်ကာ မြန်မာပြည်သူလူထုသည်လည်း ဒုက္ခများ ပိုမိုခံစားနေရမည် ဖြစ်သည်။

နိဒါန်း

နိုင်ငံတိုင်းတွင် နိုင်ငံအတွက် တပ်မတော် (စစ်တပ်) များ ဖွဲ့စည်းထားရှိပြီး တပ်မတော်အသီးသီးတွင် တပ်မတော်ဆေးရုံ၊ ဆေးတပ်ဖွဲ့ စသဖြင့် ထားရှိကြသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်လည်း မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှုနှင့်အတူ

တပ်မတော်ဆေးတပ်ဖွဲ့လည်း ပေါ်ထွက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ၁၉၄၁ ခုနှစ်တွင် ဗမာ့ လွတ်လပ်ရေးတပ်မတော် (BIA) သည် မြန်မာနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးအတွက် စစ်ကြောင်းကြီး သုံးကြောင်းဖြင့် ဝင်ရောက်ခဲ့စဉ်က ထားဝယ်မြို့တွင် စစ် မဖြစ်မီကတည်းက ရှိနေခဲ့သော သူနာပြုတပ်ဖွဲ့သည် ထားဝယ်စစ်ကြောင်းသို့ ပထမဆုံး ဝင်ရောက်လာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ မျိုးချစ်စိတ်ရှိသော ဆရာဝန်များနှင့် ဆေးကျောင်းသားများသည်လည်း နီးစပ်ရာ တပ်ဖွဲ့များသို့ ဝင်ရောက်၍ ဗမာ့ တပ်မတော်နှင့် ပူးတွဲတာဝန်များ ထမ်းဆောင်ခဲ့ကြသည်။ ဗမာ့လွတ်လပ်ရေး တပ်မတော်ခေတ်တွင် တပ်မတော်ဆေးရုံများကိုလည်း ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့ကာ ၁၉၆၂ ခုနှစ် မှ ၁၉၈၈ ခုနှစ်အတွင်း ဆေးတပ်ဖွဲ့ကို တိုးချဲ့ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့သည်။ ထို့အပြင် စစ်ဆေးရုံများ၊ သင်တန်းကျောင်းများ အများအပြားကိုလည်း တိုးချဲ့ ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့သည်။ တပ်မတော်၏ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာဌာနများတွင် ဝင်ရောက် တာဝန်ထမ်းဆောင်လိုပါက သက်ဆိုင်ရာ တပ်မတော်ဆေးတက္ကသိုလ်၊ တပ်မတော်သူနာပြုနှင့် ဆေးဘက်ပညာတက္ကသိုလ်၊ တပ်မတော် ဆေးဘက် ဆိုင်ရာ ပညာသင်ကျောင်းတို့တွင် သက်ဆိုင်ရာ ဘာသာရပ်များအလိုက် တက်ရောက်သင်ယူပြီး ရာထူးအဆင့်ဆင့်ဖြင့် ဝင်ရောက်တာဝန်ထမ်းဆောင် နိုင်ပါသည်။ ဤဆောင်းပါးသည် ဆေးတပ်ဖွဲ့အောက်ရှိ အဖွဲ့များအကြောင်းကို ဦးစွာ ခြုံငုံသုံးသပ်ပြထားကာ နောက်ပိုင်းတွင် လေ့ကျင့်ရေးကျောင်း (၃) ခု အကြောင်းကို ဆွေးနွေးထားသည်။ ထို (၃) ကျောင်း၏ ဝင်ခွင့်လိုအပ်ချက်များ၊ လေ့လာမှုနယ်ပယ်များနှင့် အခြားအကြောင်းအရာများကို ဆွေးနွေးထားသည်။ ဤဆောင်းပါးတွင် ဖော်ပြထားသော အချို့သော ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် စာရွက် ပေါ်တွင်သာရှိပြီး စစ်တပ်မှ အမြဲတမ်းကျင့်သုံးခြင်းမရှိကြောင်း သိထားရန်လို ပါသည်။ ဆောင်းပါး၏ အဆုံးပိုင်းတွင် ဆေးတပ်ဖွဲ့အတွင်း အဂတိလိုက်စားမှု ဆိုင်ရာကိစ္စများအကြောင်းကို တင်ပြထားပါသည်။

ဆေးဝန်ထမ်းညွှန်ကြားရေးမှူးရုံး (ဆေးတပ်ဖွဲ့)

လက်ရှိရေးဆွဲထားသည့် မြန်မာ့စစ်တပ်၏ ဖွဲ့စည်းပုံအရ ဆေးတပ်ဖွဲ့သည် ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ရုံး (ကြည်း) လက်အောက်တွင်ရှိပြီး ကာကွယ်ရေး ဦးစီးချုပ်ရုံး (ကြည်း) မှ တိုက်ရိုက် ကွပ်ကဲသော တပ်ဖွဲ့ဖြစ်သည်။ ယခုလက်ရှိ ဆေးဝန်ထမ်း ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်မှာ ဗိုလ်ချုပ်ကိုကိုလွင်ဖြစ်ပြီး ဒုတိယ ဆေးဝန်ထမ်းညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်မှာ ဗိုလ်မှူးချုပ်ကျော်ဇေယျ ဖြစ်သည်။ ဆေးဝန်ထမ်းညွှန်ကြားရေးမှူးရုံး၏ လက်အောက်တွင် အောက်ပါ ဆေးဘက် ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ အသီးသီးရှိကြသည်။

- ၁။ တပ်မတော် ဆေးတက္ကသိုလ်၊ မင်္ဂလာဒုံ
- ၂။ တပ်မတော် သူနာပြုနှင့်ဆေးဘက်ပညာ တက္ကသိုလ်၊ မင်္ဂလာဒုံ
- ၃။ တပ်မတော် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ ပညာသင်ကျောင်း၊ မှော်ဘီ
- ၄။ တပ်မတော် ဆေးသုတေသနတပ်၊ နေပြည်တော်
- ၅။ အမှတ် (၁) တပ်မတော်စစ်ဆေးရုံကြီး (ခုတင် ၁၀၀၀)၊ မင်္ဂလာဒုံ
- ၆။ အမှတ် (၂) တပ်မတော်စစ်ဆေးရုံကြီး (ခုတင် ၁၀၀၀)၊ နေပြည်တော်
- ၇။ အမှတ် (၁) တပ်မတော်ဆေးရုံ (ခုတင် ၇၀၀)၊ ပြင်ဦးလွင်
- ၈။ အမှတ် (၂) တပ်မတော်ဆေးရုံ (ခုတင် ၇၀၀)၊ အောင်ပန်း
- ၉။ အမှတ် (၁) တပ်မတော်ဆေးရုံ (ခုတင် ၅၀၀)၊ မိတ္ထီလာ
- ၁၀။ အမှတ် (၂) တပ်မတော်ဆေးရုံ (ခုတင် ၅၀၀)၊ ရန်ကုန်
- ၁၁။ တပ်မတော် အရိုးရောဂါအထူးကု ဆေးရုံကြီး (ခုတင် ၅၀၀)၊ မင်္ဂလာဒုံ
- ၁၂။ အမှတ် (၁) တပ်မတော်သားဖွားမီးယပ်နှင့်ကလေးဆေးရုံ (ခုတင် ၃၀၀)၊ မင်္ဂလာဒုံ
- ၁၃။ အမှတ် (၂) တပ်မတော်သားဖွားမီးယပ်နှင့် ကလေးဆေးရုံ (ခုတင် ၃၀၀)၊ နေပြည်တော်

၁၄။ တပ်မတော် ကိုယ်လက်အင်္ဂါပြန်လည်သန်စွမ်းရေးဆေးရုံ (ခုတင် ၃၀၀)၊
မင်္ဂလာဒုံ

၁၅။ အမှတ် (၁) တပ်မတော်ဆေးရုံ (ခုတင် ၃၀၀)၊ မြစ်ကြီးနား

၁၆။ အမှတ် (၂) တပ်မတော်ဆေးရုံ (ခုတင် ၃၀၀)၊ အမ်း

၁၇။ အမှတ် (၃) တပ်မတော်ဆေးရုံ (ခုတင် ၃၀၀)၊ ကျိုင်းတုံ

၁၈။ အမှတ် (၄) တပ်မတော်ဆေးရုံ (ခုတင် ၃၀၀)၊ မုံရွာ

၁၉။ အမှတ် (၅) တပ်မတော်ဆေးရုံ (ခုတင် ၃၀၀)၊ မော်လမြိုင်

၂၀။ ကျန်းမာရေးနှင့်ရောဂါနှိမ်နင်းရေးတပ်၊ နေပြည်တော်

၂၁။ အမှတ် (၁) အခြေချဆေးသိုလှောင်ရေးတပ်၊ နေပြည်တော်

၂၂။ အမှတ် (၁) စစ်မြေပြင်ဆေးတပ်ရင်း၊ မန္တလေး

၂၃။ အမှတ် (၂) စစ်မြေပြင်ဆေးတပ်ရင်း၊ တောင်ကြီး

၂၄။ အမှတ် (၃) စစ်မြေပြင်ဆေးတပ်ရင်း၊ တောင်ငူ

၂၅။ အမှတ် (၄) စစ်မြေပြင်ဆေးတပ်ရင်း၊ ပုသိမ်

၂၆။ အမှတ် (၅) စစ်မြေပြင်ဆေးတပ်ရင်း၊ မော်လမြိုင်

၂၇။ အမှတ် (၆) စစ်မြေပြင်ဆေးတပ်ရင်း၊ မှော်ဘီ

၂၈။ အမှတ် (၇) စစ်မြေပြင်ဆေးတပ်ရင်း၊ မုံရွာ

၂၉။ အမှတ် (၈) စစ်မြေပြင်ဆေးတပ်ရင်း၊ စစ်တွေ

၃၀။ အမှတ် (၉) စစ်မြေပြင်ဆေးတပ်ရင်း၊ ခိုလမ်

၃၁။ အမှတ် (၁၀) စစ်မြေပြင်ဆေးတပ်ရင်း၊ လားရှိုး

၃၂။ အမှတ် (၁၁) စစ်မြေပြင်ဆေးတပ်ရင်း၊ ဗန်းမော်

၃၃။ အမှတ် (၁၂) စစ်မြေပြင်ဆေးတပ်ရင်း၊ ကျိုင်းတုံ

၃၄။ အမှတ် (၁၃) စစ်မြေပြင်ဆေးတပ်ရင်း၊ မြိတ်

၃၅။ အမှတ် (၁၄) စစ်မြေပြင်ဆေးတပ်ရင်း၊ တိုက်ကြီး

၃၆။ အမှတ် (၁) တပ်မတော်ဆေးရုံ (ခုတင် ၁၀၀)၊ မိုင်းဖြတ်

၃၇။ အမှတ် (၂) တပ်မတော်ဆေးရုံ (ခုတင် ၁၀၀)၊ ဘားအံ

၃၈။ အမှတ် (၃) တပ်မတော်ဆေးရုံ (ခုတင် ၁၀၀)၊ အင်းတိုင်

- ၃၉။ အမှတ် (၄) တပ်မတော်ဆေးရုံ (ခုတင် ၁၀၀)၊ ဗထူး
- ၄၀။ အမှတ် (၅) တပ်မတော်ဆေးရုံ (ခုတင် ၁၀၀)၊ မြိတ်
- ၄၁။ အမှတ် (၆) တပ်မတော်ဆေးရုံ (ခုတင် ၁၀၀)၊ ပြည်
- ၄၂။ အမှတ် (၇) တပ်မတော်ဆေးရုံ (ခုတင် ၁၀၀)၊ လွိုင်ကော်
- ၄၃။ အမှတ် (၈) တပ်မတော်ဆေးရုံ (ခုတင် ၁၀၀)၊ နမ်ဆန်
- ၄၄။ အမှတ် (၉) တပ်မတော်ဆေးရုံ (ခုတင် ၁၀၀)၊ လားရှိုး
- ၄၅။ အမှတ် (၁၀) တပ်မတော်ဆေးရုံ (ခုတင် ၁၀၀)၊ ကလေး
- ၄၆။ အမှတ် (၁၁) တပ်မတော်ဆေးရုံ (ခုတင် ၁၀၀)၊ မိုင်းဆတ်
- ၄၇။ အမှတ် (၁၂) တပ်မတော်ဆေးရုံ (ခုတင် ၁၀၀)၊ ထားဝယ်
- ၄၈။ အမှတ် (၁၃) တပ်မတော်ဆေးရုံ (ခုတင် ၁၀၀)၊ ကော့သောင်း
- ၄၉။ အမှတ် (၁၄) တပ်မတော်ဆေးရုံ (ခုတင် ၁၀၀)၊ လောက်ကိုင်
- ၅၀။ အမှတ် (၁၅) တပ်မတော်ဆေးရုံ (ခုတင် ၁၀၀)၊ သံတောင်ကြီး
- ၅၁။ အမှတ် (၁၆) တပ်မတော်ဆေးရုံ (ခုတင် ၁၀၀)၊ မကွေး
- ၅၂။ အမှတ် (၁၇) တပ်မတော်ဆေးရုံ (ခုတင် ၁၀၀)၊ စစ်တွေ
- ၅၃။ အမှတ် (၁၈) တပ်မတော်ဆေးရုံ (ခုတင် ၁၀၀)၊ ဘုတ်ပြင်း
- ၅၄။ အမှတ် (၁၉) တပ်မတော်ဆေးရုံ (ခုတင် ၁၀၀)၊ ဟုမ္မလင်း
- ၅၅။ အမှတ် (၂၀) တပ်မတော်ဆေးရုံ (ခုတင် ၁၀၀)၊ သပိတ်ကျင်း
- ၅၆။ အမှတ် (၂၁) တပ်မတော်ဆေးရုံ (ခုတင် ၁၀၀)၊ ဖာပွန်
- ၅၇။ အမှတ် (၂၂) တပ်မတော်ဆေးရုံ (ခုတင် ၁၀၀)၊ သန်လျင်
- ၅၈။ အမှတ် (၁) ရှေ့တန်းဆေးသိုလှောင်ရေးတပ်၊ မန္တလေး
- ၅၉။ အမှတ် (၁) နယ်လှည့်ဓာတ်မှန်ရိုက်ကူးရေးတပ်၊ နေပြည်တော်
- ၆၀။ အလုပ်ရုံဆေးတပ်၊ ရန်ကုန်။

တပ်မတော်ဆေးတက္ကသိုလ် (မင်္ဂလာဒုံ)

၁၉၉၂ ခုနှစ်မတိုင်မီ အစောပိုင်းကာလများတွင် တပ်မတော်သည် အရပ်ဘက် ဆေးတက္ကသိုလ်များမှ ဆရာဝန်များနှင့် သွားဘက်ဆိုင်ရာဆရာဝန်များကို ခေါ်ယူပြီး ဆေးတပ်သားအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်စေခဲ့သည်။ တာဝန် ပေးအပ်ခြင်းခံရသည့် ဆရာဝန်များသည် စစ်တပ်တွင် အခြေခံစစ်ပညာရပ် များကို လအတန်ကြာ သင်တန်းတက်ရောက်ခဲ့ရသည်။ ၁၉၈၈ အရေးတော်ပုံ ကာလပြီးနောက် စစ်တပ်သည် အရပ်ဘက်ဆိုင်ရာ တက္ကသိုလ်များနှင့် ကျောင်း များကို ကာလအတန်ကြာပိတ်ထားခဲ့သည်။ ထိုသို့ ပိတ်ထားသည့်အတွက် အချိန်အတိုင်းအတာတစ်ခု ရောက်သည့်အခါ တပ်တွင်း၌ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်သူများ လိုအပ်လာခဲ့သည်။ သို့သော် စစ်တပ်သည် အရပ်ဘက် ဆရာဝန်များကို ခေါ်ယူမည့်အစား ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိတော့စေရန် ရည်ရွယ်၍ ၁၉၉၂ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ (၁၉) ရက်နေ့တွင် တပ်မတော်ဆေးတက္ကသိုလ်ကို စတင်ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။ စတင်ဖွင့်လှစ်စဉ်က ပြည်သူထံသို့ ကြေညာခဲ့သော ရည်ရွယ်ချက်မှာ တပ်မတော်အတွက် ဆေးမှူးများ ခန့်အပ်နိုင်ရန် ဖြစ်သည်။ တပ်မတော်ဆေးတက္ကသိုလ်၏ ဆောင်ပုဒ်မှာ “တို့တာဝန် အရေးသုံးပါးကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်နိုင်မည့် စွမ်းရည်ပြည့်ဝပြီး လက်ရုံးရည်၊ နှလုံးရည်နှင့် ပြည့်စုံသော စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ ဆေးမှူးများ မွေးထုတ်ပေးရန်” ဖြစ်သည်။

စတင်ဖွင့်လှစ်စဉ်က သင်တန်းသားဦးရေ (၄၇) ဦးသာရှိခဲ့ပြီး စာသင်နှစ် ခြောက်နှစ်ပြီးသည့်အခါ အလုပ်သင်ဆရာဝန်အဖြစ် တစ်နှစ် တာဝန်ထမ်း ဆောင်ကြရသည်။ ၂၀၁၀ ခုနှစ် မတိုင်ခင်အထိ တပ်မတော်ဆေးတက္ကသိုလ် သည် နှစ်စဉ် သင်တန်းသား (၄၀၀) ခန့်နီးပါးလက်ခံသည်။ အခြားသော အရပ် ဘက်ဆေးတက္ကသိုလ်များနှင့် မတူသည့်အချက်မှာ သင်တန်းသား ရွေးချယ် ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်သည် အဆင့်မြင့် တက္ကသိုလ်ဝင်ခွင့်များထက် အဆင့်ပိုမိုများ ပြားခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ တက်ရောက်လိုသည့် သင်တန်းသားအားလုံးသည် အမျိုးသားများသာ ဖြစ်ရမည့်အပြင် အခြားသော အရပ်ဘက် ဆေးတက္ကသိုလ် များ၌ တက်ရောက်နိုင်လောက်သည့်အထိ တက္ကသိုလ်ဝင်ခွင့် စာမေးပွဲတွင်

အမှတ်ကောင်းကောင်း ရရှိထားရန်လိုအပ်သည်။ ထို့အပြင် ရည်ညွှန်းသင်တန်းသားသည် အခြားသော ဝင်ခွင့်စာမေးပွဲ စစ်ဆေးခြင်းကိုလည်း ဖြေဆိုနိုင်ရမည် ဖြစ်ပြီး ခန္ဓာကိုယ်ကြံ့ခိုင်မှုစစ်ဆေးခြင်းနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာစစ်ဆေးခြင်း စာမေးပွဲကိုလည်း ဖြေဆိုနိုင်ရမည်။ သို့သော် ၂၀၁၀ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းတွင်မူ ဝင်ခွင့်အတွက် တက္ကသိုလ်ဝင်စာမေးပွဲအမှတ်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခြင်း မပြုတော့ပေ။ တစ်ကိုယ်ရည် လူတွေ့စစ်ဆေးမေးမြန်းခြင်းသည် ဝင်ခွင့်ရရှိရန်အတွက် အရေးအကြီးဆုံးသော အဆင့်တစ်ခု ဖြစ်လာခဲ့သည်။ ၂၀၁၀ ခုနှစ်မှစ၍ တက္ကသိုလ်သည် သင်တန်းသား (၁၀၀) (သို့) (၁၀၀) ထက်လျော့သော သင်တန်းသား အရေအတွက်ကိုသာ လက်ခံခဲ့သည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ် ဝင်ခွင့်စာမေးပွဲတွင်မူ သင်တန်းသား (၄၀) ဦးသာ ဝင်ခွင့်အောင်မြင်ခဲ့ပြီး တက်ရောက်ခွင့် ရရှိခဲ့သည်။

တပ်မတော်ဆေးတက္ကသိုလ်တွင် အရပ်ဘက်ဆိုင်ရာ ဆေးတက္ကသိုလ်များနည်းတူ အမ်ဘီဘီအက်စ် (M.B.B.S.) ဘွဲ့သင်တန်းများ၊ ဆေးပညာ ဘွဲ့လွန်သင်တန်းများနှင့် ပါရဂူသင်တန်းများကို စစ်ရေးစစ်ရာ လေ့ကျင့်မှုများနှင့်တွဲ၍ သင်ကြားပေးလျက်ရှိသည်။ တက္ကသိုလ်မှ ဘွဲ့ရရှိသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် သင်တန်းသားများကို မြန်မာ့တပ်မတော်တွင် ‘ဗိုလ်’ ရာထူးအဆင့်ဖြင့် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးသည်။ ‘ဗိုလ်’ အဖြစ်ရာထူးပေးအပ်ခြင်းခံရပြီးနောက် ဆေးဝန်ထမ်းညွှန်ကြားရေးမှူးရုံး လက်အောက်ရှိ ရှေ့တန်းနယ်မြေများ၊ စစ်မြေပြင်များ၊ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု နည်းပါးသော ဝေးလံဒေသများသို့ ရွှေ့ပြောင်းတာဝန်ထမ်းဆောင်ရသည်။ ကျောင်းဆင်းအရာရှိများသည် ‘ဗိုလ်’ အဆင့်ဖြင့် ခြေလျင်ဆေးမှူး၊ ခြေလျင်ဆေးတပ်စုမှူးအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ရပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ ခြေလျင်တပ်ရင်းတွင် (၃) နှစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ပြီးမှ စစ်မြေပြင်ဆေးတပ်ရင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့တာဝန်ထမ်းဆောင်ရပါသည်။ စစ်မြေပြင် ဆေးတပ်ရင်း (မဆရ) တွင် တာဝန် ထမ်းဆောင်နေသော ဆေးမှူးများသည် သုံးနှစ်အကြာတွင် တပ်ဆေးရုံ (တဆရ) သို့ ပြန်လည် ရွှေ့ပြောင်း တာဝန်ထမ်းဆောင်ရပါသည်။

တပ်မတော် သူနာပြုနှင့် ဆေးဘက်ပညာတက္ကသိုလ် (မင်္ဂလာဒုံ)

တပ်မတော်မှ ဆေးတက္ကသိုလ် ဖွင့်လှစ်ခဲ့ရာ၌ မြန်မာ့တပ်မတော်တွင် ဆေးမှူးများ လိုအပ်သလို ရရှိခဲ့သော်လည်း ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ တခြားနယ်ပယ်မှ ပညာရှင်များကိုမူ လိုအပ်ခဲ့သော်လည်း။ ထို့ကြောင့် ၂၀၀၀ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၂၄) ရက်နေ့တွင် သူနာပြုတက္ကသိုလ် (ရန်ကုန်) နှင့် သူနာပြုတက္ကသိုလ် (မန္တလေး) တို့၏ အကူအညီဖြင့် တပ်မတော်သူနာပြုတက္ကသိုလ်ကို စတင်ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်။ ၂၀၀၂ ခုနှစ်တွင် ဆေးဝါးကျွမ်းကျင်နှင့် ဆေးဘက်ပညာသင်တန်းများကို တိုးချဲ့ဖွင့်လှစ်ပြီး တပ်မတော်သူနာပြုနှင့် ဆေးဘက်ပညာတက္ကသိုလ်အဖြစ် အမည်ပြောင်းလဲခဲ့သည်။ တပ်မတော်ဆေးတက္ကသိုလ်နှင့် မတူသည့် အချက်သည် မိန်းကလေးများပါ တက်ရောက်ခွင့်ရခြင်း ဖြစ်သည်။ တပ်မတော်သူနာပြုနှင့် ဆေးဘက်ပညာတက္ကသိုလ်တွင် သူနာပြုသိပ္ပံဘွဲ့၊ ဆေးဝါးကျွမ်းကျင်မှုသိပ္ပံဘွဲ့၊ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာနည်းပညာဘွဲ့ (ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ ဓာတ်ခွဲနည်းပညာ)၊ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ နည်းပညာဘွဲ့ (ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ ခန္ဓာသန်စွမ်းမှုနည်းပညာ)၊ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ နည်းပညာဘွဲ့ (ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ ဓာတ်မှန်နှင့် ပုံရိပ်ဖော်နည်းပညာ)၊ ခြေတုလက်တုနှင့် အားပြုကိရိယာ နည်းပညာသိပ္ပံဘွဲ့စသည့် သင်တန်းများ သင်ကြားပေးလျက်ရှိသည်။

သင်တန်းပြီးမြောက်အောင်မြင်သောအခါ ဆေးဝန်ထမ်းညွှန်ကြားရေးမှူးရုံးလက်အောက်ရှိ တပ်မတော်ဆေးဝန်ထမ်းတပ်ဖွဲ့တွင် သူနာပြုနှင့် ဆေးဘက်ကျွမ်းကျင်သူများအဖြစ် ခန့်အပ်ပေးပြီး သတ်မှတ်အရည်အချင်းနှင့် ကိုက်ညီပါက မိမိတို့ သင်ယူခဲ့သည့် ဘာသာရပ်အလိုက် မဟာသိပ္ပံဘွဲ့နှင့် ပါရဂူဘွဲ့ သင်တန်းများ တက်ရောက်ခွင့်ရရှိသည်။ ထိုအဆင့်မြင့်သင်တန်းများကို ရှာဂျား၊ တရုတ်၊ အိန္ဒိယ စသော နိုင်ငံများသို့ စေလွှတ်၍ ပညာသင်စေသည်များလည်း ရှိသည်။ တပ်မတော်ဆေးဝန်ထမ်းတပ်ဖွဲ့တွင် သူနာပြု (သို့မဟုတ်) ဆေးဘက်ကျွမ်းကျင်သူ (တတိယတန်း) အမှုထမ်းသက် (၁) နှစ်၊ အထက်တန်း သူနာပြု (သို့မဟုတ်) ဆေးဘက်ကျွမ်းကျင်သူ (ဒုတိယတန်း) အမှုထမ်းသက် (၂) နှစ်၊ စုစုပေါင်း (၃) နှစ် ပြည့်မြောက်ပြီး သက်ဆိုင်ရာတို့မှ ပြန်တမ်းဝင် အရာရှိအဖြစ်

အဆင့်တိုးမြှင့်ပေးရန် ထောက်ခံတင်ပြလျှင် ‘ဒုတိယဗိုလ်’ (အထက်တန်း သူနာ ပြု (သို့မဟုတ်) ကျွမ်းကျင်သူ (ဒုတိယတန်း) အဖြစ် စတင်ခန့်အပ်ပေးသည်။

တပ်မတော် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ ပညာသင်ကျောင်း (မှော်ဘီ)

တပ်မတော် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ သင်တန်းကျောင်းတွင် ဆေးလက်ထောက် သင်တန်း၊ သူနာပြုသင်တန်း၊ ဓာတ်ခွဲ၊ ဓာတ်မှန်၊ ခွဲစိတ်၊ သွေးဘက်ဆိုင်ရာ သင်တန်း၊ ကာယကုသင်တန်း၊ အမျိုးသမီးသားဖွား ဒီပလိုမာ (၂) နှစ် သင်တန်း၊ အမျိုးသမီးသူနာပြုအကူသင်တန်း၊ အမျိုးသမီးသူနာပြုသင်တန်းတို့ကို တက် ရောက်နိုင်ပါသည်။ သင်တန်းကာလပြီးဆုံးသောအခါ ဆေးဝန်ထမ်းညွှန်ကြား ရေးမှူးလက်အောက်ရှိ သက်ဆိုင်ရာဌာနများတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ရင်း အဆင့်ဆင့် တက်ရောက်ရမည့် သင်တန်းများအား ဆက်လက်တက်ရောက်နိုင် မည် ဖြစ်ပါသည်။

အထက်ဖော်ပြပါ အကြောင်းအရာများသည် ဆေးဝန်ထမ်းညွှန်ကြားရေး မှူးရုံး လက်အောက်ရှိ သင်တန်းကျောင်းများတွင် တက်ရောက်ရန် လိုအပ် ချက်များ၊ လေ့လာသင်ယူနိုင်သည့် ဘာသာရပ်များ၊ ရရှိနိုင်သော ရာထူးများ စသည်တို့ကို မြန်မာ့တပ်မတော်၏ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံတွင် ဖော်ပြထားသည့် အတိုင်း ပြန်လည်အကျဉ်းချုံး ဖော်ပြခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ တပ်မတော်တွင် ပြဋ္ဌာန်း ထားသော ပြဋ္ဌာန်းချက်သည် ပြဋ္ဌာန်းချက် သက်သက်သာဖြစ်ပြီး တကယ့် လက်တွေ့တွင် ကျင့်သုံးခြင်းမရှိပေ။ မိမိကိုယ်တိုင် တွေ့ကြုံခဲ့ရသည့် အာဏာ အလွဲသုံးစားလုပ်ခြင်းများ၊ လာဘ်ပေးလာဘ်ယူ ပြုလုပ်နေမှုများစသည့် အကျင့်ပျက်ခြစားမှုများအား ဆက်လက်၍ တင်ပြသွားပါမည်။

သင်တန်းဌာနများနှင့် စစ်ဆေးရုံများလက်အောက်ရှိ အကျင့်ပျက်မှုများ

မြန်မာ့တပ်မတော်တွင် ဆေးဝန်ထမ်းညွှန်ကြားရေးမှူးရုံး လက်အောက်ရှိ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာဌာနများသို့ ဝင်ရောက်နိုင်ရန် ကနဦးခြေလှမ်းဖြစ်သည့်

တပ်မတော်ဆေးတက္ကသိုလ်၊ တပ်မတော် သူနာပြုနှင့် ဆေးဘက်ပညာ တက္ကသိုလ်နှင့် တပ်မတော် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ ပညာသင်ကျောင်းများသို့ ဝင်ရောက်ရန် အဆင့်ကတည်းကပင် မသမာမှု၊ အကျင့်ပျက်မှုများ စတင်ခဲ့ ပေသည်။ ယခုနောက်ပိုင်းကာလများတွင် တပ်မတော် ဆေးတက္ကသိုလ်သို့ ဝင်ခွင့်ရရန် ပိုမိုခက်ခဲလာပြီး ဝင်ခွင့်ရရန်အတွက် အုပ်ချုပ်သူများထံသို့ လာဘ်ထိုးခြင်းများ ရှိလာကြသည်။ အာဏာမသိမ်းခင်ကာလများတွင်မူ ထိုတက္ကသိုလ်သို့ ဝင်ခွင့်ရသူများသည် စစ်တပ်မှ ရာထူးကြီးပုဂ္ဂိုလ်များ၏ သားသမီးများ၊ စစ်တပ်နှင့်ဖက်စပ် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင် ခရိုနီများနှင့် သက်ဆိုင်သောသူများ၊ စစ်တပ်နှင့် နီးစပ်သော သူများသာ ဖြစ်လာကြသည်။ ထို့ကြောင့် ပြင်ပမှ သာမန်အရပ်သားများအနေဖြင့် ထိုတက္ကသိုလ်သို့ ဝင်ခွင့်ရ ရန်မှာ အခွင့်အရေးနည်းသည်ထက် နည်းလာရတော့သည်။ ထို့အပြင် ဘွဲ့ရပြီး နောက် ‘ဗိုလ်’အဖြစ် ရာထူးပေးအပ်ခြင်းခံရပြီး တာဝန်ထမ်းဆောင်ရသောအခါ တွင်လည်း အများစုသည် စစ်တပ်၏ တခြားဌာနဆိုင်ရာ ရာထူးကြီး ပုဂ္ဂိုလ်များ နှင့် ပတ်သက်ဆက်နွှယ်သောသူများ ဖြစ်ကြရာ ထိုသူများသည် ဆေးတပ်ထဲ တွင် အခွင့်ထူးခံများ ဖြစ်ကြသည်။

ကျောင်းဆင်းအရာရှိများသည် ‘ဗိုလ်’ အဆင့်ဖြင့် ခြေလျင်တပ်ရင်း၊ စစ်မြေပြင်ဆေးတပ်ရင်းနှင့် တပ်ဆေးရုံများတွင် အဆင့်ဆင့် အလှည့်ကျ ရွှေ့ပြောင်းတာဝန်ထမ်းဆောင်ရမည်ဖြစ်သည်။ ထို့သို့ တာဝန်ထမ်းဆောင်ရာ တွင် စစ်မြေပြင်ဆေးတပ်ရင်းတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေသော ဆေးမှူးများ သည် ရှေ့တန်းနယ်မြေများသို့ သွားရောက်ရသည်။ လှုပ်ရှားစစ်ဗျူဟာများ၊ လှုပ်ရှားနည်းဗျူဟာများဖြင့် တွဲဖက်၍ ရှေ့တန်းစခန်းများတွင် စခန်းချ နေထိုင် ရသည်များရှိသည်။ တပ်ဆေးရုံ၌ တာဝန်ထမ်းဆောင်ရသော ဆေးမှူးများ သည် ရှေ့တန်းနယ်မြေများသို့ ထွက်ရန်မလိုအပ်ပါ။ ထိုအခါ ဆေးမှူးများ ထဲတွင် တကယ်လိုအပ်သော ဒေသများသို့ သွားရောက် လိုသူများထက် တပ် ဆေးရုံများ၌ သက်သက်သာသာ နေချင်သူများသာ များလာသည်။ ထို့ကြောင့် တပ်ဆေးရုံများ၌ တာဝန်ကျနေသော ဆေးမှူးများသည် သုံးနှစ် ပြည့်သည့်အခါ အလှည့်ကျ ရွှေ့ပြောင်း တာဝန်ထမ်းဆောင်ရမည့်အစား အရာရှိများကို လာဘ်

ထိုးခြင်းများ လုပ်ဆောင်ကြသဖြင့် စစ်မြေပြင်တပ်ရင်းများသို့ ရွှေ့ပြောင်းရန် မလိုအပ်တော့ဘဲ တပ်ဆေးရုံ၌သာ နေထိုင်နိုင်ကြသည်။ တချို့မှာလည်း စစ်တပ်၏ အရာရှိပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ပတ်သက်ဆက်နွယ်သူ မိသားစုဝင်များ ဖြစ်ကြ၍ တပ်ဆေးရုံများ၌သာ နေကြရပြန်သည်။ ထိုအခါ နောက်ခံခိုင်ခိုင်မာမာ မရှိသူ၊ ငွေကြေးဥစ္စာမရှိသူ သာမန်လူများမှာ စစ်မြေပြင် တပ်ရင်းများသို့သာ ထပ်ခါတလဲလဲ သွားရောက်ရ၍ ရှေ့တန်း၌ တာဝန်ထမ်းဆောင်ကြရသည်။

တပ်မတော် သူနာပြုတက္ကသိုလ်မှ ကျောင်းပြီးသောအခါတွင်လည်း စစ်တပ်၏ အရာရှိပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ဌာနဆိုင်ရာ အထက်အရာရှိများနှင့် ဆက်ဆံရေး ကောင်းမွန်သော မိန်းကလေးများသည် သင်တန်းပြီးသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် တပ်ဆေးရုံများ၌ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခွင့်ရကြသည်။ နှစ်ကာလ ရှည်ကြာစွာ လေ့လာထားသော သူနာပြုများမှာမူ စစ်မြေပြင်တပ်ရင်းများသို့ ထပ်တလဲလဲ စေလွှတ်ခြင်းခံနေကြရသည်။ တချို့ကို စစ်တပ်၏ မွေးမြူရေးခြံများဖြစ်သည့် ကြက်ခြံ၊ ဝက်ခြံ စသောနေရာများသို့ စေလွှတ်၍ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခိုင်းသည်များ ပင်ရှိသည်။ အချိန်ပေး၍ တတ်မြောက်လာသော ပညာများကို ငွေကြေးအင်အား၊ နောက်ခံအင်အား မရှိခြင်း တစ်ခုတည်းကြောင့် မဆိုင်သော နေရာများတွင် အသုံးချခိုင်းကာ အာဏာအလွဲသုံးစား လုပ်နေခြင်းဖြစ်သည်။

ထို့အပြင် ငွေကြေးအင်အား ပိုမိုရှိသောသူ၊ စစ်တပ်၏ အကြီးပိုင်းပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် အကျွမ်းတဝင်ရှိသူများကို ယခုနောက်ပိုင်းတွင် ကန်သာယာဆေးရုံကဲ့သို့ အဆင့်မြင့်ဆေးရုံများသို့ အရပ်ဘက်အသွင်ပြောင်း၍ တာဝန်ထမ်းဆောင်စေသည်။ ကန်သာယာဆေးရုံဆိုသည်မှာ မြန်မာ့စီးပွားရေးကော်ပိုရေးရှင်း (MEC) မှ ဖွင့်လှစ်ထားသော ဆေးရုံတစ်ခု ဖြစ်သည်။¹ ဦးပိုင် နှင့် MEC လုပ်ငန်းစုများ၏ အောက်တွင် ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်း စက်ရုံ အများ အပြားရှိသည်။ ထို့အပြင် တယ်လီဖုန်းကွန်ရက်၊ ဘဏ်လုပ်ငန်း၊ ဟိုတယ်နှင့် ခရီးသွားလုပ်ငန်း၊ အပန်းဖြေလုပ်ငန်း စသောလုပ်ငန်းများအပြင် အရက်ဘီယာ နှင့် ဆေးလိပ်လုပ်ငန်းများလည်းရှိသေးသည်။ လုပ်ငန်းအသီးသီး၏ ဒါရိုက်တာ များအဖြစ်

¹ အကယ်၍ ကန်သာယာဆေးရုံ၌ တာဝန်ထမ်းဆောင်နေရင်း ပြဿနာတစ်စုံတစ်ရာ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါက ရှေ့တန်းစစ်မြေပြင်သို့ ပို့ဆောင်ခံရတတ်သည်။

ဗိုလ်မှူးချုပ်များ၊ ဗိုလ်မှူးများ အသီးသီးကို ခန့်အပ်တာဝန်ပေးထားပြီး ဦးပိုင်နှင့် MEC လုပ်ငန်းစုများ၏ နာယကအဖွဲ့ကို တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်နှင့် ဒုချုပ်တို့က ဥက္ကဋ္ဌ၊ ဒုဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ် ဦးဆောင်ပါသည်။

ဦးပိုင်နှင့် MEC ရှယ်ယာများကို အရပ်သားများအနေဖြင့် မိမိသဘောဆန္ဒ အတိုင်း ဝယ်ယူခြင်း၊ မဝယ်ယူခြင်းကို ဆုံးဖြတ်ခွင့်ရှိသော်လည်း တပ်မတော် ထဲမှ တပ်သားအဆင့်မှစ၍ အဆင့်ဆင့်အထိမှာမူ မဝယ်မနေရမူဖြင့် လစာထဲမှ ဦးပိုင်ရှယ်ယာကို မဖြစ်မနေ ဝယ်ယူကြရသည်။ ရှယ်ယာအမြတ်ငွေမှာ (၃၀) ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်ပြီး တပ်မတော်သားများ ဝယ်ယူထားသော ရှယ်ယာများကိုမူ အငြိမ်းစားယူပြီးသောအခါတွင် ခံစားခွင့်များ ပေးမည်ဟူသော မက်လုံးဖြင့် စုငွေအဖြစ်သာထားရှိသည်။ သို့သော် အမှန်တကယ်တမ်းတွင်မူ ထိုအမြတ်ငွေ များကို အရာရှိများသာ ခံစားခွင့်ရှိကြပြီး ငွေစီးဆင်းမှုမှာ အောက်ခြေစစ်သည် များထံသို့ မရောက်ရှိပေ။

ထို့အပြင် ပြဋ္ဌာန်းချက်များတွင် မဟာသိပ္ပံဘွဲ့နှင့် ပါရဂူဘွဲ့သင်တန်းများ တက်ရောက်ရန် သင်ယူခဲ့သော ဘာသာရပ်အလိုက် သတ်မှတ်အရည်အချင်း များနှင့် ကိုက်ညီရန် လိုအပ်သည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားသော်လည်း တကယ်တမ်း တွင်မူ အရည်အချင်း ကိုက်ညီမှုထက် အရာရှိများနှင့် ခင်မင်မှု၊ အရာရှိများကို လာဘ်ထိုးနိုင်မှုများသာ အရေးကြီးဆုံးဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ငွေကြေးအင်အား ရှိ၍ အရာရှိများကို လာဘ်ထိုးနိုင်သူ အများစုသာ အဆိုပါ သင်တန်းများသို့ တက်ရောက်ခွင့်ရှိကြပြီး အမှန်တကယ် အရည်အချင်းရှိသူများမှာမူ ငွေကြေး အင်အား၊ နောက်ခံအင်အား မရှိပါက မိမိအရည်အချင်းနှင့် ထိုက်တန်သော ပညာများ မရနိုင်ကြပေ။ သို့ဖြစ်၍ ပြည်ပနိုင်ငံများသို့ ပညာတော်သင် သွားရ သော်လည်း အဆိုပါသင်တန်းများ ပြီးမြောက်ထားသော တပ်မတော်မှ ပါရဂူ ဗိုလ်ကြီးများသည် များသောအားဖြင့် ပညာရပ်နှင့် ကိုက်ညီသော အရည် အချင်း မရှိသူများသာ ဖြစ်နေတတ်သည်။

ထို့ကြောင့် တပ်မတော် ဆေးလောကထဲတွင် ‘အထက်ဖား အောက်ဖိ’ ပုံစံ အပြုအမူများ ပိုမိုကြီးစိုးလာပြီး လာဘ်ပေးလာဘ်ယူမှု၊ အာဏာအလွဲသုံးစား လုပ်မှုများမှာ တိုးသည်ထက် တိုးလာပါတော့သည်။ ‘မူ ကောင်း သော်လည်း လူ

မကောင်း' သည့်အတွက် နောက်ခံအင်အား၊ ငွေကြေးအင်အား ရှိသောသူများ သည် နေရာကောင်း၌သာ တာဝန်ထမ်းဆောင်ရသည်။ ထိုသို့ ဖြစ်နေခြင်းမှာ မူဝါဒများ၊ ဥပဒေများကို လာဘ်စားခြင်း၊ အာဏာအလွဲသုံးစားလုပ်ခြင်းများဖြင့် ပေါ်ပေါ်ထင်ထင် ချိုးဖောက်နေကြခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။

ဆေးဝါးသိုလှောင်ရေးဌာနအတွင်းရှိ အကျင့်ပျက်မှုများ

တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ရုံး (ကြည်း) မှ ဆေးဝန်ထမ်း ညွှန်ကြားရေး မှူးရုံးသို့ ဆေးဝါးနှင့် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများ ဝယ်ယူရန်အတွက် အသုံး စရိတ်နှင့် ဘဏ္ဍာငွေအဖြစ် ဒေါ်လာတစ်ဘီလီယံခန့် သတ်မှတ်ကာ နှစ်စဉ် ထုတ်ပေးလျက်ရှိသည်။ ထိုဘဏ္ဍာငွေပမာဏသည် တပ်မတော်၏ ဆေးဝါး ဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များတွင် နိုင်ငံတကာအဆင့်မီသည်အထိ ကောင်းစွာအသုံးချ နိုင်သော ပမာဏဖြစ်သည်။ သို့သော် ထိုဘဏ္ဍာငွေများ၏ စီးဆင်းမှုသည် နိုင်ငံ အတွက်ထက် ကိုယ်ကျိုးအတွက်က ပိုများနေသည်။ နိုင်ငံတော်မှ ဘဏ္ဍာငွေ တစ်ဘီလီယံကို ဆေးဝါးနှင့် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများဝယ်ရန် ထုတ်ပေး သည်ဟု ဆိုသော်လည်း တပ်မတော် ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ရုံးမှ တစ်ဆင့် ဆေး ဝန်ထမ်းညွှန်ကြားရေးမှူးရုံးသို့ ဘဏ္ဍာငွေပေးရာ၌မူ ထိုငွေကြေးပမာဏ အားလုံးကို ထုတ်ပေးခြင်းမဟုတ်ပါ။ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ရုံးရှိ အရာရှိများမှာ မိမိတို့အကျိုးစီးပွားအတွက် နိုင်ငံတော်ဘဏ္ဍာငွေကို အလွဲသုံးစားပြုလုပ်နေ သည်များရှိသည်။

ဆေးဝါးနှင့် ဆက်စပ်ပစ္စည်းများဝယ်ရာ၌ စာရင်းတင်ပြချက်များတွင် အရည်အသွေးကောင်းသော အိန္ဒိယ၊ အမေရိကန်၊ ကိုရီးယား စသောနိုင်ငံများမှ ဆေးပစ္စည်းများဝယ်ယူသည်ဟု တင်ပြကြသော်လည်း လက်တွေ့တွင်မူ အရည်အသွေး မပြည့်မီသော တရုတ်ဘက်မှ ဆေးပစ္စည်းများကို ဈေးပေါပေါ ဖြင့်သာ ဝယ်ယူတင်သွင်းကြခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုတရုတ်ထုတ် ဆေးဝါးပစ္စည်း များသည် တကယ်တမ်း၌မူ ဒေါ်လာသုံးသိန်းဝန်းကျင်သာ ကုန်ကျ၍ နိုင်ငံတော်ဘဏ္ဍာ၏ ကျန်သောဒေါ်လာနှစ်သိန်းဝန်းကျင်မှာ အဆိုပါ

တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ရုံးရှိ အရာရှိများမှ အဆင့်ဆင့် အလွဲသုံးစားလုပ်ကာ မိမိတို့ကိုယ်ကျိုးစီးပွားအတွက် အသုံးပြုကြသည်။ ထိုနိုင်ငံတော်ဘဏ္ဍာများဖြင့် ကိုယ်ပိုင်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများထောင်၍ အမည်လွဲများဖြင့် လုပ်ကိုင်လျက်ရှိကြသည်။ ထိုသို့သော အလွဲသုံးစားမှုများကို တခြားအရာရှိများက သိကြသော်လည်း ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင်ပင် အလွဲသုံးစားမှုများ၌ ပါဝင်ပတ်သက်နေသူများဖြစ်နေကြရာ နိုင်ငံတော်ဘဏ္ဍာများကို ပေါ်ပေါ်ထင်ထင် အလွဲသုံးစားလုပ်နေကြသည်ဟု ယူဆနိုင်သည်။

ထို့အပြင် ထိုဆေးဝါးပစ္စည်းများဝယ်သော ဒေါ်လာသုံးသိန်းဝန်းကျင် ပမာဏသည်လည်း ဆေးဝါးများအတွက် အမှန်တကယ် အသုံးပြုခြင်း မဟုတ်ပြန်ပေ။ ဆေးဝန်ထမ်းညွှန်ကြားရေးမှူးရုံးမှ အဝယ်တော်များထားရှိ၍ ထိုအဝယ်တော်များ ကိုယ်တိုင်ကပင် အရာရှိများနှင့် လာဘ်ပေးလာဘ်ယူလုပ်ကာ ဆေးဝါးပစ္စည်းများနှင့် ငွေကြေးများကို အလွဲသုံးစားလုပ်လျက်ရှိသည်။ အဝယ်တော်မှစကာ ရာထူးကြီးများအထိ အဆင့်ဆင့် တိုင်းပြည်ဘဏ္ဍာများကို မိမိတို့ကိုယ်ပိုင်ငွေအဖြစ် လိမ်လည်ယူကြသည်။ ထို့နောက် လိမ်ထားသောငွေများကို တရားဝင်ငွေအဖြစ် ပြောင်းရန် ဦးပိုင်၊ MEC လုပ်ငန်းစုများတွင် ရှယ်ယာထည့်ခြင်း၊ လုပ်ငန်းများတည်ထောင်ခြင်း၊ စက်ရုံများတည်ခြင်း စသည်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် တပ်မတော်မှ ဦးစီးတည်ဆောင်ထားသော ဦးပိုင်၊ MEC စသော လုပ်ငန်းစုများသည် ပြည်သူ့အခွန်မှတစ်ဆင့်ရသော တိုင်းပြည်ဘဏ္ဍာကို တရားမဝင်လိမ်လည်ယူ၍ တရားဝင်အဖြစ် ပေါ်ပေါ်ထင်ထင်ပြောင်းလဲပေးနေသော လုပ်ငန်းများလည်းဖြစ်သည်။

ထို့အပြင် သက်ဆိုင်ရာ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အရာရှိများသည် ပြင်ပ၌ ပုဂ္ဂလိကဆေးအရောင်းဆိုင်များ ဖွင့်ထားပြီး တပ်တွင်းမှ နိုင်ငံတော်ဘဏ္ဍာဖြင့် ဝယ်ယူတင်သွင်းထားသော ဆေးဝါးအများစုကို ၎င်းတို့၏ ဆေးအရောင်းဆိုင်များသို့ပို့ကာ ကိုယ်ကျိုးအတွက် အသုံးပြုလျက်ရှိသည်။ ထိုကဲ့သို့သော အလွဲသုံးစားမှုများကို တပ်မတော်၏ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အသိုင်းအဝိုင်းများ၌ ပေါ်ပေါ်ထင်ထင်ပြုလုပ်လျက်ရှိသော်လည်း အရေးယူခြင်း မရှိကြပေ။ အရေးယူခြင်း မရှိရသည်မှာ အရာရှိများကိုယ်တိုင်ကပင် ဤအလွဲသုံးစားမှုများ၌

တိုက်ရိုက်သော်လည်းကောင်း၊ သွယ်ဝိုက်၍သော်လည်းကောင်း ပါဝင်နေကြသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် သက်ဆိုင်ရာ မြေပြင်ဆေးတပ်ရင်းများသို့ ပို့ဆောင်သော ဆေးဝါးများကိုပင် အလွဲသုံးစားပြု လုပ်သည်များလည်း ရှိနေသည်။ စစ်မြေပြင်ဆေးတပ်ရင်းသည် ဆေးသိုလှောင်တပ်များမှတစ်ဆင့် (၆) လ တစ်ကြိမ် ဆေးထုတ်ယူပြီး တိုင်းစစ်ဌာနချုပ်အလိုက် သက်ဆိုင်ရာ တပ်ရင်းများသို့ သတ်မှတ်ပမာဏအတိုင်း ပို့ဆောင်ပေးရသည်။ ပို့ဆောင်ရသည့် စာရင်းများမှာ အောက်ပါပုံအတိုင်းဖြစ်သည်။

ပုံ (၁) နှင့် (၂)

မြေပြင်ဆေးတပ်ရင်းများသို့ ပို့ဆောင်သော ဆေးဝါးများ နှုတ်ခံစာရင်း။

ප්‍රධාන වාර්තාව		ද්විතීයික වාර්තාව		මුළු සමස්තය		අනුමැති කිරීම	
ප්‍රධාන වාර්තාව දිනය	ද්විතීයික වාර්තාව දිනය	ප්‍රධාන වාර්තාව අංකය	ද්විතීයික වාර්තාව අංකය	මුළු සමස්තය දිනය	මුළු සමස්තය අංකය	අනුමැති කිරීම දිනය	අනුමැති කිරීම අංකය
19 LADS		19 LADS		NO(10) MB		1 / 12/2022	15/5/2022
Unit ලේඛනපොත්(ට)							
Location :							
සම්බන්ධ කර ඇති ප්‍රධාන වාර්තාව							
එල්	ප්‍රධාන වාර්තාව(ලියා/අනුමැති) අනුමැති කිරීම	මෙහි අනුමැති	ප්‍රධාන වාර්තාව අනුමැති	ද්විතීයික වාර්තාව අනුමැති	මුළු සමස්තය අනුමැති	අනුමැති කිරීම දිනය	අනුමැති කිරීම අංකය
1	Tab Cream Of Magnesia	Tab	300	300		3/2023	
2	Tab Gelmag	Tab	600	600		8/2023	
3	Oneprazole 20mg Cap	Cap	100	100		5/2022	
4	Anucare Oint 20g	Tube	1	1		7/2022	
5	Diclofenac 50mg Tab	Tab	300	300		1/2023	
6	Paracetamol 500mg Tab	Tab	1000	1000		10/2022	
7	Burmeton 4mg Tab	Tab	1000	1000		8/2022	
8	Hydrocortisone Sodium 100mg Inj	Vial	10	10		4/2023	
9	Furosemide 20mg/2ml Inj	Amp	2	2		10/2022	
10	Amoxicillin 250mg Cap	Cap	1000	1000		11/2022	
11	Ceftriaxone 1g Inj	Vial	10	10		7/2022	
12	Flucloxacillin 250mg Cap	Cap	300	300		4/2022	
13	Metronidazole 200mg Tab	Tab	500	500		2/2023	
14	Artequine Tab 9' s	Strip	35	35		6/2023	
15	Aseptol Liq. 50 ml	Bot	2	2		3/2023	
16	Thiamine HCL 50mg 2ml Inj	Amp	30	30		8/2023	
17	Thiamine 50mg Tab	Tab	1000	1000		8/2022	
18	Ascorbic Acid 100mg Tab	Tab	1000	1000		6/2023	
19	Burplex Tab	Tab	1500	1500		11/2022	
20	Ribovit 10mg Tab	Tab	300	300		9/2023	
21	Besexavit Tab	Tab	500	500		12/2022	
22	Vitazone Tab	Tab	1000	1000		2/2023	
23	IV Dextrose Saline 500ml	Bag	30	30		9/2023	
24	IV Dextrose Water 500ml	Bag	20	20		8/2023	
25	Glucose Powder 450G	Pkt	10	10		1/2023	
26	Sodium Chloride 500ml	Bag	40	40		8/2023	
27	Oral Rehydration Salt	Pkt	100	100		6/2023	

2						
စဉ်	ပစ္စည်းအုပ်စုကြီး/အုပ်စုခွဲ	ရေ တွက်ပုံ	ပစ္စည်း မျိုး	အရေအတွက်		
	အမျိုးအမည်			ခွင့်ပြု	ထုတ်ပေး	ပေးရန်ကျန် ကုန်ဆုံး
28	IV Ringer Lactated 500 ml	Bag		20	20	9/2022
29	Aminophylline 25mg 10ml Inj;	Amp		30	30	8/2022
29	Salbutamol Tab	Tab		500	500	6/2023
31	Tetracycline Eye Oint;	Tube		10	10	2/2023
32	Acyclovir Cream 5g(Vivir)	Tube		3	3	10/2022
33	Betamethasone+Clotrimazole+Gentamycin Cream	Tube		3	3	12/2022
34	Neomycin Sulphate Oint; 15g	Tube		2.5	2.5	10/2022
35	Spirit Methylated 500 ml	Bot		4	4	4/2023
36	Bandage 2"×6 Yds	No		30	30	
37	Bandage 4"×6 Yds	No		30	30	
38	Gauze 36"× 100 Yds	No		2	2	
39	Plaster 3" x 5 Yds	No		6	6	7/2023
40	Wool Cotton 16 Ozs	No		4	4	
41	Blood Giving Set	Set		5	5	2/2023
42	Fluid Giving Set	Set		110	110	9/2024
43	IV Cannula 18-G	No		5	5	5/2024
44	Disposable Syringe 20 ml	No		50	50	8/2022
45	Disposable Syringe 5 ml	No		100	100	8/2022
	(Item-45- Only)					
(ပစ္စည်းထုတ်ပေးသူ)				(ပစ္စည်းလက်ခံသူ)		

မြေပြင်ဆေးတပ်ရင်းများ၊ ဆေးဝါးသိုလှောင်တပ်ရင်းများသို့ ပို့ဆောင်ရမည့် ဆေးဝါးများကို နိုင်ငံတကာ စံချိန်စံညွှန်းများအတိုင်းသတ်မှတ်ထားပြီး စာရင်းများထားရှိသော်လည်း တကယ်တမ်းမြေပြင်သို့ ပို့ဆောင်သော ဆေးများတွင်မူ အခြေခံလိုအပ်သည့်ဆေးဝါးများပင် ပြည့်စုံခြင်းမရှိပေ။ မြေပြင် ဆေးတပ်ရင်းများရှိ ဆေးမှူးများမှာ ရှေ့တန်းသို့ ဆေးဝါးပို့ရာ၌ သက်တမ်းကုန်နေသော ဆေးဝါးများကို ပို့တတ်ကြသည်။ သို့သော် အထက်သို့ တင်ပြရသည့် စာရင်းတွင်မူ ထိုဆေးဝါးများကို သက်တမ်းမကုန်သေးသော ဆေးဝါးများအဖြစ် လိမ်လည်တင်ပြပြီး တကယ်တမ်း ဝယ်ယူထားသော ဆေးဝါးအသစ်များကိုမူ ပြင်ပ၌ တရားမဝင်ရောင်းချကာ ကိုယ်ကျိုးအတွက် စီးပွားရှာတတ်ကြသည်။

ထိုအခါတွင် နောက်ဆက်တွဲအနေဖြင့် ရှေ့တန်းရှိ အောက်ခြေစစ်သည်များမှာ စံချိန်မီသော ဆေးဝါးများ မရရှိခြင်း၊ သက်တမ်းကုန်နေသော ဆေးဝါးများကို မှီဝဲရခြင်းကြောင့် ရောဂါ မပျောက်ကင်းခြင်း၊ ဆေးယဉ်ပါးခြင်း စသော နောက်ဆက်တွဲ ဆိုးကျိုးများ ခံစားကြရသည်။

ထို့အပြင် ပြဋ္ဌာန်းချက်များ၊ စာရင်းများတွင် နိုင်ငံတကာစံနှုန်းအတိုင်း ဆေးဝါးများ ထောက်ပံ့ပေးသည်ဟု ဆိုထားသော်လည်း တကယ်တမ်းတွင်မူ အမေရိကန် အစားအသောက်နှင့် ဆေးဝါးကွတ်ကဲမှုဌာန (FDA) မှ တားမြစ်ထားသောဆေးဝါးများကို အသုံးပြုနေသည်များလည်း ရှိသည်။ ဥပမာဆိုရသော် FDA မှ ၂၀၂၀ ခုနှစ်၊ ဧပြီလအတွင်း၌ Ranitidine အမည်ရှိ ဆေးဝါးများကို အသုံးပြုခြင်းအား တားမြစ်ခဲ့သည်။ ၎င်းဆေးဝါးများမှာ အစာအိမ်အတွင်း အက်စစ်ပမာဏများနေခြင်းကို လျော့ချရန် အသုံးပြုရသော ဆေးဝါးများဖြစ်သည်။ သို့သော် စမ်းသပ်ချက်များအရ ၎င်းဆေးဝါးများ၌ N-Nitrosodimethylamine (NDMA) ပါဝင်မှုများကြောင့် တားမြစ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ NDMA ပါဝင်မှုသည် ကင်ဆာရောဂါဖြစ်စေမှုနှုန်းကို မြင့်တက်စေနိုင်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ ၎င်း၏ ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးများအနေဖြင့် အစာအိမ်ကင်ဆာ၊ အစာပြွန် ရောင်ရမ်းခြင်း၊ အသက်ရှူလမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ ရောဂါများဖြစ်စေခြင်း၊ ဆီးအိမ်ဆိုင်ရာ ရောဂါများ ဖြစ်စေခြင်းတို့ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် FDA မှ ထို Ranitidine ထုတ်ကုန်များကို တားမြစ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ သို့သော် တပ်မတော်အတွင်း၌မူ ဆေးဝါးကုမ္ပဏီများမှ အရောင်းကိုယ်စားလှယ်များမှာ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာအရာရှိများထံသို့ လာဘ်ထိုး၍ ထိုကဲ့သို့ တားမြစ်ဆေးများကို တင်သွင်းနေသည်မှာ ယခုချိန်အထိပင်ဖြစ်သည်။ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ အရာရှိများမှ ထိုကဲ့သို့ ဆေးများကို တပ်မတော်ဆေးခန်းများ၌ ထားရှိရန် အမိန့်ပေးပါက ကျန်သူများမှာ မကန့်ကွက်နိုင်ကြပေ။ ပြည်သူများ၊ စစ်သည်များကို အန္တရာယ်ဖြစ်စေနိုင်မည့် ထိုကဲ့သို့ တားမြစ်ဆေးများကို မိမိကိုယ်ကျိုးအတွက်သာ ကြည့်၍ လာဘ်ပေးလာဘ်ယူလုပ်ကာ ပေါ်ပေါ်ထင်ထင် အာဏာအလွဲသုံးစားလုပ်၍ တင်သွင်းနေကြခြင်းဖြစ်သည်။

ဆရာဝန်ကျင့်ဝတ်များ ပျက်ကွက်ကာ အကျင့်ပျက်ခြစားမှုများ

တပ်မတော်မှ တိုင်းရင်းသားဒေသများရှိ ကျေးရွာများသို့ သွားရောက်၍ အခမဲ့ အနေဖြင့် ကျန်မာရေးစောင့်ရှောက်မှုများပေးနေသည်ကို တပ်မတော်ပိုင် ရုပ်သံလိုင်းများတွင် ဖော်ပြကြသည်။ တစ်ခါတစ်ရံဆိုလျှင် နိုင်ငံတကာ မီဒီယာ များ၊ တခြားရုပ်သံလိုင်းများအထိပင် ဖော်ပြချီးကျူးမှုခံရခဲ့သည်များ ရှိဖူးသည်။ ထိုရုပ်သံများတွင် တပ်မတော်မှ ရာထူးကြီး အရာရှိကြီးများကိုယ်တိုင်က ဆေး တပ်ဖွဲ့၊ သူနာပြုတပ်ဖွဲ့များကို ဦးဆောင်ကာ နယ်လှည့်၍ ပြည်သူများကို ကူညီ စောင့်ရှောက်မှုများပေးနေသည်ဟု ရိုက်ကူးပြကြသည်။ သို့သော် ထိုအပေါ်ယံ မီဒီယာထံမှ ရုပ်သံများ၏ နောက်ကွယ်တွင် တပ်မတော်၏ အလွဲသုံးစားမှု များစွာလည်း ရှိနေပြန်သည်။

ရုပ်သံထဲတွင် ပြည်သူများကို ရောဂါရှာဖွေကုသပေးခြင်း၊ ခွဲစိတ်ရန် လိုအပ်သော လူနာများကို ရက်ချိန်းများ ပေး၍ တပ်မတော်ဆေးရုံများတွင် အခမဲ့ကုသပေးမည်ဟုဆိုခြင်း စသည့်ဖြင့် ချီးကျူးဖွယ် တင်ဆက်ထား သော်လည်း တကယ်တမ်းလက်တွေ့တွင်မူ ထိုကဲ့သို့ မဟုတ်ပါ။ အခမဲ့ ခွဲစိတ် ပေးမည်ဟု ရက်ချိန်းပေး၍ တပ်မတော်ဆေးရုံသို့ ရောက်လာသော ပြည်သူများ ကို ငွေကြေးအင်အား မတတ်နိုင်ပါက ခွဲစိတ်မှု မလုပ်ပေးသည်များ ရှိနေသည်။ ခွဲစိတ်ပါရဂူကြီးများ၊ ပါရဂူဗိုလ်ကြီးများကိုယ်တိုင်ကိုက လူနာများထံမှ လာဘ် ထိုးငွေ မရရှိပါက ဆေးမရောက်သေးဟု သော်လည်းကောင်း၊ ပစ္စည်း မရောက် သေးဟု သော်လည်းကောင်း စသည်ဖြင့် အကြောင်းပြချက်အမျိုးမျိုးပြကာ ခွဲစိတ်မပေးဘဲ ပစ်ထားကြသည်များရှိသည်။ ပိုက်ဆံတတ်နိုင်သော လူနာများ ကိုမူ ဦးစားပေးကုသပေးခြင်း၊ ဂရုတစိုက်ထားရှိခြင်းများ ပြုလုပ်လျက်ရှိသည်။

ဤသည်မှာ ပြည်သူကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရမည့် တပ်မတော် သားများ၏ တာဝန်ကိုသာမက လူနာထံ၌ ထားရှိရမည့် ဆရာဝန်များ၏ ကျင့်ဝတ်များကိုပါ ပျက်ကွက်နေသည့်အပြင် ပြည်သူ့အခွန်များဖြင့် ပြည်သူကို ပြက်ရယ်ပြု စော်ကားနေခြင်းများလည်း ဖြစ်နေတော့သည်။ ဤသို့ဆေးကုသ ရာ၌ အလွဲသုံးစားလုပ်နေသည့် ဒဏ်ကို ပြည်သူများပါမက တပ်မတော်သား

အချင်းချင်းပါ ခံနေကြရသည်။ ဒဏ်ရာရ၍သော်လည်းကောင်း၊ ရောဂါကြောင့် သော်လည်းကောင်း တပ်မတော်ဆေးရုံများသို့ ရောက်လာသော တပ်မတော် သားများကို နောက်ခံအင်အား၊ ငွေကြေးအင်အားပေါ်မူတည်၍ ခွဲခြားဆက်ဆံ ကာ ကုသပေးနေကြသည်များ ရှိသည်။ ဤတွင် ကိုယ်တွေ့ဖြစ်ရပ် တစ်ခုရှိပါ သေးသည်။

တစ်ချိန်က တိုက်ပွဲတွင်ဒဏ်ရာရ၍ တင်ပါးဆုံရိုးတစ်ခုလုံး ပြုတ်ထွက် ကာ ခွဲစိတ်ရမည့် ဆရာကြီးတစ်ယောက်ရှိဖူးသည်။ သို့သော် ငွေကြေးအင်အား မတတ်နိုင်သူဖြစ်၍ ပါရဂူဗိုလ်ကြီးများအား လာဘ်မထိုးနိုင်ခြင်းကြောင့် ခွဲစိတ် ရမည့်ရက်ကို နောက်သို့အခါခါရွှေ့ကာ ပိုက်ဆံပေးနိုင်သော လူနာများကိုသာ အရင်ခွဲစိတ် ပေးခဲ့သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် ရောဂါကျွမ်းလာခြင်းကြောင့် တခြား သူများထံမှ ပိုက်ဆံချေးကာ ပါရဂူဗိုလ်ကြီးထံသို့ သိန်းငါးဆယ်ခန့် လာဘ်ထိုးမှ သာ ခွဲစိတ်ကုသပေးခဲ့သည်။

ဤကဲ့သို့ ဖြစ်ရပ်မျိုးသည် တပ်မတော်ထဲတွင် များစွာဖြစ်ခဲ့၊ ဖြစ်နေဆဲ ဖြစ်သည်။ ပြည်သူ့အခွန်များဖြင့် ပြည်သူကို ဒုက္ခပေးနေသည့်အပြင် အောက်ခြေစစ်သားများ၏ လူ့အခွင့်အရေးကိုပါ ပေါ်ပေါ်ထင်ထင် ချိုးဖောက် နေကြခြင်းဖြစ်သည်။ လာဘ်ပေးလာဘ်ယူမှု၊ အာဏာအလွဲသုံးစားလုပ်မှု စသည်တို့ကို ဥပဒေတစ်ခုသဖွယ် သတ်မှတ်၍ ပေါ်ပေါ်ထင်ထင် ကျူးလွန်နေ ကြခြင်းဖြစ်သည်။

နိဂုံးသုံးသပ်ချက်

မြန်မာစစ်တပ်သည် ဆေးဘက်ဆိုင်ရာပိုင်းတွင် ဖွဲ့စည်းမှုပိုင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေ များ၊ မူများသည် ကောင်းမွန်သည် ဟုဆိုနိုင်သည်။ ဖွဲ့စည်းပုံတွင် တိုင်းဒေသ ကြီးတိုင်း၊ ပြည်နယ်တိုင်းအတွက် လုံလောက်သော ဆေးတပ်ရင်းများ၊ မြေပြင် ဆေးတပ်ဖွဲ့များ ထားရှိနိုင်သည်။ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ သင်တန်းများတွင်လည်း ကောင်းမွန်သော သင်ကြားမှုများ၊ နိုင်ငံခြားသို့ သွားရောက် သင်ကြားစေသည် များရှိသည်။ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ နည်းပညာပိုင်းတွင်လည်း စစ်တပ်ပိုင် ဆေးဝါး ထုတ်လုပ်ရေး စက်ရုံအထိ တည်ဆောက်ထားနိုင်သည်။ မသန်စွမ်းဖြစ်သွား

သော စစ်သည်များ၊ ကျဆုံးစစ်သည်များ၏ မိသားစုဝင်များကိုလည်း စိတ်ပိုင်း ဆိုင်ရာ၊ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာများ စောင့်ရှောက်ကူညီထောက်ပံ့ပေးရန် ဥပဒေများ ပြဋ္ဌာန်းထားသည်ကို တွေ့ရသည်။

သို့သော် ထိုပြဋ္ဌာန်းချက်များ၊ ဥပဒေများသည် စာအုပ်ထဲတွင်သာရှိ၍ လက်တွေ့တွင်မူ ထိုမူများ၊ ဥပဒေများကို စစ်တပ်၏ အရာရှိများကိုယ်တိုင်က ပေါ်ပေါ်ထင်ထင်ချိုးဖောက်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။ တပ်ပိုင် ဆေးဝါးထုတ် လုပ်ရေးစက်ရုံအထိ ရှိသော်လည်း လိုအပ်သော အခြေခံဆေးဝါးများကိုပင် နိုင်ငံခြားမှ တင်သွင်းရသောကြောင့် နိုင်ငံတော်ဘဏ္ဍာ အမြောက်အမြားကို ထုတ်ပေးနေရသည်။ ထို့အပြင် ထိုနိုင်ငံတော်ဘဏ္ဍာငွေများကိုလည်း အမှန် တကယ် နိုင်ငံအတွက်၊ စစ်တပ်အတွက် သုံးနေခြင်းမဟုတ်ဘဲ အလွဲသုံးစားမှု များကို အာဏာအသုံးပြု၍ ပေါ်ပေါ်ထင်ထင်ကျူးလွန်ကာ ရာထူးကြီးပုဂ္ဂိုလ် များ၊ အရာရှိများကိုယ်တိုင်က ၎င်းတို့ ကိုယ်ကျိုးအတွက်သာ အသုံးချနေကြ ခြင်းဖြစ်သည်။

ဆေးခုံရုံးများကို ဥပဒေများနှင့်တကွ ထားရှိသော်လည်း ပြည်သူများ၏ လူ့အခွင့်အရေးများကို ကူညီကာကွယ်ပေးရန်ပင် မဆိုထားနှင့် အောက်ခြေ စစ်သားများ၊ တပ်မတော်သားများစွာသည်ပင်လျှင် စစ်သားတစ်ယောက် ရသင့် သော အခွင့်အရေးများကို မရရှိခဲ့ကြပါ။ သို့သော်လည်း စစ်တပ်၏ ဝါဒမှိုင်း ကြောင့် ထိုအောက်ခြေစစ်သည်တို့မှာ စစ်တပ်မှ ရာထူးကြီးအရာရှိကြီးများ၏ ဘဝကောင်းစားရေးအတွက် ၎င်းတို့ဘဝများကို နှစ်မြှုပ်ထားရသည်ကို မသိကြ ပေ။ ထိုကဲ့သို့ မြန်မာစစ်တပ်သည် တိုင်းပြည်ကို အကျိုးပြုရေးထက် အရာရှိ များ၊ အကြီးပိုင်းပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အကျိုးကိုသာ အစဉ်ကြည့်နေသဖြင့် တိုင်းပြည် ပေါ် ဒုက္ခပေးမြဲပေးနေဆဲ အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ် ဖြစ်နေသည်။ ဤအတိုင်း ဆက် လက်သွားမည်ဆိုပါက မြန်မာစစ်တပ်သည် တိုင်းပြည်အပေါ်တွင် ဆိုးကျိုးများ ကိုသာဖြစ်စေပြီး ပြည်သူများသည်လည်း များစွာ ဒုက္ခရောက်ကြ ရဦးမည်ဖြစ် ပါသည်။

The Training Aircraft Used to Bomb Civilians

Naung Yoe

Sergeant

Meiktila Ground Training Air Force Headquarters

Abstract

The K-8W aircraft is commonly used by the Myanmar military. This article covers its technical specifications and capabilities, operational uses, and some information about the sections of the air force that fly and maintain these aircraft—and their training. All levels of the Myanmar air forces are corrupt and share the profits of jet fuel siphoned off surreptitiously and sold on the market. The article concludes with some recommendations for revolutionary forces defending against K-8W attacks.

Introducing the K-8W

In my career I had substantial experience with the K-8W aircraft, and here I wish to communicate what I know about it. To discuss the K-8W, we need to first start with the K-8 (no W) light attack aircraft, as K8-Ws are merely modified K-8s. The K-8 is an export version of the Chinese Hongdu JL-8 aircraft, and a joint venture between China and Pakistan. The “K” stands for Karakorum, mountains on the Pakistan-China border. At around the year 2000, the first K-8W aircraft arrived in Myanmar, an order of around 18 units. Since then, Myanmar has ordered approximately 60 K-8Ws, Pakistan has ordered something like 120, China over 100, Sudan about 12, Zimbabwe 12, Zambia eight, Bolivia six, Sri Lanka approximately five, Ghana four, and Namibia four.

The main arms dealer involved with the purchase of Myanmar’s purchase of the aircraft was U Tay Za. The planes were transported by ship from China and assembled at the No. 10 Defense Equipment factory in Meiktila. The initial purpose and use for these airplanes was to train pilots at the Flying Training Base Command (i.e., the aviation training air base). While I was in

service, I learned there were six of these aircraft in Shante and four in Taungoo. The Myanmar Air Force was the primary purchaser of these K-8Ws, and as mentioned, around sixty of these planes have been purchased by the military.

Currently, the Myanmar air force has aircraft assembly licenses for K-8s, and they are assembling and modifying these planes within the country as K-8Ws. The price of a K8-W is supposed to be approximately US \$10 million, inclusive of all aircraft parts, or at least this is the budget requested when purchasing one of these planes. In reality, when these planes are actually purchased, not all of the aircraft parts are included in the sale, and so, the actual cost could be as little as US \$5 million. For example, the purchase of a ‘new’ K-8 plane could in fact only result in the delivery of a new airframe. Parts like the head-up display (HUD) used for targeting can be taken out of an existing, older plane and reinstalled in newly purchased airframes. When this kind of thing happens, the ‘new’ aircraft has reduced overall quality; in the case of an HUD in particular, the pilot will deal with decreased accuracy when targeting, resulting in over- or under-shooting.

As mentioned, in Myanmar the K-8Ws are a type of training aircraft most often used for training jet fighter pilots. They are light jets also used as surveillance planes and to provide close-range air support to ground forces in areas where ground operations are not possible. The K-8W codename within the military is *ye hman*. There are two K-8W departments in the air force: the ground crew, which includes repairs and maintenance, and the flight crew. The flight crew officers graduated from the Defense Services Academy and fly the airplanes. The ground crew has several sub-departments such as Engine, Airframe, Electrical, Armament, Radio, Radar, and so on. For repairs, the ground crew includes mechanical officers and mechanical privates.

The K-8W uses a single Garrett turbofan engine with a diameter of 1.0-1.27 meters. The length of the aircraft is 11.6 meters, with a wingspan of 9.63 meters. Engines also have an “engine age” metric that refers to hours of usage. For example, if an aircraft’s engine age is fifty hours, then the aircraft requires an

overhaul at the fifty-hour mark once it has reached its fifty hours of flight time. During the overhaul, the mechanic must purchase a new engine and reinstall it in the aircraft.

The wings and airframe are made of aluminum. The aircraft also includes an elevator, rudder, and ailerons for frontal and rear pulls, lifts, and weighting. Regarding electronics, the aircraft uses a fly-by-wire system—in other words, the pilot inputs transmit as electronic signals into a flight control computer, then onto the ailerons, elevators, rudder etc., rather than relying on mechanical connections. The multifunctional display in the K-8W cockpit is full glass, with the aircraft canopy constructed of plastic. There are two seats—rear and front—for pilot and co-pilot.

The front and back seats of the aircraft are ejection seats. These seats can even be ejected at zero speed, zero level situations when the aircraft is grounded. Therefore, safety pins must be installed into the seats when the aircraft are immobile on the ground to prevent accidental ejection. Once pilots are seated and ready to fly, ground crew remove the safety pins before take-off. In an emergency, pilots can pull the center ring attached to the ejection seat between their legs (the firing handle) to eject. If the seat does not eject after pulling the firing handle, pressing a button on the right armrest, called the hang fire, can also enable the ejection of the seat. In every ejection seat there are 28 cartridges for the pilots which are serviced every two years and six years.

There are two parachutes in each ejection seat—one for the pilot and one for the seat itself. When pilots eject, the ejection gun on the back of their seats push through the canopy, and both the seats and pilots are ejected out of the plane. Within seconds of this occurring, a seat's parachute will open, and the pilot and their seat will be separated from each other. Following that, the pilot's parachute will open. Due to the presence of front and rear seats on the aircraft, when ejecting, the pilot sitting in the rear seat must eject first.

The K-8W pilots must wear G-suits to withstand the force of gravity, and K-8W aircraft fly according to their designated duty schedules. The mechanical crew must also conduct inspections

before and after flying. Pilots are required to sign the Air 1001 logbook (from relevant crew members) to confirm that all is in working order with the aircraft. The aircraft is then checked before flying. When pilots inspect an aircraft, they check the tires for tread to ensure proper take-off and landing; the aircraft's assault covers throughout the plane are checked to see whether they are opened or locked. Even when an aircraft is in flight, there are flight safety officers on rotational duty who are accountable for the safety of the airplane and said safety officers are required to report any irregularities to the squadron commander.

The empty weight of a K-8W is 2,857 kilograms. The internal fuel capacity of the aircraft is 780 kilograms. The take-off weight for the K-8W is 3,800 kilograms with the maximum recommended take-off weight being 4,200 kilograms. The maximum weight of pilots is 70 kilograms. To fly longer distances, a 300-liter drop tank may be attached. The maximum speed of the K-8W is 800 kilometers per hour. The K-8W aircraft are not safe for all weather and must avoid rain, overcast conditions, and heavy cloud coverage; however, they are able to be utilized within a temperature range from -40°C to 52°C .

To start the K-8W jet engine, the aircraft is first powered by a power car, whereby the starter motor is started. Once the starter motor is up and running, only then can the main engine start. During this process, ground crew must stand by with fire extinguishers on hand, and in front of the plane, marshallers are positioned to signal the pilot. During this process, the ground crew must tap the wingtip if any emergency situations arise, and this is how the pilot is informed of any irregularities with the aircraft.

The designated fuel consumption rate for the K-8W aircraft is set at 160 gallons per hour. When the weather is fair, the normal flight rotation for a squad of K-8Ws, i.e. a group of 3-4 aircraft, is 10-16 times in the air. K-8Ws are flown at night only twice a year on average. They are able to stay in the air for approximately 4.5 hours without needing to land.

Human Resources & Corruption

Pilots are allocated flight airtime but only fly for about three quarters of the allocated time. For example, if allocated for one hour of flight time, they will fly for only 45 minutes of the designated hour, and conserve 15 minutes of fuel. This excess fuel, accounted for in the paperwork as having been burned, but in fact not actually being used, is then sold. In the air force, the sale of this excess fuel is called the “weekly fee”. Every week, air force staff sell off K-8W stolen fuel and distribute the earnings across air bases. Soldiers involved include the Headquarters Commander, Deputy Headquarters Commander, Engineering Commander, Administrative Commander, Squadron Commander, pilots, engineering officers and soldiers, and so on. The weekly income from this racket for the lowest-ranked soldiers is approximately 16,000 Myanmar Kyat. In comparison, an engineering officer’s weekly income from the stolen fuel would be about 500,000 kyat. When night flights are conducted, excess fuel sales and earnings usually double. Every month, headquarters request fuel sales receipts from the different squadrons.

Approximate weekly incomes for each rank within jet squadrons involved in fuel sales in 2020 were as follows:

- Commander: 6 to 8.3 million kyat.
- Deputy Commander: 2 to 3.3 million kyat.
- Sub-squadron Commander: 1 to 1.6 million kyat.
- Instructor/senior pilots: 0.5 to 1 million kyat.
- Engineering Officer: 500,000 to 1 million kyat.
- Warrant Officer: 200,000 to 300,000 kyat.

The approximate weekly incomes for each rank within helicopter squadrons involved in fuel sales in 2020 were as follows:

- Commander: 3 to 4 million kyat.
- Deputy Commander: 1 to 1.6 million kyat.
- Sub-squadron Commander: 500,000 to 800,000 kyat.
- Instructor/senior pilots: 300,000 to 500,000 kyat.

- Engineering Officer: 300,000 to 500,000 kyat.
- Warrant Officer: 100,000 to 150,000 kyat.

The amounts earned are, of course, dependent on fuel price fluctuations. But regardless, there is corruption within every rank of the air force. When requisitioning and collecting fuel for the aircraft, the No. 674 *Internal Demand and Issue* and No. 675 *External Issue and Receive* vouchers are used along with the Squadron Commander's signature.

Training and Postings

Engineering subjects are taught at the Ground Training Air Force Base Headquarters in Meiktila. For aircraft repairs, the engineering military personnel must train in different subjects such as engines, airframes, armament, electrical, ratios, radar, and so on. Depending on the subject, they train as Grade 3 trainees (for six months), Grade 2 trainees (for two months), and Grade 1 trainees (for approximately three months), and so on. Following that, they must learn about quality control, known as 'PC' and 'QC'. Individuals are then posted to different stations, but engineering personnel only want to serve at squadrons with the highest fuel allocations, for more income from the corrupt fuel sales. The majority of graduate trainees are posted to stations according to how good their grades were during training, with higher grades meaning better fuel allocations. Different variables affect the fuel allocation of an airbase, for example the number of aircraft in use at a base; a Grob training aircraft has different fuel allocations to a K-8W training aircraft, and therefore, its potential for profits from siphoning fuel also differs.

Pilots are trained at the Aviation Training Air Force Base Headquarters in Meiktila. Pilots-in-training must do their training in simulators prior to operating actual aircraft. After simulation training, they train in German-manufactured Grob aircraft until they can operate them solo and independently. Following this, dependent on their exams and training results, the pilots are then trained in different aircraft. These include

helicopters, transport aircraft, and fighter jets. Those who achieve the highest marks in the exams can become jet fighter trainees. Helicopter trainee pilots are trained in Bell 206 helicopters. Those trained in transport aircraft carry out their training in Y-12 aircraft, and fighter jet trainees use K-8W airplanes in their training. The Meiktila headquarters base turns over approximately thirty pilots every year.

One of the pilot training courses is called the Operation Converting Unit and is conducted at the Zayatkone training grounds in Meiktila. For the first week of training, dummy rounds are used, meaning that there is no actual live ammunition carried on the aircraft. In succeeding weeks, training bombs and concrete-replica bombs are used during training. When these planes are used for shooting at a target, they will first circle the target; it is upon the second circuit around the target that they will actually shoot. To ensure safety during training, the ground safety officer is responsible for training ground security. Following the above-mentioned training, pilots then carry out long-range flight training, known as “navigation flights”, which utilize an extra two fuel drop tanks.

Air Force Base Headquarters

I would like to inform readers of some air force base abbreviated names and what they refer to. In order to remember the abbreviated names of the air bases, a sort of combined acronym-acrostic mnemonic was created in the air force: *la da nau sae ta min kyi hote pe lar mae*.

- *la*: Mingaladon Aircraft Manufacturing and Repairs HQ (*lahtaka*)
- *da*: Mingaladon Air Force Base Headquarters (*dalakha*)
- *nau*: Myitkyina Air Force Base Headquarters (*nalakha*)
- *sae*: Namsan Air Force Base Headquarters (*salakha*)
- *ta*: Taungoo Air Force Base Headquarters (*talakha*)

- *min*: Myeik Air Force Base Headquarters (*malakha*)
- *kyi*: Magway Air Force Base Headquarters (*kalakha*)
- *hote*: Homalin Air Force Base Headquarters (*halakha*)
- *pe*: Pathein Air Force Base Headquarters (*palakha*)
- *lar*: Meiktila Aviation Training Air Force Base Headquarters (*lathaka*)
- *mae*: Meiktila Ground Training Air Force Base Headquarters (*lamata*)

In recent years leading up to the coup, with the expansion of the air force, more air bases—for example, Lashio, Bhamo, Kyaukhtu, Nay Pyi Taw, Sittwe, and so on, and all of these with their own sub-bases—have been added to the initial list of air bases mentioned above. Pilots and engineering military personnel must serve at airbases that they are posted to after their training has been completed.

K-8W Armaments

The K-8W uses a gun pylon with 23-millimeter cannon guns. There are five attachment points with a maximum loading weight of 1,000 kilograms. Four of those attachment points are under the wings, with one under the central fuselage section. The aircraft can also use 57-millimeter unguided rocket plug types. These pods can be attached on both wings, and each pod can house 24 rockets. In terms of bombs, the planes mostly use 120-lb. and 250-lb. bombs. The fuze used on these bombs is the fuse bomb nose FBN 742 fuse. Additionally, I have also seen the use of incendiary bombs that were manufactured by Myanmar's military Defense Production Corps. These incendiary bombs were tested by the K-8Ws at Aviation Training Air Force Base Headquarters. Following this, they were tested at the Myitkyina air base before being used on the front lines.

Bomb Codes

The quality checking of bombs stored by the air force is carried out annually by the munitions inspection team from the Office of the Commander-in-Chief of Defense (Air Force). These bombs are classified as:

- *Serviceable bombs*: bombs stored for further use;
- *Unserviceable bombs*: bombs that must be detonated because they contain expired explosives or are not up to standard;
- *Unclassified bombs*: bombs that have not been inspected for further use or for detonation.

Reports on bomb detonations must be sent to the Office of the Commander-in-Chief of Defense (Air Force) monthly, quarterly, and biannually. Bombs used are denoted by codenames. For example, 500-lb. bombs are called “MAB.10D3”, rockets are denoted as “MAR. *code number*”, and so on. Some other examples are:

- MAB.5A3 = 28-lb. bomb
- MAB.5B3 = 80-lb. bomb and 120-lb. bomb
- MAB.5C3 = 250-lb. bomb
- MAB.10D3 = 500-lb. bomb

Cluster Munitions

The K-8W aircraft regularly drop cluster bombs (a collection of bomblets). As seen in a Facebook video at the end of May 2022, cluster bombs detonated over southern Kalay Township. It can be seen to be a cluster bomb because the shell of the bomb was still largely intact. The cluster bomb casing split open in mid-air, with copper cone bomblets then emerging from the main bomb casing.

High explosive bombs detonate into many pieces as soon as they hit the ground, and so, the military cannot use them very

accurately. When pilots drop bombs from high altitudes, it is difficult to hit targets. For example, if an aircraft can only hold two 250-lb. bombs at a time, it is difficult for pilots to hit their targets in just one trip. So, the military tends to use cluster bombs over high explosives. These cover larger areas in blanket indiscriminate attacks, hitting anyone in the target area, whether resistance forces or civilians. This inhumane strategy is being used by the military to kill civilians. Furthermore, cluster bomblets can sometimes submerge themselves under soft, muddy, or wet soil. In such instances, said cluster bomblets have a chance of later detonating when disturbed.

Aircraft Military Operations

K-8W aircraft were previously painted red and white, as they are designated training aircraft. According to international air law, training aircraft are not permitted to be used in wars. So, the air force has now painted them blue, to use them in conflict operations.

Every night, during operations, relevant military personnel responsible for ammunition must clean the gun and rocket pods that are attached to each aircraft. After that, guns, bombs, rockets, and so on are inserted into the cleaned pods ready for use. When loading ammunition, for example, if using 23-millimeter cannons loaded with 100 high explosive rounds, after every 10 rounds, a high explosive incendiary tracer round must be loaded in order to ensure that pilots are able to see where they are shooting.

Normally, when conducting surveillance and bombing missions, these operations start at around 1 a.m. with the loading of guns, bombs, rockets, and so on, with flight times starting at around 3 a.m. During emergency operation periods, the operations may run both day and night if the weather is favorable.

Previously, K-8W aircraft were based at the Myitkyina, Taunggoo, and Shante air bases, and were operational in the areas of Bhamo, Keng Tung, and Kyaukhtu towns, and in Rakhine State. As of 2022, during this revolutionary period, the planes are being

used for surveillance operations in Sagaing Region, for bombing missions in Karen State, and for attacking civilian targets.

In Myanmar, there are many runways for aircrafts as well as routes for aircraft fuel transportation. Additionally, during the era when Than Shwe was military dictator, the roads built around Nay Pyi Taw were constructed with possible military intent so that if required, they could also be used as runways. Traditional aircraft, of course, cannot take off and land without a runway. Therefore, revolution forces operating close to conflict areas should destroy these runways.

When the United States attacked Iraq, they used long-range missiles to destroy aircraft runways, as well as fuel and gas storage units that were militarily critical. Following this strategy, the people should destroy Myanmar military runways by attaching mines and bombs to drones to do the same. Additionally, underground forces operating close to military air bases should constantly be on the lookout for aviation fuel trucks. By halting the transport of aviation fuel onto the air bases, civilian deaths as a result of aerial bombardments may be prevented.

Potential Strategies

It is almost impossible to stop an incoming aircraft from bombing a location in its sights from the ground. Therefore, in order to reduce air bombings, attacking and destroying air bases where military aircraft are grounded is the best strategy. Here, I would like to provide an example. The National Unity Government (NUG) made an announcement stating that if pilots (with their aircraft) joined the Civil Disobedience Movement (CDM), they would be rewarded the sum of one billion Myanmar Kyat. Although the NUG would then own the aircraft, there would still be many challenges in reusing it to attack the military—such as runways, fuel, having experienced air force crew personnel to manage said planes, other logistics, and so on. Instead, the NUG could use this money to acquire air base maps from CDM soldiers

and watermelons.¹ With this intel, the NUG could then attack the military air bases and destroy a larger number of aircraft. Additionally, the NUG could also target and destroy air base bomb storage units and munitions storage units.

Defense Against Air Strikes

Firstly, to defend against K-8W attacks, one requires ground-to-air missiles. Secondly, these fighter jets do their utmost to avoid hitting external objects while flying, such as birds, so you could release air balloons or drones to interfere with the planes while they are in mid-air. This could cause the aircraft to miss its target or even crash, should a foreign object hit its jet engines; similarly, a fighter jet hitting a drone at a certain speed could easily crash. However, having said this, these tactics are not easy to carry out. Revolutionary forces could also use 0.5-cannon guns from areas that are out of the fighter jet's field of range. Lastly, as previously mentioned, military aircraft mostly circle their targets before shooting—only shooting at targets on their second circuit. Therefore, those who find themselves within the target range as the planes are making their first circuit should retreat to an underground bomb shelter if possible; if you are a fair distance from a bomb shelter, you could seek shelter in the side of a mountain or a ravine that is far away from the attacking plane's flight circle path.

¹ Soldiers who are “green” on the outside (i.e., military) yet “red” on the inside (i.e., in support of the revolution).

ပြည်သူများကို ဗုံးကြဲသတ်ဖြတ်ရာတွင် အသုံးပြုနေသော မြန်မာစစ်တပ်၏ အမောင်းသင်လေယာဉ် (သို့မဟုတ်) K-8W

နောင်ရိုး

လေတပ်အကြပ်ကြီး

လေကြောင်းအတတ်သင်လေတပ်စခန်းဌာနချုပ် (မိတ္ထီလာ)

အကျဉ်းချုပ်

K-8W လေယာဉ်အမျိုးအစားသည် မြန်မာစစ်တပ်တွင် တွင်တွင်ကျယ်ကျယ် အသုံးပြုနေသော လေယာဉ်အမျိုးအစားဖြစ်သည်။ ဤဆောင်းပါးတွင် အဆိုပါ လေယာဉ်၏ နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာများနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်များ၊ အသုံးပြုပုံများ အပြင် လေတပ်စခန်းများအကြောင်းနှင့် လေသူရဲလေကျင့်ခန်းများအကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။ မြန်မာ့လေတပ်ရှိ ရာထူးအဆင့်ဆင့်တွင် အကျင့်ပျက် ခြစားမှုများရှိနေကာ လေယာဉ်ဆီများအား ခိုးထုတ်ရောင်းစားကာ အဆင့်ဆင့် ဝေစုခွဲရယူနေကြပါသည်။ ဤဆောင်းပါး၏ နိဂုံးအပိုင်းတွင် တော်လှန်ရေးအဖွဲ့ များနှင့် ပြည်သူများအနေဖြင့် လေကြောင်းအန္တရာယ်များမှ မိမိကိုယ်ကိုယ် ကာကွယ်နိုင်ရေးအတွက် အကြံပြုချက်များကို ဖော်ပြထားပါသည်။

K-8W လေယာဉ်အကြောင်း

K-8W လေယာဉ်နှင့် ရင်းနှီးခဲ့သည့် တပ်မတော်သားတစ်ယောက်အနေဖြင့် မိမိ သိရှိထားသမျှ အဆိုပါလေယာဉ်အကြောင်းကို ဤဆောင်းပါးတွင် ဖော်ပြလိုက် ရပါသည်။ K-8W လေယာဉ်အကြောင်း လေ့လာမည်ဆိုပါက K8 လေယာဉ် အကြောင်းကို လေ့လာခြင်းမှ စတင်ရပါမည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် K-8W လေယာဉ်သည် K8 လေယာဉ်ကို အဆင့်မြှင့်ထားသော လေယာဉ်အမျိုးအစား

ဖြစ်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ K-8W လေယာဉ်သည် တရုတ်နိုင်ငံထုတ် Hongdu JL8 လေယာဉ်၏ ပြည်ပနိုင်ငံများသို့ ရောင်းချသော လေယာဉ်ဖြစ်ပြီး ၎င်းသည် တရုတ်နှင့် ပါကစ္စတန် ဖက်စပ်ထုတ် မျိုးကွဲဖြစ်ပါသည်။ K ဆိုသည်မှာ တရုတ်နှင့် ပါကစ္စတန်ကြားရှိ Karakorum တောင်တန်းအား အစွဲပြုသုံးနှုန်းထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၀၀ ခုနှစ်ဝန်းကျင်တွင် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ဤလေယာဉ်အမျိုးအစား (၁၈) စင်းခန့် ကနဦး ရောက်ရှိလာခဲ့ပါသည်။ လွန်ခဲ့သည့် ဆယ်စုနှစ်များအတွင်း ပါကစ္စတန်မှ အစင်း (၁၂၀)၊ တရုတ်နိုင်ငံမှ အစင်း (၁၀၀) ကျော်၊ မြန်မာနိုင်ငံမှ အစင်း (၆၀) ခန့်၊ ဆူဒန်နိုင်ငံမှ (၁၂) စင်း၊ ဇင်ဘာဘွေမှ (၁၂) စင်း၊ ဇန်ဘီးယားမှ (၈) စင်း၊ ဘိုလီဗီးယားနိုင်ငံမှ (၆) စင်း၊ သီရိလင်္ကာနိုင်ငံမှ (၅) စင်းခန့်၊ ဂါနာနိုင်ငံမှ (၄) စင်းနှင့် နမ်မီးဘီးယားနိုင်ငံမှ (၄) စင်း အသီးသီး အော်ဒါမှာယူခဲ့ကြပါသည်။

K-8W လေယာဉ်များကို စတင်ဝယ်ယူခဲ့ရာတွင် အဓိကပါဝင်ခဲ့သော လက်နက်ကုန်သည်ပွဲစားမှာ ဦးတေဇဖြစ်ပြီး တရုတ်နိုင်ငံမှ ထိုလေယာဉ်များ

ကို သင်္ဘောဖြင့် သယ်ယူကာ မိတ္ထီလာ တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးပစ္စည်းစက်ရုံ (တကစ) အမှတ် (၁၀) တွင် တပ်ဆင်ခဲ့ကြပါသည်။ ထိုလေယာဉ်များကို လေကြောင်းအတတ်သင် လေတပ်စခန်းတွင် လေသူရဲများကို အမောင်းသင်ရာ ဌာန စတင်အသုံးပြုခဲ့ပါသည်။ လက်ရှိတွင် ရှမ်းတဲ၌ (၆) စင်း၊ တောင်ငူ၌ (၄) စင်း ရှိကြောင်း သိရှိရပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် K-8W လေယာဉ်ကို အမာခံဝယ်ယူ အသုံးပြုသောနိုင်ငံဖြစ်ပြီး ယခုအချိန်အထိ အစင်းရေ (၆၀) နီးပါးအထိ ဝယ်ယူ တပ်ဆင်ထားပါသည်။

ယခုလက်ရှိတွင် မြန်မာလေတပ်သည် တရုတ်နိုင်ငံမှ K8 လေယာဉ်များ ကို တပ်ဆင်မှုလိုင်စင်ယူပြီး ပြည်တွင်းမှာပင်တပ်ဆင်ကာ K-8W လေယာဉ် များအဖြစ် အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်းများ ပြုလုပ်လျက်ရှိပါသည်။ K8 လေယာဉ် တစ်စင်း၏ လက်ရှိတန်ဖိုးသည် အမေရိကန်ဒေါ်လာ (၁၀) သန်းရှိပြီး ယင်း ပမာဏသည် လေယာဉ်တစ်စင်းလုံးတွင် ပါရှိသော အစိတ်အပိုင်းအားလုံး ပါဝင်သည့် တန်ဖိုးဖြစ်ပါသည်။ လေယာဉ်ဝယ်ယူရာတွင် ဤပမာဏအတိုင်း ဘတ်ဂျက်တင်ပြပြီး တောင်းခံလေ့ရှိပါသည်။ တကယ်တမ်း ဝယ်ယူရာတွင်မူ အမေရိကန်ဒေါ်လာ (၅) သန်းခန့်သာ အသုံးပြုပြီး လေယာဉ်တွင် လိုအပ်သည့် အစိတ်အပိုင်းအားလုံး ပါဝင်ခြင်း မရှိပေ။ ဥပမာ K-8W လေယာဉ်တစ်စင်း ဝယ်ရာတွင် လေယာဉ်အခွံကိုသာ ဝယ်ယူလာခြင်း၊ ပစ်မှတ်ချိန်သော head-up displays များကို ဝယ်ယူလာခြင်းမရှိဘဲ အခြားလေယာဉ်မှဖြုတ်ကာ ပြန်လည်တပ်ဆင်ခြင်း စသည်တို့ ပြုလုပ်လေ့ရှိကြပါသည်။ ထိုသို့ပြုလုပ်ခြင်း ၏ အကျိုးဆက်များမှာ အရည်အသွေးနိမ့်ကျပြီး ပစ်မှတ်များကို ပစ်ခတ်ရာတွင် ပစ်မှတ်များထံ ကျော်လွန်ရောက်ရှိခြင်း၊ ပစ်မှတ်များ အထိမရောက်ရှိခြင်း စသည်တို့ ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။

K-8W လေယာဉ်သည် jet fighter trainer အမျိုးအစား လေယာဉ် ဖြစ်သောကြောင့် လေသူရဲ (ပိုင်းလော့) များကို လေ့ကျင့်ပေးရာတွင် အသုံးပြု ပါသည်။ light jet အမျိုးအစားဖြစ်သောကြောင့် ပြည်တွင်းစစ်များတွင် ကင်းထောက်ခြင်း၊ လေကြောင်းရန်ကင်းလွတ်သော နေရာများတွင် မြေပြင်

တပ်များအတွက် အနီးကပ်လေကြောင်းပစ်ကူပေးခြင်းတို့ ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။ လက်ရှိတွင် K-8W ၏ စစ်တပ်သုံး စကားဝှက်မှာ ‘ရဲမာန်’ ဖြစ်ပါသည်။ K-8W လေယာဉ်အတွက် မြေပြင်လေယာဉ်ပြင်ဆင်မှုအပိုင်းနှင့် ဝေဟင်ပျံသန်းမှုပိုင်း ဟူ၍ ဌာန နှစ်ခုရှိပါသည်။ ဝေဟင်ပျံသန်းမှုပိုင်းတွင် DSA ကျောင်းဆင်းအရာရှိများက လေယာဉ်မောင်းနှင်ခြင်းကို ဆောင်ရွက်ကြပြီး မြေပြင်ပိုင်းတွင်မူ engine ၊ airframe ၊ electrical ၊ armament ၊ radio ၊ radar စသည်ဖြင့် ဌာနခွဲအမျိုးမျိုးရှိပါသည်။ လေယာဉ်ပြင်ဆင်မှုအပိုင်းတွင်မူ စက်မှု လက်မှုအရာရှိနှင့် စက်မှုလက်မှုစစ်သည်ဟူ၍ ရှိပါသည်။

K-8W ၏ အင်ဂျင်သည် single Garrett turbofan အင်ဂျင်ဖြစ်ပြီး အင်ဂျင်၏ အချင်းမှာ (၁.၀) မီတာမှ (၁.၇၂) မီတာအတွင်း ရှိပါသည်။ လေယာဉ်၏ အလျားသည် (၁၁.၆) မီတာရှည်လျားပြီး တောင်ပံ နှစ်ဖက် အကျယ် (wingspan) မှာ (၉.၆၃) မီတာဖြစ်ပါသည်။ လေယာဉ်၏ အင်ဂျင်သက်တမ်းကို နာရီဖြင့် သတ်မှတ်ထားပါသည်။ ဥပမာ အင်ဂျင်သက်တမ်းအား နာရီ (၅၀) သတ်မှတ်ထားပါက နာရီ (၅၀) ပျံသန်းပြီးနောက်တွင် overhaul (စစ်ဆေးမှု) ဝင်ရပါသည်။ Overhaul ဝင်သည့်အခါတွင် အင်ဂျင်အသစ်ကို ဝယ်ယူတပ်ဆင်ရပါသည်။

လေယာဉ်၏ ဘယ်၊ ညာ တောင်ပံနှင့် ကိုယ်ထည်ရှိ ကျန်အစိတ်အပိုင်းတချို့ကို အလူမီနီယံသတ္တုဖြင့် ပြုလုပ်ထားခြင်းဖြစ်ပြီး လေယာဉ်တစ်စင်း ပျံသန်းနိုင်ရန်အတွက် လိုအပ်သည့် ရှေ့ဆွဲအား၊ နောက်ဆွဲအား၊ lift နှင့် weight တို့အတွက် elevator ၊ rudder နှင့် aileron များပါဝင်ပါသည်။ လျှပ်စစ်ပိုင်းတွင်လည်း fly by wire စနစ်ကို ထည့်သွင်းအသုံးပြုထားပါသည်။ K-8W ၏ စက်ခန်း (cockpit) အတွင်းရှိ multifunctional display သည် ဖန်သား (full glass) ဖြင့် ပြုလုပ်ထားခြင်းဖြစ်ပြီး ပေါင်းမိုး (canopy) အား ပလတ်စတစ်ဖြင့် ပြုလုပ်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ cockpit အတွင်းတွင် ပိုင်းလော့ နှစ်ဦးစာ ရှေ့ထိုင်ခုံနှင့် နောက်ထိုင်ခုံ နှစ်ခုပါဝင်ပါသည်။

K-8W လေယာဉ်တွင် တပ်ဆင်ထားသော ရှေ့ထိုင်ခုံနှင့် နောက်ထိုင်ခုံမှာ အရေးပေါ်အခြေအနေတွင် ခုန်ထွက်နိုင်သည့် ejection seat အမျိုးအစား ဖြစ်ပါသည်။ ထိုထိုင်ခုံများသည် လေယာဉ်ရပ်နားထားချိန် (zero speed, zero level) အခြေအနေတွင်ပင်လျှင် eject လုပ်နိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် မတော် တဆ ထိုင်ခုံ eject လုပ်မိခြင်းမှ ကာကွယ်ရန် လေယာဉ်ရပ်နားထားချိန်တွင် ထိုထိုင်ခုံများ၌ safety pin တပ်ဆင်ထားရပါသည်။ လေသူရဲ (ပိုင်းလော့) မှ လေယာဉ်စတင်ပျံသန်းရန် ejection seat ပေါ်ကို ထိုင်လိုက်သည့် အချိန်တွင် မှ လေယာဉ်အကူစစ်သည် (crew) က safety pin ကို ဆွဲဖြုတ်ပေးရပါသည်။ ထိုမှသာ အရေးပေါ်အခြေအနေများတွင် ပိုင်းလော့အနေဖြင့် လေယာဉ်ထိုင်ခုံ အလယ်ရှိ center firing ဟုခေါ်သော အကွင်းလေးကိုဆွဲပြီး လေယာဉ်ထိုင်ခုံ သည် ပေါင်းမိုး (canopy) ကို ထိုးခွဲကာ လွတ်မြောက်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအကွင်းကို ဆွဲသော်လည်း eject မဖြစ်ပါက လေယာဉ် ထိုင်ခုံ ညာဘက် လက်တင်ပေါ်က hang fire အမည်ရှိ ခလုတ်ကို နှိပ်ကာ eject လုပ်နိုင် ပါသည်။ Ejection seat များတွင် ပိုင်းလော့များအတွက် cartridge (၂၈) လုံးပါဝင်ကာ ထို cartridge များကို (၂) နှစ်လျှင်တစ်ကြိမ်နှင့် (၆) နှစ် တစ်ကြိမ် service လုပ်လေ့ရှိပါသည်။

Ejection seat တစ်လုံးတွင် ပိုင်းလော့အတွက် လေထီးတစ်စုံနှင့် ထိုင်ခုံ အတွက် လေထီးတစ်စုံ စုစုပေါင်းလေထီးနှစ်စုံ ပါဝင်ပါသည်။ ပိုင်းလော့ အနေ ဖြင့် eject လုပ်ချိန်တွင် ထိုင်ခုံနောက်ကျောရှိ ejection gun မှ လေယာဉ် ပေါင်းမိုးကို ထိုးခွဲပြီး လူရောထိုင်ခုံပါ တစ်ပြိုင်နက်ထဲ လေပေါ်သို့ ခုန်ထွက် သွားပါသည်။ စက္ကန့်ပိုင်းအတွင်းတွင် ထိုင်ခုံ၌ လေထီးပွင့်လာပြီး ပိုင်းလော့နှင့် ထိုင်ခုံ တခြားစီဖြစ်သွားကာ ပိုင်းလော့၏ လေထီးသည်လည်း ပွင့်လာသည်။ K-8W လေယာဉ်တွင် ရှေ့ထိုင်ခုံနှင့် နောက်ထိုင်ခုံပါရှိသောကြောင့် eject ပြုလုပ်ချိန်တွင် နောက်ထိုင်ခုံမှ ပိုင်းလော့က အရင် eject ပြုလုပ်ရပါသည်။

K-8W ပိုင်းလော့များသည် gravity ဆွဲအားဒဏ်ခံနိုင်စေရန် G suit များကို ဝတ်ဆင်ကြပြီး အထက်မှ သတ်မှတ်ထားသည့် flight schedule

အတိုင်း ပျံသန်းကြရပါသည်။ လေယာဉ်များကို စက်မှုလက်မှုစစ်သည်များမှ လေယာဉ်မပျံသန်းမီ စစ်ဆေးခြင်း before flight inspection နှင့် လေယာဉ် ပျံသန်းပြီးချိန် စစ်ဆေးခြင်း after flight inspection များ ဆောင်ရွက်ကြရပါသည်။ ပိုင်းလော့များသည် လေယာဉ်ပေါ်မတက်ခင် လေယာဉ်တွင် စက်ချို့ယွင်းမှု မရှိကြောင်း သက်ဆိုင်ရာတာဝန်ခံဆရာကြီးများထံတွင် Air 1001 စာအုပ်ထဲ၌ လက်မှတ်ထိုးခြင်း အရင်ပြုလုပ်ရပါသည်။ ထို့နောက်တွင်မှ လေယာဉ်ကို စစ်ဆေးကာ ပျံသန်းကြပါသည်။ ပိုင်းလော့မှ လေယာဉ်စစ်ဆေးမှု ဆောင်ရွက်ရာတွင် လေယာဉ်တက်ခြင်းနှင့် ဆင်းသက်ခြင်း (take-off and landing) ကောင်းမွန်စွာ ပြုလုပ်နိုင်ရန် လေယာဉ်ဘီး တာယာများကို စစ်ဆေးခြင်း၊ လေယာဉ်တစ်စင်းလုံးရှိ assault cover များ ပွင့်၊ မပွင့်၊ lock လုပ်ထားခြင်း ရှိ၊ မရှိ စစ်ဆေးခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ လေယာဉ် ပျံသန်းနေစဉ်တွင်လည်း flight safety officer များ နေ့စဉ် အလှည့်ကျထားရှိကာ ထူးခြားဖြစ်စဉ်ကို ထိုအရှာရှိမှ အုပ်မှူးများထံ အစီရင်ခံတင်ပြကြရပါသည်။

K-8W လေယာဉ်များ၏ သာမန်အလေးချိန် (empty weight) သည် (၂,၈၅၇) ကီလိုဂရမ်ရှိပြီး လေယာဉ်ကိုယ်ထည်ထဲတွင် ထည့်ဝင်နိုင်သော ဆီပမာဏမှာ (၇၈၀) ကီလိုဂရမ်ဖြစ်ပါသည်။ လေယာဉ်အနေဖြင့် ပျံသန်းရာတွင် သာမန်အလေးချိန်မှာ (၃,၈၀၀) ကီလိုဂရမ်ဖြစ်ပြီး ပျံသန်းနိုင်သည့် အများဆုံးအလေးချိန်မှာ (၄,၂၀၀) ကီလိုဂရမ်ဖြစ်ပါသည်။ ပိုင်းလော့ နှစ်ယောက် တင်ဆောင်နိုင်ကာ ပိုင်းလော့တစ်ဦးချင်းစီအတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် အများဆုံးအလေးချိန်မှာ (၇၀) ကီလိုဂရမ်ဖြစ်ပါသည်။ ခရီးဝေးပျံသန်းရန်အတွက် ဆီအပိုလီတာ (၃၀၀) ဆန့်သော drop tank ချိတ်ဆွဲနိုင်ပါသည်။ K-8W ၏ အမြန်နှုန်းမှာ တစ်နာရီ (၈၀၀) ကီလိုမီတာဖြစ်ပါသည်။ K-8W လေယာဉ်များသည် all weather fighter (ရာသီဥတုမရွေး မောင်းနှင်နိုင်သော ဖိုက်တာလေယာဉ်) မဟုတ်သည့်အတွက် မိုးရွာ၊ မိုးအုံ့ခြင်းနှင့် တိမ်ထူခြင်းတို့ကို ရှောင်ရှားပြီး အပူချိန် အနုတ် (၄၀) ဒီဂရီ ဆဲလ်ဆီးယပ်စ်မှ (၅၂) ဒီဂရီ ဆဲလ်ဆီးယပ်စ်ကြားတွင် မောင်းနှင်ပျံသန်းနိုင်ပါသည်။

K-8W လေယာဉ်များကို စက်နှိုးရာတွင် ဦးစွာ လေယာဉ်ကို power car ဖြင့် လျှပ်စစ်အားပေးပြီး starter motor ကိုစတင်နှိုးရပါသည်။ ထို starter motor လည်မှသာ main engine ကို နှိုးရပါသည်။ လေယာဉ်စက်နှိုးနေချိန် တစ်လျှောက်တွင် crew စစ်သည်က မီးသတ်ဘူးကိုင်ဆောင်ကာ အသင့်စောင့်နေရပါသည်။ လေယာဉ်အရှေ့တွင်လည်း စက်နှိုးနေမှုအခြေအနေကို မာချလာစစ်သည် (အချက်ပြစစ်သည်) မှ ပိုင်းလော့ကို အချက်ပြပေးရပါသည်။ လေယာဉ်စက်နှိုးနေချိန်တွင် အရေးပေါ်အခြေအနေတစ်ရပ်ရပ်ပေါ်ပေါက်ပါက crew စစ်သည်မှ တောင်ပံထိပ်ဖျား (wingtip) ကို လက်ဖြင့်ပုတ်ပြီး ပိုင်းလော့ကို အသိပေးနိုင်ပါသည်။

K-8W လေယာဉ်များ၏ လေပေါ်ပျံသန်းချိန် တစ်နာရီအတွက် ဆီစားနှုန်းအား ဂါလံ (၁၆၀) သတ်မှတ်ထားပါသည်။ ရာသီဥတုကောင်းသော သာမန်အခြေအနေမျိုးတွင် K-8W လေယာဉ်အမျိုးအစားအုပ်စုသည် အနည်းဆုံး (၁၀) ခေါက်မှ (၁၆) ခေါက်အထိ ပျံသန်းလေ့ရှိပါသည်။ ပျမ်းမျှအားဖြင့် ညအချိန် ပျံသန်းခြင်းကို တစ်နှစ် (၂) ခေါက် ဆောင်ရွက်လေ့ရှိကြပါသည်။ K-8W လေယာဉ်များသည် မြေပေါ် မဆင်းဘဲ အကြမ်းဖျဉ်းအားဖြင့် (၄) နာရီခွဲအထိ လေပေါ်တွင် နေနိုင်ပါသည်။

လေတပ်အင်အားနှင့် အကျင့်ပျက်ခြစားမှုများ

ပိုင်းလော့များအတွက် သတ်မှတ်ထားသည့်လေယာဉ်ပျံသန်းချိန် ရှိသော်လည်း ထိုသတ်မှတ်ချက်၏ လေးပုံသုံးပုံလောက်ကိုသာ အမှန်တကယ် ပျံသန်းလေ့ရှိကြပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ပျံသန်းချိန် တစ်နာရီသတ်မှတ်ထားပါက (၄၅) မိနစ်ခန့်သာ အမှန်တကယ်ပျံသန်းပြီး ကျန်သော (၁၅) မိနစ်စာ လေယာဉ်ဆီကို ချန်ယူလေ့ရှိပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ အခေါက်ရေများများပျံကာ ပိုသောဆီများကို ပေါင်းပြီး ရယူလေ့ရှိပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ ပိုသောဆီများ ရောင်းရငွေကို လေတပ် အတွင်းတွင် “အပတ်စဉ်ကြေး” ဟုခေါ်ကြပါသည်။ K-8W လေယာဉ်

အုပ် တစ်အုပ်၏ ဆီခိုးရောင်းရငွေကို အပတ်စဉ်အချိုးချလေ့ရှိကာ ထိုအချိုးချသည့်ထဲတွင် ပါဝင်သူများမှာ ဌာနချုပ်မှူး၊ ဒုဌာနချုပ်မှူး၊ စက်မှုလက်မှုတပ်မှူး၊ အုပ်ချုပ်ရေးတပ်မှူး၊ လေယာဉ်အုပ်မှူးများ၊ လေသူရဲအရာရှိ (ပိုင်းလော့)၊ စက်မှုလက်မှုအရာရှိ၊ စက်မှုလက်မှုစစ်သည် စသည်တို့ဖြစ်ကာ ၎င်းတို့သည် ရာထူးအလိုက် ခွဲဝေယူကြပါသည်။ ဆီရောင်းခြင်းမှ ဝင်ငွေသည် အောက်ခြေစစ်သား တစ်ယောက်အတွက် တစ်ပတ်လျှင် မြန်မာငွေ (၁၆,၀၀၀) ကျပ်ခန့် ရှိပြီး စက်မှုလက်မှုအရာရှိတစ်တစ်ဦးအတွက် တစ်ပတ်လျှင် (၅၀၀,၀၀၀) ကျပ်ခန့်ရှိပါသည်။ ညအချိန်လေယာဉ်ပျံသန်းမှုဆောင်ရွက်သည့် ကာလများတွင် ဆီရောင်းရငွေသည် နှစ်ဆခန့်ရှိပါသည်။ ထိုလေယာဉ်ဆီရောင်းချငွေများကို တောင်းခံသည့်စာရွက်အား တစ်လတစ်ကြိမ် ဌာနချုပ်ရုံးမှ လေယာဉ်အုပ်တပ်များသို့ အဆင့်လိုက် ခွဲတမ်းချပို့ပြီး တောင်းခံလေ့ရှိသည်ကိုလည်း တွေ့ရပါသည်။ လေယာဉ်အမျိုးမျိုး၏ တစ်နာရီလျှင် ဆီစားနှုန်းများမှာ MIG-29 သည် ဂါလံ (၉၀၀) ၊ F-7 သည် ဂါလံ (၇၀၀) နှင့် K-8W သည် ဂါလံ (၁၆၀) အသီးသီး ဖြစ်ကြပါသည်။

၂၀၂၀ ခုနှစ်အတွင်း လေယာဉ်အုပ်စုတစ်ခုတွင် ဆီခွဲတမ်းအလိုက် ဆီရောင်းခြင်းမှ ရရှိသော အပတ်စဉ်ဝင်ငွေမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

ရာထူး	အပတ်စဉ်ဝင်ငွေ (ကျပ်)
အုပ်မှူး	သိန်း (၆၀) - (၈၃) သိန်းကြား
ဒုအုပ်မှူး	သိန်း (၂၀) - (၃၃) သိန်းကြား
အုပ်ခွဲမှူး	(၁၀) သိန်း - (၁၆) သိန်းကြား
နည်းပြ/ဝါရင့်လေသူရဲ	(၅) သိန်း - (၁၀) သိန်းကြား
စက်မှုလက်မှုအရာရှိ	(၅) သိန်း - (၁၀) သိန်းကြား
အရာခံဗိုလ်	(၂) သိန်း - (၃) သိန်းကြား

၂၀၂၀ ခုနှစ်အတွင်း ရဟတ်ယာဉ်အုပ်စုတစ်ခုတွင် ဆီခွဲတမ်းအလိုက် ဆီရောင်းခြင်းမှ ရရှိသော အပတ်စဉ်ဝင်ငွေမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

ရာထူး	အပတ်စဉ်ဝင်ငွေ (ကျပ်)
အုပ်မှူး	သိန်း (၃၀) - သိန်း (၄၀) ကြား
ဒုအုပ်မှူး	(၁၀) သိန်း - (၁၆) သိန်းကြား
အုပ်ခွဲမှူး	(၅) သိန်း - (၈) သိန်းကြား
နည်းပြ/ဝါရင့်လေသူရဲ	(၃) သိန်း - (၅) သိန်းကြား
စက်မှုလက်မှုအရာရှိ	(၃) သိန်း - (၅) သိန်းကြား
အရာခံဗိုလ်	(၁) သိန်း - (၁) သိန်းခွဲကြား

အထက်ပါဖော်ပြချက်များသည် ရာထူးအဆင့်လိုက် အကျင့်ပျက် ခြစားမှုများ ဖြစ်ပြီး ဆီဈေး အတက်အကျပေါ် မူတည်ပြီး ကွာဟမှုရှိပါသည်။ လေယာဉ်တွင် အသုံးပြုရန် ဆီ တောင်းခံရာတွင်နှင့် ထုတ်ပေးရာတွင် voucher no. 674 (internal demand and issue voucher) နှင့် voucher no. 675 (external issue and receive voucher) များကို လေယာဉ်အုပ်မှူး၏ လက်မှတ်ဖြင့် အသုံးပြုကြပါသည်။

မြေပြင်အတတ်သင် သင်တန်းနှင့် တာဝန်ကျရာနေရာ

စက်မှုလက်မှုဘာသာရပ်ကို မြေပြင်အတတ်သင်လေတပ်စခန်းဌာနချုပ် (မိတ္ထီလာ) တွင် သင်ကြားကြရပါသည်။ လေယာဉ်ပြင်ဆင်မှုအပိုင်းတွင် စက်မှုလက်မှုစစ်သည်များသည် သက်ဆိုင်ရာဘာသာရပ်အလိုက် (အင်ဂျင်၊ ကိုယ်ထည်၊ လက်နက်၊ လျှပ်စစ်၊ အချိုး၊ ရေဒါ စသည်) Grade 3 (၆ လ) သင်တန်း၊ Grade 2 (၂ လ) သင်တန်းနှင့် Grade 1 (၃ လခန့်) သင်တန်း စသည်ဖြင့် အသီးသီး သင်ကြားကြရပါသည်။ ထို့နောက်တွင် PC, QC ဟု ခေါ်သော အရည်အသွေးထိန်းချုပ်မှုပိုင်းကို သင်ကြားကြရပါသည်။ နေရာများ ခွဲ၍ တာဝန်ချပေးရာတွင်လည်း စစ်သည်အများစုသည် ဆီအများဆုံးရသော လေယာဉ်အုပ်များတွင်သာ တာဝန်ထမ်းဆောင်လိုကြပါသည်။ သင်တန်းပြီး၍

တာဝန်ကျရာနေရာခွဲရာတွင် အမှတ်စာရင်းပေါ်မူတည်ကာ တာဝန်ချလေ့ရှိပြီး အမှတ်များသူများသည် လေယာဉ်ဆီခွဲတမ်း များသည့် တပ်များတွင် တာဝန် ကျလေ့ရှိပြီး အမှတ်နည်းသူများသည် လေယာဉ်ဆီခွဲတမ်း နည်းသည့် တပ်များ တွင် တာဝန်ကျလေ့ရှိကြပါသည်။ လေယာဉ်ဆီခွဲတမ်းပမာဏဟုဆိုရာတွင် ဥပမာအားဖြင့် Grob အမောင်းသင်လေယာဉ်နှင့် K-8W အမောင်းသင် လေယာဉ်တို့၏ ရရှိသော ဆီပမာဏ မတူညီသောကြောင့် တစ်ပတ်စာ ဆီ ရောင်းရငွေမှာ ကွဲပြားပါသည်။

လေသူရဲသင်တန်းသား (ပိုင်းလေ့လောင်းများ) ကို လေကြောင်းအတတ် သင် လေတပ်စခန်းဌာနချုပ် (မိတ္ထီလာ) တွင် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးပါသည်။ လေသူရဲလောင်းများသည် လေယာဉ်အစစ်ဖြင့် အမောင်းမသင်ခင်တွင် simu- lator လေယာဉ်တုများကို ဦးစွာမောင်းနှင်ကြရပါသည်။ ထို့နောက်တွင် လေယာဉ်ကို တစ်ဦးတည်း မောင်းနှင်နိုင်သည်အထိ ဂျာမဏီထုတ် Grob လေယာဉ်ဖြင့် လေ့ကျင့်သင်ကြားကြရပါသည်။ ထို့နောက်တွင်မှ သင်တန်းများ မှရရှိသည့် အမှတ်စာရင်းများအတိုင်း သက်ဆိုင်ရာလေယာဉ်များဖြင့် အမောင်း သင်ကြရပါသည်။ ထိုလေယာဉ်များမှာ ရဟတ်ယာဉ်၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး လေယာဉ်နှင့် ဖိုက်တာလေယာဉ်များဖြစ်ကြပြီး ၎င်းတို့ထဲတွင် ဖိုက်တာ လေယာဉ်မောင်းနှင်သူများသည် အမှတ်အမြင့်ဆုံး ဖြစ်ကြပါသည်။ ရဟတ် ယာဉ် မောင်းနှင်သူများသည် Bell 206 ဖြင့် အမောင်းသင်ပြီး သယ်ယူ ပို့ဆောင်ရေးလေယာဉ် မောင်းနှင်မည့်သူများသည် Y-12 ဖြင့် အမောင်းသင်ကြ ရကာ ဖိုက်တာလေယာဉ်မောင်းနှင်မည့်သူများသည် K-8W များဖြင့် သင်ကြား ကြရပါသည်။ လေကြောင်းအတတ်သင်လေတပ်စခန်းဌာနချုပ်မှ တစ်နှစ်လျှင် လေသူရဲဦးရေ (၃၀) ခန့် မွေးထုတ်ပေးလေ့ရှိပါသည်။

လေသူရဲလေ့ကျင့်ခန်းဖြစ်သည့် စစ်ဆင်ရေးလွှဲပြောင်းသင်တန်း (opera- tion converting unit) ကို မိတ္ထီလာမြို့ ဧရပ်ကုန်းစက်ပစ်ကွင်းတွင် သင်ကြားပစ်ခတ်လေ့ရှိပါသည်။ ထိုသင်တန်းတွင် ပထမအပတ်၌ လေယာဉ် တွင် ဗုံးမချိတ်ဆွဲဘဲ dummy round ဟုခေါ်သော အနေအထားဖြင့် လေ့ကျင့်

ရပြီး နောက်ပိုင်းအပတ်များတွင် လေ့ကျင့်ရေးဗုံး၊ ကွန်ကရစ်ဗုံးသီးများ ချိတ်ဆွဲပြီး ပစ်ခတ်ရပါသည်။ ထိုလေ့ကျင့်ခန်းတွင် လေယာဉ်များသည် ပစ်ခတ်တော့မည်ဆိုပါက ပထမအကြိမ် ပစ်မှတ်ကို ဦးစွာတစ်ပတ်ပတ်၍ ကြည့်ရှုပြီး ဒုတိယအကြိမ် ပတ်လာသောအခါတွင်မှ အမှန်တကယ်ပစ်ခတ်ပါသည်။ ထိုလေ့ကျင့်ခန်းဆောင်ရွက်ရာတွင် အဆင်ပြေမှုရှိစေရန် မြေပြင်လုံခြုံရေးအရာရှိ (ground safety officer) မှ စက်ပစ်ကွင်းလုံခြုံရေးကို တာဝန်ယူရပါသည်။ ထိုလေ့ကျင့်ခန်းပြီးလျှင် navigation flight ဟုခေါ်သော ခရီးဝေးပျံသန်းခြင်းသင်ခန်းစာပေးပြီး လေယာဉ်တောင်ပံတွင် fuel tank နှစ်ခုချိတ်ဆွဲကာ ပျံသန်းကြရပါသည်။

လေတပ်စခန်းဌာနချုပ်များ

ယခင်က လေတပ်စခန်း (၁၁) ခုရှိပြီး ထိုလေတပ်အမည်များကို အတိုကောက်အနေဖြင့် ‘လဒနောက်စေ့တမင်ကြည့်ဟုတ်ပြီလားမေး’ ဟု မှတ်ထားခဲ့ကြပါသည်။

- လ - မင်္ဂလာဒုံ လေယာဉ်ထုတ်လုပ်ပြင်ဆင်ရေးဌာနချုပ် (လထခ)၊
- ဒ - မင်္ဂလာဒုံ လေတပ်စခန်းဌာနချုပ် (ဒလခ)၊
- နောက် - မြစ်ကြီးနား လေတပ်စခန်းဌာနချုပ် (နလခ)၊
- စေ့ - နမ့်စန် လေတပ်စခန်းဌာနချုပ် (စလခ)၊
- တ - တောင်ငူ လေတပ်စခန်းဌာနချုပ် (တလခ)၊
- မင် - မြိတ် လေတပ်စခန်းဌာနချုပ် (မလခ)၊
- ကြည့် - မကွေး လေတပ်စခန်းဌာနချုပ် (ကလခ)၊
- ဟုတ် - ဟုမ္မလင်း လေတပ်စခန်းဌာနချုပ် (ဟလခ)၊
- ပြီ - ပုသိမ် လေတပ်စခန်းဌာနချုပ် (ပလခ)၊
- လား - မိတ္ထီလာလေကြောင်းအတတ်သင်လေတပ်စခန်းဌာနချုပ် (လသခ)၊

- မေး - မိတ္ထီလာ မြေပြင်အတတ်သင်လေတပ်စခန်း (လမသ)။

သို့သော် ယခုနောက်ပိုင်းတွင် လေတပ်များ တိုးချဲ့ကာ လားရှိုး၊ ဗန်းမော်၊ ကျောက်ထု၊ နေပြည်တော်၊ စစ်တွေ တို့တွင် လေတပ်ဆွယ်များစွာ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ပါသည်။ လေသူရဲများနှင့် စက်မှုလက်မှုစစ်သည်များသည် သင်တန်းဆင်းပြီးပါက ကျရာလေတပ်စခန်းများတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ကြ ရပါသည်။

K-8W လေယာဉ်လက်နက်များအကြောင်း

ဤလေယာဉ်များတွင် လက်နက်အနေဖြင့် 23mm cannon gun အား gun pylon ချိတ်ဆွဲကာ အသုံးပြုပစ်ခတ်လေ့ရှိပါသည်။ လေယာဉ်ကိုယ်ထည်တွင် လက်နက်ချိတ်ဆွဲရန်နေရာ (၅) ခု ပါဝင်ပြီး စုစုပေါင်းအလေးချိန် (၁၀၀၀) ကီလိုဂရမ်အထိ သယ်ဆောင်နိုင်ပါသည်။ ယင်းလက်နက်ချိတ်ဆွဲသည့်နေရာ (၅) ခုအနက် (၄) ခုသည် လေယာဉ်တောင်ပံများအောက်တွင်ဖြစ်ပြီး ကျန် တစ်ခုမှာ လေယာဉ်၏ ဝမ်းဗိုက်အောက် (centerline fuselage section) တွင် ရှိပါသည်။ K-8W တွင် 57mm unguided RKT (ရော့ကတ်) plug အမျိုးအစားကို အသုံးပြုပစ်ခတ်နိုင်ပြီး RKT pod များကို လေယာဉ်တောင်ပံ များတွင် ချိတ်ဆွဲကာ pod တစ်ခုလျှင် (၂၄) တောင့် ထည့်သွင်း ပစ်ခတ်နိုင် ပါသည်။ K-8W တွင် အများဆုံးအသုံးပြုသော ဗုံးမှာ ပေါင် (၁၂၀) ဗုံးများနှင့် ပေါင် (၂၅၀) ဗုံးများ ဖြစ်ပြီး ၎င်းဗုံးများတွင် တပ်ဆင်အသုံးပြုသော fuze မှာ FABN 742 Fuze (fuze aircraft bomb nose) ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် ကပစထုတ် မီးလောင်ဗုံးများကို လေ့ကျင့်ကြချခြင်းကိုလည်း ကိုယ်တွေ့မြင်ခဲ့ရ ဖူးပါသည်။ ထိုစမ်းသပ်ကြချမှုကို K-8W လေယာဉ်များဖြင့် လေကြောင်း အတတ်သင်လေတပ်စခန်းဌာနချုပ်တွင် စတင်ခဲ့ပြီးနောက် မြစ်ကြီးနား လေတပ်စခန်းနှင့် လေတပ်ဆွယ်စခန်းများတွင် စမ်းသပ်ပြီး ရှေ့တန်းတွင် အသုံးချခဲ့ကြပါသည်။

ဗုံးစကားဝှက်များ

လေတပ်အတွင်း သိုလှောင်ထားသော ဗုံးများ၏ အရည်အသွေးကို ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ် (လေ) ၏ ခဲယမ်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့မှ တစ်နှစ်တစ်ကြိမ် အရည်အသွေးစစ်ဆေးခြင်းပြုလုပ်ပါသည်။ ၎င်းတို့ စစ်ဆေးခွဲခြားသော အမျိုးအစားများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

- Serviceable bomb - ဆက်လက်အသုံးပြုရန် သိုလှောင်ထားသော ဗုံး
- Unserviceable bomb - မကောင်းသောခဲယမ်း သို့မဟုတ် အရည်အသွေး ပြည့်မီခြင်း မရှိသောကြောင့် ဖောက်ခွဲဖျက်ဆီးရမည့်ဗုံး
- Unclassified bomb - ဆက်လက်အသုံးပြုရန် သို့မဟုတ် ဖျက်ဆီးရန် ခဲယမ်းအား စစ်ဆေးခြင်း မပြုရသေးသော ဗုံး သို့မဟုတ် ခွဲခြား၍ မရသေးသော ဗုံး။

ဖျက်ဆီးပြီး ဗုံးများ၏ စာရင်းကို ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ် (လေ) သို့ တစ်လတစ်ကြိမ်၊ သုံးလတစ်ကြိမ်နှင့် ခြောက်လတစ်ကြိမ် ပြန်တမ်းများ ပေးပို့ကြရပါသည်။ ယင်းသို့ပေးပို့ရာတွင် ၂၀၂၀ ခုနှစ်မှ စတင်ကာ လေယာဉ်သုံး DI bomb များ၏ အမည်များကို စကားဝှက်များ အသုံးပြုခေါ်ဆိုခြင်း ပြုလာကြပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ပေါင် (၅၀၀) ဗုံးကို MAB.10D3 ဟုခေါ်ဆို ကာ RKT များကို MAR.- code no. စသည်ဖြင့် ခေါ်ဆိုကြပါသည်။ MAB ဆိုသည်မှာ Myanmar Air Force Bomb ကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်ပြီး MAR ဆိုသည်မှာ Myanmar Air Force Rocket ကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အခြားသော ဗုံးအမျိုးအစားများ၏ စကားဝှက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

စကားဝှက်	ဗုံးအမျိုးအစား
MAB.5A3	(၂၈) ပေါင် ဗုံး
MAB.5B3	ပေါင် (၈၀) နှင့် (၁၂၀) ဗုံး
MAB.5C3	ပေါင် (၂၅၀) ဗုံး
MAB.10D3	ပေါင် (၅၀၀) ဗုံး

အတွဲလိုက်ကြဲချသောဗုံး

K-8W လေယာဉ်များသည် အတွဲလိုက်ကြဲချသောဗုံး (cluster bomb) များကို လည်း အသုံးများလာသည်ကို တွေ့လာရပါသည်။ ၂၀၂၀ မေလကုန်ပိုင်းက ဖေ့စ်ဘုတ်လူမှုကွန်ရက်ပေါ်၌ မြင်ရသည့် ရုပ်သံတစ်ခုထဲတွင်ပါဝင်သည့် ကလေးနယ်တောင်ဘက်တွင် ကြဲချသည့် ဗုံးသည် cluster bomb ဖြစ်သည် ဟု ယူဆနိုင်ပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် cluster bomb များသည် လေ ပေါ်မှာပင် ဗုံးအခွံထက်ခြမ်းကွဲကာ အထဲမှ copper cone bomb ငယ်လေး များ ထွက်လာခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုရုပ်သံတွင်တွေ့ရသည့် ဗုံးအခွံများသည်လည်း cluster bomb များကဲ့သို့ အကောင်းတိုင်းရှိနေပါသည်။

ဖျက်အားပြင်းဗုံးများ high explosive bomb (HE) များသည် မြေပြင် ပေါ်ကျသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် တစ်စစီကွဲထွက်ခြင်းဖြစ်ကာ စစ်တပ်အနေဖြင့် ထိုလေယာဉ်သုံး HE များကို guidance bomb အဖြစ် အသုံး မပြုနိုင်သေးပါ။ အကြောင်းရင်းမှာ ပိုင်းလော့သည် အမြင့်မှ ပစ်ခြင်းဖြစ်သောကြောင့် ပစ်မှတ် ကိုထိရန် မလွယ်ကူပါ။ ဥပမာ လေယာဉ်တစ်စင်းတွင် ပေါင် (၂၅၀) ဗုံး (၂) လုံး သာ ချိတ်နိုင်သည်ဆိုပါက ထိုနှစ်လုံးထဲဖြင့် ပစ်မှတ်ကို တိတိကျကျထိနိုင်ရန် ရာခိုင်နှုန်းနည်းပါသည်။ ထို့ကြောင့် စစ်တပ်သည် နေရာအနှံ့အပြားကို ဖြန့်ကြက်ရောက်ရှိနိုင်သည့် ဗုံးသီးအများအပြားပါသော cluster bomb ကို အသုံးများလာကာ ယင်းကြောင့် တော်လှန်ရေးသမားများသာမက ပြည်သူများ

ပါ သေကျေပျက်စီးကြရပါသည်။ စစ်တပ်သည် ထိုလူမဆန်သော ဗုံးများကို ပြည်သူများအား ပစ်မှတ်ထားတိုက်ခိုက်သတ်ဖြတ်ရာတွင်လည်း အသုံးပြုလေ့ ရှိပါသည်။ cluster bomb သီးစများသည် တစ်ခါတစ်ရံတွင် ပေါက်ကွဲခြင်း မရှိဘဲ မြေပျော့၊ ရွှံ့မြေနှင့် စိုစွတ်သောမြေအမျိုးအစားများတွင် မြေထဲနစ်မြုပ် နေတတ်ကာ ယင်းဗုံးသီးလေးများသည် မြေမြှုပ်မိုင်းအသွင်ဖြင့် ပေါက်ကွဲနိုင် ခြေ (၃၀) ရာခိုင်နှုန်းနှင့်အထက် ရှိပါသည်။

လေယာဉ်ဖြင့် စစ်ဆင်ရေးဆောင်ရွက်ခြင်း

K-8W လေယာဉ်များကို ယခင်က လေ့ကျင့်ရေးလေယာဉ်အမှတ်အသား အရောင်ဖြစ်သည့် အနီနှင့် အဖြူရောင် ဆေးသုတ်ထားခဲ့သော်လည်း ယခု ပြည်တွင်းစစ်အတွင်းတွင် ထိုလေယာဉ်များကို အသုံးပြုလိုသောကြောင့် အပြာရောင် ပြောင်းသုတ်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အကြောင်းရင်းမှာ နိုင်ငံတကာ ဥပဒေအရ စစ်ပွဲတွင် လေ့ကျင့်ရေးလေယာဉ်များကို အသုံးပြုခွင့် မပြုထား သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

စစ်ဆင်ရေးထွက်သော ကာလများတွင် သက်ဆိုင်ရာ လက်နက်စစ်သည် မှ လေယာဉ်တွင် တပ်ဆင်သော gun pod နှင့် rocket pod များကို ညစဉ် တိုက်ချွတ်ဆေးကြောမှု ပြုလုပ်ပြီး သေနတ်များ၊ ဗုံးများနှင့် ရေနောက်များကို လေယာဉ်တွင် တပ်ဆင်ကာ အသင့်အနေအထားဖြင့် loading လုပ်ထားလေ့ ရှိပါသည်။ သေနတ် ကျည်ဖြည့်မှုပြုလုပ်ရာတွင် ဥပမာအားဖြင့် (၂၃ မီလီမီတာ) cannon ကို အသုံးပြုပါက HE ကျည်အတောင့် (၁၀၀) ဖြည့်ရာတွင် ယင်း ကျည် (၁၀) တောင့် ဖြည့်ပြီးတိုင်း ပိုင်းလော့မှ ပစ်မှတ်ကို မြင်တွေ့နိုင်စေရန် high explosive incendiary tracer မီးကျည်တောင့် တစ်တောင့်ကို ထည့်သွင်းကြရပါသည်။

ပုံမှန် K-8W ဖြင့် ထောက်လှမ်းခြင်း၊ ဗုံးကြဲခြင်း စစ်ဆင်ရေးများကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် မနက် (၁) နာရီခန့်မှ စတင်ကာ သေနတ်များ၊ ဗုံးများနှင့် ရေနောက်များ တပ်ဆင်ခြင်းကို ဆောင်ရွက်ပြီး မနက် (၃) နာရီခန့်တွင် စတင်

ပျံသန်းလေ့ရှိကြပါသည်။ အရေးပေါ်ကာလများတွင် မိုးလေကင်းပြီး ရာသီဥတု သာယာပါက နေ့ရောညပါ စစ်ဆင်ရေးပြုလုပ်လေ့ရှိကြပါသည်။

ယခင်က K-8W လေယာဉ်အခြေစိုက်ရာနေရာများသည် မြစ်ကြီးနား လေတပ်၊ တောင်ငူလေတပ်နှင့် ရှမ်းတဲလေတပ်တို့ဖြစ်ပြီး ဗန်းမော်၊ ကျိုင်းတုံ၊ ကျောက်ထုနှင့် ရခိုင်ပြည်နယ်ဘက်တို့တွင် စစ်ဆင်ရေးအတွက် အသုံးပြုလေ့ ရှိပါသည်။ ၂၀၂၂ ခုနှစ်နောက်ပိုင်း တော်လှန်ရေးကာလတွင်မူ စစ်ကိုင်းတိုင်းအ တွက် ကင်းထောက်ခြင်း၊ ကရင်ပြည်နယ်ဘက်တွင် ဗုံးကြဲခြင်းနှင့် အရပ်သား ပစ်မှတ်များကို ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်ခြင်းမျိုး လုပ်ဆောင်လျက်ရှိပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် လေယာဉ်ပြေးလမ်းများနှင့် ဆီသယ်ပို့မှု လမ်းကြောင်း များ များစွာရှိပြီး သန်းရွှေခေတ်တွင် စစ်ရေးအမြင်ဖြင့် တည်ဆောက်ထားခဲ့ သော နေပြည်တော်မြို့ရှိ ကားလမ်းများသည်လည်း အရေးပေါ် လေယာဉ် အတက်အဆင်း ပြုလုပ်နိုင်ရန် ရည်ရွယ်တည်ဆောက်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ လေယာဉ်များသည် ပြေးလမ်းမရှိဘဲ အတက်အဆင်းလုပ်နိုင် ခြင်း မရှိသောကြောင့် စစ်ပွဲဖြစ်ပွားရာနေရာနှင့် အနီးဆုံးမြို့များမှ တော်လှန် ရေးသမားများအနေဖြင့် လေယာဉ်ပြေးလမ်းများကို ဖျက်ဆီးခြင်းများ ဆောင် ရွက်သင့်ပါသည်။

ဥပမာ အမေရိကန်နိုင်ငံမှ အီရန်နိုင်ငံကို တိုက်ခိုက်ခဲ့ချိန်တွင် စစ်ရေး အရ အရေးပါသော လေယာဉ်များ၊ လေယာဉ်ပြေးလမ်းများ၊ ဆီဂိုဒေါင်များနှင့် ဓာတ်ငွေ့သိုလှောင်ရုံများကို တာဝေးပစ်ခတ်မှုများဖြင့် ဦးစွာ ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်ခဲ့ ကြပါသည်။ ၎င်းကို ဥပမာယူပြီး ဒရုန်းများတွင် မိုင်းများ၊ ဗုံးများ ချိတ်ဆွဲ၍ လေယာဉ်ပြေးလမ်းများကို ဖျက်ဆီးခြင်းများ ပြုလုပ်သင့်ပါသည်။ ၎င်းအပြင် လေတပ်နှင့် နီးကပ်သော မြို့များမှ မြို့ခံ underground revolution force များသည်လည်း လေယာဉ်ဆီတင်သွင်းသော ကားများကို အမြဲမပြတ် စုံစမ်း လေ့လာတားဆီး သင့်ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ တပ်ထဲသို့ လေယာဉ်ဆီ တင်သွင်းနေ ခြင်းများကို တားဆီးခြင်းဖြင့် ပြည်သူများအား ဗုံးကြဲသတ်ဖြတ်နေမှုများမှ ကာကွယ်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

အလားအလာရှိသော ဗျူဟာများ

ဗုံးကြဲရန် ပျံသန်းလာသော လေယာဉ်ကို တားဆီးခြင်းသည် မဖြစ်နိုင်သလောက် ရာခိုင်နှုန်းနည်းသောကြောင့် လေယာဉ်များရပ်ထားသည့် လေတပ်များကို ဖောက်ခွဲဖျက်ဆီးခြင်းသည် ပို၍ထိရောက်နိုင်ပါသည်။ ဥပမာအနေဖြင့် အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအစိုးရသည် ပိုင်းလော့များ လေယာဉ်နှင့်အတူ စီဒီအမ်ဝင်လျှင် မြန်မာငွေကျပ်သိန်းပေါင်း (၁၀,၀၀၀) ဆုကြေးငွေပေးမည်ဟု ကြေညာချက်ထုတ်ပြန်ထားခဲ့ပါသည်။ အကယ်၍ ပိုင်းလော့တစ်ဦးမှ ၎င်း၏ လေယာဉ်ဖြင့် စီဒီအမ်ဝင်ခဲ့လျှင် လေယာဉ်တစ်စင်းရမည်ဖြစ်သော်လည်း ထိုရလာသော လေယာဉ်ကို တန်ပြန်အသုံးချပြီး တိုက်ခိုက်ရန်အတွက် လေယာဉ်ပြေးလမ်း၊ လေယာဉ်ဆီ၊ ကျွမ်းကျင်သော လေတပ်စစ်သည်၊ အုပ်ချုပ်မှု၊ ထောက်ပံ့မှု စသည့်အခက်အခဲများစွာရှိပါသည်။ ထိုဆုကြေးငွေကို အသုံးချပြီး လေတပ်မှ စီဒီအမ်များ သို့မဟုတ် ဖရဲသီးများကို လေတပ်အတွက် အကွက်ချမြေပုံများ ရေးဆွဲစေပြီး ထိုမြေပုံများကို အသုံးချကာ တန်ပြန်တိုက်ခိုက်မည်ဆိုပါက လေတပ်များတွင် ရပ်ထားသော လေယာဉ်များစွာကို ထိခိုက်ပျက်စီးစေနိုင်ပါသည်။ ယင်းအပြင် လေတပ်အတွင်းရှိသော ဗုံးသိုလှောင်ရုံများ၊ ခဲယမ်းသိုလှောင်ရုံများကိုပါ တစ်ပါတည်း တိုက်ခိုက်ဖောက်ခွဲနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

လေကြောင်းရန်မှ မိမိကိုယ်ကိုကာကွယ်ခြင်း

K-8W လေယာဉ်များနှင့် ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှုကို ကာကွယ်ရန် ပထမဦးစွာ လေယာဉ်ပစ်ခံများ လိုအပ်ပါသည်။ ဒုတိယအချက်အနေဖြင့် လေယာဉ်များသည် ပျံသန်းနေချိန်တွင် ငှက်ကဲ့သို့ ပြင်ပအရာဝတ္ထုများနှင့် မတိုက်မိစေရန် လွန်စွာသတိထားရသောကြောင့် လေယာဉ်လာနိုင်သည့် လမ်းကြောင်းတွင် မိုးပျံပူဖောင်းလွှတ်တင်ခြင်း၊ ဒရုန်းနှင့် နှောင့်ယှက်ခြင်းတို့ ပြုလုပ်သင့်ပါသည်။ အကြောင်းရင်းမှာ လေယာဉ်များသည် ၎င်းတို့၏ ပန်ကာထဲ ပစ္စည်း တစ်ခုခု ဝင်လျှင်ပျက်ကျနိုင်ပြီး အရှိန်နှင့် လာနေသော လေယာဉ်တစ်စင်းသည် ဒရုန်း

တစ်စင်းနှင့် တိုက်မိလျှင်သော်မှ ထိခိုက်ပျက်စီးနိုင်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် အထက်ပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်ရန်မှာမူ မလွယ်ကူပါ။ (၀.၅ cannon) နှင့်အထက် သေနတ်များနှင့် လေကြောင်းရန် လွတ်သည့်နေရာများမှ ပစ်ခြင်း မျိုးလည်း ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ နောက်ဆုံးအချက်အနေဖြင့် အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း လေယာဉ်များသည် များသောအားဖြင့် ဗုံးကြဲခြင်းမပြုမီ ပထမအကြိမ် ပစ်မှတ်ကို တစ်ပတ်ပတ်ကြည့်ပြီး နောက်တစ်ကြိမ်ပတ်သည့် အခါမှသာလျှင် ကြဲချခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် လေယာဉ်ပထမအကြိမ် လာရောက်ပတ်သည့်အချိန် ပစ်မှတ်ဧရိယာအတွင်းတွင် ရောက်နေသူများ သည် ဗုံးခိုကျင်းများထဲတွင် ပြေးခိုခြင်း၊ ဗုံးခိုကျင်းများနှင့် ဝေးနေပါက လေယာဉ်ပတ်နေသည့် လမ်းကြောင်းနှင့် အလှမ်းဝေးသည့် လျှိုမြှောင်များထဲ သို့မဟုတ် တောင်စောင်းများတွင် ကပ်ပြီး ခိုလှုံသင့်ပါသည်။

Problems with the Military's Artillery Corps

Maw Kun

Abstract

The Myanmar military's artillery corps has a long history and has helped the military win several key battles against forces resisting its rule. Infantry forces still rely heavily on artillery, but today, the artillery corps is in a very poor state, with insufficient recruits, poorly maintained equipment, and ill-trained personnel suffering from terrible morale. Furthermore, military officers ignore all these problems, focusing instead on their own self-enrichment and promotion. This will eventually lead to the Myanmar military's defeat at the hands of the People's Defense Forces and ethnic armed organizations.

Introduction

The people of Myanmar peacefully protested on the streets following the 1 February 2021 military coup. In reaction to these protests, the military violently dispersed crowds and gatherings, detaining and killing protesters. The anti-military resistance forces rose up in defense and dissent erupted throughout the country. As a former soldier, I want to share my personal experiences and the knowledge that I have gathered from inside the military so that the people may come to learn more about the artillery corps, its weaponry and manpower, as well as the opinions of the military's own battalion officers and soldiers about their own army.

About the Artillery Corps

The purpose of the military's artillery corps is to provide fire-power support to ground troops and prevent enemies from interfering with military operations. Having access to artillery

when the enemy does not provides an advantage on the battle-field and disrupts the formation of enemy forces. The artillery corps has several kinds of armaments for different purposes and tactical deployments.

Types of Artillery

Armaments are categorized by weight and barrel diameter into small, medium and large sizes. Small armaments are lighter than 7,000 pounds and have barrels that are smaller than 115 mm (4.5 inches). Large mortars are also included in the small armaments category. Because mortars are not as accurate as other artillery, they are more dangerous for friendly troops. However, they can provide effective firepower support as they easily reach areas out of direct line of sight such as behind hills and in ravines. Their firing speed and shrapnel spread is good and, therefore, they can usefully suppress enemy troops that are within close or medium range. They are less effective for long-range targets.

Medium armaments have barrels between 115-155mm (4.5-6.1 inches) and weigh between 7,000-10,000 pounds. Medium armaments complement small armaments' firepower. They deliver more destructive shells and can hit more distant targets. However, as larger shells are used, they have a lower firing rate and cannot provide close-range support.

Large armaments have barrels larger than 155 mm (6.1 inches) and weigh between 10,000-50,000 pounds. They are mainly used for destroying inert targets and as long-range interference. As their weight indicates, transporting large armaments is difficult. Additionally, the firing rate of these cannons is lower than medium and small armaments. The fastest firing speed is approximately one round per minute.

The Roles of Teams Involved in Operating Armaments

Only when the spotting, directional, and firing teams coordinate effectively can the correct number of shells be fired at the

designated targets at the intended time as ordered. This section briefly explains the duties and structures of these three artillery teams, as well as the miscellaneous support team. It includes tables with details on rank and numbers of personnel.

The spotting team is responsible for reconnoitering target areas and reporting target information to the directional team, seeking permission from commanders to fire shells, and trying to ensure shells hit their targets. The standard composition of the spotting team is shown in table 1.

Table 1

Structure of a spotting team in the artillery corps.

Role	Usual Rank	No. of Soldiers
Spotting Officer	Lieutenant/Captain	1
Firing Support Supervisor	Sergeant/Corporal	1
Firing Support Assistant	Private	1
Communications	Lance Corporal/Private	1
Spotting Assistant	Private	1
Total		5

Directional teams station at artillery bases and convert targeting information reported by spotting teams into firing data. They relay said data to the firing team and order firing. The composition of a typical section-sized firing direction team is shown in table 2.

Table 2 (opposite)

Structure of a section-sized directional team in the artillery corps.

Role	Usual Rank	No. of Soldiers
Ordering Officer	Lieutenant/Captain	1
Platoon Warrant Officer	Warrant Officer/Sergeant	1
Firing Support Supervisor	Sergeant/Corporal	1
Firing Support Assistant	Lance Corporal/Private	1
Communications Supervisor	Corporal/Lance Corporal	1
Communications Assistant	Lance Corporal/Private	1
Total		6

Firing teams operate artillery in accordance with orders received from the directional team by inputting firing data into the cannon and subsequently firing the cannon. The structure of a section-level firing team with two armaments is shown in table 3.

Table 3

Structure of a section-sized directional team with two armaments.

Role	Usual Rank	No. of Soldiers
Leader	Sergeant	2
Deputy Leader	Corporal	2
Loader	Private	2
Spotter	Lance Corporal	2
Assistant Gunner	Private	2
Ammunition Checker	Private	2
Total		12

On top of this, a miscellaneous team works in support functions. The standard composition of these teams is shown in table 4.

Table 4

Structure of a miscellaneous support team in the artillery corps.

Role	Usual Rank	No. of Soldiers
Artillery Mechanic	Lance Corporal	1
Medic	Private	1
Ammunition Transport	Private	2
Total		4

As you can see by totaling the number of people in these teams from tables 1-4, a standard section formation supporting two armaments has a minimum of 27 personnel.

Capabilities of Various Artillery

In this section I go through some information I am aware of regarding the power of various artillery armaments that are currently being utilized in the military.

120mm Mortars (MA 6, MK-1, MK-2)

These mortars are commonly used by the military. They are manufactured in Myanmar. Distance-wise, the MK-1 has a reach of up to 8,500 meters, and the MK-2 can reach up to 10,073 meters. The ammunition used in these mortars is known as High Explosive Extended Range (HEER). 120mm mortars are normal mortars with smooth barrels that fin-stabilized ammunition is inserted into and fired. Mortars are easy to assemble and disassemble, making them efficient for mobile operations. They also have a trigger enabling them to be preloaded and then utilized as required. Weaknesses of these mortars are inaccuracy when

shooting, ammunition is costly, and they are easily spotted by the enemy.

76mm Cannons (M-42, M-48)

These were originally manufactured in Yugoslavia. The M-42 has a range of up to 13,290 meters and the M-48 can hit targets 8,860 meters away. Only two types of ammunition can be used in these cannons—High Explosive Anti-Tank (HEAT) and armor-piercing rounds. This is their principal disadvantage. These cannons also typically need to be towed by vehicles or animals. Their advantages are that they can be disassembled into many parts without requiring any special equipment, have a high firing rate, and are lightweight. They also include automatic breechloaders and, therefore, can shoot up to 25 rounds per minute. These cannons are no longer in active service within the artillery corps but are still used in some artillery support units within infantry headquarters.

25lb Cannons

These are manufactured in England and have a range of up to 12,253 meters. Various types of ammunition can be used in these cannons, including HEAT, armor-piercing, smoke, and tracer rounds, and so on. These cannons were the first artillery to be used by the Burma Independence Army. The unique thing about these cannons is that they have a base, and they can be turned 360 degrees to shoot, and use a degree system for aiming. If powerful explosive rounds are used, the barrel can become eroded and, therefore, they are not permitted to be used during normal operations. They cannot be transported easily and are difficult to disassemble. Currently, they are not used at inland bases, but only at island bases that protect sea territories.

105mm Howitzer (M2A1, M-56)

The M2A1 howitzer was originally manufactured in the United States and the M-56 in Yugoslavia. The M2A1 can reach up to 11,274 meters; the M-56 has a range of up to 18,084 meters. They can use HEAT, incendiary, smoke, tracer, and armor-piercing rounds. These howitzers can be easily angled at up to 65 degrees, making them effective for military operations in mountainous regions. They usually need to be transported by helicopter as they cannot be easily disassembled. The M2A1 and M-65 howitzer cannons are very commonly used at front line artillery bases in Myanmar.

122mm Howitzer (D-30-2)

These are a Chinese-manufactured variant of the original D-30 invented in the Soviet Union and can hit targets at up to 22,000 meters. They use full bore (FB) HEER and base bleed (BB) HEER ammunition. The howitzer barrels can be easily angled at up to 65 degrees and are used in mountainous regions, including many recent military operations. In these mountainous regions where the operations are taking place, base camps have been built to provide firepower support.

155mm Howitzer (KH-179, M-845, K-0, SH-1)

These are the armaments with the largest barrels in the artillery corps. The KH-179 is manufactured in South Korea and has a reach of up to 27,900 meters. The ammunition used in these cannons is HE M-107/ER FB-BB. This howitzer is quite large and all its components and accessories must be manually carried by human operators. These units have not been deployed for military operations in years and are kept in storage.

The M-845 howitzer is manufactured in Israel and has a range of up to 39,000 meters. They use HE M-107/ER FB-BB ammunition. The M-845s have auxiliary power units built in and, therefore, their operation is less reliant on human input. They

can be mechanically transported short distances. Transport over long distances is more difficult as the howitzers are large. I have never seen the military transporting the M-845 via helicopter. These cannons have been utilized in recent military operations; however, they are not usually located at front line bases, but rather at backup bases.

Next are the K-0 howitzers originally manufactured in Yugoslavia with a reach of up to 41,000 meters; ammunition used is ERFB-BB. These are regarded as the worst purchase that the military's procurement team and artillery corps' leader ever made, as they were expensive, but have still never been deployed to bases or operations. They are still in storage somewhere for testing.

Last, the SH-1 howitzers are manufactured in China, have a range of up to 32 kilometers when using HEER FB ammunition, 41 kilometers if using HEER FB-BB, and 52 kilometers when using HEER FB-BB RAP ammunition respectively. These cannons are mounted on vehicles and can be easily maneuvered when shooting and in motion. The weakness of these cannons is that they are highly technical to operate and, therefore, highly skilled personnel conversant in the relevant technology are required to operate them.

The History of the Artillery Corps

The artillery corps was formed on 3 February 1949 when 63 soldiers, led by Captain Ye Tun, were providing artillery support in the battle for Insein. Since the corps was first established, there have been four battalions, one central artillery base, one anti-aircraft artillery company, one artillery training division, and one demonstration division at the army training school. The artillery corps established each battalion with approximately 600 to 700 personnel as prescribed.

Military Propaganda Directed at the People of Myanmar

The Myanmar military has long attempted to subjugate the ethnic armed organizations (EAO) that resist their rule, supported by the propaganda slogan, “Our Three Main National Causes: Non-disintegration of the Union, non-disintegration of national solidarity, and the perpetuation of sovereignty.” The military uses military-affiliated newspapers, magazines, television networks, and movies to frame EAOs as conducting illegal businesses. The military spreads and supports media content that portrays EAOs as demanding money from the people, demonizing ethnic people so that the wider public misunderstands the true situation, and comes to distrust, even fear, all EAOs.

Destruction of Ethnic Homelands by the Military

The leaders of the military on one hand spread propaganda while on the other fan the flames of war by expanding bases into the ethnic regions, taunting EAOs. In the cases where there are fights on the ground and military bases face many casualties, they usually frighten surrounding areas by attacking and burning down local ethnic villages, stating that such villages are patrons of the enemy. Whenever an EAO confronts the army, soldiers retaliate by burning down local villages and torturing locals, so that the EAOs will desist their attacks. However, in strategic battles over bases and towns, the military usually fails repeatedly in its attacks, suffering numerous casualties, and then calls in artillery and air support. Most of the military’s force capability comes from artillery support carried out alongside infantry operations.

The artillery corps has in this way provided support to infantry forces during many battles with EAOs since independence, contributing to some victories. Among these are the 1971 Kunlong 40-day battle and the 1973 Sisiwan Tarpan battle for Communist Party of Burma territory (Northeast Regional Command), the 1983 Yan Nyein Aung military operation, the 1988 Mae Tha Woh, Maw Phoe Ke, Wah Kha HOUNG, and Wah Kah Thit military operations, and the 1989 Wah Kah Thit and Pahlu military operations, all for Karen National Liberation Army territory

(Southeast Regional Command). In these battles the artillery corps were commemorated and awarded medals. Although the military was victorious in these battles, victory came at the cost of the lives and limbs of many soldiers.

Prerogatives of Military Leaders

The military was victorious in these battles because they had the full strength of their battalions and forces. Troop morale was high, as troops were supplied with continuous artillery support, as well as sufficient small arms and ammunition, which led to the infantry being able to confidently and successfully maneuver and contest the battlefield. In contrast, the EAO armies had no artillery support to counter the military and did not have adequate weapons and ammunition.

It must be stressed that during battles, most military leaders pay no mind to the soldiers who lose their lives; they are only concerned about the promotions they will receive if they win. Military leaders also use money received to support and implement military operations for their own benefit. So, while the institution adheres to the “Three Main National Causes,” individual military leaders do not focus on peace negotiations with their EAO counterparts and prefer to continue and start new military operations to achieve promotions and receive personal benefits, which are obviously a higher priority to them than national peace and prosperity. Whenever and wherever the military is involved in armed conflict, it is the military leaders who benefit; the soldiers do the actual killing and manage to survive receive only a piece of paper stating the military is “proud of them.”

Military Base Expansion

In 1990 during direct military rule, the army started expanding its overall number of bases and battalions, including artillery corps battalions. There is a total of ten Division Headquarters,

and each of them hosts a target-seeking battalion that starts with the number ‘2’, nine ground artillery battalions that start the number ‘3’, one anti-aircraft artillery battalion that starts with ‘4’, and one heavy artillery battalion that starts with the number ‘5’—totaling 12 battalions in each Division Headquarters. According to the structural plans for the battalions, all expanded battalions needed to consist of over 600 to 700 personnel. However, the military could not afford such numbers and therefore they recreated the suggested battalion structure with only around 150 soldiers in each battalion. At the time of writing in 2022, however, there are not even 100 people at these artillery bases.

Problems with Recruitment

During recruitment, the military prioritizes quantity over quality. Even before the 2021 coup, there were very few new recruits joining the military. The situation was so bad that the bases/battalions had to start “buying” recruits—thereby creating a “new recruit market” for the military. Military officers and soldiers would persuade, trick, force, or bribe new recruits—all of which resulted in the new recruits starting with low morale.

While technically new recruits are supposed to have passed middle school, the military takes in people who do not meet that requirement. The personnel at recruitment bases and training schools are only concerned with money and do not care about qualifications. They in fact do not care about improving the military, nor do they act with goodwill toward recruits—they are purely self-interested.

Weakening of the Military and the Duties of Soldiers

Soldiers currently serving in the artillery corps are carrying out their duties as if they are operating within a fully equipped military organization, but in reality, the number of soldiers on the ground is nowhere near the desired or official numbers. Within a single battalion, if you exclude the soldiers out on military

operations, part of security details, undergoing training, on temporary duty elsewhere, hospitalized, or away without leave, then there are actually only 30 to 40 soldiers remaining on active duty. When these soldiers carry out their base duties, they must take on three to four duties instead of the standard single duty they should be tasked with. Due to this overwork, they are unable to complete all their tasks, let alone continue their artillery-related education—the lifeblood of the artillery corps.

According to policy, military superiors must inspect bases three times every four-month period. But when they do so, they show no interest in work conditions or the fact that the bases are under-resourced; instead, they just take pictures for their records, oblivious to or ignoring the needs of the bases and soldiers. Furthermore, base commanders primarily work toward their own promotions, focusing on their own tasks; they are not at all concerned about the wellbeing of the soldiers carrying out base duties. For example, in the mornings, soldiers must do chores around the base, like cleaning and garden work, to ensure that the grounds are presentable, instead of doing the required fitness routines that keep soldiers fit and ready for deployment. Some superiors even go so far as saying, “Physical exercise makes you sweat, and so does working with a shovel—though working with a shovel is better for your health.” After cleaning, soldiers then have to carry out their other assigned duties. Many of these soldiers also have to go on watch duty almost every night. Then, during the night watch, these soldiers would have to continue trying to finish the tasks they could not finish during the day. Single soldiers do not have any rest time, and soldiers with families do not have time to spend with their loved ones. Following the coup, support bases and battalions have also been required to carry out security duties, as there has been no available infantry soldiers. Support teams have had to take on the security of urban areas, banks, schools, hospitals, and even telecommunications towers.

One military slogan is, “Be happy in the barracks and be good at warfare.” But soldiers within the barracks are not happy and there are increased occurrences of single soldiers going

away without leave, as well as married soldiers requesting to be in front line operations and then attending post-operations training thereafter. This shows that there are very few soldiers who want to serve in base headquarters.

Failed Modernization of Armaments

The main purpose of artillery is to increase the firepower available at the front lines. With said firepower, the military is able to suppress the enemy and keep their heads down at the same time. Artillery bases need to send modern weapons and personnel to accompany infantry forces and provide firepower support at close quarters—these soldiers must be protected from enemy counter-fire as it is difficult to swiftly relocate artillery. As discussed earlier, for effective firepower support, the artillery corps is provided with armaments with different features, such as long target range capability, greater destructive power, greater maneuverability, target-seeking radars and laser range-finders able to locate enemy mortars, amend location details, and correct target information when fired shells miss their targets, as well as computers, phones, and spotting teams. The military's defense equipment factory also manufactures some of its own artillery including cannons, mortars, and ammunition.

With all this said, the advancement of global weapons technology and changes in available military strategies and tactics are important factors limiting the utility of artillery. Although the Myanmar military can be said to be equipped with some modern weapons, artillery personnel use dated methods to fire their armaments because procurement teams and artillery corps leaders make decisions to benefit themselves rather than invest in military training and capabilities, resulting in a situation where procured weaponry is either in bad condition or in an incomplete state.

Training Conditions at Schools and Bases

The military needs skilled instructors to train personnel at military training schools, at bases, and during operations and exercises. However, there are many problems with training conditions in the military. First, the number of skilled trainers in the military has significantly decreased as experienced instructors from decades past retire and are not replaced. This is causing a reduction in the skills and knowledge of the military's human resources. Some problems relate particularly to training schools.

These schools still set and follow regular training course dates, but this is mostly just to monitor new recruits and ensure they do not run away, and to ensure procedure is followed, as opposed to the schools actually dedicating themselves to education and training. During classes, instructors are unable to effectively monitor participant engagement levels as the teacher-to-student ratio is not appropriate. New recruits who actually want to learn often do not have access to the required equipment and are unable to do so systematically. Trainees are also required to carry out other duties during designated training times, as bases and schools are chronically short-staffed. Furthermore, the managers of the military training academies do not permit the usage of sufficient fuel for training exercises when required. For the artillery corps, trainees must learn all of the different artillery team duties (i.e., spotting, firing, and so on) instead of just one specific duty, meaning they need considerable training. What this all means is that if an individual “completes” an artillery training course, all they really gain is a piece of paper (“Completion Certificate”)—not an actual adequate artillery-related education.

In theory, artillery training does not end once personnel have graduated from military schools. Effective use of artillery requires ongoing education, and therefore, the artillery corps has weekly training schedules for personnel stationed at bases, usually with artillery exercises on Mondays, artillery-related discussions on Thursdays, and artillery tactical training on

Fridays. Put simply, while this ongoing education exists on paper, it is not actually adhered to. Instead, military superiors take photographs from previous training sessions, and the opening and closing ceremonies of school training, then supply these as evidence of ongoing training at bases.

Even if artillery training is available at a base, soldiers are so overburdened with superfluous additional duties appointed by base commanders that they cannot dedicate time to any studies, artillery-related or not. Base commanders prioritize superficially inspecting bases and supplying photographs for their quarterly reports in pursuit of promotions, over developing a base's actual military capacity or effectiveness. In their photographs, the artillery corps looks like it is carrying out artillery exercises; however, in reality, personnel are mostly busy with farm animals and carrying out work related to agriculture, shopkeeping, and accounting.

Cannons, howitzers, and vehicle-mounted artillery are kept in artillery storage units. Radar vehicles are kept in radar storage units, fire-monitoring computers and phones are kept in restricted storage units, etc. Everything that arrives at the base is immediately put into storage, without any training provided on how to use it. The military sends graduates from the Defense Services Technological Academy to maintain said modern weaponry at military bases; however, these graduates do not undertake artillery training to learn how artillery is used, nor do they gain other required skills. On top of that, base commanders tend to assign these technical graduates to other areas anyway, because there is an insufficient number of soldiers at the base, and then these technically trained soldiers eventually forget how to fulfill their original maintenance duties.

For each tour of duty, soldiers at artillery bases must deploy to forward bases for four months. Currently, in the post-coup era, soldiers are having to serve for six to seven months. Soldiers are able to better engage with equipment and undergo more training at these forward artillery bases compared to the rear bases. However, many soldiers only elect to deploy to front line artillery bases because they want to avoid the relentless chores

back at the rear bases. They are not really interested in understanding artillery and would prefer to relax and gamble their time away. Moreover, in their minds, the knowledge about artillery they may pick up at the forward base is not relevant to their menial duties at the rear bases, so these soldiers pay little mind to the new opportunity for training and consider it as just another mandatory duty handed down from above.

In military operation areas, artillery bases are connected to one another by a chain of long-range howitzers. In recent times, the military never dares engage in a military operation without air or artillery support. Whenever infantry forces mobilize, artillery forces stand by for firepower support. Artillery bases must be organized and ready with 27 personnel (i.e., 2 plus 25) as per the organizational structure; however, because the military does not have enough personnel, the current formation is only 18 personnel (i.e., 2 plus 16). The military no longer has units able to accompany infantry forces to assist with reconnaissance. Whenever there are fights or battles, infantry commanders immediately ask for artillery support without giving thought to enemy size, strength, or the physical distances between themselves and said enemy. This means inaccurate coordinates are often provided to artillery units, who, due to their lack of proficiency with their own armaments, combined with low-quality ammunition manufactured by the military's defense equipment companies, results in shells not landing on designated targets. Instead, shells land on the military's own troops, in non-combat areas, in neighboring countries, and often repeatedly miss their targets until all ammunition is depleted.

And so on.

Evaluation

While the military has equipped its artillery corps with modern weapons and expanded its bases and battalions under the slogan, "To build a modern and skillful army," military leaders have only ever been concerned with their own self-interest and, therefore, military development in these areas is weak. I also

believe that, although military leaders have in some ways expanded the military at an exponential (and ridiculous) rate, they have not been able to meet the human resources targets in accordance with the official structure, resulting in overworked soldiers and increased incidents of soldiers fleeing from service. Focusing on quantity over quality when recruiting, as well as recruiting soldiers using various illegal means, has also resulted in large numbers of soldiers with low morale. With recruitment bases overlooking qualifications, the military relies on underqualified soldiers unable to operate modern weapons. In my opinion, base commanders work mainly toward getting a promotion, and do not provide quality training in artillery-related matters at all; they also do not assign newly graduated technical soldiers to the right areas. Furthermore, training schools are unable to provide quality education in artillery-related matters, so soldiers who come to front line bases are not competent in these areas, despite being trained. Lastly, some soldiers elect to join front line bases only because they want to avoid the intense duties and inspections back at headquarters, and, as such, these soldiers are neither motivated nor have the will to fight.

Conclusion

Since 2021, very few people want to enlist in the military, let alone the artillery corps. More and more soldiers are joining the people's side and participating in the Civil Disobedience Movement. There has been a steady and gradual deterioration of military bases and battalions. Soldiers are suffering from war fatigue due to a lack of rest, and the People's Defense Forces and EAOs have become stronger—their collaborative attacks will result in the military suffering tremendous losses and eventual demise.

မြန်မာစစ်တပ်၏ အမြောက်တပ်ဖွဲ့အင်္ဂါရပ်များနှင့် လက်ရှိကြုံတွေ့နေရသော ပြဿနာများ

မော်ကွန်း

အကျဉ်းချုပ်

မြန်မာစစ်တပ်၏ အမြောက်တပ်သည် ရှည်လျားသော သမိုင်းကြောင်းရှိပြီး စစ်တပ်အား တော်လှန်ပုန်ကန်သည့် အဖွဲ့များကို ချေမှုန်းသည့် တိုက်ပွဲပေါင်း များစွာကို အောင်မြင်ရန်လည်း အမြောက်တပ်များမှ ကူညီပေးခဲ့သည်။ ခြေလျင်တပ်များသည် အမြောက်တပ်များအပေါ်တွင် မှီခိုနေဆဲဖြစ်သော် လည်း ယခုအခါ တပ်သားသစ် မစုဆောင်းနိုင်မှု၊ စက်ကိရိယာများအား ထိန်းသိမ်းခြင်း အားနည်းလာမှုနှင့် စိတ်ဓာတ်ရေးရာ သိမ်ဖျင်းပြီး လေ့ကျင့်သား မပြည့်ဝသော တပ်သားများကြောင့် အမြောက်တပ်များသည် အလွန်နံ့ချာ သည့် အခြေအနေသို့ ဆိုက်ရောက်လာနေပါသည်။ စစ်ဘက်အရာရှိများသည် ဤပြဿနာအားလုံးကို လျစ်လျူရှုထားပြီး မိမိတို့ ချမ်းသာကြွယ်ဝရေးနှင့် ရာထူးတိုးရေးကိုသာ အာရုံစိုက်နေကြပါသည်။ ထိုအချင်းအရာများကြောင့် မြန်မာစစ်တပ်သည် ပြည်သူ့ကာကွယ်ရေး တပ်ဖွဲ့များနှင့် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များ လက်အောက်သို့ တဖြည်းဖြည်းကျရောက်ကာ ရှုံးနိမ့်မှု ဆီသို့ ဦးတည်သွားစေမည် ဖြစ်ပါသည်။

နိဒါန်း

၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၁) ရက်နေ့တွင် စစ်ကောင်စီမှ နိုင်ငံအာဏာ သိမ်းယူပြီး နောက်ပိုင်းတွင် ပြည်သူများမှ ငြိမ်းချမ်းစွာဆန္ဒပြခဲ့ပါသည်။ ဆန္ဒပြ ပြည်သူများအား စစ်ကောင်စီတပ်များမှ အကြမ်းဖက်ဖြိုခွဲခြင်းများ၊ ပါဝင်သူ များအား ဖမ်းဆီးသတ်ဖြတ်မှုများ ပြုလုပ်လာပြီးနောက် မြန်မာနိုင်ငံအနှံ့တွင်

စစ်ကောင်စီတပ်များအား တော်လှန်သည့် တော်လှန်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ နေရာဒေသအသီးသီး၌ ပေါ်ပေါက်လာပါသည်။ တော်လှန်ရေးအဖွဲ့အစည်း တွင် ပါဝင်ကြသော ပြည်သူ့ကာကွယ်ရေးစစ်သည်များအနေဖြင့် မိမိတိုက်ခိုက် နေရသော တစ်ဖက်ရန်သူဖြစ်သည့် စစ်ကောင်စီအမြောက်တပ်၏ ဖွဲ့စည်း ထားသော လက်နက်အင်အား၊ လူအင်အားကို သိရှိနိုင်စေရန်နှင့် တပ်ရင်း/ တပ်ဖွဲ့များတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေကြသော အရာရှိ၊ စစ်သည်များနှင့် ၎င်း တို့၏ မိမိတပ်အပေါ် ထားရှိသည့် သဘောထားများကို သိရှိနိုင်စေရန် ကျွန်တော် ကြုံတွေ့ခဲ့ရသော မြေပြင်အတွေ့အကြုံများနှင့် သိရှိခဲ့ရသော ဗဟုသုတများကို ရေးသားတင်ပြအပ်ပါသည်။

အမြောက်တပ်များအကြောင်း

စစ်ကောင်စီတပ်တွင် အမြောက်တပ် ဖွဲ့စည်းခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်သည် စစ်ဆင်ရေးတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေကြသော ခြေလျင်တပ်ရင်း/တပ်ဖွဲ့ များ၊ အကူလက်ရုံးတပ်ဖွဲ့ဝင်များအား ပစ်ကူပေးခြင်းဖြင့် ရန်သူမှ မိမိ စစ်ဆင်ရေးကို မထိပါးစေရန်၊ ရန်သူ၏ အင်အားကို ထိထိရောက်ရောက် မတည်ဆောက်နိုင်စေရန်အတွက် ပစ်အားဖြင့် စိုးမိုးထားရန် ဖြစ်ပါသည်။ အမြောက်တပ်များတွင် မတူညီသော ဗျူဟာများနှင့် ရည်ရွယ်ချက်များအတွက် အသုံးရန် အမြောက် အမျိုးအစား မျိုးစုံရှိပါသည်။

အမြောက်အမျိုးအစားများ

မြန်မာစစ်တပ်တွင် အမြောက်အမျိုးအစားများအား ပြောင်းအချင်း တည်ဆောက်ပုံများအလိုက် ခွဲခြားထားပါသည်။ အသေးစားအမြောက်များ သည် ပြောင်းအချင်း (၁၁၅) မီလီမီတာ (၄ လက်မခွဲ) ထက်သေးပြီး ဆွဲယူရန် အသင့်ဖြစ်ချိန်၌ ပေါင် (၇၀၀၀) ထက်ပေါ့သော အမြောက်များဖြစ်ပါသည်။ အသေးစားအမြောက်များတွင် စိန်ပြောင်းကြီးများလည်း ပါဝင်ပါသည်။ စိန်ပြောင်းများသည် အမြောက်များကဲ့သို့ တိကျမှု မရှိသဖြင့် ဘေးကင်းမှု

အကွာအဝေးကို များစွာသတ်မှတ်ထားစေကာမူ ခြေလျင်တပ်ဖွဲ့များသို့ ထိရောက်သောပစ်ကူ ကောင်းစွာပေးနိုင်ပါသည်။ အမြောက်များမှ မပစ်ခတ်နိုင်သည့် ကျည်လွှတ်မြေ (တောင်စောင်း၊ ဆင်ခြေလျော၊ လျှို) များသို့ စိန်ပြောင်းမှ ကောင်းစွာ ပစ်ခတ်နိုင်ပါသည်။ ပစ်နှုန်း အားကောင်းကာ ကျည်ပြန့်ကျဲမှု ကောင်းသဖြင့် ရန်သူ့အင်အားနှိမ်နင်းရာတွင် စွမ်းအင်နှိမ် ပစ်ခတ်နိုင်ပါသည်။ သို့သော် အလွန်ဝေးကွာသော အကွာအဝေးကို ပစ်ခတ်နိုင်ခြင်း မရှိပါ။

အလတ်စားအမြောက်များသည် ပြောင်းအချင်း (၁၁၅) မှ (၁၅၅) မီလီမီတာ (၄ လက်မခွဲမှ ၆ လက်မခန့်) ပြောင်းအချင်းကျယ်ပြီး ဆွဲယူရန်အသင့်ဖြစ်ချိန်၌ ပေါင် (၇၀၀၀) နှင့် ပေါင် (၁၀၀၀၀) ကြားရှိ အမြောက်များ ဖြစ်ပါသည်။ အလတ်စားအမြောက်များသည် အသေးစားအမြောက်များ၏ ပစ်အားတိုးပွားလာစေရန် အသုံးပြုသော အမြောက်များ ဖြစ်ပါသည်။ အဖျက်စွမ်းအားကောင်းသည့် ကျည်များ အသုံးပြုနိုင်ကာ အသေးစားအမြောက်များထက် အကွာအဝေး ပိုမိုပစ်နိုင်ပါသည်။ အားနည်းချက်များမှာ ကျည်အကြီးစားများ အသုံးပြုရသဖြင့် ပစ်နှုန်းလျော့နည်းသလို ဘေးကင်းမှု အကွာအဝေးများသဖြင့် အနီးကပ်ပစ်ကူပေးရန် အခက်အခဲများ ရှိပါသည်။

အကြီးစားအမြောက်များသည် ပြောင်းအချင်း (၁၅၅) မီလီမီတာ (၆ လက်မခန့်) ကျော်ရှိပြီး ဆွဲယူရန်အသင့်ဖြစ်ချိန်၌ ပေါင် (၁၀၀၀၀) နှင့် ပေါင် (၅၀၀၀၀) ကြား အလေးချိန်ရှိ အမြောက်များဖြစ်ပါသည်။ အကြီးစားအမြောက်များအား ဖျက်ဆီးပစ်ခတ်မှုများတွင် အဓိကထားအသုံးပြုလေ့ရှိပြီး အဝေးသို့ နှောင့်ယှက်ပစ်ခတ်ရန်အတွက်လည်း အသုံးပြုလေ့ရှိပါသည်။ အမြောက်တည်ဆောက်ပုံအရ ကြီးမားခြင်းကြောင့် ရွှေ့ပြောင်းရာတွင် အခက်အခဲများရှိပါသည်။ ထို့အပြင် ပစ်နှုန်းမှာလည်း အလတ်စားအမြောက်များထက် လျော့နည်းပါသည်။ အမြန်ဆုံးပစ်နှုန်းမှာ (၁) မိနစ် (၁) တောင့် နှုန်းထက် ပို၍ မပစ်နိုင်ပါ။

အမြောက်ပစ်ခတ်မှုတွင် ပါဝင်သော အဖွဲ့အစည်းများ၊ ၎င်းတို့၏ တာဝန်များနှင့် ဖွဲ့စည်းပုံ

အကဲကြည့်အဖွဲ့၊ ပစ်ခတ်မှုအဖွဲ့၊ အမြောက်အဖွဲ့တို့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှသာ အမြောက်အဖွဲ့၏ ရည်ရွယ်ချက်ဖြစ်သည့် လိုအပ်သည့်အချိန်၊ လိုအပ်သည့် ပစ်မှတ်နေရာသို့ လိုအပ်သော ကျည်အရေအတွက်အတိုင်း ကျရောက်ပေါက်ကွဲစေနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအဖွဲ့ (၃) ဖွဲ့နှင့် အထွေအထွေအဖွဲ့၏ လုပ်ငန်းတာဝန်နှင့် ဖွဲ့စည်းပုံများအကြောင်းကို အောက်တွင် အကျဉ်းချုပ်တင်ပြထားပြီး ဖွဲ့စည်းပုံတွင် ပါဝင်သည့် အရေအတွက်နှင့် ရာထူးများကိုလည်း ဇယားနှင့်တကွ ဖော်ပြထားပါသည်။

အကဲကြည့်အဖွဲ့သည် ပစ်မှတ်နေရာကို ထောက်လှမ်းရှာဖွေခြင်း၊ ပစ်ခတ်မှုအဖွဲ့၏ ပစ်မှတ်သတင်းများ ပေးပို့ခြင်း၊ ပစ်ခတ်မှုတောင်းခံခြင်းနှင့် အမြောက်ပစ်ခတ်မှုကို ပစ်မှတ်ပေါ်သို့ ကျည်ကျရောက်စေရန် လိုအပ်သလို ပြင်ဆင်ပေးသော အဖွဲ့ဖြစ်ပါသည်။ အမြောက်အဖွဲ့တွင် အကဲကြည့်အဖွဲ့၏ ယခုလက်ရှိ စစ်ဆင်ရေးများတွင် အသုံးပြုနေသော တပ်စိတ်ဖွဲ့စည်းပုံမှာ ဇယား (၁) အတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဇယား (၁)

အကဲကြည့်အဖွဲ့၏ ဖွဲ့စည်းပုံ

တာဝန်	ရာထူး	ဦးရေ
အကဲကြည့်အရာရှိ	ဗိုလ်/ဗိုလ်ကြီး	၁
ပစ်ထောက်အကြပ်	တကက/တက	၁
ပစ်ထောက်အကူ	တသ	၁
ဆက်သွယ်ရေး	ဒုတက/တသ	၁
အကဲကြည့်အကူ	တသ	၁
စုစုပေါင်း		၅

ပစ်မိန့်ပေးအဖွဲ့သည် အမြောက်စခန်းတွင်ရှိပြီး အကဲကြည့်အဖွဲ့မှ ပေးပို့သော ပစ်မှတ်သတင်းအချက်အလက်များကို ပစ်ခတ်မှုအချက်အလက်များအဖြစ် ပြောင်းလဲရသည်။ ၎င်းမှ ရရှိသော ပစ်ခတ်မှုအချက်အလက်များကို အမြောက် များပေါ်တွင်တင်၍ ပစ်ခတ်နိုင်ရန် အမိန့်ပေးရသောအဖွဲ့ ဖြစ်ပါသည်။ တပ်စိတ်အဆင့် ပစ်မိန့်ပေးအဖွဲ့တွင် ပါဝင်သောအဖွဲ့ဝင်များမှာ အောက်ပါ ဇယား (၂) အတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဇယား (၂)

ပစ်မိန့်ပေးအဖွဲ့၏ ဖွဲ့စည်းပုံ

တာဝန်	ရာထူး	ဦးရေ
ပစ်မိန့်ပေးအရာရှိ	ဗိုလ်/ဗိုလ်ကြီး	၁
တပ်စိတ်အရာခံဗိုလ်	ဒုအရာခံဗိုလ်/တကက	၁
ပစ်ထောက်အကြပ်	တကက/တက	၁
ပစ်ထောက်အကူ	ဒုတက/တသ	၁
ဆက်သွယ်ရေးအကြပ်	တက/ဒုတက	၁
ဆက်သွယ်ရေးအကူ	ဒုတက/တသ	၁
စုစုပေါင်း		၆

အမြောက်အဖွဲ့သည် ပစ်မိန့်ပေးအဖွဲ့ထံမှ လက်ခံရရှိသော အမိန့်များအရ ပစ်ခတ်မှုအချက်အလက်များအား အမြောက်တွင်တင်၍ ပစ်ခတ်ရသော အဖွဲ့ ဖြစ်ပါသည်။ တပ်စိတ်အဆင့် အမြောက်အဖွဲ့တွင် အမြောက် (၂) လက်ပါ ဖွဲ့စည်းပုံမှာ အောက်ပါ ဇယား (၃) အတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဇယား (၃)

တပ်စိတ်အဆင့် အမြောက် (၂) လက်ပါအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံ

တာဝန်	ရာထူး	ဦးရေ
အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်	တကက	၂
ကျည်ထိုးသူ	တသ	၂
ချိန်တွယ်သူ	ဒုတက	၂
ချိန်တိုင်စိုက်သူ	တသ	၂
ကျည်စစ်ဆေးသူ	တသ	၂
ဒု-အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်	တက	၂
စုစုပေါင်း		၁၂

အထွေထွေအဖွဲ့သည် အမြောက်အဖွဲ့အတွက် ထောက်ပံ့မှုလုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင်ရပြီး ဖွဲ့စည်းပုံမှာ အောက်ပါ ဇယား (၄) အတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဇယား (၄)

အထွေထွေအဖွဲ့၏ ဖွဲ့စည်းပုံ

တာဝန်	ရာထူး	ဦးရေ
အမြောက်ပြင်	ဒုတက	၁
ဆေးတပ်သား	တသ	၁
ကျည်သယ်	တသ	၂
စုစုပေါင်း		၄

အမြောက် (၂) လက်ပါ တပ်စိတ်ဖွဲ့စည်းပုံတွင် အနည်းဆုံးအင်အား (၂၇) ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။

အမြောက်လက်နက်များ၏ စွမ်းအင်များ

အမြောက်တပ်ဖွဲ့တွင် လက်ရှိအသုံးပြုနေသော အမြောက်လက်နက် များ၏ စွမ်းအင်များကို လက်နက် တစ်ခုချင်းစီအလိုက် သိရှိထားသည်များအား အောက်တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

(၁၂၀) မီလီမီတာ စိန်ပြောင်း (အမ်အေ ၆) (MK-1) (MK-2)

(၁၂၀) မမ စိန်ပြောင်းအမျိုးအစား (၃) မျိုးရှိကာ မြန်မာ့တပ်မတော်တွင် လက်ရှိအချိန်ထိ တွင်တွင်ကျယ်ကျယ် အသုံးပြုနေသော လက်နက်များ ဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံတွင် ထုတ်လုပ်၍ အကွာအဝေးအားဖြင့် MK-1 သည် (၈၅၀၀) မီတာ၊ MK-2 သည် (၁၀၀၇၃) မီတာထိ ပစ်ခတ်နိုင်ပါသည်။ အသုံးပြု ပစ်ခတ်နိုင်သော ကျည် အမျိုးအစားမှာ HEER အမျိုးအစားဖြစ်ပါသည်။ (၁၂၀) မမ စိန်ပြောင်းသည် သမားရိုးကျ စိန်ပြောင်းဖြစ်၍ ဒလက်တပ်ထားသည့်ဗုံးကို ပြောင်းမှ ထည့်ကာပစ်ရသည့် ပြောင်းချောလက်နက် တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ စိန်ပြောင်းများသည် အဖြုတ်အတပ် ပြုလုပ်ရာ၌လည်း လွယ်ကူမှုရှိသဖြင့် ရွှေ့ပြောင်းပစ်ခတ်ရာ၌ လျင်မြန်မှုရှိပါသည်။ အပစ်ခတ်များ တပ်ဆင်ထား သောကြောင့် ကျည်ဆံကို ပြောင်းထဲကြိုတင်ထည့်ထားပြီး လိုအပ်သောအချိန် မှသာ ပစ်ခတ်နိုင်ပါသည်။ အားနည်းချက်အနေဖြင့် ပစ်မှတ်များသို့ ပစ်ခတ်ရာ ၌ တိကျမှုမရှိခြင်း၊ ကျည် အကုန်အကျများခြင်းနှင့် ရန်သူမှ အလွယ်တကူ ရှာဖွေနိုင်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

(၇၆) မီလီမီတာ (အမ်-၄၂) (အမ်-၄၈)

(၇၆ မမ) အမြောက်များကို ယူဂိုဆလားဗီးယားနိုင်ငံမှ ထုတ်လုပ်ပြီး အကွာ အဝေးအားဖြင့် (အမ်-၄၂) သည် (၁၃၂၉၀) မီတာ၊ (အမ်-၄၈) သည် (၈၈၆၀)

မီတာထိ ပစ်ခတ်နိုင်ပါသည်။ အသုံးပြုနိုင်သော ကျည်အမျိုးအစားများမှာ ခွင်းကျည်၊ ဖောက်ကျည် (၂) မျိုးသာ ဖြစ်ပါသည်။ (၇၆ မမ) အမြောက်များသည် ယာဉ်ဆွဲ၊ ဝန်တင်တိရစ္ဆာန်ဆွဲအဖြစ် အသုံးပြုနိုင်ရန် ပြုလုပ်ထားသည့် သမားရိုးကျအမြောက်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအမြောက်များ၏ အားသာချက်မှာ အထူးကိရိယာမသုံးဘဲ အပိုင်းပိုင်းဖြုတ်နိုင်ခြင်း၊ ပစ်နှုန်းကောင်းခြင်းနှင့် ပေါ့ပါးမှုပင်ဖြစ်သည်။ အမြောက်တွင် အလိုအလျောက် ဖွင့်ပိတ်သည့် နောက်ပိတ်အုံပါရှိခြင်းကြောင့် တစ်မိနစ်လျှင် (၂၅) တောင့်ထိ ပစ်ခတ်နိုင်ပါသည်။ အားနည်းချက်မှာ ကျည်အမျိုးအစား စုံလင်စွာ အသုံးမပြုနိုင်ခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ လက်ရှိအချိန်တွင် အမြောက်တပ်ဖွဲ့တွင် အသုံးပြုခြင်း မရှိတော့ဘဲ ခြေလျင်၊ ခြေမြန်တပ်မဌာနချုပ်များရှိ အကူပစ်လက်နက်တပ်ခွဲများတွင် အသုံးပြုပစ်ခတ်လျက် ရှိပါသည်။

(၂၅) ပေါင်ဒါအမြောက်

(၂၅) ပေါင်ဒါအမြောက်များကို အင်္ဂလန်နိုင်ငံက ထုတ်လုပ်ထားပါသည်။ အကွာအဝေးအားဖြင့် (၁၂၂၅၃) မီတာထိ ပစ်ခတ်နိုင်ပါသည်။ အသုံးပြုနိုင်သော ကျည်အမျိုးအစားများမှာ ခွင်းကျည်၊ ဖောက်ကျည်၊ မှိုင်းကျည်၊ လင်းကျည် စသည်ဖြင့် ကျည်အမျိုးအစား စုံလင်စွာအသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ ၎င်းအမြောက် သည် ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးတပ်မတော် မှ ပထမဆုံးအသုံးပြုသည့် မြေပြင်ပစ်အမြောက်ဖြစ်ပါသည်။ ထူးခြားမှုမှာ အောက်ခံခုံပါရှိပြီး ချိန်တွယ်မှုစနစ်အနေဖြင့် ဒီဂရီစနစ်အသုံးပြုကာ (၃၆၀) ဒီဂရီ လှည့်ပတ်ပစ်ခတ်နိုင်ပါသည်။ ယမ်းအားပြင်း အသုံးပြုလျှင် ပြောင်းစားမှု အလွန်များပြီး အမြောက်နာသဖြင့် သာမန်အချိန်တွင် အသုံးမပြုရန် ကန့်သတ်ထားပါသည်။ အလွယ်တကူဖြုတ်ယူ၍ မရသဖြင့် ရွှေ့ပြောင်းသယ်ယူရန် အခက်အခဲရှိပါသည်။ လက်ရှိအချိန်တွင် ၎င်းအမြောက်များအား ကုန်းစခန်းများတွင် အသုံးမပြုဘဲ ကျွန်းစခန်းများ၌ ပင်လယ်ပြင် စိုးမိုးရေးများတွင်သာ အသုံးပြုလျက်ရှိပါသည်။

(၁၀၅) မီလီမီတာ ဟောင်ဝပ်ဇာ (အမ်၂အေ) (အမ်-၅၆)

(အမ်၂အေ) ဟောင်ဝပ်ဇာအား အမေရိကန်နိုင်ငံမှ ထုတ်လုပ်ပြီး (အမ်-၅၆) အား ယူဂိုဆလားဗီးယားနိုင်ငံမှ ထုတ်လုပ်ထားပါသည်။ အကွာအဝေးအားဖြင့် (အမ်၂အေ) သည် (၁၁၂၇၄) မီတာ၊ (အမ်-၅၆) သည် (၁၈၀၈၄) မီတာထိ ပစ်ခတ်နိုင်ပါသည်။ အသုံးပြုနိုင်သော ကျည်အမျိုးအစားများဖြင့် ခွင်းကျည်၊ မီးစုန်းကျည်၊ မှိုင်းကျည်၊ လင်းကျည်၊ ဖောက်ကျည်များအား အသုံးပြုပစ်ခတ် နိုင်ပါသည်။ (၁၀၅ မမ) အမြောက်များသည် (၆၅) ဒီဂရီထိ ထောင့်အား လွယ်ကူစွာ မြှင့်တင်နိုင်သဖြင့် တောင်ပေါ်ဒေသစစ်ဆင်ရေးများတွင်လည်း ကောင်းစွာအသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ အမြောက်အား အပိုင်းပိုင်းဖြုတ်ရန် မလွယ်ကူ သဖြင့် စစ်ဆင်ရေးများသို့ ရွှေ့ပြောင်းရပါက ရဟတ်ယာဉ်များဖြင့် ချိတ်ဆွဲ၍ ရွှေ့ပြောင်းရပါသည်။ လက်ရှိ ရှေ့တန်းအမြောက်စခန်းများတွင် အသုံးများ သော အမြောက်များ ဖြစ်ပါသည်။

(၁၂၂) မီလီမီတာ ဟောင်ဝပ်ဇာ (ဒီ-၃၀-၂)

(၁၂၂ မမ) အမြောက်အား တရုတ်နိုင်ငံတွင် ထုတ်လုပ်၍ အကွာအဝေးအားဖြင့် (၂၂၀၀၀) မီတာထိ ပစ်ခတ်နိုင်ပါသည်။ အသုံးပြုနိုင်သော ကျည်အမျိုးအစား များမှာ HE, HEER/FB, HEERFB/BB တို့ဖြစ်ပါသည်။ အမြောက်ပြောင်းအား (၆၅) ဒီဂရီထိ ကောင်းစွာမြှင့်တင်နိုင်ပါသည်။ ယခုနောက်ပိုင်းတွင် ဖြစ်ပွား လာသော တောင်ပေါ်ဒေသ စစ်ဆင်ရေးများတွင် အသုံးပြုပစ်ခတ်လာပါသည်။ စစ်ဆင်ရေး ဖြစ်ပွားလျက်ရှိသော တောင်ပေါ်ဒေသများတွင် အခြေချစခန်းများ တည်ဆောက်၍ ပစ်ကူပေးဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။

(၁၅၅) မီလီမီတာ ဟောင်ဝပ်ဇာ (KH-179) (M-845) (K-0) (SH-1)

(၁၅၅ မမ) အမြောက်များသည် မြန်မာ့တပ်မတော် အမြောက်တပ်ဖွဲ့ရှိ အကြီးမားဆုံးသော အမြောက်များပင်ဖြစ်သည်။ KH-179 အား တောင်ကိုရီးယားနိုင်ငံမှထုတ်လုပ်ပြီး အကွာအဝေးအားဖြင့် (၂၇၉၀၀) မီတာထိ ပစ်ခတ်နိုင်ကာ အသုံးပြုနိုင်သော ကျည်အမျိုးအစားမှာ ခွင်းကျည် (HE M-107/ERFB-BB) ဖြစ်ပါသည်။ အမြောက်တည်ဆောက်ပုံမှာ ကြီးမားလွန်းကာ လူအင်အားဖြင့်သာ လုပ်ဆောင်ရသဖြင့် ယခုအချိန်ထိ သုံးစွဲခြင်းမရှိဘဲ သိမ်းဆည်းထားသော အမြောက် ဖြစ်ပါသည်။

M-845 အမြောက်အား အစွဲရေးနိုင်ငံမှ ထုတ်လုပ်ကာ အကွာအဝေးအားဖြင့် (၃၉၀၀၀) မီတာထိ ပစ်ခတ်နိုင်ပြီး အသုံးပြုနိုင်သော ကျည်အမျိုးအစားများမှာ (HE M-107/ERFB-BB) ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းအမြောက်တွင် အကူမောင်းနှင်စက် (APU) စနစ်တပ်ဆင်ထားသဖြင့် အမြောက်ပစ်ခတ်ရန် ပြင်ဆင်သည့်အချိန်တွင် လူအား တစ်ဝက်၊ စက်အား တစ်ဝက်စနစ်ဖြင့် အသုံးပြုနိုင်ပြီး အမြောက်များကို စခန်းတွင်း နေရာရွှေ့ပြောင်းပါကလည်း အကူမောင်းနှင်စက် အသုံးပြု၍ မောင်းနှင်နိုင်ပါသည်။ သို့သော် ခရီးဝေးမောင်းနှင်နိုင်ခြင်း မရှိပါ။ အမြောက်တည်ဆောက်ပုံမှာ ကြီးမားလွန်းသဖြင့် သယ်ယူရွှေ့ပြောင်းရန် အခက်အခဲများရှိပါသည်။ ယင်းအမြောက်များအား ရဟတ်ယာဉ်ဖြင့် ချိတ်ဆွဲသွားလာခြင်းမျိုး တွေ့မြင်ဖူးခြင်း မရှိသေးပါ။ ယခုနောက်ပိုင်း စစ်ဆင်ရေးများတွင် ပစ်ကူပေးဆောင်ရွက်လျက်ရှိပြီး ရှေ့တန်းကျကျ လိုက်ပါဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိဘဲ နောက်ချန်တပ်ရင်းများမှနေ၍ ပစ်ကူပေးဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

K-0 အမြောက်သည် ယူဂိုဆလားဗီးယားနိုင်ငံမှ ထုတ်လုပ်ပြီး အကွာအဝေးအားဖြင့် (၄၁၀၀၀) မီတာထိ ပစ်ခတ်နိုင်ကာ အသုံးပြုနိုင်သော ကျည်အမျိုးအစားမှာ ခွင်းကျည် (ERFB-BB) ဖြစ်ပါသည်။ K-0 အမြောက်သည် မြန်မာ့တပ်မတော် ပစ္စည်းဝယ်ယူရေးအဖွဲ့နှင့် အမြောက်တပ်ဖွဲ့ခေါင်းဆောင်တို့ ဝယ်ယူမှုများတွင် အညံ့ဖျင်းဆုံးသော ဝယ်ယူမှုဖြစ်သည်။ တန်ဖိုးကြီးမားစွာဖြင့်

ဝယ်ယူထားရသော်လည်း လက်ရှိချိန်ထိ တပ်ရင်းများသို့ ဖြန့်ပေးနိုင်ခြင်းမရှိဘဲ စမ်းသပ်ခြင်းနှင့်သာ ချောင်ထိုးထားရသော အမြောက်ဖြစ်ပါသည်။

SH - 1 အမြောက်သည် တရုတ်နိုင်ငံမှ ထုတ်လုပ်ပြီး အကွာဝေးအားဖြင့် HE ERFB ကျည်ဖြင့် (၃၂) ကီလိုမီတာ၊ HE ERFB-BB ကျည်ဖြင့် (၄၁) ကီလိုမီတာ၊ HE ERFB-BB RAP ကျည်ဖြင့် (၅၂) ကီလိုမီတာ ပစ်ခတ်နိုင်ပါသည်။ ၎င်းအမြောက်များသည် ယာဉ်တင်အမြောက်များဖြစ်သဖြင့် ရွှေ့ပြောင်းပစ်ခတ်ရာ၌ လွယ်ကူစွာ လှုပ်ရှားသွားလာနိုင်ပါသည်။ အားနည်းချက်မှာ နည်းပညာသုံး ပစ်ခတ်ရသဖြင့် နည်းပညာကျွမ်းကျင်သော စစ်သည်များ လိုအပ်ပါသည်။

အမြောက်တပ်ဖွဲ့၏ သမိုင်းကြောင်းအစဉ်အလာ

အမြောက်တပ်ဖွဲ့သည် ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၃) ရက်နေ့တွင် ဗိုလ်ကြီး ရဲထွန်းဦးစီးသည့် စစ်သည် (၆၃) ဦးက အင်းစိန်တိုက်ပွဲ၌ အမြောက်ပစ်ကူပေးရင်း ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော တပ်ဖွဲ့ဖြစ်ပါသည်။ စတင်ပေါ်ပေါက်လာချိန်မှ ၁၉၉၀ ခုနှစ်ထိ အမြောက်တပ်ဖွဲ့တွင် အမြောက်တပ်ရင်း (၄) ရင်း၊ ဗဟိုအမြောက်တပ် (၁) တပ်၊ လေယာဉ်ပစ်အမြောက် တပ်ခွဲ (၁) ခွဲ၊ တပ်မတော် (ကြည်း) တိုက်ခိုက်ရေးကျောင်းတွင် အမြောက်သင်တန်းဌာနခွဲ (၁) ခုနှင့် သရုပ်ပြဌာနခွဲ (၁) ခွဲသာရှိခဲ့ပြီး အမြောက်လက်နက်များအနေဖြင့် (၇၆ မမ) အမြောက်၊ (၂၅) ပေါင်ဒါ အမြောက်၊ (၁၀၅ မမ) အမြောက်၊ (၁၂၀ မမ) စိန်ပြောင်းတို့သာ တပ်ဆင်ထားမှု ရှိခဲ့သည်။ တပ်ရင်းတစ်ရင်းတွင် စစ်သည် အင်အား (၆၀၀-၇၀၀) ကျော်ဖြင့် တပ်ရင်းတစ်ရင်း အင်အားအတိုင်း ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

တပ်မတော်မှ တိုင်းရင်းသားပြည်သူများအပေါ် ဝါဒဖြန့်မှုများ

တပ်မတော်မှ ခေါင်းဆောင်များသည် ပြည်ထောင်စုမပြိုကွဲရေး၊ တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှု မပြိုကွဲရေး၊ အချုပ်အခြာအာဏာ တည်တံ့ခိုင်မြဲရေး

ဆိုသော ‘ဒို့တာဝန်အရေး (၃) ပါး’ ကို လက်ကိုင်စွဲပြီး တိုင်းရင်းသား အဖွဲ့အစည်းများအပေါ် လက်နက်အားကိုးဖြင့် အနိုင်ကျင့်နှိပ်စက်ခဲ့ပါသည်။ တပ်မတော်အနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ ဝါဒဖြန့် သတင်းစာစောင်များ၊ မဂ္ဂဇင်းများ၊ ရုပ်သံသတင်းဌာနများ၊ ဇာတ်လမ်းများတွင် တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့အစည်းများသည် ပြည်သူများအပေါ် ဆက်ကြေးကောက်ခံခြင်းများနှင့် အနိုင်ကျင့်နှိပ်စက်မှုများ အပါအဝင် တရားမဝင် မှောင်ခိုလုပ်ကိုင်နေမှုများကို ဖော်ပြ၍ ပြည်သူများမှ တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့အစည်းများအပေါ် ယုံကြည်မှု ကင်းမဲ့အောင်ပြုလုပ်ခြင်း၊ ကြောက်လန့်အောင် ခြောက်လှန့်ခြင်း၊ အတွေးအမြင်များ မှားယွင်းအောင် ပြုလုပ်၍ ဝါဒဖြန့် ရေးသားဖော်ပြခြင်းများ ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

တပ်မတော်မှ တိုင်းရင်းသားနယ်မြေဒေသများကို ဖျက်ဆီးခြင်း

တပ်မတော်မှ ခေါင်းဆောင်များသည် တစ်ဖက်တွင် ဝါဒဖြန့်သတင်းများ ထုတ်လွှင့်လျက်ရှိပြီး တစ်ဖက်တွင် တိုင်းရင်းသားဒေသများသို့ သွားရောက်၍ စစ်စခန်းများ တိုးချဲ့တည်ဆောက်ခြင်းများ ပြုလုပ်ကာ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများသို့ သွားရောက်ရန်စပြီး စစ်ကို ဖော်ဆောင်လျက်ရှိပါသည်။ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် မြေပြင်တွင် ထိတွေ့တိုက်ခိုက်မှုများ ဖြစ်ပွားပြီး အကျအဆုံး ဆုံးရှုံးမှု များစွာရှိသည့် တပ်မတော်သည် အမြောက်လက်နက်ကြီးများဖြင့် တိုင်းရင်းသားပြည်သူများ၏ ကျေးရွာများသို့ ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်ခြင်းဖြင့် ကျေးရွာသူရွာသားများ ကြောက်လန့်အောင် ခြောက်လှန့်ခြင်းများနှင့် ရန်သူ့အမာခံကျေးရွာများ ဟုဆိုကာ ကျေးရွာများအား မီးရှို့ဖျက်ဆီးခြင်းများ ပြုလုပ်တတ်ကြပါသည်။ တပ်မတော်နှင့် တိုက်ပွဲတစ်ခုဖြစ်ပွားလာပါက နယ်မြေခံကျေးရွာများအား မီးရှို့ဖျက်ဆီးခြင်းများ၊ ဒေသခံများအား နှိပ်စက်ခြင်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့အစည်းများအား တပ်မတော်အပေါ် ထပ်မံတိုက်ခိုက်ခြင်းမျိုး မရှိတော့စေရန် ပြုလုပ်လျက်ရှိပါသည်။ စခန်းကုန်းသိမ်းတိုက်ပွဲများတွင် တပ်မတော်အနေဖြင့် အကြိမ်ကြိမ် တိုက်ခိုက်သော်ငြားလည်း သိမ်းပိုက်နိုင်ခြင်း မရှိဘဲ ကျဆုံးစစ်သည်သာ များပြားလာသဖြင့် အမြောက်ပစ်ကူပေးရန် တောင်းဆိုလာကြပါ

သည်။ တပ်မတော်အနေဖြင့် တိုက်ပွဲများဖြစ်ပွားပါက လက်နက်ကြီးပစ်ကူ၊ လေကြောင်းပစ်ကူများကို အဓိကထား၍ တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြပါသည်။ ယင်းပစ်ကူများတွင်မှ ခြေလျင်တပ်ရင်း/တပ်ဖွဲ့များဖြင့် လိုက်ပါ၍ ပစ်ကူပေးသော အမြောက်၏ ပစ်အားကိုယူကာ တိုက်ပွဲများ ဆင်နွှဲလျက်ရှိပါသည်။

အမြောက်တပ်ဖွဲ့အနေနှင့် လွတ်လပ်ရေးရပြီးချိန်မှ ၁၉၉၀ အလွန်ကာလများအထိ တိုင်းရင်းသား အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဖြစ်ပွားခဲ့သော တိုက်ပွဲပေါင်းများစွာမှ ခြေလျင်တပ်နှင့်လိုက်ပါ၍ ပစ်ကူပေးဆောင်ရွက်ရာ၌ အောင်မြင်မှုများစွာ ရရှိခဲ့သော တိုက်ပွဲပေါင်းများစွာ ရှိခဲ့ပါသည်။ ထိုတိုက်ပွဲများစွာမှ ၁၉၇၁ ခုနှစ်၊ ကွမ်လုံရက် (၄၀) တိုက်ပွဲ (ဗကပ - ရမခ နယ်မြေ)၊ ၁၉၇၃ ခုနှစ်၊ စိစီဝမ်တာပန် (ဗကပ - ရမခ နယ်မြေ)၊ ၁၉၈၃ ခုနှစ်၊ ရန်ငြိမ်းအောင် စစ်ဆင်ရေး (KNU မော်ဖိုးကေဒေသ - ရတခနယ်မြေ)၊ ၁၉၈၈ ခုနှစ်၊ မဲသဝေါ၊ မော်ဖိုးကေ၊ ဝါခဟောင်း၊ ဝါခသစ် ဒေသ စစ်ဆင်ရေး (KNU - ရတခ နယ်မြေ)၊ ၁၉၈၉ ခုနှစ်၊ ဝါခသစ် စစ်ဆင်ရေး၊ ဖလူးဒေသ စစ်ဆင်ရေး (KNU - ရတခ နယ်မြေ) များသည် အမြောက်တပ်ဖွဲ့ရှိ စစ်သည်များ၏ မှတ်တမ်းတင်ခြင်းခံရသော၊ ဂုဏ်ပြုဆုတံဆိပ်များရရှိခဲ့သော တိုက်ပွဲများ ဖြစ်ပါသည်။ တပ်မတော်အနေဖြင့် တိုက်ပွဲများတွင် အောင်မြင်သည် ဆိုသော်လည်း လွယ်လွယ်ကူကူ အောင်မြင်ခဲ့ခြင်း မဟုတ်ဘဲ ကျဆုံးသွားသော စစ်သည်တို့၏ အသက်ပေါင်းများစွာနှင့် ဒဏ်ရာရစစ်သည်တို့၏ ကိုယ်လက်အင်္ဂါများ များစွာပေးဆပ်ခြင်းမှ ရရှိလာခဲ့သော အောင်မြင်မှုမျိုးဖြစ်ပါသည်။

အောင်မြင်သွားကြသော စစ်ခေါင်းဆောင်များ

တပ်မတော်မှ အောင်မြင်ခဲ့သော တိုက်ပွဲများ၌ အောင်မြင်ခဲ့ရသည့် အကြောင်းအရင်းများမှာ တပ်ရင်း၊ တပ်ဖွဲ့များတွင် အင်အားပြည့်မီအောင်ထားရှိနိုင်ခြင်း၊ စစ်သည်များသည် တိုက်ခိုက်လိုစိတ် မြင့်မားခြင်း၊ ခံယူချက်များ အပြည့်အဝရှိနေခြင်း၊ ပစ်ကူပေးအမြောက်များမှ အဆက်မပြတ်ပစ်ကူများပေး၍ ပစ်အားဖြင့် လွှမ်းမိုးထားနိုင်ခြင်း၊ လက်နက်ခဲယမ်းများ စိတ်ကြိုက် အသုံးပြုနိုင်ခြင်းနှင့်

တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းများတွင် တန်ပြန်ပစ်ခတ် နိုင်သည့် လက်နက်ကြီးများ မရှိခြင်းနှင့် လက်နက်ခဲယမ်းများ လုံလောက်စွာ တပ်ဆင် နိုင်ခြင်း မရှိခြင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်သည်။

ခေါင်းဆောင်များသည် တိုက်ပွဲများ တိုက်ခိုက်ရာ၌ ကျဆုံး/ဆုံးရှုံးသွား သော စစ်သည်များ၏ အရေအတွက်ကို ဂရုမစိုက်ဘဲ တိုက်ပွဲအောင်မြင်မှု မိမိ ရာထူးတိုးတက်မည်ဖြစ်သဖြင့် မိမိရာထူး တိုးတက်ရေးအတွက်သာ တိုက်ခိုက် နေကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ စစ်ခေါင်းဆောင်များသည် တိုက်ပွဲများ ဖော်ဆောင် ခြင်းဖြင့် ရရှိလာသော စစ်အသုံးစရိတ်များစွာအား မိမိတို့၏ အကျိုးစီးပွား အ တွက်သာ အသုံးပြုကြပါသည်။ တပ်မတော်သည် “တို့တာဝန်အရေး (၃) ပါး” ကို ဦးထိပ်ပန်ဆင်ထားသည်ဆိုသော်လည်း တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးကို အဓိကဖော်ဆောင်ခြင်း မရှိဘဲ မိမိတို့ ရာထူးတိုးမြှင့်ရေးနှင့် မိမိတို့ အကျိုးစီးပွားရေးတို့ကိုသာ အလေးပေးပြီး တိုင်းရင်းသားဒေသများသို့ သွားရောက်၍ တိုက်ပွဲများ ဖော်ဆောင်လျက်ရှိပါသည်။ တိုက်ပွဲတစ်ခု ဖြစ် ပွားပါက နောက်ဆုံး အကျိုးမြတ် ရရှိသူများမှာ တပ်မတော်မှ စစ်ခေါင်းဆောင် များဖြစ်ပြီး အသက်မသေဘဲ ကျန်ရှိစစ်သည်များအနေဖြင့် ဝမ်းမြောက်ဂုဏ်ယူ ကြောင်းဆိုသော မှတ်တမ်းစာရွက်ကလေးသာ ရရှိကြပါသည်။

တိုးချဲ့တည်ဆောက်လာသော တပ်ရင်း/တပ်ဖွဲ့များဖွဲ့စည်းပုံ

၁၉၉၀ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံတော်အုပ်ချုပ်ရေးကို တပ်မတော် သိမ်းယူထားချိန်၌ တပ်ရင်း/တပ်ဖွဲ့များအား တိုးချဲ့ဖွဲ့စည်းရာ အမြောက်တပ်သည် ယခင် တပ် ရင်း (၄) ရင်းသာ ရှိခဲ့သော်လည်း ယခုချိန်တွင် တပ်ရင်း/တပ်ဖွဲ့ပေါင်း (၁၀၇) ခုထိ တိုးချဲ့ဖွင့်လှစ်ခဲ့ပါသည်။ တပ်မဌာနချုပ်ပေါင်း (၁၀) ခုနှင့် တပ်မဌာနချုပ် တစ်ခု တွင် တပ်ရင်းနံပါတ် (၂) နှင့်စတင်သည့် ပစ်မှတ်ရှာဖွေ ရေးတပ်ရင်း (၁) ရင်း၊ တပ်ရင်းနံပါတ် (၃) နှင့်စတင်သည့် မြေပြင်ပစ် အမြောက်တပ်ရင်း (၉) ရင်း၊ တပ်ရင်းနံပါတ် (၄) နှင့်စတင်သည့် လေယာဉ်ပစ် အမြောက်တပ်ရင်း (၁) ရင်း၊ တပ်ရင်းနံပါတ် (၅) နှင့်စတင်သည့် အမြောက်ကြီး တပ်ရင်း (၁) ရင်း

စုစုပေါင်း တပ်ရင်း (၁၂) ရင်းဖြင့် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ထားပါသည်။ တိုးချဲ့ တည်ဆောက်ခဲ့သော တပ်ရင်းများတွင် တပ်ရင်းတည်ဆောက်ပုံအရ အင်အား (၆၀၀-၇၀၀) ကျော်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းရမည်ဖြစ်သော်လည်း ဖွဲ့စည်းပုံအတိုင်း မဖွဲ့ စည်းနိုင်သဖြင့် အကြံပြုဖွဲ့စည်းပုံ ထပ်မံရေးဆွဲ၍ တပ်ရင်း (၁) ရင်းလျှင် (၁၅၀) ခန့်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းရန် ပြင်ဆင်ခဲ့ပါသည်။ သို့သော်လည်း လက်ရှိအမြောက်တပ် များတွင် (၁၀၀) ဦး ပင်ပြည့်မီအောင် မဖွဲ့စည်းနိုင်ပေ။

လိုအပ်ချက်များစွာနှင့် လူသစ်စုဆောင်းနေမှုများ

တပ်မတော်အနေဖြင့် သတ်မှတ်အင်အားပြည့်မီအောင် ဆောင်ရွက်ရာ၌ သတ်မှတ်အရည်အချင်းများကို မကြည့်ဘဲ အရေအတွက်ရရှိရေးကိုသာ အဓိကထားပြီး စုဆောင်းလာပါသည်။ အာဏာမသိမ်းမီကာလအထိ တပ်မတော်တွင်းသို့ ဝင်ရောက်လာသော စစ်သည်အရေအတွက်သည် အင်မတန် နည်းပါးလျက်ရှိခဲ့ပါသည်။ တပ်ရင်း/တပ်ဖွဲ့များသည် တပ်သားသစ် ရရှိရန်အတွက် ဝယ်ယူ စုဆောင်းမှုများ ပြုလုပ်လာရသည်အထိ တပ်သားသစ် စုဆောင်းရေးသည် တပ်မတော်အတွက် ဈေးကွက်တစ်ခုဖြစ်လာပါသည်။ ဝင်ရောက်လာသော စစ်သည်များမှာမူ တပ်သားသစ်စုဆောင်းသည့် အရာရှိ၊ စစ်သည်များ၏ သွေးဆောင်ဖြားယောင်းခြင်း၊ လိမ်လည်ပြောဆိုခြင်း၊ အဓမ္မ စုဆောင်းခြင်း၊ ငွေကြေးဖြင့် ဝယ်ယူခြင်းစသော တရားဝင်လူကုန်ကူးခြင်း ခံရသည့် စစ်သည်များဖြစ်သဖြင့် အခြေခံစိတ်ဓာတ်နည်းပါးလာသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

သတ်မှတ်ချက်အရ စုဆောင်းရရှိသည့် တပ်သားသစ်များ၏ ပညာ အရည်အချင်းသည် အခြေခံပညာအလယ်တန်းအဆင့် အောင်မြင်ရမည် ဖြစ်သော်လည်း အတန်းပညာအရည်အချင်းမရှိသည့် တပ်သားသစ်များကိုပါ စုဆောင်းလာကြပါသည်။ တပ်သားသစ်များလက်ခံသည့် စုဆောင်းရေးတပ်များနှင့် စစ်အခြေခံလေ့ကျင့်ရေးကျောင်းသည် သတ်မှတ်ထားသည့် အရည်အချင်းများကို မကြည့်ဘဲ ငွေကြေးတစ်ခုတည်းကိုသာ ကြည့်ပြီး လက်ခံကြသဖြင့် တပ်ဖွဲ့

ကောင်းရာကောင်းကျိုး မကြည့်၊ တပ်ဖွဲ့အပေါ် စေတနာမထား၊ မိမိကောင်းရာ ကောင်းကျိုးကိုသာ ကြည့်ပြီး စီးပွားရှာလုပ်ကိုင်နေကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

အင်အားလျော့နည်းခြင်းနှင့် စစ်သည်များ၏ တာဝန်များ

လက်ရှိ အမြောက်တပ်ရင်းတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေကြသော စစ်သည်များ အနေဖြင့် အကြံပြုဖွဲ့စည်းပုံအတိုင်း အင်အားပြည့်မီအောင် မဖြည့်တင်းနိုင် သော်လည်း လုပ်ကိုင်နေရသော လုပ်ငန်းများမှာမူ တပ်ရင်းဖွဲ့စည်းပုံအတိုင်း လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေကြရပါသည်။ တပ်ရင်း တစ်ရင်းလျှင် စစ်ဆင်ရေး၊ လုံခြုံရေး၊ သင်တန်းတက်၊ ယာယီတာဝန်၊ ဆေးရုံတက်၊ ခွင့်မဲ့ပျက်ကွက်များ ထုတ်နုတ်ပြီးပါက တပ်တွင်း အမှန်တကယ်ကျန်ရှိသည့် အင်အားမှာ (၃၀-၄၀) ဦးသာရှိပါသည်။ ကျန်ရှိစစ်သည်အင်အားဖြင့် တပ်ရင်းလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင် ကြရာတွင် စစ်သည်တစ်ဦး၏ တာဝန်မှာ (၁) ခုအစား (၃-၄) ခုခန့် တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ကြရသဖြင့် စစ်သည်များသည် မိမိတို့အား ပေးအပ်ထားသည့် မူလတာဝန်များ၊ အမြောက်တပ်ဖွဲ့၏ အသက်ဖြစ်သော အမြောက်ပညာရပ် များကို လေ့လာနိုင်ခြင်းမရှိဘဲ အထက်က ပေးအပ်ထားသော တာဝန်များနှင့် သာ အချိန်ကုန်နေကြရပါသည်။

အထက်ဌာန အကြီးအကဲများသည် လေးလပတ်ကာလအတွင်း တပ်ရင်း (၁) ရင်းလျှင် (၃) ကြိမ် စစ်ဆေးရမည့် မူဝါဒအတိုင်း လိုက်လံစစ်ဆေး လျက် ရှိပါသည်။ ထိုသို့ စစ်ဆေးမှုများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် မိမိလက်အောက်ရှိ တပ်ရင်းများ၏ လုပ်ကိုင်နေရပုံ အခြေအနေကို မကြည့်ရှုဘဲ မိမိတို့ မှတ်တမ်း ဓာတ်ပုံများ ရရှိရေးကိုသာ အဓိကထား ဦးတည်၍ စစ်ဆေးကြပြီး တပ်ရင်း များ၏ လိုအပ်ချက်၊ စစ်သည်များ၏ လိုအပ်ချက်များကို လျစ်လျူရှုထားကြ ပါသည်။ တပ်ရင်းမှူးများအနေဖြင့် မိမိရာထူးတိုးမြှင့်ရေးကိုသာ အဓိကထား လုပ်ကိုင်နေကြပြီး မိမိအလုပ်ပြီးမြောက်ရန်သာ ကြည့်ရှုကြကာ လက်အောက် တွင် အမှန်တကယ် လုပ်ကိုင်နေရသော မိမိစစ်သည်များ အဆင်ပြေ/မပြေ ကြည့်ရှုပေးခြင်း မရှိပေ။ ဥပမာ စစ်သည်များအနေဖြင့် မနက်မိုးလင်း ကြံ့ခိုင်

ရေးချိန်များတွင် ကြံ့ခိုင်ရေး ပြုလုပ်ရခြင်းမရှိဘဲ တပ်ရင်းသာယာလှပရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ကြရပါသည်။ တချို့ခေါင်းဆောင်များသည် “ကြံ့ခိုင်ရေးလုပ်တာလည်း ချွေးထွက်တာပဲ။ ပေါက်တူးကိုင်တာလည်း ချွေးထွက်တာပဲ။ ပေါက်တူးကိုင်တာက ကျန်းမာရေးပိုကောင်းတယ်” ဟုဆိုကာ ကြံ့ခိုင်ရေးချိန်များတွင် တပ်ရင်း သာယာလှပရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်စေပါသည်။ ကျန်ရှိသော တာဝန်ချိန်များတွင် မိမိအား ပေးအပ်ထားသော လုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ကြရပါသည်။ ညပိုင်းတွင်လည်း ကင်းစောင့်တာဝန်အား အင်အားမလုံလောက်သဖြင့် နေ့စဉ်နီးပါး ကင်းစောင့်တာဝန် ထမ်းဆောင်ကြရပါသည်။ ကင်းစောင့်နေချိန် အတွင်းတွင်ပင် ပေးအပ်ထားသော လုပ်ငန်းများ မပြီးပြတ်သဖြင့် ဆက်လက် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ကြရပါသည်။ လူပျိုစစ်သည်များတွင် နားချိန်မရှိသလို မိသားစုရှိသော စစ်သည်များမှာလည်း မိသားစုအပေါ် အချိန် မပေးနိုင်ဘဲ လုပ်ကိုင်နေကြရသည်။ လက်ရှိ အာဏာသိမ်းပြီး နောက်ပိုင်းတွင်လည်း လက်ရုံးတပ်ဖွဲ့တပ်ရင်းများသည် လုံခြုံရေးတာဝန်ကိုပါ ထမ်းဆောင်နေကြရပါသည်။ ခြေလျင်တပ်ရင်းများမှ အင်အားထုတ်နုတ်နိုင်ခြင်း မရှိသဖြင့် လက်ရုံးတပ်ဖွဲ့ဝင်များအနေဖြင့် မြို့ပေါ်၊ ဘဏ်၊ စာသင်ကျောင်း၊ ဆေးရုံနှင့် တာဝါတိုင် လုံခြုံရေးတာဝန်များကိုပါ ထပ်မံ တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်နေကြရပါသည်။

တပ်မတော်၏ ဆောင်ပုဒ်ဖြစ်သော ‘တပ်နေပျော်၍ စစ်တိုက်တော်ရမည်’ ဆိုသော်လည်း လူပျိုစစ်သည်များမှာ တပ်နေ မပျော်၍ ခွင့်မဲ့များ များပြားလာကာ အိမ်ထောင်သည်စစ်သည်များမှာလည်း ရှေ့တန်းစစ်ဆင်ရေးများသို့ လိုက်ပါနိုင်ရန် ဆန္ဒပြုတောင်းဆိုကြပြီး စစ်ဆင်ရေးပြီးသင်တန်းများသို့ တက်ရောက်ကြကာ နောက်တန်းဌာနချုပ်များတွင် နေလိုသော စစ်သည်များ နည်းပါးလျက်ရှိကြပါသည်။

ခေတ်မီလက်နက်များ တပ်ဆင်နိုင်မှု အခြေအနေ

အမြောက်များအား ရှေ့တန်းစစ်မြေပြင်တွင် အသုံးပြုရခြင်း အဓိကအကြောင်းအရင်းမှာ ပစ်အားရရှိစေရန် အတွက်ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါပစ်အားကို အသုံးပြု

ကာ ရန်သူကို ခေါင်းမထောင်နိုင်စေခြင်းဖြင့် စွမ်းအားနှိမ်ထားရန် ဖြစ်ပါသည်။ အမြောက်စခန်းများအနေဖြင့် ပစ်ကူယူခြေလျင်တပ်များနှင့် လိုက်ပါ၍ အနီးကပ်ပစ်ကူပေးရသဖြင့် ရန်သူမှ တန်ပြန်ပစ်ခတ်လာနိုင်သည့် စိန်ပြောင်း၊ အမြောက်များရန်မှ ကာကွယ်ပေးရန်လိုအပ်ခြင်း၊ အမြောက်များ ပစ်ခတ်ရန် နေရာယူပြီးနောက် လျင်မြန်စွာ နေရာရွှေ့ပြောင်းရန် ခက်ခဲခြင်း၊ အိမ်နီးချင်း နိုင်ငံများ၏ လက်နက်များ တိုးချဲ့တပ်ဆင်လာမှုနှင့် စစ်ဗျူဟာ၊ နည်းဗျူဟာ အပြောင်းအလဲများကြောင့် အမြောက်တပ်ဖွဲ့တွင် ခေတ်မီလက်နက်ပစ္စည်း တပ်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်လာကြပါသည်။ ထိရောက်သည့် ပစ်ကူပေးနိုင်ရန် အကွာဝေးပိုမိုပြေးသည့် အမြောက်များ၊ ဖျက်စွမ်းအားပိုမိုပြင်းထန်သည့် ဟောင်ဝပ်ဇာများ (122 MM D-30-2 ကဲ့သို့ ဟောင်ဝပ်ဇာများ)၊ ရွှေ့ပြောင်းရ လွယ်ကူသည့် ယာဉ်တင်အမြောက်များ (155 MM SH-1 ယာဉ်တင်အမြောက် များ)၊ ရန်သူမှ တန်ပြန်ပစ်ခတ်လိုက်သော အမြောက်စိန်ပြောင်းများ၏ တည် နေရာအား ဖမ်းယူနိုင်ရန်နှင့် မိမိအမြောက်မှ ပစ်ခတ်လိုက်သော ကျည်ဆံသည် ပစ်မှတ်ပေါ်သို့ ကျရောက်ခြင်းမရှိပါက ကျည်ကျပြင်ဆင်ချက်များပေးနိုင်သော ပစ်မှတ်ရှာဖွေရေး ရေဒါများ (SLC-2A ပစ်မှတ်ရှာဖွေရေးရေဒါ)၊ အမြောက်များ ပစ်ခတ်ရာတွင် လိုအပ်သည့် အချက်အလက်များအား မှန်ကန်စွာနှင့် လျင်မြန် စွာ တွက်ချက်ပေးနိုင်ရန်အတွက် ပစ်ခတ်မှုထိန်းသိမ်းရေး ကွန်ပျူတာများ၊ ဖုန်း များ၊ အကဲကြည့်အဖွဲ့များ၊ ကျည် ကျအား ကောင်းစွာပြင်ဆင်နိုင်ရန်အတွက် Laser Range Finder ညွှန်တိုင်များအား အမြောက်တပ်တွင် ဝယ်ယူဖြည့် တင်း တပ်ဆင်ပေးထားပါသည်။ တပ်မတော်ကာကွယ်ရေး ပစ္စည်းထုတ်စက်ရုံ မှလည်း အမြောက်၊ စိန်ပြောင်းများနှင့် ခဲယမ်းများ ထုတ်လုပ်လျက်ရှိပါသည်။

ခေတ်မီလက်နက်ကိရိယာများ တပ်ဆင်ပေးထားသည်ဟုဆိုသော်လည်း ပစ္စည်းဝယ်ယူရေးအဖွဲ့နှင့် အမြောက်တပ်ဖွဲ့ခေါင်းဆောင်များအနေဖြင့် မိမိတို့ အကျိုးစီးပွားနှင့် အကျိုးအမြတ်ရရှိရေးကိုသာ အဓိကထား ဆောင်ရွက်ကြသ ဖြင့် ဝယ်ယူဖြည့်တင်းထားရှိသော လက်နက်များသည် ပြည့်စုံကောင်းမွန်မှု မရှိ ခြင်း၊ ဆက်စပ်ပစ္စည်းများ စုံလင်စွာမပါရှိခြင်းတို့ကြောင့် အမြောက်ပစ်ခတ်ရာ တွင် သမားရိုးကျနည်းလမ်းများအတိုင်း အသုံးပြု၍ ပစ်ခတ်နေကြရပါသည်။

လေ့ကျင့်ရေးကျောင်းများ၏ လေ့ကျင့်ပေးနိုင်မှု အနေအထား

အင်အားလျော့နည်းလာမှုနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး လေ့ကျင့်ရေးကျောင်းများတွင် နည်းပြပေးနိုင်မည့် နည်းပြဆရာများ၊ စစ်ဆင်ရေး/လေ့ကျင့်ရေးများတွင် အတွေ့အကြုံရှိသည့် ဆရာကြီးများ အနားယူသွားပြီးနောက် နည်းပြများမှာ လည်း ရှားပါးလာပါသည်။

သင်တန်းကျောင်းများလည်း လေ့ကျင့်ရေးမူအတိုင်း ဖွင့်လှစ်ရမည့် အချိန်၊ ဖွင့်လှစ်ရမည့် နေ့ရက်အတိုင်း သင်တန်းများအား ဖွင့်လှစ်စေ၍ ရောက်ရှိလာသော သင်တန်းသားစစ်သည်များအား ထွက်ပြေးမှု မရှိစေရေး၊ အုပ်ချုပ်မှု ပြဿနာများ မဖြစ်ပွားစေရေးကိုသာ အဓိကထား စောင့်ကြည့်လျက် ရှိပါသည်။ သင်တန်းဖွင့်လှစ်ရာတွင်လည်း အရေအတွက်ကိုသာ ဦးစားပေး ခေါ်ယူကြသဖြင့် သင်တန်းကျောင်းရှိ သင်ထောက်ကူပစ္စည်းများ စုံလင်မှု မရှိဘဲ စနစ်တကျသင်ကြားပေးနိုင်မှု မရှိခြင်း၊ နည်းပြအင်အား လုံလောက်မှု မရှိသဖြင့် သင်တန်းသားနှင့် နည်းပြ အင်အားအချိုး မကိုက်ညီသောကြောင့် သင်တန်းသားများ စိတ်ပါဝင်စားမှု ရှိ/မရှိအား ကောင်းစွာ ကြည့်ရှုနိုင်မှု မရှိခြင်း၊ သင်တန်းကျောင်းများတွင် စစ်သည်အင်အား မရှိသဖြင့် ကျောင်းပတ်ဝန်းကျင်ရှိ သန့်ရှင်းသာယာရေးလုပ်ငန်းများအား သင်တန်းချိန်များတွင်ပင် ခေါ်ယူခိုင်းစေခြင်း၊ ကျောင်းအုပ်ကြီးများအနေဖြင့်လည်း စက်သုံးဆီအသုံးပြု၍ သင်ကြားရမည့် သင်ခန်းစာများတွင် စက်သုံးဆီများအား အပြည့်အဝ ချမပေးခြင်းကြောင့် အပြည့်အဝသင်ကြားပေးနိုင်မှုမရှိခြင်း၊ အမြောက်ပညာရပ်များ သင်ကြားရာတွင်လည်း စစ်သည် (၁) ဦး၏ မူလတာဝန်၌ ပေးအပ်ထားသော တာဝန်ကို အဓိကထား သင်ကြားစေခြင်းမရှိဘဲ အမြောက်အဖွဲ့တွင် ပါဝင်သော အဖွဲ့သားအားလုံး၏ တာဝန်များ၊ အကဲကြည့် တာဝန်များ၊ ပစ်ခတ်ပေး တာဝန်များ စသည့်တာဝန်များအားလုံးကို သင်ကြားရခြင်း စသည်တို့ကြောင့် သင်တန်းသားများမှာ သင်တန်းဆင်းသွားကြသော်လည်း သင်တန်းဆင်း

လက်မှတ်စာရွက်သာ ရရှိလာပြီး အမြောက်ပညာရပ်နှင့်ဆိုင်သည့် အသိပညာများ ရရှိလာခြင်း မရှိတော့ပါ။

အမြောက်တပ်ဖွဲ့မှ စစ်သည်များအတွက် အမြောက်ပညာရပ်သည် ၎င်းတို့၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပညာရပ်တစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ရက်သတ္တပတ်လုပ်ဆောင်ရမည့် တာဝန်များတွင် တနင်္လာနေ့တွင် အမြောက်လေ့ကျင့်ခန်း၊ ကြာသပတေးနေ့တွင် ပညာရပ်ဆိုင်ရာဆွေးနွေးပွဲများနှင့် သောကြာနေ့တွင် အမြောက်ဗျူဟာလေ့ကျင့်ခန်းများ ပြုလုပ်ရန် ရေးဆွဲထားပါသည်။ အထက်ပါ ဆွေးနွေးပွဲများ၊ လေ့ကျင့်ခန်းများကို ရေးဆွဲထားသော်လည်း စာအုပ်၊ စာစောင်များတွင်သာ ဆောင်ရွက်နေကြောင်းပါရှိပြီး မြေပြင်တွင် လိုက်ပါလုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်း မရှိပါ။ သင်တန်း လေးလပတ်ကာလအတွင်းတွင်လည်း အမြောက်မွမ်းမံသင်တန်းများ၊ ပညာရပ်ဆိုင်ရာသင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်ကြောင်း သင်တန်းဖွင့်/ဆင်း ပြုလုပ်နေသော ဓာတ်ပုံများ၊ လေ့ကျင့်သင်ကြားနေသော ဓာတ်ပုံများ ရိုက်ယူကြသော်လည်း မြေပြင်တွင် ဓာတ်ပုံသာရိုက်နိုင်ပြီး လက်တွေ့သင်ကြားနိုင်ခြင်း မရှိပါ။

တပ်ရင်းမှူးများအနေဖြင့်လည်း မိမိရာထူးတိုးမြှင့်ရေးအတွက်သာ တပ်ကို စစ်ဆေးခြင်းများနှင့် လေးလပတ်အစည်းအဝေးများတွင် တင်ပြရမည့် မှတ်တမ်းဓာတ်ပုံများ တင်ပြနိုင်ရေးတို့ကိုသာ ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် စစ်သည်များအနေဖြင့် မိမိတို့၏ မူလတာဝန်ဖြစ်သော အမြောက်ပညာရပ်ကို လေ့လာနိုင်ခြင်းမရှိဘဲ တပ်ရင်းမှူးမှ ပေးအပ်သော တာဝန်များကို ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့်သာ အချိန်ကုန်လျက်ရှိကြပါသည်။ တပ်ရင်းများအနေဖြင့် အမြောက်လေ့ကျင့်ခန်းအား ဓာတ်ပုံမှတ်တမ်းများထဲတွင်သာ ပြုလုပ်နေရပြီး လက်ရှိမြေပြင်တွင် စစ်သည်များမှာ တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ၊ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း၊ ဈေးရောင်းခြင်း၊ စာရင်းဇယားများ ရေးဆွဲခြင်းတို့သာ လုပ်ကိုင်နေကြရသည်။

တပ်ရင်း/တပ်ဖွဲ့များသို့ ရောက်ရှိလာသော အမြောက်များ၊ ဟောင်ဝပ်ဇာများ၊ ယာဉ်တင်အမြောက်များအား အမြောက်ရုံအတွင်းသို့လည်းကောင်း၊ ရေဒါယာဉ်များအား ရေဒါရုံအတွင်းသို့ လည်းကောင်း၊ ပစ်ခတ် ထိန်းသိမ်းရေး

ကွန်ပျူတာများ/ဖုန်းများအား ကြီးကြပ်ကန့်သတ်စတုတ္ထတွင်း၌ လည်းကောင်း ထားရှိ၍ လေ့ကျင့်မှု၊ သင်ကြားမှုမရှိဘဲ သိမ်းဆည်းထားကြပါသည်။ ခေတ်မီ လက်နက်များအား ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် တပ်မတော်ကွန်ပျူတာနှင့် နည်းပညာသိပ္ပံမှ သင်တန်းဆင်းစစ်သည်များအား တပ်ရင်း/တပ်ဖွဲ့များသို့ စေလွှတ်လိုက်သော်လည်း တပ်ရင်းများအနေဖြင့် လိုအပ်သည့်ပညာများ သင်ယူနိုင်ရန်အတွက် အမြောက်သင်တန်းကျောင်းသို့ စေလွှတ်ခြင်းမရှိဘဲ စစ်သည်အင်အားမရှိသောကြောင့် ရောက်ရှိလာသော နည်းပညာစစ်သည်များ အား တပ်ရင်းမှူးများသည် ၎င်းအတွက် လိုအပ်သည့် နေရာများတွင်သာ စေခိုင်းကြသဖြင့် ထိုစစ်သည်များမှာ မိမိတို့၏ မူလတာဝန်များကိုပင် မေ့ပျောက်လျက်ရှိကြပါသည်။

အမြောက်စခန်းများရှိ စစ်သည်များအနေဖြင့် စစ်ဆင်ရေးတာဝန် ထမ်းဆောင်ရသော ကာလသည် (၄) လ ဖြစ်ပါသည်။ လက်ရှိအာဏာသိမ်းပြီး နောက်ပိုင်းတွင် စစ်ဆင်ရေးတာဝန်လဲလှယ်ရန် အင်အားလုံလောက်မှု မရှိ သဖြင့် (၆-၇) လ ခန့် တာဝန်ထမ်းဆောင်စေပါသည်။ ရှေ့တန်းအမြောက်စခန်း သည် တပ်ရင်းနှင့် နှိုင်းယှဉ်လျှင် စစ်သည်များအတွက် အမြောက်နှင့်ထိတွေ့ခွင့် ပိုမိုရရှိပြီး လေ့ကျင့်မှုလည်း ပိုမိုရရှိကြသည်။ သို့သော်လည်း ရှေ့တန်း အမြောက်စခန်းသို့ လိုက်ပါလာသော စစ်သည်များသည် တပ်ရင်းတွင် အလုပ် များ မနားတမ်း လုပ်ကိုင်ကြရသောကြောင့် ရှေ့တန်းစစ်ဆင်ရေးသို့ လိုက်ပါ လာကြသူများဖြစ်သဖြင့် အမြောက်ပညာရပ်များကို စိတ်ပါဝင်စားမှုမရှိဘဲ အနားယူရန်သက်သက်နှင့် မူးယစ်လောင်းကစားပြုလုပ်ရန်အတွက်သာ စိတ်ပါ ဝင်စားကြပါသည်။ ထို့အပြင် စစ်သည်များ၏ စိတ်ထဲတွင်လည်း အမြောက် ပညာရပ်သည် ရှေ့တန်းကာလ (၄) လ တွင်သာ သင်ကြားရပြီး နောက်တန်း ပြန်ရောက်ချိန်တွင် ပေးအပ်ထားသောတာဝန်များသာ ဆောင်ရွက်ရသဖြင့် ပြန်လည်မေ့ပျောက်သွားမည် ဖြစ်သောကြောင့် ရှေ့တန်းတွင် လေ့ကျင့်မှုများ အား ကောင်းစွာမှတ်သား လေ့လာခြင်း မရှိတော့ဘဲ အထက်အရာရှိ စေခိုင်း၍ လုပ်ရသည့် တာဝန်တစ်ခုအဖြစ်သာ သတ်မှတ်ထားကြပါသည်။

စစ်ဆင်ရေးနယ်မြေဒေသများတွင် အကွာအဝေးကောင်းသည့် ဟောင်ဝပ် ဇာများကြောင့် အမြောက်စခန်းများသည် တစ်ခုနှင့် တစ်ခု ချိတ်ဆက်လျက်ရှိ ကြပါသည်။ နောက်ပိုင်းစစ်ဆင်ရေးများတွင် တပ်မတော်အနေဖြင့် အမြောက် ပစ်ကူ၊ လေယာဉ်ပစ်ကူ မပါလျှင် စစ်တိုက်ရဲခြင်း မရှိတော့ပေ။ ခြေလျင် တပ်ရင်းများ လှုပ်ရှားထွက်ပြီဆိုသည်နှင့် အမြောက်အဖွဲ့များမှာ ပစ်ကူပေးရန် စောင့်နေကြရပါသည်။ အမြောက်စခန်းများသည် တပ်စိတ်ဖွဲ့စည်းပုံအရ (၂+၂၅=၂၇) ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းရမည် ဖြစ်သော်လည်း လက်ရှိအချိန်တွင် အင်အား မရှိသောကြောင့် (၂+၁၆=၁၈) ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသောကြောင့် အမြောက် စခန်းများတွင် ခြေလျင်တပ်များနှင့် လိုက်ပါ၍ အကဲကြည့်ပေးနိုင်သောအဖွဲ့ မရှိတော့ပါ။ ခြေလျင်တပ်ရင်းများမှ ခေါင်းဆောင်များသည် တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားပါ က တစ်ဖက်အင်အား တွက်ဆခြင်းမရှိ၊ မိမိတပ်ဖွဲ့နှင့် တစ်ဖက်အဖွဲ့၏ အကွာ ဝေးများကို မစဉ်းစားဘဲ ပစ်ကူတောင်းခံရာ၌ မြေပုံညွှန်းများ မှားယွင်းပေးပို့ ခြင်း၊ အမြောက်အဖွဲ့များ၏ မိမိလက်နက်အပေါ် ကျွမ်းကျင်မှု မရှိခြင်းနှင့် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးပစ္စည်းထုတ်စက်ရုံများမှ ထုတ်လုပ်လိုက်သော ခဲယမ်းများသည် အရည်အသွေးပြည့်မီမှု မရှိခြင်းတို့ကြောင့် ပစ်ခတ်လိုက် သောကျည်ဆံသည် ပစ်မှတ်အပေါ်သို့ ကျရောက်ခြင်းမရှိဘဲ မိမိတပ်ဖွဲ့ များပေါ်သို့ ကျရောက်ခြင်းများ၊ နယ်စပ်ဒေသများတွင် နယ်ကျော်ကျခြင်းများ၊ ကျည်ကုန်သွားသည်အထိ ပစ်မှတ်ပေါ်သို့ ကျည်ကျရောက်မှု လုံးဝမရှိခြင်းများ စသော ဖြစ်စဉ်များဖြစ်ပွားလျက်ရှိပါသည်။

သုံးသပ်ချက်

တပ်မတော်အနေဖြင့် ‘ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ပြီး စွမ်းရည်ထက်မြက်သော တပ်မတော် တည်ဆောက်အံ့’ ဟု ဆိုပြီး အမြောက်တပ်ဖွဲ့အား ခေတ်မီ လက်နက်များ ဝယ်ယူတပ်ဆင်ခြင်း၊ တပ်ရင်း/တပ်ဖွဲ့များ တိုးချဲ့တည်ဆောက် ခြင်းများ ဆောင်ရွက်ခဲ့သော်လည်း လိုက်ပါလုပ်ဆောင်ကြသော ခေါင်းဆောင် များအနေဖြင့် မိမိတို့အကျိုးအမြတ် ရရှိရေးကိုသာ ရှေးရှုဆောင်ရွက်ကြသဖြင့်

ဖွံ့ဖြိုးမှုအားနည်းလျက်ရှိကြောင်း သုံးသပ်ရပါသည်။ စစ်ခေါင်းဆောင်များအနေဖြင့် တပ်အင်အား အဆမတန် တိုးချဲ့ဖွဲ့စည်းခဲ့သော်လည်း ဖွဲ့စည်းပုံအတိုင်း တပ်အင်အား မဖွဲ့စည်းနိုင်သဖြင့် စစ်သည်များမှာ အဆမတန် လုပ်အားများ ပေးအပ်ဆောင်ရွက်နေရသည်။ ထို့ကြောင့် ခွင့်မဲ့ စစ်သည်အင်အား များပြားလာခြင်း၊ အရေအတွက် ရရှိရေးအတွက် တပ်သားသစ်များအား ဝယ်ယူ စုဆောင်းခြင်းနှင့် အခြားတရားမဝင်နည်းမျိုးစုံဖြင့် စုဆောင်းခြင်းများကြောင့် အခြေခံစိတ်ဓာတ် မရှိသော စစ်သည်များ များပြားလာခြင်း၊ စုဆောင်းရေးတပ်များအနေဖြင့် သတ်မှတ်အရည်အချင်းများကို မကြည့်တော့ဘဲ အတန်းပညာ မမီသော စစ်သည်များကိုပါ စုဆောင်းသောကြောင့် ခေတ်မီလက်နက်ကိရိယာများ ကိုင်တွယ်နိုင်မှု မရှိခြင်းဖြစ်ကြောင်း သုံးသပ်ရပါသည်။ တပ်ရင်းမှူးများအနေဖြင့် မိမိရာထူးတိုးမြှင့်ရေးကိုသာ ရှေးရှုလုပ်ကိုင်နေသဖြင့် စစ်သည်များမှာ အမြောက်ပညာရပ်များအား လေ့ကျင့်နိုင်မှု မရှိခြင်း၊ ကျောင်းဆင်းရောက်ရှိလာသော ပညာသည်စစ်သည်များအား လူမှန်နေရာမှန် မထားရှိခြင်း၊ လေ့ကျင့်ရေးကျောင်းများအနေဖြင့်လည်း အမြောက်ပညာရပ်များအား ကောင်းစွာ သင်ကြားပို့ချနိုင်မှုမရှိခြင်း၊ ရှေ့တန်းအမြောက်စခန်းများသို့ လိုက်ပါလာသော စစ်သည်များအနေဖြင့် ပညာရပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အားနည်းခြင်း၊ တပ်ရင်းဌာနချုပ်တွင် နေစဉ်က တပ်ကို စစ်ဆေးခြင်းများကြောင့် ပင်ပန်း၍ အမြောက်စခန်းသို့ လိုက်ပါလာသူများ ဖြစ်ကြသဖြင့် တိုက်ခိုက်လိုစိတ်များ နည်းပါးလာကြောင်း သုံးသပ်ရပါသည်။

နိဂုံး

အာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်းတွင် အမြောက်တပ်ဖွဲ့တွင်သာမက တပ်မတော် အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်လိုသော စစ်သည်များ မရှိခြင်း၊ ပြည်သူနှင့်အတူ ပူပေါင်း ပြီးစီဒီအမ်ပြုလုပ်လာသည့် စစ်သည်များ များပြားလာခြင်း၊ တပ်ရင်း/တပ်ဖွဲ့များ တဖြည်းဖြည်းယိုယွင်းပျက်စီးလာခြင်း၊ စစ်သည်များအနေဖြင့် အနားမရသောကြောင့် စစ်ပန်းမှုများ ဖြစ်လာခြင်း၊ ဒေသအလိုက် ပြည်သူ့ကာကွယ်ရေးတပ်များနှင့် တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့အစည်းများမှာ အင်အားများ ကောင်းမွန်လာပြီး

ပူးပေါင်းတိုက်ခိုက်ခြင်းများကြောင့် စစ်တပ်အနေဖြင့် ဆုံးရှုံးမှုများ များပြားလာ
ပြီး တဖြည်းဖြည်း ယိုယွင်းပျက်စီးသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း တင်ပြအပ်ပါသည်။

Family and Soldiers' Decisions to Join the Civil Disobedience Movement

Ma Su Thit

Abstract

This article outlines why it is difficult to leave the military and join the Civil Disobedience Movement. It also explains the role of family in soldiers finally deciding to leave. This article is based on my own experiences as the wife of a soldier who helped him to leave the military as well as my work in support organizations, where I have come into contact with many family members of soldiers since 2021.

Introduction

In this post-coup environment, it is not easy for anyone to decide to join the Civil Disobedience Movement (CDM) and stand with the people, let alone to actually do it—especially if you are a soldier in the Myanmar military. To be able to do such a thing, you must be able to differentiate between right and wrong, as well as be aware of what is really happening in the world outside of your barracks. But soldiers in such positions and with said abilities still face many difficulties when leaving the military and siding with the people. This article outlines some of these challenges and explains the important role that family members have in enabling their military family members' departures from the army. It also lists a few of the stories and difficult situations of soldiers who have left the military since the 2021 coup, and of their families.

Laws and Punishments

In Myanmar, soldiers must abide not only by the normal laws for civilians, but also by the particular laws, rules, and policies

unique to those in military service. If any one of these laws is violated, the individual is punished with the set punishment for that particular law. Going away without leave (AWOL) or defecting is a transgression considered worthy of arrest, or worse. If a soldier goes AWOL, the military goes after that person, with officials sending the offending soldier's personal details to any relevant senior departments, such as Regional Commands or Divisions. If they have not returned 21 days after this, they are declared to be a deserter (more on this a bit later).

Sometimes other soldiers from the battalion the departing soldier fled from are tasked to go looking for them, and sometimes the military police receives their identifying information and seeks them out for arrest. If caught, punishment can be quite severe, depending on the length of the "escape" period. Soldiers arrested after a short period of time need to serve about a year in military prison, after which they would then have to serve as a soldier again. Soldiers with higher ranks have them stripped back down to private. Tribunal inquiries are held for soldiers who go AWOL for a long time; said individuals must serve multiple-year sentences in a civilian prison and can no longer serve as soldiers once released.

There are even more severe punishments. If a soldier is assigned to serve at a post and deserts it, they face a 20-year or life sentence in prison, or even the death penalty. An example where this might be applicable would be if a soldier leaves a frontline post. Furthermore, after the 2021 coup, military leaders also seem to be permitting soldiers to shoot absconding individuals on sight.

My husband joined the CDM from an active conflict area. When he asked one of his senior colleagues about the possibility of leaving, his colleague showed him a copy of the abovementioned laws and told my husband that he would be sentenced to 20 years in prison if he tried to leave. This is how superior officers effectively restrain their subordinates. When soldiers consider joining the CDM, they must consider all these factors.

Finally, it is worth mentioning that the military does not recognize the CDM and does not regard soldiers who join it as "CDM

participants.” To the army, they are just AWOL soldiers, deserters, or fugitives. As mentioned, soldiers who leave the military used to be declared as deserters after a period of 21 days. The deserter’s personal information, including photographs, would be sent to regional commands, divisions, and other military offices, which distribute the information to battalions and military police offices throughout the country, in an attempt to recapture the deserter as soon as possible. But now in these current circumstances, where many soldiers are leaving the military to join the CDM, this 21-day grace period has been voided and soldiers are declared deserters immediately. The reason the military no longer waits is because, previously, when a soldier went AWOL, there was incentive to delay reporting that soldier’s details up the chain of command—as officers could instead withdraw that soldier’s assigned salary and rations for their own personal benefit (“ghost soldiers”). However, today, the news media reports on most of the soldiers who join the CDM, so if officers attempt to hide the desertion, they will be found out and punished. The flip side of this is that in the current climate, unlike in the past, deserting soldiers now worry about having enough time to reach safety before being hunted down. If they are detained, they are considered traitors and suffer the heavy punishments mentioned above.

Livelihoods

Another consideration that may hold soldiers back from joining the CDM is the livelihood supporting their family. Soldiers’ families are essentially cut off from the outside world as soon as they move into a military barracks. For these family members, there is almost nothing they can do or learn to advance their own lives, as they have to dedicate their time to military duties and orders. They live their lives with the mindset that when the appropriate time comes, they must rest, work, or eat; they do what they are told and follow all given orders. Military family members living with this routine forget that they should learn other important things for their own personal advancement because they are

assigned so many tasks—they no longer have any spare time. Some even believe that things unrelated to the military are not important or relevant for their lives. Soldiers themselves think this way, that they will be OK so long as they are in the military, and that they will never need to worry about food and accommodation. This narrow circle that is the military becomes their whole existence. Soldiers begin to believe that the military actually looks after their families.

Therefore, it becomes increasingly difficult for soldiers to leave the military. They stay on to ensure that life continues to go smoothly. Soldiers also start thinking about factors that they and their families must face when leaving the military to join the CDM, such as losing their job and income. Even single people are battling to survive in today's political environment, so it is even more difficult for a person with a family.

It is very challenging to find a job and earn an income when the military that has seized control of the country regards you as a traitor and has distributed your personal information across the country so that you may be detained. As military salaries are so low, soldiers normally have very little or no savings, so it is almost impossible for them to start their own business. They are also unable to go back to their families and run a family business because very few people who join the military come from a well-off family background. Even those from a relatively comfortable household would struggle to openly operate a business when military soldiers arbitrarily detain, torture, and/or intimidate every young person they encounter.

Another variable to consider is security. Soldiers wanting to join the CDM must think and plan accordingly. It is well-known that military soldiers arrest parents and siblings if they are unable to find the son or the brother. Soldiers who want to join the CDM must also worry about their parents and relatives facing difficulties and being harassed by the military.

I had to face this exact challenge when my husband joined the CDM. The military called me in for questioning as part of their investigations. When they initially contacted me, they tried to persuade me to tell my husband to return to the military;

however, when I listened closely to the things they were saying, I sort of knew that they were not the type of people who stick to their word. Whenever they called me, I would try to convince them that I was on side in various ways and that I was waiting for the time that I would see my husband.

I began to think my newly free husband and I would never be safe until we reached a place away from the military's clutches. Therefore, my husband and I left for the liberated area of an ethnic armed organization. Not long after we arrived, soldiers went to my parents' place and interrogated them about everything related to my husband. Luckily, because my father is a retired police officer, they did not do anything too horrible, but regardless of this, my elderly parents were obviously nervous. That incident made me understand what it is like to worry about one's parents and fear for their security. I ended up bringing my parents and siblings to the liberated area where my husband and I currently live.

As soon as we decided to do that, we had to start thinking about all the issues and concerns that I previously mentioned. We had to sell all the jewelry that we owned for our family's livelihood. We had to sell my parents' house and land, as well as the car I used to drive for work. Because of our decision, we had to give up all our possessions—and so did our parents and siblings, too. My family members had to experience being destitute at all their respective different ages. I remember feeling wretched when we decided to sell our parents' house, and of course my parents felt very sad to lose it because it represented their life savings. Even though we made the decision to prepare for and overcome all these challenges, to be honest, it has been exceedingly arduous.

The Important Role of Family

Whenever a soldier comes to recognize the unjustness of the current political environment and thinks about joining the CDM, they really need to consult with their families. It is almost impossible to join the CDM without support and engagement from

family—everyone will, after all, be facing the situation together. There are many soldiers and officers who have not been able to join the CDM because their spouse or family have not agreed. Family plays an essential role in whether a soldier joins the CDM.

It is important that family have the opportunity to push the soldier towards the right path. To steer them in this direction, one must ensure that they see and understand the reality of the cruelty that the military has unleashed upon the people. Almost all soldiers within the Myanmar military have been brainwashed and indoctrinated for years, and therefore, they firmly believe that the things they do for the military are right. They are used to following and implementing exacting orders from their superiors, so family must try hard to help them see what is right and what is happening in the real world. Some soldiers join the military with noble mindsets—they just want to protect the people; therefore, when their family tells them that the military is ruthlessly killing people, they cannot reconcile this murdering military with the noble image in their minds. My husband was like this.

As the 2021 coup was unfolding, my husband was attending a training course in Pyin Oo Lwin. He was completely oblivious about what was happening on the outside because he could only use his phone for a limited amount of time and was also busy with his studies. He did not know anything, and he did not experience any fallout or consequences from the coup, he was simply deep in his training. After he completed training, he went back to the No. 21 Military Operations Headquarters in Bhamo where he was stationed. When he arrived at his base, even though there was conflict nearby in Kachin State, they did not send him to the front line but stationed him there at headquarters.

He kept working away obliviously at headquarters, but conflicts were growing and the protests in towns were intensifying. The base no longer had enough people on site, and he was tasked with various jobs in different areas. He had to serve in urban area security as well as vehicle patrols; on top of all of that, he also had to serve as the personal assistant to the Deputy Commander. That was a once-in-a-lifetime experience. I was extremely

worried about him having to carry out all these duties. I thought about whether he would be tasked with protest security, and if so, would he have to confront the people? I cried every night when I called him. I explained the situation to him in every way that I could, because I did not want him to torture innocent protesters like other soldiers. I showed him evidence of the military's cruelties happening in real time on the outside. However, as I previously stated, he was a soldier who only wanted to protect the people; he thought it was inconceivable that everything I was telling him was true since he was resisting my revelations with his own opinion that the military was noble. We had many fights. He argued about what I was telling him—I was frustrated that he would not see the truth. In the end, to stop me from worrying, he promised me that if he were to face the people on any given day in this crisis, he would not kill civilians. Although I felt a bit better after he made this promise, the worry I had for him did not lessen.

On 27 March 2021, my husband experienced the thing that he feared the most. He and his team had been tasked with containing a protest in Bhamo. He tried to protect people by calling and messaging those he knew in town to warn them because he realized that the situation was not good. That very day, he decided to leave the military when he saw, with his own eyes, one of his superior officers—a G1 level Lieutenant Colonel—shooting at civilians with the intent to kill. On that day, when he saw the dead body of Ma Shwe Myint, a civilian who had been killed by that G1 officer, his decision to leave crystallized.

After that incident, he agreed to join the CDM, and we started preparing. Because my husband, based on his own experience, had realized the truth, I felt vindicated; on the other hand, I was also concerned about the difficulties that we would face. When we consulted with our families about the situation, all of them supported us without any doubts and I felt encouraged. At the same time, I also felt grateful to my family for agreeing to all of this. When I found out that my family was willing to face anything because they believed that we were doing a good thing, I really understood their importance to me.

Our general plans for joining the CDM took a while, but there was an additional challenge. Because my husband was the personal assistant to the Deputy Commander, he had to be with him day and night. During that time, the Alawbum Hill and Tower Hill battles¹ were happening, and therefore, he and the Deputy Commander were busy every day. My husband had no time to rest. Sometimes, operations carried on all night, and so, without any sleep, he had to be available to his superior who was overseeing these nocturnal battles. Time dragged on and on without a reasonable chance to escape.

Then, one day, the opportunity to leave presented itself. My husband's superior, the Deputy Commander, was promoted and transferred to another post. This officer moved as soon as the order letter was received, and so, there was a gap of a few days where the new Deputy Commander had not yet arrived, and that window was the best chance yet for my husband to escape. Early one morning, he called me and said:

I've left the military. Don't worry, I'm just calling you now because the situation has calmed down and I didn't want you to be worried.

After hearing that, my fingers and toes become cold. No matter how much we had prepared, when the time came and he actually went through with it, I suddenly felt unable to relax, combining happiness with worry. What made me feel encouraged about the future and the way forward was the support and pride from our families about our decision.

I would like to also mention that when my husband decided to leave the military and join the CDM, it was not as difficult for him as for others as he was helped by a lot of his subordinates and civilians that he was close to. When you become a soldier out of love for your people, the benefits from all the good that you

¹ These were major confrontations in Momauk Township in which the Kachin Independence Army and Northern Alliance made significant strategic victories against the Myanmar military soon after the coup.

do and have done to help civilians can then work in your favor in situations such as this—as it did for my husband. Because he was a good leader, spent time with his subordinates and treated them as equals, they helped him achieve whatever he needed. He always says that, normally when other people join the CDM, all they can take is their own body and the clothes on their back; however, when he joined the CDM, he was able to take all three of his suitcases, and even his shoes.

Now, my husband is taking part in the revolution and doing whatever he can to help. When he joined the CDM, he did not experience much hardship because of the people who had helped him, so now, he helps soldiers who do not have anybody to help them so that they do not have to face too many difficulties. To date, he has helped something like 29 military personnel and their family members to join the CDM. I am also supporting my husband with all the things he is doing, and I established the People's Soldiers' Wives Organization with my CDM sisters. Here, we help with supporting military families in encouraging their husbands and sons to join the CDM. Our People's Soldiers' Wives Organization carries out awareness-raising sessions, holds discussions and conversations with families who are vitally important to CDM decisions; additionally, we also support over 70 military family members every month.

The reason we were able to join the CDM and stand on the side of the people is because of the strength of our parents and family. Families can guide soldiers away from following the wrong path and are vitally important when a soldier, or anyone, faces difficulties and obstacles. My husband and I continue to take part in the Spring Revolution and do whatever we can.

By way of conclusion, I would like to list some real scenarios that people who have contacted the People's Soldiers' Wives Organization have relayed.

Stories of Joining the CDM

1. One sergeant had a Generation Z son who told his father that he felt ashamed around his friends because the sergeant was

in the Air Force. The father was shocked to hear it. He thought about what could happen to his three children in the future and he made the difficult decision to leave the military. He came over to the people's side relatively late, but even so, he was proud to join the CDM.

2. When one woman married to a soldier saw the military brutally killing people in the protests, she called her husband crying and told him. She had always encouraged him to leave the military. One day, the husband saw, with his own eyes, other soldiers and his superiors brutally dispersing protesters. He gave up on the military and turned to the people's side. He asked his wife, "We must give up everything. Can you handle that?" and his wife said that she could bravely face everything. At the time of writing in 2022, she is still participating in the people's revolution. For soldiers, one of the most important factors in deciding whether to join the CDM is the bravery of their wives.
3. The military killed approximately 150 people in one township in a single day following the coup. One young woman travelled to the town where her husband was serving as a captain. There, she took her husband's hand and together, they left the military.
4. One woman asked her husband (serving as a captain) whether he would shoot at unarmed protesters if ordered to do so. The husband replied, "I will have to shoot people if I am ordered to." The wife then asked, "What if I was in the protest?" and this question cast doubt in her husband's mind. Ultimately, the husband decided to choose the CDM journey. We can see that guidance from a wife is important.
5. There was a woman who gave birth to twins, and her entire family believed in justice. The husband (serving as a captain) promised her that he would join the CDM. She waited for her husband at the place where they had agreed to meet, but he never showed up. The reason being that he was worried that the military would make trouble for his parents. She left this husband who could not and would not leave the military.

This is an example where the wife acted bravely, but the husband chose not to act ethically.

6. One woman was brainwashed to the hilt due to having spent a long time in the military alongside her husband. Her father, however, outlined the facts and explained the real situation in the country to her. Using various methods, her father and mother convinced her and her husband to join the CDM. Here, we can see the importance of parental encouragement in making the decision to join the CDM.

အကြမ်းမဖက်အာဏာဖီဆန်ရေးလှုပ်ရှားမှုတွင် ပါဝင်ရန် ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်းနှင့် မိသားစု၏ အရေးပါမှု

မစုသစ်

အကျဉ်းချုပ်

ဒီဆောင်းပါးမှာ စစ်တပ်ကနေထွက်ပြီး အာဏာဖီဆန်ရေးလှုပ်ရှားမှု (စီဒီအမ်) တွင် ပါဝင်ရန် ဘာကြောင့်ခက်ခဲရသလဲဆိုတာတွေကို ဖော်ပြထားပါတယ်။ ဒါ့အပြင် စစ်သားတစ်ယောက်အနေနဲ့ စစ်တပ်ကနေ စွန့်ခွာဖို့ ဆုံးဖြတ်တဲ့အခါ သူ့မိသားစုရဲ့ အခန်းကဏ္ဍဘယ်လိုရှိတာကိုလည်း ရှင်းပြထားပါတယ်။ ဒီဆောင်းပါးဟာ စစ်တပ်ကနေ စွန့်ခွာဖို့ ထောက်ပံ့ပေးခဲ့တဲ့ စစ်သားဇနီးတစ်ဦးရဲ့ အတွေ့အကြုံတွေကို အခြေခံထားတာဖြစ်ပြီး စီဒီအမ်စစ်သားတွေကို ကူညီပေးနေတဲ့ အဖွဲ့အစည်းတွေမှာ အလုပ်လုပ်နေသူတစ်ဦးအနေနဲ့ ၂၀၂၁ ကတည်းက စစ်သည်မိသားစုတွေနဲ့ ဆက်သွယ်ကူညီခဲ့ပုံတွေကို ဖော်ပြထားပါတယ်။

နိဒါန်း

လက်ရှိ အကြမ်းဖက်စစ်တပ်အနေနဲ့ ပြည်သူ့အာဏာကို မတရားရယူသိမ်းပိုက်ထားချိန်မှာ စစ်သားတစ်ယောက်အနေနဲ့ စီဒီအမ်မှာ ပါဝင်ပြီး ပြည်သူနဲ့ ပူးပေါင်းတယ်ဆိုတာ လွယ်ကူတဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်နဲ့ လုပ်ရပ်တော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒီလိုလုပ်ဆောင်နိုင်ဖို့ အမှားအမှန် ဝေဖန်ပိုင်းခြားနိုင်မှုတွေ လိုအပ်သလို စစ်တပ်ပြင်ပမှာ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ အမှန်တရားတွေကို သိရှိဖို့ကလည်း အရေးကြီးပါတယ်။ ဒီလိုအမှန်တရားတွေ သိရှိပြီး စီဒီအမ်လုပ်ကာ ပြည်သူနဲ့ ပူးပေါင်းချင်တဲ့ စစ်သားတစ်ယောက်အနေနဲ့ စစ်တပ်ကို စွန့်ခွာဖို့ ခက်ခဲစေတဲ့ အကြောင်းအရာများစွာလည်း ရှိနေပါသေးတယ်။ ဒီဆောင်းပါးမှာ အဲဒီအခက်

အခဲတွေထဲက အချို့အကြောင်းနဲ့ စစ်တပ်ကနေစွန့်ခွာပြီး ပြည်သူ့ဘက် ရပ်တည်ဖို့ လုပ်ဆောင်တဲ့အခါမှာ မိသားစုရဲ့ အရေးပါပုံတွေကိုအကြောင်းကို တင်ပြထားပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ၂၀၂၁ ခုနှစ် စစ်အာဏာသိမ်းမှုနောက်ပိုင်း စစ်တပ်ကို စွန့်ခွာလာကြတဲ့ စစ်သားတွေနဲ့ သူတို့မိသားစုတွေ ရင်ဆိုင်ရတဲ့ အခက်အခဲအတားအဆီးတွေအကြောင်းကိုလည်း တင်ပြထားပါတယ်။

ဥပဒေနှင့် ပြစ်ဒဏ်များ

စစ်သားတွေဟာ စစ်ဘက်ဥပဒေကိုရော အရပ်ဘက်ဥပဒေကိုပါ လိုက်နာ ကျင့်ကြံရသူတွေလို့ သတ်မှတ်ထားခံရပါတယ်။ စစ်တပ်ထဲမှာ စစ်သား တစ်ယောက် လိုက်နာရမယ့် ဥပဒေတွေ၊ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းတွေနဲ့ မူဝါဒတွေ ဟာ များပြားလွန်းလှပါတယ်။ ဒီလိုဥပဒေများစွာထဲက တစ်ခုခုကို ချိုးဖောက်မိ ခဲ့ရင် ချမှတ်ထားတဲ့ ပြစ်ဒဏ်ကို ခံစားရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီထဲမှာ ခွင့်မဲ့ပျက်ကွက်နဲ့ စစ်ပြေးလို့ ခေါင်းစဉ်တပ်ချမှတ်ထားတာရှိသလို အခြား ထိုက်သင့်တဲ့ ပြစ်ဒဏ်တွေလည်း သတ်မှတ်ထားပါတယ်။ အခြားအဆင့် စစ်သည်တစ်ယောက် ခွင့်မဲ့ပျက်ကွက်လုပ်ပြီး စစ်တပ်ကို စွန့်ခွာတဲ့အခါ လိုက်လံရှာဖွေ ဖမ်းဆီးကြတယ်။ ထွက်သွားတဲ့ စစ်သားရဲ့ ကိုယ်ရေးအချက် အလက်တွေကို သက်ဆိုင်ရာ အထက်ဌာနတွေဖြစ်တဲ့ တိုင်း/တပ်မတွေဆီ ပို့ပြီး ခွင့်မဲ့ပျက်ကွက် ကြေညာပါတယ်။ စွန့်ခွာမှု (၂၁) ရက်ကျော်လွန်တာနဲ့ စစ်ပြေး အဖြစ် သတ်မှတ်ပါတယ်။

သူထွက်သွားတဲ့တပ်ကနေ လိုက်လံရှာဖွေတာ ရှိသလို တပ်ထိန်းတွေ ကို အချက်အလက်ပို့ပြီး ရှာဖွေဖမ်းဆီးခိုင်းတာမျိုးလည်း လုပ်ပါတယ်။ ပြစ်ဒဏ် အနေနဲ့လည်း ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်တဲ့ကာလ ကြာမြင့်မှုပေါ်မူတည်ပါတယ်။ ထွက်ပြေးကာလ အနည်းငယ်သာရှိသေးတဲ့ စစ်သားတွေကို ပြန်ဖမ်းမိတဲ့အခါ စစ်ထောင် တစ်နှစ်လောက်သာချပြီး ထောင်ကနေ ပြန်ထွက်လာတာနဲ့ တာဝန် ပြန်လည် ထမ်းဆောင်စေပါတယ်။ ထွက်သွားတုန်းက ရာထူးအဆင့်ရှိတဲ့သူ တွေဆိုရင်

တာဝန်ပြန်ထမ်းဆောင်ခိုင်းတဲ့အခါ အနိမ့်ဆုံးဖြစ်တဲ့ အောက်ခြေ တပ်သားရာထူးကနေ ပြန်လည်စတင်ကာ တာဝန်ထမ်းဆောင်စေပါတယ်။ ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်ချိန် ကာလကြာတဲ့ စစ်သားတွေကိုတော့ စုံစမ်းစစ်ဆေး ရေးခုံရုံး ဖွဲ့ပြီးတော့ အရပ်ဘက်ထောင်သို့ ပို့ဆောင်ပြီး နှစ်ရှည်ပြစ်ဒဏ် ကျခံ စေပါတယ်။ ဒီလိုစစ်သားတွေကတော့ ထောင်ကနေ ပြန်လည်လွတ်မြောက် လာရင် စစ်သားပြန်လုပ်ခွင့်မရှိပါဘူး။

ဒီထက်ပိုပြင်းထန်တဲ့ ပြစ်ဒဏ်များလည်း ရှိပါသေးတယ်။ စစ်သား တစ်ယောက်ဟာ တန်းပြည့်စစ်မှုထမ်းဆောင်ဖို့ တာဝန်ပေးခံရချိန် စွန့်ခွာထွက် ပြေးရင် ထောင်ဒဏ်အနေနဲ့ အနှစ် (၂၀) ကနေ တစ်သက်တစ်ကျွန်းထိ ချမှတ်ခံ ရနိုင်ပြီး အမြင့်ဆုံး သေဒဏ်အထိ ချမှတ်ခံရနိုင်ပါတယ်။ ဥပမာ ရှေ့တန်းစခန်း လိုနေရာကနေ စွန့်ခွာလာတာမျိုး ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ၂၀၂၁ အာဏာသိမ်းပြီး ချိန်မှာ စစ်တပ်က စွန့်ခွာသူများကို ချက်ချင်း ဖမ်းဝရမ်းထုတ်စေပြီး ဝရမ်းထဲမှာ ပစ်သတ်ခွင့်အမိန့်ပါ တစ်ပါတည်း ထည့်ထားတာတွေ့ရပါတယ်။

ကျွန်မရဲ့ အမျိုးသားဟာ စီဒီအမ်ပြုလုပ်ဖို့ စီစဉ်ချိန်မှာ စစ်ဖြစ်နေတဲ့ နေရာ တစ်ခုမှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်နေတာ ဖြစ်ပါတယ်။ သူ့ရဲ့ စီနီယာ တစ်ယောက် ကို စစ်တပ်က စွန့်ခွာရင် ဖြစ်လာနိုင်တဲ့ အခြေအနေတွေကို မေးတဲ့အခါ စီနီယာက အထက်ပါဥပဒေကိုပြပြီး ယခုအချိန်ပြေးရင် ထောင်ဒဏ် နှစ် (၂၀) ကျခံရနိုင်ကြောင်း ပြောဆိုပါတယ်။ စစ်ဗိုလ်ချုပ်များဟာ လက်အောက်ငယ် သားများကို အဲဒီလိုမျိုး ချည်နှောင်ထားတာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် စစ်သား တစ်ယောက်ဟာ စီဒီအမ်ပြုလုပ်ပြီး စွန့်ခွာထွက်ပြေးဖို့ ကြိုးစားတဲ့အခါ ဒီအချက်ကိုလည်း အဓိကအနေနဲ့ ထည့်သွင်းတွက်ချက်ရလေ့ ရှိပါတယ်။

နောက်တစ်ချက်အနေနဲ့ စစ်တပ်ဟာ စီဒီအမ်လုပ်တာကို စီဒီအမ်ပြုလုပ် တယ်လို့ မသတ်မှတ်ပါဘူး။ ခွင့်မဲ့ပျက်ကွက်၊ စစ်ပြေး၊ တရားခံပြေးအနေနဲ့ပဲ သတ်မှတ်ပါတယ်။ စီဒီအမ်ပြုလုပ်ပြီး စွန့်ခွာသွားသူတစ်ယောက်ကို (၂၁) ရက် ကျော်လွန်တာနဲ့ စစ်ပြေးအဖြစ် ကြေညာပါတယ်။ စွန့်ခွာသူရဲ့ ကိုယ်ရေး အချက်အလက်တွေနဲ့ မှတ်တမ်းဓာတ်ပုံတွေကို သက်ဆိုင်ရာ တပ်ရင်းတွေမှ

တစ်ဆင့် တိုင်း၊ တပ်မ၊ စစ်ရုံးများသို့ ပေးပို့တင်ပြရပါတယ်။ ၎င်းတို့မှတစ်ဆင့် စွန့်ခွာသူရဲ့ ကိုယ်ရေးအချက်အလက်နဲ့ မှတ်တမ်းဓာတ်ပုံတွေကို နိုင်ငံအနှံ့မှာ ရှိတဲ့ တပ်ရင်းတပ်ဖွဲ့များအပြင် တပ်ထိန်းရုံးများသို့ ချပြကာ အမြန်ဆုံး ဖမ်းဆီး အရေးယူနိုင်စေရေး ဆောင်ရွက်ပါတယ်။ ယခင်က ခွင့်မဲ့စစ်သားတစ်ယောက် ကို (၂၁) ရက် ကျော်လွန်မှ စစ်ပြေးအဖြစ် ကြေညာလုပ်ဆောင်ခဲ့ကြပေမယ့် စီဒီအမ်လုပ်ကာ အများအပြား စွန့်ခွာနေတဲ့ ယခုလို အခြေအနေမျိုးမှာတော့ (၂၁) ရက်ကျော်လွန်တဲ့အထိ စောင့်ဆိုင်းခြင်းမရှိဘဲ အချိန်နဲ့တစ်ပြေးညီ တင်ပြ လျက်ရှိကြောင်း တွေ့ရပါတယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ ယခင်က ခွင့်မဲ့စစ်သားတွေ ကို အထက်သို့ မတင်ပြဘဲ ထိန်ချန်ကာ ၎င်းစစ်သားတွေရဲ့ ရိက္ခာနဲ့ လစာတွေ ကို လိမ်လည်ထုတ်ယူအသုံးပြုနေတဲ့ တပ်မှူးတွေဟာ စာရင်းထိန်ချန်ထားစဉ် ‘ဘယ်တပ်ရင်းမှ ဘယ်သူ စီဒီအမ်လုပ်သွားတယ်’ လို့ သတင်းတက်လာတဲ့အခါ အရေးယူခံရတာကြောင့် ဖြစ်ပါတယ်။ ထိုကဲ့သို့ အလျင်အမြန် အရေးယူရန် ကြေညာလိုက်တာကြောင့် စီဒီအမ်လုပ်တဲ့ စစ်သားတစ်ယောက်ဟာ လုံခြုံရာ အရပ်ကို အချိန်မီရောက်ရှိ မလွတ်မြောက်နိုင်မှာကို စိုးရိမ်နေကြရပါတယ်။ လုံခြုံရာအရပ်သို့ မရောက်ရှိဘဲ ဖမ်းဆီးခံရပါက အထက်ကဖော်ပြခဲ့သလို စစ်ပြေး၊ သစ္စာဖောက်လို့ သတ်မှတ်ကာ ကြီးမားပြင်းထန်တဲ့ ပြစ်ဒဏ်တွေ ခံ စားရနိုင်ပါတယ်။ ဒီအချက်ဟာလည်း စစ်သားတစ်ယောက် စီဒီအမ်ပြုလုပ်ရာ မှာ မဖြစ်မနေထည့်သွင်းစဉ်းစားပြီး ပူပန်ရတဲ့အချက် ဖြစ်ပါတယ်။

နေထိုင်ရပ်တည်ရေး

စီဒီအမ် မလုပ်နိုင်ဖြစ်စေတဲ့ နောက်ထပ် ထည့်သွင်းစဉ်းစားစရာ အကြောင်း အရင်းတစ်ချက်လည်း ရှိပါသေးတယ်။ အဲဒါကတော့ မိသားစု စားဝတ်နေရေး နဲ့ဆိုင်တဲ့အချက် ဖြစ်ပါတယ်။ စစ်သားမိသားစုတွေဟာ စစ်တပ်ထဲ ဝင်ရောက် ချိန်ကစပြီး ပြင်ပလောကနဲ့ အဆက်သွယ်ပြတ်သလို ဖြစ်သွားပါတယ်။ မိမိဘဝ တိုးတက်ရာ တိုးတက်ကြောင်း ရှာဖွေလေ့လာသင်ကြားမှုတွေ မရှိတော့ သလောက်ဖြစ်လာပါတယ်။ နေ့စဉ် စစ်တပ်ရဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်တွေနဲ့ အမိန့်တွေ

ကြားထဲမှာ လည်ပတ်ရင်း အချိန်တွေ ကုန်ဆုံးရပါတယ်။ အချိန်တန်ရင် စားရမယ်၊ နားရမယ်၊ ခိုင်းတာလုပ်ရမယ်၊ အမိန့်တွေကို မဖြစ်မနေ နာခံရမယ် ဆိုတဲ့ စိတ်နဲ့ ရှင်သန်ဖြတ်သန်း နေကြရပါတယ်။ ဒီလိုမအားမလပ် တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရချိန်မှာ ဘဝတိုးတက်ရေးအတွက် အရေးကြီးတဲ့ ကိစ္စရပ်တွေကို လေ့လာသင်ယူရမယ်ဆိုတာ မေ့လျော့သွားတတ်ကြပါတယ်။ စစ်သားဖြစ်သွားပြီးနောက်ပိုင်း ကျန်တဲ့ကိစ္စတွေဟာ ဘဝအတွက် အရေးမကြီးတော့ဘူးလို့ ခံယူသွားကြသူတွေလည်း အများကြီးရှိပါတယ်။ စစ်တပ်ရှိရင် အဆင်ပြေတယ်၊ စစ်သားဖြစ်နေသမျှ နေစရာနဲ့ စားစရာအတွက် ပူစရာမရှိဘူးဆိုကာ စစ်တပ်ဆိုတဲ့ ဘောင်ကျဉ်းကျဉ်းလေးကို သူတို့ရဲ့ ဖြစ်တည်မှုကမ္ဘာကြီးသဖွယ် ထင်မှတ်လာကြပါတယ်။ စစ်တပ်ကနေ နေစရာ၊ စားစရာ ရရှိတဲ့အပြင် မိသားစုကိုပါ တာဝန်ယူပေးထားတယ်လို့ ခံယူလာကြပါတယ်။

ဒါကြောင့် အစစအရာရာ အဆင်ပြေသယောင် လုပ်ပေးထားတဲ့ စစ်တပ်ကို စွန့်ခွာဖို့ အခက်အခဲဖြစ်လာပါတယ်။ စစ်တပ်ကို စီဒီအမ်လုပ်ပြီး စွန့်ခွာတဲ့အခါ ကိုယ်နဲ့ ကိုယ့်မိသားစု ပထမဆုံးကြုံရမယ့်အချက်တွေကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားလာကြတယ်။ ပထမအချက်အနေနဲ့ အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်သွားမယ်၊ လစာမရ၊ ဝင်ငွေ မရှိတော့ဘူး။ နိုင်ငံရဲ့ လက်ရှိအခြေအနေအရ တစ်ကိုယ်တည်းသမားတွေတောင် ရပ်တည်အသက်ရှင်ဖို့ အလွန်ရုန်းကန်နေရတဲ့ အနေအထားဖြစ်နေတဲ့အတွက် ဝင်ငွေမရှိတော့တဲ့ လူတစ်ယောက်အဖို့ ပိုပြီးခက်ခဲမယ်ဆိုတာ တွက်ချက်ရတယ်။ ဒါ့အပြင် အိမ်ထောင်သည်ဖြစ်ပြီး သားသမီးရှိတဲ့ မိသားစုဆိုရင် အလွန်ကို ခက်ခဲမယ်ဆိုတာ ထည့်သွင်းစဉ်းစားကြရပါတယ်။

စစ်တပ်က စစ်ပြေး၊ သစ္စာဖောက်လို့ သတ်မှတ်ပြီး ဖမ်းဆီးဖို့ ထုတ်ပြန်ထားချိန်မှာ အလုပ်လုပ်ကိုင် စားသောက်ဖို့ဆိုတာလည်း အလွန်အန္တရာယ်များတဲ့ လုပ်ရပ်ဖြစ်ပါတယ်။ ကိုယ်ပိုင်စီးပွားရေး လုပ်စားရလောက်အောင်လည်း စစ်တပ်ထဲမှာရတဲ့ လစာ တစ်ပဲခြောက်ပြားနဲ့ စုဆောင်းမိထားတာ ဘာမှ မရှိတတ်ကြပါဘူး။ မိဘစီးပွားရေးကို လုပ်ကိုင်ရအောင်လည်း နဂိုကတည်းက မိဘချမ်းသာလို့ စစ်တပ်ထဲ ဝင်ခဲ့ကြသူတွေဟာ တစ်ရာမှာ တစ်ယောက် မရှိကြပါဘူး။ ပြေလည်တဲ့ မိသားစုဖြစ်နေရင်တောင် အခုလို လူငယ်လူရွယ်

တွေ့တာနဲ့ ခေါင်းစဉ်အမျိုးမျိုးတပ်ပြီး ဖမ်းဆီးနှိပ်စက်ခံနေရချိန်မှာ ပေါ်ပေါ် တင်တင် လုပ်ကိုင်စားသောက်ဖို့ဆိုတာ အင်မတန် ခက်ခဲတဲ့ အရာတစ်ခုဖြစ် ပါတယ်။

နောက်တစ်ခုက လုံခြုံရေးနဲ့ဆိုင်တဲ့ အပိုင်းပါ။ ဒီလို စီဒီအမ်လုပ်မယ်လို့ စဉ်းစားသူတိုင်း ဒီအချက်ကိုလည်း မဖြစ်မနေ စဉ်းစားပြင်ဆင်ကြရပါတယ်။ လက်ရှိ အကြမ်းဖက်စစ်တပ်ဟာ သားဖြစ်သူကို လာရှာတာမတွေ့လို့ မိဘတွေ၊ ညီအစ်ကိုမောင်နှမတွေကို ဖမ်းဆီးခေါ်ဆောင်သွားတာမျိုး လုပ်လာပါတယ်။ ဒါကြောင့် စီဒီအမ်လုပ်မယ့် စစ်သားတစ်ယောက်ဟာ ငါ့ကြောင့် ငါ့မိဘဆွေမျိုး တွေ ဒုက္ခရောက်မလား၊ ရန်ရှာခံရမလားလို့ စိုးရိမ်ပူပန်တတ်ပါတယ်။

ကျွန်မကိုယ်တိုင်လည်း ခင်ပွန်းစီဒီအမ်လုပ်တဲ့အခါ ဒီလိုအခက်အခဲကို ရင်ဆိုင်ခဲ့ရပါတယ်။ ကျွန်မ စိုးရိမ်တဲ့ အဲဒီအခြေအနေမျိုးကိုလည်း ကြုံခဲ့ရဖူးပါ တယ်။ အမျိုးသား စီဒီအမ်လုပ်ပြီး မကြာခင်မှာပဲ ကျွန်မဆီကို ဖုန်းဆက်မေး မြန်းတာတွေ၊ စုံစမ်းတာတွေ လုပ်လာပါတယ်။ ပထမအကြိမ် ဆက်သွယ်တဲ့ အချိန်မှာ ချော့မော့စည်းရုံးပြီး ပြန်လာအောင် ကူညီပေးဖို့ ပြောပေမယ့် သူတို့ရဲ့ လေသံကို နားထောင်ရတဲ့အခါ အပြောနဲ့ အလုပ် ညီကြသူတွေ မဟုတ်ဘူး ဆိုတာ ရိပ်မိခဲ့ပါတယ်။ နည်းမျိုးစုံနဲ့ သူတို့ ယုံကြည်အောင် လှည့်စား ပြောဆို ပြီး အမျိုးသားနဲ့ ဆုံမယ့်အချိန်ကိုပဲ စောင့်နေမိပါတယ်။

ကျွန်မစိတ်ထဲမှာ စစ်တပ်ရဲ့ လက်က လွတ်မြောက်တဲ့ နေရာတစ်ခုကို မရောက်မချင်း ဒီလိုမလုံခြုံတဲ့ ခံစားချက်က ဖြစ်နေဦးမှာပဲလို့ တွက်ချက်မိ တယ်။ ဒါနဲ့ပဲ အမျိုးသားနဲ့ ကျွန်မ စစ်တပ်ရဲ့ အုပ်ချုပ်မှုအလှမ်းဝေးတဲ့ တိုင်းရင်း သားတော်လှန်ရေးအဖွဲ့အစည်းများရှိရာ လွတ်မြောက်နယ်မြေတစ်ခုကို ထွက် ခွာခဲ့ရပါတယ်။ ကျွန်မတို့ လွတ်မြောက်နယ်မြေသို့ ရောက်ပြီးမကြာခင်မှာပဲ ကျွန်မတို့ မိဘတွေ နေထိုင်ရာဆီကို စစ်သားတွေ ရောက်ရှိလာပြီး အမျိုးသားနဲ့ ပတ်သက်သမျှ မေးမြန်းစုံစမ်းပါတော့တယ်။ ကျွန်မအဖေက ရဲဝန်ထမ်းဟောင်း တစ်ဦးဖြစ်လို့ ဆိုးဆိုးရွားရွား ပြုမူခံရတာ မရှိပေမယ့် အသက်အရွယ်ကြီးနေပြီ ဖြစ်တဲ့ မိဘနှစ်ပါးမှာ စိုးရိမ်စိတ်တော့ ဖြစ်နေကြမှာ အမှန်ပါပဲ။ ဒါကိုသိတဲ့ ကျွန်မအနေနဲ့ အထက်ကပြောပြခဲ့သလို ကိုယ့်ကြောင့်

ကိုယ့်မိဘတွေ စိုးရိမ် ကြောက်လန့်နေရ၊ လုံခြုံရေးကို စိတ်ပူနေရတယ်ဆိုတဲ့ ခံစားချက်က အမှန် တကယ် ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ဖူးပါတယ်။ ဒါကြောင့်ပဲ ကျွန်မတို့အနေနဲ့ မိဘ၊ မောင်နှမ တွေကိုပါ ကျွန်မတို့နေထိုင်ရာ လွတ်မြောက်နယ်မြေကို ခေါ်ဆောင်ရတဲ့အထိ ဖြစ်လာခဲ့ပါတော့တယ်။

ဒီလိုစိစဉ်ရပြီဆိုတာနဲ့ စောစောကပြောခဲ့တဲ့ စိုးရိမ်ခဲ့တဲ့ အကြောင်းအရင်း တွေအားလုံးကို ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်း ရပါတော့တယ်။ မိသားစုစားဝတ်နေရေးနဲ့ ရပ်တည်ရေးအတွက် ရှိသမျှ လက်ဝတ်လက်စားလေးတွေ ရောင်းချရပါတယ်။ မိဘရဲ့ အိမ်နဲ့ ခြံအပြင် အလုပ်သွားတဲ့အခါ စီးနေကျ ကားလေးကိုပါ ရောင်းချခဲ့ ရပါတယ်။ ကျွန်မနဲ့ ကျွန်မအမျိုးသားရဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခုကြောင့် ကျွန်မတို့ အပြင် မိဘမောင်နှမတွေလည်း ပိုင်ဆိုင်မှုတွေကို လက်လွှတ်ခဲ့ရပါတယ်။ အသက်အရွယ်ရလာမှ အနေအစားပျက်တဲ့ အခြေအနေမျိုးကို ကျွန်မ တို့ မိဘ မောင်နှမတွေ ကြုံခဲ့ရပါတယ်။ မှတ်မိပါသေးတယ်။ အိမ်လေးကို ရောင်းဖို့ ဆုံးဖြတ်ကြတဲ့အခါ အဖေနဲ့ အမေဟာ သူတို့တစ်သက်လုံး ရှာဖွေစုဆောင်း တည်ဆောက်ထားတာ ဖြစ်တဲ့အတွက် အလွန်ပဲ နှမြောတသဖြစ်ကြောင်း မြင်ရတဲ့အခါ အရမ်းစိတ်မကောင်းဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်။

မိသားစုရဲ့ အရေးပါမှု

ဒီလိုအခက်ခဲတွေအတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ပြီး ရင်ဆိုင်မယ်လို့ ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြ ပေမယ့် တကယ့်လက်တွေ့မှာ အရမ်းလည်း ခက်ခဲခဲ့ကြတယ်။ စစ်သား တစ်ယောက်ဟာ မတရားတာကိုသိပြီး စီဒီအမ်လုပ်မယ်လို့ ရည်ရွယ်တာနဲ့ မိသားစုကို အရင်ဆုံးတိုင်ပင်ကြပါတယ်။ မိသားစုရဲ့ အားပေးမှု၊ ထောက်ခံမှုနဲ့ အတူတကွရင်ဆိုင်မယ်ဆိုတဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်၊ တိုက်တွန်းချက် မရှိရင် စီဒီအမ် လုပ်ဖို့ဆိုတာ အလွန်မဖြစ်နိုင်တဲ့ကိစ္စတစ်ခုပါ။ ဒီလိုတိုင်ပင်တဲ့အခါ ဇနီးက သော်လည်းကောင်း မိသားစုကသော်လည်းကောင်း သဘောမတူလို့ စီဒီအမ် မလုပ်နိုင်ဘဲ ပြည်သူ့ဘက် မရပ်တည်နိုင်တဲ့ အရာရှိစစ်သည်တွေ အများကြီး

ရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့်စစ်သားတစ်ယောက် စီဒီအမ်ပြုလုပ်ရာမှာ မိသားစုက အရမ်းအရေးပါတဲ့ ကဏ္ဍတစ်ခုဖြစ်ပါတယ်။

ဒီလိုတိုင်ပင်ကြတဲ့အခါ အရေးကြီးတဲ့အချက်တစ်ခုလည်း ရှိနေပါသေးတယ်။ အဲဒါကတော့ မိသားစုအနေနဲ့ စစ်သားဖြစ်တဲ့ ကိုယ့်သား၊ ကိုယ့်ယောက်ျားကို လမ်းမှန်ရောက်အောင် ပို့ပေးနိုင်ဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလိုလမ်းပြနိုင်ဖို့ အာဏာသိမ်းပြီးနောက်ပိုင်း အကြမ်းဖက်စစ်တပ်ရဲ့ ပြည်သူအပေါ် ပြုမူနေတဲ့ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုတွေကို အမှန်အတိုင်း သိမြင်လာအောင် ပြုလုပ်ပေးနိုင်ဖို့လိုပါတယ်။ စစ်သားအားလုံးနီးပါးဟာ စစ်တပ်ထဲမှာ နှစ်ရှည်လများ ဝါဒမှိုင်းမိနေကြသူတွေ ဖြစ်တဲ့အတွက် မိမိနဲ့ မိမိအဖွဲ့အစည်းရဲ့ လုပ်ရပ်ဟာ အမှန်ဖြစ်တယ်ဆိုတာကို လက်ကိုင်ထားတတ်ကြပါတယ်။ အထက်က လိုအပ်လို့ လုပ်ရတယ်၊ မဖြစ်မနေ အကောင်အထည် ဖော်ရမယ်ဆိုတဲ့ အမိန့်တွေအောက်မှာ နေသားကျသူတွေ ဖြစ်တဲ့အတွက် အမြင်မှန်ရဖို့၊ အဖြစ်မှန်တွေ သိနိုင်ဖို့ ကြိုးစားပေးရမှာဖြစ်ပါတယ်။ တချို့စစ်သားတွေအနေနဲ့ ပြည်သူကို ကာကွယ်မယ်ဆိုတဲ့ ခံယူချက် စိတ်ဓာတ်ကောင်းကောင်းနဲ့ စစ်တပ်ထဲ ဝင်ရောက်ခဲ့ကြသူများဖြစ်တဲ့အတွက် စစ်တပ်ဟာ ပြည်သူကို ရက်ရက်စက်စက် သတ်ဖြတ်နေတဲ့အကြောင်း ပြောပြတဲ့အခါ သူတို့ရဲ့ စိတ်ဓာတ်တွေနဲ့ နှိုင်းယှဉ်ပြီး မဖြစ်နိုင်ဘူးလို့ ထင်နေတတ်ကြပါတယ်။ ကျွန်မအမျိုးသားကိုယ်တိုင်က အဲဒီလိုလူမျိုးထဲက တစ်ဦးအပါအဝင် ဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်မအမျိုးသားဟာ အာဏာသိမ်းကာလအစတုန်းက ပြင်ဦးလွင်မှာ သင်တန်းတစ်ခု တက်ရောက်နေတာဖြစ်ပါတယ်။ သင်တန်းတက်နေစဉ်ကာလအတွင်း ဖုန်းအသုံးပြုချိန်အကန့်အသတ်ရှိတာတွေ၊ သင်ခန်းစာနဲ့ လုံးပန်းနေရချိန်တွေက ပိုများတဲ့အတွက် အပြင်မှာဖြစ်ပျက်နေတဲ့ အကြောင်းအရာတွေကို မထိတွေ့၊ မသိရှိနိုင် ဖြစ်နေတာလည်း ပါပါတယ်။ သင်တန်းဆင်းပြီး မတ်လမှာတော့ သူတာဝန်ကျရာ ဗန်းမော်မြို့၊ အမှတ် (၂၁) စစ်ဆင်ရေးကွပ်ကဲမှုဌာနချုပ်ကို ပြန်ရောက်ပါတယ်။ သူ ပြန်ရောက်တဲ့အချိန်မှာ ကချင်ပြည်နယ် တိုက်ပွဲတွေ ပြန်ဖြစ်နေချိန်နဲ့ တိုက်ဆိုင်နေပေမဲ့ သူတပ်က သူ့ကို ရှေ့တန်းပြန်မထည့်ဘဲ နောက်တန်းဌာနချုပ်မှာပဲ တာဝန်ထမ်းဆောင်စေပါတယ်။

ဒီလိုတာဝန်ထမ်းဆောင်ရတဲ့အခါ တိုက်ပွဲတွေ ပြန်ဖြစ်နေချိန်ရယ်၊ အာဏာသိမ်းမှုကြောင့် မြို့ပေါ်ဆန္ဒပြမှုတွေ ပြင်းထန်နေချိန်ရယ်နဲ့ ကြုံတွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ ဒါကြောင့် နောက်တန်းဌာနချုပ်မှာ လူအင်အားမကျန်ရှိတဲ့အတွက် သူ့ကို နေရာပေါင်းစုံမှာ တာဝန်အမျိုးမျိုးပေးပြီး ခိုင်းစေပါတော့တယ်။ မြို့ပေါ်လုံခြုံရေး၊ ယာဉ်ပေါ်လိုက်လုံခြုံရေး၊ လမ်းလုံခြုံရေးအပြင် ဒုတိယတပ်မမှူးရဲ့ ကိုယ်ရေးအရာရှိတာဝန်များကိုပါ လိပ်ပတ်မလည်အောင် ထမ်းဆောင်ရပါတော့တယ်။ အဲဒီလို သူ တာဝန်ထမ်းဆောင်ချိန်ဟာ ကျွန်မအတွက်တော့ တစ်သက်မှာ တစ်ခါဆိုသလောက် စိုးရိမ်ပူပန်တာတွေ ကြုံခဲ့ရတဲ့ အချိန်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဆန္ဒပြပွဲလုံခြုံရေးများ လုပ်ခိုင်းလေမလား၊ ဒီလိုလုပ်ခိုင်းတဲ့အခါ ပြည်သူနဲ့ ထိပ်တိုက်တွေ့လေမလားဆိုတဲ့ ပူပန်စိတ်တွေနဲ့ ညရောက်တိုင်း သူ့ဆီဖုန်းဆက်ရင်း ငိုယိုမိပါတယ်။ ကျွန်မအမျိုးသားကို ပြည်သူအပေါ် နှိပ်စက် တဲ့ စစ်သားတစ်ယောက် မဖြစ်စေချင်တဲ့အတွက် နည်းမျိုးစုံနဲ့ လမ်းပြပါတယ်။ အပြင်မှာ တကယ်ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ စစ်တပ်ရဲ့ ရက်စက်မှုတွေကို သက်သေတွေနဲ့ တကွ ရှင်းပြပြောဆိုမိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူဟာ အထက်ကပြောခဲ့သလို ပြည်သူ ကို ကာကွယ်ချင်တဲ့စိတ်နဲ့ စစ်သားလုပ်နေသူတစ်ယောက်ဖြစ်လို့ ဒီအဖြစ်ပျက် တွေဟာ မဖြစ်နိုင်ကြောင်း သူ့စိတ်နဲ့ နှိုင်းယှဉ်ကာ ပြန်ပြောဆိုပါတယ်။ သူ အဲဒီလိုပြန်ပြောတိုင်းမှာ အမြင်မှန် မရကောင်းလားဆိုတဲ့စိတ်နဲ့ မခံမရပ်နိုင် ဖြစ်ပြီး စကားများရတာလည်း အခါခါပါပဲ။ နောက်ဆုံးမှာတော့ ကျွန်မ စိတ်မပူပန်ရအောင် တကယ်လို့များ မလွဲမရှောင်သာ ထိပ်တိုက်တွေ့ဆုံရရင် ပြည်သူကို သတ်တဲ့ စစ်သားတစ်ယောက် လုံးဝမဖြစ်စေရဘူး၊ အာမခံတယ်လို့ ကတိပေးလာပါတယ်။ သူ့ကတိစကားကြောင့် အနည်းငယ် စိတ်အေးခဲ့ရပေမယ့် စိုးရိမ်ပူပန်စိတ်ကတော့ လျော့မသွားခဲ့ပါဘူး။

ဒီလိုနဲ့ ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ မတ်လ (၂၇) ရက်နေ့မှာတော့ သူ မဖြစ်ချင်ဆုံး၊ သူ အကြောက်ဆုံးကိစ္စတစ်ခုကို သူ့ကိုယ်တိုင် ကြုံတွေ့ရပါတော့တယ်။ အဲဒါကတော့ ဗန်းမော်မြို့ရဲ့ ဆန္ဒပြပွဲတစ်ခုကို ထိန်းသိမ်းဖို့ သူနဲ့ သူ့အဖွဲ့ကို တာဝန်ပေးခြင်း ခံရပါတယ်။ အခြေအနေတွေ မကောင်းနိုင်မှန်း ရိပ်စားမိတဲ့ သူဟာ

မြို့ထဲက သူနဲ့ ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်သူ မိတ်ဆွေအပေါင်းအသင်းတွေဆီ ဖုန်းဆက်တာ၊ စာပို့တာတွေ ပြုလုပ်ပြီး အတတ်နိုင်ဆုံး ကာကွယ်ပေးခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူ့အထက်အရာရှိကြီးတစ်ယောက်ဖြစ်တဲ့ G1 အဆင့်ရှိ ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီးဟာ သေနတ်ကို ကိုယ်တိုင်ကိုင်စွဲပြီး ဆန္ဒပြပြည်သူကို သေစေလိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နဲ့ လိုက်လံပစ်ခတ်နေတာကို မျက်ဝါးထင်ထင် တွေ့မြင်ရချိန်မှာတော့ သူ့အနေနဲ့ အကြမ်းဖက်စစ်တပ်ကို စွန့်ခွာဖို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချလိုက်ပါတော့တယ်။ အဲဒီနေ့မှာ G1 ဖြစ်သူ ပစ်ခတ်လိုက်လို့ ကျဆုံးသွားတဲ့ အပြစ်မဲ့ပြည်သူ မရွေ့မြင့်ရဲ့ အလောင်းကို မြင်တွေ့ချိန်မှာတော့ သူ့ရဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်တွေ ပိုပြီး ခိုင်မာ သွားစေခဲ့ပါတယ်။

အဲဒီနောက်ပိုင်း စီဒီအမ်ပြုလုပ်ဖို့ သဘောတူခဲ့သလို ပြင်ဆင်စရာရှိတာတွေလည်း ပြင်ဆင်ခဲ့ကြပါတယ်။ ကျွန်မအနေနဲ့လည်း ကျွန်မအမျိုးသား အခုလို ကိုယ်တွေ့ကြုံပြီး အမြင်မှန်ရသွားတဲ့အတွက် ကျေနပ်မိသလို တစ်ဖက်မှာလည်း ရင်ဆိုင်ကျော်ဖြတ်ရမယ့် အခက်အခဲအတားအဆီးတွေအတွက် ပြင်ဆင်ရင်း ရင်မောခဲ့ရပါတယ်။ ဒီအကြောင်းကို မိသားစုတွေနဲ့ တိုင်ပင်ကြတဲ့အခါ ကန့်ကွက်သူ မရှိဘဲ ထောက်ခံအားပေးတဲ့အတွက် ကျွန်မတို့အနေနဲ့ ခွန်အားဖြစ်ရသလို ဒီလိုခက်ခဲတဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်အတွက် သဘောတူပေးတဲ့ မိသားစုကို ကျေးဇူးတင်မိပါတယ်။ ကောင်းတာလုပ်မှာ ဖြစ်တဲ့အတွက် ဖြစ်သမျှ ရင်ဆိုင်မယ်ဆိုတဲ့ ကျွန်မမိသားစုရဲ့ သဘောထားကို သိရချိန်မှာ စီဒီအမ်လုပ်တဲ့အခါ မိသားစုရဲ့ အရေးပါမှုကို နားလည်လာမိပါတယ်။

ဒီလိုနဲ့ စီဒီအမ်လုပ်ဖို့ စီစဉ်တာကြာခဲ့ပေမယ့် စွန့်ခွာဖို့ အခက်အခဲတစ်ခုကလည်း ရှိနေပါသေးတယ်။ အဲဒါကတော့ အမျိုးသားဟာ ဒုတိယတပ်မမှူးရဲ့ ကိုယ်ရေးအရာရှိဖြစ်နေတဲ့အတွက် မိုးလင်းကနေ မိုးချုပ်ညနက်သည်အထိ လူကြီးနဲ့အတူ ရှိနေပေးရတာပါ။ အဲဒီအချိန် ဗန်းမော်မှာ အာလောဘွမ်တိုက်ပွဲတို့၊ တာဝါတိုင်ကုန်းတိုက်ပွဲ¹တို့ ဖြစ်နေတာဆိုတော့ နေ့စဉ်နဲ့အမျှ အလုပ်များ

¹ စစ်အာဏာသိမ်းပြီး များမကြာမီကာလမှာ ကချင်လွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော်နဲ့ မြောက်ပိုင်းမဟာမိတ်အဖွဲ့တို့ မြန်မာစစ်တပ်အပေါ် ဗျူဟာမြောက်အောင်ပွဲတွေ ရယူနိုင်ခဲ့တဲ့ မိုးမောက်မြို့တွင်းက အရေးပါတဲ့ တိုက်ပွဲတွေဖြစ်ပါတယ်။

နေကြရတယ်။ လူကြီးအလုပ်များတိုင်း သူလည်း မနားရဘဲ ဖြစ်နေတယ်။ တစ်ခါတလေ ညလုံးပေါက်တိုက်ပွဲဖြစ်တဲ့ ရက်တွေဆိုရင် အိပ်ချိန်တောင် မရဘဲ တိုက်ပွဲကွပ်ကဲနေတဲ့ အထက်လူကြီးဘေးနားမှာ နေပေးနေရပါတယ်။ ဒါကြောင့် စွန့်ခွာဖို့အတွက် အခွင့်အရေးကို စောင့်ရင်း ကြာသည်ထက် ကြာလာခဲ့ပါတယ်။

ဒီလိုနဲ့ တစ်ရက်မှာတော့ အခွင့်အရေးဟာ သူ့အတွက် ဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။ အဲဒါကတော့ သူ့အထက်လူကြီးဖြစ်တဲ့ ဒုတိယမမှူးဟာ ရာထူးတိုးနဲ့ အခြားတစ်နေရာကို ပြောင်းရွှေ့ရပါတော့တယ်။ အမိန့်စာ ရ ရခြင်း အမြန်ပြောင်းရွှေ့ရတာဖြစ်လို့ နောက်လာမယ့် အသစ်မရောက်ခင် အချိန်အတွင်းမှာ စွန့်ခွာဖို့ အကောင်းဆုံးအချိန် ဖြစ်လာပါတော့တယ်။ ဒီလိုနဲ့ မနက်စောစော အချိန်တစ်ခုမှာ ကျွန်မဆီကို အမျိုးသားဖုန်းဆက်လာပြီး အခုလိုပြောပါတယ်။

ငါ ထွက်လာလိုက်ပြီ။ မပူနဲ့ ဘာမှမဖြစ်ဘူး။ လုံခြုံတဲ့နေရာ ရောက်ပြီ။ အဆင်ပြေတယ်။ စိတ်ပူနေမှာစိုးလို့ အေးအေးဆေးဆေးဖြစ်မှ ဖုန်းဆက်လိုက်တာ။

အဲဒီစကားသံအကြားမှာ ကျွန်မ ခြေဖျားလက်ဖျားတွေ အေးစက်လာပါတယ်။ ဘယ်လောက်ပဲ ပြင်ဆင်ထားပေမယ့် ရုတ်တရက်ကြီး သူ အခုလို လုပ်လိုက်ချိန်မှာ ဝမ်းသာတာရော စိုးရိမ်စိတ်ပူတာပါ ရောပြီး နေမရထိုင်မရ ဖြစ်မိပါတယ်။ ရှေ့ဆက်ရမယ့် အနာဂတ်အတွက် ပိုပြီး အားဖြစ်စေတာကတော့ ကျွန်မ တို့ရဲ့ မိသားစုတွေဟာ ကျွန်မတို့ ဆုံးဖြတ်ချက်အတွက် အားပေးဂုဏ်ယူကြ တာပါပဲ။

သူ့အနေနဲ့ စီဒီအမ်လုပ်တဲ့အခါ အခြားသူတွေလောက် မခက်ခဲဘူးဆိုတာလည်း ပြောပြချင်ပါတယ်။ အဲဒါကတော့ သူ စီဒီအမ်လုပ်ပြီး စွန့်ခွာဖို့ ကူညီလုပ်ဆောင်ပေးသူတွေထဲမှာ သူ့တပည့်တွေ အများကြီးပါတဲ့အပြင် သူနဲ့ ရင်းနှီးတဲ့ အရပ်သားပြည်သူတွေကပါ အစစအရာရာ ကူညီပေးကြတာပါ။ ပြည်သူကို ချစ်တဲ့စိတ်နဲ့ စစ်သားလုပ်တဲ့အခါ ရောက်လေရာမှာ ပြည်သူကို ကူညီခဲ့တဲ့

အကျိုးကျေးဇူးတွေဟာ သူ့အတွက် အထောက်အကူတွေ ဖြစ်လာစေပါတယ်။ သူ့တပည့်စစ်သည်တွေနဲ့ ခေါင်းဆောင်ပီသစွာ တစ်သားတည်းနေခဲ့တဲ့အတွက် သူ့ဆန္ဒကို အကောင်အထည်ဖော်ပေးကြတာ သူ့တပည့်တွေ ဖြစ်လာပါတယ်။ ဒီအကြောင်းကို ပြန်ပြောတိုင်းမှာ သူဟာ အမြဲတမ်းဂုဏ်ယူစွာနဲ့ ပြောလေ့ရှိပါတယ်။ တခြားသူတွေ စီဒီအမ်လုပ်တဲ့အခါ အဝတ်တစ်ထည် ကိုယ်တစ်ခုနဲ့ စွန့်ခွာကြရတာများပေမယ့် သူကတော့ သူ့တပည့်တွေနဲ့ ပြည်သူတွေရဲ့ ကူညီပေးမှုကြောင့် သူပိုင်ဆိုင်သမျှ သေတ္တာသုံးလုံး၊ အိတ်အကြီးအသေး အစုံနဲ့ ဖိနပ်ကအစ အပါယူပြီး စီဒီအမ်လုပ်နိုင်ခဲ့ကြောင်း ပြောပြတတ်ပါတယ်။

အခုတော့ သူ့အနေနဲ့ တော်လှန်ရေးမှာ သူတတ်နိုင်တာ ဝင်ကူညီရင်း တစ်ဖက်တစ်လမ်းက ပါဝင်နေပါပြီ။ သူ့တုန်းက ကူညီပေးမယ့်သူတွေကြောင့် အခက်အခဲနည်းပါးခဲ့ပေမယ့် ကူညီမယ့်သူ မရှိကြတဲ့ စစ်သားတွေကို အခက်အခဲ မကြုံရအောင်ဆိုတဲ့ စိတ်နဲ့ ပြန်ကူညီနေပါပြီ။ သူ့လုပ်ဆောင်ပေးမှုနဲ့ အပြင်ကိုရောက်လာတဲ့ စီဒီအမ်စစ်သားမိသားစုအရေအတွက်ဟာလည်း (၂၉) ဦးခန့် ရှိလာနေပါပြီ။ ကျွန်မအနေနဲ့လည်း အမျိုးသားရဲ့ လုပ်ဆောင်မှုတွေမှာ ဝိုင်းဝန်းကူညီပေးနေသလို စစ်သားတွေ စီဒီအမ်လုပ်တဲ့အခါ မိသားစုဟာ အရေးကြီးတဲ့ အခန်းကဏ္ဍမှာ ပါဝင်နေတယ်ဆိုတာ သိရှိခဲ့ရတဲ့အတွက် စစ်သားမိသားစုဝင်များအနေနဲ့ ကိုယ့်သား၊ ကိုယ့်ယောက်ျား စီဒီအမ်လုပ်နိုင်အောင် ကူညီတိုက်တွန်း လှုံ့ဆော်ပေးနေတဲ့ ‘ပြည်သူ့စစ်သားဇနီးများ’ အဖွဲ့ကိုလည်း စီဒီအမ်ညီအစ်မတွေနဲ့ ဖွဲ့စည်းထားနိုင်ခဲ့ပါပြီ။ ကျွန်မတို့ ပြည်သူ့စစ်သားဇနီးများအဖွဲ့အနေနဲ့ စီဒီအမ်လုပ်ရာမှာ အရေးကြီးတဲ့ မိသားစုဝင်တွေကို လှုံ့ဆော်ပညာပေးမှုများ၊ ဆွေးနွေးပွဲများ၊ စကားဝိုင်းများ အဆက်မပြတ် လုပ်ဆောင်နေတဲ့အပြင် စစ်သားမိသားစုဝင် (၇၀) ကျော်ခန့်ကို လစဉ်ထောက်ပံ့မှုများလည်း ပြုလုပ်ပေးလျက် ရှိပါတယ်။

ကျွန်မတို့ အခုလို စီဒီအမ်လုပ်ပြီး ပြည်သူနဲ့အတူ ရပ်တည်နိုင်ခဲ့တာဟာ ကျွန်မတို့ရဲ့ မိဘနဲ့ မိသားစုတွေရဲ့ ခွန်အားကြောင့်ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ မိသားစုတွေဟာ လမ်းမှားလျှောက်နေတဲ့ စစ်သားတွေကို အမြင်မှန်ရအောင် လမ်းပြပို့ဆောင်ပေးနိုင်သလို အခက်အခဲအတားအဆီးတွေကို ရင်ဆိုင်ကျော်

ဖြတ်တဲ့အခါ မရှိမဖြစ်လိုအပ်သူများဖြစ်လို့ အရမ်းအရေးကြီးတယ်ဆိုတာကို ပြောပြလိုပါတယ်။ နွေဦးတော်လှန်ရေးမှာလည်း ကျွန်မတို့အနေနဲ့ ကိုယ်တတ်နိုင်ရာတာဝန်များကို ထမ်းဆောင်ရင်း ဆက်လက်ပါဝင်နေဦးမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီဆောင်းပါးကို ပြည်သူ့စစ်သားဇနီးများအဖွဲ့နဲ့ ချိတ်ဆက်နေသူများရဲ့ တကယ့်လက်တွေ့ ခံစားဖြစ်ပျက်နေတဲ့ အောက်ပါအကြောင်းအရာတွေနဲ့ နိဂုံးချုပ်လိုက်တယ်။

စီဒီအမ်တွင် ပါဝင်ရန် ဆုံးဖြတ်ချက်ချဖြစ်ခဲ့တဲ့ ဇာတ်ကြောင်းများ

၁။ တပ်ကြပ်ကြီးတစ်ဦးရဲ့ သားလေးဟာ Gen Z အရွယ် လူငယ်လေး ဖြစ်ပါတယ်။ သူ့ သူငယ်ချင်းကြားမှာ အဖေက လေတပ်က ဖြစ်တာကြောင့် အင်မတန် ရှက်ရွံ့သိမ်ငယ်ကြောင်း အဖေဖြစ်သူကို ပြန်ပြောပါတယ်။ အဲဒီလိုကြားသိရတော့ အဖေဖြစ်သူဟာ အတော်ကို တုန်လှုပ်ခဲ့ရပါတယ်။ ဒါကြောင့် သားသမီးသုံးယောက်နဲ့ အနာဂတ်မှာ ဘာတွေဖြစ်မလဲ အကြိမ် ကြိမ်စဉ်းစားရင်း စီဒီအမ်ပြုလုပ်ဖို့ ခက်ခက်ခဲခဲ ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါတယ်။ ပြည်သူ့ဘက်က ရပ်တည်ပေးဖို့ရာ နောက်ကျခဲ့ပေမယ့် အခုလို ရပ်တည် နိုင်ခဲ့တာကိုပဲ အခုအချိန်မှာ ဂုဏ်ယူနေခဲ့မိပါပြီ။

၂။ ဆန္ဒပြပွဲတွေမှာ စစ်တပ်က ပြည်သူတွေကို ရက်ရက်စက်စက် မတရားသတ်ဖြတ်နေတာ တွေ့တဲ့အခါ ဇနီးသည်က စစ်သားဖြစ်သူ လင်ယောက်ျားကို ငိုကြွေးပြီး ဖုန်းဆက်ပြောပြနေခဲ့ပါတယ်။ စစ်တပ်မှာ မနေဖို့ အမြဲတစေ တိုက်တွန်းနေခဲ့ပါတယ်။ တစ်နေ့မှာ အခြားတပ်ဖွဲ့ဝင်တွေနဲ့ အရာရှိကြီးတွေက ဆန္ဒပြပွဲတွေကို ရက်ရက်စက်စက် လူမဆန်စွာ ဖြိုခွင်းတာကို မျက်ဝါးဝါးထင်ထင် တွေ့မြင်ရတဲ့အခါ လင်ယောက်ျားဟာ အကြမ်းဖက်စစ်တပ်ကို စွန့်ခွာကာ ပြည်သူ့ဘက်ကို မျက်နှာမူခဲ့ပါတယ်။ ဇနီးသည်ကို “အရာအားလုံးကို စွန့်လွှတ်ရမယ်။ ခံနိုင်ရည်ရှိရဲ့လား” လို့ မေးပါတယ်။ ဇနီးသည်ဟာ ရဲရင့်စွာ ရင်ဆိုင်နိုင်တဲ့အကြောင်း

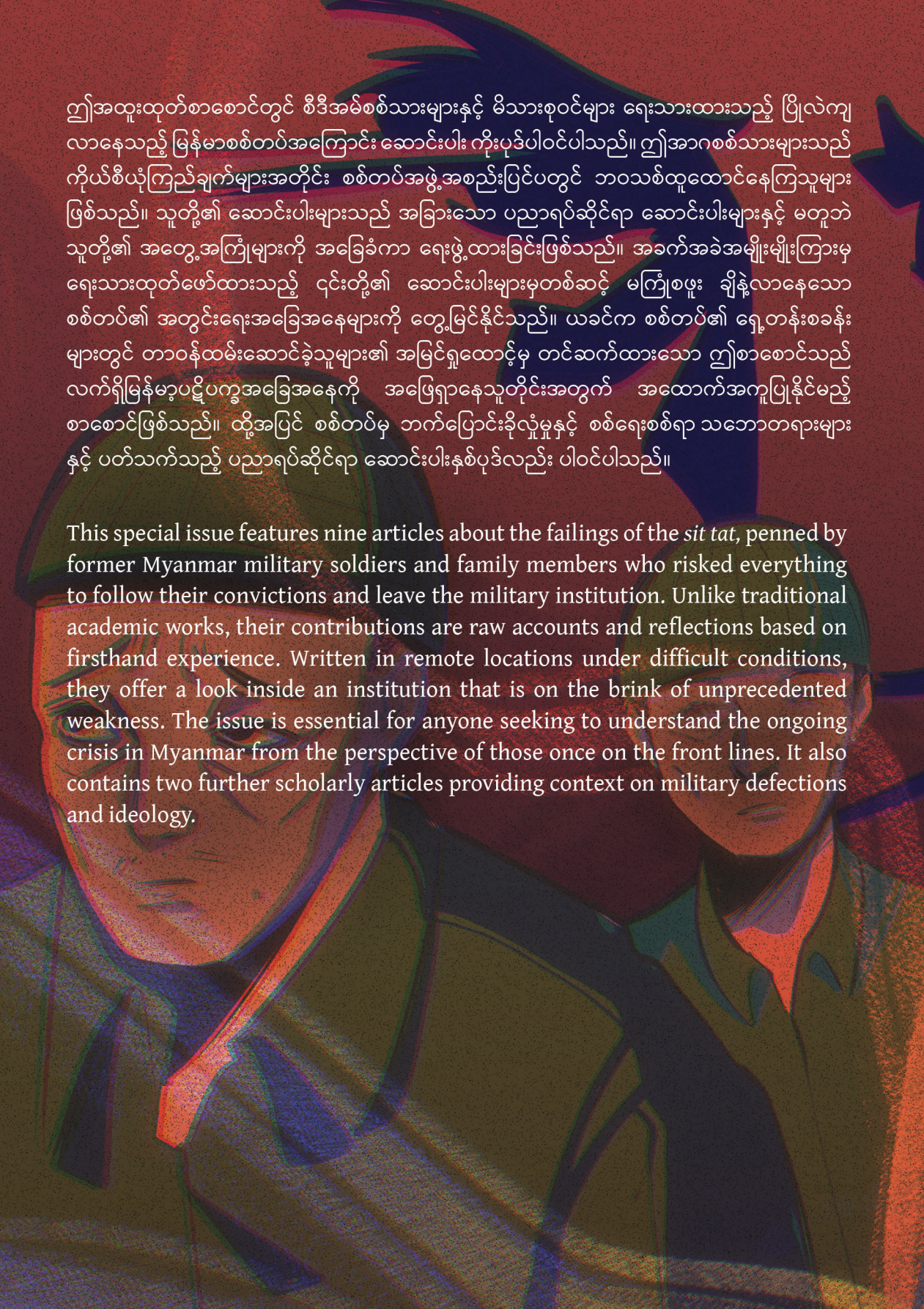
ပြောကာ ယနေ့ထိ ပြည်သူ့အတွက် တော်လှန်ရေးမှာ တက်ကြွစွာ ပါဝင် လှုပ်ရှားနေပါတယ်။ ဇနီးမယားတွေရဲ့ ရဲရင့်မှုဟာ စစ်သားတစ်ယောက် စီဒီအမ်ဝင်ရန်အတွက် အကြီးမားဆုံးသောအရာပင် ဖြစ်ပါတယ်။

၃။ မိမိရဲ့ မြို့မှာ စစ်တပ်က တစ်ရက်တည်း လူပေါင်း (၁၅၀) လောက် သတ်ပစ်တဲ့အခါ အမျိုးသမီးငယ်လေးဟာ တပ်ထဲက မိမိရဲ့ အမျိုးသား ဗိုလ်ကြီး ရှိရာမြို့ကို နောက်နေ့တွင် ချက်ချင်းသွားခဲ့ကာ လင် ယောက်ျားလက်ကို ဆွဲပြီး အကြမ်းဖက်စစ်တပ်ကို စွန့်ခွာနိုင်ခဲ့ပါတယ်။

၄။ မိမိရဲ့ လင်ယောက်ျားဖြစ်သူ ဗိုလ်ကြီးကို ဇနီးဖြစ်သူက ဆန္ဒပြပွဲ တွေကို ဖြိုခွင်းခိုင်းတဲ့အခါမှာ “အမိန့်ပေးလို့ ပြည်သူကို ပစ်ခိုင်းတဲ့အခါ တကယ် ပစ်မှာလား” ဆိုပြီး မေးပါတယ်။ “အမိန့်အရတော့ ပစ်ရမှာပါ” လို့ လင်ယောက်ျားက ပြန်ဖြေပါတယ်။ “တကယ်လို့ အဲဒီပြည်သူလူထု ထဲမှာ သူ့ အမျိုးသမီးရှိရင်ရော” ဆိုတော့ လင်ယောက်ျားဟာ တွေဝေခဲ့ ပါပြီ။ နောက်ဆုံးမှာ ခင်ပွန်းသည်ဗိုလ်ကြီးဟာ စီဒီအမ်ခရီးလမ်းကို လျှောက်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ ခင်ပွန်းဖြစ်သူ အမြင်မှန်ရအောင် ဇနီးသည်ရဲ့ မီးမောင်းထိုးပြမှု ဟာ အရေးပါတယ်ဆိုတာ တွေ့ရပါတယ်။

၅။ အမြွှာရင်သွေးလေး မွေးထားတဲ့ သူမရဲ့ မိသားစုတစ်ခုလုံးဟာ ဓမ္မဘက်တော်သားတွေပါ။ ဗိုလ်ကြီးဖြစ်သူ လင်ယောက်ျားဟာ စီဒီအမ် ဝင်မယ်လို့ ကတိပေးခဲ့ပါတယ်။ ဒါနဲ့ပဲ သူမဟာ တစ်နေရာမှာ လင် ယောက်ျားကို စောင့်နေခဲ့ပါတယ်။ သူမဆီကို ရောက်မလာခဲ့ပါဘူး။ အကြောင်းပြချက်ကတော့ စစ်တပ်က သူ့ရဲ့ မိဘတွေကို ရန်ရှာမှာ စိုးရိမ် လို့ပါတဲ့။ သူမဟာ စစ်တပ်ကနေ မစွန့်ခွာနိုင်တဲ့ လင်ယောက်ျားကို စွန့်ခွာခဲ့ပါတော့တယ်။ ဒါကတော့ ဇနီးသည်ဟာ အင်မတန်ရဲရင့်သော် လည်း စစ်ဗိုလ်ဖြစ်သူ လင်ယောက်ျားရဲ့ ခံယူချက် မရှိမှုကြောင့် မအောင် မြင်ခဲ့ပုံ ဖြစ်ပါတယ်။

၆။ သူမဟာ လင်ယောက်ျားနဲ့အတူ စစ်တပ်ထဲမှာ နေထိုင်ချိန်ကြာမြင့်လာတာနဲ့အမျှ ဝါဒမှိုင်းအပြည့် ဖြစ်နေခဲ့ပါတယ်။ ဖခင်ဖြစ်သူဟာ နေ့စဉ် အချက်နဲ့ အလက်နဲ့ ရှင်းပြပါတယ်။ စီဒီအမ်ဝင်ဖို့ မိဘက နည်းမျိုးစုံနဲ့ ပြောပြတဲ့အခါ နောက်ဆုံးတော့ စီဒီအမ်ဝင်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ စီဒီအမ်ဝင်ဖို့အတွက် မိဘရဲ့ တိုက်တွန်းမှုဟာ အင်မတန် အရေးကြီးကြောင်း တွေ့ရပါတယ်။

ဤအထူးထုတ်စာစောင်တွင် စီဒီအမ်စစ်သားများနှင့် မိသားစုဝင်များ ရေးသားထားသည့် ပြုလဲကျ
လာနေသည့် မြန်မာစစ်တပ်အကြောင်း ဆောင်းပါး ကိုးပုဒ်ပါဝင်ပါသည်။ ဤအာဂစစ်သားများသည်
ကိုယ်စီယုံကြည်ချက်များအတိုင်း စစ်တပ်အဖွဲ့အစည်းပြင်ပတွင် ဘဝသစ်ထူထောင်နေကြသူများ
ဖြစ်သည်။ သူတို့၏ ဆောင်းပါးများသည် အခြားသော ပညာရပ်ဆိုင်ရာ ဆောင်းပါးများနှင့် မတူဘဲ
သူတို့၏ အတွေ့အကြုံများကို အခြေခံကာ ရေးဖွဲ့ထားခြင်းဖြစ်သည်။ အခက်အခဲအမျိုးမျိုးကြားမှ
ရေးသားထုတ်ဖော်ထားသည့် ၎င်းတို့၏ ဆောင်းပါးများမှတစ်ဆင့် မကြုံစဖူး ချိနဲ့လာနေသော
စစ်တပ်၏ အတွင်းရေးအခြေအနေများကို တွေ့မြင်နိုင်သည်။ ယခင်က စစ်တပ်၏ ရှေ့တန်းစခန်း
များတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သူများ၏ အမြင်ရှုထောင့်မှ တင်ဆက်ထားသော ဤစာစောင်သည်
လက်ရှိမြန်မာ့ပဋိပက္ခအခြေအနေကို အဖြေရှာနေသူတိုင်းအတွက် အထောက်အကူပြုနိုင်မည့်
စာစောင်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် စစ်တပ်မှ ဘက်ပြောင်းခဲ့လှူမှုနှင့် စစ်ရေးစစ်ရာ သဘောတရားများ
နှင့် ပတ်သက်သည့် ပညာရပ်ဆိုင်ရာ ဆောင်းပါးနှစ်ပုဒ်လည်း ပါဝင်ပါသည်။

This special issue features nine articles about the failings of the *sit tat*, penned by former Myanmar military soldiers and family members who risked everything to follow their convictions and leave the military institution. Unlike traditional academic works, their contributions are raw accounts and reflections based on firsthand experience. Written in remote locations under difficult conditions, they offer a look inside an institution that is on the brink of unprecedented weakness. The issue is essential for anyone seeking to understand the ongoing crisis in Myanmar from the perspective of those once on the front lines. It also contains two further scholarly articles providing context on military defections and ideology.